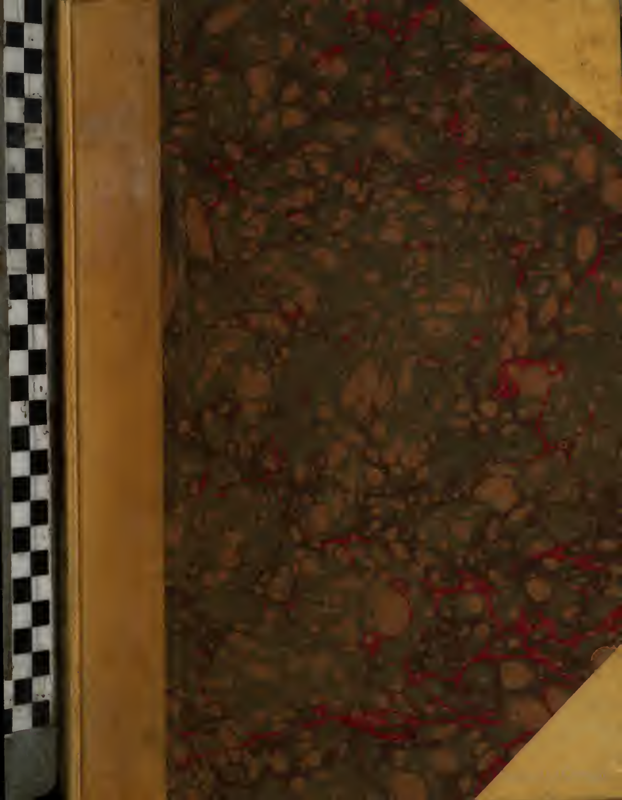

6

DOMINI GVILIELMI DE PERNO: VIRI PA/TRITII SYRACVSANI .V.I. VERISSIMI INTERPETRIS XXIIII. CONSILIA PHEV DALIA. ET IN MEDIO DE PRINCI PE: DE REGE: DEQVE REGINA TRACTATVS. ATQVE PHEV/DORVM NON NVLLA NOTABILIA: NEC NON

super duobus huius regni siciliæ capitulis: quorum alterum incipit Si Aliquem: Alterum vero Volentes. Ac super aliquibus etiam pragmaticis: & Priuilegiis Interpetratio.

ITEM SVPER CAPITVLO VOLENTES EXCEL/lentissimi. V. I. doctoris Domini Bernardi de Medico: cognomento saccurasa: interpetratio. QVÆ omnia nunquã nisi modo fuerunt Impressa.

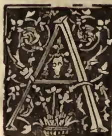
IOAN: Franciſcus virdura patritius: & canonicus Meſſanenſis lectori . S . D .

ILIELMVS Pernus ſyracuſis antiquo: ac nobili genere ortus: magna vi ingenii: animoq; optimo: vbi aliquot annos ſe ſtudiis dedit: iurium omnium clariſſimus fuit interpres. Auctorem doctrinæ eius (vt fama vulgat) raphaelem fulgoſium edunt. Hic trium (vt recentiores aiunt) pheudorum dominus: ex qbus duo: quæ in valle mazarea ſita: Ragaxacca: & flumen tortum hodie dicuntur: Tertium vero Melinuenter in nemorum valle: filios duos genuit: Ioan: Nicolaum: & Rogerium. Rogerius natu minor: melinuentrem pheudum habuit: quod eius pnepos etiam nunc tenet: Maior autem illa duo, Cui Ioan: Mattheus filius fuit: filiæ vero Beatrix: & nouella: Abſq; liberis deniq; Ioan: mattheo vita functo: franciſcus garganus ſucceſſit: qui baro targiæ dictus fuit: ipſius beatricis iamabinde mortuæ ſororis filius. Scripſit igit viliel mus librũ hunc: & item: quem iuris repertorium vocant: alterum. Ac plura alia conſilia: Patria demum ſtatuta interpetratus. Hæc ſcripſi: qui librum imprimendum curaui. Vale.

DOMINI GVILIELMI DE PERNO VIRI PATRITII SYRACVSANI .V.I. VERISSIMI INTERPETRIS XXIIII. CONSILIA PHEVDALIA PHEVDORVMQ; NOTABILIA: AC DE PRINCIPE DE REGE DEQVE REGINA TRACTATVS.

CONSILIVM PRIMVM

GGREDIAMVR modo: ac feliciter ingrediamur pheudorum materiam: atq; consilii, & conabor sequi tempora consiliorum primitiua, principio exordiens, Scriptum est ad illum de crisafi. Honorabilis, ac mi dilectissime frater, super illa dubitatiõe pheudi fluminis frigidi, ad quã scilicet debeat pertinere, an ad vxorem vestram, vt filiam filiæ zaccariæ: an ad margaritam filiam ioannis. Ego quidem studui, & considerauii, & de inde postq terminaueram superuenerunt mihi illa duo consilia, quorum alterum tantum videndi, & examinandi tempus habui videlicet illud domini petri sardellæ, aliud autem nõ potui videre, spero aliquibus arduis pro curia causis expeditis operam dare, & posatim videre. Et in effectu, ac conclusiue mihi videtur quod vxor vestra admittatur ad dicti pheudi integram, & pro indiuiso medietatẽ alterã vero medietatẽ ad dictã margatitã pertinere, & statim ostendã quomõ Verũm primũ admiror quomõ consideratis per dominum petrum iuribus libri vsuum pheudorum successionem permiserit fœminis, cũ tam fœmina, quam proles fœminei sexus, vel ex fœmina descendens ad huiusmodi successionem expirare nõ possit. vt probatur ibi in pma Rubri. . §. hoc autem notandum & in titu. de gra. succ. in pheu. c. i. & de succ. pheu. §. filia, & ibi no. glo. Rursum cum & illa concessio sibi, & hæredibus suis de solis masculis intelligatur vt probatur. in ti, de . l. cor. C. l. p. §. fi. & probatur. etiam in titu. de nã. succ. pheu. ca. p°. in princi. maxime cũ fuerint maritatæ vt habetur in constitutione regni. in titu. de. succ. nob. in pheu. c. p°. §. coniugatæ. Illæ tamen. §. loquitur in transuersali linea, ideoq; melius hoc probatur in. c. i. §. filiæ autem. Quo etiam iure filia, & soror in capillo deficiente tum prole masculina vocantur. vt. d. l. i. §. ex collaterali, & de succ. filij, comit, & baro. l. in aliquibus, vnde omissis iuribus vsuum pheudorum. Nam in veritate multiplex, & variũ ius habemus in successione pheudorum. Si ergo nouitatem in huius dubij consultatione dilexero duo nouella iura considerabo, ex quibus fundatur iudicio meo præsentis quæstiõis terminatio. Primum scilicet. cap. volentes, & secundum cap. si aliquem. Ac certe secundum illorum opinionem, quod dictum cap. volentes, & in pheudis antiquis obtineat, & loqui intelligatur. quam modo puto veram. Etiam idem teneo in alio consilio super piscaria fluminis licatæ, licet plerunque alias incurrentibus mihi causarum disputationibus hactenus defenderim contrarium. Expeditissimum erit dicere omnino tenstantis pheudatarij dispositionem esse spectandam. Inuenio autem dictum petrum instituisse girardum filium suum in hoc ipso phedo fluminis frigidi, atq; voluisse quod si dictus girardus sine liberis masculis de suo corpore & cæt. decessent, dictum pheudum pertineat ad omnes fratres minores suos. i. ipsius testatoris gnatos, & ad eorũ filios & cæt. Quæ quidem dispositio attento iure vsuum pheudorum in dubitato cõsistere non potuisset. Succedunt enim liberi ad pheudum æqualiter nulla ordinatione defuncti in contrarium valente. secundum illa iura, vt tex. exprimit. in titu. de succ. pheu. c. i. Et tamen secundum præall. c. volentes ampliata est potestas pheudatariorum, vt etiam in extraneam personam fieri possit dispositio, si modo in vnam, & æque dignam personam fiat. vt ibi, Et sic dicta dispositio testatoris est lex hoc casu. Et ideo cum aduenerit casus quia. d. girardus suis liberis obijt superstitibus sibi, & succedentib⁹ ad pheudũ zaccaria, & adamo ex duplici capite, tam iuris dispositione, quam testamentaria. Ergo pheudũ pertinuit ad eosdẽ, ad quemlibet pro integra, & indiuisa medietate. Nã in pheudorũ successione, in hoc regno siciliæ. in quo viuim⁹ iure longobar-

dorum vt in constitutione regni. puritatem. in titu. de sacra. ab ani. pran, omnes in eodem gradu aequaliter succedunt. d. c. i. de succ. pheu. in princ, nisi specialiter cautum sit iure francorum. vt not. d. andre. de iser. in. c. constitutionem in princ. in titu. de reuo. pheu. lib. 3. vt probat in. d. c. i. circa princ. in titu. de succ. nob. in pheu. Et sic nimirum si tum iure primaeuo nolente, tum dispositiõe testatoris hoc pheu. inter fratres communiter habeatur pro indiuiso pro integra medietate. Maxime cum non inueniã specialiter iure francorum eidem domino petro fuisse concessum, sed simpliciter sibi, & haeredibus suis. vnde his mortuis sine haeredibus masculis, non venit casus successionis filiae dicti testatoris secundum eius dispositionem Et sic vtemur dispositiõe in successiõe ad fratres iuris cõmunis. Ipsi aũt fratres zaccaria, & adarius cum conditionaliter habuerint hoc pheu. ac certo modo. Sed vt ad eos aequaliter ptinerit secundũ dispositionem testatoris, nõ potuerunt suis portionibus: & concordijs sibi succedentibus post eorum mortẽ praeiudicare. ar. ex. d. c. in princi, de succ. pheu, & de alie, pheu, pat. c. i. & optime facit. c. p. in. §. si, de. l. cor. vbi pbatur q nõ potest aliter alia lege dare, quam ipse habeat. & per consequens eorum concordia quantum ad succedentium habita pro nulla, ius remanebit integrum successorib⁹. vnde cum ad zaccariam duplici, vt modo dixi, ptinuerint iure, integra, & indiuisa medietas pheudi, ad illam succedat filia filiae tanq̃ descendens. Et quia iure constitutionum regni admittitur filia, & filia filiae vsq; ad trinepotem, ac ẽt maritata in aliarum defectu, vt vult capitulum regis Iacobi, si aliquem. quod est in viridi obseruantia. Altera vero pheudi medietas pro indiuiso, vt dixi, cũ pertinuisset ad adarium tantum, & nõ totum pheudum, ipso adario sine liberis, & descendentib⁹ mortuo succedat ad eam medietatẽ tanq̃ illi pximior sola margarita eius neptis ex fratre, q̃a alijs deficientibus proximior admittit ad pheudum, etiã ex linea trãsuersali, & deprehendit ex. c. i. ad finem in titu. de na. succ. pheu. & . c. i. in titu. de gra. succ. in pheu. Determinatio aũt. d. petri bene pcederet si pheudũ in totũ pertinuisset ad ipsum zaccariã, & si vxor vestra nõ descenderet ex foemina. Nam descendentes semper intelliguntur ex masculis. de alie. pheu. §. & si clientulus, & no. dñs ãdre. de iser. in titu. de gra. succ. pheu. in princi. secundum illa iura. Sed cum ipsemet consentiat q conuentio inter eos facta successoribus non praeiudicauit, & bñ. Non potuit ex cõuentione. pheudum in totum ad adarium pertinere, repugnante tum iuris communis, tum testatoris dispositione, vt dixi, quae vult vt pro medietate pro indiuiso ad quenq; ptineat, & ita ipsorum successores ad eorum iura, & portiones veniunt. Dixi aũt pro indiuiso: pp dispositionem. capitoli volentes. in fi. Ita mihi pro nũc videt, si habebo tempus abundantius videbo, & vobis inferam, dum, vt spero, cito me deferam ad ipsas partes, cum domino vicerege. Audiui tñ iudices magnae curiae in causarum etiam arduarum decisionib⁹ intelligere. d. c. volentes, procedere etiam cũ abintestato succedant. Et q pheudũ ad vnũ tantum pertineat pp illa verba in. d. C. in fi. indiuiso, & integro perdurãte. Quo ipso dat intelligi q pheudũ habeat ad vnum pertinere. Ad hoc etiam faciunt verba praecedẽtia. d. c. ibi in vnam eandemq; personam, & sic ad pmogenitum: tanq̃ ad digniorem. ar. l. si quae sunt cautiones. ff. fami. her: & l. fi. ff. de fide instru. Et sic inferunt, quod licet in hoc regno siciliae viuatur iure longobardorum, tñ in pheudis est ius medium ius siculorum per. d. c. volentes, vt pertineat ad vnum dum vult esse integrum, & per cõsequens iuris interpetratione ad primogenitum tanq̃ ad digniorem. ar. praedictarum legum, quod dicit procedere cum abintestato succedent, non puto verũ, puto enim quod tantum loquatur de actibus expressis siue dispositionibus inter viuos, siue in vltima voluntate, expressis, qñ scilicet pheudatarius expresse vellet de pheudo disponere pro suis necessitatibus. Si autem abintestato moritur, & nihil viuens de pheudo disposuit. constitutiones disponunt ad quem pheudum ipsum debeat peruenire. quia scilicet ad proximiores vsq; ad trinepotem, & sic vsq; ad sextum gradũ vt in praealle. capit. regis iacobi si aliquem. & . c. constitutionem quod est regis frederici tertij. Et sic quod dicitur de vna eademq; persona videtur loqui de dispositione inter viuos, & in extraneam personam. Et in fi, dicitur de integro, non obstat, potest enim fieri pheudo integro, indiuiso manente. Quo tamẽ ad vtilitatem pro medietate duorum fieri, vel esse. Et hoc potest fieri per quotas, quod ostendit expraesse. d. c. volẽtes, dum ibi dicit rerum pheudalium, vel quotae: & circa princ. ibi seu quotam partem. Vetat igitur in sui fine corporalem, & realem fieri pheudorum diuisionem, non autem per quotas, vel partes indiuisas, sed circũscripta ordinatiõe defuncti, & opinione praedicta circa. c. volentes, certe pheudum iure cõmuni ad omnes liberos aequaliter pertinebat. d. c. i. in princ. de succ. pheu. cur ergo peruenerit ad ipsos fratres. ergo aequaliter peruenire debuit, Nam aequaliter fratres patri, vel fratri succedunt, vt in titu. de gra. succ. in pheu. c. p°. §. his vero. Verumtamen secundum aliã opinionem quod non loquatur dictum. c. volentes in pheu. antiquis, & quod pater non potuerit disponere de pheu. sed succedat ad id secundum iuris dispositionem. Profecto ad pheudum fratris bene venient, & admictentur fratres, sed non aequaliter, quia masculus praefertur sorori, & maior minori, iuxta preallé. cap. si aliquem. Nam in successione ad fratrẽ primogenitum etiam inter fratres succedentes consideratur, vt ibi etiam cum viuitur iure francorum non aliter vt ibi exprimitur. Immo abintestato ita debet viui, & intelligi ius semper inesse francorum, vt scripsi circa dictam. c. si aliquem, & probatur expraessius in consti. constitutionem, quae est facta a rege frederico tertio ad declarationem dicti. c. si aliquem. secundũ quam itaq; considerationem promptum erit dicere dicto girardo solũmodo zaccariam ad totum pheudum successisse tanq̃ fratrem maiorem, si iure francorum facta fuisset pheudi concessio. Et sic cum ad eum totaliter pertinuerit, illi succedat neptis in totum, vxor scilicet vestra. Sed extat dubitatio, an pater scilicet dñs petrus testari potuerit, & pheudũ girardo relinquere dũtaxat. Nã si hoc potuit huic fratri succedet mortuo frater maior dumtaxat, psupposita cõcessione, vt. s.

cuius conuētio cum fratre minore, vt dictum est, non potuit suis successoribus, & descendentibus praeiudicare. vbi aūt non potuisset illi soli relinquere, sed omnibus aequaliter, quia viuitur, indubio, iure longobardorum pheudum mortuo girardo venit ad fratres nō tm̄ ratione successionis ad fratrem, sed etiā principaliter ad patrem, cui omnes aequaliter succedere debebāt, & tūc succedentib⁹ fratrib⁹, veniunt ad medietatem, qa pro medietate pheudū puenit ad eosdem fratres, & hoc si viuit iure cōmuni longobardorum, si aūt iure francorum, tūc pheudum ad pmogenitū puenisset, & sic ad nicolaum, & in ei⁹ defectu ad fratrem superstitem maiorē, & ad ei⁹ descendentes, qbus deficiētibus ad pximiores ex linea transuersali, quae est puiligiatior ascendēti, vt in titu. de nā. succ. pheu. c. i. i pnc. & pbatur in consti. vt de successionib⁹ .§. i. excluso cōmuni patre. licet andre. de iser. dicat qd pater succedit filio in pheudo antiquo, non aūt nouo in titu. a pre. quem, vel quos controuer. dir, dz. in verb. item pater succedit. in .s. colu. & sequenti. Cōcludo igif quod cū ambigua, & dubia sit interpretatio .c. volētes, dubiam posui huius quaestionis sentētiā. nihilomin⁹ tñ qa nō inuenio quod sit cōcessio pheudi facta dicto dño petro specialiter iure francorum sed simpliciter, sto terminationi primae, q aequaliter margarita, & vxor vr̄a succedāt ad pheudū. Nam ad medietatem zaccariae venit vxor vestra. tanq̄ eius descendens. Ad medietatem vero adarij tanq̄ illi abintestato pximior, venit eius neptis dña margarita. Esset dubitatio an ex psona matris quae etiā fuit adarij neptis admittatur ad aliquam partem successionis vxor vr̄a, quod tñ nō puto, valere. Scripta catinae viij⁰ nouembris.

Consilium Secundum

SOlum est videndum an successor in pheudum teneatur ad pacta, & cōtractus sui praedecessoris? Andre. de iser. tradidit in titu. an agna. c. i. & in titu. qui succe. tene. & maxime circa finē. Et huius quaestionis determinatio dependet ex scietia quomō pheudum peruenerit ad eum, & qualiter fuerit concessum ab initio. Verumtñ nō apparēte aliqua forma, praesumif concessum in forma solita, & cōmuni. ar. ff. de edi. edic .l. quod si nolit .§. quia assidua. quae forma communis est in hoc regno siciliae. pro te, & haeredib⁹ de legitimo corpore descendentib⁹, vt scribit andre. de iser. in titu. de alie. pheu. pat. c. i. circa. fin. licet aliter sentiat quod solet cōmuniter in priuilegijs apponi tibi, & liberis tuis de tuo corpore legitime descendētibus, & tunc sit ex pacto, & puidentia, vt in multis locis dicit, specialiter in titu. in qbus .ca. pheu. ami. §. huius aūt generis. ver. similiter. Alibi aūt scribit qd forma extrinsecus nō praesumif. in titu de phi. pheu. alie. per fre. §. praeterea ducat⁹ circa fi. c. parum post prin. ibi dicit, cū apparet aliqua forma per priuilegiū, vel per testes, & nō apparebit datum iure francorum, quia id nō psumitur, sed cōmunis forma praesumif, quae est in puilegijs solita apponi. si nō apparet aliud p priuilegium, vel per testes, bñ debet praesumi .i. tūc peruenitur ad psumptam formam. p praealle. §. quia assidua, & hoc expresse, & notabiliter tenuit. in ꝑalle. c. p⁰ ad fi, de alie, pheu, pat. quia solita praesumitur vt tradit. in eo. titu. in qb. ca. pheu. am. §. huius circa 4. col. Illa aūt iure francorum non praesumif. vt expsse dixit in constitu. vt de successionib⁹ circa prin. 3. col. vbi aūt esset cōcessum pro se, & haeredib⁹ imperpetuū, non addito de legitimo corpore, aliud esset, & i vtroq casu recurrendum esset ad .c. volentes. quod dupliciter recipit intellectum. Secundum antiquū intellectū iudicum magnae curiae, & diu obseruatum non haberet necesse successor stare pactis praedecessoris sui. qa is iure proprio venit ad pheudum antiquum. c. i. de succ. pheu. quia nō potest pacisci in praeiudiciū agnatorum .d. c. i. de alie. pheu. pa. Non obstat q de fructibus possit. vt idem ādre. tradit. in titu. de reuo. pheu. constitu. prima circa finem. Quia verū est q valeat pactum de concessione fructuum, sed infra temp⁹ iure concedentis, vt ibi declarat. Secundum aūt alium intellectum nouum omnino esset videnda forma concessionis, quia in forma cōmuni nihil faceret .c. volentes. quia loquitur qñ non esset adiecta clausula de suo corpore legitime descendentibus, sed vbi nō eēt concessum cum hac clausula, tunc haeres stare tenetur. Et specialiter qñ non est filius. sed alius agnatus, forte frater, qui potest venire praeter ius, & nomē haeredis. vt in ꝑall. c. p⁰ in titu. an agna. Sed non puto in casu, qñ est haereditariū pheu. Et ideo terminatio ē dubia, pp duo. Primū pp dubiā formā cōcessiōis phe. Secundum propter duplicem intellectum .c. volentes. Sed si fuit pheudum haereditarium, vt dixi, & ipse acceptauit simpliciter haereditatem. v3. sine beneficio inuentarij, vtiq tenebitur vt defunctus, ideoq videtur quod creditores cogere possit haeredes ad pacta defuncti, pro quo vide andre. de iser. in di. c. i. in titu. an agna. & facit egregie quod scribit. bar. in .l. vt iuris iurandi .§. si liben .ff. de oper. liber. & p eundem andre. de succ. phen. §. hoc quoq. Hoc consilium in illo tempore feci pro bartholomeo squarchaplacensi. contra philippum de vigintimilijs, & bene apparet quam modicum habebam de scientia pheudorum, tunc enim aperiebam oculos ad videndū. Nunc addo q ista verba pheudum haereditarium & ex pacto, & puidentia sunt verba magistralia vt prosequitur egregie d. andre. in d. c. p⁰. an agna. & ibi exponit quā do est haereditariū, & quando est expuidentia pncipis. & vide latius in notabilibus pheudorum in verbo sed dubium facit. Verumtñ inueni tex. qui facit egregie ad hoc. in . l . p⁰. C. de religio, & sump. fu. sed hic iuuat inquirere, q si Rex. dat pheu. alicui simpliciter non expresso sibi, & liberis, an intelligatur dictum de liberis. Andre. de iser. determinat, q sic. in titu, in quibus. ca. pheu. ami .§. huius aūt generis ver. similem. Alibi aūt dicit haeredibus. scilicet an extendatur concessio ad haeredes vt scripsit in titu. si de pheu. con. fa. c. naturales. ibi, sed quid si conceditur pheudum vt in .c. i. de alie. pheu. pa. ad. fi: & vide tex. & andre. de iser. in titu. qui pheu. dare po. §. cū vero corradus, circa pnc. Intelligit enim dictū simpliciter p se, & haeredib⁹ p tex. in .l. si pactū in fi, ff. d pro. & p ādre. de iser. in ꝑal. titu. an agna. circa pnc, ibi &

q̄ñ cōceditur tibi intelligit & cæt. & idem, & expssim in ti. d̄ succ. pheu. circa pnc. ver. moderni subtilius. Et sic in materia pheudorū hæredes pro filiis accipe,& solis masculis. vt est tex. in titu. de le. cor. l. si inter. §. fi. & alie. pheu. §. & si clientulus. & in titu. quæ fit p°. cā. be. a. §. nec est alia in 4. col. ibi nec est cōtra. hoc,& cæt. Sed cōtra videt notasse. in titu. qb. mo. pheu. con. po. in princ. vbi si concedit tibi aliqua res in pheu. hæres nō succedit, ibi vide. prædicta aūt de hæredibus tradidit ēt andre. de iser. in pâlli. titu. qui. mo. phu. con. pot. circa prine. ibi & est mirū. Alibi scripsit q̄ hoc intelligit pro se. & filiis suis masculis, & descēdētib⁹ ex eis, ēt si nō dicat, in titu. d lege. cor. l. si inter. §. pfecto circa princ. & in titu an agna. dixit q̄ intelligit de hæredib⁹ etiā cōcessio facta simpliciter tibi. facit q̄ ēt scribit in titu de na. succ. pheu. c. i. in princ. i. co. Alibi dicit q̄ pro filiis etiam intelligitur. In ti. in pf. loth. circa 3. col. ibi itē loquuntur. vide bal. In l. i. C. p q. per. no. acq. & in aute. si quas ruinas. C. de sacro. sa. eccl. Quod tū limita secundū eūdē âdre. de iser. in titu. de alie. pheu. pa. in ver. Sed si nō exprimit de filio & cæt. circa princ. 5. colu. Et ad hoc q̄ cōcessio pheudi simpliciter facta intelligat p filus, pbat. in p° rubrica. pheu. §. sed cum hoc. in titu. de succ. pheu. in princ. & ē tex. in titu. de duob⁹ fratri. ac. inue. c. i. circa finē, & tex. in l. vt de successionib⁹ in titu. de succ. neb. in pheu. in cōstitutiōe istius regni. Et aliquid posui ad tex. in aute. sed si quis C. de. secu. nup. & voluit etiam âdre. de iser. in titu. de alie. pheu. par. circa 4. colu. ibi sed nunqd pheudū nouū. Non obstat quod scribit bar. in l. i. ff. de cōst. princ. q̄ cōcessio facta vni nō egredit personā illius, & rubri. iuris bñficii, qa intelligit in puilegiis, nō in bñficiis & gratiis. vt sentit eo. titu. l. fi. & ibi p dñum meū Raphaelē Fulgosiū, quamuis andre. de iser. in d. titu. in qbus. ca. pheu. ami. circa 4. col. circa princ. ibi quæ nō sunt extra contractū, aliter dicere videat. quod tū vide, qa postea reducit ad idē. In dubio vt apparet in ver. si ergo nō probat & cæt. vide ad hoc. supra in p° volu. cōsiliū meū, quod incipit, exiguo iudicio meo. quod est numero 145. Et ratione assignat alibi andre. de iser. Quia cōmune votū patris ē filiis & descendētib⁹ suis pspicere in titu. qb. mo. pheu. cq̄ circa pn. ix. col. Ad quod. l. scripr. ff. vnde liberi. facit etiā quod notat bal. quod in pheudis largior & benignior ē interpretatio facienda, quia intuitu gratia, quam in emphitheotib⁹. id quod al fe. iacob. de bel. in titu. de his, qui pheu. daf. pos. quæ ē p° rubric. li. pheu. c. i. circa 3. col. ibi. quæro vtrum plai⁹. & cæt. Et habes aliquātulū de supradicta dubitatione. p cy. in l. liberti, libertæq. C. de ope. liber. vide etiam quod scribo in tractatu de principe. in ver. an successor.

Consilium Tertium

Rincipalis dubitatio inter vitalem & nicolaū de ferraura fratres, & hæredes vltimos institutos a francisco eorū patre, est an iarrecta remaneat inter eos cōmunis, vel sit præcipua vitalis pmogeniti. Et facit dubitationē, quia cōfirmatio ipsius facta a vicerege cantar in forma, & figura pheudi sub seruitio militari, & iure francorū. vnde videbatur solūmō ad pmogenitum spectare, sed puto contra, q̄ spectet cōmuniter ad vtrunq̄ fratrē. Et hoc ex puilegio regis frederici idulto sup cōstitutiōe dictæ iarrectæ quondā calcerano atauo dictorū fratrū. vbi rex gratiose concedit eidē calcerano, & suis hæredibus de suo corpore legi. descenden. in ppetuū dictā iarrectam, libere sine aliquo onore, & præstatiōe seruitii, vel alia clausula, p vt in dicto priuilegio hæc, & alia continentur, ibiq̄ sunt nulla verba sapientia inpheudationē. Et p cōseqns libere dando, idē censendū de illa re sic donata, sicut de qualibet re burgēsatica, p ea, quæ eleganter notat âdre. de iser. in vsi. pheu. in titu. in qb. ca. pheu. ami. circa vlt. colu. ver. vnde, & si cōcedit rex. Nam adiectio in pheudum, & iure francorū, & alia huiusmodi facti sunt quæ minime psumunt, nisi pbent. l. qcunq̄ §. p°. ff. de publi. sed libertas psumenda est semper, qa ē de iure pmæuo naturali. l. mau missiōes ff. de inst. & iure, & de statu hoc l. libertas. Et sicut in psonis, idē dicendū de reb⁹. Quælibet res est libera, nisi pbetur cōtrariū, & præsumi debet allodium. ar. ff. de ser. vr pdio. l. si quis ædes, in princ. Et id est quod voluit âdre. de iser. in titu. de cōtrouer. inter ma. & fœ. deb. c. i. circa. princ. & ibi scripsi. Cōcordat glo. in l. altius C. de ser. & aqua, & quod voluit saly. in l. si in ædib⁹ eo titu. dicens, q̄ qui dicit seruitutē sibi deberi, debet illud pbare, quia psumptio contraria transfert onus pbandi in aduersarium, maxime qa tpe dicti puilegii regis frederici nūq̄ fuit præstitū aliquod fuitiū Atq̄ ideo cū statutū sit lōgo, imo lōgissimo tpe, qd nō fuit, psumit ēt q̄ nō sit pheudū. Secndū ea, quæ tradit ipse andre. in titu. si de pheu. cōtro. fue. c. si vassallus pheu. & eo titu. c. si vassallus de suo, in princ. Dicit quod ptens pheudū debet pbare duo & cæt. Præsumit enim res talis esse quali in statu reperit. ar. ex. l. item apud labeonē. §. si quis virginem. ff. de in iuri. Modo nō obstat cōfirmatio viceregis. sic clausulata in figura pheudali, qa præsumptio fraudis est in psona pmogeniti, qui videt sibi hoc pcurasse in pIudiciium fratris. Deinde nō habuit mandatū ad hoc. Item qa cōfirmatio actus validi, vel nō, ipso iure. nullius existentis nō ē de nouo dare, sed pmum actū in sua validitate conseruare, & ita firmare, vel pfectionē facere, praesertim cū confirmare volens nō habuit animū aliqd de nouo cōferre. facit ad hoc. in ar. l. qcunq̄ §. i. adsi. ff. de publ. & magis ad spēciē, quod singulariter bar. tradit in. l. more maiorum. per. l. & qa. & ibi glo. ff. de iure om. iu. Quod aūt in d. cōfirmatiōe nō voluerit vicerex aliqd noui inducere videt ex clausula in fine apposita, iurib⁹ alterius semp saluis. Ex qua constat viceregem nō fuisse intentionis præiudicandi secūdo genito, vel alteri ius habenti, sed saluū conseruare. Nec aliter eēt valitura confirmatio, vel etiā noua concessio hæc, secundū capitlum in parlamento syracusano, vbi cauet quod quæcūq̄ clausulæ sint cōtra forma iuris in puilegiis regū, & sub quacūq̄ forma intelligat cū clausula, iurib⁹ alterius semp saluis. ad quod optime facit. c. quāuis extra. de rescriptis ad fi. lib. vi. & quod scribit andre. de iser. in titu. qui succ. te. in 6. col. in

ver. & hoc dũmodo. Et qa pncipis rescriptum semper debet intelligi, sine alterius iniuria. l. ij. §. merito, & §. si quis a principe. ff. ne qd in loco, publ. & l. nec au⁹. C. de ema. libero. facit extra de officio delega. super eo, & de officio ordi. c. licet, cũ multis similib⁹. Et φ semp in cõcessionib⁹ istis intelligaẽ exceptũ ius alteri⁹ tertij p exp̃ssum, tradit andre. de iser. in titu. de pheuda. in iu. l. con. c. si qs inuestiuerit post pncipiũ, & de p̃dicta clausula tradit etiã lat⁹ ãdre. de iser. in titu. q̃ sint regal. sup verbo, & bona cõmitentiũ crimẽ maie. in princ. 7. col. ibi hodie videmus. Et sic cũ ius secũdi geniti sit saluũ, Remanebit ergo p̃uilegiũ primũ, scdo quod ille pariter admittaẽ cũ fratre. Maxime qa in hac cõfirmatione fuit assertũ hoc p̃uilegiũ nõ peruenit ad manus supplicãtis æstuantib⁹ guerrarũ pcellis in regno hoc, vnde eo apparẽte standũ ẽ ei p prædicta. Et hoc intelligitur voluisse patrẽ. qui eos vniuersos, & æquales hæredes instituit. Nam & hæc iura venıũt in hæreditatis petitiõe l. item vidẽdũ. §. fi. ff. de pe. hær. vel si mendaciũ dixit, cũ iam haberet notitiã, & scientiã p̃uilegij vel ipsum p̃uilegiũ, quod præsumo, cum nec appareat ap̃. cũ mẽdax, & ex causa fraudolosa impetrator debet carere cõmodo suæ interpetratiõis. l. ij. C. si cõtra ius. vel uti. pu, cũ simi. Nõ obstat si dicaẽ quod subscriptio principis idest regis frederici deficit in dicto priuilegio, in quo fraudatur ius secũdogeniti, qa hoc primo nõ video obseruari in priuilegijs ãtiqs, maxime regis frederici, qui se nunq̃ subscripsit. vnde nõ debet hoc in solitũ regni, qa secundũ andre. de iser. in titu. de phi. pheu. alie. p lotho in l. qm̃ inter, circa princ. debet in litteris regis attendi, quod consueuit princips facere, qa ab illa cõsueta forma recedi nõ debet. Itẽ secũdo qa nõ videẽ eẽ de substãtiali forma. Nã cũ numerenẽ substantialia in priuilegijs ab andre. de iser. hoc nõ numerat. in præall̃. titu. circa 4. col. in ver. substãtialia. litteræ sunt sigillũ & cæt. Quin immo de hac subscriptiõe videẽ sentire, φ cũ sit de leuibus õmissis, nõ viciat p ea quæ tradũt doc. p l. i. §. fi. ff. de ven. inspi, in mã, inuentarij circa õmissionem signi venerabilis sanctæ crucis. Cum idẽ dicat de mãu cãcellarij, quæ tñ reqriẽ, & apparet in dicto priuilegio apposita. Ad idẽ est iacob⁹ de butri. qui colligens sex reqri in litteris regijs, eius subscriptionẽ nõ apposuit, nec numerauit. in l. p̃scriptiõe C. si cõtra ius, vel vti, pu, circa fi, Idẽ sentit dñs meus. raphael fulgosius in l. sancimus. C. de diuer. resc̃ri. dicens. hæc ista subscriptio mãu impatoris cessit ab aula. scilicet a curia. idẽ scripsit eo, titu. l. p̃. φ scilicet hodie corrigiẽ hoc, qa nõ subscribũt se impatores. Et ex his cõcludo φ ad ius iam dictæ æqualiter fratres ipsi succedũt, & cõseqter eorũ filij stante p̃uilegio primo. Secũda dubitatio fuit de promissione dotis facta margaritellæ eorũ sorori, quæ licet sit facta pariter in quãtitate. nõ tñ i q̃litate qa vere φ pmiserũt vncias c l v. put testamento paterno disponebaẽ, verũtñ nõ pmiserũt vnc. lx. i pecũia put ibi cõtinebaẽ, sed qnq̃ginta in pecunia tãtum, & decẽ in iugalib⁹. An possit hæc soror, vel vir eius dicere illas vncias decẽ da mihi in pecunia, & nõ in iugalibus. Et facit dubitationẽ qa in pmissione facta sorori, soror iurauit, vnde videẽ sibi p̃iudicasse. Sed certe cum nõ fuerint visa, & recognita verba testamenti, nec probeẽ sup certo ex certa scientia iurasse, & acceptasse dotẽ in illa forma, Et in dubio ingnorantia p̃sumiẽ, maxime in puella, & in his, quæ testamẽto depẽdẽt. ar. ex. l. verius. ff. de pba. & l. de his. ff. de trãs. & quæ tradũẽ a bar. in l. q romæ. §. duo fratres. p̃sertim. in ſ. q. ff. de ver. obli. & l. qui cũ tutorib⁹. ff. de trans. Quod recte hoc dicere queat cũ etiã dos semp sit fauorabilis, & semp p̃cipua. l. p°. ff. solu, mar, & in dubiis p dote iudicandũ. l. in ambiguis. ff. de iure dot. Quanuis si ex certa scientia fecisset, & iurasset certificata de continentia, & tenore, & verbis testamenti, sic agens potuisset sibi præiudicare. p aute. sacramẽta puberũ, & c. quanuis de pac. lib. vi. Tertiũ aũt dubium soluiẽ, φ cũ hij fuerint fratres vtiliter, & æqualiter instituti. in omnibus, & p oia succedendo, secũdum ea, quæ in principali dubio dixi, quod sorori hæc dos ex cõmuni substantia extrahaẽ, præsertim cũ hoc onus dotis sit in testamẽto dispositũ, approbatũ, & iniunctum hæredibus, vnde cum æqualiter succedant, ita & æqualiter ad onus veniãt, & in omnib⁹ participabũt, præsertim cũ vtiliter fs gesta, & ordinata sit a patre qi ex hoc soror facta est cõtenta, portiõe sua, & successiõe patris, & matris, & fratrũ quæ cedit his fratribus p ratione dotis. Et ita ista soror recipiens dotem his iuribus renunciauit cũ iuramẽto. quod hoc valet p d. c. quanuis de pac. Restat mõ quartũ, & vltimũ dubiũ, de donatiõe facta a patre filio p̃mogenito pp ei⁹ nuptias. an debeat in hæreditatẽ cõferre, & si cum fratre minore æquare. Et certe sic. l. vt liber. & aute. ex testamẽto C. de coll̃. l. ad qd, & eo titu. l. illud. Nõ obstat si cõfirmat in testamẽto, qa nihil noui disponit, cum iam de se ab initio illa dõatio valuerit in causam nuptiarũ, p l. pomponius philadelphus. ff. fa. hær. & voluit glo. l. ii°. C. de inoff. dona. vnde non potest in vim relicti valere vt cõferri nõ debeat, p l. a patre. C. de colla. & l. filiã eo, titu. Esset postremo omniũ. vidẽdũ quid de matre, & in qb⁹ participet, cũ supposita cõsuetudine generali, & cõfusione bonorũ veniat ad tertiã, & certe φ in cõcessionib⁹ regiis obstãte forma tibi & hæredib⁹ de tuo corpore, nullã partẽ in illis habeat. Item in dote filiæ participat pro sua quota, quæ interuenit in promissione dotis, & potius sua sponte, quam obligatione iuris, nec obstet. l. mater. C. de iure dot. sed in aliis rebus sibi videẽ p̃iudicasse acceptãdo usufructũ relictũ sibi a viro in testamẽto. Quod nõ puto verũ, nisi id exp̃sse testator dixisset. ar. ex. l. p°. §. sciendũ itaq. C. de re. vxo. acci. Verumtñ tertium dubiũ nõ ẽ attendendũ, nec attentãdum cum pro iure matris nemo intersit: nec illa hæc credo cogitat hoc velim dixisse, & potius discurrisse, q̃ ordinate processisse cũ partes sint fratres, & cõcorditer pcedãt, volẽtes semper scire declarationẽ de iure, quæ tñ oia sũmitto iudicio, & correctioni meorũ maiorũ, & specialiter in xp̃o patris dñi, & præceptoris mei singularissimi dñi Vbertini d̃ marinis archiepiscopi panhormitani, quæ si ab eo cõfirmabũẽ nõ dubito fore vera. ¶ Subscriptio dñi Vbertini de marinis archiepĩ panhormitani fuit hæc. Allegationũ elegantia ad mei instantiã cõsulentis fratrib⁹ supradictis amicis meis exigit vt me collaudãdo subscribã. Et nihilominus ad cautelã pro parte illa, quæ tãgit mutationẽ formæ, non potuisse

fieri, facit in arg. quod notat andre. de iser. in c. in honorem in princ. in 3° lib. constitu. in titu. de ma. suo li. cur nō contra haec addo. & meminit andre. de iser. in cōstitu. vt de successionib⁹. §. ex collaterali. circa fi. illius princ. in titu. de succ. nob. in pheu. lib. 3° psequitur. Item, & facit quod possessio antiquissima sigillati puilegij allegat, de qua p bal. in c. 1. de contra. in. di. & fu. & p Cy. in. l. si solemnib⁹. C. de fide inst. & xxi. q. 1. c. cū redemptor. p archi. Et qa stilus de subscriptione in praesenti viget, & inductus est, respice puilegia fienda, nō iam facta. ar. in c. fi. extra. de cōs. & .l. vigens. C. de fi. instr. Et forte huiusmodi subscriptio magis requirit ad pbationem, q̄ ad essentiam gratiae collatae: iuxta no archi. & Io. and. in phemio. vi. in nouo. sup alijs frustratoriū videretur aliqd addicere quasi rei demonstratae. quod .l. prohibet. ff. de do. ple. l. p°. in fin. quare & caet. Archiepiscopus panhormitanus manu propia, & gratis.

Consilium Quartum

QVondam serenissimus Rex fredericus, dum dñs calcerandus de ferroida niales teneret a regia curia, & ex regia concessione cabellam piscationis fluminis terrae licatae, & eius redditus, & p viuens in tota vita sua, sub certis modis, & forma, ad supplicationē vitalis filii dicti dñi calcerandi tunc viuentis, volens amplificare bñficium paternū in filiū, concessit dictā cabellam, & redditus dicto Vitali, & suis haeredib⁹ de suo corpore legitime descendentibus in pptuum, & post obitum dicti calcerandi eius patris, sub eisdē conditionib⁹, modis, & formis, qbus tenebat pater. Adijciens hoc facere de speciali gratia, & ex certa scientia, & caet. deinde morit dictus calcerādus, & cabella puenit ad dictum vitalē. Moritur vitalis, & succedit franciscus filius. Morit postremo franciscus supstitibus sibi tribus filijs, Vitali, & nicolao marib⁹, & margaritella filia, quos mares aequaliter instituit, & adiecit, in qua haereditate intelligat, & intelligi debeat piscaria fluminis terrae licatae, filiā aūt particulariter in certa quantitate dotis scripsit haeredē, & q ēēt contenta dote praedicta. ¶ Super hoc themate plura possent oriri dubia. Sed ego faciam tria tantummodo Primū an vitalis cōcessio valeat, & facit dubitatiōem, qa facta extitit in vita patris tenētis bñficiū. Secundū an filii dicti francisci aequaliter omnes ad dictam cabellā succedāt, an pmogenitus solus. Tertiū dato qd omnes, an et concurrat foemina margaritella. Et intendo breuissime, & p saltū terminare. Ad pmum iuxta oia, & tractata p doct. vident sapere dictā concessio nē nō tenere, cū sit cōcessio certi hominis, & in vita eius, & eo minime consentiēte, q° casu militat ratio captādae, & insidiandi mortis alterius. vt no. in .l. fi. C. de pac. & in c. ij° extra de cōcess. praebe. vbi etiam glo. plus dicit, nec fieri posse cōsensu viuentis, & hoc tenent oēs doctores. Verumtñ ego puto, subtū dubio fore, Nihilominus in casu nso concessionem tenere, cum qa facta est filio, & p cōsequens cessare videt votum captandae mortis, pp strictissimā sanguinis coniunctionē, quae, tota maligna suspitione sublata, omnem affectionem includit. Et sic cessante ratione legis cessare debet & legis prohibens dispositio .l. ad igem. §. quanuis. ff. de iurepatro .l. quod dictū de pactis. ad quod no. bar. in p° cōstitutiōe. ff. in vlt°. colu. Quin immo paternus cōsensus interuenit ipso iure. quo casu. secundū dñum meū raphaelem. in d. l. fi. cū votū sit patris naturaliter, quae sui sunt, ad filios peruenire, vt elegāter scribit in .l. fi. in princ. ff. de bo. dap. & .l. scripto in fi. vnde lib. & de inoffic. testa. l. nam. & si parentib⁹, & de bo. liber. . nihil, post princ. ad quod etiā .l. cū acutissimi ad. fi. C. de fideius. Et pcul dubio consentiente patre, immo & optante facta videtur. Tum & ruata, ac vehementiori scilicet ratiōe, qa licet de iure nō valeat, tñ pnceps de potestate absolutū. qui est supra legem, & legibus solutus, potest facere talem concessionem, nō aūt inferior. vt voluit singulariter dñs meus saly. in d. l. fi. p no. in .l. fi. C. si quae ius. veluti plub'icam. Et in hoc nemo qui sapit dubitat, & hoc videt sentire. Inn. i. papa. in d. c. ij°. & iure pheudorū videt expressum vti. qui succ. te. & ibi plene de hoc scripsi ad leo. andre. de iser. quod valeat. verumtñ esset omnino videndū qa potuerit, an hoc voluerit. Et certe hoc videt princeps voluisse, dū ex certa scientia concedere se dicat in rescripto, quae certa scientia sufficere videt, secundū glo. in .l. quoties. C. de praeci. impera. offici. & est cōsimilis. in .l. idem vlpianus .§. isti, & aūt alii. ff. de excu. tu. facit. l. qdam consulebat. in fi. ff. de re. iudi. Nec obstant notata in d. l. fi. si contra ius. veluti pu. q sic necesse dicere nō obstanti tali .l. & caet. quia secūdum bar. & doct. meum rapha, Illud verū est in puilegijs, secus in bñficio, & rescripto cōtinente meram grām, vel bñficium, quod alterum non laedit, & ita intelligit glo. in d. l. qnoties in .§. sunt & aūt. sic est in pposito, qa est bñficiū quod minime laedit patrē possidentē: immo cōfirmat ipsum cōsti votū paternū vt dixi. Ad quod optime facit. cōst° p°. ad fin. & ibi glo. in titu. de iure suo. cur ob. in cōstitu. regni. Quinimmo dicit alibi notabiliter bar. quod cū princeps aliqd statuit ex certa scientia credendū est hoc esse verū. nec debet in dubiū reuocari, ad quod allegat tria iura, hoc scribit in. l. cōficiūt .§. codicilli in q. ij. ff. d iure co. Et ad hāc maxime sententiam vocor. qa dictū pui'egium fuit, & ē a nso viceregc, & principe confirmatū. Et potest adduci tertia ratio. qa per ius vsuū pheudorū, vt dixi, potest fieri talis cōcessio, vt vtiq valet. vt praeal. ti. qui succ. te. & ibi plene de iure comuni scripsi ad marginesad cōmentū .d. andre. de iser, & hoc quantū ad pmum. Secundū dubiū fuit. an aequaliter omnes succedāt, an solus pmogenitus, & si appareret forma cōcessionis ab initio, facilis esset respōsio. si enim fuisset facta cōcessio, vt iure francorū viueret: solus pmogenitus obtineret, sed nō apparente forma, insurgit secunda dubitatio. An huius bñficij cōcessio sit pheudum, seu pheudi naturā sortiat. Nā si esset in pheu. data haec cabella secundū cōsuetudinem generalem regni, & dispositionē. c. Volentes. quod vult pheu. esse integrū, & indiuisum, & per consequēs innuit ad vnū pertinere, & successione si ad vnum, ille erit primogenit⁹ tanq dignior, ar. ex .l. si quae sunt cautiōes .ff. fa. her. & .l.

het. & .l. fi. ff. de fide instr. ad fin. quauis iure vsuū pheudorū ad oēs æqualiter masculos pertineret, vt in titu. de succ. pheu. in princ. & hoc ēt iure lōgobardorū. Verūtñ in regno isto cōsuetudine videt obtentū vt ad p̄mogenitū pheuda abintestato ptineāt, & in cōmuni forma cōcessa, & sic quodā mō viuimus iure francorū, in his, & ad hoc facit capl'um regis iacobi si aliquem, & expssius pragmatica, regis frederici tertij, quæ illud cōfirmat incipiens, cōstitutionē, quæ, & in linea transuersali, ac ēt in nouiter quæsitis ordine succedēdi, & ætatis, & sexus prærogatiuam conseruat, multo itaq; magis in descēdentib⁹. Et licet alias cōsuluissem sup⁹ in p° consi. oēs æqualiter in pheu. succedere, tñ p̄mogenitū solū tenere pheudū, fructus aūt pheudi æqualiter diuidi, & specialiter sup pheudo fluminis frigidi in territorio messanæ. Attñ modo placet, vt solum ad p̄mogenitum ptineat, tum cōsuetudine, quæ ita a longissimo tēpore statuit in regno, tū etiā pp ar. prætallē. capitulorū, quæ cōsiderant sexū, & p̄mogenituram, & sic ius francorū. Ex quo nūc sequeret terminatio sequntis, & tertiæ dubitationis, vt gantella nihil habeat cū hoc bñficio, & gratia facere, sed sua sit dote contenta. Quod dictū est, q̄ in hoc regno quodā mō viuimus iure francorū, posset substineri abintestato, qa. c. volentes loquit in expressa dispositiōe, quā pheudatarius facit pp sui necessitatē, vt in sui præambulo dicit. Ibi sed si sub taciturnitate, & abintestato decederit, & sic nullā facit in pheu. nouitatē, seu dispositionē, cōsentio stari iure francorū in ordine succedēdi. Nisi forsitā forma ꝑuilegij, & cōcessionis pheudi aliud induceret, p .c. ipsū volētes in .fi. & .c. si aliquē, & .c. cōstitutionē, q̄ sunt iura nouissima in pheudis. Quod aūt hæc cōcessio redeat ad ꝓpositū, & hæc gr̄a sit pheu. ꝓbari videtur quia pheudū bñficium, bñficium aūt est beniuola actio tribuens gaudiū capientib⁹ & cæt. vt dicit tex. in .c. i. in titu. in qb. ca. pheu. ami. quæ diffinitio, seu descriptio pheudi in huiusmodi gr̄a adaptatur. Et secundū illa iura, & quantūcunq; fuisset in cōcessione nominata fœmina extantib⁹ masculis, nō succedit vt in .c. i. §. cūq; in titu. qui sibi, & hf .ſ. inue. acc. in titu. ep̄s, vl' ab .c. i. §. quin ēt, & de succ. pheu. c. i. in p̄nc. cæterum si hāc cōcessionem nō sortiri naturā pheudi statuiremus, tunc iure ēt cōmuni nulla sup est dubitatio ad oēs, & si ēt ad fœminā æqualiter ptinere, quātūcunq; dixerit dote se esse contentā. secūdū singulariter traditā p bar. in .l. vt iuris iurādi. §. si liber. ff. d ope. lib. Nā sicut iure cōmuni pariter succederet fœmina cū mare vt .l. max. vicīū. .C. de lib. præte. ita quoq; ad hoc bñficium pariter venient in sexus discretione. secūdum ipsum bar. in .d. §. si lib. in .3. q. facit no. p eundē in .l. si non sortē .§. libertus. in .x. col. ff. de cō. in. Sed in .d. §. si liber. tractat. q. qñ est facta cōcessio p marib⁹, & fœminis sed vbi conceditur tibi, & hæredib⁹ tuis de legitimo corpore descen. nō nominatis marib⁹, vl' fœminis p̄supposito qd nō sit pheudum an fœmina sc̄. soror cōcurrat cū marib⁹. Et quantū, ad tñ emphiteosim sic cōcessā tractat ādre. de iser. in titu. de inue. de re alie. fac. in fi. & certe puto qd sic, eadem ratione, qa seruam⁹ in his ius comune, qd ius vult, vti mō dixi, pariter succedere oēs sexus ꝓrogatiua sumota. p .d. .l. max. vicīū. Verūtñ attēdendū esset in hac gr̄a, qs modus suatus sit, an p̄mogenitus semp habuerit, qa minime esset mutanda, & cæt. l. minime .ff. de legi. & si soluitur aliquod ius releuij, vel aliquod seruitium præstaret pro hac gr̄a, vt sic ex his cōsiderare possumus pheudū esse, vel naturā pheudi tenere, vel nō. Et ex his ēt descēdit terminatio tertij dubij, vt si est pheudū nō concurrat fœmina, aliter sic p p̄dicta, sane dubitatio mihi restat de. c. volentes, qa dato q̄ hæc cōcessio sit pheudum, & vim pheudi habeat, & p cōsuetudinem gnalem regni ad p̄mogenitum spectet, tñ qa pater testatus est filijs masculis, pariter, & ēt in hac hæreditate voluit itelligi, & includi hāc cabellā, & sic eos in hoc bñficio pariter successuros q̄madmodū, & alijs rebus hæreditarijs, & .c. volentes pmictat ad votum dispōere ēt i extraneā psonam. Quod nō obstante q̄ sit pheudū. pp tñ voluntatem testatoris expssam, & .c. volentes acceptans, & habilitans eius voluntatē æqualiter ad mares ptinere, & hoc secundū intellectū illorū intelligentiū .d .c. q̄ etiā de pheudis loquatur antiquis. quæ tandē reperta est verissima p ꝑuilegium de nouo repertū eiusdē regis frederici tertij de pheudo de grassuliato, qui declarat in antiqs, & ita obseruat, & iudicat mō magna regia curia in talibus causis. Cæterum si de nouis pheudis tm̄ loqtetur, testandis dispositio cessaret, & p̄mogenitus iure proprio vocaretur, quæ dubitatio an in antiqs, vel nouis tm̄ loquat, an vtrobiq; magno tēpore durauit, & scio me nūc in vnā partem, nūc in alteram disputasse, dum erā aduocatus in magna regia curia huius regni, immo contraria consilia fecisse, & nūc in ea opiniōe sum, vt etiā in pheudis antiqs optineat, verū, quod supradixi, quod etiā in extraneam psonam possit dispōni. Nō obtinet in casu nro pp formā concessionis, fuit enim hæc concessio facta tibi, & hæredibus de legitimo corpore descendēnb⁹, quæ verba psonam extraneā excludūt, secus si esset cōcessa pro se, & hæredibus in ppetuū, nihil alio addito, qa tunc formaliter, & in totum obtineret. d. c. volentes. Secundū alterum intellectū, & verum, quod .ſ. loquatur etiā in antiqs, & tunc etiā in extraneā possit disponi psonam, nisi etiā tūc esset appositum, ita q̄ viuatur iure francorū, qa tūc videtur cōcedi ex pacto, & ꝓuidentia, & a forma non esset recedendū, & hanc partē infra videbitis a me fundatā in alijs consilijs. Nā vera cōclusio est. quod .c. volentes obtinet in expressa dispositione pheudatarij, & illa seruatur, nisi forma concessionis pheudi repugnet, & eatenus obtinebit dispositio, quatenus forma cōsentiat. Ideo ad videndum, qñ, & quatenus locū habeat .d. c. volentes. est in p̄mis attendēda forma, & tenor cōcessionis, q regulāt oēm tractatū pheudorū, vt infra diffusius aperio in cōsilijs magnis, & pro aliquali declaratiōe formas aliquas discurramus, p̄supposito, vt dixi, p vero, quod. c. volentes loquat tam in pheudis nouis, q̄ in antiqs, & nouis multo magis, vbi est largior dispōnendi licētia. Item secūdo quod loquatur dispositione expressa, vnde si pheudū cōcedit, pro te, & hæredibus tuis simpliciter, certe p̄mo loco pheu. hoc dicit hæreditariū, & oportet esse hæredem, qui capiat. Item ipse pheudatarius siue fuerit nouū, & in hoc nō erat magnum dubium, siue etiā antiquum, qa transit ad alios, & sic effectum est antiquū, poterit pro libito alienari, etiam

in extraneā p̄sonā, dum mō sit æquedigna, & seruata fuerint, quæ in .d.c. cōtinenť, & hoc hodie clarū. Nā p dictum .c. verbū hæres est ampliatū, & intellectū, p oī hærede, vt ostēdā clarius ī infra dicendis cōsilijs. Si vero (& ecce alia forma) adijciať tibi, & hæredibus de tuo corpore legitime descēdib⁹, & tunc etiā habet locū, & optinet .c. volēte s. scilicet quaten⁹ forma non repugnat, & sic possit pheudatari⁹ alienare in quem ve lit filiorū, & p̄ter mittere p̄mogenitum, & etiā ī secūdo genitū, & in vltimū filium cōferre, qa satisfactū ē formæ, cū iam hæredi de suo corpore concedat, non aūt hoc casu posset in extraneā p̄sonā alienare, vel transferre, qm̄ repugnat ōnino forma, quæ fuit, vt ad hæredes de suo corpore pueniret. Nec intelligēdum est, qd̄ princeps voluit indistincte p .c. volētes tollere, & anihilare oēs formas cōcessionum pheudaliū, Immo fatuū esset ita intelligere, ex quo qualibet pheuda ex sua forma naturam nouā acceperūt, & iuxta qualitatē formæ regulātur, sicut dicim⁹ de pacto in continenti cōtractibus apposito, qa in est, & ē vna substantia facta cum ipsa cōcessione vt subtiliter dicit tex. in .l. lecta. ver. dicebā .ff. si cer. pe. & ita cōsiderauit bar, in simi li. in .l. cū qita .§. ita .ff. de ver. obli. Siqdem & tertio loco appositū fuisset in initio cōcessiōis pheudi & qd̄ tibi, & hæredib⁹ tuis d̄ tuo corpore legiti. descēd, & ēt qd̄ viuat iure francorū, & hic sentio, q̄ nullo mō habeat locū .c. volētes ex quo pheu. si eit in strictissima forma cōcessū, adeo quod nō potest pater in secūdo genitū disponere in p̄iudicium filij p̄mogeniti, ex quo in cōcessione sit cautum, q̄ viuat iure francorū, qd̄ ius p̄mogēitum p̄ncipaliter, & dumtaxat vocat ad pheudi successionem. Et qd̄ videbiť mirum amplius sentio quod nec hoc poterit etiā si sit pheudū nouum, quod nouiter sit apatre, & p̄ncipaliter acqsitū, vt p̄sequar in fra in alijs cōsilijs, vbi etiam est p̄pria materia in hoc articulo. Ideo enim sunt appositæ formæ vt seruētur, & nō vt frustra, & fatue intelligātur, adiectæ cū ex forma res nominet, & habeat eē, & hinc est qd̄ dicit tex. Igitur cōmodissime illa forma in mādatis seruāda est vt quoꝝ certū mandatū sit recedi a forma nō debeat in .l. sigs .p eo .ff. man. & inde ē quod alibi bal. scrip sit, vnū scias, q̄ ille, q est certa forma astrict⁹ facto suo vel facto .l. nō potest variare .ff. d appe .l. scio ita scrip sit .C. de appe .l. eos .§. apostolos. & eo titu .l. qui ad ciuilia. cōsiderat quod aūt lex dat formā, actui fiēdo, & debet eē illam talē formam, qua cōtinet solennitatē actus, & tūc nō seruata forma actus ē statim cōtrarius qa forma dat eē rei, & vbi deficit forma, deficit essentia rei, Aut lex dat formā actui facto, quæ forma habet cōseruare rem in esse, & tunc aut lex p̄cedit vltra ānullādo actum & efficiť nullus ipso iure aut nō p̄cedit vltra ānullādo, tunc nisi petať cassari, vel ānulla ri bene valet, & p̄sta est theorica .d. andre. de iser. Secū dum cum ibidem bal. ad p̄positū sic sentit in .l. 2.ª qm̄ p̄uoca. nō est necesse q̄ executor ad nullā formā arctatur, nisi ad formā mādati vt no. in .c. p⁹ de offic. deleg. in elemē. & p in .no. d cap. ex ratione, Et scias q̄ illa ē forma, quæ tribuit ad esse rei existenti in potentia, & dat p̄mum, & principale eē rei Accidentales aūt formæ, sicu quedam obseruantiæ supueniunt post, & lex interdū appellat eas monitiones vt .ff. in tu. l. muto §. q. Quædam enim solennitates requirūtur an factū, vel in ipso facto, & istæ ē de forma & si nō interueniat ipso iure nō valet, dum mō ipsa solennitas sit substantialis, secus si momētanea. Et ideo magna differentia ē inter formas substātiales, & momētaneas, sed q̄dam est forma, quæ reqrit post factū, & ista nō dat substātiā, qa iam ē, sed reqrit circa executiua vt .C. de. p̄ci. impa .f. l. vniuersa. De potentia formæ licet ad sit eo iure, sit mutata forma q̄ dī res desiisse, habes tex. in .l. multas .§. l. ff. de ver. si. Idem dico & qñ cōcederet tibi, & liberis, vl' filijs, qa tūc si simpliciter potest ad quē velit filiorū trāsferre quocūq̄ titulo, qa forma nō repugnat, secus si vellet, in extraneos, qa repugnaret, & idem si diceret iure francorū, qa ad primogenitum omnino pueniret p p̄dicta. Sed differt, qa pp verbum hæredis, esset hæreditariū, hic vbi nomine cōferť hæredis, ex pacto, & p̄uidentia diceret, vt hic instruit d. andre. de iser. in .c. 1. in titu an agna & sic videtis quod p oīa, & in omnib⁹ sunt verba notanda, tā circa notitiam sciendi, an sit pheu. hæreditariū, an ex pacto, & p̄uidentia. Item an, & qñ, & in quos possit alienari, vel transferri, nā verba sunt posita vt operenť .l. si qs .C. de inoffic. testā. & de le. p. l. si qñ. Et ex his puenit ad p̄fectā notiam, an testator possit testari in pheudis in præiudiciū agnatorū, vel pheudatarius, vt largius loquar, de pheudo disponere ? & qñ, quomō, & in quantū. Sed dato q̄ aliquando possit, & aliqñ nō, fieri præiuditiū agnatis, iuuat hic quærere eo casu quo sit p̄iudiciū agnatis, quia possit, an possit .i. an fieri fisco, & maxime si agnati nō sup sunt, vel nō possunt, vl' resutēt. Et .c. volētes in fine, videť dicere qd̄ nō quia dicit iuribus n̄ræ curiæ semp saluis. Et illud intelligūt, si nō habet agnatos, secus si habet, vt terminat d. bernard⁹ de medico. dictus saccurafa, qui glosauit dictum cap. Sed ipse intelligit qñ non potest fieri in p̄iudicium agnatorū, sed illa verba pp alia iura videnť ibi posita, sed posito qd̄ possit disponere in p̄iudicium, an poterit pheudo onus addicere soluendarum vnciarū tot, sup pheudo naturalib⁹ filijs dondarū. Videretur q̄ nō, quia sicut nō possūt ipsi naturales in pheudo succedere directo, sic nec p indirectum, si fructus pheudi ad eos pueniret. ar. ff. de spon. l. olo. & ratio iuris cum qd̄ p̄hibetur in cōtrarium facere. Et id qdā put. nt vetus, qa actio ad pensionē est p̄sonalis, nihil habēs commune cū re .ff. de cōtrac. emptio. l. si. de rei vend. est cōmertium possū p̄cium petere, & fructus pceptos actione p̄sonali secundum no. ff. de le. p⁹. l. apud iulian ū. §. si. & l. sc. facit. qd no. C. de sacro sanct. eccle. l. p⁹. p bal. vbi dicit, qd̄ licet pheudū nō possit relinq, potest relinq p̄cium eius. Hic ergo legatarius habet pheudū p .c. volentes ex dispositione desūcti, vnde sicut suæ rei. ita huius p̄cium, seu fruct⁹, seu pensio, vsq̄ ad certū qd̄ legari poterit. ar. ff. de lega. ij⁹. l. vnū ex familia .§. rem. & ar .C. de fide ius ab eo de rei ven. l. cū a matre, cū similib⁹. p̄dicta tñ intellige vera, secus dum ea, quæ antea p̄posui eo casu, quo possit in extraneū, & de toto pheudo disponeť. Si aūt esset cōcessum in strictissima forma vz. quod viuatur iure frācorū, tunc cū primogenitus iure suo veniat ad illud. etiā si sit hæreditariū, qa potest esse hæreditarium simul, & ex pacto, & p̄uidentia. Hæreditarium

scilicet.

scilicet qa sit sub nomine hæredis collatum. Itemq; ex pudētia, & pacto qa sit, iure francoꝝ appositū, ꝙ viuat, sic cū veniat ad pheudum hic pmogenitus non bñficio defuncti, sed pncipis pudentia, nō tenebitur ad illud onus, licet aliqū ad aliqua onera iniuncta ex honestate tenet. put trad. andre. de iser. in .d. titu. an agnatus .c. p°. Nō obstat .d. c. volentes, ꝙ ēt loqui videt in his quæ iure francoꝝ loquant, in quantū loquūt de comitatu, qa ēt pheudoꝝ iure pmæuo erat indiuisibilis, cū iure francoꝝ viuat qa posset. vt infra ꝙ licet in pncipio loquat de comitatu, tñ in decisiōe videtur dicere, & restringere in simplici pheudo, & tñ de comitatu loq potest non ratione suæ totalitatis, & vniuersalitatis, sed ratiōe partis ipsius .l. alicui⁹ pheudi sub comitatu: vt si sit cōcessus in forma larga possit disponi, vt de simplici pheudo, nō tñ ppterea poterit diuidi ēt p .c. volentes, quod phibet in fine. Sed stabit apud pmogenitū vt digniorē, & possessio, & nomē comitis, & cæteri æqualiter reditus consequentur. Q si collatus tibi, & hæredib⁹, vel liberis de tuo corpore descen. Nō tñ addito iure francoꝝ: vel loqtur de comitatu in pmo acqsitore, & nō addito in cōcessione, cōcessio iure francoꝝ. Collige ergo, & cōclude id quod posui ad .c. volentes pro vt ibi sensi sup eo, ibi teneo generaliter, & ne illuc te remittā, verba formalia ibi posita, hic transfero, licet magnā ptem supra posuissem. Teneo generaliter .c. volentes locū habere siue sit pheudū nouū, siue sit antiquū indifferēter in vtroq;, & loq dūtaxat in expssa dispositione, tam inter viuos, quā in vltima volūtate: vt .s. possit regulariter qlibet pheudatarius vti, & disponere de pheudo vt vult. Hoc tñ fallit dupliciter. Primo nisi obstet forma cōcessiōis pheudi, vt qa sit cōcessum illi, heredib⁹, seu filijs de legiti. corpo. descend. qa nō possit in extraneā psonā, qa recederet a pudentia, & forma concessionis. Tunc enim alienādo in extraneā sit duplex error, vel duplex causat iniuria, pma cōcedenti, qa viuit cōtra eius formā, qa nō extantib⁹ filijs reuocat fiscus Secūdo ipsis filijs, qui præferent ad reuocandū si extāt. Sed dubiū ē, an in vita alienatis, vel post ei⁹ mortē (non inculcamus simul oēs materias, hoc expediam infra in alijs cōsilijs, & regulis, quas ponam de pheudis) sed tunc bñ posse disponere inter liberos vt vult, & sic ēt diuidere, p quotas, tñ vt in fi. c. volētes. Quinimmo vni date filioꝝ, alteri nō, nisi (& hæc est secūda fallentia) esset additū ēt in concessiōe, ita tñ quod viuat iure francoꝝ, qa tūc ad pmogenitū omnino puenire oportet. Itaq; cōcludēdo, habes quod semp habet locū .c. volentes, nisi forma, abinitio cōcessionis apposita repugnet, Et sic apparet qñ esset cōcessum tibi, & hæredibus inppetuū, vel tibi, & successorib⁹ tuis, quia plene habet locum dispositio dicti capituli, qa poterit disponere, & relinqre cui velit, & filiū ēt præterire in eo, & tūc potest addicere pheudo quodcūq; onus, & grauare successorē, vel hæredē extraneū sicut in burgensaticis, posset ēt in re hæredis p pall. l. cū a matre in princ. cū simili. Et idē si cōcederet tibi, & hæredib⁹ simpliciter, & nō addito imppetuū. Sed hic facio dubitationē, dictū est supra, ꝙ qñ addit hæredib⁹ de suo corpore descen. nō potest in extraneū transferre. Sed inter filios oportet vt dispositio deuoluat, sed in materia pheudali hæredes pro filijs intelligunt, tā secundum nsos docto. iuris ciuilis, ꝗ pheudales, vt tradit. bar. in .l. gallus .§. ēt .ff. de libe. & postu. & in .l. ex facto .§. fi. ad tre. & in tota materia pheudali, qa intelligit descendentib⁹ sanguinis. Ergo idē erit in cōcessiōe pheudi dicere tibi, & hæredib⁹ simpliciter, sicut tibi, & hæredib⁹ de tuo corpo. legiti. descēd. Nā illa verba de legitimo corpore vt dicit andre. de iser. in cōstitu. vt de successionib⁹ pure ad exclusionē naturalium, & adoptiuoꝝ, nō aūt qa intelligat de extraneis, sed de sanguine tātum. Istud qdem a pncipio motiuū est precipuū, & insigne, & facit me sæpius dubitare, vnde cōsiderabā tūc ꝙ esset verum, sed vim faciebā, & drām, an dicat, tibi, & hæredib⁹ simpliciter, & tunc idē esset, ac si dixisset de tuo corpo. legiti. descen. in materia, & cōcessione pheudali, p pdicta, aut vltra pcedebat in cōcessiōe. v3. tibi, & hæredibus in ppetuū. Et hoc verbū in ppetuū, quod est extensiuum in infinitū comprehendat ēt extraneū, qa hæredē suū nō potest habere imppetuū. Idē & si additū concessiōi fuisset, & successorib⁹ tuis, qa verbū successor comprehēdit hæredē extraneū. Secundū .d. meū raphaelē in .l. antiqtas .C. de vsufru. vbi no. differētiam inter hæredē, & successorē. Et .d. c. volentes plene locū haberet vbi esset facta cōcessio tibi, & hæredib⁹ imppetuū, vel tibi, & heredib⁹, & successorib⁹, vel successoribus simpliciter. Sed tandē post multa apparuit mihi, quod nulla inter hæc sit constituenda differentia. Quinimmo sentio ꝙ si sic simpliciter fiat concessio, pro te, & heredib⁹ nihil addito, ꝙ in totū habet locū dispositio .d. c. volentes. Et hoc sit ꝙ ne nouiter intro ducat dictū .c. volentes quod cū ante dictū .c. verbū hæres in materia, & successione pheudali simpliciter p hærede sanguinis intelligeretur, hodie omnē cōprehendat hæredē, & est in pmptu ratio, Quia ideo ante verbū hæres intelligebat p filio, & hærede sanguinis, qa natura pheudi erat tūc ita stricta, & limitata, quod tantū ad filios & hæredē sanguinis, & nō ad extraneos pheudū transibat, vel transire poterat. At cū hodie sit innouatū p .d. c. volentes. ꝙ possit transire ad extraneos, ex quo dicit, ꝙ in vnā, eandemq; psonam. & cęt. & distincte, & tantū excipit ecclesias. ibi præter in ecclesias, & sic omnib⁹ alijs ęquedignis pmittat, & sic sit transibile ad extraneos, & p cōsequens natura eius nō repugnet, neq; excludat extraneos. Ergo verbū hæres erit capax cōprehendere extraneū, sicut ēt res burgensatica. qa hęc subiecta materia, licet pheudalis patitur intelligi, & posse cōprehendere extraneū. Et ideo cū dicit tibi, & heredibus simpliciter oēs indistincte comprehendit, & sic plane in tali cōcessione obtinebit dispositio .c. volentes. Quod ēt doct. & bar. in .d. .§. ēt non differentent. Quare enim dicit ibi bar. quod in pheudis verbū hæres p filio intelligit tantū. Respōdit ipse. Quia de sui natura non transeunt pheuda, nisi ad filios. Et ideo dicit ibi. ꝙ debet intelligi suos hæredes .i. filios, Sed cū hodie, vt dixi, p .d. c. transeat ad extraneos, & possit ad extraneos transire, ergo cōprehendit eos, ad quos pheudum transire potest, & sic ēt extraneos. Et videt mihi ista vera sententia. Audio tñ ꝙ bal. in .l. i .C. si. a. nō compe. iu. dicit. ꝙ si pheudū esset hodie transmissibile, & ad quemlibet ex-

traneum.nō eſſet pheudū,& vide. c. quę in eccleſiarū extra, de conſti. vnde trahiť capi. volentes veṝ eſſe iuditio nſo. Sed q de extraneo diciť ē qſi ſcilicet forma nō repugnat .i. ga in volūtate pncipis ē quo mō dat, & ſic poteſt dare, vt etiā ad extraneū qſi trāſeat, ga pacta, vt dixi, alternant, naturā pheudoꝝ. Immo amplius,q ſit nulla appareat pheudi cōceſſio interpretabor q ſit pheudū ſimpliciter hereditariū .s. cōceſſū p ſe, & heredib⁹, & ſic fit in larga forma,& cōprehēdatur in diſpoſitione .c. volētes, p prędicta,& ſic poſſit ad extraneos trāſire. Et hoc iure vtimur in magna curia hui⁹ regni, Et ad hoc præmaxime adducti fuimus ex viſione cuiuſdam pulegij graſſulati , in quo idē fredericus tertius auctor . d . c . volentes, declarat pdicta eē vera,& ita dictū cpſum intelligi oportere, Poſtremo dico circa .c. volentes, vnū mō,q licet p .d .c. in alienatiōe pheudoꝝ nō reqraſ, neq videatur neceſſaria cōfirmatio pncipis, ſiue eius licentia, vel cōſenſus, Tamē q° ad videť eſſe neceſſe, vt.s. videaſ pnceps habilitare pſonā, in quā fit alienatio, vel diſpoſitio, & ſic videť equedigna, vt ibi dicitur. Item vt ēt accipiat iuramētū fidelitatis ab emptore, vł ſucceſſore pheudi. Quia ad hęc oīs ſucceſſor teneť. ſecundū andre. de iſer· in titu. p quos fiat inue. circa pncipiū .ſ. co. vbi dicit ēt, q ſucceſſor diciť ēt, q ex cōtractu ſ3. rē pheudalē, & dicit qſi pater alienaret in filiū in fraudē iuris releuij. Et vt pnceps videaſ ſciuiſſe alienatiōnē,& nō luiſſe ſibi p decima parte minus accipere. Item vt habeat ius decimę,& releuij in caſu ſuo,& ſic ſit neceſſaria ſcientia,& cognit.o alienationis in pncipe, pp prędicta, quæ oia in dictu .c. diſpoſitione requirūť, & cōtinentur. Et hęc ſufficiant circa .d. c. cætera vide quæ appoſui p gloſas circa .d. c. & alia ad materiā ptinētia. Et maxime qſi pheudū alienať: & male, & qñ bñ, & ſi male quo mō, & qſi cōperat, & cui reuocatio diſtribuat infra in ſuis locis, Et pdicta nouiſſime addidi ad pcedens conſilium, ex quo uide , & ſiccee pertranſiueram ibi intellectum . d . c . volentes.

Conſilium Quintum

Circa diſceptatiōem iuriſditionis inter regium fiſcum, & Reuerend. archiepiſcopū ciuitatis mōtis regalis. Non fuit dubium de poteſtate diui regis guilielmi ſecundi ædificatoris, & dotatoris eccliē, & ciuitatis prædictę Et ſolū quod agiť videndū an.s. pmo conceſſa fuerit iuriſditio cauſaꝝ omniū criminaliū, & ſpecialiter cōſtituendi capitaneū, Et ſi qs vellet verba pulegij regis prædicti pſpicaciter, & ſingulariter notare, multa notāda reperiet & in hanc ptem, Sed in ſiſtā ſolummō ſubſtantialib⁹, Et pro euidentia præmitto q pnceps res ſuas cōcedēdo impōit initio, quas leges, & pacta velit, ipſis reb⁹ ſuis, p regulas generales iuris.C. man. l. iure mandata, & .l. i. circa princi. .ff. de ſolutio &.l.ſtatuas ad .fi.C.de religi.,cū alqs cōcor. Hinc eſt quod dixit alibi .d. and. de iſer. q dñs directus pheu. poteſt quā velit legē imponere.in titu. qb.mo pheu.am.§.pterea.Immo & dari poteſt pheu. vt nullū inde ſuitiū pſtareť vt not. idē andre.in titu. in qui, cā, pheu. am. circa . l . co . in ver. qd ſi detur pheu. expſſe & cęt. Quin ēt,q eſt mirandū,dari poteſt ita q fidelitas nō ſit pra ſtāda. vt pbať in titu,que fuit p° cā. be. am. §. et & alia, ad , fi. & pbatur in .c. nulla ad .fi, in titu. p quos fiat inueſti. Quod totum qdem efficit potētia,& virt⁹ pacti, Cōtractus enim ex cōuentione leges accipiūt . l . i . §. ſi conuenit :ff . de po.& idem voluit andre. de iſer. in mā. pheu. in titu. quæ ſit p° cā. be. am. §. ſed nec circa princ. ver. ſi vero contrahaſ,& eſt tex. in .c. p. ſi de pheu. con .fu. licet quo ad eccleſiā. qſi datur pheu. ſimpliciter & an teneať ad fidelitatē tradit bal. circa fin. in vltima.col. pręābuloꝝ ſuoꝝ, & and. de iſer. in .§. & inter in titu. de capre. cor. Ex his ego cōcludo, quod rex guilielm⁹ potuit quam velit legē,& pactū apponere rei ſuæ,nec, de hoc eſt quoquo mō dubitandū, Sigdē ideſt de iure cōmūi,inter puatos, quāto magis in pncipe. Ac q ideo notāda ſunt verba,& forma cōceſſiōis pncipis. Immo q ē notandū, ſi rex cōcedat alicui ſimpliciter nō exprimēdo in pheudū libere intelligiť donare, quia, vt dictū ē, quod ſuū eſt poteſt p pheudationem, vel aliā ſpeciē, ſeu formā cōtract⁹ dare, vt ſcribit idē andre.de iſer. in titu. qua v.ts. iure, de .fi. in .ıı̄ȷ. co. Quod ergo is donat ſimpliciter intelligiť libere,& pure donare,& ſic ad aliqd nō tenebitur donatari⁹, ga adiectio in pheudū facti eſt,quod nō pſumiť,niſi pbeť.ar.l.quęcūqȝ .§. fi.ff. de publi. Libertas vero ē pſumenda ſemp ga ineſt iure naturali. primęuo.ff. de ſer. vt prędio .l. ſi qs ędes,& .C. de ſerui, & aqua .l. altius,& ibi no,& vide Saly, in .l. ſi,ædib⁹,eo titu. Et ita determinat in ipſa materia pheudali andre.de iſer. in titu.de contr°, inter ma.& fœm.de bñ, circa prin . Ex præmiſſis mō infert ad rem,q cū rex ſimpliciter cōceſſiſſet, & nihil vel pauculiſſima reſuaſſet, quod oīa tranſierūt in donatariū ſpecialiter cōcedendo eccleſię. Pro cōceſſiōe adduci poſſunt oīa argumēta, quę concludūt p donatiōe facta papæ ſiluestro ab imperatore conſtantino, quæ vulgaris ē, de qua tradidit bar. i rubri. ff°. in ver. itē. q diciť auguſtus in .p. co. Quinimmo reſuatio aliquoꝝ l priuilegijs magis firmat generalitatem eoꝝ in aure. de nō alie . §. aut aūt col. ij. & hoc eſt q voluit glo. in .l. in his , ff. de legi. ¶ Videamus ſubſeqnter qd eccleſiæ dedit rex ille ſacratiſſimus, Et qualiter, & breuiter i epio,q cōceſſit caſtella terraꝝ nominataꝝ in ipſo priuil gio cū omnib⁹ tenimentis, & pertinentijs eoꝝ, tam in demanio, quā in ſuitio, Demaniū qdem libere abſq omni exceptione ſeruitij, concedendo caſtrum, & terrā, quæ,habent iuriſditionē, & territoria, illa cōcedere videť. Et donatari⁹ erit iudex vaſſalloꝝ ſuoꝝ,dūmodo nō ſit phibitū. Sed ſimpliciter ſic facta cōceſſio certe oīa tranſeunt, & ſic de omnib⁹ cauſis, niſi phibitis, ad hoc .ff. de proba. l. abea parte .ff. de fideius. l. ſi quis pro eo .§. ſi nūmos, inſtu. de tuto. §. datus .a. ff. de tute. l. qui habet .§. fi.C. de execu, tu. .l.ij°. Et ita terminat ādre.de iſer in titu. de phi.pheu. alie. p fre, in p°. col. ver. & tenemus hodiē,& in titu. qd ſit inue. Quamuis ſi generaliter fieret donatio alicuius caſtri, vel loci, quā faceret princeps alicui ipſo iure merū imperium nō transferť. vt videť tenere bal . ad ſi. recitās oldr. qui format quæſtionem in titu. de cap. qui cur. ue. in c. i. circa .4. col. ibi item ſcias,q .d. oldr.

.d. oldra. ponendo pro, & cōtra optimas, & egregias rationes. Dy. tñ tenuit omne ius transferri. in .l. scia. .§. tyrranni. ff. de fund. instru. & insti. le. Et ego posui ad tex. in .l. ecclesiam .ff. de iure dot. bar. tetigit in .l. .i. C. de ex. cumu. l° x°. & ādre. de iser. in titu. de pace. te. §. si aliquem. ver. & attende. Fortius tñ hic debet transire vbi est facta concessio a pncipe cum omnib⁹ tenimentis, & ptinentijs, dicis omnibus nihil excludēs, qa signum vnle est. Item dicit tam in demanio, & sic dat ea, quæ sunt in demanio, .i. quæ erant appropriata ipsi pncipi vt principi. Demania enim sunt illa, quæ reseruata, & retenta sunt p principes āriquos in potestate, & suo dominio, nō donata sch cōcessa alijs. vt instruit andre. de iser. in titu. de prohi, pheu. alie. p fre. .§. pterea ducatus. circa .x. co. in ver. si quæ sunt demania. Criminalia aūt in regno siciliæ exceptuant in pinilegijs, vt pote ad pncipis ptinentia, vt trad. andre. de iser. in .d. titu. de proh, pheu. alie, p fre. in penult. col. At hic nō sunt acceptuata, sed data oīa, tanq in demanio, q̄ in seruitio, sed demania continēt, & criminalia, quæ sibi pnceps solet in pnilegijs acceptuare, Ergo dādo demania, & alia cōcedit, q̄ sub appellatiōe demanij cōtinent, & sic merum impium, q̄ est demanij .i. ptinens, & reseruatum principi Nec obstat q̄ demania nō possint donari, qa illud verum de his, quæ ptinent, & sunt ordinata ad victum pncipis, vel ēet tale, quo eius alienatio esset in graue piudicium regni. & terminat andre. de iser. in titu. de proh. pheu. alie. p fre. §. pterea ducatus. circa .p. co. ver. ex his oritur quæstio. quod nemo dixerit, nec consenserit in hac donatione, nisi vel hostis fidei orthodoxæ, vel homo conscientiç reprobç. Dat etiam, & omnia, quç constant in seruitio, quod intelligi potest, vt nullum prçstare seruititium curiæ teneatur pro hac donatione, quod fieri, & in pactum deduci posse permissit. Et id est quod sequitur in priuilegio. Sed demanium quidem libere, Demanium .i. ea quæ sunt iuris regij libere. Et sequitur, & absq, & pro, .i. absq exactione seruitij. Potest intelligi actiue, & passiue, Exactione scilicet vt non possit ab ecclesia seruitium aliquod exigi. Vel actiue vt non exigat ecclesia a baronibus, & hoc ibi: de baronibus autem & cæt. Vult tamen infra q̄ decedente barone sine hærede, & taliter quod pheudum apertum esset curiç, quod cedat libere ecclesiæ, & in eius demanium, & potestatem. Et ponitur. Et pro. .i. potestatem q̄ sollicitudine de demāio regis, pro rege. Ita sit in demanio ecclesiç, .i. potestate. vt sicut sunt demania regis pro rege seruata. Et ita illa in demanio ecclesiç, pro ecclesia. Sed quid expedit per mendicata suffragia incedere? Iam constat infra in priuilegijs expresse, quod princeps vult, vt abbas, quicunq fuerit: sit iustitiarius omnium terrarum, & tenementorum, etiam in futurum cōcedendorum, Nomen iustitiarij a iustitia deriuatur, sicq significat vt sit iudex, & iustitiam faciat, vt verbum sonat. Et facit in simili iure contractus. in .l. ij. §. appellata. ff. si cer. pe. Et iustitia se vltra habet ad omnes causas tam criminales. quam ciuiles .l. ff. de iusti, & iure. Quinimmo specialiter ordinatur iustitiarius ad cognitionem omnium criminalium nostro speciali iure, quod tñ est nobis ius commune constitutionū regni, vt habetur in titu. de officio Iustitiariatus .l. .i. Et ibi no. quod etiam alia ratione monstratur, nam in priuilegio expresse prohibetur ne aliquis Iustitiarius de causis inter homines dicti monasterij se aliquo modo intromittat. Si ergo iustitiarius aliquis non potest se intromittere, & tu dicis quod abbas seu hodie archiepiscopus cognoscere nequit de criminalibus, Eueniet si hoc verū esset, quod maleficia talium hominū eēnt impunita, quod est absurdū, & omnino incōueniens dicendū. Ergo necessario quod si ad alios iustitiarios non pertinet, quia supra hoc princeps expresse prohibet, quod dumtaxat abbas ipse cognoscat. Et sic erit iustitiarius ipse ad omnes causas criminales, & hoc arg. vrtur glo. ij. ad fi. in simili. in .d. consti. prima. in titu. de offic. iusti. Immo hic nec reseruat sibi aliqd princeps, Sed quicqd curiæ debetur. vel ratione poenç, vel publicationis bonoɽ, vel alio modo, vult illud ad ecclesiam pertinere, Et sic iurisdictionem, & iurisdictionis effectū, seu fructum donat, nihil sibi reseruans, Preterea non ne dicit, quod de causis nullus Iustitiari⁹ se intromittat, Sed ipse abbas determinet, & decidat? vtiq, sic alijs prohibet, huic concedit causas terminari. Nota verbum causas quod magis ad criminalia, & propriç q̄ ad ciuilia adaptatur, secundum glo. in .l. causas .C. de tran. fac. d. constituti. prima in princ. Stante etiam dubio quis non pro religione sentiret? ar. ex .l. sunt personç versus fin. ff. de relig. & sump. fu. Animaduertendum præterea quāto ardore, & deuotionis zelo princeps ille ad donata mouetur, cum etiam in dubijs, quando ius tertij nō tangitur, contra ipsum concessorem priuilegij amplissime pro cōcessionario sit interpetrandū, secundum ea, quç tradunt, & notantur, ac probantur. In .l. fi. ff. de consti. prin. Preterea hoc idem q̄ sit iustitiarius, & nullus alius Iustitiarius se de causis intromectat, sed solūmodo ipse cognoscat, repetitur de verbo, ad verbum in alio priuilegio eiusdem pncipis guilielmi, quo ipso satis cōprehendi potest quanta fuit firma, fortis, & ampla sua voluntas, & continuata in cōcessione iurisdictiōis prædictç. Nam fortius agit quod iterato dicitur, seu cōfirmatur. Arg. ex .l. si mulier, & no. C. ad vell. facit p°. rubri. C. vnde. vi. repetitæ prçlectionis, & quod ibi no. d. meus. Quinimmo cum rectissime dici possit secunda iussio principis, quæ secundum bal. est par proprio motui principis in .l. rescripta .C. de præ. imp. off. ar. ex auten. vt nulli iudic. §. & hic nota iubemus, & glo. dixit .C. eo titu. l. nec dannosa. perinde erit, ac si motu proprio fecisset, & fauore ecclesiæ concendendum esset in dubio priuilegium emanasse, quo casu etiam si concessum .i. quod concedent tali priuilegio etiam specialiter a iure prohibitū imperrari, propter motum propium valeret. secundum docto. in præalle. rescripta, ar. ex. l. prima. .C. de peti. bo. subla. Et tale priuilegium dicitur annotatio secundum glo. in .l. fina. C. de diuer. rescri. Et substinetur ex tali clausula priuilegiū vbi alias defecturum esset. Et sic habebunt omnia locum, quæ habēt, qū fit pprio motu. vt habet in .c. si motu extra

de preben. lib. vi. et fit tunc interpetratio plenissima. d. c. si motu. Cum si, q incipit si pluribus simili, & dicitur tunc factum ex mera liberalitate principis, & ideo valet .d.c. si motum, licet, & hoc expresse notatum sit in dictis priuilegijs q proprio motu confert, Sunt & alia priuilegia regis frederici vbi etiam concedit, & archiepiscopo inperpetuum habere curias suas tam panhormi, quã in toto nostro regno de omnibus hominibus suis, nec quod aliqs sit ausus illos a foro ecclesię montis regalis trahere, vel eius curiam quomodolibet impedire, quę omnia significant translationem iurisditionis. Quę quidem priuilegia sunt etiã apostolica auctoritate cõfirmata, & a pluribus principibus ampliata, & cõfirmata Itemq p testes etiam pbatur q archiepiscopi antiquiores, & hic quoq archiepiscopus de viginti milijs toto tempore suo iã sunt anni 17. & vltra fuerunt in hac quasi possessione ponendi, & constituendi capitaneos, & officiales alios. Et sic ius semel fuit precedente titu, etiã p possessionẽ quęsitum etiam vsq ad vltimum supplicium, & mortem, vt testes deponunt de presenti. Iurisditionẽ aũt tribuit priuilegiũ, & etiã est consuetudo vt glo. no. in. l. more. ff. de iur. o. in & l. pma. ff. de emanci. libero. & .c. noui extra de iudicijs. Et quanuis cõsuetudo debeat eẽ prescripta vt in .c. fi. extra. de consuet, & .ff. de legi. l. de quibus Attñ illud verum vbi de est titulus, & sola cõsuetudine nititur: hic aũt est priuilegium, & possessio, & exercitiũ iurisditionis, quæ etiã p singulos testes, & singulares actus probatur, secundũ andre. de iser. allegantem inno. in consti. statuimus in titu. de vsuris ad finem. Si aũt aliqñ fuit possessio iurisditionis ecclesię interrupta, hoc euenit ex potentia dominorũ, vel temporibus turbinũ guerrarũ, & speciali odio ipsorũ pręsulũ. Quæ tñ omnia nõ potuerunt in preiudiciũ ecclesiæ fieri, secundum ea quæ tradunt canonistæ, & specialiter. d. antoni, de butri. in .c. l. extr. de dolo, & contuma. & .c. verum extr. de condi. appo. et p andre. de iser. in .§. item si clericus de cap. cor. & bal. meminit, quem supra allegaui, in vlti, col. preludiorũ suorũ in libro pheu. Hec sunt quæ currendo discurri ex nimia festinatione consultoris, qa causa in iuditio pendebat terminãda. Quicquid tñ satis animaduertere debet fiscalis dico esse ea quæ retroprincipes tanto deuotionis feruore in hac ecclesia magnifica, & fere in toto orbe vnica contulerunt, cõfirmauerunt, atq cõfirmando etiã ampliarunt, ne nitatur retractrare, vel in dubiũ reuocare in ęternam suę animę, & aliorum poenitentiam. ¶ Sed modo huic consilio addendum pmo videtur dubium. quod abbas nõ potest. eẽ iustitiarius, licet hoc rex illi cõcedere voluerit, & puto verum. Attñ quia priuilegium ipsum regis guilielmi fuit cõfirmatum ad litteram sicut iacet p multos põtifices vt supra feci mentionem pp dictam confirmationem papę poterit exercere gladium criminalem sanguinis. Quia omnia nostra facimus, quibus nostram auctoritatem inpartimur. vt dicit tex. l. i. §. omnia .C. de te. in .c. Papa enim potest causas criminales cõmittere preter periculum irregularitatis, cum irregularitas sit introducta de iure canonico vt .c. nisi cum pridem extr. de. renun. in glo. sicut gregorius, & in .c. ad audientiam de homicid. & in .c. si celebrat. de cleri, exco. & .c. ministro cum simili. Et quia papa introduxit, potest illam irregularitatem committere, & tollere cui vult, vt in .c. licet de constitu. lib. sexto. quia auctoritas papę illum excusat. ar. ex. c. proposuit de conces. preben. Et licet abbas, vel quiuis, cui papa committit habeat talem potestatem, auctoritatem, & iurisditionem. tamen potest, & debet committere alicui saeculari generaliter, q scilicet de malefactoribus iustitiæ debitũ exequatur. Specialiter autem non debet committere, vt puta, si esset aliquis suspendẽdus ad mortem, vt diceret vade, & suspende, vt legitur, & notatur in .c. ex litteris, de excess. præla. Generaliter aũt debet vt supra, vt nõ. henricus bonon. in. c. clerici arma portantes extr. de vit. & hone. cleri. Nam prelati sunt capaces iurisditionis temporalis, etiam si in ea qualitercunq versetur poena sanguinis. Nam qñ aliquid prelato concedit temporale, intelligitur quod si per se non possit explicare, per alium faciat, nec pptera incurrit in regularitatem, posito q per eius officialem poena sanguinis imponeret, vt est tex. nouus ad litteras in .c. fi. cleri, vel mon. libr. sexto, & no. in .c. clericus, eo titu. in antiquis. & no. extr. de exc. præl. c. ex litteris secundum vicen. & no. plene in .c. conquestus de foro compe. & in .c. in archiepiscopatu, de rectorib. & habetur per spe. in dicto titu. in ver. & non episcopus post princ. Prææterea episcopus suæ ciuitatis est preses, & communiter dicitur presul, & habet merum imperium, secundum bal. in. l. fi. ut præses de dila. & no. in aute. causa quę sit cum ino. C. de episcop. & cleric. & etiam habet iurisditionem ciuilem in aute. de questoribus .§. pº, & de pace tenenda .§. si ministrales, & no. bal. qua vas iur. de fi. c. pº. & no. in constitu. regni in pecuniarijs saluo & cæt.

Consilium Sextum

Viso casu: & eius intellectis dubitationibus procedam poti9 p modum cõclusionum firmando, vel determinando, q per modum disputationis. Et circa illã primam disputationem an filius primogenitus heres institutus in pheudo paterno simpliciter acceptans pheudum intelligatur heres, an iure pprio accepisse, Et licet hec dubitatio non multum faciat ad rem, tñ potius mihi videtur, q tanq heres pp titulũ pcedentẽ institutionis. ar. ex. l. q. cũ in ml lib. C. de acqui, posse. Si enim aliter succedere voluisset prestari debebat. ar. ex. l. p herede. ff. de acquire. heredit. hui9 effectus ẽ, quod stabit, & stare debebit dispositioni paternæ. ar. l. cũ a matre. C. de rei. ven. Verumtñ pcipuũ ius repitur in filio in pheudo, quod pter ius, & nomẽ heredis pheudũ nõ possit habere p .c. l. an agnatus. Secus in emphiteosi, & alijs cõcessium, vt apit bar. in. l. vt iuris iur. §. si liberi, circa pnc. ff. de oper. liber. Vide q scribo infra in no. pheu in pnc. in ver. pheudũ id solũ dicit. Sed ingrendũ eẽt pus an eẽt pheudũ paternũ, hoc est pheudũ hereditariũ, aut ex pacto, & puidentia proueniẽs, datũ .s. alicui, & descendẽtib9 ex eo nõ suis heredibus vt sequit ex eo, qa nõ dunt heredib9, qa eo casu, qº datũ ẽ tibi, & heredib9, oportet q

sit hæres, qui vult habere pheudum. Nam pheuda etiam veniunt in petitione hæreditatis .ff. de pet. hær. .l. item videndũ in fi. in glo. fi. Secũdo casu quo pheudum ex pacto, & prouidentia tunc habent pheudum agnati, & si nõ sunt hæredes nõ tñ filius, quia in hoc vt dixi est deterioris conditionis, q̃ agnatus, vt in preall. titu. an agnatus, nisi inuentarium fecisset, vt ibi no. per andre. de iser. in titu. de succe. pheu. c. i. §. .i. ibi quid si hic secundus agnatus. ver. si non sit datum & cęt. Sed quantum ad conditiones, & grauamẽ testamenti, si pheudum est antiquũ videtur q nõ potuerit pater testamento, & institutioni grauamen adiicere. vt probatur in .d. c. i. de succ. pheu. in princ. ibi nulla ordinatione defuncti in pheudo manẽte. Et est ratio secũdum .d. andre. ibi q tale pheudum dat liberis lex, & ipsa legis prouidentia, vt in p°. rubric. vsuum. pheu .§. cum vero de .l. q. cum patronatus, de ad op. l. si arrogator .§. sed an in puberi, ver. cęterum. & in .d. titu. an agnatus. c. i. in princ. in glo. p°. ibi hoc ideo contingit. Et sic quod lex tribuit, priuat⁹, vel alius, nisi tantum lex, non aufert. Vt in auten. de nup. §. fin aũt in dote. Verum cum hic nõ appareat qua forma fuerit pheudum concessum intelligemus, seu præsumemus concessum sicut ius commune intelligit. s. p se, & hęredib⁹ suis, vt in .x. coll. de duob. fra. aca. muc. c. duo fratres in fi. Et dixit etiã andre. de iser. in titu. in quib. cau. pheu. ami. ibi dum dicit, si ergo non probatur, & cęt. Alibi dixit q forma priuilegiorum est hodie tibi, & hæredibus tuis ex tuo corpore legitime descendentibus. in titu. si de pheu. cont. f. c. naturales, ibi sed quid si cõcedatur pheu. c. .i. de conc. pheu. pat. ad finem. Alio loco dixit q est tibi, & liberis, vl' hæredib⁹ tuis in titu. de prohi. pheu. alie. per fre. §. præterea ducatus circa finem .4. col. in ver, sed si dicat pheu. cõcessum &cæt. De forma p sumenda in dubio dic. etiam vt dicit andre. de iser, in p° rubr. pheu. in .§. cum vero corradus in princ. Ego scripsi. in .c. i. in qb. ca. pheu. ami. circa .3. colu. ibi simile dicunt. &cęt. Et p hoc dico q melius esset primogenito accipere pheudũ vt heres si fecit inuentarium. vt per eundẽ andre. de iser. in titu. de alie. pheu. pat. circa pnc. Maxime qa qualitercũq concedat pdeudũ, filius nõ potest ipsum pheudum habere preter ius, & nomẽ heredis vt dictũ est, licet secus sit in aliis agnatis, nisi pheudũ esset hereditariũ. qa tũc, et agnati debent, & hæredes admitti .d. titu, an agnat⁹, & ibi magistraliter in princ. p eundẽ andre. de iser. Et ad hæc verba magistralia de pheudo hæreditario, & ex pacto, & puidentia reperi textũ notabilẽ in .l. ius sepulchri. .C. de reli. & sum .fu. Ad secundũ aũt an intelligatur contrauenisse cõditioni pheudũ vendẽdo, & dici videt q cũ cõditio ipsa, vt ex verbis, & mẽte testatoris appareat, fuerit apposita in fauore filiarum, & filius vẽdendo pheudum plenius, & citius puiderit vtilitati, & fauori, et circa ipsas specialitatem quia erant ætatis nubilis. Ergo potuit p hac dotis causa vẽdi, maxime cum consensu eius, cuius fauor tangebatur. ar. .l. q fauore .C. de legi. Et quia nihil refert q æquipollentibus fiat .l. 4. C. de instr. & sub .9. fac. facit, in ar. autem. multo magis, immo potius est cõmẽdandus hic filius sic faciendo, & præsto dotes dando sororibus ex venditione pheudi, q̃ dilatando solutionesp annuos, & tenues reditus, sicut. in simili dicimus .l. quidem .ff. de con. instr. ¶ Ad aliud dubium, quia frater tertiogenitus venit duabus viis, dico q neutra venire potest. Nam prima cum ipse dicat, q sit pheudum antiquum, & in sui præiudicium alienari nõ potuisset, dico q ipse nõ est principalis agnatus, sed proximior eo. aliter esse potest agnatus, potest enim primogenitus procreare filios, quorum esset prima causa successionis ad pheudum, & ipse filius sit qui dicitur agnatus proximus vt .ff. de suis, & leg. .l. filius. Item quia dato q iste tertiogenitus esset proximior, attamẽ talis alienatio secundum omnium sententiam valet in vita alienantis, & hoc voluit glo, in. c. i. de succ. pheu. in glo. super verbo alienauerit, in ver, & ideo donec vixerit. Sed prosequendo glo. p. postea dicit quod statim reuocatur hodie secũdum andre. de iser. Alibi dixit q valet in vita. in titu. p quos fiat inuestitura .§. sed, & res, circa prenci. in ver. hæc vendino. Et dixit etiam in .d. c. i. §. hoc quoq in ver. circa secundum, Et in ver. si ergo viuens iure francorũ. Sed ante huius dubii terminationem disceptandum foret an hic filius potuisset de hoc pheudo disponere; & venditionem facere. pro vt fecit. & facit dubitationem .c. volentes. Et licet in superioribus aperuissem eius intellectum, tamen quia non plene aperui intellectum eius antiquorem, & moderniorem, placet hic & antiquum referre, & nouũ, vt ad elegendum clarior fiat, & facilior intellectus. Primus ergo intellectus .c. volentes, secundum quem longo tempore fuit iudicatum erat, q .d. capitulum remittit alienationibus pheudorum regium consensum, vt amplius admodũ in alienationibus ipsis nõ exigatur, sed ipsa lege subaudiatur semper ad esse, p inde ac si interuenisset. Nã olim in omni alienatione pheudi requirebatur consensus domini, vt in titu. de alie. pheu. §. si vero cliẽtulus ante fi. & in titu quę fuit prima causa be. am, ad fi. Quia si olim ante .c. volentes pheudatarius alienasset sine consensu principis: non valuisset alienatio vt pręall. iuribus, §. deniq, & .l. imperialem de ph. pheu. alie. per fre. hodie nõ p dictũ capitulum volẽtes. Introducitur talis principis consensus generaliter ab ipsa lege mortua. s. ex. c. volentes, quod vult semp adesse consensum principis, vel non esse necessarium requiri, vnde per respectum ad principem semper valet alienatio nullo alio expresso eius requisito cõsensu. Et hoc innuit rex fredericus ibi dum vult pheudatarium posse simpliciter alienare, nec aliquid dicit cum consensu, vnde illum remittere videtur dando libere, pure, & absolute licentiã alienandi, & hoc dicunt tantum introducere dictum .c. Atq ideo dicit vbi essent agnati ad pheudum successuri, tunc etiam eorum consensũ requiri vt valeat alenatio, & pheudnm sit antiquum. vt probat in c. p°. de alie. pheu. pa. & quib. mo. pheu. am .§. præterea. Dixi antiquum, quia secundum eos nouum non habet agnatos. vt no. in .d. .c. i. de alie. pheu. pat. & quib. mod. pheu. ami. §. rursus, & .§. præterea, et dixit bal. in. c. i. §. i. de succ. pheu. Et sic. c. volentes dispensat solum circa regium cõsensum, vt. s. vbicũq in alienatiõe pheudi sufficeret solus consensus regius, ibi valeat alienatio

per dictum .c. vt esset in pheudo nouo, vel antiquo, quod nõ haberet angnatos, vel consentiat, vł forte nõ appareret forma vt prosequor infra. in ver. vbi ergo pheu. Aliter si nõ consentiant, nõ valeret secundum eos alienatio. per dictum .c. volentes, vt est casus in c. i. de alie. pheu. pat. in princ. & de succ. pheu. §. hoc quoq;, & l. imperialem. Nam princeps interducendo consensum suum in alienatione pheudi, non intelligit alijs .i. agnatis successuris ad phendum. iuxta formam concessionis præiudicare, ar. in l. nec auus. C. de emã. li. l. pª. §. merito, & .§. siquis .ff. ne quid in loco pub. Et hoc est quod terminat bal. qua re phedum alienari poterat, in §. porro in. q. ansi statutum admittat alienationem pheudorum & cęt. De hoc videtur tex in .d. c. i. de alie. pheu. pat. hoc sentit expresse andre. de iser. si eius verba recte ponderentur de inue. de re alie. §. quid ergo. vel vt continuem supra si quo alio casu sufficit alienationi cõsensus regius. Et cum hic intellectus antiquorũ sit cõformis iuri firmabant non esse mutãdũ. ar. C. de appel. præcipimus, & de inoffic. testa. l. si qñ. ꝑsertim cum diu ita fuerit obseruatum .ar. ex l. memini. & quod. no .C. solu. matri. l. dos a patre profecta de illa consuetudine. Et secundum hunc intellectum trahendo nos ad casum foret vtiq; expeditum non esse locum capitulo volentes nec sufficere alienationi, cum hoc sit pheudum antiquum, & supersint agnati non consentientes, immo repugnantes, vnde solus principis cõsensus non sufficit. d. c. i. de alie. pheu. pat. cum præall. Ergo. c. volentes nihil facit. d. c. i. de succ. pheu. in fi. princ. Et si dicis phedum ẽe hæreditariũ, & filius patris testamentum accepisse, hoc certe nihil ad .c. volentes, sed considerabitur ius cõmune. Et secũdũ hunc vetustiorẽ intellectum iudicatũ fuit in q̃stione. Ciminnæ, & alijs multis, & ita etiam iudicatũ fuisset in causa vicari quo tẽpore veni de studio, nisi. Dñs Infans Ioannes, qui nũc est rex nauarræ ad se trahens causam aliter iudicasset. Et hic secundum. alium moderniorem intellectũ, quem in præcedentibus cõsilijs, & quęstionibus sum tãdem secutus. Verum & hoc hodie iure vtimur omnes. Est ergo hic secundus intellectus. c. volentes ꝙ vbi est pheudum concessum pro te, & hæredibus imperpetuũ nõ addita forma de legitimo corpore descendentibus, ꝙ etiã in præiudiciũ agnatorum ꝑ dictũ .c. volentes concessa sit alienatio. Item si ẽ facta concessio in forma cõmuni pro te, & hæredibus de legitimo corpore, Verũ est ꝙ in extraneum non possit fieri alienatio, ğa seruanda est forma, ğa contractus ex conuentionibus legem accipiũt, neq; hoc casu prouidet c. volentes, nisi quaten⁹ possit pheudatarius inter filios pro uoto disponere, non sequẽdo ordinẽ ꝑmogeniturę, nõ aũt in extraneos disponere obstante forma. Quin immo si fieret aliẽatio in aliquem filiorũ, & tũc si viuitur iure frãcorũ nõ poterit fieri quãtuncunq; sit ille de legitimo corpore, ğa pp formam iuris frãcorum, intelligitur ordine suo, & seruata ꝑrogatiua ætatis, & sexus scilicet primo ad primogenitũ, & secũdario ad tertiogenitum, vbi aũt non sit addita forma de iure frãcorũ pater pheudatarius gratificare poterit cui voluerit filiorum, quia satisfacit pacto inuestiturę, cui semper satisfaciendum est, ex quo est de legitimo corpore, Ad hoc adduco tex. optimum in .l. filius .§. cum pater. ff. de leg. .i. Forma ergo data attendẽda est, ğa illa seruari debet. vt in .c. i. ad fi. de duo. fratr. de no. le. inue. & ad propositum nostrum andre. de iser. in const. vt de successi. vbi ergo pheudum esset informe, quia non appareret forma, vel datum sibi, & hęredibus, teneret alienatio secundum hunc intellectum, Aliter si esset addito de legitimo corpore, non valeret nisi, vt dixi, esset facta alicui ex proximiori gradu, qui esset de legitimo corpore, quia potest alicui eorum gratificare, quod facere non posset addita forma iuris francorum Hæc plenissime dicta sunt in superioribus, vbi prosecutus sum hunc intellectum, & teneo vt verissimum. Puto tamen hæc vera in alienatione, & dispositione expressa. Vbi aũt testatarius decederet abintestato puttarem sub dubio fore exclusis alijs ꝑmogẽitum succedere, in dubio in hoc regno. ğa hoc casu viuitur iure francorum, quadam consuetudine regni, & ad hęc faciunt capi. si aliquem, quod fuit regis iacobi, & pragmatica constitutionem regis frederici tertij, quæ capitulum si aliquem declarat, licet & hic dici posset ꝙ, & qñ moritur abintestato habeat locum. c. volentes, in hoc scilicet vt cũ peruenire debeat pheudũ ad vnum secundum ipsum capit, & per consequens ad ꝑmogenitum tanquam digniorem. Et quia dicit integrum, & sic pro indiuiso, tñ fructus æqualiter diuidentur inter omnes, Sed prærogatiuam nominis, & possessionis, & titulum primogenitus consequetur. cõmoditas aũt sit communis. Et hoc forsitan verum inter descedentes, vt sic loquar in illis. d. c. In transuersali aũt linea serua pragmaticam, & ca. ante dictum. Quia in superioribus hæc plene dicta sunt, amplius circa hæc me non extendo. ¶ Præposito, itaq; secundum casum sui quod alienatio non valeret, ꝙ qñ contingere potest satis mõ dictum ẽ Itẽ in hoc differt fili⁹ ab alijs agnatis, quia filius statim reuocat, agnati post mortem alienantis. vt probatur. in titu. si de pheu. con. fu. c. eltius & not. andre. de iser. in titu. de aliena. pheu. pat. in ver. numqd ergo. Quod autem dicitur ꝙ qui alienat sine consensu domini perdit ipsum pheudum, & descendentes eius, vt not. in .c. si vassallus culpam si de pheu. contro, fu. & in .c. i. si vassallus pheu. priue, cul. de. Quia videtur dominum contempnere alienando sine eius consensu, vt examinatur etiam in glo. in. c. i. de succ. pheu. Et sic statim aperiẽ pheudũ fratri, vt ibidem dicit, & scribit andre. de iser. Tamen ipse alibi dicit respondẽdo quod hoc in regno siciliç corrigitur per constitutionem regis Rogerij: quia ipse idem reuocat. Qui alienauit, non autem perdet pheudum, & reuocat iure proprio per sententiam, & iudicium aduocãdo sic. ff. de iure si. l. titius de pigno. .l. lex vectigalis in fi. vnde dicitur reuocare iure proprio .i. speciali, quia specialiter, hoc est introductum, scilicet quod possit venire ipsemet contra factum suũ proprium. Quia argu. est contra .ff. de adopt. l. post mortem. hoc scripsit in titu. de vasf. qui cõtra const. loth. pheu. alie. in .3. col. ibi sed quod dicitur perdit & cęt. et de proh. pheu. alie. per fre. §. nos autem. ibi dum dicit in regno siciliæ. Vbi autem pater alienauit pheudũ, & moritur primogenitus, an secundogenitus qui non consensit reuocet, habes de hoc per andre.

de iser. in titu de succ. pheu. §. hoc quoq; ver. si ergo viués iure fráco℞. Et ideo sis cautus cũ emeris pheudũ ab aliq° tenente plures filios, & nota q ubi aliqs fratrum alienat pheudum dño directo inuito videtur dñm cótemnere, & inde erit q pheudo puabatur, & alter frater succedebat. Secũdum andre. de iser. in p° rubri. pheu. in. §. si vero cotrad°. Et ibi trádit an mulier succedat in pheu. matris, & ẽt ibi an in bonis maternis masculi preferant fœminis in successione, & an mulier succedat in pheudo materno, in ver. item dicit hic ¶ De alienatione pheu. dictũ est satis, quando locũ habet. De reuocatione aũt pheudi ex capite phibitæ alienatiõis vide tex. & ibi p ãdre. de iser quib. mo. pheu. amt. §. rursus, in princ. & in ij. col. in ver. libellario, ibi hodie nõ sic est, vbi dicit, quod si phibita est alienatio, statim reuocat pheudũ nõ expectata morte alienãtis. Sed ad veritatem huius, est attédenda phibitio alienationis, vnde pcedat a lege, vel ab homine .i. pacto, vt eleganter declarat p ãdre. de iser. in præall. titu. quib. mo. pheu. am. §. idẽ si fuerint. in ver. dic q quãdo lex phibet. vide glo. quę dicit valere in vita alienantis. in .c. de alie. pheu. pat. vide ad hoc omnino andre. de iser. in titu. p quos fiat. inue. & p quos reci. in. §. sed & res, circa pnc. ij. col. in ver. & hæc vendirio. Item alibi dixit idem andre. quod si vendit sine có'ensu dñi, pximus agnatus statim reuocat, & allegat. c. titius si de pheu. con. fu. hoc. dicit in titu. quę sit p°. causa, be. a. §. si nõ, nõ in dñm in fi. illius col. materiã tractat in dicto. c. titius. Sed an ante quã tradat pheudũ reuocet, vide eundẽ titulũ de vas. q con. const. loth. in princ. vide ad hoc glo. secundã in .l. impialem de phi. pheu. alie. p fre. vide in .c. p°. §. fi. in titu. de bñfic. p glo. & andre de iser. vide eundẽ in titu. de .l. cor. circa fi. pnc. in .c. inter partes. Bar. terminat in simili. in .q. emphit. Si vendit rẽ irreqĩsito dño, & postea redimat. an careat re, & determinat qd sic in .l. suus p herede. §. itẽ labeo in .fi. ff. de succ. p terminatione videt mihi casus in .l. rogo. ver. nec pro sic. ff. de fideicõ. li. Optime facit .l. cuicta. §. fi. in ver. & quã actionẽ, & .l. habere licet ad fi. ff. de inst. videt ẽt tex. in titu. quid iuris si post aliena. pheu. &cet. c. i. in vsib° pheu. Spẽ. vero tenet oppositũ in titu. loca. §. nunc aliqua, in ver. 96. idẽ tenet si vendit, sed nõ tradit vt eo. §. ver. pcedẽti sup° 95. ¶ Bonũ hic cẽseo omnino tractare qd iam diu sensetim super alienatione, & reuocatione, pheudorum de quibus etiam scribo in consilio. 8. quod incipit reperamus, & inueni scripta mea in hec verba. Circa alienatiõem pheudi cõclude, aut sit agnato, & tunc si sit remotiori sua capitul. titius. si de pheu. con. fu. et nõ attendas ad ea, quę ibi scribit andre. de iser. de cõsensu principis. Quia hodie per. ca. volentes. s. pxime, & late axaminatum semp intelligit subesse cõsensus principis, qa nõ reqrit hodie. Et ideo idẽ si eẽt consensus, siue non esset, qa remittit per .c. volentes. Verũ requiritur quo ad alia. vt sup°. & ibi scripsi ad textum suum in glo. meis. Si aũt sit pximori agnato tunc est refutatio, & valet. si aũt sit extraneo, & tunc est dubium an fieri possit per .c. volentes, & si facta est concessio tibi, & heredib° imperpetuum nullo alio addito tempore valet omnino, si aũt est in forma commũi, tibi, & hæredibus de tuo corpore legitime descendentibus, vel addatur iure franco℞. Tunc sentit andre. de iser. quod statim reuocetur a proximiorib° non expectata morte alienantis, si fiet sine cõsensu dñi. Sed si cum cõsensu domini demum mortuo alienante. Sed filius, etiam cum consensu principis facta alienatione, reuocat etiam viuo alienante, red dit rñ pciũ. Ita cõcludit in titu. de succ. pheu. c. i. §. hoc quoq in fi. ver. item reuocabit dñs. Sed ne decipiaris illud pcedebat, nõ attento .c. volentes, vel ante .c. volẽtes, Nam hodie in omni alienatione nõ requirtur, quia ẽ per dictum .c. remissus, vel subesse semp intelligitur, vt dictum est, ergo semp alienatio ipsa tendit in vita alienantis. Sed fuerunt doctores eximij, q in hac causa pheudi de grutti perchati existentis in confinibus nothi, & syracusa℞, concesserunt pximiori reuocationem in vita alienantis, in hoc casu dicentes quod .c. volentes nec disponit nec remittit consensum principis, quando forma non patitur fieri alienationem extraneo. Quod hoc pheudum de grutta perchata fuit concessum tibi, & hæredibus de tuo corpore legitime descendentibus, vel iure franco℞, Et vidi consilia circa hoc hinc inde cõtraria. ¶ Dubitatio restaret hoc præsupposito, qd si reuocat statim an precium restituat. Et dicebant illi plus, .c. volentes etiam non habere locum si dicatur tibi, & heredibus imperpetuum, quia intelligebãt de hæredibus sanguinis, Et sic æquerabãt hanc formam illi, vt similem de tuo corpore legitime descendentibus. Quod nõ est verum, & admodum falluntur, per ea quæ supra dicta sunt ad .c. volentes. Verumtñ dicentes statim reuocari alienationem ab agnato quando fit alienatio in extraneum, pro vt videtur sentire dñs Ioannes de ansalono in quodã consilio suo. & dñs bernardus de platamonio. cum dño petro de sardella nõ videntur bñ sentire. Quia .c. volentes duo dicit. Primo quidem remittit consensum regium Secundo concedit alienationem, Vnde quo ad consensum regium, ille semper, & in omni casu remittit, seu sub intelligitur, & per inde semper habet, ac si interuenisset, & sic habet locum alienatio in vita alienãtis, p inde ac si interuenisset consensus regius in alienatione ipsa. Sed vbi olim interueniebat cõsensus regius valebat in vita alienantis, vt expresse tenet andre. de iser. in præall. §. hoc quoq. Ergo & hodie licet nõ interueniat expresse per .c. volentes. Quo aũt ad permissionem alienationis, dico q si fit legitime, & in casu permisso, quia .s. venditur pheudũ extraneo, quando est concessum tibi, & hæredibus simpliciter. Quia idem esse, in superioribus tenui, certe valet post mortem alienantis irreuocabiliter. Si autem fuit in casu prohibito, quod quando sit amplissime in superioribus membratim exposui, tunc pp subintellectum, vl' verius, remissum consensum regium per dictum .c. volentes, valebit in vita, & reuocabitur post mortẽ. Hoc ergo praticat .c. volentes vt faciat hodie valere omnẽ alienationem in vita alienantis omnino, ac etiam post mortem, si forma alienationis non repugnat, vel fore reuocabilem post mortem alienantis, vbi forma repugnat. Ita nunc sentio contra consilia, & sententiam prædictorum. Et præsentim valebit alienatio in vita alienantis in pheudo nouo, vbi pp non habitam

licentiam principis in alienationem, princeps ipse statim reuocabit, qa ipse solus contemnebat, nõ agnati, cum pheudũ nouũ nõ habeat agnatos. vt voluit glo. in.§c. p°. §. quoq; & idẽ bal. ibi de sua. pheu. Quod tamen ipsum qualiter intelligẽdũ sit infra in maiorib' cõsilijs singulariter ostẽdã, Et ideo si remittit, vel subintelligit cõsensum, pnceps in õni alienatione in consequentiam remittit & ius, quod habeat, & sic in vita alienantis omnino valeret. In pheudo paterno, vel antiq° pheudũ reuertitur ad agnatos, & hoc dixit ibi bal. ¶ Attende tñ hic p deo, vt nihil, quod sentio, ommittã. Quod hodie nec agnatus reuocat in vita alienãtis, qa p cõsti, primã de reuo. pheu. l°. 3. cõsti. regni conceditur reuocatio sue alienationis in casu nõ pmisso ipsi alienãti, vt ibi. vnde videt corrigi in hoc dictũ. c. titi', q cõcedit reuocationẽ pximiori agnato. Nec mirũ cum cõstitutio sit ius nouissimũ post vs' pheudorũ. Et ideo dixit alibi notabiliter andre. de iser. q in regno isto nõ pditur pheudũ p alienationẽ, qa ipse idẽ, q alienat, reuocat, Ita scribit, & se etiam alio remittit in titu. de phi, pheu. alie. p fre. §, illud quoq; precipimus, circa mediũ tertię col. in ver. in regno sicilię, nõ pdit pheudũ & posui ad glo. i dicta costi, p°. Et si abhorres correctionẽ dicti .c. titius. Dic q forte ibi loqtur quãdo, aliẽatio fit extraneo, hic quãdo agnato, scilicet in dicta costi. p°. Et plenius notaui in .d, c. titius Circa hęc vide etiã quę tradditt andre. de iser. an ille q interfecit fratrẽ. debeat suũ pheu. ami. c. fi. in additione sua vbi omnino vide de materia alienationis, & tetigit in c. p° in titu, de eo q contra consti. lotho. circa fi, 2, col, in princ. 3. vbi omnino vide ne decipiaris in materia ista. Nam ibi vsq; ad finẽ ponit declarationẽ istius cõstitutionis pmę. ¶ Sed, qd si ipse idem nõ curat reuocare! illud tamẽ singulariter nota. quod emptori pheudi cũ cõsensu dñi nõ currit tempus anni, vt sentit andre. de iser. in titu. d proh. pheu. alie. p fre. § preterea si qs in pheudatus in fi. illius .§. et in .c. si minori, si de pheu. cont. fu. dic vt ibi. Restat nõ impertinenter mõ q̃rendũ, quę fuerit forma huius pheudi, Diceret imprompru aliquis, formam ex contractib' apparere, quia in vno dicitur, quod donauit sibi, & heredib', in alio vero q vendidit sibi &. heredib' & successoribus, sed de contractib' nõ est curandũ, Contrahentes enim formam pheudis neq̃unt imponere, cum hoc soli dño ptineat, & competat. vt est casus in titu. de legi cor. l. inter pares. §. pfecto. & hoc expresse voluit andre. de iser. in titu. qui sibi, & suis heredibus .c. i. in 2. col. ver. hoc eẽt verũ si cõstaret, & cęt. Sed certe in dubio nõ apparente aliqua forma, psumenda est forma, vt dictũ est pluries, scilicet solita, & cõmunis .ar. ex. l. q si nolit .§. assidua .ff. de edil. edi. Quę tamen forma qualis sit cõmuniter in regno, alibi dictũ est, q conceditur p te, & heredibus de legitimo corpore descendentibus: vt scripsit andre. de iser. in titu. de alie. pheu. pat. c. i. circa fi. Idem scripsit in . c. naturales si de pheu. cont. fu. ibi sed qd si concedatur pheudũ & cęt. Alibi scripsit, quod est quãdo cõceditur tibi, & liberis, vel heredibus tuis, & hoc in titu. de phi. pheu. alien. per fre. §. preterea ducatus circa fi. 4. col. ver. sed si dicatur pheudum cõcessum & cęt. hęc oia plenius dicta sunt Alibi dixit formã intelligi debere iuris communis. p .l. si pactum ad. fi. ff. de pba. vt notabiliter psequitur, & terminat, Et ibi ad eũ scripsi in titu. in qb. ca. pheu. ami. §. huius aũt in ver, simile dicit. & cęt. circa .3. col. sicut psumimus in pheudo pscripto, vt notanter dicit bal. in .l. liberti, libertęque .C. de oper. liber. ¶ Forma aũt iuris cõmunis est, vt semper heredib' pscriptum videat p dictã .l. si pactũ, & de duo. fratri. .c. i. ẽt si nõ dicatur, vt dixit andre. de iser. in dicto .§. huius aũt, in preall. ver. simile dicit. Verum tñ hoc verbũ heredib' multipliciter intelligit secũdũ diuersitatẽ iurium. Nam regulariter iure cõmuni intelligitur de quocunq; scripto herede, ẽt extraneo, nisi materia subiecta repugnet, vt in pheudis quę nõ poterãt nisi ad heredes sanguinis trãsire, & olim ad filios tãtum, vt traddit bar. in .l. gallus .§. ẽt .ff. de liber. & post. &. ff. ad trebel .l. ex facto .§. fi. & bal. scripsit in titu. de eo, q sibi, & heredib' suis in fi. pnci. Et ideo iure pheudorũ par erat, facere cõcessionẽ in pheu. p se, & heredibus tantũ, & facere p se, & heredibus de suo corpore legitime descẽdentibus, Ex quo verbũ heredib' simpliciter platum. p filijs, & heredib' sãguinis intelligebat p iura pdicta & facit .l. inter pares .§. pfecto. De iure vero cõstitutionũ regni sicilię, intelligebat vsq; ad certum gradũ vno modo, vt pbatur in costi. vt de successionib' in titu. de succe. nob. in pheu. De iure vero pragmaticarũ, intelligit ẽt. de collateralibus vsq; ad septimũ gradũ, scilicet vsq; ad trinepotem, vt determinat Rex Iacobus in capitulo si aliquẽ, & idem illud declarans, dicit constitutionẽ regis frederici tertij. quę incipit constitutionẽ Est & nouissimam ius .c. volentes, quod naturam pheudorũ facit alienabilẽ, & sic esse transmissibilem ad extraneos. Ideo verbũ heredes post conditum dictũ capitulũ, vel a tempore conditi dicti .c. volentes capiet, vt erit capax ẽt. heredum exstraneorũ. ppea, enim olim nõ intelligebat nisi de haerede sanguinis, qa nõ ad alios trãsire poterat. Ergo hodie cum in distincte simpliciter concessũ, possit ad exstraneos transire p .d. c. verbum heres intelligeret, secundum q regulariter intelligebatur iure cõmuni, scilicet pro omni herede scripto, vel successore particulariter pheudi, qui quantum ad pheudũ dici potest haeres Et sic habebit locũ in alienatione huius pheudi .c. volentes, & valebit alienatio etiam in exstraneũ Ex quo nõ apparẽte forma, forma hodie psumit secũdum ius comune, vt dictũ est, p se, & heredib' imppetuũ Et in hoc fallit Dñs Gualterius de paternione in quodã suo consilio, q licet hanc formã hodie psumi consentiat tamen dicit, pp naturam pheudi, intelligi de haeredibus sanguinis, p prima iura ad hoc allegata, nõ aduertens ad intellectum, & nouitatem inductã vt modo dixi, p. c. volẽtes ¶ Concludo ergo ex pmissis q dictum pheudum, ex quo nõ apparet aliqua forma, est hereditarium, & transmissibile, p cõseqns ẽt ad exstraneos, & in hoc pncipaliter loqtur .c. volẽtes. Praesumitur enim iure cõmuni p heredib' acqsitum & requirit in succedẽte titulum hereditatis vt not. bar. in .l. vt iuris iurandi .§. si liberi. ff. de oper. libe. & in dicta. l. liberti, libertęq; Est enim pheudi haereditarij libera dispositio testatoris, ex quo pncipaliter atenditur psona q̃rentis .l. vnũ ex famil .§. si rẽ .ff. de lega .ij°. Sed ibi loqtur qñ legat rem haeredis vt suã, quae non

est phibita alienari. At alienatio pheudi est phibita, qñ est ex pacto, & puidentia nisi sit simpliciter hereditarium, qa potest alienari p .c. volentes, & tunc nõ dicit̃ heredis, ex quo potuit in vita alienare defunct⁹, Et ad hãc differentiã, & distinctioné facit quod singulariter notat, & scribit andre. de iser. in .§. hoc quoq circa finé .4. col. ibi immo illa directa .C. de rei. vẽd. .l. cum a matre, & no. in titu. an agnatus, & de alie. pheu. pat. c. l. vnde sine dubitatiõe sentiendũ dispositioné pheudi valuisse in casu pposite q̃stionis. Et intelligo hoc casu oportere successoré eẽ heredé, qñ dispositio est ex vltima voluntate. Vbi aũt dispositio eẽt inter viuos, tũc sufficit quod sit particularis successor ad pheudũ, qa .c. volentes loqtur tam in dispositione inter viuos, quã vltimę voluntatis, tunc oportet q veniat vt scriptus heres, & sufficit etiã in filio q sit heres etiã iure certo, vt sic solũ titulũ hereditariũ habet secundũ .l. ex facto la grãdi de hęr. inst. & .l. quoties. C. eo. Hoc voluit bar. in dicto .§. si liberi. & bal. in titu. de succ. pheu. c. i. ❡ Et in filio dico qd licet nõ institueretur, tñ sufficeret q semp sit heres sanguinis, & sit heres ipsa dispositiõe legis, qa filius ipso iure est heres in pheudo, & p se nõ stat quin sit heres, Et p haec vide infra in notabilib⁹ pheudorũ .§. redeamus. vsq ad finé illius col. & quę scribo circa .c. pmum an agnatus. in eisdẽ notabi: in .§. circa .c. & cęt. & p hęc facit q dicit bal. in .l. hac edic .C. de secundis nup. Licet aliq voluerint quod debeat eẽ vtilis, vl saltẽ p quota institutus nõ particularis heres, secundũ .l. quoties .C. de haer. inst. & ita intelligũt .§. si rem. & .l. cum a matre cõiuncta .l. si legatarius in princ. .ff. de leg. iii°. Nam ppea ingnorans dicũt acqri legatũ, qa nõ affert legatum incomodũ .l. cũ patre. §. surdo .ff. de lega. ij°. Sed nõ video cur tã stricte sit intelligendũ, maxime in fauoré filiorũ. Bene tñ sentio q si particulariter instituatur acceptãdo patris testamentũ nõ poterit pati (i. grauari,) vltra particularé institutioné, in cõmodum, quin sua iura recuperet, & tãquã heres admitti debeat ad pheudi petitioné, cũ ex tali institutione nõ teneat̃ ex testamento, nisi quatenus testator eũ fecerit locupletioré .ar. d. l. si legatarius in princ. de leg. iij°. & de leg. ij°. l. impri. in princ. ad hoc allego tex. notabilem in .l. si abeo .C. de nego. ge. & facit .l. p°. §. sciendũ de leg. iij° cũ simillb⁹. Quod itaq sit pheudũ haereditariũ filio particulariter instituto ad pheudũ nõ nocet, cũ nõ sit vniuersaliter institutus, immo potius exclusus pp particularem institutioné ab vltima institutione, & sic poterit pheudũ petere, & sufficit q veniat vt haeres ex particulari institutiõe, vel saltẽ vt haeres iuris in pheudo. Ita sentio in hac materiã, quae nõ est p alios sic declarata, vt scripsi ad bar. in pall. §. si liberi, quae omnino vide. Vbi aũt esset vtiliter institutus videt̃ piudicium facere filio in pheudo, quod, & verũ esset, nisi fecisset inuentariũ, secũdũ not. p andre. de iser. in dicto titu. an agnatus. ❡ Itẽ secũdo limita secundum ea, quae multũ notabiliter tradit bar. in .l. fi. .§. in cõputatiõe. C. de iure. delibe. in illa .q. qñ defunctus vẽdiderit fundũ filij sui, quẽ haeredẽ instituit, & is adijt cũ bñficio inuentarij, an recuperet fundũ. De hac materia scribo latius infra in notabilib⁹ in materia pheudorũ in ver. seu .§. circa. c. p^m. in titu. an agnat⁹, & ibi psequor multa nota, disputatiõe tñ poti⁹ attẽtata, quã determinatiõe. Sed ad pmissa vide no. p bal. in .l. q se pfis .C. vnde lib. & .l. fi. de iure deli. & in titu. an agnat⁹. c. p°. Restat nũc dubiũ pendẽs, q sicco pede ptrãsiui, pleni⁹ examinare. ❡ Nã i testamẽto pr̃ istituit filiũ in hoc pheudo sub lege, quod fructus pheudi puenirat ad eius vxoré detinendi, donec filias maritauerit, & si cõtrauenirer poenã imposuit, & eo casu alium ex filijs ad pheudũ substituit, & sic vendẽdo facit vt nõ puenirer fructus ad matré, tñ mater, & filiae sorores eius cõsenserũt vendirioni vt expeditius doté haberet. Resultat nũc dubiũ formaliter sic. An cõsentiente eo, cui debet onus impleri, & in cuius fauoré onus sit adiectũ, & in poenã dato substituto, si cõtrauenia veniat substitutus. Hic enim fuit cõditio implenda matri pp filias .i. in fauoré filiarũ, vt in defectu datus substitut⁹ frater an cõsensus matris, & filiae excludat substitutũ, & supra determinaui sicce, vt modo dixi, quod sic. Et certe si nõ eẽt datus substitutus vel matri, vel filię, fuissent eo casu substitutae res, minus, aut nihil dubij haberet, Clarũ enim eẽt, quod cõsensu eorũ, in q°rũ fauoré alienatio phibetur, eã firmaret. de. leg. p°. l. si fundũ p fideius, in pnc. & .l. nihil. §. p°. & .C. de fideius .l. quoties, & de leg. ij° .l. cũ pater .§. libertis. facit .l. ij. §. si vsufructum, cũ .§. sequenti .ff. de religi, & sump. fune: & scripsi infra in cõsilio .14. quod incipit in causã fiscali. circa vltimã .col. & in additionib⁹. Sed hic dactio alterius substituti facit dubiũ, qa videt̃ inuitatus ẽt cõsentientib⁹ alijs p dictũ .§. libertis. & eo titu. l. peto. §. fi. Sed nihilominu⁹, & hoc casu puto idẽ, quod sz. cõsensus eorũ, quorũ fauoré cõcernit poenalis substitutio faciat nõ eẽ locũ substitutioni, vel poenę. ❡ Quod plurib⁹ medijs induco. Primo, quia quoties is, in cui⁹ fauoré poena q̃renda, vel cõmittẽda tertio addicit̃ renũtiat dispositiõi poenali, tũc eidẽ tertio ex tali cõuentione nũquã illa poena acqritur, Nec poenali dispositiõi loc⁹ ẽ cas⁹ ẽ .ff. de fuis. expor. l. iij. c. si man. Ita .f. alie .l. fi. ibi nõ mutata venditoris voluntate, & no. in. c. de ser. expor. l. ij in. fi. secundũ vnã lecturã. Attendit̃ enim cui⁹ gr̃a poena apponitur, seu dispositio. vt dicit glo. 4. c. si man. ita ver. At hic poenalis substitutio, & ademptio legati, vt .l. pma. .C. de his q̃. pen. nõ apposita ẽ in fauoré filiae maritãdae p matré vt in testamento habet̃. Ergo eis cõsentiẽtib⁹ poenę q̃rendae tertio loc⁹ nõ erit, p iura iã dicta. Ad id facit quod in simili nõ. bar. & post eum do. ang. ff. de ver. ob. l. qui romae .§. flauius, & bar. in d. l. si qs hac lege .ff. de seru. expor. Nã si dono tibi, & si alienes q̃ratur ecclesiae si cõsentio ex inde tunc alienationi nihil q̃ritur ecclesię pp voluntaté meã, in cuius fauoré fuit poena apposita p iura pall. Ita imposito si filia cõsentit cuius fauore dispositio facta ẽ, poenae locus nõ est, qa nec cõuenisse dicit̃ scdo in dispositione iurata, nam nec cõtrauenlẽdo incidit̃ in poenã, nec deus alterat̃ .C. de iur. iurã .l ij. & habet̃ i .c. fi. de for. cõp. l°. vi° & tñ si pars remittat, & cõsentiat me cõtrauẽire, nõ fit poenali dispositioni locus .l. fi. ff. q satis da. co. & clericus extr. detest. cog. c. fi. Tertio ad idem adduci potest qd in simili dicit bar. q in poenis q̃rẽdis tertio ante quam quaeratur possunt partes progare, concordare, & remittere in .l. p°. §. & post. cpris .ff. de

no. opt. nű. Et sic cõcludit quod pp hoc filius substitutus hac via, qa fit cõtrauentum venire non potest, nec ex hoc suã intentionẽ fundare de iure pp pdicta. Posset hic incidẽter reperi, an saltẽ hic filius institutus, vt supra, fundare posset intentionem, ex alienatione pheudi phibiti. Et sic alienãte pmo, sit loc⁹ secũdo, vl ipse secũdus vocet, vt habet in .c. p° si vas. pheu. ptn. .c. de fi. sed clarum hac via nequaq venire possit. Primo qa nõ vocaret viuente fratre alienãte vt ẽ tex. in .c. tinus, si de pheu. con. fu. & no. in .c. i. §. i. vbi glo. & tex. de succ. pheu. & ibi bal. qa agnatus ẽ, Maxime hodie in regno isto, vbi p .c. volẽtes nõ ẽ phibita alienatio in tali pheu. & cõsensus pncipis supadesse intelligit, vt sup⁹ dixi p .c. volentes, Et sic ẽt si fuisset phibita, viuẽte tñ alienãte, nõ aperit cuiquã pheu. astante cõsensu pncipis semp in qlibet alienatione, vt not. de alie. pheu. c. si vero cliens, & de succ. pheu. c. i. §. i. sit enim alienatio pmittente lege, & sic saltem valet in vita, de .le. ij°. pto .§. prediũ. Preterea dato qd nõ eẽt alienatio permissa, tñ reuocatio non competit vlteriori agnato, sed sibi ipsi alienanti vt dicit cõstitutio regni pma, in titu. de reuo. pheu. Nõ ẽ ergo scdnti apta via dñ pcedenti concedit .l. pto. §. fratre de leg. ij°. hęc plenius dicta sunt sup⁹. Sufficiãt hæc ad illud consiliũ plurimis de nouo additis p radicitus explicãda materia. Et fuit cõsiliũ factũ notario dionysio d nieli d notho, q emerat dictum pheudum de grutta perchata.

Consilium Septimum

Hic aduerte quia vtilissimum est scire ad intellectũ formę sub qua sit pheudi facta cõcessio. Nã si pheudũ ẽ hæreditariũ, Si p te, & heredib⁹ imppetuũ, vt vidi in qbusdam puilegijs, & specialiter in pheudis antiqtus cõcessis, vbi cõmuniter est hęc forma larga, pcul dubio potest tale pheudũ alienari p .c. Volentes scdm nouũ, & vere intellectũ, quẽ ẽt dat idẽ rex fredericus tertius auctor illius cpli put declarat in quodã suo puilegio graffuliani, & scdm hunc intellectũ iudicauit & dñs illustris dñs infans ioannes vicerex tũc in isto regno p rege ferdinãdo, q infans Ioannes nũc ẽ rex nauarrę, & iudicauit in causa vicari, quæ sententia licet apparuisset tũc iniusta, tñ postea cõpto dicto puilegio omnib⁹ apparuit, & apparet iusta, & in supionb⁹ sup hoc satis dictũ ẽ, & specialiter cõsilio pximo pcedenti. ¶ Verumtñ si in tali puilegio eẽt apposita clausula, vel pncipis puidentia: scilicet qd nihilominus viuatur iure francoꝝ, & maior natu, & masculus foeminę, &cæt. De hac pmogenitura vide plura p ol. in consi. 84. Et de hac forma cũ verbis præcedentib⁹ satis dubitabat .d. vbertinus de marinis archiepũs panhormitanus, qa videbat includere cõtrarietatẽ, quod ius francoꝝ phibet alienatiõem, forma p heredib⁹, & successorib⁹ cõcedit, tñ ipse dicebat vide in arg. no. p. bar. in .l. titia. in pnnc. ff. de leg. ij°. Nõ inueni .l. hãc. Sed facit quod habet in .l. titia. ff. de ver. obli. Eo tempe nõ fecerã hoc cõsiliũ, qa ostẽdissem, sicut alia mea, quæ ap pbare cõsueuerat. Est qdẽ plusculum dubitationis quomodo sit accipienda hæc forma, & nõ est dubiũ, qd forma, & pactum appositũ in pheudis est p lege seruandũ, vt pbat in .c. p°. de duob. frat. de no. be. in. ad. fi. Ex quo, videtur q pp hãc clausulam alterat talis pheudi hæreditarij natura, vt sic illi pmo videbat simpliciter pheudũ hereditariũ mõ sit ex pacto, & puidentia, vt voluit notabiliter andre. de iser. que. f. pma. ca. be. a. c. i. §. pterea si vasallus. in ver. sed qa ponit in themate in .fi. 7. co. & clarius in .c. oẽs filij si de pheu. fu. conc. in ver. item si vassallus ibi. Nam vbi viuit iure francoꝝ nõ posset pater dare scdo genito, & facit ẽt q idẽ voluit, & ẽt bal. in .l. impialem .§. pterea ducatus. Et sic ex quo pheudũ ẽ effectũ ex pacto, & puidentia pp illa verba, sui natura est inalienabile pp .d. c. i. & dictũ .§. hoc quoq. Quia qñ pheudũ est ex pacto, & puidentia succedẽtes in pheudum nõ heñt illud a defuncto. sed ab ipso concedente vt no. in glo. i. in .c. i. an agnatus. Et sic illud nõ potest venire in petitionẽ hæreditatis: vel erit in particulari petitio hæreditatis, q soli filio cõpetit ratione pheudi tantum, quia aliter nõ potest esse capax pheudi, nisi sit hæres, quod qualiter intelligat dicã in notabilib⁹ pheudoꝝ in verbo redeamus, & in verbo circa capltum pmũ & cęt. Et voluit andre. de iser. in titu. de inuest. de re. alie. in .§. fi. in ver. nõ tñ. Idem not. in .c. p°. impator loth. Idẽ de phi, pheu. alie. p fre. §. pterea. Quia mortuo pheudatario pheudũ nõ deuoluit iure successionis, sed potius vi contractus, & forma cõcessionis pheudi, vt idẽ andre. scripsit, qui olim pheu. alie. po. in .c. p°. in ver. itẽ si testamentũ relinqtur & cęt. Nescio quomõ in filijs hęc procedere possint, qa nõ possunt habere pheudũ pter ius, & nomẽ hæredis, nisi intelligas vt subtiliter elaboraui infra in notabilib⁹ pheudoꝝ in .c. agnat⁹, & vide in ver. nec his obstat, & ver. scdnti nec rursum obstat. Hæc enim pheuda pp talẽ clausulã censent restitutiõi subiecta, vt no. in dicto .§. praeterea si vassallus, in ver. si cõstitutio. Idem dicit in titu. de eo q sibi, & suis hęredibus. c. p° circa. p. col. Idem ẽt in titu. si vassal. pheu. pnc. c. p° circa pnc. 3. col. Idẽ in .c. p°. de alie. pheu. pa. post pnc. Vnde licet pheudũ hæreditarium simpliciter antiquũ possit alienari, qa ẽt de re hæredis potest testator vt de re sua disponere .l. vnũ ex famil. .§. si rẽ de lega. ij°. & .C. de rei, vend. l. cũ a matre, & quod voluit andre. de iser. in pall'. §. hoc quoq. & in titu. an agnatus, Et scripsi pleniissime infra in notabilib⁹ pheudoꝝ circa intellectũ dicti tituli an agnatus ver. circa capl'um p^m. in titulo an agnatus Tamẽ vbi ẽ pactũ, & puidentia impossibilis est alienatio in extraneũ. vel in aliũ, quã pmogenitũ in forma predicta vbi apponit clausula iure francoꝝ. Ad hæc andre. de iser. in titu. de gra. succ. in pheu. §. his vero in princ. idẽ dicit in titu. in qb. ca. pheu. a mi. §. huius aũt generis in ver. simile dicit. Sed vbi dicit de liberis, vñ alia additio, mã inalia in margine, obtinebit in filio. Et sic. nota q .c. an agnatus tantum loquitur in filijs, nõ in liberis, idest alijs descendentibus, qa aliter esset cõtra formã cõcessionis, ex q° nõ succedit vt hęres, vt dictũ ẽ, immo in filio, sed hoc vere in alijs agnatis. p .c. i. an agnatus. vel hoc ẽt in filio, qui fecerit inuentariũ, qa tũc iure pprio venit, nõ. sicut quando ẽt est cõcessũ tibi, & hæredib⁹ de tuo corpore legitime descendentibus

me descendentibus, qa nõ potest alienari in extraneũ obstante forma, vt voluit andre. de iser. in consti. vt de successionib⁹. Et sic licet in pheudo simpliciter hereditario fuerint opiniões pp diuersum intellectũ capituli volentes, qa hodie dubitatiões oẽs sopitę sunt, cũ possit alienari, tamẽ in pheudo ex pacto, & puidẽtia pncipis, nulla est hęsitatio, qa omnino seruãda ẽ forma. Nam alibi dicit tex. formã pollicitatiõi datã seruandã esse .ff. de polli. l. septitia ad. fi. Forma enim cõcessionis, & inuestiturę mutat omnis pheudi naturam, vt in .c. p° de duo. frat. a. ca. inue. ¶ Est nanq̃ pacti puidentia vbicunq̃ dat ex pncipis puidẽtia certa, & determinata forma in cõcessionib⁹ & illa forma vt lex pheudi suari debet. Q̃d pbatur ẽt in p°. Rubri. pheu. in .§. si aũt vnus ex fribus, ibi nisi hoc nominatim dictũ sit, & in titu. de succ pheu. ad fi. ibi nisi hoc dictũ sit, & in .§. sequẽti hoc aũt .§. si aũt, ibi nisi specialr dictũ sit in titu. si duo. fra. succ. in bñ. Per ista hęc oĩa docemur formã, & pcepta suare. Et p consequẽs in pcedenti forma, quę fuit tibi, & heredibus, ita q̃ viuat iure francoꝝ, licet hodie p hoc cplsum volentes, verbũ haeredes large capiat, p quocunq̃ herede ẽt extrãeo, & ẽt particulari successiõe, et inter viuos, vt ibi pbatur. Nam successor particularis dicit succedere in illa re, vt pbat tex. in .l. inde .§. p°. versus finem .ff. de itin. actuq̃ priua. Tamen qa subdit, ita q̃ viuat iure francoꝝ cõcessio pheudi restringit, & redit ad pmam naturam sui, quod scilicet intelligat de heredib⁹ sanguinis, qa in illis obtinet, atq̃ cõsiderat ius francoꝝ. Nec obstat verbũ ppetuũ, qđ dictũ sit, & haeredibus imperpetuũ nã p verbũ imppetuũ nõ alterat natura verbi heredib⁹. p ea, quę scribit subtiliter, & singulariter bal. in .l. etiã .ff. solu. mat. et notaui in repertitũculo meo in verbo ppetuũ, maxime vbi expresse esset declaratũ: qđ maior filius minorib⁹ fribus, & masculus foeminis pferat, sicut cõmuniter apponitur quo ipso expssim declat: q̃ de filijs loqtur, & sic cessat alienatio in extraneos scilicet q° nõne. filius in filium ab ipso pheudatario, nisi sit pmogenitus, pp clausulã iure francoꝝ. Et quanuis ius francoꝝ institutũ erat respectu descendentium. tñ hodie ẽt obtinet in collateralibus p .c. si aliquẽ regis iacobi, vt ibi notaui. ¶ Verumtñ differt haec forma tibi, & heredib⁹, ita q̃ viuat iure francoꝝ, ab illa forma tibi, & haeredibus de tuo corpore legitime descendentib⁹, ita q̃ viuat iure francoꝝ. Nã ex pma forma succedunt collaterales in defectu descendentiũ, qa verba sunt generalia, & qa ius francoꝝ est appositũ ad vtranq̃ successionẽ, tã descẽdentiũ, quã collateraliũ p dictũ .c. si aliquẽ, & vide in cõsilio. xi. Et qd si dicat tibi, & haeredib⁹, & successoribus, ita q̃ viuatur iure francoꝝ? vide infra. Adde quod haec forma tibi, & heredibus, ita q̃ viuatur iure francoꝝ, videt q̃ sit forma mixta, qa partim sapit ex forma tibi, & heredib⁹, & partim ex forma iure francoꝝ, vt dicit bal. in simili in .l. p°. de ac. emp. Quia tibi, & haeredib⁹ nõ potest habere citra ius, & nomen heredis. andre. de iser. in titu. an agnatus. tex. in .l. familiar. de reli, & sumpt. fun. & in .l. p°. C. eo titu. vide andre. de iser. in .c. i. de succ. pheu. Sed ex secunda forma, ex quo forma est limitata, & restricta ad descendẽtes tantũ, & ad illos est relata forma iuris francoꝝ, si deficit linea descendens, nõ est locus transuersali, sed succedet loco directi dñi fiscus, ad quẽ deuoluit. Quod est de mente bernardi de medico, q dicitur saccurasa. Sed hoc nõ sequor in glosis meis, in dicto .c. si aliquẽ, Verumtñ ad pdicta facit tex. & glo. in .l. cũ qs .ff. de ver. obli. in glo. p°. Alij aũt voluẽt quod quãdo cõcedit i pma forma, licet alienare in extraneã psonã, pp larga, & generalia verba. Tamẽ dicũt q̃ illa verba addita scilicet iure francoꝝ, licet nõ ligẽt pmum cõcessionariũ, si nõ fuerit alienatũ pheudũ, & peruenerit ad filios, filij habeãt formã suare, & sic ligant eos ad formã suandã. Alij dicũt q̃ facta ẽt alienatiõe in extraneũ, q̃ pmus facere, De hoc infra vide plenius, in ver. circa tamẽ .q. pncipalẽ, Ligant tñ ipsum extraneũ vt habeat, & habere incipiat ipse iure francoꝝ. ¶ Extranea, & sine sapore est ista sententia, quę fortiã sustineri posset in pheudo nouo, secundũ illoꝝ opinionẽ, q̃ nulla forma attendit. Sed in veteri ẽt suũ heredem haberẽt restringere; vt viuat iure francoꝝ. Nec enim clausula ita q̃ viuat iure frãcoꝝ apposita ẽ fauore regis, vt alienatũ pheudũ reuertat ad dñum, & vident illa verba limitare cõcessionẽ facti, sub verbis generalib⁹, scilicet tibi, & heredib⁹ tuis, vt vbi hęc verba sic plata simpliciter cõprehendebãt oẽm heredem, & exstraneum ẽt At si subijcitur clausula, ita q̃ viuatur iure francoꝝ intelligant, vt dixi, de heredib⁹ sanguinis, Et licet pus ius frãcoꝝ obtinuisset, & institutũ fuisset in descendentib⁹ tantum, tñ hodie ẽt obtinebat in trãsuersalib⁹, vt est tex. in .c. si aliquẽ, & .c. cõstitutionem, vnde nõ reuertit ad regẽ hodie, licet nõ sit aliqs de descẽdentib⁹, si mõ sit de transuersalib⁹, vsq̃ ad trinepotẽ, & sic vsq̃ ad sextũ gradũ p dictũ .c. si aliquẽ. Quod puto verũ qñ simpliciter facta ẽ cõcessio, scilicet tibi, & heredib⁹, ita q̃ viuat iure francoꝝ, Secus si dicat tibi, & haeredib⁹ de tuo corpore legitime descẽdentib⁹. Quia tũc credo nõ fore locũ trãsuersalib⁹, qa est limitata ad succedendũ certa psona, scilicet descendens tñ. Et sic subdit ius francoꝝ respectu orationis pambulae, quã habet determinare scilicet descendentiũ. Memini aliter me sentire, in glo. in .c. si aliquem. Sed poterat hęc opinio substineri ante .c. si aliquem Et aduerte qđ licet nõ sit q succedere debeat de descendẽtib⁹ respectu vltimi morietis, sufficit tñ si ẽ descendens respectu cõmunis patris, cui⁹ fuit alias & p pri⁹ pheudũ, vt in cõsti. regni si quãdo .§. patre aũt in titu. de poena. foriu. & in titu. vt pater. foriudicati .§. qui incipit mortuo vero. Et ita iudicauim⁹ in pheudo sulae. ¶ Habes ergo quod cõcessio quę fit alicui. tibi, haeredibus, & successorib⁹ imppetuũ, ita q̃ viuat iure francoꝝ cõprehẽdit oẽm haeredẽ sanguinis, scilicet tam ex linea descendẽti, quã transuersali, vsq̃ ad trinepotẽ, vt dixi, Ex quo generaliter dicit, haeredibus, & successorib⁹ imppetuũ, nõ tñ itelligem⁹ qđ ẽt extraneũ cõprehẽdat, q̃ certe tñ esset si nõ fuisset additũ cõcessiõi, ita q̃ viuat iure francoꝝ. Quia illa verba limitant, & declarant generalitatẽ verboꝝ pcedentiũ, vt scilicet singulariter, & specifice intelligat vbicũq̃ locũ habet illud ius francoꝝ, aliogn frustra apposita fuissent, & nihil operarentur cõtra. l. si quando de leg. p°. & .C. de inoffic. testa. Maxime cũ qualificatiõe, sunt posita, & designato quodã ministerio, Ita quod & cęt. in fa-

uorem concedentis, vt fit quãdoq; ad pncipem reuersurum Sed illud ius nõ obtinebit nisi in descendẽtib⁹, & transuersalib⁹ vsq; ad certũ gradũ. Ergo trãsire poterit vsq; ad illũ gradũ talis cõcessio. Pri⁹ aũt ãte quã editũ fuisset dictũ .c. si aliquẽ, cũ verba illa iure francoȝ nõ cõprehendebãt nisi descẽdẽte, vt dicit andre. de iser. in cõsti. vt de successionib⁹. Et ibi ego notaui ad marginẽ, qa pmogenitura nõ cõsiderabat in fratre, & sic nõ cõsiderabat in linea trãsuersali, certũ erat tũc q; cessantib⁹, seu deficientib⁹ ipsis descẽdẽtib⁹ licet aſfuissent trãsuersales, tñ pheudũ aperiebat fisco. Idem dixi supra, si cõcessio dicit tibi, & hæredib⁹ descẽdentibus de tuo corpore, ita q; viuatur iure francoȝ, qa nõ cõprehẽderet trãsuersales eius, cui pmo cõcesserat, sed solũ descendẽtes illius, in quoȝ defectu aperit fisco. Et hoc qa ẽ certa forma, & stricta, et limitata ad descendẽtes tantũ. Et quod sequtur, iure francoȝ refert ad illos descendẽtes de qbus premiserat vt dixi mõ supra.

¶ Secundũ intellectũ ẽt facit, q dicit deuolui ad fiscũ quoties sunt limitatæ psonæ, q̃ deficiũt, sed quãdo sunt simpliciter illa verba, hæredib⁹, & successorib⁹ imppetuũ, sunt posita ad ampliandũ, & debẽt aliqd significare, & vltra quã si solũmodo dictũ fuisset, tantũ de hæredib⁹ nõ adijciendo, & successorib⁹ imppetuũ, & cõphedẽt oẽm possibilẽ, heredẽ q; illesa forma possit intelligi, scilicet stãte iure frãcoȝ &cẽt. Et sic cõphẽdet ẽt trãsuersales vsq; ad dictũ gradũ. Ad hoc facit quod no. bal. secundũ Iac. de. ra. in .l. ẽt. ff. soluto matri. ¶ Attamẽ cũ hodie p .c. volentes verbum hæredib⁹ ẽt simpliciter positũ possit intelligi de extraneo, & cõprehendat ẽt ipsum extraneũ. Quia etiã ad eũ ẽ transmissibile pheudũ p dictũ .c. volentes, vt in pcedenti cõsilio plenissime dixi. Ergo in casu pcedẽti, quãdo dictũ ẽ tibi, & hæredib⁹, & successorib⁹ imppetuũ, multo fortius poterit cõprehendere trãuersalem, q est heres sanguinis, & hoc post .c. si aliquẽ. Nec obstat ius francoȝ vt dixi supra, qa hoc ius habet ẽt locũ hodie in transuersalib⁹ p dictũ .c. si aliquẽ. Sed ante .c. volentes erat intellectũ verbũ heres de solis liberis, & masculis, scdm pmordialem naturã pheudoȝ. Atq; ideo recte cõcludit bal. secundũ illa tempora in dicta .l. ẽt cõtra sententiã iac. de ra. & cy. Verumtñ hodie tñ pp .c. volentes, & secundo pp .c. si aliqm, ẽt dicẽdo heredẽ simpliciter, quantũcunq; addatur, ita q; uiuat iure francoȝ. Idẽ erit, ac si dixisset, & successorib⁹ imppetuũ vt sup⁹ vtrobiq; trãseat ad trãsuersales. Vbi aũt nõ esset additũ ius francoȝ transiret illa verba, simpliciter heredũ ẽt ad extraneos. Et nota bñ quod alias vehementissime in his dubitaui. Aduerte qa in confirmationib⁹ regnis alũ refuantur capitula regis iacobi, q fuit auctor dicti .c. si aliqm, vnde posset intelligi de illo capitolo, & p cõseqns cõfirmaret successio transuersalium. Itẽ qa dictũ .c. si aliquem ipso iure videtur inesse cõcessionib⁹ tã antiquoȝ, quã nouoȝ pheudoȝ, si bñ consideraẽ, ẽt verba iure francoȝ sunt posita vt excludãt extraneũ tãtum, nõ aũt transuersalẽ. ¶ Non obstat si sit huic formæ verbũ, ẽt successorib⁹, q; videẽ comphendere extraneũ. Quia licet significatione sua extraneũ comphendere potuisset, & idẽ etiã, heredib⁹, verbũ, hodie simpliciter platũ, vt dixi p .c. volentes, tamen verba iure francoȝ in vtroq; excludunt ipsum extraneũ, & restringũt vim generaliũ verboȝ. Faciũt tñ cõprehẽdi oẽm heredẽ, q potest intelligi sub forma iuris frãcoȝ. Et p hec excludiẽ, quod stãte successione trãsuersaliũ excludiẽ omnino fiscus. De linea ascendẽti nõ est hic tractandũ, qa illa linea nõ est cognita iure pheudoȝ, vt tex. aperit in .c. p°. in princ. & ibi posui rationem de natura successionis pheu. & tex. innuit, vbi notaui in cõsti. vt de successionib⁹. §. p°. ibi excluso cõmuni patre licet ascendẽs ex linea transuersali, sic vt pbatur in dicto .c. si aliquẽ, & ibi scripsi in glosis meis. Et quod pdicta concessio licet sit facta verbis amplis, & generalib⁹, vȝ. tibi, & heredib⁹, & successorib⁹ imppetuũ, restringaẽ, & intelligaẽ in stricta forma, & sit ex pacto, & prudentia. Adducebã verba andre. de iser. in simili, q; adiunctũ immutat naturam verbi. Ita scribit vbi allegat iura ad hoc in titu. qualiter olim pheudũ poterat alienari .§. donari post princ. 3. col. idem dixit in eo. § circa finẽ .5. colu. in pnc. 6. ait quid ergo si cõdendo testamentũ. Et idem scripsit, in qb⁹ .ca. pheu ami. in vlt°. col. in additione sua vsq; ad finem Idẽ posuit in titu. de gra. succ. pheu. c. i. in pnc. Ita in simili determinat bar. in .l. qbus diebus .§. termilius. in ver. qd si testator dicat lego tibi centũ ea cõditione & cẽt. ff. de cõd. & de. vide p eundẽ andreã in titu, de vas. decrep. æta. c° .i. circa finem .3. col. facit optime tex. in .l. habitatio. §. sed si sit. ff. de vsu, & hab. Vbi licet pposuerit relictũ vsufructũ qa tñ subiecit statũ habitãdi causa, sola habitatio relicta cẽsetur, & videẽ nõ vsufruct⁹. licet simpliciter a pncipio vsufructus⁹ fuisset legat⁹, qa verba sequẽtia limitãt, & tollũt, seu minuũt de virtute pcedentiũ. Hoc enim opraẽ virtus sequẽtiũ. l. si seruus plur. §. fi. ff. de leg. p°. Facit ad hoc optime tex. in .l. si stipulatus, ibi pp inferiora verba pcedentia, vide cõsi. ol. 8. & ibi allegat not. de verb. signi. l. si tibi fundũ. Et q; limitetur pcedẽs dispositio p illa verba iure francoȝ allegatur in dicto consilio ad hui tamẽ ppositũ .l. nã qd .§. vlt°. ff. de pe. le. & ibi glo. no. pcedẽtia restringi p sequentia, & allegat cõcor. ¶ Et p hec allegata dixi, & terminaui pulchrã. q; qñ dicitur in testamẽto, legauit iure institutionis, q; sit institutio, nõ aũt legatũ, licet qdam antiquus doctor allegãdo tenuit cõtra, pp naturã verbi lego, quod ẽ obliquũ, & p cõsequens repugnat naturæ directæ. Et qa hoc regitur p speciali solenitate & forma, vt titulo institutionis, & nõ legan relinquaẽ. Sed certe videẽ q; satis relinqr titulo institutionis, si subijcitur institutionis iure. Pro hoc occurrit mihi casus, vt ibi notaui. in .l. si habitatio .§. si sic. ver. si. ff. de vsu, & ha. p vt sup⁹ deduxi, p hoc facit glo. in constitu. damna clandestina, vbi aũt pater relinqt peculium filio, nec dicit iure institutionis, Valet tñ etiã si relinqretur filio aliqd iure falcidię, & ita scribit bar. secundũ Iacobũ de arena. in .l. uxrj, filij. ff. de pecu. legato. uẽ glo. in .§. aliud quoq; capitulũ in auten. Vt cũ de ap. cog. requirit q; relinquaẽ iure institutionis, Licet ergo pcedat verbũ, legauit, tñ abusio nominis nõ viciat substantiã rei, vel cõtractus .l. insulã. ff. de præscr. verb. maxime qñ cõstat de intentione, Quia tunc licet recedere a propria significatione

significatione verbo℞, & im ppriat: verba secundum doctrinã bar. in .l. nõ dubium .C. de legi. & p .l. nõ aliter de leg. 3°. cũ simili. Hic enim cõstat de mente, qa subdidit iure institutionis ad hoc .l. imp. ff. de leg. 3°. Presertim quando fit psonæ, quę debet de necessitate institui, vt actus potius valeat, quã pereat. l. quoties, qa si alia psona eẽt tũc obtineat, ꝙ bal. dicit p glo. in .l. titia .§. lucius titius, sup verbo non sic in ver. vl 3. asse. ff. de leg. ij° p quã dixit, quod erit legatarius. Verũ p illa verba iure institutionis capiet ppria auctoritate legatũ, qa tũc nõ significaret aliud: scilicet id ꝙ dicit iure institutionis, & quod mens potius debeat attendi, quã verba, & nõ oporteat ius ciuile calũniari, nec verba captari. Sed ad mentẽ verba referri. tex. est nota. in .l. pr. ff. ad exib, ad ꝙ bñ facit dicta .l. insulã, & .l. pmittendo in pnc. ff. de iure doci. Et ad ppositũ pncipale .l. vnũ ex familia .§. si obmissa .ff. de leg. ij°. & quod not. cy. in .l. pcij de rei vend. Nec debet nocere error nominatiõis: vt est bona glo. C. de dona. an. nup. l. si cũ ante, & de reg. iur. l. si librarius. Ad hoc facit optime tex. in .l. i°. & i°. colu, C. de rei vxo. ac ibi Et dos siue auẽtitia sit, siue pfectitia, &cęt. Et p hoc ẽt est quod not. bal. in .l. fi. ad fi. C. de codi. q dicit ꝙ si testator dixit se velle facere codicillũ, & in eodem instituit directo corã septẽ testibus, & adiecit clausulã vt valeret iure codicillo℞, aut iure cuiuslibet vo. licet hæreditas nõ det in codicillis .l. ij°. C. de codi. Tñ valebit vt testamentũ, ex quo error est nominatiõis, qui nõ debet nocere vt dictũ ẽ, & vt verba operentur aliqd. .l. si qũ de leg. p°. de vsur. si stipulatus pro hoc. c. raynaldus extra, de testa, & qd scribit bal. in. l. fi. C. fami. her. Nã licet verbũ, lego, de sui natura non importet heredis institutionem. l. verbis legis .ff. de verb. signi. Tamẽ si adijcit vniuersitati bono℞ im ppriat, & cotra sui naturã importat heredis institutionẽ, vt actus valeat in pleniori, & potentiori eẽ. Quãuis bar. in. l. illa institutio. ff. de here. insti. aliter. sentiat de sapiente, q habet testamentum clausulare, vt non possit addicere institutionẽ. Baldus tamẽ, in. l. captatorias dicit ꝙ potest sapiens addere omne id, ꝙ possit comprehẽdi sub verbis expresis. Nã qlibet nescit dicere heredem instituo, vnde sufficit si id dicit, quod cõprehẽdi possit, ꝙ voluit hæredẽ facere, Ad hoc optime facit quod. not. glo. in .l. quoties, C. fami. hær. Et ita teneo in libro cõsilio℞ in p°. volu. cõsi. 25. ꝙ incipit circa cõtractũ in ver. ad vltimã dubitationẽ. Sed hęc quæstio differt a pma, qa in prima nõ ẽ euidens repugnãtia, Nã verbũ hæres, cũ clausula iure franco℞, cõueniunt put heres cõprehẽdit successorẽ sanguinis At hic, lego, & ius institutiõis directo, & euidẽter repugnãt, & cõtrariant. Circa tamẽ quæstionẽ pncipalem in illa forma tibi, & heredibus, & successoribus, ita ꝙ viuatur iure frãco℞. Inuenio me ẽt amplius considerasse, ꝙ scilicet eẽt duplex cõcessiõis modus, & erit, vt ita dicam, pticipiũ in grãmatica. Vt in quantũ dicit tibi, & hęredib⁹, & successorib⁹ fit in larga forma cõcessio, & ex hoc tibi, cuicũq, & extraneo velis relinqre Quãdo cares filijs tũc cessat dispositio iuris frãco℞, & obtinẽt pcedentia verba. Nec ille extraneus habebit suare formã iuris frãco℞, qa forma non obtinet in extraneis. Vel dicit ꝙ optineat ex pacto expresso. Sed certe pactũ iure franco℞, nõ dicit de extrãeis, sed simpliciter, & simpliciter de filijs dicitur, qñ s. superessent filij ipsius pheudatarij. Sed hoc mõ fieret piudiciũ dño directo, & eius puisione, qa voluit, & ita cõcedet sub forma iuris frãco℞. Et si illa nõ cadit in pmo cõcessionario, qa caret filijs, saltẽ habeat locũ in secundo, & omni alio successori, licet sit extraneus. Quia ille succedit in rem, & ius illius pmi, & qa ille nõ possit aliter alienare, quã eo mõ, quo ipse tenet, aliter pderet pheudũ p .c. inter pares. .§. pfecto in titu. de leg. cor. in vsi. pheu. Et hoc magis placet vt puidentia pncipis omni casu salua sit, & obseruet. In quantũ vero subdit, ita quod viuatur iure franco℞, intelligat eo casu, quo habeat filios, vel etiã habiturus sit filios si nõ habet de psenti, & velit illis filijs relinqre. Quia extraneis tũc nõ posset, vt sit inter eos filios seruandũ ius frãco℞, vt sic pueniat ad pmogenitũ, vt sic reddant singula singulis, & in suis casib⁹, qa ius franco℞ nõ conuenit extraneis. Et sic cessat qñ disponit in illos. Sed ipsi extranei si habebunt, vel habent filios, hoc ius obseruabit, vt mõ dixi, Sed opinet in filijs, & sic in his pheudatarijs, q hñt filios, & illos bal. stringit ad formã hãc suandã. Itẽ ius alterius forma, scilicet pro te, heredibus, & successorib⁹ cõuenit extraneis vbi nõ habet filios, Et maxime in tali priuilegio: vt vidi nup, sit appositũ, quod possit vendi, & alienari &cęt. vt verba hęc aliqd operent. Sed possent opari vt hęc valeãt in vita alienantis, non post, in preiudiciũ agnato℞, qa intelligit cõcedere pnceps iuribus alterius semp saluis. Sed certe cũ sit vnica forma sic limitata, p illa verba, ita ꝙ viuat &cęt. quæ verba veniunt ad limitationẽ, & declarationẽ verbo℞ pcedentiũ, & restringunt generalitatẽ pcedẽtiũ verbo℞ Et sic sit vniciũ subiectũ sua qualitate informatum, & limitatũ, intelligent dicta verba vniformiter, & secundum naturã limitantiũ verbo℞ quæ ad hoc sunt subsecuta immediate. Et sic tota forma p filijs, & ita præcedẽtia verba hæredib⁹, & successorib⁹ p filijs intelligent. Et adduci possũt nota. p bal. in .l. fi. ad fi. C. de vsuc. pdona. Aliogn si, vt dictũ est, possit ex hoc in extraneũ disponere, secundũ hunc intellectũ, & cõsiderationem meã nouã, cur nõ, & in secundogenitũ? Et si dicis pp formã, qa adijcit iure franco℞, ergo si hęc forma potens est excludere secũdogenitũ, multo fortius prius extraneũ. Et ideo nõ haberet hic cõsideratio rationẽ, nisi p filijs tota tantum intelligatur. Sed certe excludit secundogenitũ, qa locus est pmogenito ex forma, quę habet locũ qñ habet filios, scilicet nõ excludit extraneũ qñ caret filijs Quia vt supra posui, prima forma larga optinet qñ nõ haberet filios. Secũda scilicet restricta ad ius franco℞ optineat. qñ habeat filios, Vnde pma tanquã larga cõphendit ẽt extraneũ. Secũda de sui natura nõ cõprehẽdet nisi pmogenitũ. Et ideo vna forma nõ operat effectũ suũ in alia secũda, & eo contra & sic non valet argumentum præcedens contra hunc intellectũ nouũ, Sed fortior ratio est sequens, & alia seqns, Sed illa nõ ẽ omnino spernenda opinio, vt aptet casibus suis, & dixit sit forma, maxime si eẽt appositũ, ꝙ possit alienare & cęt. vt plenius puidere videat pnceps omni casui. Et sic enitetur repugnare. i. cõcessiõe, si vnicã iudicaremus. Nã vbi cõcessionarius morit nõ habẽs, vel relinqns, filios, Et sic in eũ nõ ca-

dat vt viuatur iure francorum quod esset de pheudo di pendo. Certe nõ posset tunc cessare illa forma iure francorum, vt possit pp publica verba generalia. Alienare et in extraneũ. Quod si nõ faciat, & moriatur abintestato, vsque nõ sit locus fisco, sed transeat ad eius transuersales, vsque ad sextũ gradũ, scilicet ad trinepotẽ. p. c. si aliquẽ sępius allegatũ. Et ẽ rationabilis. & placet mihi magis modo hęc consideratio. Nec eadẽ res debet diuerso iure censeri, sed vno modo intelligi. Pro vt dicimus in simili, qñ aliqd respicit duo terminabilia debet ęqualiter vtrũque terminare .l. iã hoc iure. ff. de vul. & pupil. & .C. e. l. quãuis. facit .l. si legerimus. §. l. & q ibi not. bar. ff. de lega. 3°. Et qa nõ ęque pncipaliter sunt introducta verba vt duas formas faciant, scilicet vnã limitatã sub iure francorum, psertim habita cõsideratiõe qa verbũ heres ante .c. volentes p filijs in materia pheudorum intelligebatur. Nõ ẽ ergo nouũ: vt ẽt nũc redeat ad pstinã suã significationẽ pp verba, q pp hęc subdita sunt iure frãcorum. Res enim de facili redit ad suã pmordialẽ naturã, vt. §. nempe. vt boetius. Repetũt pprios quęque recursus, rediruque suo singula gaudent. Sed p hęc tacite corrigeretur .c. volentes. Et tñ qd pncipi, & qd cõcessionario imputet. qa potuerũt apertius legẽ imponere, & cõtra eũ, q declarare potuit interpetrandũ eẽt p .l. veteribus. ff. de pac. licet illa in cõtractib9 loquat. Quicquid tñ sit serua, q insuprioribus tenui, qa rectius, & iutius ẽ illud iudicio meo sequi. Vltimo vnũ dicendũ ẽ, quod repio me aliter notasse, q vbi nõ appareat forma cõcessionis. si tñ ẽ castrũ in dubio, ad pmogenitũ venit, Quia intelligitur cõcessum in stricta forma: scilicet iure francorum, & ad hoc allegabã auctoritatẽ andre. de iser. in titu. de ph. pheu. alie. p fre. circa. 3. volu. 4. col. in. §. pterea ducatus. Nec ẽt valeret dispositio pris aliter facta, ex quo ita cõsuetudine ẽ semp obseruatũ. p. c. i. de succ. pheu. Et licet .c. volẽtes det licentiã disponẽdi, nõ intelligitur q fieri possit cõtra formã vel apparentẽ, vel cõsuetudine pśumptã. Quod tamẽ cõtra formã nõ possit disponi determinat idẽ andre. de iser. in cõsti. vt de succ. l°. 3°. cõstitutionũ. Dictũ est hoc notabile si eẽt verũ. Quęsiui. & pquęsiui andre. de iser. in pfato. §. pterea ducatus, & de hoc ibi nihil inueni. Pro certo alibi debui inuenisse, qa dictũ habet, & obseruantiã, & rationẽ, & hoc iure vtimur in hoc reg. Et hęc circa pmissa sufficiant. Sed videtur pbari in .c. volẽtes, put ibi scripsi ad finẽ.

Consilium octauum

Repetamus pro deo: principaliter ante quã ad alia diuertamus hunc articulũ cõcludẽdo, An pheuda possint alienari & ad extraneos transferri, nec tedeat nos repetitę lectionis. Quia in hoc magna immo ingens versatur vtilitas, & diu, atque diu trutinata antiquorum dubitatio, Et ab initio exordiẽs rẽ pducam dãte deo ad extrema. ¶ Et hic pncipio cõsiderandũ ẽ ius cõmune pheudorum, quod ẽ vsus, & cõsuetudines pheudales. Quia etiã dicitur liber pheudorum, & aliter x°. coll. appellatur. Secundũ q ius exploratũ ẽ, q nũq ad extraneos transeũt. Siue inter viuos aliẽãdo, vt est tex. in .c. p°. de alie. pheu. pat. Siue in vltima volũtate vt pbatur in .c. p° in princ. de succ. pheu. Quinimmo cõtrafaciẽs puniebatur, vt dicit tex. quę sit p° ca. be. a. §. denique, & successor reuocabat. dicto. c. p° de alie. pheu. pater. Et materia ẽ in .c. titius, si de phe. cõtr. fue. Et habes cõclusiue, q illo iure dispõebatur. Et inde ẽ quod dicitur, quod pheuda de sui natura nõ sunt alienabilia, & bal. scripsit in pludibus suis. Supuenerũt postea aliqui regales pragmaticę. Sed prius descendem9 ad iura pxima cõstitutionũ impialiũ, & illud ius dilatauit successiões pheudorum, ẽt nouorũ ad lineã trãsuersalẽ certo mõ. Quia nouorũ in fres, & filios, frem respectu antiquorum, vt pbatur in cõstit. vt de success. in princ. & §. .l. & sequenti in titu. de succ. nob. in pheu. libro .3°. Tertio loco rex iacob9 edidit capitulũ si aliqm, & collateraliũ successionẽ nõ existentib9 descendentib9 ampliauit vsque ad trinepotem, Et sic vsque ad sextum gradum, admittendo etiam in successione pheudi noui filios, nepotes, pronepotes, & trinepotes fratrum vt plenius in eo habetur. ¶ Quod qdẽ .c. si aliqm supueniẽs Rex fredericus eius frater declarauit in .c. cõstitutionẽ, scilicet pmum quod intelligatur de successione abintestato. Itẽ quod collaterales ipsi succedãt, & in pheudis nouis, & attẽdi, & seruari debeat inter eos in effectu ius frãcorum qa cõseruat sexus, & ętatis progatiuã. Quę vero ad specieẽ tex. dictarum pragmaticarum formaliter spectant, scripsi circa eas in glosis infra. ¶ Successiue, & qrto loco inclytus rex fredericus tertius iunior filius regis petri cõdidit illud bñdictũ capitulũ volẽtes, quo voluit, corrigẽdo cõstitutiões diui augusti impatoris frederici aui sui quę aliẽatione pheudorum phibebãt, q quilibet pheudatari9 posuisset pignorare, vẽdere, donare pmutare, & in vltimis voluntatib9 relinqre, siue legare, & quomodolibet alienationis titulo trãsferre, in vnã eandemque psonã ęqdignã &cęt. Quod qdẽ .c. fuit antea intellectũ sine pręiudicio prorsus agnatorum. Post deinde idem Rex fredericus p sua qdam puilegia, quę in actis magnę curię sunt registrata declarauit, & demõstrauit intentionem suam. Quod voluerit in dicto .c. volẽtes posse fieri alienationẽ ẽt in pręiudiciũ expectantiũ agnatorum Et sic valeret p dictũ .c. alienatio. ẽt inuitis pudictis. Et cũ alienatio pheudorũ antea fuisset cõtra naturam pheudorum, ex quo erat omnino phibita. vt dictũ est, p omnia pma iura, Hodie posse alienari effectũ est de natura pheudorum, qa sunt hodie alienabilia, nisi expsse pacto, vel lege aliter puideatur ab initio cõcessionis. Quia forma, & pacta ab initio inita sunt pncipaliter attendenda, est dictũ plenissime supra. Sufficit vnum tex. allegare .c. i. in titu. d e. du. fr. & de be. inue. & .c. .i. de duo. fra. aca. inue. cũ simil. Quinimmo q est amplius, videretur, q quęcunque fuerit forma in pheudis antiquis cõcessis ante .c. volentes pheuda ipsa sunt facta natura alienabilia p dictũ .c. Nã illud capitulũ fauorabile, & gratiosum ẽ. Et ideo interpetrandũ latissime in fauorẽ pheudatariorum, Vt ipse idẽ Rex fredericus statuit in .c. cũ deuotos nostros, Et confert cum iure cõmuni. in .l. fi. ff. de cõsti. princ. Cũ itaque cõcedat generaliter licentiam alienandi, & disponẽdi de pheudis sine distinctione. Ergo generaliter, simpliciter, & indistincte intelligendũ arg. l. precio. ff. de publi. & .l. i. §.

bli. & .l.i.§. generaliter. ff. de.l. cum multis ad hoc similibus. Nec obstat q̃ sit correptiua dispositio, & p̃ consequẽs restringenda. Quia hoc verum in alijs casibus, sed nõ in casibus correptionis, quia hoc agit corrigere, vnde circa casum correptũ, ex quo fauorabile ius est, debet simpliciter, & generaliter, et indistincte intelligi. ¶ Atq; ideo dicendũ q̃ si pheudũ esset absq; aliquo pacto cõcessum simpliciter, & informiter. Tñ pheudum ex natura noua rei est alienabile, p̃dictũ .c. volentes. Quia, vt dixi, dictũ .c. fecit hoc esse naturale in pheudis, vt de cętero sint alienabilia sui natura .i. apta ad alienandũ, & vt possint alienari. Non tñ ppea q̃ sẽp possit alienari, quia minime vbi forma repugnat, & tũc potius p̃hibetur alienatio pacto expsso, vel p̃p datã formã, q̃ ex natura rei. Idẽ dico si esset cõcessum tibi, & hæredib' simpliciter, q̃ forma de iure ciuili, p̃sumit' et si nõ dicat' heredibus. p. .l. si pactũ in fi.ff. de pba. Nã verbũ heredis aptũ natũ est generaliter quoscũq; cõprehendere l. sciendũ .l. heredis, cũ simul. ff. de verb. signi. Nisi natura rei, cui addicitur, repugnet. l. antiquas de vsufr. vt voluit bar. in .l. gallus .§. etiã. Vnde cũ olim q° ad extraneos repugnasset natura pheudi, quia continebat tantũ descendentes, & heredes sanguinis, & nõ extraneos vt in .c.p° de alie. pheu. Hodie cũ trãsire possit pheudũ ad quoscunq; et extraneos, largato iure, & natura pheudi, quia effectũ est transibile ad extraneos. Verbũ hæredis hodie etiã cõprehendit extraneos, sicut ẽ de iure cõmuni p̃ dicta iura. ¶ Et sic paulatim verbũ heredis incip:t allargari, p̃mo apphendit fratrẽ, licet in eo natura nõ repugnaret, nisi respectu lineę, quia erat trãsuersalis p̃ cõstitutiõ, vt de success. secundo p .c. si aliqñ, & .c. cõstitutionẽ, verbũ heredis elargatum est, & cõprehendit oẽm transuersalẽ vsq; ad septimũ gradum, & in illis nõ repugnat natura, ex quo lege introductũ est, vt ad illos transeat. ¶ Vltimo plenissime elargatũ est hodie p.c. volentes, vt oẽs etiã extraneos includat sui natura. Et sic reducta est natura pheudorũ hodie quo ad intelligentiã verb. heredis, & quo ad alienationẽ, vt sit trãsibile ad quoscũq;, vt cętera bona burgensatica, & paganica .i. sicut cętera bona paganica. Et sic reducta ad naturã regularem, & cõmunẽ aliarũ rerũ quarũcũq;, & hoc p̃ dictũ .c. volẽtes. Ex quo voluit pheudi successionem, & alienationẽ fieri posse in quoscũq;, quia amor pheudi natura extraneos nõ respuit, sicut olim, & de successor loquitur. Ita vniuersali sicut particulari, & inter viuos etiã dicit' successor. vt dicit' de fisco. in .l. ij°. ad finẽ .ff. de fun. do, & in mã .l. emptorẽ. C. locati. qd singularis successor nõ tenet' stare colono, Dicitur successor in quẽ fit dispositio inter viuos, & reperi andre. de iser. cõfirmãtẽ hoc. Quia dicit q̃ q habet p contractũ, successor in re est, & allegat iura in titu. p quos fiat inue .c. p°. in p̃nc .s. col. Verentũ qñ est adiecta forma, & cõstat, & apparet de illa, nõ est dubitãdũ, Quia forma oino, & in p̃mis seruãda est. p dictũ .c. de duo. fra. de be, inue, & aca. tũc et .c. p°. quia .c. volẽtes nihil disponit cõtra certã, & determinatã formã, vt plenissime in supioribus est dictũ. ¶ Sed qñ nõ cõstat de cõcessione, & p cõsequens nec de aliqua forma, & tunc si pheudũ est p̃scriptũ, & informe, stamus naturalibus pheudi, q̃ inesse p̃sumũtur. vt.l. pacta cõiuncta .ff. de contro emp. Item quia in pheudis p̃sũptio stat pro naturalibus ipsius pheudi, nisi de accidẽtalibus cõstet vt in titu. qd sit inue .§. fi. Cum ergo pheuda p̃scripta sint informia vt tradit. bal. C. de ope. libe. l. liber.i, liberti q; ver. q̃ro de eo, q p̃scribit, & ad hoc allegat .l. ii. C. de ser. & aqua. Vbi est casus qd seruitute p̃scripta cũ ea venũt, q̃ sunt naturalia seruituti. Idem tenet in ti tu. de pheu. da. in iij° lib. 9. c. fi. Ergo sunt subiecta dispositioni capituli volẽtes, vt liberæ possint alienari, quia nulla forma repugnat, cũ nulla p̃betur, nec aliqua p̃sumatur. Et si p̃sumit', illa est scdm ius cõmune, pro se, & heredibus, q̃ verbũ heredibus, vt satis dictũ est, et extraneos cõprehẽdit. Et idẽ si apparet eẽ cõcessum, de forma nõ apparet, quia p̃sumitur, vt mõ dixi, ¶ Sũt tñ q dicunt, inter quos vidi dñm Gualterũ de paternione, scribentẽ q̃ si appareret fuisse cõcessũ, sed de forma nõ cõstaret, qd d iure nulla forma p̃sumeretur vnde dicit' tũc stare simpliciter naturalib'. C. de iure empt. l. fi., i p̃nc, vbi si fuerint apposita pacta, & sic accidentalia illa seruant'. Vbi aũt pacta nõ sint accidẽtalia q̃ nõ possunt aliter apparere nisi vel sint apposita, vel p̃bent', quia nõ p̃sumũtur, cũ sint accidẽtalia & statur naturalib', vt ibi similiter ad hoc allegat casũ in dicto .c. p°. §. fi. qd sit inue. ¶ Sed certe mihi videtur tũc, vt dixi, p̃sumendũ eẽ hæreditariũ. s. pro te, & heredib' tuis cõcessũ. Ita notãter scribit andre. de iser. in titu. in qb. ca. pheu. ami. circa .4. col. ibi si ergo nõ p̃batur qualiter fuit cõcessum, & cęt. Et p .c. volẽtes, vt satis dictũ est, est extensa materia pheudorũ, vt cõprehendat oẽm p̃sonã, oẽmq; heredẽ et extraneũ si modo sit cõquedigna p̃sona. Sicut quãdo antiquitus cõcedebatur pheudum nõ secundũ naturã pheudi, vt dicitur in titu. de pheu. nõ haben. p̃priam naturam pheudi. Vide bal. de proh. pheu. alie. p fre. in princ. quãdo cõceditur pro te, & qbuscũq; successoribus tuis Quia poteris illo iure ẽt relinquere, & legare, quia verba sunt apta cõprehendere nõ solũ tria genera heredum, Sed et legatarios secũdũ eum ibi. Et ideo cum p .c. volẽtes pheuda indistincte sint facta alienabilia in extraneas p̃sonas, & sic sit noua natura introducta in pheudis, Merito p cõueniens heredis nomen, conuenit hodie natura pheudali p dictũ .c. Ergo hodie qd liber pheudũ ab eo tpe capituli volẽtes, p̃sumitur hęreditariũ. Et hoc oẽs cõmuniter tenẽt hodie. Et videtur mihi fuisse sententiã andre. de iser. in titu. de succ. nob. in pheu. in preall. cõst. vt de successionib' circa p̃nc. 4. colu. in ver. p̃dicta vero forma p̃uilegiorũ vbi videtur dicere q̃ nõ p̃sumitur pheudũ fuisse cõcessum pro te, & heredibus de tuo corpore legit' me descẽdentibus, quãtumcũq; in alijs consuerũ si apponi, nisi hoc probet' volens qd pheudum intelligatur hæreditariũ simpliciter. Verũtñ eo tpe nomẽ heredis in pheudis nõ cõprehẽdebat extraneos. Hoc enim ẽ ex noua natura in pheudis ex introductione dicti .c. volẽtes, quã obrem suo tpe an. de iser. licet ingnorauit, Nã credo q̃ nõ dũ fuerat cõstitutũ, Fatent' tñ ille qd si ẽet vnica forma cõcessiõis solita, ita q̃ assidue apponeret' vt fieret qñ natura, scdm .l. q̃ si nolit .§. q assidua .ff. d edili. edic. Quia d tũc cõstito qd fuit eo tpe, & loco facta concessio, illa forma p̃sumeret'. vt extr. d cõst. c. cũ .m. ferrariẽsis. Et dicit an. d iser. i varijs formis d ponere. sed

nō de tēpe hoꝝ pheudorū, nec de loco. Quia de illo alio regē loqtur. cū valde variemus in formis, & questionib⁹, Vñ dicūt posito q̄ cōstaret concessum, qa tñ nō cōstat qñ, nec que forma tūc seruabat, nec qd erat illa forma ita solita, vt fuerit quasi ad naturā deducta, nec de loco, scilicet in hoc regno. In hac varietate stādum est iuri in dicta .l. si pactū .ff. de pba, & qd fit in ue .c. fi. & dicta .l. fi. de iure emph. Quia pheudū est alienabile p dictū .c. volentes. Nā ipsum. capitulū oīa pheuda facit aliēabilia, vt patet in eo, & dictū est sup⁹ Vñ ab illo c°. sola illa pheuda eximūtur in qbus post illud .c. dat forma restringēs, Qua de re pheudū āte dictū capitulū sub quacūq₃ forma cōcessū fuerit, ē alienabile, & dispositioni ipsi⁹ capituli subiectū, Quia pncipaliter de pheudis antiqs loquit, & in pudiciū expssū agnatoꝝ, vt se ipe rex, fredericꝰ in illis puilegys declarauit. Et sic videret, q̄ q° ad illa āriq̄ pheuda añ cōdictū .c. volētes nō attēdebat aliq̄ forma. Ego tñ supra aliter intelligebā, vt & illa sint alienabilia, idest ad alienandū apta. Nō tñ qd possint cōtra formā, siq̄ in eis sit apposita alienari. Illi tñ ita indistincte intelligebāt, vt pheuda añ .c. volentes nō sint alienabilia, & in pudiciū agnatoꝝ, nō attenta forma, q̄ volūt attēdi I pheudis cōcessis post .c. volētes, quasi sibi puiderint d fotma post. dictū .c. ne eis .c. ipsū preiudicaret. Tñ securius puto, & rationabili⁹ qd sup⁹ tenui, vt oīa pheuda ipsū capitulū cōprehēdat vniformite, vt possit scilicet alienari forma nō repugnāte, & nō possint vbi forma repugnat. Itē q̄ vbicunq₃ non appareat expssa forma, psumat illa, q̄ est de iur cōmuni. scilicet p se, & heredibus, ēt si nō sit dictū d heredib⁹, Et sic semp eo casu psumat hereditariū, & p cōseqns alienabile, & subiectū semp dispositioni dicti capituli volētes. Et hec sup alienatiōe pheudoꝝ, & intellectu ipsius capituli: cū superioribus ēt plenius examinatis, volo vt sufficiant. Transeamus nunc ad alia consilia.

Consilium Nonum

Pater pheudum concessum cuidam in forma, p se & heredibus suis, emit ab illo p se, & heredib⁹, & successorib⁹, Reliquit illud filio suo pmogenito. Primogenitus habēs pheudū facit testamētū, & reliqt vxori, qa nō habuit filios. ¶ Cōsulit⁹ an frater secūdogenit⁹, vl filius ei⁹ excludat mrēm. Respōdi qd nō Quia forma erat talis, q̄ loc⁹ erat c° volētes. Et sic potuit extraneo relinqre, & pterif i eo ēt filios si habuisset Facit obstaculū qa illa mulier erat neptis, & sic nō erat eq̄digna psona, nisi habilitata a principe fuisset. Venit ad fiscū qa alienauit in non equedignam. Cogita.

Consilium Decimum

Miles pheudi ramichi acquisiti sibi titulo donationis facte a matre, cui adiudicatum fuerit pcerto debito p curiam, Mortua eius vxore ex qua habebat filiam maritatā cū simone de randisi, cōiūxit se carnaliter cū quadā soluta, q̄ tenuit, & tenet in domo, vt pote cōcubinā, & ex ea filium, & filias pcreauit. Et qa eā maritali affectiōe tēuit, tractauit, & tractat a lōgo tpe, & pp filios, ēt & tñ maxime pp purgādū viciū cōcubinat⁹, qd illi se immiscēdo cōtraxit. Licet enim iure cōmuni ciuili cōcubinat⁹ sit licit⁹, qa a lege nomen accipit, vt l. ij° ad finē .ff. de cōcubi. & p totū titu. Iure tñ diuino, & canonico oīs cōcubitus, pter vxorium, est phibit⁹. Et hoc fuit cognitum a cōpilatoribus libri pheudoꝝ in titu. de filys. na. in matre ad mor. cōtrat. c. i. in pnc. ibi q nolēs existere in peccato spōsauit eā, & cet. Et hic quoq₃ cogitat despōsando eā, & ducēdo in vxorē desistere a peccato. Quesiuit a me an iste filius suus nominatus a legibus naturalis, vt in auten. qb. mo. na. ef. sui. & .C. de na. li. l. i. possit aspirare ad huius pheudi sui successionē, Et si nō possit, quis sit habilior, & dignior mod⁹, & forma a iure vt succedet & habilitari possit ad id. Et hoc fuit suū speciali⁹, & pncipale dubiū. Qd pmo expediam, & breuiter dico q̄ filius naturalis, q vt ex pdictis colligit, fuit ex soluto, & soluta, & retenta in domo vnica & affectione singulari, siue sit solus, siue cū alys filys, ēt si postea fiat idem legitim⁹ incapax ē ad successionē pheudi, iste ē tex. in c. naturales. in titu. si de pheu. con. fu. Et nedū naturalis, sed nec ēt adoptiuus filius, q a lege, & p legē fit, in pheudū succedit vt eo titu. c. adoptiuus fili⁹. Hoc tñ pp nobilissimam, & singularē naturā pheudorū, tñ ēt potissimū ne det occasio pheudatarys fraudem machinandi cōtra dominos, qbus in defectu liberorū legitimorū deuoluerent, & aperirent pheuda. licet aūt dixerim naturalē, ēt si postea legitimet, nō pptcrea admitti ad pheudi successionē, ¶ Tñ hoc glosator ibi, & doctores: q sequūtur subaudiūt ēe verū, qñ principis legitimatio foret simplex, & nuda, & solummō ageret legitimationē. i. purgationē naturalitatis ex cōcubinatu. Sec⁹ aūt si fieret ita legitim⁹, vt ēt ad pheuda succederet, & nominatim hoc pnceps ageret ex certa sciētia, Tūc enim bene succederet, vt ibi p glo. & doctores, ēt scđm bal. vt succedat cū vero legitimo Nec potest negari qn pnceps hoc possit q̄uis ēt eēt spuri⁹, plene nor. dicto .c. naturales in princ. & .l. gallus .ff. de liber. & post. p modernos Tñ dicit bal. qd pnceps q hoc facit, videt vnū pecus, nec haberet pre oculis iustitiam publice honestatis. Nec rursus cōsideraret, q̄ p solas nuptias conseruatur elegans genus humanū, vt in auten de nup. in princ. Vbi tex. dicit q̄ nūptie immortalitates pstant humano generi. concor .l. i. ff. solut. matr. Ita scribit bal. in titu. de pheu. cōtro .c. fily nati, circa finē. ¶ Propter hoc itaq₃, & ēt quia pnceps vt plurimū abest a regno, & nō sine dispēdio, & labore psequeretur qs huiusmodi legitimationē. Successiue cōsiderandum habui, num p disponsationem, & cōtractionē in matrimoniū cū hac cōcubina habilitaretur hic naturalis, & foret legitimus, ēt q° ad pheudi successionem, Quia qd legitimetur, & purgetur macula per subsequens matrimonium, non habet dubitationem per .c. tanta extr. qui fily sint le. & .C. de natu. lib. .l. cum quis, & .l. nuper. Dominus andre de iser. hoc disputat in dicto .c. naturales, & tandem diffinit quod per ipsum matrimoniū. habilitaretur naturalis ad oīa, ēt ad pheudi successionē, cum haec legitimatio sit fortior, atq₃ efficatior legitimatione fim-

plici pncipis tanq̃ spiritualis, & fota iure diuino. Etita
ẽt terminat i titu. de filijs. natur. de ma. ad mor. contr.
c. i. circa. fi. Nec obstaret dictũ .c. i. qa ille vsus tanq̃
irrationabilis obseruabit vbi ẽ talis vsus, & vbi ita, & sed
illo pacto cõtrahit matrimoniũ. Vñ ex his cõsulo qd
spõset eã. verũtñ caueat q̃liter ẽ fuãda certa solẽnitas
in tali matrim° quo impedit ad pheudi successionẽ, vt ẽ
tex, in l. sancim⁹ in titu. de matri, cõtrah. l°. 3°. cõsti
tu. regni. Debet enim publice, & in faciem ecclesię de
spõsari vt ibi cõiuncta glo. Quę solẽnitas ẽ vtilis, quo
ad oẽs hoẽs regni, vt ibi tex, & glo. Tñ pcipue obs/
neruare debet, in militibus, & nobilib⁹ vt ibi dicit tex. li/
cet antiq de alia solẽnitate credãt, vt innuit ãdre. de is.
in dicto .c. naturales. vbi ẽt dicit excusari posse a tali
solẽnitate. scilicet necessitate, vł infirmitate instãtis, vł
loci, si ibi nõ reperiret ecclesia, ar. ex. l. fi. C. de testa
Eo tñ casu infirmitatis cũ domi apud lectũ fieri opor/
teret, saltẽ publice fiat & cũ pmissione dotis pambula
per instrumẽta dotalia ad cõfirmationẽ vt .l. cũ qs C.
de natu. libe. Quæ nescio si ẽ sublata p .c. tãta, forsitã
c. tanta secũdũ antiq̃ legẽ limitabit, & intelligetur vt
necessaria sint instrumẽta dotalia. Cogitabis. ¶ Super
hoc ipso dubio an filius legitimat⁹ p subsequẽs matri-
moniũ p dictum .c. tanta, ẽt quo ad pheudi successio
nem, ad hoc vt succedat patri, & in bonis paternis sit
necesse qd interuenerint instrumẽta dotalia, Vidi, & le
gi qddam cõsilium egregij viri dñi Adę pfequẽtis, &
dicens videri q sic. per .l. cũ qs. C. de natu. lib. Ang.
in quodã suo consilio 29. in ordine, qd incipit titius
existentis dicit q matrimoniũ cũ ea, q̃ prius cognouit
& filios pcreauit, licet teneat, & filios legitimet quo ad
oia, pter q̃ ad successionẽ pẽs, si instrumẽta dotalia nõ
fuerint cõfecta .i. instrumẽta matrimonialia, Vt expo
nit saly. in .d. l. cũ qs. Nã dicit dñs Ang. licet in ter/
ris ecclesię talia instrumẽta dotalia, seu matrimonia/
lia quo ad successionẽ de iure canonico nõ regrant vt
i dicto .c. tãta. Tñ i alijs locis, q̃ nõ sub sũt iurisditiõi ec
clesię talia, vt filij añ nati possint succedere regrunt. Cũ
in terris impij, & nõ ecclesię qñ ius cãonicũ cõtradicit
iuri ciuili ius ciuile fuari debet, vt no. Ioan. añ. in .c.
possessor de re. iuris l°. 6. nisi in hoc verteret piculum
Et qd hoc sit verũ dicit ang. nam decisio spiritualiũ, &
eorum substãtię, & descẽdentes specialiter ab his ptinent
ad ecclesiã vbiq, nõ aũt ad tẽporale forũ, qd talis iuri/
sditionis nõ est capax, ẽt incidẽter. vt in .c. lator. q si
sint le. & de or. cog. c. tuã. Decisio aũt more tporaliũ
& in tẽporalib⁹ ptinet ad, cęsarẽ. Sũt enim iurisditiones
ecclesię, & cesaris distinctæ, nec p ipsis tẽporalib⁹ adi/
tur ecclesia nisi i qbusdã casib⁹. no. in .c. licet ex subsep
to. & in .c. nouit & in .c. p venerabilẽ, q si sint leg.
Sed habere potestatẽ succedẽdi, vł nõ succedẽdi hoc
totũ pẽdet ab impiali statuto ff. de ver. sig. l. obueniũt
Vñ ois hereditas ad nos ptinet iur veteri .i. nouo, iure
veteri, vt ex .l. xij. tab. vł ex testamẽto, qd iure factũ ẽ
vt .ff. de pe. hę. l. i. Vñ dicũt qdã qd iuitat illegitimos
ad successionẽ legitimorum non ptinet ad papã, sed ad
solũ cesarẽ, licet secus sit cum legitimatio sit p matri/
moninum, vt in .c. lator q si sint le. in glo. iure vero
naturalis. v. Sed secundum quosdam in tãtum spectat
& cęt. Patet igit q nullus ad hereditatẽ inuitat, nisi q̃n
tũ lex eũ inuitat, siue ex testamẽto, siue ab intestato sue
cedere velit. Cui igit denegat legis suffragiũ. denegat
succedẽdi potestas, q̃ solo iure ciuili introducta ẽ qbus
dat ẽt a iure ptorio, vt patet in titu. de bo. posse. Cum
ergo statutũ iuris ciuilis expsse disponat natos ex cõ/
cubina, vł alia muliere, cũ qua hõ habebat cõuersatio
nem actu carnali, nõ legitimari, nisi interueniãt istru/
mẽta dotalia p subseqns matrimoniũ, Ergo instrumẽ/
ta ipa ob talia sũt ad hæc necessaria. Predicta sunt ve/
ra. Dñs ang. in dicto suo cõsilio subdit tñ, q dicta q̃/
stio videt sibi dubia, & plures sũt in cõtrariũ cõsulẽtes
& inhærẽtes opinioni. Ioan. ant. positę in .c. lator, &
in .c. possessor, q pmissis videt cõtradicere, vt .s. quo
ad successionẽ nõ, regrat instrumenta matrimonialia,
hoc idẽ contra .d. ang. tenet. & bar. & saly. in autẽ. ma
xim⁹. C. pnup. vbi dicit q cõtãdist qsiue tali istrumẽto
filij nõ efficiãt legitimi vt dicit ibi glo. tñ. ẽ qd mõstruo
sum, ex quo tale matrimoniũ tenet d iure canõico, vt
d. c. tãta, & mrimoniũ est qd spirituale. Nec ius cão/
nicũ hãc solẽnitatẽ regrit, Nã matrimoniũ solo affectu
pficit, sine scriptura. Nec potest impator hãc solẽnita
tem scriptur addere, qa i spiritualib⁹ nõ potest se intro/
mittere, Et qd de⁹ p cõsensũ cõiunxit, nõ potest hõ se
perar. vt no. in l. cõsensu .C. de repu. Nec dicat qs q
filij quo ad ordines legitimant, & nõ quo ad successio
nes, q differunt d iure ciuili. Q m hęc rñsio nihil va
let, qa de iure ciuili ideo nõ erãt legitimi, qa matrimo
niũ nõ tenebat. Putabat impator tũc hoc posse statu/
ere, Sed demẽte sua gñali fuit si quo tpe appareret eũ
nõ posse id statuer, q suũ statutũ nõ debet obfuari
Et p inde ẽet, ac si hoc ipe nõ fecisset, vt dicim⁹ in vsu
risabeo pmissis. vt in auten. ad hęc. C. de vsu. Vñ cum
statuer nõ potuisset, q matrimõniũ nõ valeret sine scri/
ptura. Sequitur q habet p nõ statuto, & q matrimoniũ
tenet, & oẽs filij efficiunt legitimi. Quia ipatoris pro
positũ est oĩno seq dei iudiciũ .C. de imp .l. si libertas
Et hoc pbo d iure ciuili nouissimo i auten, vt li. ma. &
aui .§. hic coll. 8. Et trãsumptiue. C. de nã. li. auten si
qs haberis, vbi dicit. qd ex verbis dubijs p latis sup
matrim°, pbat matrimoniũ, & filij legitimãt Ergo hęc
erit sentẽtia pbat p testes, q fuerit i faciẽ ecclę despo/
satũ hęc sũt verba dñi bal. d sali, in .d. auten, maxim⁹
& dicta auten, sigs añt. Itẽ mrimõia debẽt ẽe libera, nã
olĩ fili⁹, aut filia familias sine cõsensu pẽs non poterat
mrimoniũ cõtrahere de iure ciuili, vt .l. nec filiũ. C. de
nup. Et tñ iur cãonico suadente libertate mrimonij ẽ
itroductũ. q sine huiusmodi consensu possit contrahi.
extr. d spon. c. tuę. xxvi. q. ij. c. sufficiat. Ad qd. l. titia
d ver. ob & ibi no. Sed p talẽ scripturã posset mrimo/
niũ ipediri, si i loco nõ ẽet q hãc scripturã faceret. Seq
tur, q talis tanq̃ impediẽs libertatẽ mrimonij, non sit
necessaria, & sit sublata p dictũ .c. tãta Sicut est ẽt su/
blatus cõsẽs⁹ pẽs, q regrebat in matrim° filij d iure
ciuili. Ad pdicta facit q ius cãonicũ facit p mrimoniũ
eos legitimos, Et sicut hoc potest ita & potest eos face
re legitimos successores. Cũ posse succeder veniat in
cõseqntiã legitimationis, idest legitimi mrimonij se/
cũdũ ap lz. q dixit si fili⁹ g° hæres, sed matrimonium
facit filiũ legitimũ. Ergo habilẽ ad succedẽdum. Nec
debet min⁹ posse matrimoniũ in succedẽdi potestate
operari, q̃ potest iperator p suum solenne rescriptum
vt not. Ioa. an. in dicto .c. lator Sed imperator legi/

timãdo inuitat illos ad succeſſionẽ. Ergo, & matrimo/ niũ eos quoq; inuitat, p loci a pari, vt maiori potẽtia. Preterea licet p .c. naturales, legitimari p reſcriptum nõ ſuccedãt in pheudis, niſi expſſe hoc dicat: & pmit/ taſ in reſcripto, an tñ legitimatus p matrimoniũ ſuc/ cedat ipſo iure in pheudo. vt dictũ ẽ p no. p Ioan. an. & .d. Anto. de butr. in dicto. c. lator. Et hoc tenet bal. in pheudo cõceſſo alicui, & filiis ſuis, q legitimatus p matrimoniũ ſuccedit in tali pheudo. Et hoc ſequtur vt ibi dicit Ia. de bel. & no. ber. extr. de ele. c. innotuit, Et ſic cõcludit q p ſuſeqns matrimonium ſine inſtru/ mẽto matrimoniali, ex q° matrimoniũ poteſt p teſtes pbari, legitimet filios ãte natos, q° ad ſucceſſionẽ om/ niũ bonoꝝ, et pheudaliũ. Et dato q iſtrumẽta dotalia, ſeu matrimonialia regrant, tñ talis ſolennitas, ex lõgi tẽporis lapſu, pſumit ad hibita .l. ſcẽdũ de ver. ob. ff. & p bal. in .l. ſi filius .C. de pet. her. faci. ff. de acqui. here. l. q in aliã .§. ſed & ſi nõ ad hibuerit, et ibi p bar. p do. ang. in .l. iij. C. de ac. po. & bal. de an. va. qui, cõ. ẽ. dicit q p ſententia, & pceſſu q oĩa videãtur ſo/ lẽniter acta. elapſo biennio a tpe ſententię. Fortius in matrimonio, q ẽ fauorabilius vt pſumatur pceſſiſſe p validitate matrimonij, vide de materia iſta qd notabi/ liter ſcribit bal .C. de priui do. l. i. q trãſtuli ad repto/ riũ in ver. matrimoniũ, & in ver. matrimoniũ qdẽ ad ſi. ¶ Reſtat dubitatio, tum ſi filia maritata ſit huic le/ gitimãdo abſtaculo. Et breuiter ſentio q non, tum qa mulier, et exiſtentib⁹ maſculis non admittit ad pheu/ dũ. Tũ et ſecũdo qa maritata, q nõ ſuccedit in pheu/ dis, vt i cõſti, vt d ſucceſſiõib⁹, in ti. de ſucce. in phe. Tũ tertio et fortius qa poterit in teſtamẽto paterno exhę/ redari digna ex cauſa expſſa adulterꝫ p eã tã in domo viri, q pſtis, a qua cum ganeo aufugit. Vnde ex hoc pſi grauamẽ, & inhoneſtam iniuriã ingeſſit, & maluit iniurioſam ducere vitã cũ ganeis, quã caſte, & matri/ moniali ter viuere. vt coll. in auten. vt cũ de appe. cog. .§. tanſas aũt. et ptex. in .l. ſi filiã tuã. C. de in officio. teſtã. facit .l. iu⁴. §. ſi emãcipatus, argu. a fortius .ff. de cõtab. De aliis agnatis nõ ẽ curandũ, qa remotiores ſunt, Et filius ſic effectus legitimus oẽs excludit, nam, glo. in .c. tãta. dicit q heres p ſubſequẽs matrimoniũ, legitimat quo ad oĩa. ita dicit in .c. innotuit glo. cõ/ iuncta extr. de elec. vbi ſcribẽs dñs ant. de butr. not. illã gloſam dicẽs. Nota glo. q appellatione legitime natis, et in materia ſtricta, cõprehẽditur legitimatus p ſubſeqns matrimoniũ. Quod bñ notat ſi ſtatutũ di/ cerer, qd natus legitime admittat ad ſucceſſionẽ. Ex/ tendit ad iſtũ, vide, dicit ipſe, qd dixi q ſi. ſi ſint le. p ve nerabilẽ. Tu vide q ſcribit co. titu. c. tanta. Quia legi/ timatio ſacra, & ſpiritualis, q fit p ſubſeqns matrimo/ niũ oẽm maculã, & turpitudinẽ purgat tã pcedentẽ, q ſubſeqntẽ, & facit legitimũ quo ad omnia, ſecundum glo. vt dictũ ẽ, in c. tãta. Nõ oſtat huic filio legitimo filij filię .i. nepotes ex filia huius pheudatarij. Quia illi ſunt remotiores agnati, cũ filioꝝ ſit pma cauſa ſuc/ cedendi. Nepotes aũt gradu ſecũdo ad quod .l. gall⁹. .§. in omnib⁹ .ff. de libe. & poſtu. Vbi exiſtente filio, pſ nõ tenet inſtituere nepotes, ex eo, et ita ſupra ſenſi tacite. Et filia adultera ẽ nõinatim, & ẽt qa maritata ex/ cludit. Et ſic excludat expſſe, & ẽt maritata, & dotata excludit ad ſucceſſionẽ pheudoꝝ, ẽt p cõſtitutionem. ſeu .c. Regis iacobi ſi aliq̃m, Apud leontinum ſalu & cęt.

Conſilium Vndecimum

AD primum dubium præſuppoſitis his, q pponunt p veris reſpõdẽs viſis p uilegiis regis frederici, & teſtamẽto q°n/ dã dñi raynaldi criſpi. Dico qd ẽ attẽden/ da pmo, & cõſiderãda forma cõceſſionis. Nã in dictis puilegiis rex fredericus cõfirmat venditi/ onẽ p ſe, & heredib⁹, & ſucceſſorib⁹ ſuis imppetũ, po/ ſtea ſubdit ita q viuat iure frãcoꝝ. Et licet in factis q/ ſtiõib⁹ fuiſſent factę multę cõſiderationes circa formã pdictã tã a me, quã ab aliis iuris ptis vt ſuperiora ſcri/ pta manifeſtiſſime declarãt. Tñ in cauſa pheudi ſalę, Vbi ego fui inter deciſores, fuit cõcluſũ talẽ cõceſſio/ nẽ intelligi in ſtricta forma, & pot⁹ ex pacto & pui/ ertia ſpecialiter in filiis Nã quãuis illa verba pma, ibi et heredib⁹, & ſucceſſorib⁹ in ppetuũ faciãt largã for/ mã ſpecialiter hodie ſecundũ verũ intellectũ .c. volẽ/ tes, & pp verba ſucceſſorib⁹, & in ppetuũ, & alibi no/ tãt doctores. Attñ reſtringunt, & limitant p verba in/ feriora. v3. ita q viuut iure frãcoꝝ. Quñ ex forma & qlitate verboꝝ taxat, & limitat cõceſſio ſecũdũ ãdre. de iſer. in titu. de gra. ſucc. in pheu. §. his vero ibi. niſi diſeratur, circa princ. Et eſt ratio, qa adiunctum murat naturã verbi, ſecũdũ q ſolet dicere ipſe plærũq in materia pheudoꝝ. p .l. ſi vno .ff. locati, & immuta/ tur ppria verbi ſignificatio, ff. p ſocio. Sed ſi adijciat qua olim pheu. po. a. §. donare circa iij. col, & in pnc. vi. Idẽ ſcribit in ti. in qb. ca. phe. am. in vi. col. in ad/ ditiõe, Et pater gavltima derogãt porib⁹, qñ qd agitur depẽdet ex volũtate vnius. Et ideo ni mirũ ſi illa ver/ ba immutãt naturã pcedẽtiũ verboꝝ vt idem in ſim. ſcripſit in ti. de vas. decre. c. verſus ſi. iij col. adduco tex. ad hoc in .l. habitatio. §. ſed ſic .ff. de vſu. & ha. fa/ cit .l. ſi ſtipula 1⁹. ff. de vſu. & ibi glo. qa adiectio debet aliqd operari .l. ſi qñ de le. p°. in pnc. Et qa ſeqntia d/ clarãt & limitãt pcedentia .l. ſnus ad ſi. de. le. p° cũ ſi/ mili. Hæc ſufficiãt q° ad formę diffinitionẽ. ¶ Secũdo dico q ẽ intrandũ ad aliud dubiũ. An ſtãte hoc pheu/ do p nouo in pſona dñi raymũdi, qa fuit pmus acqſi/ to, potuit ipſe vt voluit diſponere, ita q forma nõ af/ ficiat, nec obliget, vł appẽhendat eũ. Et quanq̃ andre. de iſer. fuerit in cõtrariis opiniõib⁹, ti vbi ſolenniter, & mature diſputat, & tradit, & examinat materiam tenet qd ſic, ſ3. poſſit pitponere vt vult. in ti. de alie. pheu. pat. c. i. & in cõſt. cõſtitutionẽ de reuo. phe. in pnc. Et credo q ſereniſſim⁹ dñs nr Rex alfonſus hanc opi/ nionẽ declarabit p vera .s. vt nouũ acqſitorẽ aliqua forma nõ anſtrigat, Q uę & verior, & ego videt ¶ Ego tñ multo poſt dũ hũc articulũ plenr⁹ examinarẽ aliter determino, vt apparebit in ſeqnti cõſilio facto p ma/ gnifico dño guaſtone de mõte catheno Sed ſi verũ ẽ q mõ dixi, attẽdi oportebit nõ minus teſtamentũ ei⁹, & diſpoſitionẽ, quam puilegij formã, & tenorẽ. Inuenio autem, q in teſtamento ſuo conſiderauit formam priuilegij. Nam ſpecialiter iacobum primogenitum filium ſuum inſtituit in pheudo prædicto, licet tres a/ lios filios haberet, Eique ſubſtituit filios ſuos maſ/ culos, qbus deficientibus ſine filiis maſculis, ſuccede/

ter el alter secundogenitus suus Ioan Vincentius, & eiꝰ filij masculi & cęt. Nota, ꝙ cõsiderauit sexum masculinũ, item filios ex ꝑmogenito, & sic voluit viuere iure fráco℞. Itaq; cũ instituisset filiũ, & ex filio filios masculos, & ꝓtulit nepotes ex filio ꝑmogenito, filiis suis ꝓprijs, tã secũdogenito, q̃ alijs filijs, suis, & hoc ẽt fit ex dispositione iuris franco℞. Multo fortius voluit filios ex ꝑmogenito excludere, nepotes ex aliis filijs, ipsius ꝑmogeniti: Item qa ius fráco℞ habet locũ ẽt in linea trãsuersali, scilicet ꝙ ꝓximior succedat, alijs, exclusis, & pluribꝰ eodẽ gradu existentibꝰ maior, & masculus ꝓferat, vt hic elegãter tradit dñs andre. de iser. in titu. de gra. succ. in pheu. §. his vero, & ꝓbat in .c. si aliquẽ & in .c. cõstitutione ibi ordo succedẽdi. Nã ꝓximior succedit qa ita ẽ iure cõmuni, vt tradit in dicto .§. his vero. Et qa mortuus fuit iacobꝰ abintestato, & seruatum fuit ius franco℞, qa successit petrus ꝑmogenitus, Vnde mortuo ꝑmo petro, & supstite fratre, & nepotibꝰ alterius fratris licet ante fratrem supstitem nati. Cũ hic frater ꝑmogenitꝰ sit de vocatis specialiter ad successionem pheudi ab auo raymundo, Qui deficiẽte iacobo filio ꝑmogenito voluit ad eius filios masculos ꝑuenire. Et hic sit thomasius crispus de filijs masculis ultimus. Ergo ille solus tanq̃ specialiter vocatus veniet ad successionẽ pheudi tanq̃ vocatus, tanq̃ ꝓximior, tam auo, q̃ patri, q̃ fratri quã iure franco℞. Nepotes enim videntur tacite, vocari deficientibꝰ filijs filij ꝑmogeniti. Vnde cũ hic nõ deficiant oẽs. Sed vnus superit ille thomasius, q supest ceteros excludet, nõ solũ nepotes, filios ex anteriori fratre, sed etiã filios aui sui. Stat enim pro eo℞ testamentũ, & forma iuris frãco℞, & ꝓximioritas, Vnde ex his cõcludo ꝙ exclusis nepotibꝰ ex fratre henrico succedit in pheudo solus thomasius, qui solus sup est ex vocatis, Nec simul cum filijs alterius fratris succedet stante forma iuris franco℞, quę vocat ꝓximiores. Licet iure cõmuni secus, secundũ ea; quę tradit andre. de iser. in .d. titu. de gra. succ. in pheu. Nec soli nepotes succedent, excluso eo℞ patruo, obstãte gradu inferiore, ad quod facit ꝙ scribit idẽ ãdre. in titu. de ph. pheu alie. p fre. §. ꝑterea ducatus circa .v. col. ibi vbi pater acqrebat ꝓ omnibus. ¶ Nec obstat ꝙ repetant locũ patris, & sic sint ꝓferendi, ex persona patris patruo postea nato. Quia illud verum quoties successio fuisset acquisita, & deuoluta semel patri eo℞ sicut in simil dicit andre. de iser. de filia. in titu. de eo q sibi, & hered. suis circa princ. ij. col. Item obstante forma testamenti, & dispositiõe ꝑmi acqsitoris pheudi. Qui voluit post filiũ suum filios succedere, & admitti, & dixit filios filij primogeniti, nõ aũt filios filio℞ filij. Ergo illi nõ admittunt, nisi in defectu filio℞ filij vt dictũ ẽ, ar. ad hęc in .l. quid si nepotes .ff. de te. tu. At illi nepotes ex mente, & verbis testatoris admittũt deficientibus filijs filij. Sed hic nõ deficit, qa superest vnus .vz. thomasius. Ergo ille admittitur solus, ita videtur mihi, circa primũ dubium sentiendum. Et sic dñs petrus primogenitus possidens nũc pheudũ volẽs se et iuri, & testamẽto aui sui cõfirmare: necesse habet pheudũ fratri suo thomasio tantũ relinqre si sine filijs decesserit. ¶ Secundum principale dubiũ fuit de hospitio messanę relicto a dicto quondã dño Raymũdo actore filio suo iacobo primogenito conputando ipsum in portione sua, & quod sit semp filij primogeniti dicti primi, Et decedente dicto ꝑmogenito iacobi, sit alio℞ filio℞ masculo℞ dicti iacobi & cęt. Ista sunt verba testamenti. Nunc dubitatur, qa mortuus ẽ iacobus primogenitus abintestato, q successerat in dictum hospitiũ relictis, & supstitibus filiis, & successit in hospitium petrus filius suus primogenitus. Dubitatur nunc moriente dicto petro sine filiis, qa nõ habet, neq; habere sperat, ad quẽ ptineat dictum hospitium. An ad nepotes suos ex henrico fratre ꝑmortuo, an ad thomasium fratrem suum superstitem, an ad vtrunq; & quo modo. Et licet prima facie videatur cõsiderata natura iuris franco℞. in hoc hospitio, licet bone paganico, & burgensatico, qa raymundo voluit ad iacobũ tanq̃ suum ꝑmogenitũ ptinere, & deinde eo mortuo ad eius filium primogenitũ. Attñ hoc ꝑmogenito nepote. ex filio suo ꝑmogenito decedẽte, nõ cõsiderauit successionẽ in stricta forma franco℞. Sed voluit sic, ꝙ hospitiũ eẽt alio℞ filio℞ dicti iacobi filij sui, nec distinxit, nec sepauit ꝑmogenitũ ab alijs. Sed cõfuse, & indistincte, & generaliter voluit ad alios filios ptinere. Quia pp seqndo formaliter dispositionẽ testatoris, q̃, maxime inter liberos, vt lex seruãda ẽ, vt in .§ disponat, dicemꝰ. Recte ad iacobũ hospitiũ ꝑuenisse. Et de iacobo ad petrũ filiũ ꝑmogenitũ, qꝰ demũ moriẽte erit filio℞ masculo℞ dicti iacobi, vñde ipsi oẽs admitterent si eẽt viui. Quia nõ magis vnus, q̃ alter vocatus. Sed pariter oẽs. Et ius stricte successiõis scdm formã iuris frãco℞ nõ sub intelligit, qa ẽ forma singularis, & specifica, et nõ ꝓsumpta, nisi vbi exp̃ssim nominata ẽ, ar. ex cõsti. vt de succ. c. pᵒ. circa. fi. Et qa tã iure cõmuni romano, q̃ lõgobardo ꝙ ẽ ius cõmune in reg. vt habet p cõstitutionẽ puritatẽ, oẽs pariter succedũt. Merito seqtur ꝙ stabimꝰ, in dubio, regulari dispositiõi testatoris cõformi cũ iure cõmuni, vt pariter admittant si oẽs supessent, Et specialiter qa hoc hospitiũ fuit iacobi eo℞ patri datũ, & cõputatũ in suã portionẽ, & sic in suã legitimã, quę ẽ eius portio, in qua nullũ potuit pater filio onus, grauamẽ, vł legẽ imponere. l. qm̃ in prioribus .C. de inoffic. testã. Vnde remanet liberũ, & paternũ. i. iacobi qꝰ decedẽte abinte. succed. debent hi, q abintest. iur legitimo admittũt. Sed iure cõi pariter filij, cũ filijs alterius filij, admittunt, & in tantã portionẽ, quantã eo℞ parens, si viueret, foret consecuturus quãticũq; sint eorũ filij. Vt in auten. de hęre. abinte. §. pᵒ. coll. ix. q successio ab antigonibꝰ in stirpẽ vocat. vt ibi. Ergo in hoc hospitio succedet tam ipse thomasius filius iacobi ꝓ vna mediętate integra, quã filij henrici pr̃s mortui ꝓ alia mediatate quoticũq; sint. Quia veniunt, & repñsentãt vnã stirpẽ. i. locũ pr̃is eorũ, q nõ nisi vnicã partem si viueret reportasset. Et hoc ex capite iuris cõmunis cõsiderata successione abintestato paterna. i. iacobi eorũ pr̃is. Itẽ & potest idẽ dici ex capite testamẽti quondã raymũdi, vt ꝑdixi, q voluit ad filios masculos iacobi ꝑtinere, filij aũt filij cũ repñsentẽt personam pr̃is, tã ex linea descendẽte, vt dixi, quã ex trãsuersali, vt in .c. aũt de hęre. abinte §. si aũt defũncto fr̃es fuerint, Ergo ipsi ẽt ex testamẽto succedẽt, & i portiõe, qui eorũ pater, vel frater cõcurrꝰ fuisset, admittent. vt. d. §. si aũt. Quinimmo & circũscriptis his capitulis tã ex linea descendenti, q̃ ex forma testamenti. Attñ hic

petrus frater abintestato morietur supstitibus sibi fre, & filijs alterius fris sui, sibi nepotib⁹, iure legitimo intestate successiōis, nec dū in hoc hospitio, sed i ceteris bōis ei⁹ succederēt pariter frater, & nepotes, & filij alterius fris sui, vt dicto .§. fin aūt. Et sic ex omni capite tertio hos nepotes ex hērico fre pmortuo simul admitti, p vna parte ad successionem hospitij cū thomasio eoꝝ patruo, & fratre dicti petri p alia medietate integra predicta, & ē expeditum satis distincte iudicio meo secundū dubiū. ¶ Vltimū dubiū fuit, qa maior frēr petrus successit i pheudo iure fracoꝝ, an teneatur dare vitā, & militiā fratrib⁹ suis. Et nō dubito q sic, vt in consti. regni, comitibus. Verum tamē cum dicta vita sit, vt alimenta pstentur, non praestabuntur, nisi in vita fratrū minorū. Nam alimēta cū vita finiunt vt. l. cū hij. §. modus in fi. ff. de trans. Vnde p fratrib⁹ premortuis nō tenebit, sed tantū dabit alimēta huic fratri supstiti thomasio, & ita determinat glo. in dicta cōsti. comitibus. Quā qdem vitā, & militiā debet, & potest habere ēt si ad melioris fortune compendiū aspiraret, secundū andre. de. iser. in cōsti. in aliqbus, & pbatur in dicta cōsti. comitibus ad finē. Et inde ē, quod ēt si locuplex frater minor, & sic habeat, vnde se alar, habet nihilominus alimēta a fratre. Quia vitā, & militiā consequitur frater minor ratione partis hereditatis, ex qua excluditur p pmogenitū maiorē, licet iure romano frater nō aleret fratrē locupletem, vt idē andre. tradit in dicta const. comitib⁹. Quinimmo plus dicit ibi ēt si nō stet in domo fris pmogeniti, sed extra alēdus erit, vbi frater vo'et minor &cet. Vbi ēt cōtra voluntatē pmogeniti stans extra familiā suā, & a sua familiaritate discedēs, suā vitā, & militiā nihilomin⁹ optinebit, vt in dicto ver. dicit. Est aūt vita, & militia loco legitimę, quā sine onere debet habere secundū eūdem andre. in cōst. in aliqbus, licet glo. aliqd oneris inpingat ei iure francoꝝ, in constitu. palleg. comitib⁹. ¶ Sed quantū habebit frater minor p alimentis a pmogenito, glo. qrit in dicta consti. comitib⁹, Et dicit q pretor, seu iudex competens inter eos decernet secundū mensurā pheudi .i. redditus eius, boni viri arbitratu. Debebit ptor attendere quid quondā pater solitus fuerat subministrare illi, quo nō apparēte, ex qntitate rei modū statuet. l. pe. ff. de ali. andre. de iser. dicit, q erit tertia pars, eius q eēt abintestato habiturus fili⁹ minor si succederet, vt meminit in dicta cōsti. comitibus, & plenius in constitu. aliqbus. Prosequitur, & cōcludit ibi ad finem de tertia parte, quā eēt habiturus ipse frater minor. Alij cōmittunt arbitrio iudicātis, vt dixi. Dūs anto. de butr. in .c. licet extr. de voto. & bal. in .l.i. C. de sum. tri. dicit q secūdogeniti debent tātum habere, q secundū eoꝝ dignitatē viuere possint honeste. Quod habebit iudex cōsiderare p qualitate pheudi eius, & fddītib⁹, vt dictū ē. Si qd aūt huic fratri minori datū ē a pmogenito cōputabit in alimētis, & p supplimento aget si nō sufficit p alimētis. ar. C. de inoff. testa. l. omnino, & .l. q nup. Et debent cōsiderari bona, seu pheudū ipsum tempe erogationis, eo casu, quo dare debet quantū solebat pater. ff. de an. le. .l. fele. §. p°, & voluit glo. in cōsti. comitib⁹. Vnde si nō est nisi vnū pheudū, p viribus illius alimenta pstabunt. Ita tū quod dignitas attributa pmogeniturę nō diminuatur secundū eundē andre. in dicta consti. comitib⁹ ad fi. Debet enim mediū teneri, aliter quod pulsdeatur vtriq. ar. tex. l. si bō. ff. de vsu. Cōcludo ergo quod tantū frater minor superstes habebit alimenta. Item p viribus pheudi, & vsq ad tertiā eius qd abintestato fuisset habitur⁹, si cū pmogenito successisset. Itē quicqd habitū fuisset cōputari in causam alimentorū. Item p hac causa maneret obligatū pheudū secundū. d. andre. de iser. in. d. cōsti. aliqbus. p .l. hacterus. ff. de vsufr. & ff. de ali. & cib. le. l. ij. & .l. lucius. & ibi bar. sicut in functionib⁹, & censibus publicis .l. p. C. si pp pu. fu. & .l. p. & ij. C. sum, cen, vel reliqs. Quia hoc onus sequitur rem, vt ibi, & est expssum in consti. comitibus ad fi. ibi de bonis patris, licet rubr. infra posset. Alij disputāt, & tractāt. in, l. in pf. ad tre. &. l. is, q bonis de cessi. bo. Quod nō psequor, qa non facit ad rem. bñ tū dico vnū, quod aliud ē vita, aliud militia. Quia vita datur p alimentis. Militia aūt p dignitate, & honore, & expensa, quę fieri debet p sequenda militia facienda a pmogenito. Vt probatur, & ibi not. in dicta cōsti. comitib⁹. Ita sentio in singulis duobus ante dictis, subijciens me correctioni maiorū. Panhormi xxv. Ianuarij. factū ad petitionē nobilis petri crispi guilielmus de perno publicus seruus litteratoꝝ.

Consilium Duodecimum

IN quaestiōe terrae heraclae vertente inter viros nobiles . d . guastonem de montecateno, & .d. belengarium meum tigles nomine filię. Dicā breuissime quā potero qd sentio, magis vt aperiā iudicium meū, & qd ipse sentiā, quā opus sit meis allegationib⁹ cōsiderata plerum scientię copia, & excellentia iudicū in hac causa, & qa morigerandū habeo cōsiliatori. ¶ In hac itaq causa vnū pncipaliter dubiū facio. An s. quōdā dña beatrix potuerit de iure pmittere, vt in dote dare pdictā terrā vltimę filię sue cōstātię, Vel ita, disponere in testamēto faciendo haeredem nepotē ex dicta filia, pfertim in hac terra. Et tria principaliter facere vident q potuerit. ¶ Primum qa in psona sua videt pheudū nouum. Secundū qa tā pmogenita, quā secundogenita fuerūt dotatę, & cōiugatę, & hęc tertiogenita remansit in capillo. Tertiū & vltimū .c. volentes. Circa pmum quaq in psonā dñae ioāne quondam dñi aloysij de ragiatell. pmi acqsitoris, & donatarij huius terre, hoc pheudū pculdubio fit pheudum auitū, & hereditariū paternū, & antiquū puenicns ad eā ex successione ad auū pdictū. Vt est tex. in titu. de gra. succ. in pheu. c.i. §. his vero, &. c. p°. circa pncipiū de natura. fucc. pheu. vbi paternū vocatur qcunq ex supiorib⁹ id acqsiuit. Attū in psona quondā dñe beatricis pme acqsitricis, & emptricis hui⁹ terre effectum est pheudū nouū. Nā pheudū nouū dicitur, qd pmo acqritur. c.i. in pnc. in titu. qui. te. sunt. ne. ad pro. nouue. Et voluit adre. de iser. in dicto titu. de gra. succ. in pheu. §. his vero. & ē glo. magna. in .l. p°. §. in atqsitis in cōst. regni in titu. de succ. nob. in pheu. Et hoc operatur mutatio psonę, vt in vna psona sit nouum, in altera sit antiquū, Et paternū, vt fuit in psona

dñi aloysii de rugiatell. nouũ. In psona aũt dñę ioãnę ei⁹ nepis certe antiquũ. Et e cõtra in psona dictę dñę ioannę antiquũ, nũc in psona dñę beatricis nouũ p pdicta. Hoc enim, vt dixi, operat conditio, & qualitas psonarũ, vt traddit etiã bal. in .c.i.§. hoc quoq;, circa pnc. de succ. pheu. Et ad hoc bñ facit tex. in .l. paulus in rubri. ad.fi.ff. de acqui, haere. ibi qa castrẽtia ex mutatione psonę desierunt. ego habeo .l. paulus .§. sub.l. pupillus. Nec mirũ cur tã varię, nã res a psona recipit cõditionẽ.C. de in po.luc.l.i.§.q. l°. x°. ad qd. .ff. de acq. hęre. dicta .l. paulus. ad fi. Et ad hęc bene facisit notata p andre. de iser. in simili. in titu. in qb. ca. pheu. ami. ver. Sed illa, ideo in cõditione psonar. &cęt. Sed ego cur haec tantope struo, An scilicet sit pheudũ antiquũ. An nouũ. qa respõdeo. Multũ hęc inter se differunt, vt bñ liqe peritis in materia pheudor,& statim aliqd apparebit. Est ergo in psonã dñę beatricis pheudũ nouũ, quo ipso videt quod potuerit de eo plibito disponere. Nam in pheudo nouo communiter dicit quod nõ attendit forma in psona acquirentis cuius respectu dicitur nouum, vt mõ dixi. Illud enim sine cõsensu filior libere potest, alienari. Spe. videt consentire quod possit alienare in vnũ tantũ ex filijs, quem elegerit stante cõcessione, sibi, & filijs suis tantũ, nõ aũt in extraneos in titu. loca. §. nũc aliq. ver. .lxxviij. vide bal. in auten. si quas ruinas. hoc tñ .infra latius examinabo. Secus in paterno, vel antiquo, et si fiet de dñi volũtate. vt ẽ tex. in .c.i. de alie. pheu. pat. Vbi etiam hoc disputans determinat. d. andre. de iser. in titu. de inue. de re al. fac. circa .v. col. ibi dic qp loqtur. Et inde est quod idem andre. in dicto titu. de alie. pheu. pat. circa .q. & .v. col. vbi plene & subtiliter examinat materiã, & cõcludit quod siue cõcedat pheudũ sibi, siue sibi, & heredibus. Siue sibi, & liberis, vel filijs suis, semp intelligit cõcessum contemplatiõe patris; Nisi specialiter, & nominatim fiat mẽtio filior. Atq; ideo in ei⁹ potestate relinqtur disponere, & alienare sicut velit, vt ibi ipse pbat. Et idem alibi repetit in titu. de na. succ. pheu. c.i. ver. qd ergo si pater qsiuit. in fi. q. col. Et ibi mirabiliter tenuit qd nõ potest assignari vni ex filijs in piudiciũ agnator, sed alienare in extraneũ sic. Et alibi pcedentis dicti sui ẽt assignat aliã rationẽ, qa in pheudo nouo dñs elegit pncipaliter personã patris, & ad eius merita respicit, & sic seruitiũ filij nõ sit ita gratũ dño, sicut pris. ar. tex. l. inter artifices. ff. de solu. ita scribit in titu. episcopũ, vl' abba. sup illis verbis tex. & ad dñm reuertitur. Nec obstat secũdũ eũ, vt scripsit in dicto. c. i. de alie. pheu. pat. ibi nulla ordinatione defuncti & cęt. Quia ibi loqtur in pheudo paterno, & sic in ãtiquo. Et hinc est qd dñs bal. in dicto titu. de succ, pheu. §. hoc quoq; circa pnci. dixit. Qd pheudũ nouũ nõ habet agnatos; quasi dicat, nõ est, q possit cõtradicere alienatiõi. Quia quo ad agnatos nõ, qa ad eos non spectat successio de necessitate. Quod ẽt innuere videt idem andre. in. c. i. de gra. succ. in pheu. in §. his vero, ver sed post fratres. Et sic eo respectu, qa pheudũ fuit nouũ in psona dñę beatricis potuit, scdm pdicta, vti voluit disponere Nec agnati possũt ptendere aliqd piudiciũ. qa tale pheudũ, non habet agnatos, vt dictũ est. Et qa, si hoc phibet specialiter in pheudo paterno, causa agnator vt nequeat fieri alienatio, nisi his agnatis cõsentientib⁹ vt. d. c. p°. de alie. pheu. pat. Ergo cõtrarium erit in pheudo nouo, vt etiã his nõ cõsentientib⁹ fieri possit, vt ibi hoc etiã arguit andre. de iser. Et haec sufficiant pro pmo, vt videat potuisse pro voto disponere dicta dña beatrix tanq̃ de pheudo nouo. ¶ Secundo dicebam etiã eo casu, quo viuit iure francor, Hanc cõstantã licet vltimo genitã, qa tñ i capillo fmãserat, pferri, & excludere maiores sorores dotatas, & cõiugatas, vt ẽ tex. in cõst. regni i titu. de succ. nob. in pheu. §. filię aũt in capillo. Qui tex. vt infra cõcludã erit tãdẽ terminatio qstionis. Non obstat huic cõstantię vltimae filię, qp ipsa quoq; fuerit cõiugata, & dotata, & sic inter dotatas pmogenita pferatur. Nam si fuit dotata, fuit dotata iñ hoc pheudo, & sic in eo qd ad ipsam añ in capillo existẽtem legitime, & abintestato pertinebat. Vnde nunc si ẽt habeat ad hoc cõcurrentẽ titulũ dotis & expressam voluntatẽ matris, in eo, qd sibi de iure a natura ptinebat, hoc sibi nõ debet abesse. Immo causa sua fortior effici, cũ in eo iure & voluntas hominis cõcurrat, & qa causa exclusionis a successione ẽẽt dos etiã in pmo genita qa scilicet dotata. Ergo sibi debet id, in quo dotata est, remanere duplici ẽt vinculo cõcurrẽte in ea. Quia virtus vnica fortior est, se ipsa dispsa, Ex qbus apparet mõ ex isto secũdo capite pncipali, qd excludit pmogenita, & fuit locus dũtaxat disponẽdi in vltimogenita tanq̃ in capillo tũc existente, p palle. §. filię aũt. ¶ Tertiũ, & vltimũ fuit, qp hãc q°q; partẽ affirmat .c. volẽtes. qp hodie secundũ verũ intellectũ loqtur tã in pheudo nouo, quã in paterno, & antiquo. Quia in vtroq; inalienatiõe pncipis consensus et semp reqrebatur, qa ibi tollit scilicet hanc necessitatẽ reqrendi cõsensum. Et quod ẽ fortius ẽt ibi loq videtur in pheudis ne dum antiqs, sed ẽt vbi viuitur iure francor, p vt ibi loqtur de comitatu, & magnis baronijs, in qbus certũ est quod viuitur iure francor. Vbi colligi videtur in.l. impialem, in. §. ptrea ducatus de proh. pheu. alie. p fre. licet huic respondi posset, qd tñ intellige vt ibi secundũ andre. de iser. si ergo datur facultas pheudatarijs qbuscũq; p illud. c. & in psonam extraneam potest ẽt de antiqs. pheudis libere disponere. Multo fortius in nouis: & in cõiunctã psonã ex descendentib⁹ suis p ea, quę mõ dixi circa pmũ. Ista sunt quę iuditio meo multũ pncipaliter possunt fauere parti dñi bellangarij. ¶ Sane his nõ obstãtib⁹ certo mõ sentio dictã quõdã dñam beatricẽ non potuisse sic disponere, nec cõuenienter ei⁹ pmogenitã hac pheudi successione puare. Nõ obstat, vt dixi in princ. circa pheudũ nouũ. qa licet andre. de iser. in palle gatis locis ita tenuerit, & tenuisse videt qp pheudũ nouũ posset alienari, & nõ reqrat consensum agnator: nec in eo attendat forma, nec tenor cõcessionis. Attñ alibi expssim oppositũ hui⁹ tenuisse videt i titu. si de pheu. con. fu. c. oẽs filij, vbi loqns de pheudo nouo pro vt littera illius capli clare & limpide sonat. Dicit enim textus, oẽs filij ei⁹, q pheudum acquisiuit, & sic loquit de nouiter acquisito. Quod est nouũ, dicit attendendã eẽ formã cõcessionis, vt puta, si viuat iure frãcor, nõ possit talis pheudatarius ipso pheudo nouo suum pmogenitũ puare, nedum si extraneo, sed ẽt, si vellet, secundogenito pheudum dare. Propter hanc variatẽ

tam magni, excellentis, & precipui viri in materia p-
sertim pheudorũ dñi andre. de iser. Cũ alias in simili
dubitatione essemus nos iudices magnæ regiæ curiæ
terminationẽm huius dubij subterfugientes ali vię, quæ
tũ nobis apparuit, inhęsimus, & ita ptrãsiuimus hunc
scopulũ, haud quaq̃ declarantes, quę fuerit potior, vł
acceptanda sentẽtia. ¶ Verumtñ mõ in hoc dubio, an
scilicet forma, & tenor cõcessionis habeat limitare no-
uum pheudatariũ. an nõ sit attendenda, vel obseruã-
da omnino aliq̃ forma in psona pmi acqsitoris. Quia
& in hoc stat pmaxime axis hui⁹ q̃stionis, licet pũc-
tum sit satis dificile, & nostris maiorib⁹ semp obscu-
rum. Quinimmo eius terminatio sit magni effectus,
vbi titus vir andre. de iser. variasse. & sibi cõtradixis-
se putat, & magna curia, vt dixi, nõ fuerit ausa eligere
opinionẽ. Ita mihi p mõ forti animo dicere videt, qd
sit faciẽda vis, atq; differentia, inter formã, & formam
Nã certe verẽ dictũ ẽ, q q bñ distiguit pximus ẽ veritati
sigdẽ sic veritas inuenit, vt facit alibi iuris cõsult⁹ in .l.
falsus .§. i. ff. de fur. Nã si forma respicit psonã, vł est
respectu, & intuitu psonarũ apposita. vt qa conceditẽ
pheudũ tibi, & filijs, vł liberis vł heredib⁹ tuis, ẽt d tuo
corpe legitime descendẽtib⁹, & nõ vltra, nõ ẽt adiuto
q viuat iure frãcorũ. Quia hęc est alia forma, tũc q̃-
liter cũq; fiat cõcessio pheudi his psõis. In tali pheudo
nouo hæc forma psonalis nõ attendit. Sed tantum q
principaliter agit, scilicet ipsa psona acqrentis, cuius
pncipaliter respectu ẽ facta cõcessio. Nã pncipale p-
positũ debet attẽdi, cuius gra sit celebratus cõtractus,
vel actus, vt pbat in .l. si qs nec causam, & .l. rogasti.
in fi. princ. p bar. ff. si cer. petat, licet redundet in al-
terius voluntatẽ. vt ibi dicit. Nec is pptera restringat,
vel cogat reseruare, vel relinq̃re his psonis, Et ita loquit
andre. de iser. si recte circũspiciat in dicto titu. de alie.
pheu. pat. & vbicũq; hoc tenet. Et inde ẽ, q ipse dixit,
q, potest aliẽare sine cõsensu filiorũ in titu. de inue. de
re. al. fac. in .v. col Exq⁹ nõ attendit alia psona, q̃ pin-
cipalis, cui pmo fit concessio, & dñs pncipaliter eagit
patrẽ, & fructum eius, & ẽ magis sibi gratũ, q̃ filiorũ, vt
idẽ dixit in titu. epum, vel ab. sup illis verbis tex. & ad
dñm reuertit ver. si nõ pp culpã, vbi allegat ad hæc.
.l. inter artifices .ff. de solu. Et ideo notãs psonã dixit
idem ãdre. de iser. in titu. de alie. pheu. pat. q qñ nõ
nominãtur liberi, videt dari liberis cõtemplatiõe pris.
Et sequit. quod aũt mea cõtẽplatiõe dat, mihi videt
dari, nõ alij, & allegat. ff. de coll. bonorum .l. dedit, &
de vul. & pupi. sub. l. Sed plures. §. arrogato. quasi
velit dicere, & sentire, q nulla psona in tali cõcessione
cõsideratẽ, nisi pris, & fauore pris sit mẽtio de alijs. Et
ideo q fauore, & cõtemplatione pncipaliter ipsi⁹ pris
introductũ ẽ, Nulla iuris ratio vult, vt in eius odium
conuertamus. l. nulla. ff. de legi. Immo inqt impator
nolle id ad eius læsionẽ inuentũ videri vt .l. q fauore.
.C. eo, quę lex habet specialiter locũ in fauorẽ inducto
a lege, vel a pncipe, secundum accur. ibi. Et hinc est q
licet pmissio, & cõcessio sit facta vniformiter, & copu-
latiue. & cõiunctim tibi, & filijs Tamẽ secundũ cõmu-
nem interpretationẽ, quã ibiq; sequit idẽ ãdre. de iser.
intelligit dari ordine successiuo, patri scilicet dũ viuit,
id ẽ in vita sua, filijs aũt post eius obitũ, sic no. in si-
mili feudum cũ in .l. gallus .§. i. in glo. Et hoc ibi tenet
tñ circa .s. qõn .8. col. ibi item circa hoc, & in titu. de
inue. de re. a. fac. circa pncipium. q. col, Et ita deter-
minat bar. in .l. si nõ sortem .§. libertus. ff. de con. in.
in .xii. co. & in .l. vt iurisiurãdi .§. si liberi. ff. de op.
liber. Et fuit dictũ cy. & seqntium postea in .l. liberti.
.C. de oper. liber. in ver. ex hoc no. & idẽ ãdre. de iser.
in titu. epum, vel abb. § qn ẽt secundũ secundã lectu-
rã, & expssius in .c. p°. in princ. in titu. de succ. pheu.
ibi moderni subtilius. & cet. Quod tñ ipsum limitat
idẽ ãdre. de iser. vt pueniat ad filios, vel agnatos. De-
mum mortuo pre qñ pheudũ esset paternũ, qa nõ q̃-
siuit, is cui quęsiuit successit. Ad id qd qs q̃rit in sua
potestate facere qd velit. Et sic demum habebit filius,
vel agnatus pximior, si nõ fuerit alienatũ, si in eodẽ
statu res maneat. allegat ad hoc. ff. de solu. cum qs.
Alienatio enim ei nõ debet interdici, ex quo quęsiuit
ipse. Alioqn inductum est pro se, & in eius fauore, vt
dictũ est, in suã lęsionem torq̃remus contradicta iura,
si adiectio filiorũ, causa sui amplioris fauoris facta re-
stringeret eũ. Ideoq; ni mirũ si hoc casu, qa est forma
respiciens psonã, illa nõ attendat, neq; restringat ipsũ
pmum acqsitorem, ne quod suo fauore factũ est, sibi
pudicet, alienãdi potestatem sibi restringendo. Inde
est q licet testator rem legatam iussit simpliciter non
alienari. Attñ nihilominus talis alienatio valebit, quia
est nudũ pceptũ, & dispositio facta in fauorem legata-
rii, cui legatarius ipse potuit renũtiare. ff. de lega. p°. l.
filius famil. §. diui, & de lega. iij°. l. pr. §. nil. Et scripsit
bar. in suo consilio qd incipit qdam religr, in princ. v.
col. Rursus nec hoc est remotũ a regulari iustitia iuris
romani communis. Quotidie enim fiũt cõtractus in
burgensaticis, vbi aliqd q̃rimus, & ponitur in cõtractu
p se, & filius, & heredib⁹, qd etiã intelligit, & si nõ di-
cat. p .l. si pactũ .ff. de prob. Et tñ filij, & heredes, &
successores habent. ita demũ si nõ sit a patre contra-
hente, & ab ipso primo acqsitore alienatũ, vel aliter di-
spositum. Quia id qd ego acqro possum vendere, &
alienare sicut placet qa nil tã naturale & cet. ff. de acq.
re. do. l. qua ratione §. hoc quoq;. Nec ẽ alienatio in-
terdicẽda ingenuis hominib⁹ rei sũ suarũ. ff. si quis apa.
.l. ij. Quia post quã res est effesta semel sua, libera ei
cõcedit administratio ar. l. in re. C. mandati. Et sic ni
mirũ si etiã in pheudo nouo, quãdo est forma psona-
lis, illa nõ habeat restringere liberã disponẽdi admi-
nistrationẽ in psona acqrentis. Quinimmo cum hoc
specialiter phibeat in pheudo paterno. dictũ capitulũ
pmum de alie. pheu. pat. sine cõsensu agnatorũ, in no-
uo videt cõcessisse. l. cũ pror. ff. de iudi. & .l. maritus. ff.
de pecu. Et sic in pheudo nouo respectu psonarũ, fua-
bimus ius cõmune romanũ. Et ita in omnib⁹, & p oĩa
loquit, & bñ andre. de iser. vbi disputãs terminat q̃-
stionẽ in dicto titu. de alie. pheu. pat. Scilicet qñ cõ-
cessio est simpliciter psonalis, & respicit ipsã psonam.
Quia nec ipse dñs cõcedens, nec ipse cõcessionarius
tũc id agit, restringere ipsum acqsitorem cũ principe
sic cõtrahentem, cũ nõ fuit respectus ad secũdas pso-
nas, sed ad pmam, & ad secũdam, eius cõtẽplatione,
& fauore, vt dictũ est. Nec potest pprie dici hęc for-
ma formalis, sed di positiuo, & gratia puidens his p-
sonis. Sed vera formalis est, quę mõ subitur, qa re-
spicit modum, & formam rei concessę, & solennitatem
actus inducit

actus inducit in mō viuendi. Et illa est propria forma, cū dicit vt viuat iure francoꝝ .i. secundū formā iuris francoꝝ. Hec certe ē, & aperiri debet forma. Et ideo nimirū si habet effectū formæ, & ideo vt forma formalis nō possit admitti. ¶ Vbi aūt, & secūdo loco tenor, & forma regię cōcessionis esset, circa modū, & q̄litatē, et solennitatē viuendi, & vitā succedendi, et viuendi metā in tali pheudo, Tūc qdcūq; sit illud pheudū, vt pote, qn̄ pnceps statuit, & informat, et qualificat specialiter pheudū, vt viuat iure francoꝝ, Et hanc vitā introducit, & statuit, certe hęc pprie forma ē. Et ideo penitus, & omnino attēdenda, et obsuāda, et in nihilo pterennda. Et est vera ista sententia, nemo enim ius publicū remittere potest huiusmodi cautiōibus, nec mutare formā antiquus cōstitutā. Quia a forma recedi nō debet dicit tex. in .l. si quis p eo. ff. man. Et idem scribit p alia iura andre. de iser. in titu. de proh. pheu. alie. p loth. c. q̄s inter. in princ. ij. col. ver. alij dicūt. Alibi dicit tex. sciat se formā, ac statū antiquoꝝ ædificioꝝ custodire debere in .l. qui luminibus. ff. de ser. vr. prędi. Et dn̄s angelus dixit nō esse recedendū a forma in auten. hec ampli⁹. C. de fideico. circa pnc. p. l. cū hi .§. pror. ff. de transac. Et de obsuando formam, & ordinē, et solennitatē legis, vide in p° volumine cōsilioꝝ cōsil. 151. circa ij. col. & habes bar. in .l. ius publicū .ff. de pac. Et sic cū dat modū viuēdi, ergo introducit hāc solennitatē et formā viuendi. Et ideo nec partes huic formę possent ad inuicem renūtiare, vt tradidit in simili bar. in .l. de his. ff. de tran. in ver. q̄ro nunqd expsse. Et dicit, ē ibi ratio, cum qa ē forma, tū qa ius pncipis tangit, & sic ius publicū. Et ita loquitur, & hoc casu ad litterā andre. de iser. in dicto .c. oēs filij, si de pheu. contr. fu. Et sic apparet manifeste q nō sit sibi, vt putabat, cōtra ius, sed potius diuersus, secundū diuersas formas. Et ē huius differentię ratio iuditio meo, qa hęc est forma, taliter vt viuatur iure francoꝝ, & tanq̄ influēs, et inspirās vitā, & esse, et modū, et solennitatē viuendi in ipsum pheudū. Dādo sibi specialē formā, & solennitatē viuendi, totā cōcessionē apphendit, & informat, ac afficit tā ipsum pmum, q̄ posteros suos. Presertim cū hęc forma nō possit dici pncipaliter introducta eius cōtemplatione, vel fauore, sicut dictū est in alia pcedenti forma, Sed potius contra, et fauore pncipis, et in illius odiū, & restrictionem vt sit quādoq; pheudū ad ipsum principē reuersurum Nā secundū q bar. not. in glo. in .l. libēs. ff. de sena. Priuilegiū cōcessum liberis, nō extendit vltra pnepotes, & sic reuertaret ad pncipem. Et inde est quod dixit alibi idē andre. q hodie noue inpheudationes fiunt in regno iure francoꝝ, in qb⁹ soli pmogeniti admittūtur & alij pferunt. Ita scriptū relīqt in titu. de ph pheu. alie. p fre. in .§. pterea ducatus circa finē .iiij. col. in ver. Sed si dicat pheu. concessum titio, & cęt. Et hoc vertit in odiū, & restrinctionem pheudatarij, vt neqat libere in alios disponere. Et si careat pmogenitis, vel capientib⁹ eius loci, aperiatur dn̄o, vel deuoluatur ad. dn̄m deficientib⁹ psonis vocatis in concessione. Atq; ideo nemini debet nec mirū, nec durū videri, si alias dixit andre. de iser. talē formā attēdi, ēt in nouo pheudo. Quia hęc forma pheudū apphendit, & pheudū informat. Alia aūt nō dicit ppria forma, vt dixi, nec respectu formæ fit, sed facit dispositionem, & facit extensiōem ad psonas respectu pmę psonę, & fauore illius. Vnde secunda psona regulariter ex dispositione p volūtate primi qrentis Nescio me melius, neq; amplius declarare. Forma erḡ illa quę rem respicit, quæ rem totā afficit, vbicunq; debet attendi, & obseruari, nec potest pteriri. Maxime qa cōtractus ex cōuentiōe legem accipiūt .l. i. §. si cōuenerit .ff. de po. Maxime qn̄ cōtrahitur cū ipso pncipe, q pncipis cōtractus habet vim legis .l. cęsar. ff. de publi. & .C. de do. inter. virū, & vxo. l. i. & .l. cū multā, & de quad. prescrip. l. bn̄. a zenone. Et voluit bal. in pambulis, seu preludijs pheudoꝝ, circa pmā dictionē pheudoꝝ, ibi verbo circa q q̄ro de tali. q. & cęt. Et ideo alibi dixit andre. de iser. q semp suātur pacta apposita in donatiōe pheudi, qa cōtractus ex cōuentione lḡe accipiūt. Ita scribit in titu. de nā. succ. pheu. c. i. circa finē .5. col. ibi alij vero nō hn̄t in littera & cęt. Audio q ioan. andr. in additionib⁹ spe. titu de pscrip. dixit q potest fieri per pactū ne teneat vassallus petere inuestiturā infra annū & diē. Itē q possit alienare dn̄o irregstito, tāta ē vis pacti. Quia hęc sunt naturalia cōtractus, contra q̄ potest pacisci, vt dixi supra in quodā cōsilio plene, & ad hoc allegaui .l. pacta cōuēta. ff. de cōtrahen. emp. & facit .l. pacisci de pac. Nō tū sic cōtra substātialia .l. cū pcario. ff. de preca. & pbatur in dicta .l. pacta. Atq; ideo eleganter, & subtiliter dixit bal. ad ppositum q pheudū nouū potest in cōcessione offici precariū, & hic p pactū, vel nouā formā hic inducentē. Ita scribit in titu. de alie. pheu. pat. c. i. circa finē .i. col. Quanuis ipse i pambulis suis circa tertiā dictionē pheudoꝝ videat innuere cōtra. Itē dixit idem bal. alibi, q per pactū, licet q sine pacto nō liceret, & q pactū trahit pheudum extra naturales terminos pheudi, ad terminos pacti. in p°. Rubric. pheudoꝝ. in .§. qa ad fi. 4. col. deinde dicit & cę. Dic vbi ibi psequtur, quod nota quo mō alterari potest p pactū, & nouā formā: pheudū nouū, Et inde est quod idē bal. in pludijs suis dixi, quod ad tenorē inuestiturę semp ē recurrendū, & illud in pmis attendendū est hēs glo. magistralē in .c. obertus. in pnc. in titu. in qb. ca. pheu. ami. Et alibi scripsit q tenor inuestituræ derogat omni pheudoꝝ naturę. in .c. i. de duo. frat. aca. inue. Et hoc est iure cōmuni regulare in ōnibus cōuentiōib⁹, & nouis formis, vt cōtract⁹ ex his nouiter informet, & nouā naturā cōcipiant .l. iuris gentium .§. quinimo, & quod ibi. no. & .l. legitimā .ff. de pac. Maxime quę in cōtinenti fiūt p lecta. ver. dicebā .ff. si cer. pe. & q. no. in .l. pterens. C. de pac. Atq; ideo dixit nociter bal. alibi quod executio veteris pheudi, nō est nouū. Secus si esset addita noua forma, qa licet fuerit vetus efficitur ex nouæ formæ adiectione nouū, & ad hoc allegat .ff. de iust. & iur. l. ius ciuile. & quod. no. in .c. hi qui. auctem. extr. de pben .l°. 6. ita scribit. in titu. de proh. pheu. alie. p fre. §. insup. ver. quero si vassallus habens pheudum circa finem .4. col. in princ. 5. Caue tū quomodo ibi loqtur, p ea, quæ idem dixit in titu. de vas. decre. c. i. circa pnc. & in ver. hic aūt nō potest. Quod hic nō psequor, ne simul materias plures inculcem. ¶ Ad illud ergo q pacta in omni contractu pncipaliter attendat iure etiā cōmuni bn̄ facit.

l. p°, cum. l. secu. C. de iure emph. & preall. l. pacta cõnuencta .ff. de cõtrahe. emp, Et ideo dicitur ꝙ pactum vincit legem .i. pp pactũ deuiamus a dispositione naturalium inductoꝝ a lege. vt ꝓbatur in dicta. l. p. & sequenti de iure emphi, & dicta. l. pacta Et inde ꝙ leges ante eaꝝ decisiones nos instruunt, & cautos faciunt, vt inter cõtrahentes sint pacta aliqua celebrata. Quia primo debet inspici qđ actũ sit, vt in ꝓmis pacta cõuenta seruentur. Ad qđ facit .l. fi. ff. qui sine. li. ad libe. prouo. ad idẽ .l. i. §. fi. C. de rei. vxo. ac. cum infinitis cõcor. Et inde est ꝙ pheudũ potest concedi, ꝙ sine iuramẽto fidelitatis habeat, vt est tex. in. c. alli in fi. in ti, ꝑ quos fit inuest. Et scripsi infra circa notabilia pheudoꝝ in ꝓnc. prime col. & est cautũ in. c. i. §. i. ad. fi. quę. fu. p°. ca. be. a. præsertim qñ forma seu pactum introducit a ꝓncipe in cõcessione pheudali in re sua. Nam ꝓpheuda sunt, & ꝓcedũt a publico vt no. andre. de iser. in preambulis pheudorũ versus finem 4. q. Et ꝑ consequẽs sunt ꝓncipis, & ideo potest pheudis quá vult legem imponere, sicut potest qlibet rei suę legẽ imponere, quá vult .ff. de solu. l. i. in ꝓnc. & l. in rem. C. man, facit .l. ob res quoq .§. i. ff. de pac. do. & C. de nox. l. ij, & .l. nemo exterus. C. de iudeis, & bon⁹ tex. in .l. statuas. C. de relig. ad fi. At ꝑ ideo nemini durũ, sit aut nouũ. qđ sic coarctauerit, & qualificauerit cõcessiones, & ꝗlificationes istas ꝓnceps Quia potuit vt re sua ꝑ voto facere, cũ abinitio pheuda introducta sint, & ꝓcesserint ex imperiali largitate, qa non erant cognita apud ꝓncipes antigores, nec iure cõmuni cognitũ nomen, nec ius, neq natura pheudi, & ois potestas eius est, & depender a nouis ꝓncipibus. Et sic bene potest ꝓnceps rebus suis, maxime pro se facientẽ legem imponere iuxta velle. Et hoc habet summã ęquitatẽ, & eaten⁹ qsq modo vtatur, quatenus & tribuen velimus, Nam modũ, & finem in pheudis imponere eius est, q beneficium tribuit .ff. de cõmo. l. incõmodato .§. sicut. Pheudũ beneficium est, qa sic diffinitur in titu. qui. mo. pheu. a. ꝑpe. fi. & hoc voluit magistraliter, & bellissime glo. ij. in const. regni. de succ. nob. in pheu. quę est ꝓma. Siqdem hoc licet in re ipsa priuati, & ipso ꝓuato iure communi, vt satis dictũ est, Ergo multo fortius hoc idẽ cõsentiendũ est in ꝓncipe. Nam cõuentiones de rebus ꝓpriis permittuntur a iure .l. traditionib⁹ .C. de pac. cũ nil sit tam naturale. & cęt. ff. de acq. re domi .l. qua ratione .§. hoc quoq. Cum & ex cõuetione detur licentia ingrediendi propria auctoritate. C. de pigno. l. creditores. Tantũ valet cõuentio, vt& valet pactũ, vt is, cui obligatur, rem vendere possit inst. qui. alie, licet. §. , Ex pactis quoq extra iudicialibus perditur, & acqritur dominium, Vt ista etiá ꝓsequitur magistraliter. andre. de iser. in titu. de proh. pheu. alie. ꝑ fre. §. pręterea si inter duos circa .5. col. ibi cõuẽtiones aũt, Hic ego nõ sum vt ꝓsequar singulares viros pacto & cęt. Sed vt solum ostendá magnam vim in esse pactis. Et memini alibi eundẽ andre. de iser. tenuisse ꝙ si fiat pactũ cum ꝓncipe, vt pheudatarius nõ alienat, nec det tali, puta, tertio pactum valere. Rationẽ assignat, quia rei suę potuit legẽ, quá placuit imponere. l. fi. §. fi. C. de iure emp. cũ aliis. cõcor. sup⁹. Neq enim tale pactũ est turpe, scilicet ne rem meá pręter aut cõtra voluntatem meam alienes. Ita notanter scribit. quib. mo. pheu. ami. §. prćterea. circa .3. col. ibi in ver. ex causas expressas. Atq ideo rectissime dixit bal. in prćludiis suis, circa 4. dictionẽ ꝓncipalem ꝙ ad tenorẽ inuestiturę semꝑ est recurrendũ. qa vim cõtractus ostẽdit, & ad haec ibi allegat multa iura. ¶ Vbi aũt daretur pheudũ simpliciter intelligeretur secũdũ naturam pheudi. ar. ex .l. ij°. §. sin aũt nihil .C. de iure. & .d. l. pacta. cõuencta. & ff. de vsur. l. si stipulatus, & ibi ꝑ doctor. florianũ de sancto. petro. Et voluit andre. de iser. in titu. de nat. succ. pheu. circa finẽ. i, col. ibi q ergo dat. Et nõ possit forma data mutari, allegat .d. paulum de castr. in suo cõsil. vbi examinat materiam & dubiũ an pater possit vni ex filiis, cui vult assignare pheudum .l. aliud . ff. de solu. & .l. lege, ff. de pac. ¶ De hac g° forma ꝓcipua, & singulari, vt viuatur iure francoꝝ nihil dicit andre. de iser. in dicto . c . i. de alie. pheu. pat. sed simpliciter, & dumtaxat de forma cõcernente successionẽ ꝑsonaꝝ .i quę ꝑsonę succederent, & admitti debeant, nõ aũt circa modũ succedẽdi atq ideo nõ est dicẽdũ ꝙ est sibi vsquequaq cõtrarius. ¶ Exquibus infero nũc, ꝙ cum fuerit a principe rege nostro alfonso cõcessa licentia vendẽdi pro se, & hęre. de suo. corpore legitime descendẽtibus, ita ꝙ viuatur iure frácoꝝ. Talis forma viuẽdi cũ sit etiá in pheudis ob fauorem ꝓncipis inducta, nõ potuit ꝓtermitti adeo vt nec eo casu possit secundogenito dari existente primogenito. Et ita determinauit. Et recte hoc casu idem andre. in .c. oẽs filii prćallegato. ¶ Quod qdem ipsũ apparet verũ ẽt, atq etiá aliis rationibus vltra ꝓdictas Nam in summa pheudoꝝ, quę incipit nouũ, non paternum datur. regula. Idẽ iudicari debere in nouo, ꝙ in veteri, nisi in aliquo coꝝ, quod specialiter, & diuersum cõstituat, vt hoc refert, & firmat andre. de iser. in dicto .c. i. de alie. pheu. pater. circa. finẽ iij col. ibi itẽ in summa. Sed cũ in cõcessione pheudi apponit forma ꝓdicta, vt viuatur iure francoꝝ. nullibi fit differentia inter pheudũ nouũ & antiquũ, Ergo secundũ qđ obseruatur in vno, obſuandũ est in alio. Et ideo sicut obseruatur in antiquo, obseruabitur & in nouo Sed in antiquo certissimi iuris est qđ non potest hæc forma ꝓtermitti, immo necessario succedit, & succedere debet, ꝓmogenitus tantũ, vt not. idem andre in .c. i. §. hoc quoq in succ. phe. Nisi cõsentiat primogenitus ipse alienationi, vt ibi dicit. Ergo idẽ obseruãdũ erit in nouo, & ita, & recte terminauit andre. de iser. in dicto .c. oẽs filii, in titu, si de pheu, cõtro. fu. Qđ talis forma adeo seruãda est, & attendẽda in ipso pheudo nouo, vt nec in secundogenito ꝓtermisso ꝓmogenito pheudũ cõferri possit ꝑ prædicta. Et sic multo minus in neptẽ ex vltima filia, pro vt in casu nro fecit dicta quondá dña beatrix, qđ minime facere potuit secũdũ prædicta. Et sic apparet ꝙ saluum remãsit ius primogenitę. pręsertim qa cũ introducit hęc forma a principe vt viuatur iure francoꝝ, semꝑ intelligitur respectu liberoꝝ, & sanguinis. Quia illa forma nõ apprehendit nisi descendẽtes ex sanguine. Et sic vbi est huiusmodi forma semꝑ i est, & includat ꝓcedẽs alia, vt intelligatur cõcessio facta pro liberis scđm ordinem tũ sexus, & ætatis. Et ideo ni mirum si illa forma, vt viuatur iure francoꝝ attendatur, & fortius operetur, qđ

non est, vbi ab est illa forma, sed tantum modo apponitur forma psonalis puidens illi pmo, & filijs suis, vt pdixi. ¶ Preterea & fortius. Nõ ne est vera cõclusio, q qñ cõceditur pheudũ tibi, & filio nominatim, intelligitur cõtẽplatione vtriusq esse cõcessum, q° casu pater nõ potest aliter, nec i aliũ disponere? vt sentit idẽ andre. de iser in dicto .c. i. de alie pheu. pat. certe sic Cũ asit hic tempore, quo fuit habita licẽtia a principe vendẽdi specifice dñe beatrici p se, & hæredib⁹ ď suo corpore legitime descẽdentib⁹, ita q viuatur iure frãcoꝝ. Hæc dña beatrix habebat hanc filiã suã .d. Ioannam pmogenitã vxorẽ dñi guastoni, nec sperabat aliã nec a lia poterat eẽ illa viuente, q̃ illa sola. Ergo ad eã satis nominatim intelligiť facta, & facienda ẽ relatio, sicut dicim⁹ in simili i exhæredatione, q̃ debet fieri nominatim de filio, idest expsso nõie pprio. Et tñ si exheredans filiũ, nõ nisi vnum haberet, & dicat simpliciter exheredo filiũ, satis videť pprio nomine nũcupatus, & valet exheredatio, quãtumcũq exheredatio fit de odiosis .l. cũ qdam .ff. de liber. & postu. Quãto itaq magis itelligim⁹ formã vt viuať iure frãcoꝝ pncipaliter apprehendisse, & factã fuisse p hac pmogenita, q̃ subsistebat, & nõ de vlteriori. vł alia .ff. de verb. signi. bo ne .§. hoc sermone. Et voluit in simili andre. de iser. in titu. epũm, vel abb. §. qn etiã. ver. itẽ posset poni. ¶ Quinimmo andre. de iser. alibi dicit, q qñ pheudũ ẽ datũ iuř frãcoꝝ nõ itelligiť datũ tibi, & descẽdentibus, sed tibi, & pmogenitis, Et ideo alij q̃ pmogeniti pp formã cõcessionis. videť exclusi. Quia lex solis illis puidet, quos nominatim enumerat, vt qñ dicit pmogenitis, tũc agnati, excludũtur, q nõ cõprehẽduntur in pmogenitis. Ita scribit in sępius allegato .c. i. de succ. Pheu. §. hoc quoq circa 3. col. ibi, in ver. itẽ cõstituo in casu mortis & cęt. Quinimmo bal. etiã in pheudo nouo, expresse tenet ẽt vbi viuiť iure cõmuni lõgobardoꝝ q pater non possit assignare pheudũ vni filioꝝ tñ, & excludere cęteros, Immo ad oẽs ęqualiter ptinebit Ex quo forma erat circa modũ viuẽdi, vł iure cõmuni pheudoꝝ, q° oẽs pariter succedũt, vt .d. c. i. de succ. pheu. Ita terminat in, titu. de proh. pheu. a. p fre. circa .5. col. in ver. q̃ro vtrũ pater possit & cęt. Si ergõ nõ potest vni filioꝝ daŕ, vbi viuiť iure cõmuni, q est vt ad oẽs pertineat, vt .d. c. p°. Idẽ multo fortius qñ viuiť iure speciali frãcoꝝ, vt in cõsti. vt de successionibus. circa princ. Et sic videť q bal. videť ẽt intelligere de .c. i. in pheudo nouo licet alibi andre. de iser. p suę firmamẽto opinionis intellexit loq tñ in pheudo antiq°, seu paterno in .d. c. i. de alie pheu. pat. in .5. col. vt & in supioribus dixi. ¶ Alibi & restringens bal. dispositionẽ ipi⁹ pheudi noui, scripsit, q nec vassallus potest pheudũ nouũ alienari. vt eo titu. de ph. pheu. alie. p fre. circa. fi. 3. col. in ver. q̃ro numquid poterit vassall⁹ & cęt. Sed mirũ videť q vtrobiq dixit bal. cũ in præallegato .§. hoc quoq. tenuit q pheudũ nouũ nõ habet agnatos, Etiã voluit supra ad filios oẽs ptinere, nec vni potuisse assignari. Atq ideo intelligendum videtur, vt semp tenui, q id, quod diciť, q pheudum nouum non habet agnatos, est verũ ex linea transuersali scdm illa iura. Itẽ ẽt ex linea ascẽdẽti, qa vtraq excludiť a successiõe pheudi noui, vt not. an. ď iser. in titu qb. mo. pheu. ami. circa. 2. col. ibi pater dat pheudum & ibi addidit rationẽ. Et alibi scripsit, q pater nõ succedit filio i pheu. nouo, qa pheuda vadũt añ, & nõ retro, quando noua sunt. Ita scribit in titu. imperator loth. in .5. col. ver. itẽ pater non succedit, Descẽdentes añt agnatos .i. ex linea descendere puenientes, certe hos bene pheudũ nouum habet. & Ita loqtur in dicto ver. q̃ro vtrũ. Et hoc pbari mihi videť, p°. p glo. ij. in dicto .§. hoc quoq in titu. de succ. pheu. versus finẽ, ibi sed tantũ descendẽtes ab eo, qui illud q̃siuit. Et secũdo hoc etiã voluisse videť idẽ ãdre. de iser. ď gra. succ. in pheu. §. his vero, & in titu. epũm, vel abb. §. mutus. sup illis verbis tex. & ad dñm reuertiť. ¶ Iure tñ nouissimo pragmaticaꝝ etiam ex trãsuersali linea pheudum ipsum nouũ habet agnatos abintestato, vt in .c. regis iacobi. si aliquem, & .c. cõstitutionẽ, q̃ cõstitutio i troducta fuit ad i interpetrationẽ dicti .c. si aliquẽ, quæ loqtur ẽt in pheudis nouis, vbi ẽt ius frãcoꝝ obtinebit, & illa est regis frederici tertij. Vel intellige q nouũ nõ habet agnatos, si est cõcessum simpliciter sine aliqua forma. Sed si est nouũ limitatũ certa forma, illa debet seruari, p supius añ dicta, Aliter ad qď forma poneretť, & verba debent intelligi vt aliqd operetť. Vł dic q nõ habet. agnatos abintestato, sed p pragmaticas regis iacobi, & regis frederici tertij. Et sic non iuŕ causa pheudoꝝ, qa nõ habet agnatos, sed iure pragmaticaꝝ habet agnatos abintestato ¶ Item ẽt si testator habet si pmittit illã formã debitam obseruari, secundũ iuditiũ meũ .s. qñ est iure frãcoꝝ. Nã illã formam, & illud ius frãcoꝝ semp cõstitutiones seruãt, & ãmẽdunt, qñ est cautũ vt illo iure viuať, vt singulariter dicit andre. de iser. in pambulis suis sup vsibus pheudoꝝ in illa q̃stione de regno siciliæ exempto ab imperio circa finẽ. Et sic potest intelli q nõ habet agnatos iure cõmuni pheudoꝝ, sed iure pragmaticarum habet vtiq agnatos abintestato. ¶ Mõ non obstat vt nihil ommittã, qď ipse andre. de iser. sentire videť in consti. p°. de reuoc. pheu. l° iij°. constitutionũ. circa pnc. ibi si nouũ pheudum esset. Quia primo ibi expsse nõ dicit, qď erat pheudũ nouũ iure frãcoꝝ cõcessum. Sed debet intelligi simpliciter, tibi & hæredibus, vel tibi, & filijs, nõ addito iure francoꝝ. Et sic forte potius in forma cõmuni, sibi, & heredibus de suo corpore legitime descendentibus, quę est forma cõmunis in regno Nec ẽ aliter, vł taliter intelligẽdum, q vidiatur sibi cõtrarius fuisset, in eo qď dixerat in .c. oẽs filij. Maxime q sentit, q potuisset inter filios alienari. Ergo nõ erat forma iuris frãcoꝝ, q̃ recognoscit pmogenitũ tantum vt idem dixit in dicto .c. oẽs. Vel secũdo dicẽdũ, si volumus eũ itelligere, qď loquať qñ cõcessio fuerit facta pdicto iure frãcoꝝ. Notabim⁹, & vim faciem⁹ in illis verbis suis .5. volẽte pncipe. Nã licet fuerit facta cõcessio illo iure frãcoꝝ. si tñ princeps sic velit. scilicet q possit alienari in alium, certe sup voluntate sua non erit discepẽdũ. Et hoc ipum expresse voluit ipse alibi in titu. p quos fiat inuest .c. i. in finali col. illius pncipij. ver. si pater daret, vel alienaret, Vbi notat in pheudo nouo alienationẽ pheudi in aliũ valere si dñs cõsentit Nec ibi distinguit iter formas, sed simpliciter loqtur, & indistincte ẽt ibi. no. ãdre. de iser. Sed si in pximiorẽ agnatũ nõ reqriť cõsẽsus dñi vt ibi tenet. Postq̃ enim sic vult, & ex certa sciẽtia vult, Nemo potest ei dicere,

cur ita facis, quia omnia potest, in eo nanque est plenitudo potestatis, licet quędam sint, quae eum facere nō deceat, vt scribit bal. in pludijs suis in I° pheudorum dū aliqua ibi de pncipe tradidit, in ver. aliqua, sed pauca. Et ideo nō est mirū si, vt ipse dicit, volēte pncipe. i. sic de sua absoluta potestate, & plenitudine potestatis dispōnēte, & dispēsante possit pheudatarius in alios, q̄ primogenitū disponere. Et vidi puilegiū regis lodouici, qui exclusis foeminis, seu filiabus primogeniti, admisit secūdogenitū in successione pheudi fumari, Q uā q̄stionem vltimo loco, excōmissione uiceregia terminatui, sequēs dispositionē absolutā ex regia potestate pfati regis lodouici. Hoc enim potius facit pnceps potestate sua, q̄ q ille hoc facere possit iure suo. Nec in hoc admodū offendit primogenitus. Nam cōcedendo tibi, & haeredibus de tuo corpore legitime descēdentibus, hoc fit in fauorē cōcessionarij, vt dictū est, addendo adīt, & ponēdo clausulā ita q viuatur iure francorum Hoc est appositū gratia sui. i. ipsius pncipis, ita in superioribus dixi. Q ui cōsiderauit alqn hoc mō pheudū ad se reuersurū deficiēte successiōe ex iure frācorum. Vñ huic iure anteq̄ pueniat phuedū ad primogenitū, & sic anteq̄ sit ei ius q̄situ, potest pheudū tale alienari, & trāsferri in aliū volēte pncipe, etiā cōcessionario primo, Sed pncipaliter pncipe, cuius fouore appositū fuit vt viuatur iure frācorum. Q uia pnceps apposuit clausulam illam. pro primogenito, post mortē patris, Q ui potest cōcurrente cōsensu patris reuocare clausulam illam, & dissolueī totā concessionē. per ea, q̄ dicit bar. & ibi scripsi, in .l. q rome. §. flauius. ff. de verb. ob. Et in proxime pcedentibus cōsilijs memini me latius hęc dixisse. Et qa partes possunt totū cōtractū resoluere ar. ex. l. si diuersa. C. de transac, non aūt sufficeret voluntas vnius. Et ita limitenī, A sub audiantur tenētes cōtra. Et ad .l. quoties. C. de do quę sub mō, & ad. §. flauius intelligas vt ibi scripsi ad tex. plenius ad lecturā bar, in dicto. §. flauius. Et videor recordari q illa obtinet, dum mō q non aliter aparatibus .i. cōtrahentibus ātę puideatur Et miror qd ibi bar. mouet cōtra dictam. l. quoties. sed non soluit, Sed ibi ipse pro eo respondeo Q d ibi ideo valet qa non reuocauit donator, secus si reuocasset. vt casu bartholi. Et sic dicas q acqrit tertio vt in dicta .l. quoties, nisi interim reuocet vt hic. Sed certe si abintio voluit vt ibi dicit tex. q etiā introducit actionē, nescio quomodo possit reuocari, Vt cōsentiat lex reuocationi, Maxime qa sicut olim valebat stipulatione, hodie valet ex benignitate iuris sine stipulatione, Et potest eē ratio, qa contract' ille, & illa scriptura semp cantat, & habet in ea cōsēsum donatoris, sicut dicimus in eplā. Vnde perueniro ad notitiam tertij cōsentientis acqritur tūc ei irreuocabiliter actio, vt ibi in dicta. l. quoties, Sed bene potest subaudiri, nisi interim donans reuocaret, anteq̄ perueniret sciētia ad illum tertium, Q ui anteq̄ acceptet, vel cōsentiat, non sit ei ius q̄situm. Ita ibi sentio cetera tū, dic vt ibi scripsi, & sup' dixi, Et attētaui idem p alias ēt attētationes, & cōsiderationes infra in notabilibus pheudorum. Et specialiter in iustificatione sententię pheudi cōbicini, in ver. quammo ausus fui in sede attentare & cęt. Et ad hoc mirabiliter faciunt q̄ scripsi in p° volumine, consilio 178. circa ius consistens in spe, an tolli possit, Facit q scribo ad haec infra consil. xxi. circa secūdum dubium, Sed qd possit reuocari illa volūtas, licet acquiri debeat tertio, Et argumētum optimum, qd nup occurrit. in l. p°. §. p. ff. de po. quem vide q̄so. Sed est ar. cōtra. qd nō quādocūq p. e. l. i. §. si pecunia aprae. re. vbi re integra liceat nō postea no. hos tex. Q uia facit mire ad materiam. & nō video p doc. allegato. Bar. tū in l. certi. §. nūmos intelligit .l. quoties. q ibi sit speciale in donatione, vel qa res perdurat, dic vt ibi. Et meminit ēt bar. in .l. publia in pnc. ff. de po. Sed rationes quare liceat mutare volūtatē scribit bar. in. d. l. i. §. p. Prosequor nunc ppositū. Operetur ergo illud voluntas ipsa, & potestas pncipis, q tū hic in casu nostro de volūtate pncipis non apparet, immo cōtra. Q uia vēdendi licentiā sub iure & forma iuris frācorum limitauit & restrinxit, & formā illā introduxit, sicuti fecerat Rex martinus in concessione terrę pdictę quodā dño aloysio. Quia licētiam p oīa suā ad formā illius regię cōcessionis impartitus extitit, q̄ p aliā voluntatē non apparet aliquatenꝰ immutata. Et sic stādum ē formę datę licentię, qa q pncipi placuit, legis habet vigorem. Maxime, vt dixi, qa hodie in hoc reg. sic fiunt in pheudationes, & ita nitūtur viceregēs in regno facere cōfirmationes pheudorum. Et est capitulum, & ordinatio, vt qn pheudorum nō apparēt puilegia, cōfirmatio fiat iure francorū. Et potuit pnceps legē, quā voluit rei suę cōstituere, vt plenū dictum ē. Q uā etiam legē acceptauit tam vendens, q̄ emptrix ipsa acceptasse videtur, & cōsensisse in cōtractū vēditionis, vt ibi innuit. Ex quo. etiā apparet q tam puilegium cōcessionis facte dicto dño aloysio, q̄ licētię date, fuit exhibitum, & traditū & verisimiliter recognitū dictae dñę beatrici emēdi, vt ipsamet i ipso instrumēto publico cōfitet. Praesertim q sic. C in dicta forma, vēdere posse a nostro pncipe specialiter, & expssim supplicans impetrauit vēditor ipse, & ēt emptrix. Cū ad vtriusq cautelam hoc supplicatum fuisse dicat in instrumēto pdicto. Q uā ob rem nō video quomō a tali forma ab omni parte accepta potuerit descēdei ipa dña bebtrix pdicta. ¶ Q uinimmo forte si cōtrafactum fuisset dici posset vēditio nulla, etiā si haec nō dixerit pnceps p .l. nō dubium. C. de legi. Et p ea, q̄ pdicūt q actus peccat in forma, vel cōtrafaciens, & cōcedēs alia lege, q̄ sit cōcessum, alienās videt pdere pheudum Licet in hoc alię sententię ponātur in .l. si inter. §. fi. in titu. de lege. cor. Equiꝰ tū & rectius puto q licet facta videat in larga forma vēditio, nō tū est expressim facta cōtra licētię regiae formam, licet indiscrete facta sit. Attū secūdum formam dictae licētiae erit intelligēda, vt res ipsa potius valeat, q̄ pereat. l. quoties. ff. de re. dubijs. cū simili. Praesertim cū verba patiant, & cū de mō, & forma viuendi sit omissum, & nihil sit dictū, Suppleat secūdum ipsam licētiam, & sic valeat venditio relata subintellecta iuxta formam datae licētiae, ne aliter cadat in delictū, q̄ interpretatio est vitāda. l. merito. ff. pro socio. ¶ Nec supradictis, q̄ dixi faciens vim in volūtate pncipis per .c. volētes. Q uia illud verū, qn qs vellet disponere secundū formā: & tenorem cōcessionis pheudi, vt libere possit pncipis licentia nō expectata. At ibi si intelligis q iure francorum fuerat pheudum concessum. Et q ita loquitur andre. de iser. ibi valde bene oportuit dici. Q uod volente.

Quod volente,& diſpenſante principe,& ſic ex pleni
tudine poteſtatis in aliũ ſit pheudũ alienatũ Alioqin
obſtante forma pheudatariꝰ ipſe,lʒ nouus id de ſe fa/
cere nequiſſet, Vbi aũt forma repugnat, nõ loqꝛ, nec
diſpenſat.c.volentes.Et p hec ẽ reſpõſũ ẽt ad.3.caput
ꝑncipale de.d.c.volẽtes Quia nõ loqtur vbi forma re
pugnat exꝑſſe,atq; iõ neceſſario dixi ibi,hoc caſu.ſ.v/
bi forma repugnat ꝙ volẽte ꝑncipe.q.d.&nõ alr phe/
udi noui fieri poſſit in alios alienatio,nedũ inter filios.
Ac certe tãto ꝓliuiꝰ hec mea noua cõſideratio,&diſ/
tinctio inter formas ẽ admittẽda,quãto mag.ſ.reſtrin/
git pheudi noui ẽt alienationẽ Nã vt egregie ingt bal.
in ꝓludijs ſuis, inter ſingularia pheudorꝝ hoc ꝑcipuũ
ẽ,ꝙ pheudũ alienari nõ poteſt,Potiſſimũ ga verba de
bent quãtũ poteſt ita intelligi,vt nõ fruſtra,& incaſſũ
appoſita videãtur.ſed ſint q̃ maxime opatiua ar.ex.l.ſi
qñ de.le.i.& de inoff.teſt.&.ff.ad municip.l.i.& no.in.l.
ſi qñ.C.de inoff.teſt.Si enim poſſet ẽt in extraneos cõ
ferri tale pheudũ nouũ,Nihil operatꝛ licẽtia,nihil clau
ſula cõceſſiõis,cũ pactũ ſufficiẽs nõ ſit mutãdi oĩs phe
di naturã ar.corꝝ,q̃ pleniꝰ in ſupioribꝰ dicta ſunt Et ad
hoc facit.c.i.de fra.de.no.be.inue in pᵃ.Rubri.pheu/
dorꝝ.in.§.ſin aũt vnꝰ.&.§.ſed hoc aũt & in titu.de ſucc.
pheu.c.i.ad.fi.& in titu.ſi duo.fra ſucc.in be.Et ꝓbatur
in titu.de duo.fra.a ca.inue.et de ſucc.pheu.c.i.§.filia
vero Et ꝙ no.andre.de iſer.quę ſit pᵃ.ca.be.a.c.i.§.ꝑte
rea ſi vaſſallꝰ.ver.ſʒ ga ponit in themate.Propter hoc
ẽ ga addit iure frãcorꝝ ſit pheudũ quãuis nouũ,in alie
nabile,& ſic ex forma reducit ad ꝑmęuã,&ꝓpriã natu
rã pheudorꝝ.Et ẽt ab ea excludatꝛ ex natura additę,vel
appoſitę formę,ne vltra formã cõceſſioni poſitã alie/
netur,vel alr diſcedatꝛ.Sed ſcḋm ipſã appoſitã formã re
guletꝛ.Et circa ꝑmũ caput hęc dicta ſufficiãt.¶ Venio
nũc ad ſcḋm caput.atq; ad illud mortuũ circa id,ꝙ for
tius arguebã,Hãc pᵒgenitã excludi ẽt ſi viuatꝛ iure frã/
corꝝ ex qᵒ eſt cõiugata,& dotata p tex.in.§.filię.aũt ſu
periꝰ allegatũ.Et certũ habeo ꝙ ſi dicta dñã Ioãna ꝑ/
mogenita fuiſſet dotata de ſubſtãtia patris,& de eius
ſucceſſione,tractaremꝰ,ꝙ nõ obſtãte forma.ſcilicet il/
la vt viuatꝛ iure frãcorꝝ Tali caſu filia minor in capillo
exiſtẽs pᵒgenitã excluderet,& iſte ẽ rotũdus caſꝰ in di
cto.§.filię aũt,qḋ ſecũdũ rectũ intellectũ glo.ibi,&ẽt ã/
dre.de iſer. loquũtur qñ viuitꝛ iure frãcorꝝ vſq; ad.§.ſin
aũt Sed certe nos i pñti q̃ſtione hic nõ tractamꝰ ḋ ſuc
ceſſione patris,ſed matris,cuiꝰ eſt pheudũ,de qᵒ q̃ri/
murꝰ. Et quãtũ ad hoc habemꝰ ibi glo.q̃ in his nr̃is ter/
minis decidit q̃ſtionẽ Scilicet ꝙ ſi pheudũ ẽ maternũ
& cõceſſũ vt viuatꝛ iure frãcorꝝ,ſic loqꝛ littera illiꝰ.§.lʒ
filia ſit maritata,& dotata de bonis tãtũ pr̃is. Nihilo/
minꝰ illa filia pᵒgenita maritata, & dotata ſola ſucce/
dit,& minorẽ.ſ.in capillo exiſtẽtẽ excludit. Quia nõ
ẽ dotata de ſubſtãtia mr̃is, de cuiꝰ ſucceſſione tractatꝛ
Et ita refert ibi glo. hãc q̃ſtionẽ terminatã fuiſſe alias
in facti q̃ſtione in magna regia curia a iuris ꝑitis anti/
qs,& ẽ ibi gl.plẽa ſup ver.excludunt. Et eſt ratio ꝓm/
pta,nã datio dotis excludit filiã dotatã a ſucceſſiõe pa
rentũ,qñ ẽ dotata ab ea ꝑte,de cuius ſucceſſione agitꝛ.
Quia cã excluſionis ẽ dos eiꝰ partis.i.ab ea parte ꝓue
niẽs,ad q̃ filia petit admitti.Et iõ cũ in.d.§.filię ḋ pr̃is,
& eius pheudi ſucceſſione tractaretꝛ,& filia pᵒgenita,q̃
veniebat,ex qᵒ phedũ erat pr̃is cõceſſũ in forma iuris
frãcorꝝ,vt dixi,excluditꝛ. Dicit tex.ſi eſt dotata de bo/
nis paternis.Quia venit ad pr̃is ſucceſſionẽ,& ad eam
vult admitti,nõ alr,vt dicit.§.filię.At eo caſu,qᵒ ẽ do
tata a pr̃e,&q̃rit pᵒgenita ab ipõ pr̃e dotata admitti ad
ſucceſſionẽ mr̃is, a qua nõ fuit de eius ſubſtãtia dotata
nihil impedit qn ad illã ſucceſſionẽ maternã admittatꝛ
Et ſic dicit ibi glo.ꝙ admittitꝛ,& excludit oẽs alias ſo/
rores.Quia quo ad matrẽ habetꝛ p indotata,ex qᵒ tra
ctatur de mr̃is ſucceſſione,& ab ea nõ fuit de ſua ſub/
ſtãtia dotata Et ſic dos eſt cã excluſionis habita ab ea
parte parẽtũ,ad quã petit admitti. Et hoc idẽ voluit an
dre.de iſer.alibi in ſucceſſione collaterali intelligendũ
eẽ in eadẽ cõſtitutione,vt de ſucceſſionibꝰ.in.§.cõiuga
tę,&dotatę,in ꝑnc.Sic ẽt in collatione dotis dicimꝰ,ꝙ
filia ex ea parte cõferre tenetꝛ,& qua dotata fuit, & q̃ũ
de illius ſucceſſiõe tractatꝛ. Vñ ſi dotata fuit a pr̃e tãtũ
nõ ꝓhibebitur integraliter,nihil oĩno cõferẽdo de do
te habita a pr̃e,mr̃i ſuccedere,et ita e cõtra.Et pro hoc
adduco gl.in.l.filiã.C.de colla, in vlti. ſoluc. q̃ not &
eſt tex.in.l.vt liberis. ibi cuiꝰ de hereditate agitꝛ & cęt.
Et ita ibi notat dñs meꝰ raphael,fulgoſius.ad qḋ facit
ẽt.l.illam.in fi.eo titu.vbi hoc tenet exꝑſſe bar. in.ij.q.
Et idẽ terminat alibi andre.de iſer.in cõſtitu.in aliq̃bus
in.8.col.circa.fi.Et ẽ etiã bonus tex.ad hoc in.l.q̃m no
uella.C.de inoff.teſta.ibi debet dici tex. ſi ex ſubſtãtia
eiꝰ & cęt.Et hoc idẽ inuenio in materia phedorꝝ tenu/
iſſe excellentẽ doct.d.bartholomeũ de capua in.l.pe.
de iure do.C.¶ Modo ad propoſitũ noſtrũ, cũ mihi
aſſeratur ꝙ hęc ꝑmogenita vxor dñi guaſtoni fuerit
de bonis,et ſubſtãtia quõdã d. gabrielis ḋ fallo patris
ſui dotata.Et nũc nõ de eius pr̃is ſucceſſione,ſed tãtũ
modo matris tractetur,Ergo in hoc pheudo materno
de cuius ſubſtãtia nõ fuit dotata, & eius reſpectu pro
indotata habetur.Ergo ad matris eius ſucceſſionẽ ad/
mittetur,ſcḋm predicta & excludit minores ſorores, cũ
viuatur iure frãcorꝝ. ¶ Sed certe hic nõ poteſt tracta/
ri de ſucceſſione matris,ga mater ſupuixit huic cõſtã/
tię eius filię,quę prędeceſſit matri.Et ſic nõ ſumus in
caſu preallegati.§.filię,q loqtur de ſucceſſione patris,
non matris,Et dato ꝙ intelligeretur de ſucceſſione ad
matrem,vt modo dixi,mater erat filia,& filia hęc ꝑo/
bijt. Vnde remaneret ſolũ dubitatio.an fuerit data in/
dotem huic filię conſtãtię,& ſi fuit data, nõ potuit da
ri. Ex quo bal.tenet,& communiter doct.ꝙ non poteſt
pheudũ dari in dotem alteri, q̃ ei, cui. debetur ad quã
ſpectat pheudũ.ſ.ad ꝑmogenitã. Et ſi potuit dari, hoc
eſt,in vita donantis p.c.nuper.de do.inter vir.& vxo.
¶ Concludo,ꝙ ex hoc apparet ꝙ nihil obſtat primo/
genitę eiuſdẽ,cum nõ ꝑuenerit.a parte matris,de cu/
ius ſucceſſione tractamus p ea q̃ late dicta ſunt. Nec
obſtat datio dotis facta a mr̃e,ga dedit ei, ad quã dos
nõ ꝑtinebat.Et quo forma cõceſſionis ꝑtinebat ad ꝑ/
mogenitam.Nec potuit cõcedens hanc formam mu/
tare, in pręiudicium principis, & ſuccedentium iure
francorum. Prętereа & illud firmat andre. de iſer. in
.d.§.filię aũt.recitans,&ſequens glo.& dicit ꝙ eſt no/
tandum . Et de hoc etiam alibi meminit .ſ. in conſt.
in aliquibus. in ver. item contrarium dicitur in ſimili
& cęt. vbi vide. Nam plus ſentiunt aliqui, ꝙ etiam
per filium non excluditur filia nupta per patrẽ,a ſuc/
ceſſione mr̃is. Sed ꝙ ſeqtur ibi alii approbant. melius

mihi. Q đ aũt fuerit de patris & non mřis ſubſtãtia
ꝓbatur, tũ ipſo cõtractu dotis, tũ ẽt qa mř hęc remãſit
tutrix filiarũ. Et ſic debito officio tutelari filiã marita/
uit, et ſic nõ intelligiť đ ſuo. ar. ex. l. meſeni⁹. C. de neg.
ge. Nec ẽ pſumẽdũ in dubio, ꝙ đ ſui ſubſtãtia, ſ; přis,
tũ qa tutrix, & nõe officiȷ maritaſſe videť. Ar. ex. l. p°. C.
de nup. Et ꝙ no. in gl. in. l. copulãdis. C. de nup. Ad ꝙ
optime faciũt notata p bar. in illo cõſil, ꝙ incipit adu/
nãtia gñalis, circa pnc. in 3°. ar. ibi tertio ſic, qñ ille, q
h; & cęt. Et in 2° argumẽto p parte negatiua, in ver.
ſcdo ſic ſemp cum aliqs, tũ qa ad eã nõ ptinebat on⁹
vt matrẽ, dotãdi filiã, ſed ad ſubſtãtiã přis iure cõmu/
ni. vt ponit gl. in. d. §. filię aũt, & ꝓbať in. l. fi. C. de do.
pm. cõiuncta. l. mř p filia. C. de iure dot. Et ex his ma
nifeſte ꝓbať ꝙ ad p°genitã, nõ obſtãte ꝙ fuerit dota/
ta đ ſubſtãtia přis, tñ ptinet hui⁹ pheudi materni ſuc/
ceſſio. Et ſic cõcludiť ꝙ nec frm caput obſtat ei. ¶ Re/
ſtat vltimo rñdere ad. c. volẽtes ſed certe in ſupiorib⁹,
& p ſupiora eſt rñſum. At hic vnico verbo rñdeo, quia
loqť qñ nõ reluctať forma, vľ obtinet nõ repugnante
forma, qđ in idẽ tẽdit. Et iſta ẽ cõmunis, et noua, & ve
ra interpetratio iuditio meo, & pleniſſime in ſupiorib⁹
memini cõcluſiue. Cũ enĩ tã in nouis, q̃ i antiqs pheu/
dis, iure cõi pheudoꝝ in eoꝝ alienatiõib⁹ ſemp regulr̃
cõſenſ⁹ regi⁹ regrebať, & alr̃ fieri nõ poterat. Et facta
alr̃ aliẽatiõe aliqñ ad pncipẽ, aliqñ ad agnatũ pheudũ
deuoluebať, frm ea, q̃ notãtur p andre. de iſer. & bal. in
. c. i. & aliqs locis đ ſucc. pheu. Hodie pnceps hoc remiſ
tit p. c. volẽtes. vt pheudatari⁹ nõ habeat talẽ cõſẽſum
neceſſe interpetrari. Princeps enĩ dat qđ ſuũ ẽ, & quãtũ
in ſe ẽ, & quãtũ de iure poteſt. Nõ aũt in dubio intelli
gẽdũ ẽ, ꝙ cõtra regulas pheudales, & piuditiũ agnatoꝝ
& cõtra formã oium puilegioꝝ, tã ſuoꝝ, q̃ pcedẽtium
hoc agat, Et tot iura vno ictu, & impetu deſtruat ar. ad
hęc. l. ſi qñ. C. de inoffi. teſt. Fatuũ enĩ eẽt ita intellige/
re, pſertim cũ in hoc reg̃ ſit, ꝙ q̃cũqȝ puilegia cõceſſa
ſub q̃uis forma, intelligãtur iurib⁹ alteri⁹ ſemp ſaluis.
Et ita cõiter ſolent pncipes ponere i ſuis puilegiȷ. Nec
ſit pncipis reuocare cõceſſa, vt i auten. de refe. pala. cir
ca pnc. Nec hoc dicit dictũ. c. volẽtes tacite, nec expſſe
Nec indubio alr̃ intelligẽdũ. Q uia nũq̃ pnceps intel/
ligiť facere piuditiũ iuri alterius. Nec aliqd cõcedere
in alteri⁹ iniuriã. l. nec auus. C. de eman. libe. l. ij. §. me
rito. ff. ne qd in loco pub. & gl. no. in. l fi. ff. de cõſt. pnc.
& in auten. de eq̃ do. §. aliud q° ꝙ ver. ꝙ enim abinitio.
coll. vij. Iura ſũt vulgaria, Et doctores freq̃nter vtunť
hoc argumẽto in ſimilib⁹, p vt facit bar. in. l. i. ff. ſolu.
mat. in vltima. q. & in. l. i. C. de ſuc. ſan. eccl. & l. ij°. C.
de pn. imp. offe. Et inde ẽ ꝙ notabiliter ſcripſit bal. ꝙ ſi
p formã ſtatuti ẽ pmiſſa ſimplr̃ alienatio, & ſit ſtatutũ
in finib⁹ pmiſſiõis, & nihil diſpõat vlteri⁹ expſſe in p/
iuditiũ dñi, vel agnatoꝝ, ꝙ pp hoc nec ius agnatoꝝ in
telligiť eẽ lęſũ, vel ſublatũ. Immo ex q° nõ ſubſtulit ta
cite, vť ei eis cõſeruaſſe, vel fuiſſe ius illud inlæſe con/
ſuatũ. Ar. ex. l. pc pim⁹ de apę & l. ſanc⁹. C. de teſta.
Ita tradit in titu. q° olim. pheu. a. po. §. porro. in palle.
. q. in verbo q̃ro qd ſi p formã ſtatuti & cęt. Et p hæc
ẽt apparet intellect⁹. c. volẽtes, quẽ nõ ampli⁹, qa non
eſt neceſſe, pro ſequor. Vbi ergo eſt forma ſtrictiſſima
cõceſſionis p ſe đ ſuo corpore legitime deſcẽdẽtib⁹, &
ẽt ꝙ viuať iu. f. frãcoꝝ. Poterit eqdẽ pheudatari⁹ aliẽare
nõ impetrãdo cõſenſũ pncipis p dictũ. c. volẽtes. Sed
certe hoc nõ poterit in piuditiũ agnatoꝝ, & cõtra for/
mã cõceſſionis pdictę, Q uia id nõ agit pnceps Immo
integrũ ẽ eis ſuũ Ius, qa ꝙ nõ mutať, cur ſtať phibeť ẽ
vt dicit tex. in dicta. l. ſancim⁹. Et ita apparet ꝙ huic p/
mogenitę nõ obſtat dictũ. c. volẽtes. Immo neceſſe eſt
ſeruare formã, Et alr̃ facta in cõtrariũ alienatio nõ te/
nebit p pdicta. ¶ Et ex his nõ alr̃ fũdãdo, ſi magis ſim
longus, & fui qdẽ magis q̃ crediderim, ius p°gẽitę, qa
iſta puto ſufficere Patet ꝙ ei nihil illoꝝ, q̃ pnci/
pio adduxi cõtra ſe obſtat, qn ad hoc maternũ pheu/
dũ debeat iure admitti tãq̃ primogenita, & ſpecialiter
iure frãcoꝝ ad pheudũ ipſũ vocata. Et his ſũ iã cõtẽt⁹.
Humiliter me ſubiiciẽs emẽdationi, correctioni, & ſup/
plectioni maioꝝ. Apud politiũ cũ penuria libroꝝ xiij.
iunij Inditionis pmę dũ ibi eſſẽ fugiẽs peſtẽ patrię, Et
erã cũ vxore, filiis, & familia tota, q̃ dei gratia euaſit in/
columis, Sit ſemper gratia, & laus deo Amen.

Conſilium Tertium Decimum

IN nomine dñi nři ieſu xpi amen. In
hac cauſa agitata inter viros dños magni
ficos. Antoninũ de mõtapto noĩe vxo/
ris ſuę, agẽtẽ, & dñm belẽgariũ de incuri/
gles p parte filię cõuẽtũ. Nõ intẽdo pli/
xius ſcribere, tũ qa alias plene ſcripſi cõſulẽdo p°ge/
nitę iã mortuę, tũ et ſcdo qa ad viros tã excellẽtiſſimos
q̃ prudẽtiſſimos me ſcribeř nõ ignoro. Ad eos ipos. ſ.
iudices magnę regię curię, Q ui, pace alioꝝ & plusq̃
aliȷ ſẽtiũt in mã pheudoꝝ, q̃ ẽ eoꝝ ppa ppie. Nulli enĩ
aliȷ iudices audẽt pť eos đ magnis pheudis cognoſceř
q̃ q̃ternata dnr: vt ꝓbať in cõſt. ſtatuim⁹ i titu. de ord.
magi. iuſt. Tũ & tertio qa alios egregios doctoꝝ ple
ne apparet in hac eadẽ cã ſcripſiſſe, nihil credo ſubſtã/
tiale intractatũ, intactũqȝ relinquentes. Ego aũt nihil,
aut parũ, niſi q̃ten⁹ ad ppoſitũ fuerit dicendoꝝ ſcribã
de iã poſitis, & ſcriptis in alio cõſilio, qđ inſerẽdũ hic
oino cẽſeo, vt vtrũqȝ videãt iudicaturi, et ẽ cõſiliũ. ſ. p/
ximũ ex ordiñ Principio mihi vť fũdatũ ius agẽtis, p
q° cõſult⁹ ſũ. An veniat recte ad agẽdũ. Nã pſupoſito
ꝙ inficiari neqt, ꝙ cõceſſio fuerit facta, & data licẽtia
alienãdi inſtricta forma v;. p ſe, & hędib⁹ đ legitimo
cope deſcẽdẽtib⁹, ita ꝙ viuať iuř frãcoꝝ. Eſt videdum
cũ hęc actrix ſit ſcdogenita, quomõ admitti debeat ad
agẽdũ iſpecta forma, ꝙ viuit iuř frãcoꝝ & cęt. Q° iuř
venit p°genit⁹, nõ ſcdogenit⁹. Vñ videť qđ mortua p/
mogẽita ſine filiis, vt ꝓbať in pceſſu qđ nõ exiſtẽte ipa
p°genita loc⁹ ſit fiſco, p ea, q̃ habẽtur in. §. fi. in cõſt. vt
đ ſucceſſionib⁹ in titu. đ ſucc. no. in pheu. Et plene exa
minat ãdre. đ iſer. i titu. đ na. ſucc. pheu. c. i. circa. 5. col.
ibi cõſtitutio rñ regni ſicilię. ¶ Sed certe hoc nõ obſtã/
te dico, ꝙ hęc actrix l; ſit vera ſcdogenita, Attñ mor/
tua p°genita ſine filiis, vt dictũ ẽ, iã deſiit eẽ, & p inde
hť, ac ſi nũq̃ fuiſſet. Maxime qa nũq̃ habuit in vita ter/
rã ipã heraclee đ q̃ agiť. Et ſic ipa ſcdogenita accipit, &
ſubintrat locũ p°genitę. Et hoc expſſe voluit and. đ iſer.
i titu. đ ſuc. pheu. §. hoc q° ꝙ circa finẽ ij. col. Nã cũ de/
ferť ſucceſſio p°genitis, ꝙ ẽ qñ iuř frãcoꝝ, ẽ facta cõceſ
ſio itelligiť đ illis, q inueniẽť eodẽ gradu gẽiti p° Nõ enĩ

soli pmogenito loc⁹ est, qa tūc bene succederet fiscus deficiēte p⁹ vocata, Sed p ius frācoꝝ defert pmogenitis, & sic mīti suo ordine, et sic cuiuscūq; q in eode gradu tpe illo pmogenit⁹ inueniaſ. Ar. in. l. libert⁹ q in fi. C. de bo. libe. & voluit expſſe andre. de iſer. In titu. de gra. succ. in pheu. §. his vero. in ver. & in reg. ſiciliæ, in illis verbis. qa patru⁹, q inueniret ſe pmogenitū & cęt. Et pleni⁹ ſcripſit in titu. de na. ſucc. pheu. c. i. ver. hęc ēt vera niſi repugnēt verba cōceſſionis & cęt. circa mediū. 6. col. Vbi vtrobiq; tradidit, q vbi viuit iure frācoꝝ, ēt ſi ſupeſſet filius pmogeniti pferaſ, & ſecundogenit⁹ patri viuēti, de cui⁹ ſucceſſione tractaſ, vſq; adeo ſtat in vi, & potētia pmogeniti, Sedogenit⁹ ipſe vt ēt filiū pmogēiti pmortui excludat. Pro q° tex. op. tim⁹ in. l. iij°. §. ſi duo. ver. & p inde. ff. de leg. tut. & . l. libert⁹ prō. §. de bo. lib. Et voluit idē andre. de iſer. in titu. d proh. phe. alie. p fre. §. pterea ducat⁹ circa. 5. col. ibi ūe pſ aggrebat pro oīb⁹ filijs. Et ē ratio iuditio meo, qa in ſucceſſione patris, vl'mīs pximior ē filius, q nepos, Q uē ēt poteſt exiſtēte filio pterite. l. gall⁹. §. in oīb⁹. ver. ſi. ff. de libe. & poſt. Cū ergō hęc ſit q° ad viuētes pmogenita, & pximior gradu cęteris, dñe beatricis, de cui⁹ pheudo, & terra tractam⁹. Merito ergō ipſa ſe repent in tpe pmogenitā, Q uia alie pmogenitæ nō ſunt, & de mortuis nō ē tractandū, Ipſa admittit vi inueſtiture, & pulegη pmogenitos vocātis. Q uinimmo q° eſt āplius ēt. ſi terra fuiſſet ad q°ndā magnificā dnām ioānā vere pmogenitā deuoluta, et effecta ſua, ea demū ſine filijs mortua. Hęc tāq̄ ſoror fuiſſet admittenda ſicut frater frī ſuccedit i pheudo, qd coꝝ patris fuit, vt pbatur in p° rubri. pheudi. §. vt fr̄ frī. Nec qm mouet q ibi de fratrib⁹, nō ſororib⁹ loquaſ, qa hodie idē in ſororib⁹, et filiab⁹ deficiētib⁹ maſculis ea p cōſtitutionē regni, vt in cōſt. in aligb⁹, & . d. cōſt. vt de ſucceſſionib⁹. §. ex collaterali linea, q̄ expſſi⁹ p pragmaticas regni tā regis iacobi, q̄ frederici tertij. in. c. ſi aliquē & c. conſtitutionē & in. c. ſi aliquē in verſ. ſi nulla remanēte. ¶ Rurſū nō obſtat. §. cōiugatę aūt, in dicta cōſtitutione, vt de ſucceſſionib⁹, qa ē correcta p. d. ver. ſed ſi nulla. Et qa loqē qn fuiſſet a frē, vl' ſorore, de cuius ſucceſſiōe tractaret, maritata, & dotata. Nec obſtat q ſu erit mſ cōuētę in capillo, vt ſic illa ſuccedat. vt. d. §. ex collaterali. Q uia certe nō remāſit in capillo, qa pmortui mfe, & pterea viuēte mfe ēt maritata, & dotata fuit ¶ Sed certe, vt pdixi, hic venit tāq̄ capiens locū pmogenitę nulla alia filia eā pcedēte ad pheudi, & terre huius ſucceſſionē mortua mfe. Nā pm⁹ dicit quē null⁹ pcedit vt pbat in phemio. ff⁹ ii⁹. §. in reliq̄ vero Nā pheuda nō pcipiunt mero hereditario iure, ſed pot⁹ pncipali puidētia ar. ff. de adop. l. ſi arrogator. §. ſed an impuberi, vt no. in. c. p°. in rubric. p° pheu. & beū fmbal. ibi. Et licet fuerit maritata, & dotata, ſic videſ excludi ab huiuſmodi ſucceſſiōe pheudi Attū qn nulla ſup eſt alia in eodē gradu ſucceſſura, nec aliq̄ ē remanēs in capillo, vt fuit hic. Q uia mortua dnā cōſtāria, ipa debet nō obſtāte, q ſit maritata, & dotata, ſuccedeſ. p dictā pragmatica ſi aliquē verſ⁹ finē, & ar. ſall. cōſtitutionis, vt de ſucceſſionibus. §. ſilię aūt. Vbi malores ſiliaſ excludit dotatas ſilia remanēs in capillo. Ergō ſi nulla ſup eſt filia minor in capillo: qa pmortua mfe, vl' qua dotata, vt fuit dnā cōſtantia. Ergō a ſēſu cōtrario maritata, & dotata ſuccedit defectu aliaꝝ nō exiſtētiū pſonaꝝ in eodē gradu. ¶ Preterea et fortī⁹ illud verū qa dotata excludit a remanēte i capillo, ēt ſi viuit iure frācoꝝ. Et dotata ſit filia maior vt habeſ i. d. §. ſilię, qñ eēt dotata ex bonis, & ſubſtātia ei⁹, de cui⁹ ſucceſſiōe tractaſ, vt ibi. At vbi fuiſſet aliūde dotata filia maior, Tūc vbi viuit iure frācoꝝ maior ipa licet dotata, aſs minores, licet ēt in capillo exiſtētes excluderet, & ipa admitteret vt ibi. Et ſic cū hic tractet d ſucceſſiōe pheudi materni, a qua cōſtat q nō fuit dotata d ſubſtātia ſua hęc actrix, ſed ex bonis paternis. Vt conſtat, ex q° pbat q hereditas dñi gabrielis fuit valoris triginta millia florenoꝝ, et oēs in vxoris manū puenerūt. Et cōſtat ēt virtute cōtract⁹, & p mltos teſtes i poſſu, & ſūt veriſimilia, qa in donatione facta a dnā beatrice mfe filio dño gabrieli d ſddidib⁹ aragonū, q erāt viri, cōſtituēda erat & ſoluēda dos. Vt i cōtracta, & ibi notaui, Ergō ipa licet dotata ad ſucceſſionē vēiet pheudi materni. Et q° dos nō excludit eā, qa nō fuit, vt dictū ē, a ſubſtātia matris dotata. Et iā terminat gl. ibi in dicto. §. ſilię aūt, q ē terminatio cōſtitutiōis. Et hoc ēt voluit an. de iſer. vbi plene examinat materiā, i titu. d natura ſucc. pheu. c. i. circa vi. col. & vij. ibi in ver. p q̄ cōſtitutionē excludiē ſoror cōiugata, & dotata & cęt. cōcludēs vt. ſup°. ¶ Et ſic videris q° ūs iuris fūdamēto niti, & q̄ recte venire poteſt ad huiuſmodi pheudi ſucceſſiōē, ſeu petitionē actrix aſi dicta. Mō nō obſtat pncipal' fūdamētū cōuēti, qd pars aduerſa pponit, Q d cū fuerit pheudū nouū qa q°ndā dnā beatrix nouiter acqſiuit, & hoc qdē q° inficiari nō poteſt, vt in alijs ſupioribus allegatioib⁹ pleñ cōcluſi, Et p qten⁹ poſſit p libito alienari, qa tale pheudū nouū nō hʒ agnatos, & cęt. Nō aſt, nec plura diceſ: & allegaſ poſſē p reſpōſiōe, q̄ q idictis meis allegationib⁹ p pmogenita dixi. Q uia ibi dictū, & ante ſolūmō attētatū teneo p vero. Saluo tū, & addito vno qd ipe idē andre. de iſer. iuditio meo mirabiliter dixit alibi, arguēs p p° aegrēs poſſit pheudū vt pote nouū aliēaſ. Et remitt ſe ad ſua dcā in titu. de alie. pheu. par. Poſtea cōcludit q tale pheudū pſ aegrēs ñ poteſt vni filio aſſignaſ l puidētiā alteri⁹ agnati. Iſta ſūt ūba ſua in titu. d nat. ſucc. pheu. l ver. qd ḡ ii pſ q̄iuit circa finē 4. col. Q d puidētiā fieri intelligo dupl'. Q ñ ſolet aſſignaſ vellet cōtra formā cōceſſionis Q ui. ſ. cōceſſū eēt pheudū iuſ frācoꝝ & ipe ptermiſſo p° genito, vellet alteri filio aſſignare: qa tē nō poteſt. l tē ſcdo qñ eēt cōceſſū ſimplr ſibi, & filijs, vl' heredib⁹ ſuis d ſuo copore legitime dſcēdētib⁹, nō addito ēt, iure frācoꝝ, & vellet ptermiſſo p° gradu, vl' pximiore in fm, vl remotiorē trāſferr pheudū. Q uia tē in puidētiā pximioꝝ hoc nō faciet. Poterit tñ eo caſu, q° nō ē additū, iuſ frācoꝝ pſpicer cui velit ex liberis ex eodē gradu, hodie p. c. volētes. Sed olim cōtra, qa oēs filij equaliter ſuccedebāt ad pheudū. vt in. c. i. de ſucc. pheu. in pnc. & voluit bal. in titu. d ph. phe. alie. pfre. circa pnc. l ver. q̄ro vtrū pſ. circa. 5. col. ¶ Ex q° nc inferſ ad duo. P° q andre. de iſer. firmat opinionē ſuā poſitā in. c. oēs filij in titu. ſi d pheu. cō. fu. vbi ptermitti ñ poteſt a pheudatario nouo forma iuris frācoꝝ. Scdo qd qñ cōcedit liberis d legitimo corpore deſcēdētib⁹ intelligitur qd puideat pximiorib⁹ ſuis ſanguinis, nō remotioribus agnatis. Pro hoc ē q ſinglr dicat bal. i titu. d ph. pheu. alie. per

fre. in princ. circa .iij. col. ibi q̃ro an inter agnatos, & facit .c. titius. si de pheu. con. fu. Et hoc etiam de iure cõmuni. nã talis cõcessio facta tibi, & heredib⁹, vel liberis tuis de tuo corpore legitime descẽdentib⁹. Intelligi debet de ꝓximiorib⁹, vnde existentib⁹ filijs nõ ꝓuidebit: nec ꝓuideri poterit de pheudo nepotib⁹, qui sunt in sc̃d̃o, vel remotiori gradu. Ar. ex .l. tertia .§. si duo. ver. ꝓinde .ff. de le. tut. & .l. si liberto prõ. §. i. .ff. de bo. lib. Hij enim descendẽtes hodie ẽt in infinitũ succedũt ordine tñ suo. vt glo. not. in dicta const. vt de successiõibus. Et ita est exp̃ssum in pragmatica ꝓallegata si aliquẽ, & in illa, cõstitutionẽ, vbi ordo succedẽdi attendit .s. vt ꝓximior succedat. Vt ꝓbat etiã in tex. in .c. titius filios in titu. de pheu. d. cõ. fu. & voluit bal. in p° rubri. pheu. in .§. et qa, circa ꝓnc. vbi admittit nepotes in d̃fectu filioꝝ. Et an appell̃. filioꝝ, nepotes cõprehendant. Singlr̃ tradit bal. in p°. Rubr. pheu. Et qa, circa ij°. col. in iij°. notab. ibi tertio nota. Nã existẽte filio, potest nepos ex eo sine piculo p̃teriri iure cõmuni .l. gallus .§. in omnibus. ver. si. ff. de libe. & post. Et voluit ãdre. de iser. vbi ꝓbatur. in titu. de gra. succ. in pheu. c. i. & .§. his. maxime si ẽ additũ iure frãcoꝝ. vt ibi. ¶ Et ex his infero ad aliud, qa saltẽ ꝓcedo in his allegationib⁹ cõiungẽs p̃tinẽtia simul. Scilicet ꝙ licet cõcessiones ãnue, & tractarum ex ipsis ꝓuilegijs, & scripturis appareãt facte ꝓ se, & heredibus, & descendẽtib⁹ de legitimo corpore, & sic videant in largiori forma indulte. Nõ tñ ꝓpea potest primus gradus, & ꝓnia causa filioꝝ p̃teriri existente p̃mo gradu qa ꝓmũ excludit secundũ iure cõmuni. Et sic debet ista simplex cõcesio exaudiri. Maxime quia in pheudis appellatio heredũ, ꝓ filijs intelligẽda est, secundũ ea, q̃ tradit bar. in .l. gallus .§. ẽt .ff. de libe. & post. & sunt infiniti tex. in l°. pheudoꝝ. Et sic tantũ ẽ dicere tibi, & heredib⁹ de legitimo corpore descẽdentib⁹, q̃ si dixisset filijs liberis tuis legitime natis. Quo casu appellatio filioꝝ, vel ꝓuisio ꝓ filijs nõ extẽdit se ad nepotes, & quantũcũqꝫ sit ꝓuisio fauorabilis. Ar. optimũ ex .l. qd. si nepotes. ff. de test. tu. Quinimmo alibi notatur glo. bar. qd ꝓuilegiũ cõcessum liberis, nõ extendit vltra ꝓnepotes in .l. liberos. ff. de senа. Multo fortius qñ esset in alterius ꝓiuditiũ. Quo fit vt ipsa dña beatrix nõ poterit p̃termisso primo gradu. suaꝝ filiaꝝ, nepotẽ ex filia vltimogenitã apphendere, & illã p̃ferendo instituere in ꝓiuditiũ ꝓmi grad⁹. Nã cõcessio intelligẽda est ordine successiuo. Vt p̃mo filijs, post deinde illis deficientib⁹, nepotib⁹ ꝓuideat. Simili mõ qñ est facta p̃ri, & filijs intelligit p̃mo p̃ri, & eo mortuo facta ꝓ filijs cõcessio ꝓ ea, q̃ tradit bar. in .l. si nõ sortẽ .§. libertus de cõ. in xij. col. & in .l. vt iuri iurãdi .§. liber. ff. de ope. libe. & fuit dictũ cy. in .l. liberti .C. de ope. libe. in ver. ex hoc no. Et ꝓm hanc cõem interp̃tationẽ trãsit vbiqꝫ ãdre. de iser. in materia pheudali, in titu. ep̃um, vel abba. §. qn ẽt. ꝓm secundam lecturã, & exp̃ssius in . c. p°. in princ. in titu. de succ. pheu. ibi moderni subtilius. & cet. Licet ipsa cõcessio facta sit vniformiter, & copulatiue. Successiue nõ obstat ꝙ opponit ꝙ citra ius, & nomẽ heredis hui⁹modi pheudũ haberi neqat, maxime ex q° pheudũ istud est hereditariũ; & cõcessum ꝓ se, & heredibus & cet. Vt plerũqꝫ dicit in titu. an agnat⁹, & colligit ex tex. iuris nisi

in .l. i. C. de relig. & sump. fu. Quia respõdeo ꝙ sufficit, ꝙ filius sit heres ẽt in re certa, vt sic solũ titulum hereditariũ habeat, ꝓm .l. ex facto la grãdi .ff. de here. insti. Et tractat in .l. quoꝝ, C. eo & hoc not. bar. in .d. §. si liberi. & bal. in titu. de succ. pheu. c. i. & meminit in p°. Rubri. pheudoꝝ in .§. & qa, post ꝓnc. ij. colu. ibi, & facit ad hũc .§. Et alibi dixit ãdre. de iser. ꝙ heres in pheudis intelligit fili⁹, allegat. titu. de alie. pheu. §. & si clientulus. Pro q° vide infra in notabilib⁹ pheu. ver. item nota mirabilia, & q̃ scribo eo titu. in ver. vl̃ circa .c. i. in titu. an agnat⁹. ver. nec ob. qa, & ver. cõd. Et ẽ specialiter in additiõe ad margineẽ. Ita scribit in titu. de ꝓh. pheu. alie. ꝓ fre. l. impialẽ circa fi. i. col. Nã in testamẽto dñe beatricis mr̃is sue ẽ particulariter instituta in vncias. x. auri simpliciter. Nec est ꝓhibita vltra cape, nec iussa stare cõtenta. Q d̃ sufficiat ꝓm p̃dicta vt tãq̃ heres mr̃is venit possit ad pheudũ hereditariũ. ¶ Opponit ẽt. a cõuenta. ꝙ mr̃ .s. dñã cõstantia habuit terrã, & castrũ in dotẽ, & qd̃ ꝓ dote, põt ne dũ nouũ, sed antiquũ pheudũ cõstitui. Et multa circa hoc, q̃ oĩa euanescũt simplici r̃spõsione. Neqꝫ enim inuenio hoc eẽ verũ .s. hui⁹mõdi pheudũ constitutũ idote ꝓ filia. Nã si recte, & vndiqꝫ cõsideret p̃dict⁹ cõtract⁹ dotalis, nũq̃ fuit huiusmodi dos cõstituta. Quia nõ euenit cas⁹ Nam ĩ cõtractu ip̃o dotis cauet, ꝙ p̃dicta quõdã dña beatrix ex cã dotis dat, & assignat ꝓmisit eidẽ magc°. dño belingario sp̃õso ꝓ filia sua post mortẽ ei⁹ s. dõatricis, terrã, dñiũ, & ꝓprietatẽ & cet. ac possessionẽ & cet. Ita ꝙ ĩ vita ip̃i⁹ dñe beatricis, & durãte ip̃ius vita sit ip̃a dña, ꝓ vt ẽ, d̃ dicta terra, & vsufructuaria, & redit⁹, & ꝓuẽt⁹ ip̃ius & cet. sine ip̃i⁹ dñe, ꝓ vt nũc sũt. ista sũt verba inde extracta. Ex qb⁹ manifestissime apparet, eã nihil ĩ vita sua dedisse in dotẽ, nec ꝓprietatẽ, nec vsufructũ. Quia ꝓ verba supradicta oĩa sibi reseruauit ꝓ vt dña, & vsufructuaria Nec ẽ. q. d. qd̃ sit dña, & ꝓprietaria, et fruct⁹ ẽt p̃cipiat & sic effectu sit ẽt vsufructuaria. Nihil ẽ si bene verba põderet ꝙ voluerit ex tũc trãsferri, neqꝫ aliqd cõstitui idotẽ. Sed solũmõ ꝓmisit post mortẽ suã dare, & assignare cũ oĩ cã, & iurisditiõe vt ip̃a tenebat tũc. Que ꝓmissio habet duplex obstaculũ. Primo ĩpedimẽtũ impossibilitatis, qa ip̃a ꝓmisit dat post mortẽ suã. Impossibile ẽ eñi q̃mpiã post mortẽ aliqd facere posse, Et sic ĩpossibiliũ, ar. iuris, ẽ nulla obligatio. Scd̃o dato ꝙ sustineri possit, attñ nõ euenit cas⁹ mortis cõstãte mr̃imonio, vt dos ip̃a cõstitui, & firmari potuisset. Premortua eñi fuit añ filia, q̃ mr̃ moreret. Et sic añ mortẽ mr̃ nihil cõstitui, nihil ꝓ̃sũ dedit in dotẽ, vt apparet ĩ cõtractu Post aũt mortẽ ei⁹, iã dissoluto matrim° p̃mortue filie, inuenit casũ, q° nõ potuit, nec potest dos cõstitui Quia dissoluto matrim° cessat cõstitutio dotis. Dos enim ꝓp mr̃imoniũ cõstituit: vñ si ẽ dissolutum frustra de dote cõstituẽda tractaret. Non enim potest ꝓ dissoluto matrim° cõstitui dos d̃ nouo. Q ñ desiit mr̃imonium inuenta est desinatio dotis. Et sic dos duplici ratione nequiuit Prima impossibilitatis, secunda rationae causae cessantis, quia desiit matrimonium, & sic causa, et per cõuenens dotem non potuisse tunc cõstitui. Et sic apparet, ꝙ nec cõtract⁹ dotis eã adiuuet, nec testamenti institutio. Quia vt remotior agnata vincit ꝓximiore, p̃sertim stãte forma vt viuat iur frã

coꝝ. Quo casu cōclusi cōtra hanc formā nō potuisse disponi. In aliis allegationib⁹, q̄ sunt ꝓximæ sup⁹. ple nissime dixi circa hunc articulū ꝓ primogenita cōsul tus, & ideo nō repet. ¶ Nec ꝑterea est verum ꝙ possit in dotē dari ꝑ tex. qua olim. fe. po. a. §. donare aūt. Q đ qualiter intelligēdū sit traddit andre. de iser. in titu. de proh. pheu. alie. ꝑ fre. circa princ. in p° col. & ibi ꝑ bal. Quid sit aūt de iure cōstitutionū, habetur in .l. fratrib⁹ in titu. de fra. ob partem pheu. in const. regni. Et ibi ēt quomō possit obtineri certo mō. Q đ tractaꝫ nō expedit ꝑꝑ prædicta, qa dos fuit in spe cō stituendi, nec postea constitui potuit cessante casu suo ¶ Preterea nō obstat ꝙ ēt obiicitur in contractu dotis dictę dñę isabellę fuisse generaliter oībus iuribus suis renuntiatū tam ꝑsentibus, q̄ futuris. Quia ꝑmo talem contractū nō vidi, sed bene extat cōtract⁹, q fecit mē tionē de illo, & refert se ad illū, Et eatenus vult renun tiationē, & q̄ctationem suā locū habere, Quatenus est ibi & iuxta formā cōtract⁹ ꝑdicti. Certū aūt est q đ cō tractui faciēti mentionē de alio cōtractu, nō creditur, nisi quaten⁹ ille ostenderetꝫ .C. de eden. in aute. si qs in aliquo, do. ¶ Item secundo. Nō intro illā materiā an renuntiari possit iuri futuro, de qua tradiꝫ. C. de pac. l. i. Sed ꝑsupposito, dato sine ꝑiudicio tali cōtractu, in quo appareant q̄ctationes, pacta, & remissiones. de q buscunq; aliis bonis, & iuribus sibi cōpetētibus, & in futurū cōpetituris, vt cauetur in illo cōtractu faciente mētionē de tali contractu Adhuc dico ꝙ talis q̄ctatio, nec liberatio nō cōprehedit ius istud, nō petēdi huius modi pheudū Ex quo nō fuit specialiter, nec gñaliter hoc cogitatū, nec cogitari poterat Ex q° viuebat tam filius masculus dictę dñę beatricis frater actricis, q̄ etiā primogenita dnā ioanna ad quos ꝑmarie de iure ꝑti nebat, & ꝑtinere potuisset ius ad pheudū ipsum. Vnde isto respectu nō potest intelligi, nec trahi, ad tale ius cōpetens in futurū, Et eo respectu factā talē q̄ctationē secūdū oium opinionē tam mar. syll. quā doct. vltra mon. scđm ꝙ refert bar. in l. subpretextu, specialiter. C. de tran. ꝑ .l. cū aquiliana, & .l. q̄cunq; tutoribus .ff. eo, Et voluit expresse bar. in sua distinctione in .d. l. subpretextu dum dicit secus in his q̄ penitus emergūt vt ha. .l. ij. Rubr. secūdum vnā lectionē ista sūt ver ba sua ibi Et sic cū de hoc iure nec cogitatū fuisse pos sit intelligi, nec generaliter, nec specialiter. Et sic sit pe nitus emergēs, & inopinatum ius. Hoc q̄dem ius non veniet, immo nec venire potest secundum doctores in dictā q̄ctationem, & remissionē ꝑ .d. l. cū aql. i. & .l. q cū tutorib⁹, & .l. subꝑtextu. Presertim cū habeat, & possit referri ad alia successionis suę iura, ad alios ꝺlegitime suę Quinimmo cū hoc sit ius nullā habens depēden tiam, nec cōsequentiā, nec causam ad ius cōpetens de ꝑsenti, Et ꝑ cōsequēs nō debeaꝫ re, nec spe, ꝑꝑ eos, qui eam ꝑcedebant Et q̄bus poterat spe cōpetere in remis sionē, venire nō potest ꝑ ea, q̄ singulariter traddit bar. in .l. qui cū tutoribus .ff. de tran, & .l. si vxor .§. di uus .ff. ad .l. iuliam de adul. Et plenius, & elegantius de materia sup⁹. alias. in .l. q romę .§. duo fratres .ff. de ver. obl. ¶ Rursus nō ne hoc pactū eēt de renutia tione, & remissione hęreditatis futuræ, ꝙ est a iure ꝓ hibitum, secundum ea, q̄ notantur in .l. fi. C. de pac. & .l. pactū ꝙ dotali. C. de coll. Et ēt de iure canonico,

nisi sit iuramēto firmatū ꝑ .c. ij. extr. đ pac. l° vi°. Vn̄ videndū eēt an iuramētū interuenerit in spem, secūdū singulariter traddita ꝑ bar. in dicto .§. duo fratres in q̄nta .q. Et ꝑterea dato ꝙ interuenerit, attū qa dictum cap. est correptiuū, & duplici ratione odiosum. Quia excludit ꝓximiorē sanguinē a sua legitima successionē & venit correptiue ad ius ciuile, Et ideo fortius restrin gendū ꝑꝑ tex. .l. cū q̄dam de libe. & po. & .C. odia & loq̄tur in patre paciscente cū filia, Ergo nō obtine bit tanq̄ ius odiosum, & correptiuo in pacto facto cū matre. & filia, ar. ex. l. si vero nego. §. de viro .ff. so lu. matr. Et hoc videꝫ sentiꝫ bar. in .l. stipulator hoc modo .ff. de ver. obl. Et maxime qa paciscendo cum patre, q teneꝫ eam dotare .l. fi. C. de do. prom. Con sequtur dotem, q̄ prouenit ex illa, cui renuntiat successio ne Attū paciscēdo cū matre de cuius successione, hę reditate, vel bonis nihil extitit cōsecuta, Et sic nō est par, eademq; ratio in matre, q̄ ē in patre Et ideo nimi rum si non est idem ius ꝑsensum cōtrariū .l. a titio .ff. de fur. illud ad .l. acq. qđ dictū pactū. ¶ Quinim mo ꝙ est āplius si filia renuntiauit patri ēt cū iuramē to, ꝑꝑ fratres, q supueniebāt, quoꝝ cōteplatione pater videꝫ hoc ipsum exigisse. vt .d. l. pactū de coll. q po stea viuo patre decesserūt, nō nocebit scđm bal. renū tiatio vt notāter scribit in .4. q. in ꝑall. l. pactū. ar. C. ad vell. l. iubemus Et idē sequtur salyc. vbi tractat dif fuse materiā. C. de pac. l. pactū qđ dotali, licet sub du bio forte. Nec succedere ꝓhibita videꝫ abintestato fi lia, nisi extarēt fratres, vł alii liberi, quoꝝ cōtēplatione pater hoc ipsū ꝓuidisse videꝫ .d. l. pactū de coll. Nam his existentibus pater abintestato nō videꝫ eā vocare, Sed primęuo ꝓposito exclusorio ꝑsistere, qđ secus est illis nō extantib⁹, Quia verba generalia debēt intelli gi ne videaꝫ alienā successionē posteritati suę antepo nere .C. de insti, & sub. subus fac. l. gñaliter .§. cum aūt, Et de fide ius .l. cū acutissimi in .fi. ¶ Sed in ꝑdi cto cōtractu relatiuo ad aliū, vt ꝑdixi, sūt verba, q̄ ad instātiā, & petitionē dñę beatricis ei⁹ mfis, & dicti dñi gabriel. ei⁹ fris ꝑntiū et stipulātiū ꝓ se, & aliis, q̄b⁹ đ iur spectet, spōte q̄ctauit, & liberauit, & absoluit dictā dñā beatricē, & dñm gabrielē & cęt. Et sic appareꝫ cōtēpla tioñ & respectu fratris ꝑncipaliter q̄ctationē, & remis sionē cuiuscūq; iuris, & quacūq; causa cōpetituri fecis se, & ēt alioꝝ, quoꝝ intererat. Et sic cū tam hic dñs ga briel eius frater, cui⁹ ꝑncipaliter respectu, & ad cuius instātiam, vt ꝓponitur fuerit facta quiētatio, Et hic sit ꝑmortu⁹ mfi, ēt primogenita filia mortua cui⁹ poterat interesse, Erḡ cessāte causa remissionis, cessat ipsa re missio adigere .§. q̄uis .ff. de iure. pa. & sic ea nō ob stāte admittaꝫ filia ad successionē ꝑ ea, q̄ bal. & salyc. sup⁹. ¶ Sed cū illa iura pheudi materni eo tūc, nec po stea videbāꝫ ꝑtineꝫ ad eā, sed ad frēm, & sororē ꝑmoge nitā, ad qđ ei valuisset hęc renūtiatio, vł ꝛmissio, Cū ēt fiñ ea, ipi fuissēt, & nō alii ꝓtin⁹ successuri, & habituri ꝑcipue pheudū huiusmodi Et sic nō videꝫ qđ tali ꝛspe ctu fuerit illa ꝛmissio facta. Itē qa nō vēit añ mortē ius, qđ ꝑ mortē acq̄riꝫ. scđm bal. i .l. q se ꝑris. C. vn̄. vi. Ad hod ēt facit .l. paulo challimath .§. i. ff. đ leg. iij. ¶ Sed presupposito ꝙ remissio, & renuntiatio illo respectu fuerit facta. Attū cū illi sint premortui, cessat causa, Nam renuntiatio, vel remissio contemplatione ꝑsonę

facta, vltra illam, vel ea extincta, non extenditur: immo expirat, & amplius locum nõ habet, p .d. l. iubemus allegatã p bal. ad hoc subdit saly. Et p hunc modũ restringo dictũ .c. quãuis, q̃ est .c. ij. Quod nõ habeat locũ qñ filia sic dotata veniret ex volũtate pris tacite, vel expresse p̃sumpta, quę nõ habeat cõtra se p̃sumptionẽ aliã sibi oppositã. Quia illa p̃sumptio cõiucta pacto, vt pote fortior, excluderet oẽm aliã tacitam voluntatẽ. Et ad hoc allegat not. p bar. ff. de no. op. nũ. l. i. §. & post in quadã q̃stione ibi formata per eum in fi. q. Et sic illis premortuis, quorũ cõtemplatione sit facta remissio, cessat remissio secundũ eos, & specialiter bal. in .d. l. pactũ dotale. in. vi°. q. vbi vult oppo. qđ ẽ nota. dignũ, & specialiter ad nr̃uz ppositũ.

¶ Nec dicendũ q̃ in tali renũtiatione, quantumcunq̃ generali pheudalia cõprehẽdant, nec in generali obligatione vt tradit bal. in titu. de proh. pheu. alie. per fre. circa princ. iiij. notabilis, & voluit spe. in titu. de pigno. ad fi. Vide bar. in .l. q habebat .ff. de leg. iij°.

¶ Rursum & vlterius circa hanc partẽ dicũt doctores q̃ renũtiatio nõ extendit ad ius postea q̃situ secũdum Dy. in suis cõsilijs, & incipit illud cõsiliũ, qdam nomine fronte, & refert bal. in p̃all. vi°. q. Nã renuntiatio nunq̃ extẽditur, quimmo q̃tenus de iure potest restringitur. Adeo q̃ si soror fecit generalẽ refutationẽ fratribus de eo, q̃ sibi debet, nõ porrigitur, neq̃ extẽdit ad res, quę possunt vendicari .l. aurelius .§. meuia. & l. ab aurelio ad .fi. ibi res testatoris .ff. de libe. le. secũdum eũdẽ bal. vt sup°. in xij°. q. Et sic verbũ, debetur restringitur ad actiones p̃sonales .i. debita p̃sonalia, nõ realia. Et idem ẽt subdit in seq̃nti xiij°. q. qđ qñ qs remittit oẽ ius, qđ habet, vel habere sperat, & sic ius futurũ, q̃ intelligitur ex causa de p̃senti, vel pacto, nõ de eo futuro, q̃ de eo non potuit excogitari. De hoc plene p bar. in .l. q rome .§. duo fratres. & bene facit l. paulo. call. §. i. de leg. iij°. & .d. l. qui cum tutoribus .§. dinus sup° allegato. ¶ Sẽtit tñ bal. in .d. l. pactũ. in .i. q. q̃ potest talis iuramẽti absolutio postulari, qua obiecta idubie ad repudiatã successionẽ admitti.

¶ Item qa ex graui lęsione decepta admitteret ad absolutionẽ, quia grauis lęsio ęquperatur dolo p̃supposito, secũdũ tractata p bar. in .§. arbitrorũ. ¶ Et ex his inferri potest, q̃ dicendũ sup cõtractu renuntiationis trãslationis factę a dño antonio, in q° asseritur ẽt cauisse se ratam vxorẽ habiturã. quem cõtractũ nõ habeo neq̃ vnq̃ vidi qbus verbis sit cõceptus, & qua causa, & quõ se habeat, de cuius nullitate p̃ncipaliter agitur p dictũ dñm antoniũ in alio pcessu. Et qa non habeo, sup hoc nihil scribere queo, nec scribere decet, ex quo sup illo pcessu, & articulo nullitatis cõtractꝰ ipsius, nõ sum allegatus suspectus. Et ideo possum vna cum collegis meis iudicibus magnę regię curię eẽ in terminatione causę. ¶ Verũtñ circa hoc an factũ viri noceat vxori tex. est in .l. ij°. C. de. rebꝰ alie. nõ ali. vide tex .ff. de. iure do. l. dotem vel & .l. mater. Et generaliter an factũ alterius alteri noceat. not in l. ij. §. fratris .ff. si qs ali te. pro. Et qđ dicendũ qñ vxor sciuit, & non cõtradixit? Et de multis q̃stionibus ad materiã ptinẽtibus vide plene p andre. de iser. de nat. succ. pheu. c. i. viiij, & x.a col. ver. sed qđ ex facto viri. Ista sup hoc nihil. determinãdo tetigisse sufficiat. Verũtamen sunt testes, qui mordent, & deponunt specificam renuntiationẽ factam a dño antonio pp, & sup terram, & castrũ, licet alij ex dicto deponunt, Alij qđ interfuerũt verbis, sed referunt se cõtractui. Et ideo si contractus nõ dicit, q̃ ipsi dicunt, se ipsos repbãt. Quinimmo pbatur quod p̃uẽto ad vxoris notitiã, de renũtiatiõe demostrauit se male contẽtã, & plorabat, & dicebat, se nunq̃ cõsensuram, nec videt facere potuisse in eius p̃iuditiũ, testes sunt quattuor. Nec est verisimile q̃ pp ius cõpetens sup terram fuisset facta renũtiatio, tñ quia viuebat p̃mogenita, & cũ filijs credo, tũ qa sunt multa onera adiecta donationi vntiarũ qnquaginta annuatim, & reseruatus vsufructus in vita donatricis, p vt in donatione apparet q̃ est facta simpliciter, & sine aliqua causa renuntiationis alicuius iuris.

¶ De retentione vero terrę pp tres mille florinos pro p̃cio, vel cõplimẽto terrę solutos nõ est mõ tractãdũ. Ex quo illa retẽtio sibi cõmissa fuerat qñ sine filijs dña cõstantia decessisset, Cũ ergõ decessit cũ filia, cessat ius vel causa sibi pmissę retentionis. Nec ppterea dicitur ius pignoris, in terra cõstitutũ, qa in causam p̃cij cõuersa sit eius pecunia. ar. ex .l. q̃uis .C. de pigno. & ibi no. l. licet. C. qui po, impi. ha. An aũt habeat personale p̃uilegiũ inter p̃sonales actiones glo. no. & non firmat in .d. l. licet. Et sic nõ intro, an terra poterit obligari Et sic veniat sub generali obligatione. Quia certe nõ, secũdũ bal. in titu. de proh. pheu. alie. p fre. in p̃mo notabili, vt dixi supra ẽt si exp̃sse obligare voluisset vt ibi tradit, & firmat specul. in titu. de pigno. q. .f. & bar. in .l. qui habebat de leg. iij°. ¶ Preterea de collatione dotis non est disputandũ, qa illud verũ, qñ veniret ad succedendũ matri, & dos esset a matre pfecta, & videtur venire ad successionẽ. Sed hic iure pprio venit virtute cõcessionis, & vt particularis hęres quę nã cogitur cõferre? & maxime, qa nõ de eius substantia fuit dotata, vt supra dictũ est. Et est p hac sententia glo. in .l. filiam .C. de coll. in vlt. so. & tex. in l. vt liberis eo titu. ibi cuius de hęreditate agitur. Facit l. illam in fi. eo titu. & ibi hoc exp̃sse dixit bar. in ij. q. Et ideo terminat andre. de iser. in const. in aliqbus in 8. col. ibi & oportet q̃ sit dotata de bonis & cæt. Idẽ scribit in titu. de natu. succ. pheu. circa princ. 7. col.

¶ Item de monachatu quõdã dñę cõstãtię, & de matrimonio allegato dñi beringarij cũ nobili dña andreua nõ tracto, qa nihil video pro actrice fortiter vrgens Et quę hic deficiũt maxime circa cõsiderationẽ meam in pheudo nouo, an scilicet, in ea attendẽda sit forma seu tenor cõcessionis, vel nõ. Et an p voto potuit dña beatrix vt nouiter acqrẽs disponere. Hic repete, & formaliter scribe oia, q̃ in illo cõsilio in hac, eadem causa feci, pro quõdã dña ioanna p̃mogenita cũ alijs articulis ibi positis, respõdendo cõtrarijs. Et qa hæc cum illis iuncta sufficiũt in dicto meo ad victoriã p actrice sine alia vlteriore examinatione, hic finẽ ago p̃sertim qa sũt alij valde p spicaces, & egregij doctores, q plenissime in hac causa p actrice ẽt p̃scripsere. Quorum scripta ad huc nõ vidi. Nec vł tp̃us meũ ad hęc occupasset, vł turbasset itellectũ ad ea, q̃ p me libero animo & nudo scripturꝰ erã Sit laus deo semp amẽ. Apud Syracusas die mercurij xxiij. septembris indictiõis tertię. ¶ Et ita tandem obtentum est secundum prędi-

cta, ante condemnationem, & sententiam latam, partes concordauerunt se.

Consilium Decimum Quartum

IN causa fiscali agitata per procuratorē reginalis fisci, contra dñam regalē, vt pote tutricē, & baleam filię suę pheudatarię pheudi murgellę, in qua petitur ipsum pheudum murgellę, tanq̄ apertū, & deuolutum serenissimæ dñæ reginæ. Mariæ, & eius curiæ. Equidem ego nō intēdo magistraliter, & extense allegare. sed p functorie, & cōpendiose quātū potero, Licet me possem notāter extēdere, & multa dicere in materia. Sed i materia pheudali ex causa nihil extra rē dicere cōsueui. Et qa fundamentū fisci, vt suis capitulis apparet, est. Q uod ex q° in pheudo pdicto nō apparet aliqua forma cōcessionis. Q uia illa vtq; attenderet pśumitur, & pśumi debeat de iure in forma strictissima fuisse cōcessum vz. p se, & heredib⁹ de suo corpore legitime descēdētibus, ita q̄ viuatur iure francorꝫ. Et qd talis forma in reg. quod viuat iure frācorꝫ est cōmunis forma, que in dubio, cū sit cōmunis, debet presumi, & intelli. Et sic alienans alteri, & in larga forma, & in extraneos peccat taliter, qd perdit pheudū, & deuoluit legitime ad curiam. Et sic cū quōdam dñs chanchius alienauerit in larga forma, & in extraneā psonam, & vltra eius vitā, & obijt sine filijs, perdit p cōsequēs pheudū, & sic apparet q̄ est apertū, & deuolutum, ad curiā, & ita curia recte petit hoc pheudū. ¶ Videamus pmo si proposita a fisco sunt vera, nam si vera nō sunt, & sic fundamētū est falsum, & nullum, nullum poterit stare sup edifitium .l. q.i.c. pncipatus & .ff. de ori. iur. l. i. Et voluit Inn. in simili. in .c. innotuit. extr. de ar. glo. suo. in ver. statutū. Et faciamus de suo fundamēto nrm dubiū sic. Et ponamus qñ non apparet aliqd priuilegiū, vel scriptura, sub quā forma debet intelligi pheudū fuisse cōcessū. ¶ Et hic inuenio q̄ qñ pheudū cōceditur simpliciter nō apparente certa forma, semp intelligit cōcessū p ipso pheudatario, & eius hæredibus. vt in .c. duo fratres de duo. frat. aca. inue. Ita notāter tradit andre. de iser. in titu. in quib. cau. pheu. ami. circa. 4. col. ibi, si ergo non pbetur qualiter pheudū fuit cōcessū. & cet. Et idem voluit in titu. de proh. pheu. alie. p fre. §. pterea ducatus. circa. fi. 4. col. ver. sed si dicatur pheudū cōcessum Idem in titu. an agnatus circa pnc. & plenius per eundē in qb. mo. pheu. ami. ver. simile dicunt. Vbi singulariter dicit. qd licet consuetudo eēt in reg. q̄ impheudatiōes fierent p ipsis pheudatarijs, & liberis de eorꝫ corpore legitime descēdentib⁹. Tñ hec forma nō quā pśumitur, nisi probet. Nemo enim pśumit hoc, qd nō mēte cogitauit. ff. de sup. leg. l. q̄ labeo. Q d aūt mēte hoc cogitauit, nō sufficit allegare, sed pbare tenet. ar. l. si repetendi .C. de con. ob. ca. & .l. q cum tutoribus. ff. de trans. ibi de q° cogitat nō docet. Et inde est. qd glo. notabiliter addicit ad. Rubric. si qua. pau. fe. di, Dicit ibi glo. & probetur, q. d. q̄ simpliciter dicere nō sufficit. Et q̄ pro se, & hæredibus debeat cōcessio intelligi. facit etiam ius cōmune .l. si pactum ff. de prob. Etiam si de hæredibus mentio nō sit facta vt ibi, Et in cōtractibus naturalia tātum debēt subintelligi, nō accidētalia .ff. de contrahe. emp. l. pacta. Cū itaq; ius in cōcessione simpliciter facta, intelligat q̄ sit dumtaxat facta, p cōcessionario, & hæredibus, & nō sub alia forma. vt in pall. c. duo fratres. cū supra allegatis. Nisi ergo pbetur de alia forma cōcessionis, certe intelligemus sub illa forma tantū a iure pśumpta. Et hoc ēt expresse tenuit dñs andre. de iser. in cōst. vt de successionibus circa pnc. 4. col. in ver. predicta vero forma puilegiorꝫ. Dicēs q̄ pheudū nō pśumitur fuisse cōcesśū pro te, & hæredibus de tuo corpore legitime descēdentib⁹, quantūcunq; in alijs cōsuetum sit apponi, nisi hoc pbetur, Volens q̄ pheudū in dubio qñ est informe, & prescriptū intelligat semp here ditariū. Pro q° etiā est q̄ voluit bal. in .l. libertu, libertq; .C. de oper. libe. & in .c. si. de pheu. da. i fu. s. cō. Vbi dicit, q̄ si pheudū acqritur pścriptione qd est informe, vt dixi, i. sine aliqua forma, Intelligitur mere acqsitum, secūdū ipsam iuris dispositionē .s. pro ipso pścribente, & suis heredibus. Pro hoc est etiam q̄ idē andre. de iser. scribit in dicto .§. pterea ducat⁹ ver. sed quomodo pbabitur. Vbi dicit q̄ qñ forma cōcessionis nō apparet, nunq̄ pheudū intelligitur cōcesśum in stricta forma .s. iure frācorꝫ. sed secūdū ius cōmune, & sic pro pheudatario, & hæredibus, vt dixi, p dictam .l. si pactū. Et allegās cōtrariū .s. iure frācorꝫ, vel aliter in stricta forma cōcesśum habet pbare q̄ dicit, ibi, qualiter. ¶ Licet hec dixisse sufficeret, qa nō multū sunt explanādæ materię pheudorꝫ. Tñ quia totum quasi fisci fundamētum ē sup hoc, hoc ipsum penitus exterpemus, & dextruamus. Est ergo ratio pdictorꝫ, nam in pheudorꝫ successione in hoc regno viuimus iure cōmuni longobardorꝫ, q̄ est nobis datū p iure cōmuni, vt pbatur. in cōst. regni. in titu. de succ. ab. prin .l. puritatē. Et ideo oēs heredes in pheu. equaliter succedunt in eodē gradu existentes. vt pbat. in .c. i. d succ. pheu. in 1° pheudorꝫ. in pnc. Nisi specialiter cautum sit, qd viuatur iure frācorꝫ vt dicit tex. in .l. vt de successionibus. ad fi, princ. in titu. de succ. nob. in pheu. in cōst. regni. Et sic ex his cōcludit q̄ in dubio pheudum pśumitur hereditariū cōcesśū sub illa forma, tibi, & heredib⁹ tuis simpliciter, & sufficit tpus xxx. annorꝫ ad pścribendū, & faciēdum ipsum hæreditariū, vt idē andre. notat. in dicto .§. preterea ducatus. Ad quod ē .c. si quis triginta. in titu. si de pheu. cōt. fu. & cōstit. cōstitutionē, & pragmatica regis martini. incipiēs vulgariter cōtinua. In qbus apparet q̄ triginta annorum possessio nō dū pścribit formā pdictā, sed ipsū pheudū. Et sic remanet simpliciter hereditariū pheudū informe, & p cōseqns nō in stricta, nec strictissima vt dicit fiscus. Et sic apparet dextructū eius fundamentū, & sic deberet in hac causa succumbere. Hoc ēt quantū ad hoc deberet sufficere, sed nō patior qd supest mihi retinere. ¶ Q uid ergo ē vt impugnē oia, & nra remaneat cōclusio pura. Q uod idē andre. de iser. quasi sibi cōtradicens, alibi dixit, q̄ forma cōmunis ē pro te, & heredibus de tuo corpore legitime descēdentib⁹ in .c. .i. circa .fi. in titu. de alie. pheu. pat. Et idē dixit in titu. si de pheu. cōt. fu. c. naturales, ibi sed qd si concedatur pheudū. Et alibi, dixit q̄ forma puilegiorum

est tibi, & liberis, vel heredibus tuis, in preallegato. §. preterea ducat⁹ circa fi. 4. col. in ver. sed dicat pheudũ cõcessum &cęt. Respondeo, est verũ q iure communi pheudorũ, & in materia pheudali. Verbũ, heredibus, olim p filijs, & heredibus sanguinis, nõ etiã extraneis intelligebat. Et idẽ etiã voluerunt doctores nri iuris ciuilis. vt not. p bar. & doct. alios in .l. gallus .§. ẽt .ff. de liberis, & post. & ẽ tex. in .l. ex facto. §. fi. ff. ad tre. & cy. tradit in .l. liberti .C. de op. libe. & bal. in titu. de eo, q sibi, & heredibus suis. in fi. princ. Vnde illo iure pspecto tantũ erat cõcessionẽ fieri tibi, & heredibus simpliciter in materia pheudali, quantũ dicere tibi, & heredib⁹ de tuo corpore legitime descẽdentib⁹. Quasi illud pmum tacite includat, q est secũdo expssum, & clarius positũ. Et hęc optinebant in cõcessione expssa, qa nihil referebat concedere tib, & heredibus tuis, seu tibi, & liberis, vt dixit in .§. pterea ducatus, seu tibi, & heredibus de tuo corpore legitime descendẽtibus. Sed vbi nulla apparet forma, & esset mere pheudũ informe pscriptũ vt ẽ in casu nro, dubitatur, q sit psumẽda forma, vel illa solita in puilegijs, & expssa, vel alia secundũ ius cõmune. Et hęc dixi supra, scilicet formã intelligi debere iuris communis, vt notabiliter sequtur, & terminat idẽ ãdre. de iser. in titu. qb. cau. pheu. ami. §. hui⁹ aũt in ij. col. Et ita psumit bal. in pheudo pscripto. in dicta .l. liberti. C. de ope. libe. Sicut iuris cõmunis ẽ, vt simpliciter heredib⁹ videat qsitum. p dictã .l. si pactũ .ff. de pba. & .c. i. de duo. fratr. ¶ Quod tñ verbũ heredibus de cõmuni iure intelligitur vno mõ vt habet in .c. si inter pares .§. pfecto. in titu. de le. cor. De iure aũt constitutionis regni antiquorũ, alio mõ, vt in cõsti. vt de successionibus. De iure nouissimo regni intelligit ẽt p collateralib⁹, vsq ad septimũ gradũ. Vt ampliat cõstitutio regis frederici, q incipit cõstitutionẽ, q venit ad cõstitutionis, si aliqm, declarationẽ editę a rege iacobo. Hęc nõ sine ministerio tracto, & recolo in pcedẽtibus satis melius fuisse explicata. Vltimo iure moderno intellectũ ẽ verbũ heredib⁹, p qbuscũq indifferẽter. Sicut in materia burgẽsatica, & allodiali accipit iure cõmuni ciuili p quouis herede, & hoc ex cõstitutione. c. volentes, Qd sic est hodie ab omnibus intellectũ, & interpetratũ. Et secundũ hoc iudicatum, vt quęcũq cõcessiones facte simpliciter hæredibus, vel nulla apparente forma, existente pheudo prescripto, & intellecto simpliciter hæreditario. Intelligebat in forma larga, adeo vt verbũ hæredes sit aptum capere ẽt extrcneos heredes pp latitudinem, & interpetrationẽ .c. velẽtes. Hoc hodie oẽs tenẽt, & in superiorib⁹ memini plenissime explanasse. Et sic p dictũ .c. volẽtes tam in concessione expssim facta indistincte, & simpliciter de heredibus, quã in pheudo pscripto, & informi, qd presumitur, secũdũ pdicta, hereditariũ simpliciter. Istis duobus casibus facta indistincte, sunt facta alienabilia, ẽt in extraneas psonas heredes, Et sic noua natura introducta ẽ hodie in pheudis nouitate .c. volentes, vt nomen heredis in pheudo etiã extraneos, simpliciter tamen platum, cõprehẽdat. Et hoc voluit sentire andre. de iser. const. præall. vt de successionibus circa princ. 4. col. ver. pdicta vero forma puilegiorũ. Et tñ andre. de iser. nõ nouit .c. volentes. Et ideo vel excusabimus eum, qui loquitur secundum alia iura, vel dicemus vt supra, q loquitur in cõcessionę expressa, vt dixi, non in pheudo pscripto, & informi, qd recipit psumptionẽ nõ a solita forma cõcessionis expssæ pehudorũ, vt dixi, sed a iure cõmuni, & iure moderno pallegati .c. volẽtes. Et vidisse memini nõ leuis auctoritatis cõsilia doctorũ nrorũ. Qui ita excludũt tã quõdã pegregij viri dñi gualterij de patemione, q ad huc viuentis dñi Adę de asmundo. Itaq hæc nõ eg̃ solus sum, q dico, & teneo. Per hęc apparet satis cõfundi fũdamẽtũ fisci, ex quocunq eius capite, Quia nec est aliter alienatũ, nec in alia forma, q ea, q ius cõmune psumit. Vnde in nihilo peccauit. ¶ Nec obstat qd obijt sine liberis, vel filijs alienans, quia potuit in extraneos, ẽt si filios habuisset, alienare, secũdũ pall. c. volentes. Ex quo forma nõ repugnat psumptę cõcessioni. Item qa deficiẽtibus filijs successio pheudorũ siue nouorũ, siue antiquorũ, qñ testatarius moritur abintestato, & sic nõ est aliq⁹ de pheudo dispositio, est decreta lineę collaterali vsq ad trinepotem, iuxta cõstitutionẽ si aliquẽ, & constitutionẽ, quas supra allegaui Vt huic parti seruirent ẽt vbi viueretur iure frãcorũ, vt ibi dicitur, Et sic nõ esset apertũ fisco, Multo minus, qa iam disposuit in vita. Quod qdem facere potuit p .c. volẽtes: vt dixi. Tunc enim mortuo abintestato, & sine filijs pheudatario, locus est fisco, qñ desunt collaterales vsq ad trinepotem, vt dixi. Vel vbi facta est nulla dispositio legitime p pheudatariũ At hic legitime alienauit aũt formę psumptę, & .c. volentes, vt supra late dictũ est. Et ita ẽt d iure pheudorũ tenere videtur, vltra predicta, andre. de iser, & bal. in pheudo pscripto, & informi .s. q est alienabile nedũ inter agnatos, sed etiam inter extraneos, in 4. q in .§. hoc quoq de succ. pheu. ¶ Et ita fuit alias iudicatũ post multas disceptationes in causa vicari, p serenissimum regẽ nũc nauarrę, tũc viceregem in hoc regno p rege ferdinando eius genitore me psente. Et inde p aliam sentẽtiã inter dños bartholomęũ de iuuenio, & manfridũ de alagona. Quę declaratio .c. volentes p sententiã habet vim legis .C. de leg. l. fi. & pbatur. ff. eo .l. de qbus. ¶ Modo nõ obstat siqua prouisio allegatur antiquorũ viceregum. Primo qa illa nõ ostenditur, nec apparet. Secundo qa fuit qdã, si qua fuit, communatio, vt excitarentur pheudatarij ad cõfirmationẽ suorũ pheudorũ. Et sic essemus in materia titu. cõmi, vel eplãs, Tertio qa nõ potuerũt pheudatarij aliqua puisione viceregũ anstringi vltra ius, Quia vicarius pncipis est intra metos iustitiæ terminos constitutus, Et ideo nõ potest facere clausulam nõ obstante tali lege, secũdũ bal. in .l. rescripta .C. de prec. imper. off. Nã emptori pheudi non currit tempus anni, vel diei. ita tradit andre. de iser. in titu. de proh. pheu. alie per fre. l. imperialem .§. pterea si quis impheudatus in fi. illius .§. Quarto qa si valuit, valuit pro tpe suo, explicata corũ iurisditione, cessant corũ dispositiões, pserum demans a iure. Preterea & Quinto illa puisio fuit respectu domanij regij, nõ se extendit ad camerã, Quia seperatæ sunt iurisditiones, vt videmus qa altos rectores aliosue iudices habet princeps, & alios augusta in sua camera, & regnũ habet seperatũ, Et a seperatis nõ infertur. l. hæc actio, de calup. & .l. papę. auxili. demi .ff. ¶ Nec est de casibus amittẽdi pheudũ, vt dixi

notanter,

notanter, nō recurrere ꝑ titulo obstendendo, vel cō firmando ꝓuilegiū. Et ideo dixit andre. de iser. ꝙ in regno sicili(a)e h(a)e poen(a)e solent remitti in .c.i.§. sancim⁹ in titu. quo temp. mil. Nec potest, vt dixi, fiscus niti, seu venire ex ꝓuisione aliunde facta, nō ab se. Quare ridiculū ē illā, siqua est, ad rē istā, ꝓuisionē referre, vel allegare. Nec constat an tūc possessores huius pheudi accesserint. Ex quo nō fuerunt molestati ꝓsumendum ꝑ eis, ꝙ in nihilo deliqͥrunt. ¶ Nouissime, vt me expediā, fiscus se ipsum excludit cū veniat nomine curiæ, & nomine serenissimæ dn̄æ reginæ. Et tū apparet ꝙ ꝓfata dn̄a regina tā ꝓmam, quā scdam alienationē nō dū factā, ne dū firmauit ratione dominij. tanq̄ dn̄a directa, & ꝑncipalis. Sed ēt eius auctoritatē interposuit, pariter & decretū. Et sic plenissime, & cū causę cognitiōe alienationē cōfirmauit. Nā nihil aliud ē interponere decretū, quā rē cōfirmare, & bn̄ decernere, & cū causę cognitiōe dispōere. Secundum Inno. Qui ēt notat qd sit ꝓstare decretū in .c. dudū extr. de reb⁹ ecc. nō alie. Sicut enim res minoꝝ neq̄unt alienari sine decreto, qa reqrūt causę cognitionē in alienatiōe, & cū decreto firmant, & valēt alienatiōes minorū. Ita, & qn̄ ꝑnceps suū interponit decretum validat actū. Vnde cū ipsā ꝓstando, & interponēdo decretum cōfirmauit, nūc volēs infirmare, se ipsam repbaret, & vnde deberent iura nasci, iniurię nascerēt .l. meminerūt .C. vnde vi. Ipsa enim augusta actū suo decreto, & auctoritate sua cōfirmatū potius tueri, & defendere tenet debito innatę iustitię, q̄ ꝑmittere infringi, & infirmari. Quia decet ꝑncipis bn̄ficiū ēe mānsurū ratio iuris est. Nec ē ꝓpriū ꝑncipis reuocare cōcessa, vt est tex. in aute. de refer. pa. in princ. Et tradit andre. de iser. in titu. q succe. te. in ver. imperator. vel. tex. ꝑmittēs. Auctoritas aūt ē, cū interponit dū agit ipsum negociū, vel post, vt inde inno. ꝓseqtur eleganter in dicto .c. dudū. Hic enim interposuit vtrunq;, auctoritatē, & decretū, et ꝑ cōseq̄ns omne suppleuit defectū, & rē cōstituit suo decreto, & auctoritate ꝓfectā. Vñ ꝙ legitime factū ē, ab eodē maxime rescindi nō debet, vt in ratione iuris habet. Maxime qa h(a)ec auctoritas, & decretū nō potest intelligi interpositū, nisi in ꝓiuditiū anctoritātis, ex quo tāgebat ius eiusdē directi dn̄ij, & ipa ēt explatiōe dominij cōfirmauit, & acceptauit. Ergo sibi ꝓiudicauit, vt potest ei, q cōsentit alienatiōi rei sue, qa ille cōsensus sibi ꝓiudicat. Secundū materiā traditam in .l. gaius. ff. de pigno. ac. Et alibi dixit andre. de iser. ꝙ ꝑnces cōfirmando impheudatione iuri suo tantū ꝓiudicat, nō alioꝝ. in titu. qua, vasi. inuc. desi. circa. iij. col. in vers. & dictū ē. Et sic cōsensus iste ꝑncipis in alienatione pheudi sibi fecit, & iuri suo ꝓiuditiū, nō ali. ¶ De cōsensu ꝑncipis qd operetur, vide ꝑ andre. de iser. in titu. de inue. de re. a. fac. §. qd ergo. in fi, alius col. et princ. seqn. Ex confirmatiōe ꝑncipis validantur actus .C. de iure fisci .l. 1°. & .l. instat. in fi. glo. magne. Vbi fit differētia vtrū ratificet in ꝓiuditiū suū, vel alterius. Quia in suū latissime ratificatio accipienda ē secundū inno. extr. de dona. c. cū dilectus, & .l. bn̄ficiū .ff. de consti. prin. & de ver. sig. l. ꝑnceps bona. Consensus aūt qd in alijs actibus operetur habes plene. ꝑ bar. in .l. q do. ff. solu. mat. & adde glo. fi. in .l. si quādo .§. fi. i castr suo .C. de inoff.

test. Alibi dicit glo. ꝙ q aliꝗ cōsentit, sua ꝑdit iura. in .c.i. an agnatus. glo. fi. ad fi. Et de his cōsensib⁹ quo mō ꝓiudicat cōsentiēti ē in ar. l. 1°. §. si vsufructū, cū .§. seq. ff. de re. iu. Vide cōsil. 47. ꝙ incipit testat. in p°. volu. Et ē verū, qa ꝓuilegia, & bn̄ficia ꝑncipis, q̄tenus tāgunt ius, & ꝓiuditiū concedentis latissime interpretāt .l. fi. de const. princ. Quatenus aūt tāgunt ius tertij, secus. ꝑ .l. ij. §. merito. & .§. si qs a ꝑncipe .ff. ne qd in loca pub. Ita distinguit bar. & alij doct. in .d. l. fi. & est tex. in .c. cū dilectus. glo. fi. ad fi. secundum inno. extr. de dona. Et sic cū hic tractat de iure cōcedētis, & sit mere bn̄ficiū etiā si quod ius haberet regina, cū vtriq; nullū habeat latissime contra eā ēet interpetrandū in fauorē cōcessionarij ꝑ ꝑdicta. Neq; enim potest intelligi hanc auctoritatē, hoc q; suū decretū interpositū in eā gr̄e, qa hoc est illi gr̄e additū, & adiūctū & copulatū. Itē hoc facit ratiōe dominij sui. Itē alienationē cōfirmat, & ꝙ non est de supstantia gratiæ iuris soluendi, sed actū, & alienationē validandi. Præterea nec capi potest in simplicē confirmationē, qa scilicet pheuda neq̄ant alienari sine consensu ꝑncipis. Quia hoc est hodie remissum ꝑ sepius allegatū .c. volentes ex quo hodie remittit cōsensus ꝑncipis in alienationibus pheudoꝝ, qa semp intelligit adesse. Vnde necessario cōcludit nō posse ad aliud adaptari, neq; valere, nisi ad ꝓiuditiū iuris sui, si qd sibi cōpeteret. Nā licet ꝓuilegiū intelligi debeat, vt dictū est, sine iniuria alterius ēe cōcessum. Tū illud est verū, sed interpetrari si possumus aliter, secus, vt refert Cy. in .l. assiduis. q. ij. .C. q. po. Imp. ha. Si ergo vbi aliter intelligi nō potest ēt in ꝓiuditium iuris tertij, ꝓuilegium accipimus. Quāto fortius qn̄ nō potest aliter intelligi, q̄ in ꝓręiudituū cōcedentis. Cū in illius ꝓiuditium regulariter latissima fiat interpetratio, ꝑ dictū .c. cum dilectus, & inno. ibi & in dicta .l. fi. ff. de cōsti. princ. Sup his mō satis. Ex q° ꝑ ꝑmissa clarissime liq̄t, ꝙ multipliciter sit reginalis fiscus in hac causa, a sua intentione frustratus. Et si reginali maiestati deferendum habet. Ex quo ipsa cōfirmauit, alius nō debet ꝓsumere sua auctoritate retractare, cedere habet. ¶ Et ita tamē secundum præmissa fuit sententia lata absolutoria.

¶ Pheudū nō ē nouū iuris ciuilis scdum ādre. de iser. in titu. de no. fi. fe. §. fi. circa. primam col. ver. sed certe. Bar. tū quærit an ius pheudi sit diuidiuū in materia. l. stipes nō diui in ꝑnc. x. col in ver. itē, posses q̄rere. Et remittit se ad .§ ꝑterea ducat⁹, vbi habes clare. ¶ De missione primi, & secundi decreti. in pheu. tradit bal. in aute. ei. qui .C. de bo. tu. iu. po. Vbi cōsiderat, an sit qō debiti an pheudi, ibi vide.

¶ Resoluto iure datoris, resoluitur ius acceptoris all. .l. lex vestigali .ff. de pigno. Et facit secundum bar in .l. is, cui .§. heres .ff. quemad. ser amitt.

Prima Notabilia

Olligamus nunc aliqua errantia dicta ad pheudalē materiam ꝑtinentia, qa mea alia cōsilia hactenus nō inuenio. Et in ꝑmis. Nota ꝙ qn̄ qs sperat succedere in pheudū, pheudo alienato duas habet

actiões. ¶ Bal.in.l.i. ad fi.C. qñ plures vna funt, cõ. qrit num qd pheudatarius hebeat publicationem, vel vtile reiuen. io. mo. Dicit φ non habet pheudatarius aliqd dñium, fed vfufructũ. Sed dicit ipfe, hoc pẽdet ex cõuentione, vł inueftitura. Nã fi qs effet inueftitus ad habendũ iure pprio, haberet dictũ dominiũ, licet teneref ad fuitiũ. Si vero habere debet vtile dñium, haberet vtile dominiũ. Si vero fimpliciť neutrũ hʒ, fed habet vfufructũ .i. fruitionẽ quandã vtilẽ, & plenã Nõφ ab ea exigať vfufructuatio. cau°. nec pdat p capitis diminutionẽ. Sed de hoc alibi plenius no. & addit qd no. inno. ext. de reli. do.c. cõftitutis, & p ber. de refti. fpo.c. olim. ¶ Realẽ cõtra poffefforẽ. Idẽ de ph. pheu. alie. p fre. circa princ.C. cũ de.l. fi.§. fin aũt & .l. peto.§. pdium de leg.ij. Et pſonalem cõtra alienantẽ .l. quoties .C. de do. q̃ fub mõ facit.l. illud .§.fi. de do.ca. mor. & p andre. de ifer. in famulis pheudoꝝ in .§. itẽ qritur, q̃ actio detur vaffallo. in.vi.q. Sed cũ nõ valeat difpofitio teftatoris in pheu. quo ğ iure fuccedit filius in pheu. querit bal in titu. de fucc. pheu. in princ. qa φ nõ iure hereditario cõpetit, nõ tranfit ad heredes. tex. eft notabilis in .l. fi vero.§. hoc aũt.ff. fa.her. Et in eadẽ. 6. q. circa.fi.ibi feruitiũ fcribit φ fuitiũ in pheudi cõceffione nõ pſumit fi nõ pbet, nifi adijciat fidlitas. Tñ femp in ẽ, vt idẽ fcribit i titu. q̃ fit pma ca. be.a.c.i.§. fed nec alia. ver. cõfulẽ dũ tñ ẽ dño &c. Sed an tñc qñ pheudum datur fine fuitio fœmina admittatur, fcribit bal. φ fic in prima Rubri. pheudoꝝ. Poteft tñ cõcedi vt fine iuramẽto fidelitatis habetur vt tex. p quos fiat inue.c. nulla in fi. Sed fi fimpliciter daretur, vt feruiat, quomõ intelligaẽ vide in titu. in qb. ca. pheu. ami.c.i.§. hu° aũt gñis i°. ij°. & dicitur in titu. de cõtro. inue.§. fi qs de mãſo cit ca. pnc. v. col. ibi fi enim dediffet pheu. fimplr. & cet. ¶ An fimplr dãdo pheudũ pſumaẽ folitũ fuitiũ. vide glo. plenã. in titu. de ca. qui. cure. circa. fi. Licet ibi ãdre. de ifer. nõ fequatur eã. Q uinimmo pheudum intelligitur dare fm naturã pheudi. andre. de ifer. in titu. de na. fucc. pheu. circa fi.i.col. ibi. q ğ dat pheu. ¶ Illud tñ no. qd res pſumitur libera, & magis libera quã poffit. Et feruitium, & ftricta forma nõ præfumitur glo. in .l. altius.C. de fer. & aqua. bal. in auten. fic alie. de facro fanct. eccl. & archi. x.q.i. ficut.

¶ Itẽ fciendũ φ filius fimpliciter hereditates, vł eius heredes nõ reuocãt alienata a defũcto.l. vnũ ex familia.§. fi rẽ. de leg.ij.l. cũ a mfe,C. de rei vẽd, & notãt oẽs i titu. an agnat° glo.ij. in.c.i. in fi.& .l.ij. q fucc. tẽ. ¶ Itẽ φ alieatio in agnatũ ẽt vlteriorẽ valet, & nifi reuocet infra, an nũ firma mãet fd phe. cõtro. fu.c. titi°. ¶ Itẽ φ licet reclamet teneri videtur hæres ad pciũ pheudi fm bal. de facro. fanct. eccl. l. i. de ver. obl. l. multum, & de leg. p°. l. apud iuliani.§. fi. licet fec° effet fi in extraneũ vt in cõſti. pma de ph. alie. pheu. ¶ Itẽ pheudũ ẽ pheudatarij dũ viuit, ita fcribit andre. de ifer. in titu. qua olim. pheu. po. al.§. dõare. in .iij. col. ibi at pheudũ nõ ẽ fuũ. Et hinc ẽ φ dicit bal. circa iij.q. in pludijs pheudoꝝ, qd vfufruct° trãfit in pheudatarium, heredefq; fuos mafculos, & fœminas, fi de his nominatum dictum fit. ad hoc vide nota. tex. in.l. ftipulatio ifta .§. fi quis ifta. de ver. obl.

¶ Item man pheuda tranfeãt in monafteria. vide. inno. in .c. in præfentia. extr. de pro. in glo. minor annis. De rebus aũt in ecclefias alienatis, vide pragmaticam frederici tertij, q̃ incipit. Sic fumus alioꝝ.

¶ An poffit cõprimitti de pheudo, vel fieri progatio in aliũ iudicẽ. fcripfi vbi tradũt doct. pheudatarij in .l. fi inter pares in titu. de le.cor. & bal ibi. & in .l.i. circa iij.col.C.fi a nõ cõpe.iu. & pofui in confil. 173. ver. φ aũt de caufis pheu.

¶ Si inter vaffallos ẽ qſtio de poffeffione pheudi, vtrũ dñs poffit iftã cãʒ dlegare Refpõdit bal. φ fic fi vterφ fatetur φ ẽ pheudũ, agitur ciuilis, & nõ ad impofitionẽ alterius pœnæ. Q uia dñs naturalẽ hʒ. iurifditionẽ nifi p quã poffit iudicare naturã pheudi, vt not. Inno. in.c. cęterũ extr. de iudicijs Et fubdit ibi, an poffit ratiõe pheudi puniri, hec fcribit in .l. fi de pprietate.C. a nõ cõp.iu. & ibidẽ, expellẽte d caft° cũ multitudiñ gẽ. ¶ Itẽ bal. in eifdẽ pludijs dixit multa pcipua, & (tũ naturalia pheudoꝝ, & fpecialiter in .q. 7. circa princ. Q uod pheudatari° habet plus iuri fructuario, ex quo nõ folũ habet vfumfructũ, Sed ẽt vtile dominium. Et ideo ibi infra in fecũda additiõe pheudoꝝ addicit, qd pheudatarius ẽ maior fructuario, q reperiatur. Et hinc ẽ φ in penultima col. pludioꝝ fuoꝝ, dicit φ pheudatari° aliẽnãs fuũ vtile dñiũ trãsfert nõ pprietate, q̃ ẽ dñi. ¶ Item idem in princ. 8.q. refert rationem, quare defectus feruitij eft iuftior caufa alijs pdendi pheudum. ¶ Item idem in xiij.q. circa princ. in .i. Rubri. pheudoꝝ dixit φ pprietari° dñs habet poffeffionẽ ciuilem. ¶ Item in pludijs circa .4. pncipalẽ donatiõem pheudoꝝ terminat pheudũ poffe locari refpectu reditus. Et in fuperioribˀ ibi dixerat, φ pheudatari° poteft locare pheudũ, fed nõ in pheudũ dare. Ita cõcludit ãdre. de ifer. in titu. de ca. cor.§. preterea. circa. ij. col. in ver. pheudatarius ergo.

¶ Item pheudũ datur gfa vtriufq; dicit andre. de ifer. i.c. oẽs, fi de phe. cõ. fu. ibi hoc poteft dici circa. 3. col. ¶ Item in caufis pheudalib°, de fimilibus, ad fimilia peeditur, & vltimo ad .l. fcriptã fm andre. de ifer. in titu. q̃ fit pma ca. be.a. ver. notãdũ φ in caufis pheu. ¶ Itẽ qliter in pheu. in reğ ficiliæ meminit, & remittit idem andre. de ifer. in .pma. Rubri. li. pheu. in ver. item qualiter hodie in caufis pheudorum.

¶ Pheudũ acqritur altero ex trib° modis. Inueftitura. Succeffiõe. Et pſcripõe. Inueftitura acqritur cũ traditur poffeffio rei immobilis in pheudo corporaliter. vt in .c. p°. qd fit inueftitura in princ. & ibi fingulariẽ p ãdre. de ifer. & fine inueftitura nemo poteft pheudũ acqrere, nec fit, nec poteft fieri nifi in reb° foli, & folo cohærentibus, aut in his, quæ inter immobilia computantur, Veluti cñ de camera, aut de cana. pheu. daẽ. vt in .c. fciendũ. de pheudi cognitiõe Idẽ fi dixit, vũ impoffe illius pheudi, & teneas in pheudũ licet nõ interceffent inueftitura. tũ p idẽ habeẽ, ac fi interceffiffet. de confue. ræ. pheu. c. fciendũ. Aliqñ dicitur fimplex inueftitura fine traditione poffeffionis vt colligitur ex tex.c. fi facta. fi de pheu. cõt. fu. & ibi notaui ad tex. ¶ Itẽ fcdo acqrit fucceffiõe vt in titu. de fuc. phe. c.i. ¶ Item tertio acqritur pſcriptione, vt fi qs poffidente pheudũ p triginta ãnos, & exhibuit tuitũ dño, quãuis nõ cõftet de inueftitura, poteft fe pſcriptione tueri, vt in.c. fi qs triginta. fi de pheu. cont. fu. Et habes multũ fubtiliter

subtilit & elegáter p bal. d hac pscriptiõe in titu. d phe. da. in iul. con.c.i.§.qdem. Et hoc aduersus puatũ (vt ibi intelligit,& bene andre. de iser.licet ibi pscripsent attẽdendo ẽt valere cõtra dñm certo mõ) q pretẽderet se illius pheudi pheudatariũ, vt in titu. de pscriptiõe. in const. consuetudinem.§. predicta etiam; quia contra fiscum est.c.an vt.eo.titu.l.si.

¶ An aũt possit renũciari pheudo inuito dño. vide andre. de iser.in titu, q pheu.da.po.in fine & in titu. de ca.qui.cur.ven.in.c.similiter potest.in ver.sed quando datur.pheudum. Et habes per bal.in suis præludijs.in .v.q.ibi sed statum qr dixerim. & cæt.

¶ Itẽ pheudũ nõ cõstituit nisi in re soli,vel solo coherenti, aut in his,q cõputãtur inter immobilia ita not. andre.de iser.in titu.in qb.ca.pheu.ami.§ sciẽdũ. Vide eundẽ in eo titu.c.i ver.huius aũt gñis.l.ij°. Alibi scripsit q nauis,& res mobilis nõ potest dari in pheudum In phem.cũst.in.4.col.circa mediũ,ibi itẽ nauis. Vide tex.in.l.p.§.eractio.ver.similiq mõ.C.d rei.vxo.actio Et tex in.l.i.§.si qs de naui & cõiunge,cũ pcedẽti.§.ff. de vi,& vi.Alibi scripsit q quandoq cõstituitur in re mobili.in titu.quo.temp.mi.in. i3.col.in.§.fin aũt dixerit.ibi quomodo in re mobili.

¶ Item potest dari pecunia in pheudũ, vt de fructib⁹ fit pheudatari⁹.not andre.de iser.in titu,q sint rega.38. col.in ver.itẽ si donat dñs tino. De hoc habes p bal.in .l.i.circa.ij.col.C.de fru. & le. ex pen. vbi dicit q nõ est contractus pheudi.

¶ Q ñ vassallus delingt, an fili⁹ pdit ẽt pheudũ vltra no. p an.de is. Vide bar.pleñissime d inter & rel.l.cũ q

¶ Itẽ in pheudis regnt agnitio succederẽ volẽtis.no.in .c.i.q°.te.mi. Vide bal. In.l.si p⁹q.C. vt leg.no.ca.q añ inuestituram nulla realitas acquirit in pheudo. & idẽ dicit In.l.si ea lege.C.de condi.ob causam.

¶ Itẽ audiui bal.tenere.in.l.cassius.ff.de sena.q lz infamis succedat in pheudo. Tñ vẽit eo puad⁹,& succedit fisc⁹. Dic p eu in titu.surd⁹.& mut⁹.audiui bal.diõe

¶ Itẽ si phedũ concessũ ẽ p se,& filijs masculis, & feminis,qñ succedãt fœmi e.vid in titu.epũm,vl abba tẽ cõ.nõ.po.c.i.§.i.& de succ. phe.c.i.§. filia ño,& in ti tu.d eo,q sibi,vl.f.hf.c.q sibi. Et iacob,de bel.in sũma in.d.c.epũm,vl abb.Sz d iuf cõstitutiõis vide.l.in ali

¶ Itẽ differũt pheuda ab emphuheosi,vt bñ qbus. colligit ex scriptis a bar.in.l. vt iuris iurãdi.§.si liberi. ff.de bonis libe. Andre.de iser.tradit in pãbulis suis in v°. q. Dicit tñ bal.in p°. Rubri. pheu. §.& qa. circa ij°.col.qd ius pheudo ẽ ius cõsuetudinariũ, nõ ita rigorosũ,sicut cõtract⁹ emphitheoticus. Multũ tñ hęc iura fraternizant,& assimilant.fm andre.de iser.in titu.q° tẽ mi.c.i.§.fin aũt dixent in 7.col.ver.in fellonia ibi multũ ẽ simile. Vide circa hoc cõsiliũ meũ qd incipit. Nepotes n° xxx. vid bal.l titu.d pa.cõst.§.libellũ in ver.& adde q spe.dicit.l bi dicit differre contra spe.

¶ De materia pheudo scripsit bar.in.l.si finita.in.§. si de vectigalibus.ff.de damp. infec.

¶ Preterea an in pdio pheudali possit pheudatari⁹ cõstituere seruitutẽ and.de is.de pheu. ph.alie. p loth.in .l.fans bñ.ad fi.cõsentit q potest.sed nocet sibi in vita sua tñ. Dicit saly. q sic sicut ẽphitheota. in.l.& in prouintia'i.C.de ser.& aqu. In recollectis meis ego signo ar. contra.de.l.iul.ff.de fundo.& ita.l.sed & si qd.§.sed nec seruitutem.ff.de vsufru. Vbi dicitur q nec pprietarius potest fundo seruitutẽ addicere aliter teneretur ad interesse. Et ita loqtur .l. si ab herede .ff. si vsufru. pe. quã glo. allegat p cõtrario, & nõ bñ soluit iuditio meo,& tex. in cõtrariũ in .l. vsufru. nouũ .ff. de vsufru. Et melius eo titu. l. equissimũ .§. fructuarius. Nisi dicas aliud eẽ in fructuario,& aliud in pheudatario. Est & ad hec alia ratio.qa pheudatarius potest meliorare pheudũ,nõ deteriorare,sine volũtate dñi aut agnato. Et ita firmat andre.de iser.vbi omnino vide in titu.de in ue.de re alie.§.fi.in pnc.vlti.col.ibi ponitur ratio in littera.Immo ẽ tex.in dicto titu.in.§.qd g si pcio. Nã is potest fuitutẽ imponere,q potest alienare.fm ãdre. de iser.in titu.de cõtro.pheu.alie.a pre pri.in.fi.4.col. Preterea,& hoc quo posset,qa pheudatarius nõ potest minuere pheudũ vt in cõst.cõstitutionem.de re.pheu. l°.ij°.Et hoc expresse dãnat gl.in titu.de cap.cor.l.i.§. preterea.in princ.glo.i.

¶ Itẽ qñ conceditur tibi, & heredi tuo,nõ trãsit nisi ad pmũ heredẽ,& de tali stipulatione habes tex.in.l.stipulatio ista.§.si qs ita.de ver.obl.sed videt hoc nõ posset fieri p tex.eo.titu.l.cõtinuus.§.dic, vt ibi no. Sec⁹ aũt si cõcessio fieret rei,vel loco.vt singulr scriptũ reliquit bar.in.l.i.circa.fi.ff.de const.princ. Pro quo videtur ca sus similis in.l.antiquitas.C.de vsufru.

¶ Pheudũ id solũ ẽ regulatũ, & transmissibile, in q° apparẽt instrumẽta inuestiturę corporalis, Vbi g esset cõcessũ tibi,& heredib⁹ tuis,nõ venirẽt dscẽdẽtes iure pheudi paterni,sed iure pactionis,seu cõcessiõis,& iure noui pheudi de gñatiõe in gñationẽ. Et sic nihil operaẽ hęrdis mẽtio,qa nomẽ heredis ppe sũptũ psupõit trãsmittẽ vt in.c.i.an agnatus. Et sic q intercidit transmittin ñ potest.C.de cadu.toll.§.in pmo. Q ui igitur nullũ pheudũ in bonis reliquit,in eo hæredẽ nõ habet fm bal.in.l. executorẽ.C.de execu.rei iud. Nota.qa sub tilis est cõsideratio,sed habet respõsionẽ,ex q° pmum cõtẽplatione patris sit dispositio in heredes, vel nomine pprio heres depẽdens ex defuncto,sed qa succedit in pheudo iure pacti, Itẽ qa licet pheudũ non sit pprie in hereditate,vel de hereditate illius. Tñ est hereditariũ ratione cõcessionis,qa facta p heredib⁹. Et iõ nisi essent heredes nõ videtur admitti fm notata p andre. de iser.magistraliter in.c.i. an agnatus.& bal.in.§.hoc quoq de succ.pheu. Sic & dignitas,& militia nõ cõferuntur,qa nõ sunt in hereditate,nec transeunt in heredes.l.i.§.nec castrẽse.et ibi plene. p bar.ff.de coll.bo. Sed mirũ ẽ q ẽt si nõ sit pheudũ hereditariũ,sed simpliciter cõcessũ p se,& liberis,vel filijs suis. Attñ fili⁹ nõ potest aspirare,& venire ad pheudũ pter ius,& nomen heredis p titu.an agnat⁹. Et sentit expsse bar.in l. vt iurisiurãdi.§.si liberi circa princ.de ope.lib. Et scripsi plenius sup°.cõsil. vi°.circa princ,qd incipit viso casu Et tñ illud nõ habet vt heres,nec ptinet ãplius ad defunctũ,sed recognoscit a pncipe,qui sic dedit pri,sicut filio.fm gl.in dicto titu.an agnatus. Vñ volẽbã attẽtare.q titu.an agna.in pheudo tñ hereditario loqueretur,sed nõ audeo cõtra interpretationem pdicto,& meã,& ẽt qa nulla differẽtia eẽt inter filios,& agnatos Cur g est q in nõ hæreditario filius nõ admittat, nisi vt heres in pheudo, secus aliter? Dic aut bestialiter cõstitutũ,aut soluat apollo. Vide omnino quæ scripsi in

§. videamus ad aliqua alia esset. vt puta in emphith. vt dicit bar. in dicto. §. si liberi. circa pnc. & in simili dixit glo. in .c. titius si de pheu. cõt. fu. & ibi bal. Sed glo.i. glo.ij. in titu. an agnatus miratur etiã de hoc. Et andre. de iser. soluit admirationẽ eo titu. c. i. circa pnc.ij. col. dicẽs quod opatur reuerẽtia paterna, ne a filio afficiat iniuria, si repudiata hereditate, & sic vacet, cõcedatur aditus ad pheudũ ne creditoribus teneatur. Moderni aliter circa hoc subtilizãt vt p eundẽ andre. d iser. eo. c. i. in pº. col. in ver. moderni subtilius intuẽtes & cęt. Consulũt tñ vt soluatur ab his oĩbus, vt filiꝰ faciat inuentariũ, & remanebit pheudũ saluum, et precipuum. Dic vt infra. Vidi postea bal. in dicto. c. i. et mouet alias plures rationes in filio, & multũ abũde, & subtiliter scribit i materia illᵃ. c. ibi vide. Et ego infra circa hęc alia notabilia. in. §. circa. c. i. l. titu. an agnatꝰ &cę.

¶ Item bona pheudalia nõ cõfundũtur vigore cõsuetudinis generalis in regno, quę paganica, & burgensatica confundit, nõ castrensia, vel quasi, ar. ex. l. cõmuni diuindundo. ff. cõmuni diuidundo. \ bi vide. glo. ff. ad fi. quę colligit ar. ad pheu. Pro hoc dictũ specu. in titu. de loca. §. nunc aliqua. ver lxxi. et ver. se. pro hoc. l. i. §. nec castrense. ff. de coll. bo. et ibi bar. Quia pheudum equiparatur militijs, & castrensibus. vt ibi eo. ver. item pheuda exuperant, & ver. dixi. supᵃ. pheudalia. & cęt. Sʒ dubium faceret, qa oĩa pheudalia sũt reducta quasi ad instar paganicoꝶ, & burgensaticoꝶ, ex interpretatione c. volẽtes. Sed certe nõ quo ad oĩa: retinẽt enim pmordialẽ naturã suã, vt sint, & appellẽtur pheuda, Quorũ natura ẽ, vt nõ cõmunicẽtur, ex quo gratijs, et meritis acqrũtur, vt dictũ est. Et si daꝫ potestas pheudatarijs p .c. volẽtes, hoc etiã ẽ ex gra illis cõcessa, nõ aũt vt cõmunicare, vt burgensantica cõpellant. Quia hoc esset in eoꝶ odiũ qd per dictũ .c. cõcedit in eoꝶ fauorẽ, cõtra. l. quod fauore. C. de leg. Restat ğ, vt hic dicitur, ꝗ nõ cõfũdanꝫ ẽt hodie. Itẽ ga cõsuetudo bona, q̃ sũt viri, et vxoris cõfundit. Illa aũt pheudalia potius dicunꝫ pncipis pp directũ dñium. Et vsuffructꝰ trãsit in pheudatariũ sm bal. circa. 3. q in preludijs pheudoꝶ, et scriptum ẽ supra in pma col. ad fi. Et p andre. de iser. in titu. de ph. pheu. alie. per fre. §. pterea ducatꝰ i pº parte dicti. §. circa fi. & hoc iure vtitur magna regia curia.

¶ Item pheuda noua possunt donari vt pbatur. in titu. de alie. pheudi. pate. c. i. & ibi p. d. andre. Quod aũt dicitur, de nouo pheudũ tradit andre. de iser. in titu. de vas. decre. eo. in pnc. Nec in eo succedit frater frati. not. idẽ andre. de iser. in pº. Rubri. pheudoꝶ, in. §. scũ vero corradus. Et alienari possũt sine cõsensu filij, nisi esset paterna. secũdũ eũdẽ. in titu. de inue. de re. alie. in ver. sed per illam generalitatem, qui est in. 5. col. ibi dicit quod loquitur circa princ. 5. col.

¶ Et bal. instruit ꝗ pheudũ nouũ sit qd quis acqsiuit nõ ex successione, vel linea pmogenito & cęt. l. i. circa. pnc. ff. de re. di. Et itẽ si amissũ fuisset, & idẽ p remissionẽ pncipis reduxisset de nouo ad eũdẽ. vt eo. l. tradidit. in xv. q. allñs. no. ff. de pe. l. peculiũ. in §. si cũ. in glo. & ar. ff. de pac. l. ab emptore. Et inde. l. i. in ij. q. dicit filia renũtians bonis paternis, nõ intelligiꝫ renũtiare pheudo qd pretẽdit ex morte fratris, & allegat. c. i. de eo, qui fi. f. i c. ag. et ob. consuluit in suo cõsil. filia renũtiauit. Vbi filia renũtiãs bonis maternis, si illa veniant ad fratrẽ. potest succedere in illis fratri, Quia alio iure venit. p tex. in. l. filius patroni. circa. fi. princ. paul. not. & cęt. ff. de bo. li. Ego de materia hac. scripsi plenius in pº. volu. consilioꝶ. consil. ccxxviij°.

¶ Et qd pheudũ nouũ possit vendi absq; cõsensu pºgeniti Auitũ aũt cũ cõsensu dñi si filius reuocat, etiã si nõ sit heres, etiam in vita patris reddito precio, Et hoc vbi ẽ talis irrationabilis vsus, aliter cõtra. not. idẽ andre. de iser. in. d. c. titius. ibi hodie vtriq; reuocat in titu si de pheu. cõt. fu. Et plenius de nouo pheudo in titu. de alie. pheu. pat. circa. 4. 5. et. 6. col. incipiendo versus fi. 3. col. Omnino vide argumẽta, qbus vtitur. spec. ꝗ pheudũ nouũ possit alienari. intelligiꝫ in vnũ ex filijs. Licet loquatur principaliter in concessione emphitheotica. in titu. loca. §. non aliqua. ver. lxxviij. & vide bal. in auten. & quas ruinas.

¶ Quid sit pheudũ nouũ habes glo. in cõst. regni. in .l. i. §. in acquisitis, in titu. de succ. no. in pheu.

¶ De ascendẽtibꝰ ꝗ nõ succedũt in pheudo nouo habes ãdre. de iser. in titu. qb. mo. pheu. amt. i pº. Rubric. quia sunt duę. circa princ. x. col. pro quo vide. c. i. de natu. pheu. & ibi per bal. et andre. de iser. in pº col.

¶ Vide dictum bal. circa pheu. auitũ, qũo succedũt ffs. in. l. qd dicitur. ff. de impe. in rebus. de fact. & in. l. quid dicit. la. ijº. habes de impensis in custodia castri. Vide dictũ bartholi. circa pheuda i. l. si patroni. ff. ad trebel.

¶ Dixi supra ꝗ pheuda nõ veniũt in cõmunionẽ ratione consuetudinis generalis sed appellatione bonoꝶ comprehendantur pheuda, vide andre. de iser. in titu. de ca. qui. cur. ver. c. i. ad fi.

¶ Et in eo titu. dicit ꝗ pheudũ nobilitat possessorẽ. vt in ver. item ppter dignitatem conditionis, & vt infra in ver. item pheudum confert. et cęt.

¶ Item scias ꝗ inuestitura pheudi potest fieri p procuratorẽ, vt pbatur in titu. p quos fiat inuest. §. sed vtrũ ipse. Nõ aũt emphitheoiis. Item ꝗ pheudũ morte fini tũ debet acceptari per cõsequẽtes infra annũ, & diem. vt scribit salyc. in recoll. inl. si. C. de iure emphi. & est tex. in titu. quo. tem. mi. in. c. i. §. sancimus ut nemo miles. Et ibi dicit ãdre. de iser. ꝗ in reg. sicilię hę poene solent remitti: Et est tex. de acceptatione infra annũ. in titu. de ph. pheu. alie. p fre. l. imperialẽ. §. si qs. Sʒ ẽptori pheudi nõ currit tempus ãni, & diei, ita not. andre. de iser. i titu. pdicto. §. pterea si qs pheudatariꝰ, i fi. illiꝰ. §.

¶ Nota qd aliud est inestitura, aliud ẽ possessio. sm andre. d iser. in titu. qui sua. tene. in ij. col. ibi alijs videtur & melius p Dy. extr. de reg. iuris. c. beneficium.

¶ Et an fiat inuestitura p patrem vide ãdre. de iser. in dicto titu. quo tem. mi. §. sancimus vt nemo miles. ibi Sed an tunc mittetur & cęt.

¶ In regno vero sicilię nõ fit inuestitura pheudi, per verba inuestio te, sed fit puilegiũ dationis in pheudũ, & littera executoria de ponendo in possessionem. Hęc not. andre. de iser. in titu. si de pheu. con. fu. c. naturales in. 4. col. ibi. non. quia dicit.

¶ Dicit lodo. ꝗ in iure sunt rationes ꝗ vassallus non potest dño inuito pheudũ alienare, vt in. c. qua in ecclesiaꝶ de cõsti. & in vsibus pheudoꝶ p totũ. Qd est verũ, nisi ille cui fit aliẽtio velit supportare oẽ grauamen dictũ est singulare in. l. muri leguli de muri le. lº xiº p illũ tex. ẽ mirabile Pro eo facit. l. ij. in princ. solu. ma. Sed hoc

ma. Sȝ hoc dictũ nõ ẽ verũ, & cõtra casũ in. c. i. d duo.
fra. de no. bene. inue. vbi nõ potest seruire p substitutũ
nec aliũ subrogare. Et si dicis, ibi nõ apparere ꝙ vol/
uerit supportare onera. Respondeo ꝙ subrogatus de/
bet eẽ eq̃ idoneus. vt. l. agente C. d agen. in reb⁹, l°. xi°
Et facit. l. iniurijs. §. siqs ex corpore, eo. libro. Ergo de/
bet intelli ꝙ ea, q̃ pmisit, faciet sicut pncipalis, alias nõ
haberet dubium lodo. pontanus.

¶ Et ẽt dicit lodo. in suis notabilibus. Tu scis ꝙ vassal
lus nõ potest de pheudo, ẽt pro anima disponere, seu
legare vt in. c. p°. §. donare. qui. pheu. o. po. alie. & c. ipe
rialẽ de ph. pheu. alie. p fre. l ver. pheu. Sed an hoc p
cedat ẽt de iure canonico (hoc nõ dixi in repetitione
mea aũt. similiter. C. ad. l. fal. qa tunc nesciebã) dic ꝙ
nõ. ita determinat host. disputãdo bñ p xv. rationes. et
ar. in titu. de immu. ecc. §. inquãtũ vero, nec illa ꝙ ẽ p
petuamẽte tenẽdũ. Et iõ lodo. in dicta disputatione, in
xv. & xvi puilegio nõ bñ repbat bal. in. l. si pupillus.
§ cõcessa. ff. de don. inter vir. & vxo. vbi p illũ tex. tenet
ꝙ valet alienatio ad pias cãs rei generalr alienari phibi
te. ꝙ not. Ioa. siculus, hic ioãnes sicul⁹ nescio qs sit, q
hec addicit ad lodo. Sed vana ẽ hec disputatio in hoc
reg̃, vbi specialr ẽ phibitũ dispõere in ecclesias p reges
nfos, & specialr regẽ fredericũ tertiũ, p vt in titu. prag
maticar̃ videbis. Et ẽ expssũ ẽt in. c. volẽtes. De q° dic
vt ibi scripsi in glo. mea ordi. sup ver. postq̃ l ecclesias
Verũtñ si defructib⁹ pheudi vellet p anima, vl p remu
neratione fuitior̃ relinquere, an possit. habes p andre.
de iser. in titu. anagnatus, si bene memini in. c. i. ad fi.

¶ Itẽ nota. qd nõ licet pheudatario, sic ẽphitheotę vẽ
dere fũdũ irreqsito dño Dicit bar. l. i. §. hoc interdictũ
ff. vti. possi, & ibi ẽt alia de pheodis. & l. fi. C. p iur em/
phi. vbi pleni⁹. Itẽ in ẽphitheotica de q° pleni⁹ trado.
sup° in alio volumiñ cõsi. spealr ibi tracto ꝙ si aliqs em
phitheota vẽdit rẽ irreqsito dño redimẽdo eã, postea
an pdat nihilomin⁹ rem. Quid aũt eet i pheudatario
vid gl. q. in. l. impialẽ l titu. d phi. pheu. alie. p fre. Et vr
ꝙ sic, p q° vide. c. i. §. i. in titu. d be. fe. l gl. et ibi p ãdre.
d iser. vide eũdẽ i titu. d leg. cor. circa finẽ pnc. c. si iter
pares, Et hac determinatiõe vr mihi cas⁹ in. l. rogo. ver.
nec psit. ff. de fidei. lib. Et recurrẽs ad illũ tex. Iueni apo
stillã dy. mouẽtis. q. si pheudatari⁹ vẽdidit pheudũ, &
postea redimat, nũqd amittat pheudũ, & dicit videri ꝙ
nõ. p. l. si filĩ. ff. d po. et. l. aq°. §. Itẽ labeo. ff. de acq. pos.
Subdit sȝ teñ tu ꝯtrariũ. p illã. l. et supra eo titu. quidã.
et vltra tex. in pall. l. rogo. videtur ẽt tex. in titũ. qd iu
re si post alienationẽ pheudi & cet. c. i. Optime facit. l.
dicta. §. si, ver. & q̃ actiõẽ. et. l. habet licet ad fi. ff. d euic.

¶ An pheu. possit p aliũ fuir. vid dñm meũ raphalẽ i
l. qsqs. et. l. ad similitudinẽ. C. d epi. et cle. & ibi p bal.

¶ Itẽ pheuda ꝯparanť milities dicit an. d is. in titu. d na
tu. pheu. circa. fi. ibi secũd⁹ cas⁹ ẽ. Pheudũ militia dr,
dicit an. de is. in titu. p q°s fiat inuest. §. psonã De mi/
litijs spealr habes tex. i auten. d ex. & intr. §. optimũ. vbi

¶ Alibi dicit an. d is. ꝙ pheudũ ñ (oĩno vide coll. v.
ẽ nomen iuris ciuili, et dr a fide. in titu. de no. fide. for.
circa. ȝ. col. ad fi. ¶ Item qualiter fiat executio sen
tentię in pheudis vide andre de isr. in titu. de inue. de
re alię. facit. §. quid ergo. ibi sed an iudiciale pignus.

¶ Itẽ an pheudũ sit vniuersitas iuris, Et an vna re acq
sita ceterę acqrãtur. Et q° mõ trãseat possessio, & qũo
vidicaf, et hȝ diuersos agros, & iurisditionẽ, & cõces/
sum cũ iurib⁹, & ptinentijs suis. Quid importet ver/
bũ pertinẽtijs et cet. vide andre. de iser pleqntem hoc
in titu. qd sit inuest. circa princ. c. i. et plerum circa. fi.

¶ Pheudum ꝯfert qlẽ nobilitatẽ, & dignitatẽ fm ãdre.
d is. l titu. p q°s fiat Inuestit. c. i. §. psonã vid eũdẽ i titu.
q̃ vas. iure. d fi. ver. i fi. ij. col. Et pheuda dãr nobilib⁹. &
p hoc fit paradoxũ. ita scribit andre. In titu. si d pheu.
cõ. fu. c. fil. g nati. ¶ Itẽ pheudũ potest dari eo pa
cto vt nõ fiat iuramẽtũ fidelitatis dictũ ẽ sup° l p°. col. i
pnc. fm an. de iser. in titu. p quos fiat inuesti. c. fi. ad. fi.

¶ Itẽ an hodie possit de pheudo pmitti vide an. de is.
in titu. d. l. cor. . l. inter pares i pnc. & vid olno q̃ ibi scri
bit, Et ẽt qñ aliẽat qs pheudũ, qñ id pdit d cõpromisso
i pheu. vl de progatione i aliũ iudicẽ meminit bal. in.
l. cũ eor̃ ad fi. C. de sen. interlo. ¶ Itẽ pheudatari⁹
nõ potest in pheu. arbores fructiferas cedef. vide bar.
l. in fraudẽ ad fi. ff. de iu. fi. ¶ De relicto in fructi
b⁹ pheu. an valeat, Dic ꝙ sic fm bal. i ti. de suc. pheu.
. c. idẽ tenet in cap°. p°. §. donaf q̃lr olim. pheu. po. ali

¶ In pheu. heredi. nõ pdest cõfectio in ventarij sentit
and. d iser. in ti. d ph. phe. ali. p fre. in p. circa fi. v° sed
iu heredi. de q°. p bal. in. §. donare. v° sȝ ego. & in ti. d
ph. phe. ali. p fre v°. ꝯtro verũ pr Maxime si fruct⁹ sũt
seperati, qa tũc sũt ppe heredis. l. in edilib⁹. §. in reb⁹
ff. d do. Et ita terminat bal. in titu. de suc. phe. c. i. q. ꝯtro.
vassall⁹ grauat filiũ heredẽ ¶ Itẽ si pheu. ẽ amissũ
ob fellonia tñ pheu. remanet paternũ vt p⁹ nõ aũt sit
nouũ. ita scribit and. de s. in ti. q. mo. phe. a. circa x. co.
ibi itẽ licet Aduerte qa sũt duo ti. vid l p°. Arg. vt hic
tñ ẽ cõtra. l. paul⁹ ad fi. ff. de acq. here. al. est. §. sub. l. pu
pill⁹. vid eũdẽ in ti. de vas. de cre. c. circa p. i. co. ibi itẽ
no. protũ Sed si qs in vestif vt de pheu. antiq°: an psu
maf ãtiquũ. vid bal. i plu. pheu. circa. ij. decisionẽ pheu.
i v°. circa hoc dubitaf. Vidior meminisse bar. tãgere in
l. ꝙ dr. ff. de impe. in re. do. fi. ¶ Sed pheu. pp de
lictũ pris, an pdat fili⁹, distinguit Dy. an sit paternũ, vl
auitũ in regula iuris, nõ debet aliqs ad finem.

¶ Itẽ bar. sumit ar. ꝙ possit vẽdi pheu. in vito dño qñ
ẽptor vult subif oẽ onus, ad ꝙ pm⁹ phedatari⁹ vẽditor
tenebaf in. l. muni legu. de muni. le. l°. xi° ¶ qñ pp
necessitatẽ alienaf vide bal. in ti. q. mo. phe. a. v°. aut si
libellario Ibi and. d iser. dicit & cet. Et statim subdit
ꝙ alien° nõ facit pdere phe. nisi secuta traditione. Et
ibi ꝙ alien° dr q̃tuor modis. ¶ Pheudatari⁹ po/
test in pheudare glo. & bal. in ti. de ca. cor. l. i. §. preterea
Et ibi verũ pheudatari⁹ habeat vtl dominiũ Et vr tex.
an possit in pheudare. l. i. §. calidis in p. in ti. d ph. phe.
ali. p fre. & glo. p°. meminit ex tex. eo ti. §. illud q° q. &
and. de iser ibi dicit hic subpheudatari⁹ cui pstabit ser
uitiũ Dicit lodo. pheudatari⁹ potest ali ipheudaf phe.
inuito dño & ẽ clarũ Sed an possit pheudata. pm⁹ fmũ
tare ius pheu. dño in piudiciũ scdi teneas ꝙ nõ. l. si pe
ten. doc. in te. resti. sed act⁹ ẽ vnic⁹ in. c. i. v°. fin. aũt dis
sentiẽte. q. dũ phe. a. po. Et addas ad. l. fi. ff. de pac. ꝙ sic
ꝙ no. tu ij habes phe. in ptib⁹. lodo. ¶ Itẽ. no. ꝙ
iur vsuũ pheu, õnia pheu. diuidebanť, ex ceptis pheu.
marchionat⁹, ducat⁹, & comitat⁹, ita scribit and. in ti.
impator lo. in p. ij. co. ¶ In pheu. an pr succedat na/
to, & patru⁹ ibi vide eũdẽ in q. col. & in ti. de na. suc.
phe. co. i. & ibidẽ p bal. ¶ No. bar. ꝙ dubiũ phe. re/
lingť interpetratione cõsuetudinis in ti. qt sit in ve. §.
pte. ad fi. ¶ Meminit and, d iser. an nõ ostẽdẽs cõces
sionẽ phe. pdat illud in ti. de pa. iur. f. l. i. in p. in. v. col.

¶ Cur. phedatarij dicũť milites Et qñ pmittiť phe. q°
mõ agiť Et ꝙ siñ in ve. nõ ẽ phe. Et pheudatarij qñ di
cũtur maiores Et seruitium non debetur nisi quando
petitur. No. andre. de iser. de phibitioñ pheu. alienadi

p fre.§.firmiter in pnc.Et pseguit ibi q potest fuire p substitutū qñ ipse ē inhabilis.Et ibi q leges illoꝝ,imꝑetēur ex q° fuerūt factę añ concessionē regni sicilię, Nō seruātur in reg nisi qten⁹ sūt rationabiles.& ibi pseqt mlta bōa,et circa articulū an possit p substitutū suiri,Et qñ vassall⁹ ē paup,Et qñ īfirm⁹ et cęt. ibi vide.

¶ Dicit lodo.in suis sin. Tu q habes pheuda scis bene, q si vassall⁹ nō pstat dño fidelitatē puat pheudo Q d tñ intellige nisi eēt pheudū exiguū Tūc enim licet vassall⁹ nō pstet fidelitatē,nō tñ puat Cognoscit pheudū magnū,vl paruū ex q̄litate psoę.Puta qa impator daft vni mag comiti vnū castrūculū Et ita limitat bal. totā materiā pheudi.c.i.§.ē & alia,q̄ fuit.p.ca.be.a.vs. pheu.all c.q.vbi dicit eē tex singularē d capi.extr.ord. co.co.li°.Et iō allego pncipalr tibi bal.et nō tex.qa illa Rubric,in paucis locis reperitur.lodo

¶ Itē lodo.Dicit q hodie fœmina nō succedit i pheu. Fallit,nisi pheudū nō sit cōcessū p seruitijs,sed ad mercedē Et in hoc ego cōsului q sic succedit fœmina cū obligat recipiētem ad seruitia sm solum in.c.decedēte qui pheuda,pi.et dicit de hoc esse casū in.c.si an. de ea p.extr.ordi.contra lodo.

¶ Et in.§.se pterea si inter circa.iij.col.ponit.qñ petit pheudū,q̄ actione agatur .Et qd sit pheudum.

¶ Itē pheudatarij no soluunt collectas. sm an.de iser in titu.q̄ sint rga.sup verbo āgar.circa.ij.col.in ver.ab his in fcogno Sz tex.nouiter inclusit pheudatarios. Et i scqnti col.dicit,q pheu. nobilitāt psonā possessoris

¶ Et mobilia,q̄ sūt adistructiōē phe.cēsent pheudalia

¶ Item pheudum transfertur a lege in alium, sicut p contractum secundum andrę.de iser. in titu. de statu. con.li.ec.§.si vero domine temporalis.

¶ Item de duobus pheudatarijs vtrū vnus possit vendere sua iura alteri pheudatario,vl locare ad longum tempus sine consensu dñi.Et idem in emphitheosi ecclesię.tradit bal.in l.voluntas.C.de fideius.

¶ Et ibi dicit q pheudatarius potest subimpheudare Sz nō alienare p aliā speciē cōtractus.Q uasi sentiat,q subipheudare, nō sit alienare, sed videtur intelligere cōpheudatario sm pręmissa, Et infra expsse declarat, dū subdit,ibi,& interse.Et ibi vide d alienatiōe pheudoꝝ Et ibi pōit qd significet verbū agnatos.qa dicit significare affectionē loqntis p.l.lucius.ff.d hęre. insti.

¶ Idē bal.singlr,& plene tradit d hoc.Et an marchionat⁹,& ducat⁹ possint adiudicari,et qs cogscit,& mlta aurea dicit.in l.vnica.C. si de poste.ni.ap. Et transtuli partem in repertorio.in ver. decretū in additionibus.

¶ Itē de diuisione pheudi vide tex.et ādre.d is. et bal. in titu.de nouis pheudoꝝ §.itē sciendum Et idem bal. tradit in pręludijs suis in 1°. pheudorū.in xi° q. licet ipse appellet ibi tertiam.sed ego concludino omnes q̄stiones suis precedentes ibi,& sic est xi.

¶ Itē q hodie possint ipheudari Et an pheudatari⁹ possit i pheudū dari,& alia pluraq bōa.vid p bal.in.c.i.in p°.Rub.pheudoꝝ.sup ver.marchi.circa xxi,& xxij.q.

¶ Itē oē castrū ē pheudū q̄ternatū,Sz nō ē contra, sm ādre de is.in titu.d cōtro.pheu.ap.pa. Ibi itē castrum pheudū ē quaternatū.in iiij col.Et q castrū ē pheudū. not.glo in consti.i.ad fi.de officio iustitiariatus.in ver preter questione glo,pro est,

¶ Et q̄ dicāt pheuda q̄ternata,& qd differt baro,apheudatarijs vide andre.de iser.in titu.de sta.do.in.q.i

¶ De castro,& villa cōstructa ad ęmulationē alterius vl vt nō fiat in limitib⁹ ipe̷ij.vid bar.in.l.ex hoc iure, in pnc.4.col.ff.de iust.et iur.De hoc ēt qd nō possint castra noua fieri ad ęmulationē,vl iniuriā alteri⁹,meminit inno.in.c.pisan⁹.extr d resti.spoli,vers⁹ finē.& ē gl.not.in.l.ij C.de fun.lim.l°.xi°.q̄ dicit q lz cuiq facere,& habere castra,nisi,i limitib⁹ ipij,vl ad ęmulationē alteri⁹ Ibi vide gl.i.in l.op⁹ vbi ē tex.not ff.d oper. pub.&.l.puincias.C.d odi.pua.Sz i his iurib⁹,& glosis,et dictis doctoꝝ nō iuēio niatā turri,q̄si sit minoris cōsideratiōis Sz certe vidēda sūt iura cōstitutionū,q̄ ēt d turri specialr loqt.l°.iij°.q ē vltim⁹ cōstitutionū i titu. d nouis ędificijs p totū,et specialr i cōst.fi.Et q̄ ibi scripsi.Et ibi plēe scribit an.de is. Et ibi phibēt ēt turres fieri in locis tñ dmanij,vt dicit dicta cost.vltima,i pnc. Q d not.val d an. d is. q sic nō icludant loca baronū, Addo nec puataꝝ psonaꝝ, cū dicat d locis dmanij ptinētib⁹ ad pncipē pleno iur.At hęc mea ē in loco dato fgni,& sic exiuit pncipis dmaniū Itē ē loc⁹ pp⁹,nō dmanij,vt dicit tex. i d.l.p puincias i fi.Vbi lz oia facere,nisi ad ęmulationē,vl scādalū.vt no.i.d.l.op⁹ &d. ij.& l.p puincias pdicta.vbi gl. verbū proprios.

¶ Itē not.singlr q pheuda dāt licite p patrocinio,id est aduocatis p aduocatiōe,sm an. d is.i ti.d pheu.guar. vl castel.i iij.col i ver.hę.poēs ibi itē nō ne hoc Et vidi magnificū dñm chāchiū,rois admiratū hui⁹ regni cōtulisse pheudum egregio viro dño ātonio de guisualdo eius aduocato ordinario.

¶ Sed an teneatur aduocatus pheudatarius defendere dñm iniudicio,nec esse contra eum.vide p andre.de iser.in titu.quib.mo.pheu.ami.circa princ.

¶ Ex q° natura pheudi ē vt nō possit aliēari. vt voluit bal.i pludijs suis pheudoꝝ An q̄ nō possūt aliēari,possūt pscribi,Et vr tex.q nō i.l.fi.§.nemo itaq.C.co.de le.Vid an. de iser.d ph.ph eu.alie.p fre.i.§.pterea ducat⁹,i iij.dicto et ver.nā et mlta,ibi renūciasset Et pendē.in.§.illud q° q circa vij.in fi.& viij.col.in pnc.Vid bar.in l fi.C.in q.cau.in te.re.nō ē.neces.ēt.ver.itē op. q ipator seruiuit nobis d vēto et cęt. Et vid gl.in.l.nō ē incognitū.C.q.nō ob.lon.tp. pscrip.Et ibi scripsi ad glo.Et bar.in.l.h.i⁹.§.diui.ff.de leg.p°.in xij.q

¶ Itē no.q phibita aliēari,si alienāt nūllū ius nec dominiū trāsfert,Possessio tñ trāsfert.vt habes p an. de iser.in titu.d ph.pheu.alie.p fre.§.illud q° q in ver.in cōtractib⁹ veteris q ver. ē in vi° col.Et dico q possidet ciuilr,et nalr,nisi p cā fruitiatiōis,vt sētit in Rub.ff° q in.q.donationis factę papę siluestro a constantino.

¶ Sed an vsucapiāt vide bar.in l.fi.circa.4.col.ibi itē op. q seruiliter.C in q.ca.in te.re ē ne.Et in .d.§.illud q° q habes q siñ ciuili stipulatiōe nō pcedit pscriptio in verbo siñ ciuili Dyn⁹ in.l.iij.§.si cu.l.se.ff.d adi.le. sumit argumētū,q hęredes dñi possūt excitare cām fellonię cōtra vassallū,licet dñs tacuit &hoc dicit in.d.§. fi.Subdit postea argumētū cōtrariū in.l.pxima.et C.de inoff. testa.l.ōnino,&ubi gl.et de reuo.do.l.i.in fi.& l. his solis,&.l.genelr.dy.illa ē.l.fi.illi⁹ titu.& ē no.glo. ibi sic scribēus.Et sic sūt arg.q pheudū nō ē auferēdū filio pp fellonia pris,sed qñ & cęt.Gl.alibi sumit agr. q fellōia pris nō debet in pheudo nocere filio in.l.ij.C. d lib.& eo.li.Et cy.reasumit q.in fine illi⁹ legis sm iacobū d are.cōsiderās an sit paternū,aut auitū, et an hęreditariū.an ex pacto,& prouidentia pncipis,Q uia cōcessum pro patre,& filius,dic vt ibi. Sed hoc vt hic ex alia parte addidi, varia est hęc questio.Q uando aūt ē auitum videtur nō perdi.per tex.in.l.iii.ff.de interdic, ad q facit.l.paulus.§.i.& fi.ff.de bo.libe,

¶ Vide ēt ad hoc supra ver. qñ vassall⁹ delīqt et cet. & de hac q̄stione vide elegāter. bal. in titu. d̄ proh. pheu. alie. p fre. §. insup circa. iiij°. col. ver. q̄rit glo. numq̄d. & cet. Sed vana ē hec disceptatio iure pheu. p tex. in t. tu. si de pheu. cō. fu. c. si vassall⁹ culpā. Et sēqͥt bal. vbi sup°, & maxime cōsiderata pragmatica regis martini in suo loco posita, q̄ incipit, & q̄a, Et dic vt ibi scripsi.

¶ Alibi dicit ādre. de is. q͂ terti⁹ cōtra quē agit̄ ad pheudū nō potest excipere cōtra agētē, q͂ is nō fecerit fidelitatē. Quia hoc competit dn̄o dicere, & sic contractus non obijcit ius tertij. Ita no. andre. de iser. in titu. de cap. cor circa finem. primę col.

¶ Item scripsit bal in. l. liber. de adop. relatus ibi p. d. meum q͂ si libero patrem ab homagio, vl' vassalagio nō tn̄ intelligo filiū ex eo liberare, sed ex eo nascituros, Ex eo sic per. l. ij. C. de libe. & eo lib.

¶ Sed an sacramētū fidelitatis fieri possit dn̄o p procuratorē vide andre. de is. in titu. q° tē. mi. c. i. circa. iij. col in ver. sed an tūc. & habeo. not. in margine, in titu. per. quos fiat inuestitura. in ver. sed verum, in princ.

¶ Preterea. dicit glo. in. l. si eiusq͂ rei. §. sed, & si plures. ff. de vsufruc. q͂ singulis heredibus domini faciendū est sacramentum fidelitatis.

¶ Item si alicui cōcedit̄ castrū, an videatur cōcessū oē ius, & possessio ipsi⁹ castri. Vide q̄ scripsi ad. fi. in. l. etiā. C. solu. matr. sup tex. Et vide etiā circa materiā notata per. me in auten. sed, & si q̄s. C. de se nup. Et scripsi supra. In consilio, quod feci pro archiepō montis regalis, Et bal. in titu. de ca. quicum. ven.

¶ Itē dicit Dn̄s. R. iy. i l ec. put legit̄, vide in. l. apud iulianū. ff. d. l. i. q͂ si cōcedit̄ alicui corp⁹ ad ēphitheosim & filijs suis, nō potest pr̄ tenfitare, in p̄iudiciū filiorū. Et audio q͂ bal. tradit i auten si q̄s ruinas, q͂ potest ci ca nomen, & ius heredis filius habere, q̄a videtur taci te in tali cōcessione pater fecisse dōationē filio sibi vid bar. in. l. vt iurisiuran. §. si liberi. ff. de. op. lib. vbi similiter dicit secus in pheudo, quia debet. vt heres venire.

¶ Circa emphitheosim dicit lodo. in suis sin. emphitheota nō potest alienare sine dn̄i licētia. l. fi. C. de iure emph. C. potuit locati. sed pōe, q͂ ē abiectū pactū inter dn̄m. & emphitheotā q͂ possit ēt emphitheota vēdere rē emphitheoticā, an intelligit̄ posse siñ ei⁹ cōsēsu. spe. In titu. de loca. §. nūc aliq̄ ver. l. xxxxiiij. tenet q͂ teneat̄ regrere ēt hoc casu dn̄m. Intelligit̄ enim hęc facultas cōcessa s̄m iuris dispositionē allegat. l. si qñ. C. d̄ inoff. testa. Sed hoc dictū nō est verū, nā creditor potest vēdere rem pignoratā, licet fuerit actū in cōtrariū, si non p̄cedebat terna monitio. cas⁹ ē in. l. fi. C. d̄ iuf. do. impe. Sed q̄d si pactū sit. pone q͂ creditor possit vendere, an regratur monitio. secūdū spe. sic sed ē falsum casus est in. d. l. si cōuenerit. i. Rub. alleg. glo. in. l. creditor. C. de distran. pig. Itē habēs seruitutē nō potest illā cedere in aliū, nisi simul cū fundo. vt l. via cōstitui. §. si fund⁹. ff. d̄ serui. ru. p̄. Maxime ponit q͂ dedit sibi licētiā cōstituēs q͂ possit in aliū trāsferre. Tūc eni potest, absq͂ fūdo cedere vigore pacti. cas⁹ ē fin. in. l. p fundū qui pluri ff. de ser. ru. p̄dio. Nō obstat. l. si qñ. q̄a ibi priuilegiū poterat opari aliud, si habilitat quē ad testādū, merito nō operat̄ cōtra ius cōe. Secus in casu nr̄o vbi nil operat̄. Et miror de Ioāne andrea in additione q° mō repbet. spe. lod. Ego d̄ materia in p° volu. cōsil. scripsi cōsil. lxxviiij. ver. itē no. q͂ si in cōtractu s̄m lodo. sententia magis placet, vt verba sint opatiua & aliq̄d iducāt. ar. l. si qñ, & ibi mlta alia prinētia ad materiā scripsi. Et dictū spe. refert, et seq̄t̄. d. floria. in. l. si stipulat⁹ ius. ff. d̄ vsu. Et posui ēt ad tex. C. d̄ iur ēphith. l. ij. in ver. te

¶ Bar. tn̄ alibi dixit q͂ tal' ius trāsit ad filios (pellere. pro eq̄lib⁹ portionib⁹: & nō p portionib⁹ hereditarijs nec ad eos vt haeredes. Et iō si se abstineāt habūt nihilomin⁹ illud ius. ad hęc ēt vide q̄ scripsit dn̄s Latin⁹ credo s̄m doc. & āg. in. l. si tibi. x. §. si pact⁹ sim. ff. d̄ pac. Vide spe. in titu. loca. §. nec aliqua ver. cl viiij. & ver. lxxviij.

¶ Itē & talis cōcessio intelligit̄ ordine successiuo, licet in cōcessionib⁹ dicat̄ cōiūctim, & copulatiue v3. sibi, & filiis suis Nā intelligitur p° sibi, et postea filius. Hęc bar. singlr̄ scripsit in. l. si nō sortē. §. libert⁹. ff. de cōdi. inde in xij. q. et. l. vt iurisiuran. §. si liberi. ff. d̄ ope. libe. & dic vt ibi [S3 q̄d si dicat cōcedo tibi, et filiis tuis masculis, & foeminis. certe nec foemina admittit̄, nisi d̄ficiētib⁹ masculis. p tex. in titu. de succ. pheu. c. i. §. filia vero. Vide ēt titu. qñ pheudū ad fi'iā ptinet. c. i. Sed de hoc habes cōstitutionē in aliqb⁹. Bar. dicit vnū mirabile dictū d̄ p̄uilegio sic cōcesso in. l. fi. C. de p̄uilegijs spo. li. x i Et habes cōs. bar. q̄d incipit dn̄s amatus et cet. pro q° videt̄ cas⁹ in simili in l. antiq̄tas C. de vsusfruc. Et ibi singlr̄ not dn̄s me⁹ raphael differētiā inter heredē, & successorē Illud tn̄ fuit dictū Cy. in l. liberti C. d̄ op. libe. in ver. ex hoc not. Et idē voluit in simili ādre. de is. in titu. epūm, vel abb. §. qn etiam secundū secūdam lecturam, et expressius in c. i. in princ. in titu de succ. pheu. §. idem ver, moderni subtilius & cet.

¶ Itē imunitas cōcessa tibi, & heredib⁹ tuis, intelligit̄ ēt ordine successiuo, vt pbat̄ p glo. et bar. in l. gall⁹ §. idē recte. de liber. et post. S3 q̄d si disiūctiue dicat tibi vl' hęr d̄b. Dico q͂ ē p ind, ac si dixisset copulatiue. et cas⁹ ē singlr̄. ibi in c. i. de eo q̄ sibi, & heredib⁹ suis, q̄d ē cōmēdādū lodo. Christophor⁹ meus dicit, Ipē allegat l. galus sei⁹ ff. solu. ma. Q d̄ bn̄ facit ad hoc vt ego puto eē indubitatū, q̄a qñ dictio, vel ponit̄ inter diuersas psonas, honoratas ēt in cōtractib⁹ resoluit̄ in cōiūctā. cas⁹ ē ibi doctores tēnēt in l. cū q̄dā C. de verb. signi. Ad q̄d facit l. gn̄aliter C. d̄ insti, & sub. lodo, Et vid tex. not. ad hoc in l. i ff. d̄ iure imu Vbi immūitas cōcessa psonis, nō trāsit ad heredes, nec ēt ad liberos ex foemina Hoc aūt vr̄ eē cōtra doctrinā bar. in l. haec vera ff. de leg. p° Vbi dicit q͂ dictio et copulat, & vnit principaliter, sed dictio cū accessorie et idē dicit in auten. ingressi. Sed tūde q̄d qualitas p'sonaȝ hoc iducit, vt successiue intelligat̄, et in tpe, l3 equalr̄, & p̄ncipalr̄ vocēt Et merita, et affectio, q̄ cadūt p̄ncipalr̄ in p̄re, nota bn̄ Itē & verba, q̄a dicit aliqñ heredib⁹, q͂ eē nō potest nisi post mortē. sup° dict⁹ tn̄ lodo. in suis singularib⁹ scribit, q͂ si alicui p p̄ncipē cōcessa ē immunitas ab ōnib⁹ onerib⁹, et psonalib⁹, & realib⁹, vr̄ ab his onerib⁹ liberari, q̄ possūt breuiter, & leuiter expediri casus est vnicus in iure in. l. de curio fortunam. c. de curio l° x°.

¶ De immunitate cōcessa ex cā necessitatis, an trāseat ad filios, & d̄ alijs p̄uilegijs cōcessis ratiōe officij, pfessiōis vl' dignitatis. vide dn̄m raphaelē in. l. ii. C. d̄ epis.

¶ Item bar, glo. in l. liberos ff. de sena. q̄d (& cleri. priuilegiū concessū nō extēditur vltra pronepotes.

¶ Dixi supra ver. itē bona pheudalia sed q̄d si dictum

sit sibi, cũ filijs suis: qd hæc adiectio significet. vide. l. si ita fuerit seruit. ff. de manu. §. fi. incipiente, sed & si ancilla. Pheudalia nõ cõfudit vigoř cõsuetudinis gñalis in reg̃ Vltra allegata ibi, videtur mihi tex. in. l. i. §. nec castrense. ff. de colla. bon. Et ibi vide. §. se. de acqsitis in dignitate, an cõferãtur, & dicit ꝙ nõ, ꝙ nota ꝑꝑetuo. Vide circa materiã, quę scribo in p° volũ. consil. cclij. Incipiẽte in nomine dñi circa ꝑnc. Et scripsi ẽt in rubrica, de bonis acqsitis, cõstãte matri°. in cõsuetudinibus nostris syracusanis.

¶ Vide glo. in. l. i. §. cũ patron⁹. ff. de offic. pręfecti. vr. sup not. cũ inimicis Quod si vassallus faciat amicitiã cum inimicis domini amittit pheudum. vide glo. fi. in. l. adoptiuum. ff. de inius. uoca.

¶ Itẽ ecclesia non potest de pheudo cognoscere. c. verũ. ď foro cõp. et. c. cæterũ, &. c. cũ cõtingat extr. ď iud.

¶ Item mare ẽ dñi territorium tantũ, quãtũ potest qs respicere infra mare. no. in. c. statutũ de elec. in vi°.

¶ Itẽ si vassallus moritur sine hęrede bona sua trãsferuntur ad baronẽ vassalli, nõ ad regẽ. ar. l. vsufructo legato. ver. vñ ẽt. ff. de vsufru. facit. ff. de damp. infec. l. hoc ãplius. in fine. et. l. si finita. §. fi. de vectigalibus. co ntm. Et videř ratio qa cõceditur baronia cũ suis iurib⁹.

¶ Itẽ si hæreditas cõsisteret in reg̃, vel alio iure indiuisibili, filius hęres nõ adimplẽs volũtatẽ defuncti, caderet a debito iure naturę. Dicit dñs florianus notanter in. l. si seruus seruũ. §. si seruus. ff. ad le. acqui.

¶ Itẽ minor succedẽs, i pheu. nõ soluit releuiũ. nisi fact⁹. maior. vt I tit. ď cap. cor. §. simili. ver. possidet tñ ecclia.

¶ De releuio in l. fi. et glo. & andre. de iser. in const. in titu. de mon baronum. l. p°.

¶ Itẽ de illa q̃stione, an possit pheudũ renũtiari inuito dño, dixi sup². & ãdre. de iser. mouet. in titu. q. pheu. dapo. i fi. vbi vid De q̃ dicit dy. in. l. is. cũ q°. ff. ď aq̃. plu. arc. et. l. imperator. ff. de. leg. p°. et. l. ꝑtor. §. hoc edictũ. ff. de dap. infe. & plenius q̃ dy. in ꝑall. l. is. cũ q°. ꝑ bar. Et ibi ẽt tradit qd de emphitheota, & alijs, & titu. de proh. pheu. alie. ꝑ fre. §. callidis, Et ad finẽ illi⁹ q̃stionis. vbi sup² dicit dũ tñ renũtiet tpe cõgruo, & nõ, cũ viderit dñm I piculo, vt notat. & tenet. Ioã. ãdre. in. d. c. q̃ in ecclesiam. ꝑ. l. si socius. ff. ꝑ socio. &. l. si solutu rus. ff. de solu. & in dicto. c. vide per Ioan. andre.

¶ Itẽ ad hoc vt pheudatari⁹ ꝑdat pheudũ ꝑꝑ culpam, ẽẽt necesse ꝙ cõuincatur, & ꝑ sentẽtiã dãneř, & nõ ip̃o iure. Ita no. andre. de iser quo. temp. mi. l. §. fi. ver. item not. facit. l. q̃tũ. ff. q. & aqbus. et si vero adimatur ď possessione in eo titu. q° temp. mi. Not. ꝙ q̃tumcunq; ꝑdatur aliqd ip̃o iuř, tñ ꝑꝑ aduocãdã possessionẽ, necessaria est sententia, vbi plenius vide.

¶ Q si vassallus deliquit, an ꝑꝑ hoc filius eius perdat pheudum. vide plenissime per bar. ff. de intri, & re. l. cum qui. Hęc sũt de iure conmuni, qa ꝑ nouas cõstitutiones regni sunt renuntiata.

¶ Itẽ pro illis verbis magistralibus, ꝙ pheudũ sit hęreditariũ, & ex pacto, et ꝓuidentia. adinueni tex. bene facientem in. l. ius sepulchri, quę est lex penultima. C. de reli, & sump. fun. Et melior, et magistralior tex. est in. l. familiaria, cũ. l. seq. vnde sũpta est. dicta. l. p°. ff. eo vbi omnino vide, quia facit ad multa.

¶ An aũt pheudo possit per aliũ seruiri. vide dñm meũ Raphaelẽ .i. l. qsqs. C. ď episco. & cler. & ibi ẽt ꝑ bal. et i c. si qs decesserit. in titu. ff ď pheu. cõ. fu. Vbi tradiř materia an vassall⁹ possit seruire ꝑ substitutũ. dicit bal. Adde ꝙ officia solẽnia, sicut officiũ capitanear⁹, ꝑaliũ nõ potest explicari, nisi in casu necessitatis vt in auten. de coll. §. ꝓhibemus. et. l. i. §. hui⁹ rei. ff. ď off. ci⁹ cui. man. est iuris & ď iuř ciuili. mors, & mẽbri mutilatio si possũt cõmitti. sec⁹ ď iuř can. extr. ď rap. i archiepãtu. bal.

¶ Itẽ an vassall⁹ cogař alijs ꝓmittere fidelitatẽ, et facere iuramẽtũ ad petionẽ dñi. Vide bar. in. l. ij. i ver. Et ꝑ dicta sunt ad. q. ff. solu. matri et remittit ad not. per. iacob. de arena. in. l. i. C. de noua. Sed an vassallus possit pręstare iuramẽtũ fidelitatis dño per ꝓcuratorẽ. scripsi in glo. in. c. volẽtes. Et vide in repertorio in ver. procurator, et an possit iurare.

¶ Item vide vnum dictũ de pheudi. per dñm meũ raphaellem in. l. pactum. C. de colla.

¶ Itẽ gñaliter an possit qs phedis renũtiare, & alia multa vid ꝑ bar. in. l. vt iuris iurãdi. §. si liberi. ff. ď ope. libe

¶ In. l. arborib⁹. §. vsufructuarius. ff. de vsufruc. q̃ritur an pheudatarius locare possit pheudum. & videtur ꝙ sic. quia vsumfructum potest locare. vt ibi.

¶ E cõtra ꝙ nõ, qa ꝓhibitũ est alienari, & alienatio est oĩs act⁹, ꝑ quẽ dominiũ trãsfertur. ff. de fũdo. do. l. i. & de ver. bol. l. alienatio. & pheudatarius nõ potest trãsferre dominiũ, g̃ nec locař, cũ ꝑ locationẽ videař trãsferri dñium. Sʒ qcqd dicař locař nõ potest. fruct⁹ aũt pheudi bñ potest locař, vt ibi dř. circa hoc vide andre. de iser. in titu. de ꝓh. pheu. alie. l. i. in cõst. regni. & per glo. in. l. ij. et ꝑ bal. in ꝑludijs iuris circa secũdã ꝑncipalẽ dictionẽ pheudi. ibi q̃situm enim scio & cęt.

¶ Vide vnũ dictũ glosę i pheudis auitis, & ď fellonia in. l. qd dř. §. sed si impẽ is. ver. creuisse. ff. de iure. do.

¶ An dñs vassallum defendere possit. dicit bal. in. l. itē pert. l. i. C. vnde vi. in 7. q.

¶ Itẽ pluri b⁹ hęredibus remanentibus, an singulis sit ꝑstãdũ sacramẽtũ fidelitatis. not. ãdre. de is. in titu. qb. mo. pheu. ami. sup verbo nupta filio, in. x. col. in ver. sed si pheudum non esset diuisum.

¶ Pater nõ pl⁹ diligit filiũ maiorẽ, q̃ minorẽ, sed quo ad successionẽ sic ꝙ not. andre. de iser. in titu. qb. mo. pheu. ami. in ver. qlibet potest dicere. in x. col.

¶ Et in 14. col. in eadẽ parte dicit, ꝙ lʒ pheudatarius negligẽter vtař phedo, & reb⁹ ipsi⁹, nõ ꝑꝑea ꝓuař pheudo, qa nõ est de casib⁹ ꝑdẽdi pheudũ. Et hoc in ver. ꝙ aũt dicit lra, Et in ver. seq̃nti, ibi itẽ & habẽs i⁹ dicit ꝙ vbi pheudatari⁹ vtereř pheudo tyrãnice iducẽs ipsũ in seruitutẽ, & hoies ipsi⁹, potest ꝓuari pheudo. Facit ꝙ not. bar. in. l. i. ad. fi. ff. de his q sũt. sui vt al. iu. Et supra in xv. col. in ea parte. ibi in ver. idẽ erit si ob ďlictũ. Dicit idem andre. de iser, ꝙ si ꝑꝑ culpã tenentis pheudũ fiãt guasta, & alię oppressiones in ipso pheudo, potest eodem pheudo priuari, & hęc est iusta causa.

¶ Item pheuda ęquiparantur militijs dicit andre. de iser. in titu. de nat. pheu. circa. fi. ibi secundus casus est & ibi prosequitur qñ permittitur subtilitas

¶ Item qs dicař primogenitus, & de verbo ꝓlis, & posteris vide andre. de iser. de succ. pheu. in. fi. ꝑnc. Et qd de filijs intelligař habes ꝑ Cy. in. l. ãnalibus. C. de leg. & ꝑ bar. in. l. maritũ. ff. solu. matr. &. l. liberti, libertęq. C. ď op, libe. facit l. ex facto. §. fi. ff. ad trebell. & ibi per bar. &. l. gallus. §. etiam, de liber. et postu.

Consilium Decimum Quintum

INtermediemusaliqua: quæ postea reperi cõsulens in materia pheudali p barone milocoę, cõtra simonē de abella de ciuitate syracusaꝝ, q habebat terras in dicto pheudo, & allegabat nõ teneri respõdere baroni. Dixi ꝙ psumptio erat p dño pheudi, & terrę sunt in territorio, et confinio pheudi q̃ õnia sunt pheudi ſm ea, quę tradit andre. de iser. ibi notáter notanl. in titu. de cõtro. inter ma. & foem. de be.c.i.§.i. Et forte cogeret dicet vinculũ suę possessiõis, qa psũpto pdicta laborat cõtra eũ p ipõ dño pheudi ſm linil tationē Inn. in.c.qa extr. d cõcess. p. Et p ãdre. de iser. in titu. de ph.phe. alie.p fre.§. illud quoq pcipimus, ibi nõ g coget. Itē qa ē pheudũ q̃ternatũ qd imediate tenet a rge. Nõ obstat dictio de capite pscripto, qa nõ cõtra filiũ, vt tradit ãdre. de iser. i titu. de inue. de re. alie. facit.c.i.§. qd g circa fi.ij.col.ibi. itē qd in pheudo antiq°. Et p eũdē in cõsti. cõsuetudinē, i titu. d pscrip. i cõsti. regni. Itē qa sic diminueret ius curię, qa p alienatis, & desperatis nõ solueret ius militare. Reuocatio fit tanq̃ de re ptinēte ad me iure pheudi, qd teneo a rege. Vñ debet pbare ꝙ sit mēbrũ, ved de mēbris, & ptinētijs pheudi. Itē qa nõ potuit alienari. Et qa aliēatio phibita facit cessare pscriptionē. Vt not. l similit. in.l.p°. .C.q. nõ ob. lon. tēp. p. ❡ Sed rēanet mihi dubiũ quo iur petebat pheudatari⁹ has terras, qa rei vēdicatio nõ videbat posse cõpetere, qa nõ cõstabat ꝙ habuisset vnq̃ possessionē, vl traditionē haꝝ terraꝝ. Et ideo nũq̃ fuisse aliqd dñium acqsitũ, vel vtile, & sic nullũ ius cõtra possidētē posse cõpetere ei Sz poti⁹ ius cõpetebat pheudatario cõtra pmittentē, & sic cõtra ipm dñm regē p ea q̃ scribunt ab ãdre d iser. In titu. qd sit inue. c.p°. cõiũcto eo: qd tradit in pambulis pheudoꝝ i. 6. q. Verũtñ ſm bal. pmptũ eēt dicere, ꝙ sit trãslatũ dñium. Nã dicit ipe qd in puilegijs eo ipo qd pnceps dat, trãsfert dominiũ, nec aliqd aliud reqrit, nisi ad facti executionē, p clemē. auditor, de rescrip. & .l. bñ a zenone, & de fid instr.c. iter dilectos, ita singulariter scribit in suis pludijs pheudoꝝ circa. 8. q. Quãuis in cõtractibus pncipis suandũ ē ius cõmune, Nec trãsit dñium, nisi traditiõe vera, vel ficta ciuili, ſm eundē bal. Et ita dicit itelligi oēs leges, & dictã.l. bñ a zenone, traditiõe secuta trãsire dñium. Ita scribit in titu. de no. for. fi. §. inuestitura. ver. sed cõtradico &cęt. ❡ Reperi tñ quosdã tenere, ꝙ ex largitiõe pncipis nõ trãsferat dominiũ qd habet pheudũ iuris. l. deniq ff. ex q. ca. ma. Multo minus possessio, q̃ habet plurimũ facti. l. i. de acqr. posse. no. Et sic ex largitiõe pncipis neutrũ trãsfert, & ad hoc allegat not. in. c. abbate. de re. iu. l°. vi°. & qd not. in .c. ij. d cõsue. Q̃ñ aũt possessio habet plurimũ facti, & qñ plurimũ iuris vide bal. in pludijs suis in illa .q. quid si pheu. circa pnci. in. ver. p intellectu. ❡ Sed circa hoc cõsiderabã qd licet ãdre. d iser. notabiliter, & singlr cõcludat in titu. qd sit inue. circa. iij. col. ꝙ nisi id dicat expsse pnceps, vel tradat possessionē rei, vl res sit in psetia, ñ acqri dñiũ cõcessiõe pncipis Et hinc ē ꝙ si cõcedat pheudũ, & pheudi sũt aliq̃ pdia, & pheudi possessionē accipiat. Nõ istoꝝ pdioꝝ, qa forte illoꝝ possessio ē apud aliũ, qd nõ poterit hic pheudatari⁹ agere cõtra possessorē, qa haberet pbare dñiũ illoꝝ pdioꝝ ꝙ nũq̃ haber potuit sine traditiõe, sz ageret cõtr i pncipē cõcedētē, vt dictũ ē, actiõe ex stipulatiõe. Vt hic distincte, & elegãter expedita sunt p eũ in dictis pãbulis. q. vi. Tñ q̃ ibi dicũt videt mihi optinet ſm illa iura, sz iur cõstitutionũ regni videt mihi aliud, scz. qd sine pbatiõe dñi possit a tertio possessor vēdicare pdia ptinētia ad pheu. licet nũq̃ possessa, Nec ad id obstare q̃ntũcũq tpis pscriptionē, vl possessionē. Vt hęc pbãtur in.l. cõsuetudinē prauã. §. fi. in titu. de pscrip. in cõstitu. regni. cũ glo. magna. Vbi ēt pbatur mirabile, qd prius contra pheudũ pscribebat xxx. ãnis Et deinde cētũ cõtra fiscũ: Et in reb⁹ pheudi nulla sufficit pscriptio. De q̃ tñ pscriptione meminit glo. vbi tex. in titu. qua olim po. a. pheu. c. i. §. pscriptiõe aũt q ē §. p. Et tradit abunde in titu. de cap. cor. §. pterea. ❡ Verũ ēt pcedenti dubio cõsiderabã qa dominia acqrũtur traditionibus .C. de pac. l. traditiõibus. Quę traditio hic nõ interuenit in psona baronis, q nũq̃ possedit. Et g nõ poterat reiuēdicare, Nec interueniret aliqd simile possessiõi, vl traditiõi ſm. not. in .d. l. traditionib⁹. Nec obstare si dicet ꝙ curia trãstulit oia iura ptinētia, &cęt. vt solet in regijs puilegijs plęreq apponi, qa mēbra pheudi, & corporalia no sunt iura. Sz qa dicit cũ iurib⁹, & ptinētijs suis, & sic cũ mēbris, vident pdia trãsire cũ possessione tradita ipsi⁹ pheudi. qd ē pncipale, & statim subdam. Nomē tñ ptinētiaꝝ exponit Inn. in.c. cũ ad sedē extr. de rescrip. ipo. ❡ Sz instanter qa licet voluit trãferre, nõ trãstulit, nisi secuta traditiõe. Quia vt mõ dixi, nec ipe pnceps simpliciter cõcedēs pheudũ, trãsfert dominiũ sine traditiõe, Prout disputat, & terminat idem ãdre. de iser. in.d. titu. qd sit inue. Verũ ē, Sed traditiõe pheudi: vt pncipalis, transeunt oia eius mēbra. ar. optimo. ex. l. iij. §. i. ff. de acq. posse. Vñ cũ cõstet eē in possessiõe pheudi, cõseqnter intelligit fuisse in possessiõe ceteroꝝ mēbroꝝ pheudi, sed hęc sũt ibi, & trãsit in cõseqntiã sed dici possit, qd licet nõ trãsferat possessionē, trãsfert dominiũ ꝙ trãsit cũ vniuersitate, licet iure nõ trãsferant, nec cedãtur .l. iij. ff. p socio, qa sũt insita ossib⁹. Et hoc voluit ãdre. de iser. in .d. titu. qd sit inuesti. in .5. col. Et trãsit in conseqntiã pncipalis, licet pncipalit sine traditiõe nõ possit trãsferri, ad hęc alle. andre. de iser. ff. de. fun. dot. l. i. de acq. re. do. l. q̃dã, & alia iura in titu. si de pheu. cõt. fu. c. in generali alias ē .§. ij. videt tradi p glosatorē cõstitut. regni in phemio, & pambulo suo. & .l. modici, & ibi no. ff. de cõtrahen. emp. Et mirabiliter facit .l. iij. §. i. supra alie. de acq. posse. ❡ Quinimmo in regñ sicilię nõ fit inuestitura p verba inuestio te, sz fit puilegiũ dactiõis in pheudũ, & littera executoria dponēdo in possessionē, Hoc idē not. si d pheu. cõt. fu. c. naturales. in. 4. col. ibi not. qa. dicit. Idē eēt inuestitura vt voluit in dicto titu. qd sit inuest. in ver. alij dicunt ꝙ, in pnc. ❡ Hæc discurri, & detur materia melius q̃rendi, & melius deliberãdi, deliberate aũt nihil dico, qa nõ habeo tēpus Tēpus dabit plenius deliberãdi cõsiliũ, vt alibi dicit. in. l. i. ff. de exer. ❡ Saltē cogeretur pnceps ad cedendũ ius baroni, cui pmiserat cũ iuribus & cæt. cõtra possessorem. ar. de. i. ij. l. impartes in princ. & .l. quod debetur in. fi. ff. de pac. Tradit in simili ãdre. de iser. in preambulis pheudoꝝ in sæpius allegata .q. vi. circa finē.

Consilium Decimum Sextum

CIrca concessionem pheudi: an sit reuocabilis p principem. Et videtur quod princeps possit ad nutum, et eius libitum reuocare priuilegiũ, vel legẽ. in. c. vnicus de pscrip. de cõst. c. i. li. vi°. & in. c. decet, p glo. fi. et doc. d regu. iur. co. li°. & et in spe. de instr. eo. §. nunc aũt ppe finẽ. Et in cle. fi. de sepul. Etiã q est fortius si ex dicta lege, vel puilegio esset ius qsitũ alteri, & hoc est speciale in pncipe prout not. bal. secũdum inno. c. de mar. in. l. q se patris. C. vñ libe. circa. x. col. in ver. & scias. Dũ tñ ille terti⁹ sit subdit⁹, secus si esset ius qsitũ non subdito. qa tũc nõ posset reuocari priuilegiũ in illius piudiciũ. vt sentit Inn. in. c. nouit d iudic. super ver. theodosius. & Ioan. andre. in. c. fi. de solu. Et ibi not p bar. ẽt. Hic auctoritate bar. qui hoc expsse dicit in. l. hostes. circa. p. q. ff. de. cap. & post. l. re. ¶ Sz certe cõsiderandũ est q qñ puilegium, vel cõcessio trãsit in vim cõtract⁹, & cõuentionis, illã vtiq tollere nequit Vt notat idem bal. in dicta. l. qui se pris in xi°. col. vide in titu. de pncipe. in additione. lodo. & ẽt per me. in ver. adde q nõ est. circa ij. col. Et qd supra dixi, habet locũ qñ est cõcessum pheudũ ex mera gra, qa tunc potest ipse pnceps reuocare, etiam si ex ipso puilegio esset illi ius quęsitũ. p tex. in. l. q fundos. C. de oi agro. dese. Secus g esset in pheudo empto. & p Cy. hęc habes in. l. digna vox. & c. i. extr. de pbationibus, & not. bar. in. l. oẽs populi ad fi. Et bal. in terminis pheupalibus q pnceps, vel dñs nõ potest sine cã pheudũ semel concessũ auferre vassallo, nec successori. Ita dicit infra in. c. p°. d nat. pheud. & in. c. i. q pheu. d. pos. & expressius in titu. de pheu. sine culpa. ami. nõ po. Nã in cõcessione pheudi inter dñm: & vassallũ est cõtractus & obligatio reciproca. vt patet in titu. de for. fide. in princ. & . §. dñs adeo q hinc inde inter vassallũ, & dñm oractio nõ directa, & contraria. sed directa tm̃ vt no. bal. in. c. i. in fi. qd de prece, an inue. an. fi. Et cõtract⁹ de sui natura nõ est, ex vnius parte reuocabilis vt. l. fin. de ac. & obl. C. Et sic pnceps pcise obligaẽ ex suo cõtractu, vt hic cõcludit bal. in. d. c. i. de natu. pheu. De hoc tñ pleni⁹ scribo. infra statim in titu. de pncipe in ver. itẽ dicit saly. & psequiẽ ibi. Et iõ dixit andre. de iser. q cõtractus pheudi, vel ipsa impheudatio sit grata vtriusq in. c. oẽs si de pheu. contr. fu. in. 3. col. ibi hoc potest dici. ¶ Dicit vero bar. in. d. l. hostes non videtur indistincte verũ q pnceps pro sua volũtate reuocat suũ puilegiũ ali cõcessum Immo dz intelligi subsistẽte cã. ar. c. i. in princ. de nat. pheu. vt & ibi p bal. notatur. q cõcessor, nec successor in reg potest reuocare factũ pdecessoris sine culpa p not. in. c. nouit de iudi. p bal. etiã in. d. l. q se patris Et p bar. ẽt. ff. de iure. immu. l. hi. q, ad fi. licet ibi loquaẽ de priuilegio cõcesso a ciuitate, Vide infra aliqd in titu. de pncipe. in ver. adde q nõ est. & in ver. se circa. ij. col. ¶ Sed p ueritate materię distinguendũ vr. Nã aut hęc puilegia sunt iurisdictionalia (tũc subdinstingue) aut sunt in pmiũ, & pro seruitij cõcessa, & nõ reuocãtur p libito, sed cũ cã sic Aliter si simpliciter essent iurisditionalia, reuocantur p libito. & ibi p bar, & p bal. in. l. q se patris. C. vñ libe. Et sic Intelligitur. l. iudicium soluitur. ff. de iudic. etiam in iudice ordinario secũdũ andre. de iser. vt infra allegabo. Et ideo officia iurisditionalia sunt p libito reuocabilia, quasi pcario a pncipe teneãtur p. l. si quis in pncipio testi allegatã ibi per bar. Et melius facit. l. ij. § i. de pcario. ff. & eo titu. l. & habet in princ. Nisi vt dictũ est essent in premiũ, vel p seruitijs cõcessa. Et multo magis si eẽnt empta vt fit hodie regia necessitate vrgẽte. Idem putarẽ si essent concessa ad vitam. secus si ad beneplacitũ. licet de beneplacito dubitatur, qa intelligitur imperpetuũ, & porrigi videẽ ad vitam, qa cũ nõ continuat tps limitatũ, intelligitur perpetuũ. Et hoc expsse voluit bar. in. l. iuris peritos in princ. ff. de exe. tu. & . l. de pupillo. §. si qs ipsi. iij. q. ff. de no. oper. nu. Et Iacobus. de are. & dñs meus de neapre in. d. l. iuris peritos, Et p eundã bar. in. l. centesimis. ff. de verb. obli. Maxime si refertur beneplacitũ ad dignitatem, quę nunq̃ moritur vt in. c. si gratiose pbatur de rescriptis. l. vi. Vide singulariter p inno. in. c. ex litteris extr. de const. vbi aũt fieret cõcessio, quo ad vellẽ, vel ad nostrã volũtatẽ, tunc morte finireẽ p tex. & ea, quę ibi scripsi in. l. locatio pcarique. ff. loca. Aut sunt alia q̃ iurisditionalia cõcessa, & reqriẽ semp cã. Hanc dixtinctionem singulariter, & recte facit ãdre. de iser. in cõst. ea, quæ. in titu. qd nullus præla. in consti. regni. Et plenius, & magistralius seqtur in titu. de ca. qui. cure. ven. c. similiter circa princ. vi. col. ibi si nõ potest reuocare pheudum Pro quo etiam vede singulariter per bal. in præalle. titu. de natu. pheu. c. p°.

Consilium Decimum Septimum

AD illam dubitationem. an illustrissimus dñs noster rex Alfonsus in nouiter reperta. piscaria corallorũ in mari di epani possit nouũ vectigal imponere. Dico neminem hactenus inueni nostrorũ maiorũ titubare q possit. Licet enim titulũ habeamus expressũ nouũ vectigal imponi nõ licere. vt. C. no. vecti. insti. non. po. Atñ duplicem specialiter recipit titulus ille limitationẽ, vt scilicet pmo intelligitur qñ p alios, q̃ p pncipem instituetur, q arguitur optime ex. l. non solent a sensu cõtrario, q in iure fortissimũ argumentũ reputatur. l. i. §. huius rei. de off. ei⁹ cui. mã. ẽ iur. eo. titu. & . l. vectigalia. eodem sensu sensit. ff. de publi. ad hoc ẽt facit. l. fi. in dicto titu. no. vec. & cęt. Vbi & cõsuetudine, & pncipis iussione diciẽ induci posse ius vectigal exigendi, & ibi ita not. bar. Et intelligo cõsuetudine cuius nõ extat memoria secũdũ. c. sup. §. i. extr. de verb. signi. Et hoc voluit bar. in. l. si publicanus. §. de rebus. ff. de publ. Q d si cõsuetudine tali potest induci, multo fortius pncipis cõstitutione, & edicto, q est super oẽ ius tam scriptũ, quã consuetudinariũ. l. pnceps. ff. de legi. & . l. digna. C. eo, et cõsuetudines tollere potest. in multis iuris articulis inuenitur. Specialiter occurrit in auten. nauigia. vbi pbatur. C. de fur. cũ simil. Et plene notaẽ in. l. de qbus. ff. de legi. ¶ Limitatur & secundo vt noua vectigalia nõ instituantur in rebus. vz. quę ex cõsuetudine libertatis factę sunt exemptę. Nam ex cõsuetudine tollitur ius exigẽdi vectigal. Vt not. bar. & ibi probatur in. l. licitator. §. eaq; reium. ff. de publi.

Res autem nouiter repertę, tanq̃ quę nouo emergunt noua indigēt p̃ncipis prouisione. l. & ideo. ff. de legi. & ar. ex. l. de ętate. §. ex causa. ff. de inter. ac. In qua quidem prouisione princeps animaduertet q̃ cū plerunq̃ subiectorum singula iura consideret sui iuris oblitū ire non debet vt habet in. l. pᵒ. in titu. de iure. cure. obsi. in constitu. regni Sicq̃ nonū pro se vectigal statuet in re nouiter emergente, quod ipsum phibitum esset in antiqua iā dudum cōsuetudine a vectigalis onere exempla, vt dicto. §. earū rex. Nec pptera noua, siue indebita res in huiusmodi puisione statuit, Res enim oēs nascunt & prodeunt cū habilitate, & aptitudine vectigalia recipiendi Quippe cū ea vectigalia, q̃ impsentiarū apparent inducta, & in posita, Añ quidem ipsius oneris impositionē nulla sibi vectigalia imminebant. Et cum primū fuerunt imposita, noua certe vectigalia statuebātur, Et tamen nemo dixit principē nō potuisse, vel indebita esse, sicq̃ cū in hac re cū nunc primū appareat iuris esse p̃ncipis, & suę pprię potestatis nouū pro se vectigal statuere, prout in certis aduenientibus, primū vectigal rebus imposuit. Quam ob rē nulla in hoc sit iniuria si qd in certis pdictis primū statutū, Idē hic statuatur, q̃ vectigal fisco debet. l. i. §. publicani aūt. ff. de publ. & . l. omniū. C. de vec. et commi. & . l. inter publica. §. publica ff. d ver. sig. ¶ Nec quē moueat q̃ hoc statul ī in re cōmuni, vel publica, quę cū in nullius sit bonis iure naturali, statim fiat accipiētis vt inst. de re. diui. circa princ. & . ff. eo. l. qdā cū se. & . l. i. §. fi. cū. l. iiȷ. ff. de acqui re. do. cū simi. Quā in rebus ēt iuris publici, & q̃ sunt publicę, vel cōmunes, vectigal imponit, & exigitur, & specialiter in piscatione marina, tex. expmit in. l. inter publica, §. publica. ff. de ver. sigi. Parui enim refert siue cōstituatur in re puata, siue publica, vel cōmuni, cuius fructus redactus sit ad ppietatem & cōmodū priuati, Quia nihil refert q̃ ex ęqpollentibᵘ fiat. C. de insti. & substi. Sub. con. fa. l. iiȷ. & de. l. iulianus ait. cū simil. Nā res nonę, nouū remediū nouunq̃ consilium optant. ar. ex. l. pᵒ. in princ. ff. de ven. inspi. ¶ Nec huic sententię refragatur. l. in rebus. ff. de cōst. princ. Nā primo (& hęc ē eiudēs veritas) cū prouideatur p̃ncipi Eius bonus status, & salus. salus, & bene eē est oīum. Itē secundo qa loquitur in casu. §. eaq̃ rerū in noua cōstitutione facienda in rebus antiqs, nō aūt in rebus nouiter apparētibus p predicta, Quā ob rem per prędicta concludo p̃ncipē nil indebite facere si nouis & nouiter aduenientibᵘ. iure pprio nouū sibi vectigal addiciat Quia sic in certis rebus, q̃ vectigalia patiuntur fuit obseruatū. v3. cū primū aduenerit vectigal imponi. & id est iure fisci. Videndus esset andre. de iser. in titu, q̃ sunt rega, quē nō vidi, qa nō dū habuerā, ibi piscationū redit. ¶ Quod vero possit iure pprio p̃nceps vectigal impōere amodo dubitandū nō ē Sed an peccet imponēdo. Et inueni andre. de iser. q dicit q̃ peccat p̃nceps imponendo ipsū nouū vectigal sine causa in titu. de cap. cor. §. similiter circa. vi. col. in verbo. Sed p̃nceps peccat auferendo, &cę. Ad idē inno. in. c. innouamus extr. de censi. Idē dicit in titu. q̃ sint regalia. Tā circa. iiȷ. & x. col. ver. hęc vectigalia, & in p̃nc. 9. col. ver. vectigalia noua, & p totū ēt quęre. Quam in p̃n. 8. col. Et de vectigali vide in reptorio meo in ver. vectigal. Et licet res publica sit vbi imponitur, tñ nō negatur fm ius cōmune, qn fiant, & sint statim accipiētis, & occupantis, p allegata iura. Sed in eis cum causa tñ, vt dictū est, potest p̃nceps vectigal imponere, vt dicto. §. publica. ¶ Et factū fuit a me cōsiliū xiȷ. nouēbris. ad petitionem dñi Andreę inguardiola regiȷ tūc thesaurariȷ.

Secunda Notabilia

Redeamus ad aliq̃ alia notabilia pheudorum, q̃ interupi inuentione noua pręmissorum consiliorum.

¶ In pheudo hereditario succedunt heredes alienatoris, & venit tale pheudū in petitione hereditatis. l. & nō tantū, de pēt. hære. licet enim debeat heredi pheudu ex puidentia cōcedentis. Et sic videat ex hoc posse alienationē reuocare. Quia in omni cōcessione qualicunq̃ in est puidentia p̃ncipis. Sed aliqn̄ sub nomine hæredis, & aliqn̄ liberorum. Tñ ex alio capite nō reuocabit pheudū hereditarium heres etiā sine cōsensu. suo factā alienationē, scilicet qa est heres alienātis. l. cū a mře. C. de rei vend. Filiȷ tñ licet sint heredes, qñ ex pacto, & puidentia, qa non heredibᵘ, sed vt liberis dat, Tñ faciendo inuētariū reuocaret pheudū alienatū sine eius cōsensu. Dictū ē p andre. de iser. c. i. an agnatus. Idē scribit idē andre. in titu. de alie pheu. paterꝰ, circa princ. Pheudum enim hereditariū nō potest haberi, nisi sint hæredes qcunq̃ sit agnatus, vel filius, vt cōcludit andre. de iser. in titu. an agnatus, & maxime circa p̃nc. Et ē ha reditariū qñ cōceditur p se, & heredibus suis. Hæc verba quomō intelligantur inte cōmuni vide singularē tex. in. l. familiaria, cū. l. sequēti. ff. de relig. Et qd importet verbū heredibus vide bal. in titu, de nat. succ. pheu. c. i. & ibi scripsi. Ista enim ē forma communis in reg̃ fm andre. de iser. in. d. titu. ver. sed qd si cōsuit p se. & heredibᵘ suis, & vide bal. in titu. q̃ ubi, & heredibus suis circa. iiȷ. col. & . d. c. i. de natu. succ. pheu. Secus si diceret liberis, qa videt dari filiȷs expacto, & puidētia, vt. q. quę seqtur eo loco in ver. qd ergo si datū ē tibi, & liberis tuis. Et tñ potest habere filiᵘ citra ius, & nomē hæredis, secus in aliȷs agnatis, vt in titu. an agna. c. pᵒ. Et voluit bar. in. l. vt iuris. §. si liberi. ff. de op. libe. & scripsi super eo ver. pheudum id solum dicit. ¶ In dubio aūt pheudū psumit hereditariū. ff. de pac. l. si tibi, §. si pactus, & . l. heredi. §. iulianus, & . l. idē. §. fi. Tunc enim res heredi potest alienare. ita dicit andre. de iser. in titu. de alie. pheu. pate. expssius in titu. qb. ca. pheu. ami. Et alibi dixit, q̃ pheudum videtur cōcessum et heredibus, licet nō dicatur. in eo titu. ver. sed nūqd pheudū potest alienari cū consensu dñi. &cę. Ad hoc allegat. c. duo frs. in titu. de duo. frat. a ca. in. & . l. si pactū in. fi. ff. de pbat. idem scripsit in. c. an agnatus circa princ. Sed an ex pressio, & heredibus, aliqd operetur, tradit bar. in. l. stipulatio ista. §. si quis. ff. de ver. obli. & cōcludit q̃ nō in transmissibilibus. ¶ Contrariū videtur notari ab eodem. in titu. qb. ca. pheu. ami. §. huius aūt generis. in ver. hec nō putamus vera. ibi itaq̃ nō sunt extra cōtractū Sed ibi argumentatiue loqtur. Et eo verū. In ver. simile dicant, dicit q̃ si pheudū det rex alicui nō expsso sibi, & liberis suis de suo corpore descendētibus, q̃ solet in puilegiȷs

communiter apponi, vt intelligatur dictum quo casu erit pheudũ ex pacto, & ꝓuidentia. Et habebunt liberi id ẽt si patri nõ sint heredes, vt dictũ est pluries, & in titu. an agnat. & cæt. et in ver. hęc nõ putamus vera. Vbi cõcludit, ꝙ si nõ ꝓbatur qualiter fuit cõcessum, ꝓsumemus sicut ius intelligit, scilicet sibi, & heredib⁹ suis .d.c. duo fratres. Et hoc ex iuris interpetratione, nõ aũt trãsmissiõe in hæredẽ, ꝙ hoc donator expsse rit, cũ hoc nõ expssit ab intellectu iuris est.d.l. si pactũ in fi.& ibi mirabiliter cõcludit, ꝙ filij nũq̃ hñt pheudũ, nisi sint heredes. ẜm modernos sup͏ͣ de succ.phe. Qñ vero dixit heredibus, vł liberis, nominib⁹ nõ expssis, dicũtur pheuda hereditaria. ꝑ dictã .l. in tãtum de pet. hered. & dixit sup͏ͣ de inue. de re. alie.§. qd ergͦ Ita scribit. dñs andre de iser. in .d. titu. qb. ca. pheu. ami. circa .v. col. incipiẽdo a verbo hęc nõ putamus vera. & cęt. Vide ad ꝑdicta tex. singulariter facientẽ in .l.cũ patronus .§.i.ff.de op. libe. Vbi si patrono ꝓmiserit libertus opas se daturũ, nec addiderit liberisq̃ ei⁹. Cõstat liberis ita demũ deberi si patri heredes extiterint, secus si ꝑ aliũ heredes extiterũt. Ad hoc ẽt facit tex. in .l.familiaria cũ.l.seq̃nti.ff.de relig.& sũp.fu.

¶ Circa formã ꝓsumẽdam, licet in cõsilijs, & alijs locis scripserim quod sensi. Tñ audi qđ vidi ex scriptis aliorũ. q dicebãt ꝙ qñ cõcessio nõ habet aliquã formã vel nõ apparet aliqua cõcessio, ꝙ tale pheudũ assumit formã a iure ꝓsumptã, q̃ est ꝓ se, & heredib⁹. ꝑ .c.i. de duo. frat. aca. inue. Et de hoc plene ꝑ ãdre. de iser. in titu. qb. ex. ca. pheu. ami. ver. similẽ, & in .§. hoc quoq; de successiõe pheudi, & .c.i. de alie. pheu. pat. in ꝑnc. & titu. an agnat. & titu. q succ. te. ver. aliq dicũt, & .c. duo fra. đ duo fra. a ca. inue. Idẽ ãdr. đ is. in .d. titu. qb. ex. ca. & cõsti. vt de successionib⁹ de succ. co. Et bal. dicit ꝙ esto ꝙ cõmunis forma in regno esset ꝓ pheudatario, & hæredibus suis de suo corpe legitime descendẽtib⁹. Tñ hęc forma nõ ꝓsumeret, nisi expsse ꝓbaret. Sed ꝓsumitur ꝑcedens forma larga. s. ꝓ se, & heredib⁹ a iure cõmuni ꝓsumpta. Sed illo iure id erit sibi, & heredib⁹ simpliciter, & dicere tibi, et heredibus de tuo corpore legitime descẽdẽtibus. Ex quͦ in pheudo ẽt iure cõmuni heredis nomẽ ꝓ herede sanguinis intelligebatur. Dicta sunt hæc plene ame in glosis .c. vo'ẽtes, & in materia in cõsilijs pheubalib⁹, & specialit cõsilio secũdo qđ incipit. solũ est. Et memini ẽt ad finẽ .4. cõsil. Et hoc est ꝙ not. bal. in .l.liberti, libertęq;. .C. de oper. liber. & .c. fi. de pheu. da. in al. vel. cõ. vbi dicit ꝙ si pheudũ est ꝓscriptũ, & sic est in forme, nihilominus pręsumitur dicta forma larga. Hęc reuide si conferunt cum dictis meis.

¶ Item si ꝑmogenitus est inhabilis, qa cõmittit felloniã viuo pre, an sit secũdogenito locus, qñ viuitur iure frãcorũ? Examinat ander. de iser. & terminat finaliter, ꝙ est locus secũdogenito, poti⁹ q̃ fisco, in titu. q̃ sit pͣ ca. be. a.§. ꝑterea. circa .4. col. ibi sed hic simpliciter habes pheudum viuens iure francorum.

¶ Item onus pheudi est ꝓ maritanda sorore dicit andre. de iser. in titu. de inue. de re. alie. facta.§. qd ergͦ, in .qͣ. col. Et ibi dicit ꝙ redibit pheudũ ad filios. si nõ sunt heredes, qa erat pheudũ ex pacto, & ꝓuidẽtia. Et qñ fili⁹ nõ est heres, nõ ꝑiudicat filio nõ heredi factũ pris. ibi .no. Et intelligit in pheudo simplici, qa potest esse hæreditariũ simpliciter. Et ex pacto, & ꝓuidentia. Et vtroq; mõ .s. qñ conceditur tibi, & heredibus de tuo corpe legitime descẽdentib⁹, & sic ẽ hereditariũ. Et sic additur, ita ꝙ viuat iure francorũ, quͦ ad hanc partẽ est ex pacto, & ꝓuidẽtia. Et hoc not. ad cõsi. vijͦ, & eius materiam supra, quod incipit. hic aduerte, & aliud numero .viͦ, & specialiter. in ver. cõcludo ergͦ ex ꝑmissis.

¶ Itẽ not. mirabilia, & singularia verba andre. de iser. in dicto, titu. de inue. de re. a. fac.§. qd, ergͦ ad fi. ver. sũt enĩ pheuda hereditaria .l.& nõ tantũ. de pet. here.

¶ Not. singulariter quomõ intelligitur verbũ heres, vel hereditariũ pheudum, qa est singularissimũ dictũ, & nõ animaduersum, & tetigi sup͏ͣ in cõsilijs, cõsil. ij. qđ incipit in nõie dñi nři. in ver. successiue nõ obstat, circa. vi. col. vbi not. ꝙ heres in pheudo intelligit filius.

¶ Item ille q male vtit pheudo deteriorãdo rẽ pheudalẽ, ꝑdit illã, sic .C. de sacr. sanct. eccl. aũt q res iam dictas. ẜm bal. de pa. te.§. publici latrones, vers⁹ finẽ.

¶ Itẽ religę pheudi iure pheudorũ cẽsent. ẜm bal. in titu. qd iuris sit si potest alie. & cęt. c. i. versus. fi. & sic iure institu. cognoscet.

¶ De fructib⁹ pheudi, Et de clerico tenẽte pheudũ, Et pheudo paterno, Et eccl'astico. viđ Inno. in .c. verũ extr. de foro cõpe. Et de alijs notabilib⁹, pheudi vide infra.

Consilium Decimum Octauum

CIrca pheudum vocatum longarinũ in territorio syracusanũ ex quo certamen est inter fratres. scilicet ꝑmogenitũ, & secũdogenitũ, qs eorũ habeat potiora iura, vel ad quẽ de iure potius ꝑtinere debeat. Et maxime animaduertendũ ad formã, & tenorẽ inuestiturę, qa illa regulat, & informat totũ pheudũ. Et inde est ꝙ factus titulus de pheudo nõ habẽte ꝓpriã naturã pheudi. Quia euenit ꝙ pactis, & legibus, & formis appositis in cõcessiõe pheudi, qa illa pacta semꝑ obseruant apposita in donatõe pheudi. vt voluit andre. de iser. in titu. de natu. succ. pheu. c.i. circa fi. v. col. ibi alij nõ habẽt in littera. & cęt. Et ad hoc specialiter allegat qa cõtractus ex cõuentiõe legẽ accipiũt. l. pͦ.§. si cõueniat .ff. de po. cũ simil. Maxime qñ cõtrahitur cũ ꝑncipe, cuius cõtractus habet vim legis. l. cęsar. de publi. C. de do. inter. vi. & vxo. l.i. et .l. cum multa. Et voluit bal. in ꝓludijs suis circa ꝑmã dictionẽ pheudi. ibi circa ꝙ q̃ro de tali q̃stione & cæt. Et inde est ꝙ idẽ bal. in dictis ꝓludijs dicit ꝙ ad tenorẽ inuestiturę semꝑ ẽ recurrendũ, & in .c.i. de duo. frat. aca. inue. dicit singulariter quod tenor inuestiturę derogat omniũ pheudorũ naturę. Et alibi, & elegãtius notat, ꝙ ꝑ pactũ, (licet ꝙ sine pacto nõ liceret) pactumq; ipsum trahit pheudũ extra naturales terminos suos, ad terminos pacti cõuenti. Ita scribit in pͦ. rubri. pheudorũ. in .§. & qa circa fi. 4. col. ibi. deinde dicitur. & cæt. Hęc tãtopere struo, qa video ius ꝑmogeniti potius esse ex ipsa forma, & pacto apposito ꝑ ꝑncipẽ ab initio ipsi pheudo. Nã siue cõsideremus ꝑncipale ꝓuilegium regis iacobi, siue succedẽtis regis frederici, hoc pheudũ semꝑ fuit datum in forma stricta, ita ꝙ viuatur iure francorũ, & ita expresim descẽdẽtibus cõfirmatũ. Scilicet ꝙ masculi.

licet ꝙ masculi, & ꝑmogeniti, et hæredes extiterint, vt perspisim in ipsis ꝑuilegijs, & cōfirmationibus continetur Siue cōsideremus vltimū ꝑuilegiū cōfirmatiōis pheudi ꝑfati in ꝑsonā dñe constantię mſis hoꝝ fratrū. Hoc ēt fuit in eius ꝑsōa, ex q̄ vterq; vicit, q̄a pheudū ē maternū cōfirmatū iure frācoꝝ, p se, & heredib⁹ de suo corpe legitime descēdentib⁹. At certū ē ꝙ ius francoꝝ singulare ius est, & vocat semp masculum, & ꝑmogenitum. vt in cōst. vt de successionibus circa. fi. princ. in titu. de succ. nob. in pheu. & hoc est indubitatum Et hic Aldomus frater maior ꝑbetur ꝑmogenitus. Ergo tam ex antiqs ꝑuilegijs, & cōfirmationibus q̄ ex hac nouissima, vt primogenitus ex tenore formę indubitanter debet admitti, excluso secundogenito, & alio quocūq;. Nam etiā in pheudo nouo, vbi etiā hęc forma iure francoꝝ. Sentētia est andre. de iser, & vera, et ꝑ sententiam latā, in causa terrę nouę, q̄d est penitus obseruāda, vt nec possit secundogenito dari ꝑmissio ꝑmogenito, ad quē pertinet iure formę vt idē tenet expresse in titu. ſi de pheu. fu. con. c. oēs filij, ꝙ supra latissime ꝓsequor, in allegationibus, quas feci in illa causa terrę nouę, siue terrę heraclię. pro dño guastoni de mōtecateno ꝑmū, & subinde, pro dño antonio de mōte aperto. Neq; enim nouus pheudatarius potest ꝑtermittere hanc formā, sibi datā iure francoꝝ, quia nō potest dici ꝑncipaliter adducta, & apposita eius cōtēplatione, seu fauore. Sed e cōtra potius in odiū eius, & fauore ꝑncipis, vt sic pheudū sit q̄tiq; ad principē reuersurū. ¶ Sed hodię nouę impheudationes fiunt in regno iure frācoꝝ. In q̄bus soli ꝑmogeniti admittūtur, & alij præferūtur. ita notiter & ad litteram scribit And. d̄ iſ. in titu. d̄proh. pheu. alie. p fre. §. preterea ducatus. circa. fi. 4. col. in ver. sed si dicat pheudū cōcessū tito & cęt. Tāto fortⁱ si āṫiquū ē: & si nouū pheudū. Maxime quia mater, a qua proueniunt dicta filij, sibi hoc, iure francoꝝ, confirmari fecit. Et hi sunt hęredes matris, & p consequēs cū sit pheudū hęreditarium, nō potest facto defūctę matris cōuenire. l. cū a matre. C. de rei. vendi. Et in materia pheudali. voluit andre. de iser. magistraliter, & expressim. in titu. an agnatus. circa princ. Vnde circa ab hac impetrata forma a matre hæres q̄sq; sit eius, nō potest quoquo mō conuenire in hoc phe. hęreditario. Est eni hoc pheudū hęreditariū q̄a cōcessū ꝑ se, & hæredibus, vt ibi instruit idē andreas ¶ Nec obstat donatio materna postea facta secundogenito, q̄a cū semel ipsa mater cōtraxerit. cū ꝑncipe modo illo scilicet, iure francoꝝ, statim fuit saltem speciale ius acq̄situm, ex hoc pacto, & ex ipsa prudentia ꝑncipis cōfirmantis ꝑmogenitis. Vnde potest ius speciale saltem acq̄situ. Et pactū hoc appositū nō potest aliter disponi, in ꝑiudiciū tam ꝑmogeniti, q̄ curię, si primogeniti deficerent, nec cōditiones alię, nec pacta fieri. ar. optimū ex. l. ꝑfecta. C. de do. q̄ sub. mō. Q uinimmo dicit alibi andre. de iser. quod q̄n pheudū sic conceditur. s. iure frācoꝝ, nō intelligitur datū illi, & descēdentibus suis, sed illi, & ꝑmogenitis. Et ideo quātū ad hoc alij preter ꝑmogenitos, sunt exclusi. nec cōnētur successione. Q̄m lex solis illis ꝓuidit, quos nominatim enumerat, vt q̄ dicit p⁹ genitis, tunc agnati alij excluduntur. ff. de ver. sig. l. liberoꝝ. §. l. Ita eleganter, & singulariter scribit ādre. de iser. in titu. de succ. phe. §. hocquoq;. in ver. item const. ibi. nam pheudum nō est, nec datum, & cæt. Et sic stantibus his video quod primogenitus venit. suo iure ad hoc pheudū, excluso penitus fratre secūdogenito. ¶ Nil disputo de donatione materna, nec de codicillis, nec testamēto dñi gi rardi, quia in tali pheudo, vbi certo iure succeditur, nō valet dispositio aliqua testatoris in pheudo tali p tex. in. c. l. in titu. de succ. pheu. Et sic de talib⁹ dispositionib⁹ pheudatarioꝝ, nō ē curādū. Nō enim possūt cōtrahētes, vel ipsi pheudatarij formā pheudis, vt̄ cōditionē nouā imponere, cū soli dño hoc ptineat tex. ſē de. l. cor. l. inter pares. §. ꝑfect. Et voluit exp̄sse ādre. d̄ iſ. in titu. de eo ꝙ sibi, & suis here. c. l. in. ij. col. ver. hoc esset verū si costaret, & cęt. Nā modū, & finē in pheudis impōere eius est, q̄ bñficiū tribuit. ff. cōmo. l. in comodato. §. sicut. Pro quo vide glo. hoc magistraliter, & bellissime ꝓsequentē in cōsti. regni p⁹. in titu. d̄ succ. nob. in pheu. glo. ij. Hec sufficiāt, considerata maxime pitia iudicāt, q̄a hęc, & alia, subtilius, & copiosi⁹ examinabit. Apud syracusas xiij. octob. ind. 5.

DE PRINCIPE

QVIA supra vidimus satis d̄ pheudis, q̄ ꝑnceps cōcedere solent par est vt mō tractemus aliqua de principe, & ad ꝑncipem, regem, impatorem, & reginā ptinentia. ¶ De principe ergo dic ingenere ꝑmū vt habes in phemio glosatoris constitutionū. Imperialium. Itē princeps est quasi deus celestis in terris, vt dicit in glo. in. l. iubem⁹ nullā. C. de sacro sanc. eccl. Bal. alibi scribit ꝙ ꝑnceps legitime electus ē in terris deus, maxime papa. Sed nō legitime elect⁹ ē diabolus lxxxviij. di. c. si q̄s. Et ideo nō habet claues regni celoꝝ, sed iferni, Et ibi ꝙ ꝑnceps nō potest auferre rē alteri⁹ sine causa. in. l. fi. C. sent. resci. nō poss. ¶ Et ideo ibi dicitur celeste oraculū, Et ibi refert dñs meus ꝑm odof. quare dicitur oraculū. Alibi dicit tex. diuinū oraculū, & sacros apices. in. l. iubemus. C. de emā. lib. Alibi dicit sacrū auditoriū. Et bar. meminit, in extrauagan, ad reprimenda, circa princ. sup verbo totius fidelitatis in. fi. Et dicitur serenissimus in. l. donationes, quas diuus. C. de do. inter. vir. & vxo.

¶ Alibi dicit glo. ꝙ princeps dicitur deus terrenus, & deum sequitur. in titu. de vſ. in ver. diuinę coniunxi mus vltioni in const. regni. Et ideo debet esse clemēs pius, vt deus, & eius debet vestigia sequi.

¶ Et alibi dicitur, mansuetudinis nostræ rescriptio. in. l. meminerint. C. vñ vi. q̄d prosequitur elegātissime. vt habes. in. l⁹. ſen. de clemen. ad nenorē. Q ui eodē l⁹. appellat ꝑncipē patrē patrię, in p⁹ de clemen. Et ꝑm andre. de iser. in titu. d̄ ph. pheu. alie p loth. circa ꝑn. et ibi dicit multa bona. Et patria nō ē nisi hoies agitātes in ea.

¶ Alibi appellatur ꝑnceps lex animata in terra, in auten. de cōsul. in. fi. Et abeo oriri, iura leges meminerit. C. vnde vi. Et in scrineo pectoris sui esse iura constituta. C. de testa. l. omniū. Q uia dicitur pr. i. genito legum in auten. de incest. imp. in princ.

¶ Item princeps est summus magistratus. dicit andre. de iser. in titu. q̄ sint regalia. in ver. et ver. potestas. Et idē scribit dñs meus. in Rubr. de of. pręt. pręto. Q uid

(autem sit magistratus tex. instruit in l. eum qui. ff. de iuris. o. iudi.) & ibi addit q post principe summus magistratus est p̄fectus p̄torio, q regibus ꝑ̄perat. vt not. idem. dñs meus eo titu. l. ij. Princeps etiã dicitur optimus. l. vnum ex familia. §. si obmissa. de leg. ij°.

¶ Dicit optimus, maxim⁹, puidentissimus, sanctissimus, vt habes tex. in. l. titia §. fi. de leg. ij°. & s̄m gl. in ver. in p̄minenti in titu. de decimis in cõsti. regn. Et q dicat optimus etiã habes tex. in. l. in honoribus . ff. de va. mu. et in p̄alle. l. vnũ ex familia. §. fi. de leg. ij°.

¶ Alibi dicit eũ tex. sanctissimũ, & nobilissimũ in. l. ꝗ ro. ff. de na. resti. Itẽ dicitur iustitię vigor in l. prohibitum in. fi. C. de iure fisci. l°. decimo.

¶ Item Rex, & respublica idem sũt, sicut imperator & respublica romanorũ s̄m andre. de iser. in prohemio consti. in viiii col. Audio q pe. tenet q p̄nceps causa iusta suę augendę potestatis rei. pu. p̄ponitur vt in l. rescripta C. de p̄ci. imper. offi.

¶ Et videtur p̄nceps, & imperator idẽ esse, Sed nõ dicitur imperator, vel p̄nceps anũ coronationẽ. Sed Rex romanorũ, secũdũ bar. ad fi. rubri. prim. ff°. ꝗ. Ex quo colligit q regibus nõ est necessaria coronatio. Sz certe videtur necessaria pp id q infra scribo. in ver. item est. Argu. s̄m glo. infra. Sed in prima rubri. c. miratur dñs meus circa articulũ donationis factę ecclesię ab imperatore cõstãtino. ad fi. q̃io dicatur Rex romanorũ Et ita apostolicus cũ nullã ibi habeat iurisditionẽ Nã roma est sub. papa. vt est gl. q̃ã notat bar. in l. i. circa princ. ff. de offi. p̄fec. vr. ibi me nũc donationis cõstãtini. Sz hoc fuit dictũ p tpe, quo suberat impio vt not. dñs me⁹ i auten. sz dignitas i p̄nc. C. de episco. & cler.

¶ Dicit glo. q imperator, post deũ, ẽ cõmunis pater omniũ subiectorũ. Ita dicit in cost. regni. in titu. de ordi. iud l. i. in ver. post deũ, Et p andre. de iser. in costi. in aliquibus in veteri apparatu. circa ij. col.

¶ Dicit alibi glo. q nullius est mom̄ẽti q sit principe vetãte l. iii. in ver. magistratus. ff. de. adod.

¶ Princeps potest excomunicari, si non obedit papę, vel episcopo. secundum Inno. in. c. p°. extr. de off. ord.

¶ Itẽ magis credit papę, q̃ p̄ncipi. s̄m andre. d iser. in suis p̄abulis pheudorũ. §. itẽ q̃rit an hęc iura, post p̄nc.

¶ Item p̄nceps dignitate p̄uatur si non sequitur bona cõsilia, notat andre. de iser. in titu. hic finit lex. in ver. in dubijs p̄cipitur specialiter in iij. col.

¶ Item verba generalia p̄ncipũ, reducũtur ad intellectũ legis andre. de iser. de pace te §. si quis hominẽ in vij°. col. ibi, in verbo si enim ius intellexi

¶ Adde q nõ est ꝓpriũ p̄ncipis sine cã reuocare cõcessa. vt scribit idem andre. in titu. qui succ. te. in ver. imperator, vel rex ꝓmittens. & ibi multa bona de p̄ncipe. Quanuis alibi bar. tradit q princeps possit quãdocunq vellet reuocare suũ priuilegiũ. in. l. hostes. patrũ post princ. ff. de cap. & post. li. reuer. Quod qualiter intelligatur dixi supra proximo consilio circa cõcessionẽ cõsil. xvi°. & scripsi etiã ad bar. in dicta. l. hostes. Et p̄cedentis dicti quare possit princips uocare concessa, rationẽ assignat bal. Quia nõ obligatur p̄nceps ad hoc, quia nõ est eius intentio. in titu. d no. for fi. §. inuestitura. ver. sed cõtra dico. secus si contra habet, vt ibi dicit, prosequere. tñ hoc tradit andre. de iser. in. c. fi. de cap. quicur. ven. circa. fi. vi. & vij. col.

¶ Item licitum est cuiq se dẽfẽdere contra principem volentẽ illum occidere speciali odio contra iustitiam Quod prosegtur andre. de iser, in titu. de poena. infer. in vi. cur. in consti. vt participatio violentissima Tñ p̄sumptio est pro p̄ncipe, qd qcqd agat, iuste agat, quia cor regis in manu. dei est, vt in epistola inter claras, secundũ vltramont. vt refert dñs meus in. l. fi. C. si cõtra ius, vel. vtil. pub. Quinimmo dicit Cy. in. l. rescripta. C. de p̄ci. q cõtra factũ p̄ncipis, nõ admittitur ꝓbatio in cõtrariũ Nec ab eo appellatur, adeo q ẽt secundũ cõscientiam potest iudicare, Et semp p̄sumitur incorruptibilis. Et an contra talem p̄sumptionem admittatur probatio, & de materia talis p̄sũptionis vide glo. in decre. xxxii. q. i. c. dixit dñs in euangelio. quę incipit. suspicio hic videtur excipi. & cęt.

¶ Glo tñ notabilis dicit q rex nõ potest delinquere, Nec dolus cũ principe fieri, Nec in eo cadit ambitio. in titu. vt magi. iust. po. c. op. o. in. l. i. in cõst. regni. in glo. i. Qd tñ intellige vt ibi secũdũ andre. qui limitat hoc esse verũ indubio. potest tñ probari contrarium.

¶ Adde q licet princeps possit sibi legem imponere p clausulã derogatoriã. scilicet nõ obstãti tali lege, nõ tñ p̄iudicat successori. Quia nihilominus successor potest reuocare. Ita mihi probari videtur in. c. si gratiose ibi, nisi successor fuerint reuocata. extr. de rescrip. l°. vi. & voluit Io. ino. in, c. sed romanus. de cost. l°. vi°. bal. dicit in preludijs suis. l°. pheudorũ. circa xij. q.

¶ An successor teneatur seruare obligationes, & priuilegia p̄decessoris. vide. glo. in. c. q̃relam extr. ne pręla. vi suas. Et not. p bar. in. l. fi. quę incipit bonorũ. ff. rẽ. ra. ha. vide supra cõsiliũ secundũ. incipit solũ esse. Mihi videtur cõsiderandũ quo iure successor veniat, an iure hereditario, an ꝓprio in dignitatẽ. Et an vtiliter sit gestum, an non. De p̄latis, & de alijs cõmissarijs vide glosellam in. l. tutelam plerunq. ff. de tuto. l. & bar. in . l. i. in. i. q. ff. de priua. deli. vbi loqtur de p̄latis . Pro hoc vid bal. l p°. Rubr. pheu. da. po. circa xv. & xxi°. q.

¶ Querit lodo. An dux mediolani habens p̄uilegiũ ab imperatore, q possit oĩa, q̃ ipse p̄nceps, Etiã de plenitudine, an possit tollere ius alterius sine cã, dato q p̄nceps ipse possit Et dũ quererem inueni vnũ dictũ notabile bal. in. l. qui si patris. C. vñ. li. Qui dicit q licet imperator possit priuilegiũ reuocare, vt est casus in. c. vnius de rescri. tñ hoc verũ, nisi pro illo p̄uilegio pecuniã capiat imperator. Tũc enim videtur venale facere p̄uilegiũ & sic ex illo cõtractu imperator ligatur vt in. c. i. de na. pheu. in ver. pheu. & c. i. de ꝓbac. Cy. in l. digna vox. C. de legi. cum simil. Sed contra hoc dictũ habes casum in terminis in. l. titius puerũ. ff. de obse. Preterea vbi seruus potest reuocari in seruitute pp ingratitudinem. licet pecuniã susceperit patron⁹ ibi, p̄uilegiũ q̃uis gratuitum ei cõtulit, Nota tex. aureum lodo. primo aduerte q̃io deuiat lodo. apposito, secũdo quomodo nõ obstat ille tex. dicto bal. qd est notabile iuditio meo. Quia ibi ex vitio ingratitudinis, q ẽ maximũ, reuocatur in seruitutẽ sic ex delicto At bal. loquitur an possit ex spõtanea voluntate concessum p̄uilegiũ pro libito p̄nceps reuocare, vbi distinctio notabilis est, aut gratiose, concessit, aut ex meritis, & seruitio, seu precio qs cõsecutus ẽ priuilegiũ quia p̄mo reuocabile est, vt dicit bar. in. l. hostes. ff. d cap. & post li. reuer. secunde

reuer. secundo non qa trāsit in contractum: et causam debitā, de q° vid sup°. in ver. adde ꝙ nō ē ꝓpriū & pleni⁹ scripsi sup° cōsil. xvi ꝙ incipit circa concessionem.

¶ An liceat, & qn̄, ad statuas, & imagines ꝑncipū cōfugere tex. magistraliter instrui. ff. de poenis. l. capitalium. §. ad statuas.

¶ An ꝑnceps possit tollere rem meā, & actiones. cy. tradit in dicta. l. rescripta. de precio ceti. in. l. fi. si cōtra ius, vel vt. pu. vide bar. in prohe. ff° v̄g. in princ. Et hic ēt an sit dn̄s totius mundi, vide eudem in extrauaganti, ad reꝑmēdā. in ver. totius orbis. Facit. ꝙ not. in. l. i. ad fi. ff. de iuris. omn. iudi. et. l. ii. ff. de rei ven. Et in dictis verbis totius orbis dicit ꝙ hoc oē imperiū tēporale. & spirituale est apud papam. ¶ Iura ēt priuatoꝝ, q̄ę de iure gentiū descendebant videtur tollere posse p. c. in nostra. de re. iu. Vide Inno. in. c. q̄ in ecclesiaꝝ de cōst. sed actiones cū aliq̄ fiūt de iure gentiū, vt ꝓsequitur dn̄s meus in. l. ex hoc iure. ff. de iust. & iure. cōuenies est illā tollere nō posse, qa ius naturale immutabile ē. Sed hic recipit limitationē, qa immutabile in totum. Sed parti eius potest derogari Item secūdo ꝙ immutabile, ꝙ ad se, & in se sed eius effectus potest impediri, vt liber hō iure efficitur seruus iure gentiū. Tn̄ illo iure remanet liber, & eius libertas impeditur, nō tollitur iure gētiū Quemadmodū ille, q ligat manus, nō tollit eaꝝ potestatē. & officiū, sed impedit Ista notātur in. l. manumissiones, vbi scripsi, ff. de iust. & iure. in ver. nascebantur & habes ēt glo. in eo titu. in. l. ius ciuile. post princ. sed actiones cuiuscūq3 cōtractus, ex quo sunt inuētę a iure ciuili videtur qd tollere possit indifferēter. Nō enim tollit obligationē, ꝙ ē ex iure gentiū, sed actionem, q̄ induxit ex illis contractibus.

¶ Princeps ēt potest facere ꝓcessū eē aliquē, q sit null⁹ l. adoptio nō iure facta ff. de adop. Dicit tn̄ inno. in. c. prudētiā de off. del. qd illud facit ꝑnceps de plenitudine potestatis. facit. l. licet. ff. d iud. No. doc. bal. et Ang. in dicta. l. rescripta ꝓ quo vide optimā glo. in decretis viiii. q. ii. c. nulli⁹ alterius, in glo. sup ver. rata. vbi dicit ꝙ solus ꝑnceps potest validare. Not. sol⁹, q̄ in ꝑn. Sed q̄re an sit vnus iudex Et ꝑ andre. d iser. in titu. de mil. vas. in fi. Dicit tn̄ alibi glo. iuris cano. ꝙ sētētia, q̄ ē nulla ipso iure, rata potest haberi a ꝑncipe. ita not. in. c. de petitione, in glo, sup ver. facta fide, extr. de accu.

¶ Sua tn̄ sentētia illata est in furore, seu ꝑ iracūdiam seuerius debet eius executio retardari ꝑ xxx. dies. tex. notab. in decre. xi. q. iii. cū apud & ibi not. glo. quę dicit casus differendæ mortis condennati.

¶ Illud aūt vulgare ē. ꝙ principis ꝑuilegiū nūq̄ intelligitur cōcessum cū alterius iniuria. l. nec auus. ff. de eman. libe. l. ii. §. merito Et l. si qs a ꝑncipe ff. ne qd in & glo. not. in. l. fi. ff. de const. ꝑnc. & in auten. de eque. do. §. aliud q°q3. ver. ꝙ enim ab initio, sup ver. ꝑus legio et cet. coll. vii. Et bar. scripsit in. l. ii. in. q. fi. ff. solu. mat. & l. i. C. de sacro. sant. eccl. in vii° col. Et dixit in. l. ii. de preci. imper. facit iuditio meo. l. iii. ff. de. bo. li. in ꝑnc. Et notabiliter ad hoc. c. q̄uis extr. de rescrip. l°. vi° in fi. et qd notat andre. de iser. in titu. q succ. tene. in vi° col. in ver. hoc dūmodo & cet. Alle. archi. extr. de off. dele. c. sup eo, & de off. ordin. c. licet. Et videtur esse in hoc regno ius cōmune, ꝓter c. regiū factū in generali parlamēto syracusano. quo cauetur, ꝙ oīa ꝑuilegia, ōnesq3 cōcessiones, & gratię principis intelligatur in forma solita, & antiqua; v3 iuribus alterius semper saluis. Quod bal. fatetur esse verū, nisi directo in dānum alteri⁹ vt ꝓbat vbi hoc dicit in l. fi. ff. d fru. & li. expe.

¶ Et ꝙ intelligatur semper exceptū ius alteri⁹ in cōcessionibus scripsit andre. de iser. in titu. de pheu. datis in vi. l. con. in c. si quis inuestiuerit post princ. Et multum ꝓbari videtur in dicta l. iii°. de bo. li. supra alleg. Et ꝓter hoc videtur corrigi, & limitari l. bn̄ a zenone C. de quadri. prescrp. De q° meminit idem andre. in titu. quæ sint rega. super. ver. Et bona cōmittentiū crimina in princ. vii. col. ibi, hoc videmus, & ibi scripsi.

¶ Itē scis quod sufficit in ꝑncipe dicere se cōcedere ex certa scientia, licet nō dicat nō obstāte. secundū glo. in l. ii. & dn̄m meū ibi C. de preci Quia verba ex certa sciētia habet vim clausulę, nō obstāte Ita scribit bar. in l. nō solū §. sunt & aūt ff. de ex. tut. Et plenius per eūdē cū aliis docto. in l. fi. C. si contra ius velut. publi. & habes per bal. in suis ꝑludiis phedoꝝ in xiii. q. q videtur seq opinionē bar. in d. l. fi. Et not. quomō loq̄t ibi bal. licet eam reprobet dn̄s meus in d. l. fi. Et habes alibi. per bal. egregie, & singulariter. tradentē in titu. de pace consta. in ver. libellarum, & in eo titu. in ver. nō admittimus, dicit ꝙ nullus debet audiri cōtra id, ꝙ ꝑnceps facit ex certa scientia. Vide eūdem bal. in l. fi. C. sen. resin. nō po. Et not. in. c. ad hoc sum⁹, de rescrip. Et de hac clausula etiā plenitudinē potestatis habes in. c. innotuit. de elec. & per bal. ēt in. l. eos. C. de ap. vbi dicit, ꝙ ꝑnceps facit ex certa scientia, videtur facere ex plenitudine potestatis.

¶ Dicit bal. in l. fi. C. de sen. resin. nō pos. qn̄ princeps narrat totū factū secūdū veritatē certū est ꝙ princeps rescribit ex certa sciētia Ergo nō ē necessaria clausula nō obstante, qa cōstat de mente ꝑncipis per rescriptū suū Et princeps nulli formę astringitur, nec est exquirenda ab eo, cur ita facis, qa sufficit pro ratione voluntas, vt. l. prima de const. princ.

¶ Et ibi qd operetur illa clausula, ex certa scientia. sed qd si ex certa sciētia scribat cōtra testamētū, An possit & vidēdū q° iure sit testamētū, qa si ex iure ciuili vt tenere videtur glo. in. l. ex hoc iure ff. de iur. iuran sentiendū ꝙ sic, sed dic, vt ibi, de hoc per doc. & specialiter dn̄m meū raphaelem.

¶ Dicit tn̄ inno. in c. pastoralis in princ. vltr. col. extr. de offic. dele. ꝙ certa scientia principi facit expirare iurisditionem

¶ Et an ista certa sceintia possit probari testib⁹ tradit idem bal. in titu. per q°s fiat inuest. circa princ. ii. col.

¶ Vicarius aūt ꝑncipis nō potest facere clausulā non obstāte tali lege. scđm ipsū bal. l. rescripta C. de ꝑcib⁹

¶ Qn̄ ꝑnceps cōfirmat ꝑuilegia intelligit̄ ꝯfirmat̄ iusta, vt not. in l. i. ff. de his, q sunt sui, vel alie. iur.

¶ Et an princeps possit tollere defēsiones vide. florianū in l. i. §. cum arietes. ff. si qui. pau. fe. dic vide bar. in. l. cum mulier. ff. solu. ma.

¶ Item ꝙ princeps factum ignoret, & voluntarie seruet leges, & non tollit iura naturalia, tetigit. andre. de iser. in titu. de consue. rec. pheu. circa princ.

¶ Itē sol⁹ ꝑnceps ꝛ̄stituit famā, & legitimat, & cōtra ius naturę dispēsat. secūdū inno. in. c. cū. ꝑ tabella rio. de fide instr. &. c. cū te, in gl. infamia, extr. de re. iur.

¶ Et de legitematione est videndū.c. venerabilem,& ibi per cæteros docto.canonistas.extr.q fi.sint.legi. Vide bar.in.l.nō ambigitur.ff.de le. Quia restitutio ē de specialiter reseruatis pncipi, & iō nō venit cū cōcessione generali Ita videt sentire glo.insti.qb.mo. ius. pa. po,sol.§.si ex indulgētia.& ē.glo.ibi illius.§.Vide aliq̄ dicta bar.in.l.i.C.de sum.tri.& l.gall⁹.cum.ver.se suis ff.de libe.& post.& l.i.§.si qs vlt ff.de con.

¶ Alibi dixit andre.de iser.ꝙ papa legitimat ad ecclesiasticas dignitates,princeps ad sęculares,& forū eius & cęt.ita scribit in titu.si de pheu.fu.con. c. naturales Idem dicit bar.in auten.ex complexu.circa fi. C. de ince. nup.

¶ Et an possit spurium legitimare, & verificari cōditio,forma cōcessionis tibi,& hęredib⁹ tuis de tuo corpore legitime descēdentibus,Et de potestate ordinaria & absoluta,vide quoddā cōsiliorꝫ meorꝫ sup⁹ quod incipit miles pheudi,quod ē decimū in numero,& cōsil. 176. Et dicit Inno.ꝙ vtens potestate absoluta sine cā peccat mortaliter.in.c.innouam⁹ extr.de cens.Et voluit andre.de iser.in phem.cost.regni.in pnc.4. col. ibi sum,extr.est.Et de his,& ꝙ pnceps sine cā nō dispēsat,& de potestate ordinaria, & absoluta dicit ādre de iser.in prohemio consti. imperialium,et prępterum.in ver.ideo dicimus

¶ De bonis pncipibus,& ad qd debent intendere vide tex.& ibi per andre.de iser.in titu.de ph.pheu. alie per loth.l.imperialis circa pnc. Et alibi tractat an possit auferre cōcessa Et an soli pncipi sit credendū Et de hoc tñ tradit apertius in.c.i.§.scimus.in titu.q°.tem. mil.et in titu.de cōtro.pheu.apre.pa.tibi,in c.i. in vlti. col.& in titu.q̄ sit.pma.ca.be.a. §. sed nec alia in vlti. col. Et an sit subditus legi,& possit remittere poenā sine cā. Et de multis alijs pertinētib⁹ ad pncipem.vide per andre.de iser.in.c.similiter potest reuocare,& ē in vii. col. vsq ad fi.

¶ Preterea an et qñ possit fmitter pnceps,et an sine cā, & de alijs pertinētibus scripsit ēt alibi andre.de iser.in titu.quę sint reg.super illis verbis & bona cōmi,cri.

¶ Itē an pnceps possit reuocari a ppło romano,aquo habuit imperiū.vide dñm meū,cū docto.in l.nō ambigitur ff.de leg.& in l.ij.ff.de ori.iur.in multis §.potest colligi pro,& cōtra de ori.iur.Primo qa dicitur ꝙ datū ē ius ppriū pncipi,ĝ dicit bal.ibi, popul⁹ amisit Postea in sequentibus versiculis ponit, quod eiecerint reges,et cōstituerūt alios magistratus, Et sic sperterūt & reuocarūt ad se potestatē,ꝙ nō fuisset,nec ius super eo se fundasse,nisi iure licito potuisset. Sed hęc vana ē q̄stio pter psonas pncipū, & fidelitatē eis hodie datē.

¶ tamen ego crederē ꝙ subsistēte cā,vt fuit tūc populo romano eijciēte reges,& pprios magistratos,& maxime ob durā dominationem,& defectū administrantę iustitię,posset idē populus facere, Si tñ ei adesset potestas, & volūtas faciādi, hęc enim duo ad cuiuslibet act⁹ perfectionē regrant. teste boetio, & ipsa ratione dictāte. Et de hoc,& de potestate populi, vide latius per bal.in titu,si de inue.pheu.inter domi.& vas.li.f. o.c.i.& specialiter circa ij.& vlti. col.

¶ Item vbi est princeps est totum ius,secundū andre. de iser. in titu. quo,tem.mi §.sancimus

¶ Item princeps nō potest tollere remediū appellationis sine causa Nec super hoc,ꝙ non appelletur in causis legē cōdere, Nec statuere ꝙ copia defensionis denegetur.Ita scribit in prohemio suo in cōst.imperialibus in ver.ideo apparet,& titu.q̄ sint regal. in fi. eorū quæ scribit super verbis tex.Et bona.cō.cri.ma.in ver. nec ēt posset statuere,cū ver.seq̄. Et vide ēt q̄ scripsit, & ibi ēt addidi in phemio pallegato.in 4.col. in pnc. ibi,quintū extr.& cęt.Et hoc etiam voluit bar.de iure fi.l° x°.l.faculras vbi etiam de statuto

¶ Et de potestate data principi apopulo meminit glosator const.in titu.de offi.ma.ca.l.i.§.i.glo.ij.Et supra allegaui bal.vbi traddit.vbi glo.dixit ꝙ concedens iurisditionem a se non abdicat

¶ Princeps,vel alius dñs terram,vel castrū generaliter eximit a sua iurisditione,vel episcopū vna ecclesiā, an intelligatur exemptū a iure reuerētiali Archeps rauennę cōsuluit oldr.in cōsil.suis & ē casus de hoc nescio si magister tuus dixit.in §.libertus. vbi glo.plena. tex.est singul.qd nō.in l,fi.C,de bonis libe. tene mēti secūdum lodo.Et est vtile ad concessionē camerę,quā ille pnceps noster Alfonsus concessit consorti suę reginę nostræ marie,eximēdo penitus de sua iurisditione vt in priuilegio latius continetur.

¶ Item an,princeps,possit res publicas,& loca publica donare vide dñm meū secūdū bal.in l. sacra. circa princ.ff.de redi.

¶ Item solū principi fit homagiū:scdm andre.de iser in titu.de noua fide.for.in penult.col.& ibi de tempore translationis imperij in vltima.col.

¶ Item de potestate pncipis,Et quod princeps est defensor æcclesię,per eundem vide in titu.de pa.te.circa princ.Et vnde est eius potestas,dixi supra in ver. potestas,& qualiter intelligatur omnis potestas adeo est vide tex.singularem in c.audacter viij q.i.

¶ Item alibi dicit tex.ꝙ penes principē sit suscipiendi belli auctoritas,atq consilium, Et ibi etiam ꝙ non est potestas nisi adeo xxiij.q.i.c.quid culpatur.

¶ Item dicit glo.ꝙ principi etiam ab episcopis iuratur fidelitas xxij.q.vid.c.nullus

¶ Item pnceps dicitur profecte plen⁹ ideo aliqd non videri imperfectū sanxisse in l.i.C.de his q.vt indi

¶ Item tūc est princeps qñ bñ agit,& an credatur sibi ꝙ iuste bellū moueat, & quo mō dicatur habere iura,& facere toto iure teste Et qñ est bānitus,vel excommunicatus,Et qñ ipse est in vna opinione,& cōsilium suū in alia cōtraria,q̄ pualet.vide de his ōnibus tractātem andreā de iser.in titu.hic finit lex.in c.p° in pnc. circa.iij.et iiij.col.Et ad dictum vltimum eius opinionis pręualeat,allegaui archi.in c.fidei extr.de haere.& glo. in mi. di. c.in istis

¶ An princeps possit legē statuere contra clericos delinquētes vide q̄ arguit bal.in titu.de pace.te.§.si clericus in vsibus pheudorum

¶ Alibi dicitur ꝙ Impossibile reputatur ꝙ vnius voluntate cōsistit,vel ꝙ soli pncipi reseruatur,vel ꝙ sine licentia pncipis nō potest expediri Est ita difficile,qd impossibile reputatur p l,a prę.iulia §.fi.de leg.p° Et voluit bal,in titu.hic finitur lex.in pnc.super ver.interim Et habes per Dy.in regula iuris semel deo dicatū l°.vi° & meminit bar.in.l.cōtinuus.§. cum qs de ver. ob Adde ꝙ etiā reputatur difficile, ꝙ debet expediri

per plures

per plures voces concordes alleg. glo. in .l.ij.§. post
originē.de ori.iur.& glo. in.l. barbarius de offic.pret.
¶Item mandatū pncipis lex est.secundū ādre.de Iser.
in titu. quę sit p°. ca. be.a.§.praeterea in princ.vij.col.
ibi Immo nec deus.

¶Item de contemptore mandati pncipis vide glo.in
phem.cōsti.regni.in ver.imortalitate,& ibi scripsi.ad
quod vide cōsil. ccvi. quod incipit pcessū in p°.volu.

¶Item rex,vl imperator nō cognoscunt in causis eorū
sed committunt, vide andre. de Iser. in titu. de prohi.
pheu.alie. p fre.§. preterea si inter duos in xi. col. ad
fi. Possunt tñ cognoscere si volunt. pro quo vide bar.
in .l. est receptum .ff.de iure.o. iudi. Et andre. de Iser.
in princ. x. col. vbi supra tractat q si rex sicilie nō fa/
ciat iustitiam ad quem recurratur. Quod de alijs vide
per bal. in titu. de inue. in ma. fac. c.i. col. iij. ver. de
propia autem causa.

¶Item dicit alibi bar.q populus romanus posset pn/
cipis potestatem reuocare,in .l. nō ambigitur in pnc.
.ff. de leg. in p°.q. bal. allegaui sup°. in cōtrarium in.
c.i. in titu.si de inuesti. pheu. inter. dom. & vas.lis.o.
in vltim. col. & dicit vt supra in precedente.col. ver.
item an princeps,& in dicta .l. nō ambigitur. Tradit
etiam bar. de.creatione, & successione imperatoris.

¶Item an morte principis, eius delegato. expiret vi/
de bar. in .l. more maiorū .ff. de iuris .o. in. & in sua
repetitione. in .§. si plures de leg.ff. de exer. vide tex.
& quae ibi notaui .ff. lo.l.iiij.

¶Dicit lodo. in suis fin. q vacante imperio iurisdictio
terrarū imperij competit papę, vt .c. licet. ex suscepto.
de for. comp. sed quid in delegato sedis apostolicae?
an idem possit idem? Videtur q sic.Quia legati sunt
de gremio papę. vt in .c. sub militibus.i.q. vi.& eius
vice fungitur. sed in contr. est verū dictū spe.in titu.
de lega.§. nunc ostendendum ver. xxix. Ratio qa nō
debet ponere manū auctoritate generalis cōmissionis,
in his, quę speciali praerogatiua papae competunt, vt
in .c. q translationē de off. lega. sed hoc est papę cō/
cessum specialiter in signum preheminentię singula/
ris ergo,&cęt. Quid e contra. an vacante sede papali
succedat imperator in temporalibus? vl in spiritualib⁹
Dic quod nō casus est sing. in .c.qualiter de iudi.lodo.

¶Itē si sunt duo dñi vnius ciuitatis,vel castri,& vnus
deliquid, an alter eū puniat? vide bar. in .l.fi.ff. de re.
di.quod nota.pro viceregijs regni,& alij dñis in com/
muni. Item dicit andre. d iser,q princeps habet mul/
ta specialia, in titu. de consue. recti pheu.

¶Item pnceps dicitur legis pater. in ante. de incest.
nup.§. fi. coll. ij.

¶Itē est argumentū secundū glo. & bar.in .l.bñ a ze/
none q rescripta pncipis nō habent vim ante corona/
tionē. de hoc vide dñum meū de ne,in.l. sed & repro/
bari .ff.de excu.tu.qd cōmuniter apponit l lectu. bar.

¶Bar. ad fi. in Rubri. primę cōstitu.ff°ūr.querit quā/
do dicatur imperator,& dicit q ante coronationē non
est imperator,sed rex romanorū. per tex. in .c. venera/
bilem extr. de elec. & .l. bene a zenone in fi. quā ego
ad hoc allego. Sed post coronationē dicitur impator,
seu pnceps,& subdit notabile verbū,q pnceps,& im/
perator idem sunt, Et de nomine impatoris. & olim,
& hodie quomodo intelligebatur vide in eadē Rubri.
p dñum meū.Salusti⁹ in phemio iugurthini belli inqd
sed dux,atq imperator. & vitęmortaliū animus est.

¶An aūt possit impatorem papa deponere. vide .xv.
.q.v.c. alius,& in ipsa p° consti.tradit. bar.an impera/
tor sit dñs rerū particularium personarum. Et ibi dicit
an possit rem meam ali donare.

¶Item falsa grammatica viciat rescriptum pncipis.
fm bar. in .l. plautius ad fi. de aur. & argen. lega.

¶Princeps in casu potest deponere, & remouere pa/
pam. secundū Alber. sicut e cōtra: in .l. iij .C. de off.
pfec. pto, & hoc refert ibi dñs meus.Sed videtur tota
potestas hodie in apostolico p ea, quę scribit. bar. in
extraua. ad reprimenda in ver. totius orbis.

¶Item princeps cum pio animo debet rebus proui/
dere, ar. ex .l. siquis,vel siqua .C. ad se.q. ter.

¶Item pnceps cōcurrit cū omni magistratu sicut pa/
pa, & est fons omniū dignitatū, qa ab eo pfluunt, vt
a fonte riui.& a sole radij. Et potest appellare ad eū p
saltū fm bal. i titu.qs di.dux.mar.& c.t.c.i.circa pnc.

¶Item questio est bal. an pnceps detrahat falcidiā,&
iure cōmuni certū,q sic, Quia deus,princeps, & ec/
clesia vtūtur iure cōmuni in casibus in iure expressis.
Sed de honestate nō debet detrahere, qa donare con/
sueuit. Nā pprie pprium pncipis,q debet eē liberalis,
& gratiosus.Ita scribit. in.l.& in legatis ad.fi.C.ad leg.
falc.& ad hoc allegat.ff. ad tre.l. siqs rogatus .§. vlti.

¶Item scribit bal. in .l.i.§. cū aūt .C. de cadu. tolle.
quod impator debet ēe clemēs,&se impialiter habere,
& magnifice,& gloriose,et ab eo ōnis auaritia remota

¶Item domus pncipis dicitur diuina,sicut.&ipse pn/
ceps. ita notat dñs meus Raphael. vbi probatur. C.
de sacro. sanc. eccl. l. ad instructiones.

¶Q si princeps mandat puilegiatū torqueri,vt vtitur
potestate absoluta,vel mādat quod iniustū,vide ādre.
de iser.in cōsti. est exequata in titu. de, au. testi. in ei.

¶Item princeps peccat in faciendo nouū vectigal si/
ne cā.fm ādre. de iser. in titu. de ca. cor.§.similr circa
vi.col.Dixi sup° cōsil.17. q icipit ad illā dubitationē.

¶Item papa,& pnceps possunt destruere terrā,& ędi/
ficia pp delictum, secundum andre. de iser.in titu.de
ca. cor.§. similiter in princ. 4. col.

¶Item an pncipe siciliae recusante iustitiam recurra/
tur ad papā.Olim aūt imperiū pręualebt aposto.quod
hodie vsurpatum.vt.c. solute. de ma. & obe. Et scrip/
sit dñs meus in phemio in rubri. E an vacante impio
appellatur ad papam, & quomodo plus habet rex in
regno, q imperator imperio, vide. andre. de iser.ista
tractantē, in titu. de proh. pheu. alie. p fre.§ praeterea
inter duos circa pnc. x.col.ibi qd si rex sicilię.Et pseq/
tur ibi multa singularia q° ad regē vbi ē additio noua.

¶Item princeps est iudex iudicū, & nō cognoscit in
causa ppria. Et qñ rex sicilię negligeret reddere iusti/
tiam ad quem recurrere debet,&quomodo nō appel/
latur a principe, & a rege siciliae, & qñ vacat imperiū
vide andre. de iser. in titu. de proh. pheu. alie. p fre.
.§. Praeterea si inter. & cęt. circa .x. & .xi. col.

¶Item celebrari debent duo dies principis natiuitatis,
& ortus imperij. vt est tex. in .l. omnes dies. ver. no/
stris etiam diebus. C. de ferijs.

¶Princeps noster Alfonsus, quē deus nobis vsq ad
seniū cōseruet.Nat⁹ extitit die xvij°.decēbris quē apud

vrbem Panhormi me extente dei, & sui gratia iudice magne regie curie celebrauit ãno. M. cccc. xxiiij. In/ ditionis xij. ¶ Diem mortis celebrari apud gentiles legimus de ẽnea, & anchisa, q ludos celebrauit vt in .v. ẽne. Idem vidimus in sanctis, quorũ festa celebra/ mus in diebus mortis eorũ,quasi tũc nascãtur ad glo/ riam. dicit glo. antepe.ff. de an. le.& insti. de inge.in glo.p.& noui. sup°. in ver.mor. In ver. quero.

¶ Item appellantur ꝑncipes, optimi. maximiq;. in l. cũ tabulis.§.quoniã.ff. de his,qui. vt indiq.leg. aufer.

¶ De reuerentia q̃ exibetur eis vide. que not.dñs ãto. de butri. ẽm hosti. in.c. & si eps. extr. de iure,iuran.

¶ De pœna machinationis cõtra principem meminit idem dominus de butri. in .c. petitio extr.eo.

¶ Item princeps non potest facere quin tempus cur/ rat dicit bar. in.l.fi.C.qui.ca.in te.re.non. est. ne.

¶ Dicit saly. in.l.ij.C.de his, q ac.nõ pos.co.se quod contractus eius, qui potest legem condere.habet vim legis.allegat. C. de do. inter. vir.& vxo.l. donatisnes & de public.ff.l.cæsar. Et hoc idem scribit bal.in.l.ci/ uitas, & ibi declarat quomodo intelligitur quod ha/ bet vim legis .ff.si cer. pet. circa princ. ¶ Et an sit ta/ lis contractus de iure ciuili,vel gentium dicit bar.in.l. ex hoc iure .ff. de iusti, & iure. in ver. ob. dicitur. Et scripsi vbi dicit vnum verbum bar. in.l. digna vox.ff. de legibus. vbi.quærit si imperator fecit pactum cum aliqua ciuitate an teneatur ad obseruantiã illius pacti. Et arguit hinc, inde,& concludit q sic. Ego dixi ibi q verum est ipso iure teneri, Sed in efficace obseruatio/ nem esse,Q uia actiones etiam sunt ex iure ciuili,quas potest denegare.vt .l.ij.§. omnium. deo. iure. Et quia nõ habet coram quo cogatur pactũ seruare, verum tñ cum nemo solutum esse legibus principem inficietur Et contractus, pactaq; ex legibus fomenta recipiant, conueniẽs erit, successione ordinis etiam cõtractuum obligatione principem esse solutũ. Nam leges dispo/ nentes de contractibus priucipem non obligant cum ipsis legibus sit solutus.Ergo cõsiderato effectu finali, dicimus etiam principem ex contractibus nõ teneri. Cogitabis. Et cõferenti. cõ dño meo, hoc etiam mi/ hi confirmauit. Tantum ipse excipiens contractus iu/ ris gentium,dicens dubitari posse de solennitate iuris ciuilis attributa cõtractibus ipsis iuris gentiũ. an saltẽ illa sit imperator solutus,& dici posse,quod sic.Q uia actiões sunt iuris ciuilis.vt in.l.ij.circa.ij.col.de or.iur.

¶ Item qñ princeps transfert iurisditionẽ, nõ tantam trãsfert,quin maiorẽ retineat in se.c.dudũ d pb.l°.vi°.

¶ Item ꝑnceps potest constituere baroniam,vt vult,& facere de in habili,& indigno habilem,& dignum, & recedere a forma statuta a iure,si ex certa scientia agat Et dignitates facere ꝓ velle,Et diuidit,& vnit vt vult, Et est fons princeps omnium dignitatum, & iurisdi/ tionũ.sicut papa vt scribit bal. in titu. qs dicatur dux. mar. & cæt. circa princ. Et secundum q scribit andre. de iser. in.c fi. circa .iij. col. ad fi.& in ꝑnc. se. in titu. de ca. q. cur. ven. Et aliqua alia,vbi ꝑsequitur de ꝑn/ cipe,& de curia capuana,in vi. col. & seqñti. Vbi tra/ dit causas,ex qbus potest reuocare cõcessa Et maxime si sit obreptum ob importunitatẽ, q̃ dedit cã curie ca/ puane.Ibi vide per totum,quando remittit pœnam in vij . col. Et ibi dicit quomodo princeps est subditus legi quantum ad vim directiuam.

¶ Item qualis debeat esse bonus princeps,& multa de ꝑncipe. tex. & andre. de iser.ibi in titu.de proh.pheu. alie. per loth. l.i. in princ.

¶ Item princeps dicitur debitor iustitie ẽm andre. de iser. in titu.de proh.pheu.alie. ꝑ loth.l.fi.circa.iij.col.

¶ Item contra principem potest defendi libertas se/ cundum bal. in titu. de pace. iur. fir .l.i. ver.i. in fi.

¶ Adde q in cõtemptu mandati principis magis pu/ nitur nobilis,quam plebeus.secundum bal. in.l.i.ver. si quis temerario. in titu. de pace. iur. fir. sup ver.fur/ tum in princ. De contemptore,& inobediente manda ti principis quo modo puniatur vide glo. disputantẽ, & meliorem in mundo,in prohemio consti.circa ꝑnc. in ver. mortalitate perscripsit. Et in dicto .§. iniuria circa princ. dicit q condemnatio facta per officialem principis intelligitur, facta per principem media per/ sona officialis ipsius.

¶ Item in .§. iudices eo titu. dicit q creatio officialiũ pertinet ad priucipem & probatur in titu. q̃ sin rega.

¶ Item alibi dicit bal. q princeps facit sicut deus, se/ quens solam veritatem,& obmittit iudiciarium ordi/ nem.Et quod qualibet gratia principis.est priuilegiũ. & ex priuilegio suo transit dominium non ex suo cõ/ tractu. pro vt scribit in titu.de no. for.fide.c.i.§. inue/ stitura. Et de hoc scripsit supra in consil.xv.quod in/ cipit intermedienus: Habes glo. no.& andre .de iser. sequentem quod qñ causa agitur coram principe,non curatur de ordine iudiciario,nec attenditur ordo iudi/ ciarius,sine iudicij strepitus, vel alia iuris solẽnitas.in cõsti.cordi.glo.ij.in princ.in titu.de resti. mal. l°. q°.

¶ Item de vicario principis,& quę possit facere,& quę transeunt in eum vide quæ tradit andre. de iser. circa illam .q. An vicarius principis possit consentire alie/ nationi in titu. de proh. pheu.alie per fre. circa princ. Et multa etiam de principe in.§. præterea ducatus eo titu. An possit alienare demania, & homines dema/ nij. & diminuere seruitia pheudalia. Et in vlti. col. il/ lius .§. dicit an sufficiat aliquid facere ex certa scien/ tia contra leges, & concludit q sic vt supra plene di/ ctum est.

¶ Et eo titu.§. præterea si inter. dicit q qñ. rex siciliæ esset negligens, vel nolens iustitiam facere, an sit re/ cursus ad papam. circa.x.col. & supra memini scrip/ sisse. Et in titu. quæ sint rega. circa princ. vi.col.dicit quod non debet taceri principi q facit in præiudiciũ publicum Et quod princeps est pater communis, Et quod non faceret si sciret contra ius facere Vt ibi, Et ibi subdit q princeps est lex animata.

¶ Et in sequenti col. dicit q princeps non potest do/ nare communia publico vsui deputata,quia vias pu/ blicas non habet vt suas Et q princeps videtur omnia tire, & cum causa agere, qui ne dum res ,sed personas habilitat, quia cor suum in manu dei est Et sicut deus nil sine causa agit. ita vt princeps , qui sequitur eum. Et sic debet semper cum causa facere.Et ita dicit intel/ ligi iura de potestate principis loquentia, Aliter non potest vtens potestate absoluta quia peccat apud deũ. Nec dicitur posse quod cum peccato facit.

¶ Item noua vectigalia nõ potest imponere sine causa, sed bal. et decimã,& alia iura pro ministranda iustitia,

& custodiendo subditos ab incursu latronum, aliter teneretur ad restitutionem recepti, secundũ ipsum ãdre. in titu. quę sint rega. in .x. col. versus. fi. Et ibi ẽt disputat an in papa requiratur causa, & in .xij. & xiij. col. dicit ꝙ princeps debet fieri facere monetam legitimã. aliter tenetur sicut de rapina. Et ibi dicit de archimistis, & eorum auro.

¶ Item dicit andre. de iser. ꝙ princeps de ꝑ se potest excedere pœnã ordinanã q̃ñ videtur expedire cõmuni bono. in titu. quę sint rega. circa finẽ vi. col. sup verbis, cõmictentiũ incestas nuptias. scis tñ, pœna quantũcũq; ordinaria, si ꝑnceps est arbitraria, & extra ordinaria. Scripsi sup°. in verbo pœna. ver. itẽ ꝙ ols pœna.

¶ Et eo titu. sup ver. Angaree. circa ꝑnc. tradit. an ꝑnceps teneatur ad mercedes, vel ad loherium animalium, vel nauium, quas capit pro se.

¶ Et eo titu. in verbis. ad felicem, nostri, dicit ꝙ rex habet numen diuinũ. Et est in terris sicut deus incœlo & sequr dominiũ. Et inde suũ rescriptũ dicitur cœleste oraculum, quia Impium ex deo est, Et sup ver. in mẽte. ibi potestas cõstituendo & cęt. in princ. dicit, ꝙ potestas creandi iudices, est de regalibus, Et ideo ꝑnceps est iudex iudicũ, & summus magistratus, qa alij ab eo depẽdẽt. Et sequr ꝙ princeps, & papa delegãt quę sunt meri imperij pro voluntate, nõ iudex ordinarius, nisi ex causa. Et infra in ver, sequẽtibus ad iustitiã ex, dicit ꝙ ꝑnceps, & ꝑlati sunt debitores iustitię vsq; adeo. Vt Rex antiochus tertius ad suas ciuitates scripsit, si quid præter leges faciundum iuberet per litteras nec sibi obtemperarent, vt eius rei ignoro. put scribit plutarchus theronensis in apopthematibus ad traianum cęsarem discipulum suum.

¶ Item ꝙ veritas colitur a principe, & sic debet veritati insistere, non solennitatibus iuris Ita videtur innuere tex. in .l. i. C. de edilic. lib. tol. Ibi nos enim, qui veritatẽ colimus De hoc scripsi, sup° eo ver. Item alibi scripsit bal. vide infra. ve. i tẽ dicit bal. in princ. ij. col. Atq; ideo dixit alibi bar. ꝙ princeps potest vti plenitudine potestatis vt finẽ litibus Impõat inspecta veritate poti° q̃ rigorositate i. l. emili°. ff. d mi. ver. fi.

¶ Itẽ ꝑsumitur princeps ex causa facere qcqd agit. Et Aliqua circa ꝑncipẽ, & eius potestatem circa remissionem pœnarũ, & alia, vide andre. de iser. in titu. quæ sint rega. super verbis bona con. cri. ma. vsq; ad fi. Et eo titu. circa. ij. col. dicit ꝙ ꝑnceps est pater inspiciẽdo cõmoda subditorũ. Et in princ. xi. col. dicit ꝙ ꝑnceps tenetur ad iustitiã faciendã qa ideo fit rex vt faciat iudiciũ, & iustitiã ij. regnũ .x. Et est lex animata, & iustitię vigor, ita scribit ibi, & creat officialẽ ad iustitiam.

¶ Itẽ in finali rubric. illius libri. scilicet in titu. de sta cõtra .l. eccle. in. §. item nulla, post princ. dicit andr. de iser. an ꝑnceps remittat quando est ex iniuria ecclesię, vel priuatæ personæ. Et eo titu. §. gazaros circa iij. col. dicit de bonis ꝑncipibus, q̃ remittũt ꝑprias iniurias, ibi glosat. l. i. C. si quis impera. mal. Et eo titu. §. nauigia dicit ꝙ ꝑnceps tenetur restituere subditis, ꝙ eis est a latronibus ablatũ. Et in auten. habita. dicit andre. de iser. circa iij. col. q̃ñ peccant principes, quo modo eos destituit, & premit deus Et debent inducere homines ad studium pp bonum publicum.

¶ Item q̃ñ principi porrigitur petitio, vel. ali in potestate existenti, vt est rector ciuitatis beniuentane, vel archiepiscopo, ꝙ illud, quod vult deliberare, & decernere debet subscribere in pede libelli precatorij secundum berna. de cap. p tex. in. l. nõ distinguemus. §. cũ qdam .ff. de ar. sicut dicitur ibi fecisse impator anto.

¶ Item not. bar. ꝙ potest ex iusta causa imperator, vel ciuitas seruum alienum manumittere in .l. barbarius. .ff. de offic. prato.

¶ Item de donis principis ipse cognoscit, vel sua magna curia sicut de pheudis, vt not. andre. de iser. in titu. qua vas. iura de fi. circa. fi. ij. col. Et idem not. de leg. cor. circa princ. Et inde est ꝙ de priuilegio ipse cognoscit & non valet. super eo alterius sententia vt in .c. p°. cum venissent de iudi. bal. examinat in .l. q ciuilia .C. de ap. in p°. oppo. & .c. transcripsi sup°. in repertorio in verbo priuilegia in additione.

¶ Item an ꝑnceps possit donare, vel aliter cõcedere castrũ imperij. tradit bal. in pludijs suis in l°. pheudorũ in xij. q. Et stati subdit ibi aliq̃ notãda d ꝑncipe. & papa.

¶ Item imperatot quo modo est papa, in temporalib°, & tenetur facere vt seruentur statuta, & consuetudines locorum Et an possit deponi, Et alia. vide. per bal. in .c. i. in ver. marchio in, 17. q. & sequenti.

¶ Item an princeps Dicatur æternus, & sempiternus, & sit orandus, vide per bar. in .l. primicerium .C. de frabicen. l° xi.

¶ Item dicit Bal. ꝙ princeps debet se facilem, & fauorabilem prebere, & facit vt deus, quia deus est veritas, & bene facit cõmittere causam sola facti veritate inspecta, etiam si iudiciarius ordo ommittatur Hęc & alia scribit in .§. inuestitura in titu. de no. fo. fi. circa ver. sed contradico Vbi facit differetiã. An princeps contrahat, & debet seruari ius commune, Aut gratiã, & priuilegium concedit, tunc non. Nec propterea est obligatus ad granam, quia hoc non agit, Ibi vide, & tenementi quia seruiunt in tempore.

¶ Item alibi dicit tex. principes benegnissime scripserunt in .l. iure .ff. de iure patro.

¶ Item diuinum oraculum, & sacri apices principi ascribuntur in .l. iubemus de. e. lib.

¶ Item recte subijcimus principibus, & eis tributum soluimus xi. q. i. C. magnum.

DE REGE

NVnc de Rege in specie aliqua dicamus. & de potestate regia, & eius iure. Et differentia inter regem, & imperatorẽ, Et de his nominibus, & alijs vulibus multi recurre ad glosatorem constitu. regni in prohemio suo.

¶ Item rex romanorum dicitur imperetot dixit andr. de iser. in titu. de leg. cor. in princ.

¶ Item de multis regibus, & de rege aragonum, vide andre. de iser. in dicto prohemio consti. regni. circa. prohe. in. §. in prologo, & ibi de bono, & malo rege, vide eundem in .l°. p°. in titu°. vt magister. iusti. poss. eua. & cæt. circa princ.

¶ Item a regis sententia non appellatur vt scribit andre. de iser. in titu. de sacrile. in fi.

¶ Et qs habeat maiorem potestatem Rex, an impator. vide andre. d iser. in titu. de no. fid. for⁹. in fi. col. Et meminit in titu. de proh. pheu. alie. p fre. §. si inter. circa .x. col. in pnc. Et ibi an si rex nõ faciat iustitiam negligentia, vel serio deuoluatur ad papam, q dedit.
¶ Et dicit ꝙ filius regis etiã viuente rege dicitur rex. Et ibi dicit ꝙ dicitur in principe romano, locũ habet in quolibet principe, & rege, qui est monarcha in regno suo. Et ibi quod presumitur regẽ omnia bñ agere. Et ideo ab eius sententia nõ appellatur, quia cor regis in manu dei. Et circa xi. col. dicit ꝙ qñ est q̃stio inter regẽ, & subditos, ꝙ ipse dat iudices.
¶ Item romanoꝝ rex dicitur etiã post coronationẽ, & coronẽ imperatoꝝ insulẽ dĩcunt. Et regnum regis romanoꝝ est italicũ, & alamanicũ scripsit andre. de iser. in titu. quę sint rega. circa. p. col. Et in ij. col. dicit ꝙ tãtũ habẽt liberi reges in reg⁹, quãtũ impator in impio. Et psequtur ꝙ ista regalia ptinentia psonaliter ad regẽ, potest rex concedere. Et generaliter etiam transeunt.
¶ Et de potestate regis sola creãdi magistratus, & cõcedendi leges prosequitur in iij⁹. sequenti. col.
¶ Quãdo rex cognoscit vt dux, vel comes debet appellari ad eũ q superior in illo ducatu, vł comitatu. secundũ bar. in. l. si qñ. C. d ap. Et idẽ dicit d epo, q habet iurisditionẽ a rege, vt appellat ad regẽ, nõ ad papam.
¶ Et in titu. quę sint rega. circa. xij. col. sup ver. monere tradit, de rege aragonũ, & qñ populus eũ elegit, & qd transtulit in eũ, & quomodo tyrãnizante, & male se regente potest reuocare. Et eo titu. in ver. potestas cõsti. circa fi. dicit regẽ romanoꝝ dici ante coronationẽ, post impatorem. Et dedisse comitib⁹, & ciuitatibus italię ius creandi magistratus. Et eo titu. dicit in verbis, & bona. q. cri. ma. circa finẽ. v. col. & seqnti. an reges habeãt crimẽ lęsę maiestatis, & ibi psequit multa de rege, & Imperatoribus. Alibi dicit ꝙ imperium sequtur deus, & ipsum deũ de imperio, seu coelo cõst tulit, & post deum est imperator in terris secundum veg.
¶ Ibi ẽt de deo, ꝙ ẽ rex regũ, & dñs dominãtiũ ab ipso sunt regna, & ab ipso dat &cęt. ita scribit circa. ij. col. in auten. habita. q̃ est posita. C. ne filius pro patre. Et ibi etiã ꝙ rex est in corpore humão animus noster. Et ꝙ qlibet est rex sui ipsius. Et ꝙ debẽt reges in virtuosis actibus seq deũ, maxime in humanitate, & clemẽtie, p quã dei seruatur imitatio. Voluit enim fieri hõ, & humanus sic, ibi vide circa ij. & iij. col. in pnc. dicit quomodo placatur deus ¶ Et qd est ira dei, & qd operatur peccatũ pncipũ, qa cõtra eos insurgit deus & cæ.
¶ Item de donis regum quis cognoscit, vide andre. de iser. in titu. qua. vas. vir. de fi. circa fi. ij. col. & in titu. de le. cor. circa. princ.
¶ Itẽ nõ dicitur Rex, qui deuiat a tramite iustitię, secundum andre. de iser. in prohe, suo in const. regni. in .4. col. ibi in verbo. rescripta quæ auferunt. Idem in .l.i. in princ. vt. m. iustitię & cæt. et in titu. de pe. infe. in vir. cur. l. vt participa. & in titu. quę sint rega. in illis ver. tex. & bona. con. cri. ma. circa. fi. i. col. Quia proprium regis est iustitiam facere, & pacem indicere, quia ad hoc instituitur rex. vt not. idẽ andre, in titu. de pace. se. circa princ.
¶ Itẽ fuire, & honoraŕ reges dbem⁹. viij⁹. d. c. q⁹ iute.
¶ Itẽ rex est vltim⁹ successor, si nõ habet alios. (ad fi.

Quod nõ est in alio barone, vel. comite. not. andre. de iser. in titu. qua vas. iur. de fi. c. p°. in princ.
¶ Item quęlibet prouintia habet suum regem. Et quilibet rex habet fiscũ dicit andre. de iser. in titu. de ca. cor. §. similiter. in princ.
¶ Item a sentẽtia regis nõ appellatur, sed supplicatur Et factum regis nõ potest dici nullũ, etiã si sit, vt scribit andre. de iser. in titu. q̃ sint rega. in .4. col. in ver. multum debent studere reges. Et in ea. col. dicitur de tyrãnizãtib⁹, & vide eũ in autẽ. habita vers⁹. si. & col. p.
¶ Adde ꝙ licet princeps dicat nõ obstãtibus qbuscũq ꝑuisionibus factis, ita vult fieri. Quod p hęc nõ tollit ea, quæ facta sunt legitime, nec reuocare intelligit iuste prouisa. Facit etiã ꝙ ibi not. l. fi. C. sen. resin. nõ po. secundũ bal. Verũ bar. dicit ꝙ optima est clausula derogatoria in statutis, vel rescriptis, qñ ponitur nõ obstantibus omnibus legibus, statutis, vel cõsuetudinibus, q̃ in contrariũ loqrentur. De quibus etiam necesse specialiter mentionẽ facere, quibus intelligitur esse derogatũ perinde, ac si specialiter, & nominatim eẽnt numerata. Quã clausulã dicit vidisse multoties, Nam tantũ operantur ista verba, quantũ si de omnib⁹ statutis, & cõsuetudinibus sigillatim, & distinctẽ mẽtio facta esset. Habes enim omnia p numeratis, specificatis, & in omnibus intelligitur derogatũ. Subdit, sed aduerte quia cõcedo: ꝙ omnibus cõtrariantibus in genere p illã clausulã derogatũ intelligitur. Sed nõ alijs cõtrariantibus in specie in casu directe opposito sigillatim demõstro. Vt dicã infra in vltima. glo. addita. Alij dicũt contra, quod omnibus anteriorib⁹ dicitur, vel intelligitur derogatũ, licet non posterioribus, Vt ibi videbis, & tetigi supra. l. pximi. Vnde si testator in testamẽto primo apposuit clausulã derogatoriã, sequntis. & in seqnti testamento dixit. Non obstante aliquo alio testamẽto p me factum, etiã si de eo deberet fieri mẽtio specialis. Nã perinde est, ac si nominatim, expresse in testamento secundo, Bal. seqnti exposuisset tenorẽ pmi. Casus ẽ hic, & hic vidi multoties de facto. Et ẽ hęc opinio inter doctores in. l. fiqs in pnc. de leg. iij°. Ita scribit notẽter in l. oẽs circa pnc. C. de rescrip. trigita ãno. Et vid q̃ scripsi i ꝑterio i ver. cõsuetudines
¶ Itẽ de pncipe ante, & post coronationẽ, vide bar. in cõsti. ad repriměda impens. Et adde not. in. c. venerabilis extr. de elec. Et mortuo pncipe videtur iurisdictio deuolui ad populũ, nõ aũt ad successorẽ. Et potest duci ratio, quia dignitas vacans, est sicut hęreditas iacẽs, nõ fungit vice ei⁹. qui successurus ẽ, sed hęreditas fungit loco defuncti. vt. ff. de neg. gestis. l. nã. & seruus. §. i. & ff. de fideiu. l. mortuo. sic dignitas, & magistratus vacãs fungitur vice populi. p quo vide bar. si de inue. inter. do. & vas. lis. ori. c. p°. facit in ar. l. vbi ab sunt. ff. de tuto. & cura. da. ab his. & ibi no. bar. & no. saly. in. l. mandatũ. C. mãda. in viij. op. p not. in .c. ne alliquid. extr. de hęre. l° vi°. Vbi speciali fauore fidei, & licet sede vacãte, caplm succedat. Nõ tñ potest caplm cõferre spectãtia ad mortuũ p. c. i. extr. ne sede vacã. l° vi°.
¶ Itẽ qñ fellonia cõmissa est dño, & tacuit, & mortuus est, hęredes dñi non possunt excitare felloniã. glo. in ver. omnimõ, in ver. nõ licebat. C. de inoff. testa. Et similis glo. quã docto. Sequuntur, in. l. fi. C. de reuo. do. & saly. in dicta. l. omnimodo.

¶ Item eadem est potestas principis, & eius cui committit, extr. de offi. dele. sane.

¶ Ex largitione tñ nõ videt trãsferri dominiũ, ꝙ habet plurimũ iuris .l. deniq̄ .ff. ex qui, ca, ma. Et multo minus possessio, quę habet plurimum facti, vt not. in .l.i.ff. de acqui. poss. Et sic neutrum transfertur, vt not. in.c.abbate. de re. iu. l°. vi°. facit ꝙ not. in .c.ij°. de consue. vide andre. de iser. in titu. qd sit inuesti.

¶ Item an ꝑnceps possit dispensare sup periurio vide Cy. in .l.fi.C. si cõtra ius, veluti puplicam. in iiij°.q.& ibi allegat ꝑ, & cõtra. pro fal.l. nõ dubiũ ad fi.C. de leg. & in auten. ꝙ eis .C. de nup. Facit .l. si qs inglunos .§. fi.ff. de leg. p°. ꝑ quo vide bar. in.l.i.C si aduer. ven. alia iura allat cy. ibi. Alibi scripsit inno. ꝙ iudex relaxat iuramẽta illicita in .c.debitores in princ. extr. de iure. iura. Quod ibi intelligebam non tam officij auctoritate, q̄ potestate legis. qa lex habet vim apostolici, secundũ glo. singula. in .l. adigere.§.quãuis.ff.d iure.pa. Vel forte ibi loquitur de iudice ecclesiastico, q habet huiusmodi potestatem. Glo.tñ tradit, ꝙ iuramentũ illicitum non tenet in .l. si quis sub.con. .ff. de cond.insti. Et bar. dicit in.l.pręallegata, nõ dubiũ, ꝙ iuramentũ nõ validat cõtractũ ipso iure nullũ.

¶ Itẽ, an rex ex certa scientia possit alienare demania & alia huiusmodi, vide ꝑ andre. de iser. de iure cur. ob in.l.dignũ. Et ibi ẽt se alio remittit, vbi d materijs trad.

¶ Item mandata ꝑncipis an, & qñ debeant constare in scriptis. Habes vbi scripsi ad glo.in.l.i.C.de mã.ꝑnc. Et ꝙ gratię ꝑncipum debent constare, ꝑ priuilegiũ, & scripturas, facit cõstitutio digni.sup° allegata, & cõstitu.si dubitatio, de ꝓba. ꝑ instru. & q̄ ibi not. Et ne dũ scriptura exigitur, & ꝑuilegiũ, sed forma solita, & solenni fabricatũ. ẜm ea, q̄ tradit andre. de iser. in titu. de proh. pheu. alie. per loth. c.qñ inter. vbi plene tradit.

¶ An princeps possit res publicas, & loca publica donare, vide per dñum meum. in .l. sacra.ff. de rerũ di.

¶ Item de indignatione ꝑncipis meminit tex. in .l.ij. .§. hoc amplius ad.fi.ff. de his, qui. no. infa. vbi etiã probatur ꝙ non vocatur infamia si dat successorem in officio, si haec praeter indignationem facit.

¶ Quęrit bal. in.l.nec causas.C. d appre. q̄ fuit q̄stio antiqua, antiquus disputata: Verũ valeat sententia imperatoris parte nõ citata. Et dicit ꝙ illa littera videtur probare ꝙ sic, quia valet lata non causa cognita, sicut valet eius priuilegium, vt not. in .l. his, qui publicę. causę ab est .ff. quibus. exca. maio. Vbi glo. dicit ꝙ si iusta causa est, valet factũ ꝑncipis etiã sine citatione. Nõ obstat .c. pastoralis de re. iud. in clemen. quia ibi imperator processit contra nõ subditum sibi ꝑncipaliter, sed ecclesię romanę. Et ibi not. ꝙ quatuor sunt ad ꝑncipem facienda, qñ remittitur ad ꝑncipem terminãda. Alibi tradit an in rescripto principis sit necessaria citatio, & dicit ꝙ non. in .l.ij.C. de tempo. ap.

De Regina: Et Rege

DE Regina parũ dicam: postea rursus prosequar de rege. Et est sciendum ꝙ dicitur pijssima in .l. donationes, quas diuus, q̄ est la p°.C.de dõ. inter vir, & vxo.

¶ Item regina non habet dignitatem proprio iure. Ex quo infertur notabile dictum cy. in .l. si qs ad fi. q te. fa. po. Et alibi dicit, ꝙ si nubat inferiori ꝑdit dignitatem, & nomen reginę. in .l. cum te. C. de nup.

¶ Si Rex concessit pheudum, nunqd successor teneatur obseruare, tenet bal. ꝙ sic in . c. i . in p°. Rubri. pheudi. iu ver. marchio sub. xviij . q.

¶ Item rex tenetur emendare omnes violentias, & latrocinia occulta in regno, quia tenetur ad custodiã. Et ideo habet reditum regni. secundum thomam, prout scribit andre. de iser. in const. dãna claudestina.

¶ Itẽ an rex. vel imperator puniet iniuriam factã Imperio, vel reipu. sicut papa iniuriã ecclesię tradit andr. de iser. in titu. de proh. pheu. alie. ꝑ fre. §. ꝑterea si inter, & incipit ad.fi.xij col. ibi, & in xiij. ꝑsequitur ꝙ rex nõ potest facere legẽ vt iudicet in causa sua. Itẽ q̄rit bar. in.l.i.ff. de offic. ei°, cui. man. est. iuris. An imperator possit delegare causam meri imperij, & dicit ꝙ sic in ij°.q. Et in . q . sequenti, quęrit quid de legato principis?

¶ Item alibi dicit de se imperator Diuinas nostri numinis aures. in.l.fi. in princ.C. de acqui. po.

¶ Itẽ cũ impator augusti nomẽ accipiat, tanq̄ ꝑsenti, & corporali deo fidelis est ei ꝑstãda deuotio, & impẽdendus peruigil famulatus & cę. Pro vt prosequitur bal. in titu. de pace tene. circa princ. ij. col. vbi allegat vegetium in secundo de milita. discipli. Et ibi ꝙ imperator habet imperium a deo.

¶ Item an Rex possit filium suum regem substituere dixit archi. ꝙ sic quo ad nomen, sed non quo ad regimen vide ij.q.i.c. oderit. Ita scribit bal. in suis pręludij, pheu. in xiij°.q. sub p°. dictione pheudorũ. Et subdit ibi ꝙ non pręsumitur imperator concedere nõ concedenda, & ideo distinguit, & dicit vt ibi.

¶ Item principibus, & potestatibus fidem, & reuerẽtiam seruari oportet, quam, qui non exhibuerit apud deum misericordiam inuenire nõ poterit ẜm hierony. vt habetur in decre. xxiij . q . iiij . c . regum .§ . ipsis.

¶ Item imperator astringitur canonibus concernentibus animam .lxxxxvi. di .c. duo, & .c. si imperator. In temporalibus vero vide glo. notabilem in .c. quoniam .x.di. quę dicit ꝙ ab imperatore non appellatur ad papam puto hoc verum, nisi per viam, peccati cõtra iustitiam denegatam adiretur papa contra imperatorem, vt in .c. nouit extr. de iud.

¶ Item imperator obligatur iuri naturali. Vnde obligatur ex contractu cum subdito, vt in . c . i. de proba. Nec potest princeps tollere ea, quę, sunt iuris naturalis insti. de leg. ar. ru. in fi. Item dicit hostie. de papa maxime respectu iuris diuini, vt si papa iure recto obligatur ex iuramento, nec potest se absolui facere, cum alium sine causa a iuramento illius absoluere non posset, vt no. glo. in . c . quanto de iure. iuran. & inno. in.c.cum inter de proba. Et dixi pleuius in alio volumine. circa tractatum repertorinculi mei in ver. canonis, Cicero in oratione pro mi lone, quę incipit. Et si vereor iudices, scripsit. Nimis multa audire coguntur, neq̄ aliter facere possunt hi, quibus commissa est tota respu.

¶ ITEM baronia constituitur destinatione principis. si ex certa scientia dat vnum castrum, vel

pheudū in baroniam secundū andre. de iser. in titu. de ca. q. cur. ve. c. fi. circa fi. iiij. col. ver. qd. si rex. donat.

¶ Item ꝑnceps habet bona generis. Nam q̄dam sunt patrimonialia, quę ad eū ꝑtinent vt ad ꝑuatam ꝑsonā, vt habetur in .l. apud iulianū .§. fi. ad fi. ff. de leg. p°. Quędā vero vt ad ꝑncipem vt ibi. Et sic q̄dam habet vt cęsar nomine ꝑuato, q̄dam vt impator nomine dignitatis imperij. Vt ꝓbatur in .l. bene a zenone. C. de qua ꝑscrip. l. ij. §. hoc quoq; interdictum. ff. ne quid in loco publico. Vide ad hoc andre. de iser. in cōsti. digni. in titu. de iure suo. cur. ob. l°. iiij° in princ. Vide bal. in .l. cōperit. C. de prescrip. tri. anno. vide eundē bal. magistraliter colligentē: & bñ ꝑtinentia ad fiscū in Rubri. C. de iure fisci, &. c. transcripsi, in tractatu de fisco. ver. bal. in rubri. &cæt. Eoꝝ, q̄ ꝑtinent ad eum tanq̄ impatorē, q̄dam sunt fiscalia, aliqua nō fiscalia Fiscalia sunt, q̄ ad ꝑncipis camerā spectāt. l. sed, & celsus in ꝑnc. ff. ꝓ emp. Et tenet bar. sup rubri. C. de iure fisci. l. x. fiscus enim nihil aliud ē q̄ camera imperij, vel principis. Secundū glo. & bar. ibi, q dicit ꝙ est q̄dam bursa. Et bal. in titu. de pa. iur. fu. §. aliodiū, tenet ꝙ fiscus est saccus, q imbursat oīa etiā male acq̄sita. ff. de calū. l. in hæredē. ff. de inoffic. test. l. papinianus. §. meminisse. Bal. quærit alibi vtrū fiscus, & respu. differant, & ibi quare dicitur fiscus .i. a sacco, & refert butri. dicentē, ꝙ fiscus, & respu. romanoꝝ, ante impium translatū, erat vnū, sed post, nō ē vnū, & idē. Vt ꝑ bal. in .l. i. C. de pœna. iud. q male iud. Et licet fiscus ꝓprie nō sit nisi papę, & imperij. l. i. C. de bo. va. l°. x°. & .ff. de muri .l. simile. Tñ rex siciliæ enim sit. Monarcha in regno suo. habet fiscū, vt tenet andre. de iser. in ꝑnc. cōsti. ꝑlerisq; locis. Cum ēt multi populi fiscū habeant de cōsuetudine fm bal.

¶ Alia vero bona, q̄ nō ad bursam, & saccū cameræ ꝑtinent. vt sunt Iurisditiōes pheuda, & honores, dicūtur ꝑtinere nō ad fiscū, sed vel ad remplublicā vtilē regni. ff. ne qd. in lo. publ. l. ij. §. hoc interdictū, &. d. l. sed & celsus, in ꝑnc. Et tenet hic bar. vt supra. Vel ad ipsum vt ꝑncipē de q̄bus habes in titu. quæ sint rega.

¶ Hæc aūt fiscalia cōcedi neq̄unt, nisi ꝓprio motu, vl' cū clausula nō obstāte, nō aūt facta ad postulationē vt est tex. no. in .l. i. & ij. C. de pe. bo. subla. l°. x°. vt tex. & glo. Et secūda Iussio obtinet, vim cōmissionis ꝑmo motū ꝑncipis, fm bal. vt refert dñs meus. in .l. nec dānosa .C. de præci. imp. of. Et bar. voluit in .l. i. ibi expsse, ꝙ res ad fiscū ꝑtinētes, nec imperrari possunt, nec valet facta cōcessio siue sint incorporata, siue nō. Immo punitur Impetrās etiā notarij, & oēs, q huic cōcessioni opam, & opē prębuerint. In dubio nō intelligitur facta cōcessio ꝓprio motu, nisi exꝑmatur, vt ꝓbatur in. c. ꝓprio motu. extr. de præben. l°. vi°. et hic tenet. bar. iij°. q. Et ideo debet a iudice repelli. l. rescripta, & infra no. bal. C. de ꝑci. imp. of. & .l. fi. etiā per bal. C. si contra ius veluti publica. Talia enim rescripta ad postulationē partis cōcessa, ꝙ in dubio ꝑsumitur, viderent subretitia, & ꝑ Importunitatē obtenta vt ꝓbatur. in .d. l. p°. & ibi per bar. & nōt. in. l. iij. in ꝑnc. ff. de muri. similiter & cum ipsoꝝ bonoꝝ sit denegata petio ipsoꝝ rescriptuū. Impetratū intelligitur, & ꝑsumitur subretitiū, vt ꝓbatur ēt in .l. i. & ij. si nupt. ex rescrip. pe. & .l. iubemus nullā, de sac. sanc. Ea enim q̄ per imbrobitatē obtinentur dicūtur fieri inuito cōcessore, nō enim videtur cōsentire, q ꝑ Importunitatē cōsentit. tex. & glo. no. in .c. audacter .viij. q. i. De hoc ꝓprio motu principis vide aliq̄d ꝑ bal. in .l. fi. C. sen. res. nō posse.

¶ In nō fiscalibus valet concessio, ēt nō proprio motu. facta, vt in pheudalibus iurisditionib⁹, officijs, ꝑbendis .l. i. & .ij. .C. de omni agro. de se. l°. x°. Et in .c. i. de his, qui pheu. dare possunt, & in toto titu. de ꝑben. & est ratio secundum bal. quia ista dari consueuerunt cū vacant.

¶ Item ꝑncipem decet, q nouū regnū, siue regimen adeptus est, vitā ꝑmo instituere. Ac sibi principatū similē reddere postea subiectis suis morib⁹ adaptare. Nā neq; cadentis est erigere, neq; ignorantis docere, neq; dominari q̄dem recte potest, cui nihil dominat. Quis igitur principi dominatur? Lex, quæ omnium mortaliū, & eoꝝ, quę morte carent, regina est, vt dicit. pindarus. Nō q̄ in libris, aut lignis q̄busdā fortasse inscribitur. Sed ratio, q̄ sibi in animo existit, quę cohabitat semꝑ secū quæ eū seruat, ac nunq̄ eius animum duce ꝑuatū relinq̄t. Horū enī tantoꝝ numerū, & bonoꝝ q̄ dij humano generi dono dedūt, neq; fruct⁹ nec vsus est, vilus sine lege, & iustitia ꝑncipis. Iustitia legis perfectio est, lex principis opus. Princeps quoq; simulachrū dei, q cuncta decorat, ipse sese deo similē virtute cōstituit, & imaginē suauissimā, etiā deo acceptissimā accepit. Nā vt solem in cœlis pulcherrimū sui simulachrū, & lunā deus firmauit. Sic in ciuitatibus imitatio q̄dam illius, & splendor est ꝑnceps. Qui quasi deo similis iustitię augumentū: hoc est, pro cōsilio dei mētem habet nō sceptrū, nō fulgur, nō tridentē, vt fingūt se se aliq̄, & subscribūt. Egre enim fert deus illos qui corruscatiōes, & fulgura, et radios imitari volunt. Eos vero, ꝙ eius bonitatē amant, q se illi virtute, ac pietate similes fieri conantur. alacer deus erigit, & cū illis partitur prudentiā, iustitiā. virtutē, & amorē erga patriā, & suos. Quibus nec ignis ē magis diuinus, nec lux, nec solis cursus, nec astroꝝ ortus, nec occasus, nec, ęternū aliq̄d. aut immortale. Nō enim longitudine vite deus beatus est, sed virtute dominādi. Hęc ꝑ se. q̄dem perspicua sunt, & illustria, sed et habēt auctorē plutarchū humanaꝝ rerū peritissimū in libellulo suo vbi, hæc, & plura alia sunt. Et paulus iuris cōsultus scriptū relinq̄t. Dicit enim impatorē, & tāte maiestatis, eas seruare leges, q̄bus ipse solutus esse videtur in .l. impfecto de leg. iij°. Idem plutarchus refert in apochthematibus suis trāsmissis ad traianum impatorem circumdixisse. Q̄d neminē dicēt imperare q subditis nō eēt melior.

¶ Dicit Ang. in ꝑnc. suę lect. sup autēticaꝝ li°. in Rubri. p°. in glo. ibi sed tāq̄ deus dicit. Ex hoc sumit, ꝙ cū ꝑnceps in tēporalibus sit vicarius christi, ꝙ q̄cquid ꝑ ipsū factū sit plenā habet roboris firmitatē, sicut per ipsum deū. Ex hoc facit ꝙ dōatio facta ꝑ cōstantinum ecclię teneat, sicut enī de⁹ potuisset donaē, ita & ꝑnceps, q tāq̄ de⁹ facit, de hoc i ꝓhemio. ff° ij. dicatis vt ibi.

¶ Itē sumitur etiā ex hoc, quod q̄cquid fit ꝑ vicarium ꝑncipis, vl' episcopi, attribuitur ipsi ꝑncipi, vl' episcopo .C. de ap. l. ꝑcipimus, & .l. vicarijs. Et ꝑ hoc extr. de offi. vic. c. i. sup glo. in ver. rationabili saluaē ang. facit optime tex. in . l . i . § . omnia enim merito. C. deue. iure. em. g.

¶ Itē ꝑnceps habet dominiū generale in rebus, & in-

rib⁹ omniū subiectorꝫ, vt in cōsti. ab officialib⁹ in ꝑnc. in titu. vt fideles nři inde. nō vexe. Q ꝺ qualiter intelligat dicit ibi ꝑ glo. vide tex. et q̄ ibi notant in cōsti. si dubitatio i titu. ꝺ ꝓbac. ꝑ instrumēta. l°. iiij°. cōstit.
¶ Augustinus dicit de ciuitate dei .l°. v°. c. xxiiij. Neq enim nos christiāos quosdā impatores ideo felices dicimus, qa vel diutius imparunt, vel imperantes filios morte placidi reliquerūt, vl' hostes reipublicę domuerūt, vel inimicos ciues aduersus se in surgentes, opprimerūt. Sed si iuste imperarunt, & suam potestatem ad dei cultum maxime dilatandū facilūt, & deū timēt. Item si cui immunitas ꝑ ꝑncipem est concessa ab omnibus ꝑsonalibus, & realibus, nō videtur ab alijs omnibus liberatus, qui potest leuiter, & breuiter expediri. Casus est vnicus in. l. decurio for. in Rubri. C. de decu. l°. x°. secundū doc. lodo. in suis no. Immunitas tū ꝑsonę cōcessa nō transmittitur ad heredes, secus si generi, vel posteris, & tunc ad filios, ex masculis. tex. no. in. l. i. §. i. ff. de iure. immu.
¶ An aūt ꝑnceps possit reuocare pheudū, vl' ꝑuilegiū concessum, quo modo, & qn̄, vide bal. vbi tradit de materia pheudi multa notanda in .l. q se patris .C. vñ lib. circa .x. col. ver. & scias ꝙ licet & cet. Ego plene scripsi supra circa consil. xv.
¶ Sed qd si ꝑnceps refert se ad aliā suā cōcessionē, quę nō appareat, an ista relatiua illius fidem faciant? Videretur ꝙ nō. ar. autēti. si qs in aliquo doc. C. de edē. Contrarium determinatur ꝑ glo. & doct. in .l. admonendi. ff. de iure iura. Non obstat dicta auten. si qs in aliquo, qa fabricator instrumēti de quo loqur autētica nō habet potestatē aliquē obligādi nisi quatenus consensus interueniat contrahentiū, vt in principe, seu in exēpto q habet potestatē cōcedēdi, legē cōdēdi, qa q̄si saltē de nouo cōcedat, & dispōat, ex q° de aliq° alio nō apparet, vt in simili not. in .l. lucius .§. qsqs de leg. ij°. & .C. de fal. cā. ad ie. l. i. & .C. de dona. l. si donatio, vbi glo. & hic suse originalis iaco. de are. in .d. l. si donationē. Et idē voluit apostolicus in cleme. i. de ꝓba, & infra in glo. lo. an. & loqtur ibi in litteris papalibus narratiuis, qbus dixit dandā esse plenariā fidē Vide ad hoc not. ꝑ bar. in .l. cōficiſitur .§. codicilli. in ij°. q. ff. de iure co. & ibi notaui ad bar. Adde not. ꝑ bal. & dñum meū in .l. i. C. de episco. & cleri. & per Cy. in .l. sed. C. de con. & cō. stip. & ꝑ bar. ēt in. d. l. admonendi, & .d. meū ibi, & ꝑ bar. in .l. eū, qui. §. iulianus. ff. de con. pec. ¶ Et ꝑ hoc ēt Respōdetur. ad. l. sancimus .C. de diuer. rescrip. Quia tā hoc, q̄ illud potest dici autēticū, & originale, qa ab equa, & eadē potestate vtrunq dependet. Nō aūt dicitur ex hoc licet id, ad quod refertur nō appareat. Sed obstaret illa lex ex alio capite, fm illā lecturā ꝙ originalia, nō extra sunt ad fidē facienda ꝑducenda. Non enim facio dubium qn illa littera regia relatiua disponat, licet de alio actu mētionetur. sed qa nō illa, sed eius exemplū ꝑducetur, vt habui in facto consulere in consil. xx. iij. Quo casu illi ex hoc fides nō daret ꝑ .d. l. sancimus.
¶ Itē obstaret secūdo qa illa debet habere ꝑncipis subscriptionē, vt expsse dicitur ibi. & in. l. sacri affatus eo titu. Et inde est ꝙ dicit glo. in .l. ꝓbatorias .C. de diuer. offi. l°. xij°. quod qn̄ vel vbi exigitur subscriptio principis, rescripta principis non possunt exemplari vt probent, vt fidem faciant, cum in exemplis non cōtinuatur subscriptio. Et qa debet esse, & apparere in rescriptu dat. cācellarij, q̄ est solita, & necessaria in huiusmodi cōcessionibus regis. Et sic nō debet a forma recedi, si id cōsueuit ꝑnceps facer. Aliter secus, fm ea, quę plene tradit andre. de iser. q ad hęc allegat multa iura in. c. qm̄ inter in titu. de proh. pheu. alie. ꝑ loth. Vbi etiā dicit debere cōstare vere esse sigillata sigillo ꝑncipis. Et subdit ꝙ vnū de substāntialib⁹ ommissum viciat, quia de talibus substātialibus non fit mutatio, vel preteritio .C. de testa. l. vnus, & de integ. resti. l. diuus. cetera dic vt ibi per eum.
¶ Itē ad ꝑncipē ptinet declarat dubia bñficij, & qͤ sunt tex. ē in. l. veranus ad si. ff. ꝺ re. iur. Et glo. not. in. l. si qs intētione. ff. de iud. Et dixi in reptorio in ver. ꝑuilegio.
¶ Glo. no. ꝙ benignitas praefertur rigori. in. l. barbarius. in ver. humanius, sed potius ibi nominare possemus id, ꝙ humanius est dicere.
¶ Mirabilis tex. ꝙ liber sit honoratis viris adit⁹ ad ꝑncipē in. l. fi. C. de off. diuer. iudi. Et reperi ibi glo. interlienalē, q̄ expōit ꝑ doctorib⁹, vl' forte sunt nobiles viri
¶ Itē ange. in. l. ij. C. de quad. ꝑscrip. in princ. dicit esse casum ibi cōtra illos, q dicūt ꝙ impator nō potest rē meā ꝑ ꝑuilegiū alteri cōcedere, & auferre mihi dominiū, & intelligitur etiā sine cā, & ita cōcludit dñ tñ habeat clausulam derogatoriam nō obstāte .l. Bal. aliqd dicit in .l. fi. C. sen. resin. non. pot. & ibi an princeps possit tollere rem meam sine causa.
¶ Idē bal. quaerit in .l. p°. versus .fi. in ver. mō facio quēdā volaiū. Verū iusto coram cęsare Rex Robertus amiserit pheuda, q̄ ab impatore tenebat, cū fuerit dānatus ꝑ imperatorem de crimine lęsę maiestatis. Ita ꝙ nullas ciuitates, & terras, quas dictus rex rubertus tenebat in pheu. ab impatore possit rex romanorꝫ modern⁹ alteri cōferre supposito, ꝙ dicta pheuda eēnt cōcessa regię dignitati. Et ista ē materia. c. pastoralis ꝺ re iud. in clemē. quā multū subtiliter, & elegāter ꝑsequtur suo intellectu ꝑfundissimo, ibi vide. Et dicit ibi ꝙ vbi impator ibi ois iurisditio. C. ꝺ test. l. omniū Totū enim claudit sub pectore suo. l. depcatio. ff. ad leg. rhod. d iact.
¶ Itē ꝙ nō sic orbē papę impator donauit, qn ibi possit exercere voluntariā iurisditionē in oēs, & ēt cōtentiosam in hostem suum. Et ꝙ maiestas est ipse imperator .l. quisqs .C. ad .l. iuliam maie.
¶ Itē licet nō haberet aliquā iurisditionē in vrbe, tñ ibi retinet honorē impialē, qa ibi coronatur. Vñ q facit cōtra coronā geminū facinus cōmittit, vnū cōtra coronantē, aliud cōtra coronatū. Quinimmo cōtra senatū vrbis, & cōtra rēpu. totā romāorꝫ vt. ff. ꝺ ca. l. hostes
¶ Itē in supioribus satis dictū est de clementia, māsuetudine, & humanitate ꝑncipis. Nō memini ꝺ eius indignatione aliquid tetigisse, quia nec indignari debet. quia hoc est contrariū clemētię, & mansuetudini suę. Sed aliqn̄ videmus ipsum apponere in fine, in litteris ipsam suā indignationē. Quā ob rem quaero qd importet, & habes bar. in extraua. qm̄ nup ad fi. in ver. indignationē nostrā, vbi bar. glosat, istius modi verbi nullū effectū reperiat, nisi ꝙ verum, & quatenus verbū sonat, quia indignat⁹ nō ꝑbebit se gratiosum, & in hoc residet. Ego reperi glo. quę aliter exponit, in corp. in aūt. de man. prin. in .§. Sed neq coll. iij. Nam indi-

gnatio est, quia seuerius princeps vindicabit, quo ca-
su habes tex. sing. q sententiae huius executio debet
xxx. diebus retardari xi.q.3.c. cū apud thessalonicam
et ibi bona glo. qbus casibus retardet mors dānati. Et
allegat tex. insti. de his, q sunt sui, vel ali. iur. insi. Ali-
bi etiā de indignatione sua dicit, in auten. ne lux con-
tra na. in fi. Et inueni ange. in sua repetitione in .l. si
vacantia .C. de bo. va. l°. x°. sup illis verbis nō euitāt
indignationē dicentē extra ordinē puniri ex quo poe-
na certa statuta non est .ff. de pen. l. hodie. Et dicitur
extra. ordinē idest arbitrio iudicis .l.i.§. poena aūt, &
ibi glo. ff. de li. agno. Et dixi plene in reptorio in ver.
iudex. Alibi dicit tex. indignationē dñi nō euitabit, in
titu. que sit. p°. ca. be. a. §. sed qui delator dñi &cet. licet
ibi non exponatur. Alibi dicitur cōperens indignatio
iudicis in .l. fi. §. i. C. de ap. secus tñ forsan videretur si
dixisset irā nostrā, vt vtimur tex. in const. regni. in ti-
tu. de animalibus in pascuis aff. §. huiusmodi an. cir-
ca fi. in. li. pp id. quod dicitur, ira regis nuntius mor-
tis. Cesar aūt in illa sua oratiōe quā fecit in senatu sup
condēnatione cōiugatorū, quę incipit oēs hōies, inqt
pdictos magno impio nec stridere, nec odisse, sed mi-
nime irasci decet, q iracūdia dicitur apud alios, ea im-
perio, idest, in imperāte supbia, atq crudelitas appel-
latur, & est teterrimū, & detestandissimū vitiū in oib°
hōib° pcertim in pncipe, qa nō habet interris terrorē.
¶ Transgressor aūt regū mandati, qualiter puniatur
plene prosequitur glosator consti. regni in prohemio
in ver. mortalitate prescripsit. Et memini sup°. in titu.
de principe in ver. item de contentore.
¶ De actib° & gestis ab irato. an sint punibilia, seu va
lida vide cōmentū .d. lodo. in .l. qcqd. ff. de re. iur. qd
posui in vnj°. titu. de qbusdam errantibus. not. In ver.
dicit idem lodo. Volo commentare circa fi. illius titu.

Consilium Decimum Nonum

IN quodam priuilegio; quōdam co-
mitis henrinci rubei, & vt puto castri, &
terrę militelli, erant verba sequentia super
qbus habui nobili guilielmo russo cōsu-
lere vz. Proximiores dicti comitis, q a stir
pe legitima quōdā dñi henrinci rubei pauli dicti comi
tis descendāt, succedere possint, & valeāt in dicta terra,
& castro militelli in defectu heredū legitime descēdens
tiū ab eodē comite. ¶ Et hic cōsidero, q.c. si aliquem,
q est regis iacobi loqur qn mortur pheudatar° nul-
lis liberis relictus, sed fratre, vel eorū liberis vsq ad tri-
nepotē. Cōsidero pmum qa nominauit fratrē, & non
sororē, quę nō vocatur stante masculo fratre, vel libe-
ris fratris masculini, vel consobrini, qa dicit vsq ad
trinepotē. Rursum cōsidero, q in successione hac trās-
uersaliū cōsideratur ipso iure, s. pragmatice, ius fran-
corū. Subinde cōsidero qd est cōstitutio regis iacobi,
& specialiter puisum in puilegio vt habeat locū. Suc-
cessiue cōsidero q quo ad pximiores moritur abinte-
stato, qa nullis nō expedit testari. Cōsidero q inest ip-
so iure forma francorū in castris vt alibi vidi auctori-
tatē andre. de iser. quā nūc nō memini. Preterea cō-
sidero, qa dicit pximiores succedāt, qd si sunt plures
vno gradu, & masculi, an ambo succedāt, certe nō sed
maior natu, vel minor masculus. Nouissime cōsidero,
q maritata nō succedit iure cōsti. quas vide. Sed illud
verū qn est alia nō maritata, eiusdē gradus. Sed si sola
maritata, vel plures maritatę pximiores, primonata
pferatur. Ergo si est vna maritata in pximiori gradu,
& ali° masculus in gradu inferiori, nō puto succedere.
Sed consti. vt de successionibus innuit cōtra in .§. cō-
iugatę, & habet ratonē, q soror maritata habet ius suū
vt glo. exprimit in dicto .§. Vnde succedunt masculi
quātūcūq vlteriores sint. Sed cōstitutio, si aliquē, dū
dicit vt inter duos eodē gradu, vult vt foemina exclu-
datur a maiori, vel ab mari, si sunt eodē gradu, nō aūt
vt excludatur foemina ab mari inferioris gradus. Sed
certe illud ibi nō dicit, q nō excludatur tunc foemina
ab mari inferioris gradus. Nec quod non excludatur.
Sed hoc venit ex natura iuris francorū, vt inferior ma-
sculus excludat foeminā proximiorē, & specialiter ma-
ritatā p .d. §. coniugatę, quę habere videtur ius suum
scilicet dotē. ¶ Item ad huc cōsidero, qa in puilegio
dicitur pximiores dicti comitis, q veniūt a stirpe &cet.
¶ Saly. tangit de nomine stirpis, & quos cōprehēdat
in .l. si qs in suo .C. de in off. test. In recollectis meis
sub eo. Itē qa nomē heredis ibi. ita q comes, & hęreds
pdicti, cōprehēdit oēs superiores, q fuit heredes sangui
nis, vl hęreds, & successores successuri i terrā, & castrū.
¶ Item qa subdit quod sint incolę. Itē q teniāt in ca-
pite de nra curia. Quę oīa nemo dixerit optinere tā-
tum in liberis, & nō in pximioribus. ¶ Itē qa sequit
q sub militari seruitio teneāt hęredes, & comes, Ergo
nō pximiores, nemo hoc dicit. ¶ Nō obstat si dicat
q nominat minoribus fratribus, & co hæredibus suis
maior natu pferatur. Quia illud in casu suo, & gratia
exempli positū est. Sed q post sequitur de alijs, dic &
generaliter, & indistinte. scilicet ac masculus foeminis
pferatur. Et sic vult indistincte masculū foeminę pre-
ferri, & specialiter maritatę. ¶ Sed replicabit de ma-
sculo, q sit eiusdē gradus, vel in eodē gradu. Quaero
ergo si est soror maritata defuncti pheudatarij, & ne-
pos ex fratre iure francorū, quis succedet, soror mari-
tata pximior, an nepos masculus, ex masculo in infe-
riore gradu? Est credo bal. qui tangit infra allegabo sic
ergo clausula. ita q viuatur iure francorū cū ppositi-
e de duob°. s. filijs, & in eorū defectu de alijs pximio-
ribus. Ista clausula posterior cōprehendit vtrunq li-
cet loquatur de alio casu, ar. ex .l.i. C. de diuer. re. Et
specialiter qa nō est maior ratio in vno casu, q in alio
Immo fortior in pximioribus q filijs. Restringi enim
magis pximiores, q filij debuissent. ¶ Itē est dubium,
qa si dubitatur de sorore, qa mulier, & maritata, quid
de filio sororis, qui est heres defuncti. Item ē pximior
in gradu & masculus, licet veniat ex foemina. An ille
pferatur masculo venienti ex descendenti ex masculo.
Et esset prima facie dicendū, q sic, qa in hoc mascu-
lo descendenti ex masculo obstet gradus inferior, vn-
de a masculo, ad masculū certatur, qa ambo sunt ma-
sculi. Est vnū, pro vno, & aliud pro alio. Nā in vno
est gradus pximior, licet veniat ex foemina, in alio est
gradus inferior, sed tñ venit ex masculo. Quid ergo
pualebit gradus, vel origo? nā vterq masculus est, sed
origo diuersa. Et ordo q gradus vincit originem, di-

gniorem Ius

gniorem. Ius francorum est quod tollit ista dubia, quia persona masculi attenditur. Considerandum restat, hic nepos ex cuius persona veniat an patris sui, & sic succederet in capita, & non stirpe, & sic non consideratur persona eius, a quo descendit secundum bal. in auten. cessante. C. de le. here. Et vide per bal. in .l. quoties. C. de suis, & leg. here. Et sic est valde remotus, & ibi vide per eum de successione ad pheudum. Vbi dicit, quod tenore contractus non obstante filia venit ab intestato, est potius quam filius alterius filie premortuae. Sed hic est filius matris. scilicet consobrini comitis in viteriore gradu. Et sic etiam considerata persona patris si viueret non obtineret. Si aliquod ius excluderet foeminam, excluderetur forte veniens foemina. Sed certe non omnino excluditur, sed quando est masculus aliter, ipsa succedit, vt est dictum. Sed non potest venire ex persona matris quia viuit. Ergo filius est exclusus, tamen eius mater admittitur. ¶ Stirps autem videtur esse principium successionis, sicut dicimus quod succedunt in stirpe .l. pro vno stipite, & fundamento. Sed si in stirpe intelligitur de genere masculino, foemina excluderetur. Hec collegi cum difficultate, ex his, quae tunc scripsi pro memoria mea potius quam in modum allegationum.

Consilium Vicesimum

Per constitutionem: monomachiam: in nostris constitutionibus regni habes primo quod corrigitur duellum in omnibus casibus, exceptis paucis, qui sunt duo effectu. furtiue. s. mortis, & criminis lesae maiestatis, quod sit principaliter contra principis securitatem, quod dicitur crimen per duellionis, vt in factum dicitur ante memoratae constitutionis coiuncta glo. sua. cocor. cum alia constit. in titu. de vir. l. in questionibus in princ. Secundo habes, quod in illis duobus casibus non incipitur a pugna, nec proceditur ad pugnam, si super est accusatio, vel probatio per accusationem. Quae si est electa, & non probauit auctor, reus absoluitur omnino sine metu inquisitionis, vel pugne. Neque enim potest a modo prouocare ad pugnam postea, quam ius accusandi, & probandi per testes elegit. Quaeret ergo princeps ab initio an posset delictum probare, si dicit quod non, tunc inquisitionem fieri faciat subtilem, & si per inquisitionem, probetur plene tunc dabit licentiam accusanti pugnam offerendi reo. Si non probetur plene, sed semiplene, nil fiet preiuditii reo, vt possit procedi contra eum ad pugnam. Quinimmo ac si inquisitio nunquam facta fuisset facultas, dabitur actori probandi iuditia, vt possit ad pugnam conueniri contra reum. Et sic videris quod loquitur de accusatore contra reum Illa constitutio volatum ad pugnam ab accusatore, & in casu per duellionis, vnde non videtur loqui, salua pace aduocatorum magnifici comitis ioannis, in casu domini guastonis, cum don ferrando de viginti miliis. Vbi e contra ipse don ferrandus factus reus criminis, vocat suum accusatorem, seu diffamatorem ad bellum. Et licet aliter fieri potuisset vt habetur in titu. de pa. te. §. si quis hominem. Nota tamen quod constitutio corrigit omnes casus, & illos duos, quos premisi, restituat. Ideo illi seruandi sunt in forma constitutionis, vt dixi modo. Et nihilominus andre. de iser. dicit illam constitutionem esse correctam. Et sic nec in illis duobus casibus obtinuere siue ergo loquatur constitutio in duobus casibus quia loquitur de reo vocato ad bellum, & non e contra Siue quia correcta est constitutio hec contraria obseruantia secundum .d. andre. de iser. Non potest trahi quoquo modo ad casum presentem magnifici domini guastoni cum dicto don ferrando filio comitis ioannis de viginti miliis. ¶ Recurrendum itaque habemus ad pragmaticam regis frederici inter ceteras virtutum &c. et secundum, Praeterea ante quam veniam ad pragmaticam illam prosequendo iura anteriora sciendum, quod si facinus est manifestum, non habet locum pugna, vel si est clara probatio, vt hic innuit constitutio, & est expressum iure antiquiore, vbi notant doctores, & bal. secundum Iac. de bel. in dicto. §. si quis hominem. Quid cum sic sit hoc, vel se offert probare accusator. s. don guastonus, qui hoc potest, & debet viam eligere, qua electa cessat pugna, vt modo dixi, prosequendo intellectum dictae constitutionis monomachiam. Et licet pugna fiebat, & consistebat in electione actoris, Et falletur tantummodo in reo maiestatis, quia cogebatur causatiue si nolebat puniri, quod euenisset, si pugnam euitasset sicut glo. notat sup ver. duellum in dicto. §. si quis hominem, Tamen non obtineret in casu presenti, tum quia illa iura sunt correcta, tum quia hoc petens reus, facit ne puniatur, quod hoc non timet. s. puniri. Et si dicis quod fungitur vice actoris Et sic quia constat. s. de delicto, hoc est de dicto infami dicti domini guastoni, quia ipse confitetur, & firmat, quod dixit Et etiam coram principe modo affirmauit dixisse, Non debet ad pugnam procedi, secundum predicta omnia iura. Ipse enim don ferrandus dicit quod dominus guaston illud dixisse. si dixit, hoc dicit dixisse verum, & vellet dictum sustinere contra alium, quam contra illum, vt pote per hoc, quod sibi impinxit reprobatum hominem, & indignum persona sua ad pugnam secum. Non enim potest don ferrandus accusare aliter, quam sit causa, & materia accusandi. Accusat, & indignatur. s. quia hec dixit. At ille fatetur, & firmat dixisse, hoc cui dubium est ad iniuriam cedere, & infamiam pertinere. Vnde secundum pragmaticam post illam. Inter cunctas, quod non abre sequitur illa, Arbitrio principis. In hac tali iniuria punietur, vt ibi expresse dicitur si tamen falsum dixerit. Aliter non. secundum materiam .l. si non conuicinii. Non enim vt limpidius loquar. dominus guastonus accusat don ferrandum criminis lese maiestatis. Vt sic etiam reo, secundum antiquiora iura, competat prouocatio ad bellum, & causatiue, vt supra notaui. sed duntaxat dicit, & affirmat hoc dixisse, & fit reus, ex hoc, vel ab hoc, ille fit actor, quando non potest aliter contingere nisi accusando illum de infamia. s. quia sic dicendo infamat eum falso. Et sic veniet puniendus arbitrio principis si falsum asseruisse probatur. Vbi .i. his terminis stantibus nullo casu video, nec aliquo iure locum fore pugne, quod palam non ausus sum dicere. Non vtique accusat proditionis, sed quod fecit proditionem, dicit ex hoc, & sic appellat eum proditorem Quo casu, hec appellatio, non est accusatio criminis, sed est dictum contumeliosum, & diffamatorium, pro quo non competit prouocatio ad pugnam. Nec est accusatio ex parte dicentis, sed prouocatio cucurbite competebat vt .d. §. si quis hominem. glo. not. At an, & quando puniatur, si quis appellauerit aliquem esse, vel fuisse proditorem, vide in repertorio meo in ver. pro dño. ¶ Veniamus modo ad pragmaticam. Inter cunctas Et hic dico, quod dicta prag-

matica nō obstat, nec facit ad rombum. Quia loquitur in accusatione, seu accusatore criminis lęsę maiestatis. Et est etiā cōtra accusatorē pro reo introducta, vt ibi scripsi, & ponā in tractatu pragmaticarę. Et vult q nō admittatur accusatio talis, nisi speciali prouisione, & licentia pncipis, quo casu datur reo licentia, vti iuribus ibi statutis. Et intelligo qn accusator non pbaret plene, vel semiplene, et nō in totū Tunc demum locus sit pugnę. Ita ad petitionē accusatoris cōtra reum sicut e contra. Et in hoc extendatur cōstitutio monomachiam, pmo qa in casu accusationis accusatore deficiente i pbationib⁹ reus absoluebat sine pugnę progressiōe, ita qa hoc competebat accusatori, nō reo, sed p pragmaticam etiā reo. Stantibus tñ indicijs videtur singulare, q nō torqueatur reus sed possit p pugnam indicia illa purgare, q̄ pugna loco torturæ succedere videtur. vt vult etiā bal. si recte recolo in dicto. §. si qs hominē. Inde est q dixit andre. de iser. q qui vocat pditorē, q nō est, vel eū, q remissus est, tenetur iniuriarę, nō aliter nisi diceret p verbū præteriti temporis, tu fuisti pditor. Et etiā verū qa nec tunc tenetur iniuriarę. ar. ex. l. eum, q nocentē. ff. de iniur. Nec potest pncepę s facere, qn fuerit pditor, qa in facto consistit, Sed mandare potest ne illi obijciatur ab aliquo, q fuerit pditor, Quo etiā si dicatur fuisse nō vt iniuriator, Sed vt cōtemptor mandati pncipis, q hoc vetuit, punietur Ita singulariter scribit & non quidem alliene a proposito nostro andre. de iser. in titu. quæ sit p⁹ . ca. be. a. §. pręterea versus. fi. vi. col. cū pnc. vij. seqntis.

¶ Prędicta scripsi regio mandato relatio mihi facta p dom insi bernardum inseruen. regiū thesaurariū secreti, in casu magnifici don ferrandi de vigintimilijs cū magnifico dō guastono de monte cateno, q dixerat habere pfatū dō ferrandū, pro reprobato, & rebelli regię maiestatis Et affirmat hoc etiā corā dño rege nostro alfonso. Et quęrebatur An pp hoc esset locus pugnę, qa hoc requirebat don ferrandus. Ego aūt regsitus ab ambabus partibus ad aduocandū in causa, aut cōsulendum, vtrunqꝫ denegaui, etiam territus impositione magnarę pœnarę, & dū recurreret p dictū thesaurariū ad dñum regem, Rex cōsensit negationi meę Ita tñ vt in materia studens suæ maiestati cōsulerem super casu, Et ita feci, & scripsi, vt prædicitur, ad regē Et placuit scripsisse pp magnā varietatē cōsulentium in materia, Et tandē vt ipse cōsului terminatum est.

Tertia Notabilia

D pheudorę notabilia redeamus: q̄ diximus sup⁹. Et no. q qs in dubio acquirit pro se, & hęredibus. Et quare filia nō succedat in pheuda. Et quod nepos ex filio succedit exclusis collateralibus, q dicitur pheudū paternū. Et in qbus filius patri non succedit, Et qui filij succedant in pheudum. Et quod pater succedit filio in pheudo antiquo, seu paterno, non nouo Et quod, qui dat in pheudum, intelligitur dare secundum naturam pheudi. Et quia amor descendit, & nō ascendit, & ideo pater acqrit pro se, & filijs, nō sic filius pro pse. Et de causis ex hęredatiōis de filio in patrem. Et quod pater est agnatus filio, sicut e contra, Et de pheudo matris vide p̄ andre. de iser. tractantem in . c. i. in p⁹ & ij⁹. col. in titu. de natu. succe. pheu. Et in seq. col. iij⁹. tradit qn pater excluditur a successione filij. Et ibi de collateralibus, Et ibi in . 4. col. de pheu. matris.

¶ Alibi dicit andre. de iser. q si pater donauit, vel vēdidit pheudū filio successuro, & premoritur filius sine filijs tedit, pheudū ad patrē in titu. p quos fiat inuest. . c. i. in pnc. in fi. col. illius princ. Quod nota contra dictum, q dicitur q pheudum descendit. sed hoc quia prouenit a principe.

¶ Item pheudum est donatio secundum andre. de iser. quę sit p⁹. ca. be. a. §. porro. circa viij. col. ad fi.

¶ Item pscriptio completa contra vassalū, an noceat vendicanti dño, vel si completa est contra vassallum noceat eius filijs. Vide p andre. de iser. in titu. de vnue. de re. alie. facta . §. quod ergo circa. fi. ij. col. Et in illa col. traditur de pignore iudiciali in pheudis. Et est ratio, quod pscriptio in pheudis : solummodo nocet pheudatario viuenti, nō dño, vel agnatis. Quia illi anteq̄ sit apertum pheudum, vel ius eis in pheudo acquisitum nō potest agere impedimento iuris, atqꝫ ideo nō currit eis pscriptio. Arg. l. i. §. fi. i fi. C. d an. ex. Vbi enim ius aufert agendi potestatem nō currit prescriptio tēporalis, glo. est notabilis, & ibi allegat multa iura in auten. de san. epi. §. vero episcopi, vel clerici in glo. i. coll. viij. Et potest esse alia ratio, quia licet statuta, & cōsuetudines recipiāt interpretatiouē progatiuā, pscriptio tñ nūq̄ extendit, nūq̄ progat, qa cōstat ex actibus limitatis, & nō egredit finē & formā ipsorę actuū fm bal. quē dns me⁹ refert, & sequr in. l. nō dubiū. C. de legi Facit. l. p⁹. §. Iulian⁹. ff. de iti. actuqꝫ. pri. Et q no. Inno. c. late dilecto. de offi. archi. fm bal. Hinc ē q bar. dixit alibi q cōsuetudo, & pscriptio nō extendit se vltra id, q agitur. in auten. qui rem. C. de sac. san. eccl. circa fi. penult. q. Et negligētia vnius noceat alteri. Et quid est præscriptio odiosa, & stricti iuris. vt dictū est Facit ad hoc q not. Cy. in . l. ij. C. quę sit lōga cōsuetudo circa psecutionem iij. q. dū ibi infert ad . q. de pscrip. in fi. illius . q. Et idē tenuit andre. de iser. in . l. consuetudinē in titu. de pscrip. versus. fi. in cōstit. regni. l. in burgensaticis aūt est cōtra. Et in his vide, quo ad filios, bar. in . l. stipulatio ista . §. si quis ita in ver. circa . l. istam formo & cæt. ff. de ver. obl.

¶ Item contractus pheudi potest dici de iure ciuili, sicut cōtractus emphitheoticus andre. de iser. in titu. de ca. qui. cure. ven. e, fi. circa princ. iij. col. & voluit in suis præambulis pheudorum in. v, q.

¶ Item qn dixit de hæredibus si pbaretur q intellexit de filijs admitteretur equaliter cū patre viuente, & post etiā si patris heres nō sit, Ita singulariter arguit andre. de iser. in . c. i, de alie. Pheu. pate. in princ. v. col. ibi. item videtur. Et suis heredibus intelligitur de masculis descendentibus, ita scribit idē andre. de eo, qui. fi. Facit arg. pheu. pate. c. i. in princ. Quantū possit voluntas cōcedentis. Et q pheudatarius nō possit dare in pheu. & qn concederetur q possit alijs dare, intelligitur in dubio scilicet in pheudum, tradit ādre. de iser. in titu. de pheu. non ha. pro. na. c. i. circa fi. col.

¶ Et quid de pheudatarijs in regno sicilię, q nō possunt qcq̄ de pheudo suo tangere, vel alienare venio eo tūi ad fi.

titi. ad fi. quomodo ipso datur intelligi, ꝙ andre. de iser. non nouit .c. Volentes, nec fuit in illo tempore.

¶ Filius succedendo patri in pheudo, nõ acqrit pheudum, sed acquisitum capit. Quę vero multũ no. bal. in .c.i. in fi. in titu. de pheu. cogni.

¶ Item nota. ꝙ in iuramento, testis in causa pheudali debet fieri expssa mentio, ꝙ iurauit ad sancta dei euãgelia corporaliter tactis scripturis. Et allegat Inno. ꝙ ita debet esse in quolibet iuramento, ita scribit bal. in titu. qt sit inue. c.i. in ver. tactis sacro sanctis scripturis

¶ Itẽ An alienata parte pheudi, pdatur p parte alienata in totũ bal. tradit, & variauit in diuersis locis. Primo in .c.i. §. hoc quoq;, in .v. col. circa .ij. conclusionẽ in titu. de succ. pheu. Et meminit in .c.i. de alie pheu. circa iij. col. ibi, q̃ro vtrũ. m. p pactũ. Et est tex. vbi ẽt traditur. p bal. in .c. de vas. qui. contra const. loth. pheu. alie. Et ibi melius iudicio meo loqtur, vbi distinguit, & tradit etiã. vbi glo. in .§. callidis in titu. de ph. pheu. alie. p fre. Et habes p eũdem. in titu. qua olim pheu. po. a. §. si vero circa pnc. Ego scripsi in volumine cõsilioꝝ. Consilio .153. ꝙ incipit in causa terraꝝ. circa verbũ, illum tertium an hęc differentia, & cæt.

¶ Dicit lodo. si cõcedit episcopus castrũ d deo, & oia, quę ibi habet, ꝙ non ppterea veniunt spiritualia. Fm inno. in .c. ex litteris de iure. patr. Et subdit ꝙ si vendo fundũ, in quo est ędificata cappella. Et p cõseqns habeo ius patronatus in venditiõe trãsit illud ius. glo. est in .l. in modicis. C. de contrahen. emp. & in .l. qdã de acq. rerũ da. can. plene in dicto .c. ex litteris, Q d est verũ, nisi ad cappellam iretur p viam publicam, & singulariter in .l. si mercedem. §. i. & incipit si cum fundum .ff. de accipi. emp. per illũ tex. singularẽ. facit ꝙ idem not. in .l. confidimus de priui. cre. in princ.

Consilium vicesimum Primum

Vidi processum petitiõis pheudi solarini in territorio syracusaꝝ vertentem inter dominum fulcũ de contarenis agẽtem, & eius aduersariũ conuentũ, & bene erit priusq̃ ad appositã partẽ veniam⁹ p fundamento actoris pauca pferre, Hoc est, eius intẽtionẽ prius fundare, p quę etiã adponunt ex aduerso. Vbi p̃ncipio dico. ꝙ hic dñs actor venit ad successionem pheudi tanq̃ patruus, guilielmi cõtareni eius pnepotis ex linea transuersali, & de successione patrui in pheudo paterno meminit bal. in titu. an agnatus .c.i. circa fi. ij. col. Probatur enim et constat, quod hic dñs fulcus fuit frater vtrinq; cõiunctus quondã aloysii cõtareni, qui primo habuit hoc pheudũ in dotẽ a quõdam pytrello de mohac qui qdem aloysius fuit pr̃ dñi laurentij ad quẽ pheudũ hoc successiue peruenit, eoq; mortuo ad eius filium p̃fatum guilelmũ, & sic dñs laurentius fuit huic actoris nepos ex eius fratre, & consequenter filius ipsius laurentij pnepos. Qui cũ obijsset in pupillari ætate, & sic abintestato. Quæritur nũc an hic patruus suus debeat, & possit ad hui⁹modi pheudi successionẽ admitti tanq̃ proximior eidem pnepoti suo abintestato. Et nõ stando in verbis videtur ꝙ sic, ex dispositione .c. si aliquẽ cõdita p regẽ iacobũ. Qui volens extendere vltra cõstitutiones alioꝝ p̃ncipum pheudoꝝ successiones, statuit ibi, ꝙ transuersales vsq; ad certos gradus succedant deficientibus agnatis ex linea descendente. Nec debemus cõsiderare iura vsuum pheudoꝝ in titu. de gra. succ. in pheu. Nec dicta per andre. de iser. ibi, Nec cõstitutiones imperiales huius regni, Nec aliqua alia iura quęcunq;, q̃ aut nullo mõ aut stricto modo cognoscebãt lineam transuersalem. Quia illa oia iura cessant, p superuenientẽ nouitatem dicti .c. si aliquem, vt in eo pbatur, & dicitur expresse ad fi. Vbi dicitur, & scribitur, qualibet cõtraria consuetudine, & cõstitutione cessant. Nec cõsiderare sit nouum, vel antiquum pheudũ, qa vtrobiq; obtinet dicta pragmatica si aliquem. ibi, & hic ita, tam sup pheudis antiqs & cæt. Et idẽ declaratur p pragmaticã regis frederici tertij, quæ incipit cõstitutionem. Quę venit ad cõfirmationẽ, & declarationẽ dicti. c. si aliquẽ. Et p hoc apparet ꝙ impertinenter, & ridiculose, opponitur in exceptionibus cõuenti dictis de antiquatis iuribus Plane videndũ restat an hic actor conprehendatur in dispositione memorati .c. si aliquem, quod videtur loqui de aliqbus transuersalibus, loquẽdo, & faciendo mentionẽ de fratribus. & eoꝝ liberis, vsq; ad trinepotem. Et sic videtur p̃ma facie loqui de successione descendentiũ transuersaliũ ad suos maiores, & antecessores. At hic sumus in contrario casu, quia petitur succedi a patruo pnepoti suo Sed certe ex eo ipso .c. si aliquem apparet, ꝙ eodẽ ordine vocantur maiores transuersales ad successionem minoꝝ. Quod aparte cõcluditur ibi ad successionem pheudi psonis & cęt. Ex quo enim supradixerat de transuersalibus minoribus succedentibus ad patruos, & sic ad maiorẽ natu. Ibi in verbo, ad successionẽ dicit et extendit ad omnes alios eiusdẽ gradus transuersales, & sic de maioribus. Ibi, vel de maioꝝ successiõe ad minoꝝ phe. loqtur, dũ dicit omnibus psonis, qa supra nõ dixit de omnib⁹, sed tantũ descendentib⁹ transuersalibus, Et qa dicit simili gradu, si loqretur de isdem, de qbus supradixerat, nõ diceret simili gradu, sed eodẽ. Itẽ fatue replicaret idem, ꝙ ante dixerat, sed dixit simili, cũ eodẽ pręcedenti. Et suadet hęc ratio paritatis vt ibi, sic idem gradus. sic & eadẽ successio, & eadẽ iuris dispositio, vt æqualitas de sursum infra, & de infra superius obseruetur Attẽdit enim ibi rex Iacobus gradũ cõsaguinitatis. nõ psonarum ętates, Et hoc verũ esse euidentius demõstratur, in pręallegata pragmatica cõstitutionẽ, quę, vt dixi, venit ad declarationẽ. c. si aliquem. vbi indistincte dicit collaterales succedere nõ facta differentia, neq; vt maiorũ, vel minorũ si nõ sunt in eodẽ, vel pari gradu, vsq; ad sextũ gradũ, incipiendo aparentibus eoꝝ fm dictũ .c. si aliquẽ. Maxime qa sicut nepos succedit patruo, ita e cõtrario patruus nepoti, secundũ andre. de iser. q allegat ibi bonas rationes, in cõstitutione, vt de successionibus .§. filij aũt fratrũ in princ. vlti. col. Ex his nũc apparet ꝙ hic actor, vt patruus, & licet patru⁹ admitti debet ad successionẽ pheudi sui pnepotis, tãq̃ pximior, deficiente linea descendente vt declarat. d. c. cõstitutionẽ ad fi. Nec cõsideratur vnde veniat pheudum sed ad quẽ peruenit, Quia illius vltimi decedentis cõditio spectatur, vt pbatur in .d. c. si aliquẽ, vbi succedunt collaterales habito respectu ad vltimum decedentem, Quia ex imitatione psonæ, tinuatur, & iuris

dispositio Nam res recipit conditionem a persona. C. de impo. lucr. l. i. §. i. l°. x°. ad quod bene facit. l. paulus. ff. de acqui. haer. Et voluit in simili andre. de iser. pater pheudorum in titu. in qb. ca. pheu. ami. ver. sed illa loqtur in cõditione psonae. &cet. Et per haec est respõsum ad id, quod cõuentus adducebat, de psonis alijs ad quas puenerat pheudũ. Illae enim psonae cũ suis iuribus finierunt, & expirauere. Saturnus perijt, perierũt & sua iura, sub ioue nunc mũdus, iura iouis sequere, vt cantat ouidius. ¶ Nõ restat considerandũ, nisi qui supsunt ei, qui nũc decedit, qa illius decedẽtis, & aliorum ei succedentiũ dumtaxat causa tractatur. Maxime vbi habemus ius apertum in hoc casu, vbi admittit successionẽ transuersaliũ in defectu lineae descendentis in .d.c. si aliquẽ, &.c. cõstitutionẽ, Et sic cessat illũ magistrale dictũ. quod pheudũ nouũ nõ habet agnatos, licet qualiter hoc intelligatur singulariter scripsi in cõsilio terrae heracliae, numero xij. incipit, in quaestione terrae haraclíae, in verbo sed mirũ videtur in x^a. col. in fi. Quod tritũ pmanens quasi omniũ doctorum huius regni, ex quo ibi attentat plura, quae indiscussa relinquere maiores. Redeamus ad ppositũ, qa & si posset esse verũ suo tẽpore, nõ optinet hodie, qa habet agnatos ipsum pheudũ nouũ scilicet ipsos collaterales vsq ad sextũ gradũ p capitula ante dicta, si aliquẽ & cõstitutionẽ, q̃ hoc expresse dicunt. Quinimo dici posse hoc casu nostro, q hoc pheudũ cõsiderata forma cõcessionis, etiã prout allegatur in exceptionibus a conuento, possit dici mixtum, scilicet & maternũ, & paternũ, Maternũ qa datum in dotẽ matri, vel auiae huius guilielmi. Et paternũ, quia etiã ipsi fuit datũ, & cõfirmatum Quinimmo in casu decedentis vxoris specialiter prouisum q succederet vir, & eius filij, quod intelligendũ. est ordine successiuo, vt post matrẽ, & patrẽ, ad filios pueniret. Sed parentibus primo, put est de natura cõcessionis quae fit patri, & filijs, qa pmo patri, & postea filijs. Secũdum ea, quae notabiliter tradit bar. in. l. si nõ sortẽ. §. libertus. ff. de condi. in xij. col. Et fuit dictũ Cy. in .l. liberti. C. de ope. lib. & bar. iterum scripsit in .l. vt iuris iuran. §. si liberi. de ope. libe. & p andre. de iser. hoc dicitur in multis locis, & ego sepi⁹ posui in consilijs. Et sic potest dici paternum, qa ante fuit patris, & id idẽ maternum, & subinde fuit eorum filiae scilicet laurẽtij, & successiue fuit filij ipsius laurẽtij, .s. guilelmi eius, vt dixi, in vltimo decedẽtis. Quod consideratur & respectu sui, vt decedentis, & pheudatarij. & huius patrui sui sibi superstitis, & proximioris succedentis. Nec obstat q quidã pyrrellus sit ex linea matris descendentis. Quia proximior, & immediata causa spectatur dupliciter hoc casu. Quõ primo obijt vxor aloysii cesaria, & sic ex illi⁹ decessu venit ad aloysium, eius virũ, secundũ regiam concessionẽ, & confirmationem, & sic proximior est causa aloysii in hoc pheudo. Quo demũ mortuo, successit ei in pheudo, & alijs rebus filius laurentius, qui est descendẽs ex patre ad pheudũ succedens. Quia ab eo immediate recepit patre ipso defuncto, Et successiue de laurẽtio ei⁹ filio venit ad guilielmũ filiũ laurentij, & sic cã patris, scilicet aloysii est pximior, quã sit matris, q̃ praeobijt viro. sic itaq maior debet haberi respectus in causam pximam, & sic ad ipsum aloysium patrẽ ex cuius qdẽ persona attinet a. tor huic nepoti. Item secundo quia proximior est in gradu, q̃ ille pyrrellus. Et tertio quia nõ competit huic conuento de iure tertij excipere, qa hoc nõ competit sibi, sed illi pyrrello pquirere sicut in simili dicit andre. de iser. contra quẽ agitur ad pheudũ, nõ potest excipere contra agentẽ, q is non fecerit fidelitatẽ. Quia hoc ius competit dño, & sic ali incũbit hoc dicere. Vnde conuentus nõ potest obijcere in phuedis ius tertij. ita scribit in titu. de ca. cor. in fi. i. col. Modo nõ obstat forma cõfirmationis, quae videt esse facta, p dictis iugalib⁹ Aloysio, & Cesarea, et eorum heredibus, de eorum corpo. legitime discendẽtibus, ita q viuatur iure francorum Profecto hoc est pulchrum, & difficile cõtrarium. Nam videntur limitatae psonae successurae, & sic solũmodo descendentes. Vnde illis deficientibus iuxta formam statuti videtur etiã deuolui ad fiscũ Maxime qa dicitur iure francorum, quod solũmodo locũ habet inter descendentes, vt scribit andre. de iser. in pallegata cõsti. vt de successionibus. Et sic verũ dicere conuentus videtur, quod .d.c. si aliquẽ nõ loqtur vbi est stricta forma. ¶ Sed certe cõtrarium est verum. Nã singulariter, & bñgnissime dicta duo capitula, si aliquẽ & constitutionẽ sunt introducta. Tã primo vt viuitur iure francorum. q̃ secũdo vbi cõcessio descendentes cõcernebat. Primũ probat dictũ .c. si aliquẽ. ibi, In eodẽ regno francorum iure viuentes. Et idẽ in. c. cõstitutionem dudum dicit. ibi, Et inter eos ordo succedendi. & cet. Et sic si illa capitula habẽt locũ vbi viuitur iure francorum, Et ius francorum habet locũ tantũ in linea descendenti. Ergo in casu loqtur, q° erat stricta forma iure francorum, & respectu descendentiũ. Nonne cõstitutio si aliquẽ loqtur qñ cessat linea descendẽs, Ibi nullo herede legitimo p lineã descendentẽ. Quasi significare velit q si esset linea descendens, illa vt potior pualeret, & ex ea succederetur. Ergo concessio de descendentib⁹, qa sic prouidet trãsuersalibus cessante linea descendẽte, vt in dicto. c. cõstitutionẽ ad fi. Ergo loqtur eo casu, quo puilegiũ dictabat d descendentib⁹ sed certe indescendentibus nõ videtur necessaria concessio expressa, qa p alia iura pheudorum veniũt ipso iure descẽdentes in infinitũ Et in ipsis descẽdentib⁹ tantum locum habebat, quo casu dificientibus scilicet descendentibus, eo tunc locus erat fisco. Quod tñ nouitate, ac benignitate, & fauore dicti. c. si aliquẽ, hodie, Quia immo vult rex iacobus, q nõ obstante q deficiat linea descendens, & puenire p cõsequens debuisset ad pncipem Attñ vult q locus sit hoc casu transuersalibus, vsq ad certũ gradũ, priusq̃ veniat ad fiscũ Et hoc etiam declarando cõfirmauit in maiorẽ gratiã, & fauorem baronum, & pheudatariorum. frater eius rex fredericus tertius in .d.c. cõstitutionẽ. Et sic videtis q licet olim fuisset verum, quod stante illa forma sibi, & haeredibus de suo corpore legitime descendẽtibus, ita quod viuatur iure francorum, deficiente linea descendẽte, vel ipsis descendentibus nõ existentibus, pheudũ reuersurũ fuisse ad pncipem Tñ noua dispositione, & gratiosissima dictorum pncipum. in .d.c. si aliquẽ, & .c. cõstitutionẽ cessante illa descendente linea admittunt transuersales. Sed posset dici hoc verum in concessione simplici, nõ aũt qñ est specialiter expressum de descẽdentibus. Quia tunc sunt in modum conditionis, &

limitationis

limitationis apposite, & videatur limitatę personę, vltra quas nō licet transgredi Secus qñ simpliciter, quia tunc licet ipso iure veniant descendētes, nō tñ veniunt in modum limitationis, & pacti, sed ipso iure Et ideo contrario iure potest transitus ad alios, & sic ad transuersales fieri, vt in .d.c. si aliquem sed benignius est vt indistincte intelligatur quocunq; modo admittantur ipsi descendentes vsq; ad certum gradū excluso fisco, qui statim cessante linea descendēte ante dicta capitula admittebatur. Et sic apparet q; illa duo .c. vere, & proprie loquūtur in forma, qñ viuitur iure francorum, Item & secundo, qñ erat concessio facta descēdentib⁹, vel successio concessa lineæ descendenti, vt ex tenore aperto vtriusq; .c. comprobatur, vt modo dixi. Et per cōsequens talis forma nō obstat. Et sic habes q; p illa duo .c. q; etiam hoc respectu transuersalium locum habet ius francorum. ¶ Quinimmo alias attentaui dicere, q; forma illarum constitutionū videatur in esse ipso iure ipsis constitutionibus, & priuilegijs tam nouis, quā veteribus, vt cessante linea descendenti, semper sit locus transuersali, vsq; ad gradum dictæ constitutionis si aliquem, per verba illa ibi, & hoc ita, & cęt. Presertim quia in omnibus quasi priuilegijs inuenio reseruatū saluis constitutionib⁹ regis iacobi &cęt. Quod nō aliud omnino significare vellet, q̄ in defectam descendentium transuersalem ipsam lineam locū habere. Quia id constitutiones sue introduxerūt. Et ita iudicauimus in causa castri salæ, vbi tunc fui adiunctus in decisiōe cum iudicibus magnæ regiæ curiæ apud agrigentum in simili quæstione. ¶ Nam & si per .c. volentes, etiā in extraneam personam fuit prouisum pheudatarijs, & baronibus vt transferre, & alienare possent. Quanto equius, & benignius prouisum fuit, etiam transuersales cognoscere abintestato. Magna profecto fuit benignitas horum principum in larganda, & extendenda cōcessione pheudorum, quod eorum grata clementia, & magna baronum tam fidelitas, q̄ seruitiorum cumulatio efficere potuit. ¶ Non obstat q; in allegatione proponitur, quia satis responsum est in capitulis ipsius acto tis, & bene ad quē effectum sint illa verba priuilegijs apposita, Quod sint incolę, & q; de cętero habitent, & moretur in regno. Vbi etiam notantur verba quæ sunt futuri temporis, et vz. de cętero, i. postq̄ pheudum habent. At hic non dum habet, et in satis ostendit, q; huius animi sit, et ante victoriā causę se ad hoc dedicauit. Nec pro hoc ius pdiruit experiundi. Sed obstat postq̄ habitum, & acquisitum sit pheudum, si non sit incola, quod hic non cadit. Et tam probatur quod et alienigenæ alij, non ppea ius sum perdiderunt. Immo ad regnū venientes, admissi sunt, et cōsecuti eorum iura, et successiones. ¶ Vltimo q; de pscriptione annali dictū est, nō obstat, quia ille annus pmo currit a die scientię, et sic est annus vtilis. Itē et illud verū, nisi iusta causa excusetur. Est aūt ipsa causa iusta obseruātia. vt dicit tex. quo. temp. mil. c.i. et ibi dicit. glo. de hoc vtili anno Vnde hic neq; scientia pbatur, nec q; a tempore scientiæ cucurrerit annus. ¶ Itē et de absentia cōstat. punitur enim incuria, vel negligentia non potētis, vt pbaē in titu. de proh phe. alie. p fre. §. pterea figs impheudatus Ignorāti aūt, et absenti negligentia non potest aliqua imputari, et sic excusatur. vt .d c.i. quo. tem. mi. Preterea, et vltimo hæc poena, in hoc regno attenditur, et remitti solet sm andre. de iser. in eo titu. quo tem. mil. c. sancim⁹ vt nemo miles ¶ Nō obstat q; serenissima dña regina credēs pheudū vocare, & ad se ptinere cōcessit, qa concessit iuribus alterius semp saluis. Nō enim pnceps tā iustissima. vt est nra regina, psumenda est, vt cū iniuria alterius, et cū piudicio iuris alterius concessionē fecisset, cū de suo, nō de alieno facere credidisset Maxime qa hoc est de iure, vt pbatur extr. de rescrip. c. quāuis. l°. vi°, et not. andre. de iser. in titu. qui. succ. tene. in ver. et hoc dū modo Et faciunt illa vulgaria iura, q; pncipis rescriptū intelligitur esse cōcessum sine alterius interesse, vel iuris alterius piudicio .l. ij. §. merito et .§. si qs a prin. cū seq. .ff. ne qd. in loco publ. Ad materiā vide q̄ scripsi in fin glo. meis in .d.c. si aliquē in glo. sup verbo. cōcedēdis, et q̄ sripsi supra in consil. vij°. quod incipit Hic aduerte, Apud syracusas. xx° nouembris. ¶ Et tandē p iudices sacræ reginalis conscientiæ corrigentes sententiam principalem, secundum precedens consilium determinatum est, Et dictus .d. fulcus tenet pheudū.

Consilium Vicesimum Secundum

PRIMVM Dubium in illa quæstione pheudali ppositū fuit. An pheudum cōcessum tibi, et heredib⁹, ita quod viuatur iure francorum, sit pheudū hereditariū pp, hæredibus, verbū, Et sic valeat alienatio eius facta. An sit ex pacto, & puidentia pp verba, ita q; viuatur iure francorum. Sed dato q; sit ex pacto, et puidentia, An filij nasciturī, qui nō erant nati, nec cōcepti tempore alienationis possint reuocare. Ad pmum dico q; forma pdicta nō facit pheudū mere hereditariū, neq; simpliciter hereditariū pp adiectionem, iure francorum. Nec mere, et simpliciter dicendū pheudū ex pacto, & puidentia Ex quo est concessum heredibus Ar cū hęc forma cōponatur ex duab⁹ clausulis, est q̄dam mixta, q̄ partim sapit naturam pheudi hæreditarij, partim pheudi ex pacto, et prouidentia, et est sicut participiū in grāmatica Sicut alibi in similib⁹ dixit multū apte bar. in .l.i.ff. de ac. ep. Atq; Ideo debet sapere naturā vtriusq;, nō aūt simpliciter, et absolute naturā alterius tantū, In quantū enim pponitur tibi, & heredib⁹ est certo modo hereditariū scilicet qa nō potest haberi a quouis agnato, qualiscunq; sit, nisi sit hæres. Et sic non potest haberi preter ius, & nomen hæredis. ad hoc est. nota. andre. de iser. magistrale in. c.i. an agnatus, Mentionem hæredis facit, vt videatur acquisitum pro heredibus, i. pro his, qui futuri sint heredes, Et inde dicitur hæreditarium tex. est not. qui nō solet per alios in materia allegat. in .l. familiaria .ff. relig. Et notabiliter tex. C. eo. l. p°. vbi probatur melius q̄ alibi. Quod si esset simpliciter hęreditarium, transiret etiam in extraneos, nullo enim modo ad eos, qui non essent hæredes. In quantum aūt addicitur iure francorum, restringitur illa latitudo, et potestas significationis verbi heredis. Nam cū primo, Et absolute posito cōprehendere potuisset ex generalitate sui etiā extraneos heredes, vt mō dixi. p tex. in .d.l.p. Aūt pp hęc sequentia verba .s. iure francorum

restringatur ad quosdam hæredes, qui scilicet sub nomine, et iure frācorū cōprehendi possunt, et sic ad hæredes sanguinis, & eos q̄ sunt, vel futuri sunt p̄mogeniti, adeo q̄ viuente ipso p̄mogenito, ne possit in secundogenitū quantūcunq; hæredē sanguinis, & in eo de gradū existentē disponi, p ea, q̄ tradit ādre. de iser. in .c.i. § hoc quoq; de succ. pheu. qa efficitur naturæ pheudi ex pacto, & puidentia, vbi impossibilis est in extraneū, vl' aliū quemq; p̄mogenitū alienatio, fm nota. p andre. de iser. in titu. de gra. succ. in pheu. § his vero. in p°. & idē scripsit in titu. qui. ca. pheu. ami. § huius aūt generis. ver. simile dicunt, & apertius in .c. omnes in titu. si de pheu. con. fu. Fitq; hereditarium mixtū, & ex pacto, & puidentia mixtū participans de vtroq;, nō simpliciter. Et ideo nī mirum si sapit, & accipit potestatē, & naturā vtriusq; mō pdicto. Et plenī° examinaui in sede I iustificatiōe sententie pheudi cōuicini, de qb° ptem ponā infra psequēdo q̄rta notabilia pheudo^r in verbo Itē in determinatiōe pheudi cōbi⸗cini &cet.

¶ Ad fm dubiū vno me verbo expediā, q̄ nasciturīs pfuerit, licet nō tūc natis. Ad hoc p maxi me moueor, ex illis verbis, Et suis heredib° imppetuū. Nota verbū imppetuū, q̄ significat successum tēporis infiniti, et p cōsequēs respicit, & cōprehēdit ēt futuros & nasciturōs. Et p. c. si aliquē etiā transuersales, ex quo nō ē limitata forma sed ad solūmodo descendentes. p ea, q̄ scribā in dicto .c. si aliquē, in glosis meis, & sup° cōsil. vij. & cōsil. pximo pcedenti. Et deinde qa est bñficiū, & gfa pncipis, q̄ latissime, & plenissime contra se in fauorē cōcessionarij, & descēdentiū ab illo iterpretādū ē. p. l. fi. & q̄ ibi not. ff. de cōst. pnc. Rursum qa nō est maior ratio in natis, q̄ nasciturīs, qa cū successiue expectantes sicut, & omnes respiceret cōcessio, sed sūt cōsecuturi in morte. Sufficit ergo q̄ tempore, quo ius eis debet acqri supstites sint. Tempus anterius vacat, nō considerat q̄ illud pertinet ad pheudatariū viuēte.

¶ Quid vltra est postremo auctoritas andre. de iser. q post disputatiōne ita terminat in .c.i. § hoc quoq; de succ. pheu. Et cōcludit bar. in .l. q̄ dicit la secōda. ad fi. de verb. obl. & in .l. item ꝓt. ff. de. suis. et leg. et per tex. in .l. paulus. § paulus. ff. de bo. li. & Rubr. ad tex. in .l. i. §. si quis proximior. ff. vnde cog. cum simil. Et habes p bal. in .l. si inpsona. C. de fidei com.

Quarta Notabilia

Rfdeamus ad notabilia pheudo^r. Et scribit lodo. Nota mirabilē casū: q̄ si cōccdo castrū cū toto territorio, qa in ea cōcessiōe nō venit locus sterilis, nec vsus fluuiī cas° ē sing lis in .l. i. d maci. & colo.

¶ Et qñ venditur castrū cum suis iurib°, & ptinentijs q̄ veniāt vid' Inno. in .c. cū ad sedē d rescrip. spo. & .c. ex litteris extr. de iure pa. Et bal. plene posuit in .c. i d ca. qui. cur. vē. De districtu vide glo. in .l. relegato, de inter. & rel. Et p materia vide not. in .c. sepe contigit. glo. ciuiles. ver. ego aūt. de rescrip. spo. Vide etiam andre. de iser. q allegat Inno. in .d. c. cū ad sedem. in titu. qd sit inuc. c. circa v. col. & in titu. de pa. te. c. i. § figs aliquē, & hoc scripsit Inno. in .d. c. cū ad sedē.

¶ Item not. tex. in .l. ij°. ff. de inter. & reli. & q̄ bal. dicit p illū tex. in titu. de ph. pheu. alie. p fre. § insup.

¶ Itē verbū hæres in materia pheu. q° modo intelligatur vide bal. in .c. i. de nat. succ. pheu. circa .iij. col.

¶ Itē videtur q̄ ea, quę sunt demaniij, & fiscalia si cōcedātur debet cōstare p puilegiū, & ex certa sciētia cōfirmari, vt dicit cōstituno dignū in titu. d iure. cure. ob. Et ibi an rex aliēare possit demania, et qñ, et quomō.

¶ Itē si cōcessum est castrū, et is alienat, et pm° pheudatari° cōmittit feloniā an reuocet alienatio. Habuimus videre in castro caronię alienato p comitē antonnii de centegles, qa sic pcipiebat dñs rex. Et cy. ad literam tāgit in .l. omne verbū, ad fi. C. eo. dele. & tex. videtur distinguere in titu. de alie. pheu. §. et si clientulus ad q̄ facit .c. i. § i. ad fi. qua. olim pheu. a. po. et scripsi in dicto .§. et si clientulus. ad tex.

¶ Sed an capta possessione castri sufficiat p toto territorio, & iuribus suis. bar. tradit in .l. iij. circa princ. in iij°. q. ff. de interdi, & re.

¶ Circa .c. i. in titu. an agnatus, est sciendū quod varia opinio & intellectus est illius .c. q̄ nō loquatur in pheudo hæreditario simpliciter, sed q̄ sit ex pacto, & prouidētia, Vt puta qñ cōcessum est pheudum pro se, & filijs, vel liberis, esset aūt hæreditarium si concessio fuisset pro se, & heredibus Secundum andre. de iser. circa princ. in dicto titu. Et licet faciat intētionem de alio intellectu, scilicet q̄ loquaē de hereditario in iij°. col. in ver. alij voluerunt dicere tū illū reprobat. Et in pheudo ex pacto, & prouidentia etiam bar. intellexit. in .l. vt iuris iura. § si liberi. ff. de oper. libe. circa pnc. Et Ita ego intellexi supra in consil. vi°. q̄ incipit viso casu, circa pnc. & posui etiam supra in ver. pheudum id solum. Et fuit etiam opinio glo. supra.

¶ Et p plena intelligētia eo^r, q̄ scribit ādre. de iser. c. i. an agnat°, duo iura vidētur mihi notāda Primū qñ dicitur cōcedo tibi simpliciter pheudū, vl' tibi, & heredibus tuis, q̄ idē est fm eū, vt ibi scribit, & ego hoc plenissime posui, in titu. in qui. ca. pheu. ami. in ij. col. in ver. simile dicūt ad ādre. de iser. ¶ Sed an adiectio d heredib° aliqd operet, inqrit bar. in .l. stipulatio ista .§. si qs. d ver. ob. & infra plenissime in ver. itē aduerte.

¶ Et hoc pmū cōsiderandū ius istor vsuū pheudo^r, qa verbū heredib° fm ista iura cōprehendit liberos, & masculos ex linea masculina descēdentes, vt in .c. i. § & si clientulus in titu. de alie. pheu. & facit tex. de eo. q sibi, & hered. suis .c. i. Doctores iuris ciuilis tradūt in .l. gallus. § ēt. de libe. & post. et. ff. ad trebel. l. ex facto in fi. Et sic illo iure fm ādre. de iser. p inde erat dicere tibi tantū, sicut, et si diceret tibi, et heredib°, et idē tibi, et heredib°, q̄ si adiceret de tuo corpore legitime descēdentib°, fm eundē ādre. vt dix. Quod id, vt dix. significat verbū heredib° in materia pheudali illo iure Nā hęc verba, de legitimo corpore descēdētib°, fm ādre. de iser. in cōsti. vt de successionib°, ponunē ad exclusionē naturaliū, & adoptiuo^r, nō aūt vt excludātur extranei, q non poterant subintelligi, Quia heres intelligitur de hærede sanguinis. vt sunt filij, licet adoptiui, & naturales nō succedant ad pheudū. vt in .c. naturales. si de pheu. constr. fu. & .c. adoptiuus eo titu.

¶ Et huiusmodi pheudū dicit hæreditariū, qa fit cōcessio sub nōie heredis, ad quod nemo aspirare peres ꝑter ius, & nomē hæredis tam filius, quā alius agnatus

Quia in hoc nemo differt abaltero .l. nec filius ab a-
gnato, nec agnatus a filio. Et in tali pheudo nõ loquit
.d.c.i. an agnatus vt dixit ibi in p̃nc. andre. de iser. in
ver. si dixit tirio, & hæredib⁹, & cęt. Nec in hoc differt
filius ab alio agnato, qnimmo videret φ nõ apparẽte
aliqua forma p̃sumatur pheudũ hęreditariũ .s. cõces-
sum p se, & hæredibus, qa cuicũq cõcessum replatur,
intelligit ille respexisse sibi, & hęredib⁹ suis vt.l. si pac-
tũ .ff. de pba. qui intelligũtur, vt mõ dixi, de sangui-
ne. Sed verbũ hoc hæres aliter olim, aliter hodie su-
meretur. Quia olim p filijs descendẽtibus masculis.
hodie aliter, vt statim dicã. Vbi aũt cõcederetur specia
liter tibi, & liberis, vl' filijs tuis, tũc nõ dicitur pheudũ
hæreditariũ simpliciter, sed ex pacto, & puidentia. Et
in huiusmodi pheudo differt filius abalijs agnatis, qa
filius nõ venit ad pheudũ, nisi vt hæres, alij agnati sic
iure proprio, etiam repudiata hęreditate vt in .d.c.i.
¶ Quę aũt sit ratio in filio, ego dubitaui. supra, eo in
pallegato ver. pheudũ id solũ & cęter. et glo in .d.c.i.
Sed andre. de iser conatur rationẽ dare in .d.c.i. circa
princ. ij. col. & in ea col. ver. sed quantũ ad hoc & pla
cet ratio Et est simile in .l. cũ patronus .§.i.ff. de ope.
libe. Vbi si libertus promittit operas simpliciter patro
no se daturũ, nec adiecit, liberisφ ita demum liberis
debentur, si patrono hęredes extiterint, ni ergo miror
de dicto .c. an agnatus, si idẽ sit in filio. ¶ Hodie aũt
cũ per.c. volentes sit alterata, & mutata natura pheudi,
qa est alienabile, et fit alienabile, & p cõsequens p.d.c.
transibile ad extraneos, vt habetur in.d.c. volẽtes Ver-
bũ hæredes necessario comprehendit omnẽ heredem,
s̃m ius cõmune, post .c. volentes, & sic in dubiũ extra-
neũ institutũ Et sic in dubio p̃sumem⁹ hodie pheudũ
hęreditarium (qũ nõ apparet forma .s. φ sit pro se, &
hæredibus tantum concessum) p omni hęrede pheu-
datarij. licet extraneo, sicut olim pręsumebamus hę-
reditarium pro herede sanguinis.

¶ Sed qa dictũ est sup^a, φ in filio oportet etiã si nõ sit
pheudũ hæreditariũ, φ veniat tanq̃ hęres vt .d.c.i. an
agnat⁹. Quęrit bar. an sufficiat φ sit fili⁹ hic institut⁹
p re certa in .d.c. si liberi. circa p̃nc. ij. col. Et licet ali⁹
in exordiatur, tñ consti. est φ sic. Nam in quocunq,
q venire debet vt hęres, sufficit si ex minima parte sit
hęres, vel ex testamento: vel abintestato. ad hoc alle-
go .l. notabilem in .l. vel quę .ff. de relig. facit .l. ij.
ad fi. ff. quod cum eo.

¶ Sed moneo dubiũ φ si pater penitus nõ instituat fi-
liũ, nõ faciens eũ hęredẽ eo studio, vt nõ succedat ad
pheudũ. Hoc nõ tãgit ibi bar. nec inueni hactenus ali-
quẽ tetigisse doctorũ, bñ tangit bar. ibi supra, qd si pa-
ter filiũ exhęredet, versus. fi. Et certe hoc nõ fuit ne-
cesse tractare in filio, quẽ habuit instituere, Quia eo
casu nõ tenet testamentum, qa est nullũ p̃teritione fi-
lij. Et sic causa testati redditur ad causam intestati, &
veniret omnes filij ęqualiter abintestato, ad successio-
nem paternã vel ipse si solus est. Et sic non nocet filio
malitia patris prętereuntis eum. Nec prodest patri, si
instituat in re certa, vt infra p̃sequitur bar. Quinim-
mo eo casu habebit pheudum filius, licet hæreditariũ
sine aliquo onere. p.l. quoties. C. de here. inst, ¶ Nec
obstat φ pheudi hæreditarij videatur libera testatoris
dispositio p .l. vnum ex familia .§. si nõ de leg. ij°. &
.C. de rei vendi, l. cũ a matre. Quia illę leges loquun-
tur in hærede vtili. vel pro quota instituo, nõ in hære-
de particulari, p .d.l. quoties coniuncta. l. si legatarius
in princ. de leg. iij°. Nam ppea ignoranti acquiritur
legatum, qa nõ potest afferre incomodũ de leg. ij°. Cũ
pater. §. surdo. Et ideo hæres filius in re certa quantũ-
cunq acceptet patris testamentum in illa re pati non
potest in comodum quin sua iura recuperet, & sit saluũ
omne ius suũ Cũ nõ teneatur ex testamẽto nisi quaten⁹
testator eũ locuplectiorẽ fecisset dicta .l. si legatarius
in p̃nc. & de leg. ij° impater. in princ. cũ simili. Quia
ad onera testamenti solũmodo vtiles hæres, vel p q°-
ta institutus tenetur .d.l. quot. et sic sibi nõ nocet esse
hæreditariũ pheudum, licet nõ sit institutus vtilis, quia
sufficit si in re certa instituatur, Et tñ nullum onus de-
bet sentire, nec sua iura perdere secundum prædicta.
Circa hoc vide φ scribit bal. secundum iaco. de bel.
cuius opinio placet in .d.c.i. an agnatus. circa princ.
iiij. col. & fi. iij. licet bal. ibi non intelligat illud .c. in
pacto, & prouidentia, sed in hæreditario pheudo, tũc
nõ esset specialitas in filio. Dic vt ibi per eum, & forte
non male secundum andre. de iser. Aliter qa in pheu-
do tantum ex pacto, & prouidentia intelligitur, & est
difficilis pacto facta, vt appareat differentia inter filios,
& agnatos. Sed si posset assignari ratio differentiæ, pla
ceret magis. quod ibi tenet bal. & maxime sequendo
opinionem iaco. de bel. Et si nõ facit testamentum, est
tñ hęres sanguinis abintestato. Oportet ergo φ filium
vel instituat saltem in re certa, vel exhæredat legiti-
me. Et sic vel vt hæres veniat, vel non admittatur vt
exhæredatus ad pheudum hæreditarium, Vel si mo-
ritur abintestato pater, erit etiã hęres abintestato san-
guinis. ¶ Sed dubium faceret si esset hic filius eman-
cipatus, quem licite potuisset iure. ff°. præterire, &
sic nõ posset vt hæres aliquo modo venire. Quia cõ-
clusio est, Dato φ nullo modo filius deberet ad pheu-
dum admitti, nisi sit hęres, & veniret vt hæres, Vt hęc
& alia singulariter scripsi supra, In principio hui⁹ tra-
ctatus incipiendo, & prosequendo, vbi sunt notanda.
& probator in .d.c.i. an agnatus.

¶ Et sic dicere potes φ filius semper dici potest hæres
.s. sanguinis, quia dixi, est hæres secundum bal. in fi.
princ. in titu. de eo, qui sibi, & hære. su. Vel dic φ ip-
so iure, ipsa lege sit hæres in pheudis, & sic venit vt
hæres, vt scripsi latius supra in ver. suis, & pręsertim
in ver. item nota mirabilia ad illius ver. Et nota bene
quia nunq̃ audisti, φ eo casu, quo pheudum est hære-
ditarium, quia conceditur tibi, & hæredibus, vt dicit
princeps, φ filij tui sint hæredes, tunc ex ipsa conces-
sione principis, & sic ipsa lege, ex tunc sit hæres. Vnde
amplius non curamus an instituatur filius hæres, vel
non. quia ad id semper est hæres, & venit vt hæres cõ-
stitutus abintestato, ab ipsa origine concessionis. Et sic
non potest aliter venire, q̃ sibi fuerit concessum, & sic
non est tractandum, vel curandum instituat pater, vel
nõ, quo ad huiusmodi pheudũ Et hoc vult bellissime
andre. de iser. de inue. de re. al. f. circa fi. v. col. ver.
sunt enim pheuda quædam hæreditaria. & cęt. Facit
quia hæres in pheudo intelligitur filius, vt scripsi su-
pra consil. xiij. quod incipit In nomine domini in
ver. nec obstat in ij°. col. & in consil, vi°. incipit viso

casu. In ver. cōcludo ergo expremissis viiij. col. circa fi.

¶ Posset etiam & illud attentari in casu .c.i. an agnat⁹, in pheudo ex pacto, & ꝓuidentia, ꝙ cū verba concessionis nō faciant filium hæredē, nec talē, vt venire, & admitti debeat tanq̄ hæres, sed illud sit inductū causa honoris, & reuerentiæ paternæ, vt ibi dixit andre. de iser. ne defunctus afficiatur iniuria hereditate repudiata, ꝙ ex hoc qa in hoc grauatur, ne astringatur ad aliqua onera, nec sit necessariū sibi bñficium inuentarij. Primo q° ad illi⁹modi pheudū cōsequendū, ad quod re ipsa venit iure, & lege ṕncipis, nō patris bñficio, Et sic pater nō potest aliquod grauamen in ṕncipe, nec p cōsequēs illud obligare in ꝓiudiciū filiorꝫ, ad qđ ṕncipis ꝓuidētia pſe mortuo ptinebat Et sic nō potest dici, nec censeri de hærede defuncti, cū sibi filius capiat ṕcipuū, & liberum iure suo licet venire habeat vt heres patris testamēto reuerentia patris, & honore, nō aūt ꝙ ob hoc scilicet qa vt hæres veniat, teneatur vt qlibet heres, nec. vt de pheudo hereditario, cū ius defuncti, q eo vsufructuarius censebatur, morte ius extinctū, expiratumq; sit. Nec potest dici in hæreditate, nec venire in petitione hereditatis, ꝙ nō est defuncti, nec ad eū ptinet amplius, nec est de bonis eius. Et si adit hæreditatē patris, hoc coactus a lege faciens, non debet teneri ex sua ordinatione, vt videatur patris factū approbare, sicut qū sua spōte adit. vt sup⁹ plenius scripsi

¶ Et hinc est quod sensit Cy. & doct. cū eo, in reprehensione glo. in .l. item videndum .ff. de pet. hær. Quia pheudū ex pacto, & ꝓuidentia nō trāsit in hæreditate defuncti, nec in bonis eius, nec trāsit iure hereditario p tex. in .c.i. in princ. in titu. de succ. pheudi. Sed iure successorio pheudo. secundū bal. in .d.c.i. circa ṕnc. .ij. col. Vel ſm me iure inuestiture ex ipso pacto, & ṗuilegio, & ꝓuidentia principis. Vnde cū nihil habeat cōmune cū illius hæreditate, & sit p se, & illud venire vt heres in filio sit alia causa, & respectu introductū, q̄ vt pheudū illud afficiat, Nihil attinet ad huiusmodi pheudū si faciat, vel nō faciat inuentariū, qa nō p hoc dicit approbare factū defuncti, cū iniunctus, & astrictus a lege dicti .c.i. sed pderit q° ad alia bona hereditatis.

¶ Vel dicere etiā possemus, ꝙ ex eo, qa venit vt heres sit in hæreditate, nō tñ de hereditate, vel bonis spectātibus ad hæreditatē. Cū illud filius iure diuiso cōsequtur. s. vt dictū iure, vel successione pheudi ſm bal. Vel vt ego ex inuestitura ṗuilegij, et pacto, et ꝓuidētia ṕncipis Repugnat enim pheudū cū dispositione testatoris vt pbat in .d.c.i. in ṕnc. de succ. pheu. Et voluit ibi bal. vt mō dixi, Vno tñ casu. posset cōtingere, ꝙ esset in hæreditate, & veniret in petione hæreditatis .s. in pheudo hodie simpliciter hereditario. scilicet cōcesso tibi, & heredibus tuis. Quia id est trāsibile ad heredes quoscūq; dispositione testatoris, & hoc cōtingeret hodie. p.c. volentes, Nā pheudū est pheudatarij dū viuit .s. quod iure suo ptinet, postea ad filios mortuo patre ſm andre. de iser. in titu. quo. o. po. pheu. alie. §. donare. in iij. col. ibi. at pheudū nō est suū. Et hinc est ꝙ dicit bal. circa ij. q. in ṗludijs pheudorꝫ, ꝙ vsufruct⁹ transit in pheudatarium, & heredes masculos, & fœminas, si de eis nominatum fit. Et scripsi supra .eo. in princ. ver. item pheudū est pheudatarij & cęt. Et hoc venit ex dispositione domini quia sic concedit.

¶ Vide ergo, quo modo pheudū ex pacto, & ꝓuidentia ṕncipis q̄ sit liberū, nec veniat in petione hereditatis, nec sit đ hereditate, nec incurrat piculū creditoris.

¶ Et hereditariū sit dixit vnū, qa ṕnceps voluit ēt ad heredes trāsire, & in eo sit inuētariū necessariū. Aliud ꝙ sit q̄si ppiū cōcessionarij, cū illud possit trāsferre p libito ſm .c. volentes, vt mō dixi, in pheudo simpliciter, & pure hæreditario, qa cōcessum p se, & heredib⁹ nulla expssa mētiōe habita đ filijs, Quia hodie, vt ṕdixi, i locis mltis, vt sup⁹, verbū heres simpliciter plané.

¶ Adde tñ ṕdictis ꝙ occurrit mihi singularis tex. Q đ ēt si fili⁹ nō sit heres quoq° mō, vł qa (oēm icludit. obtineat, possit habere pheudū. & succedere in pheudū hereditariū. Arg. ex .l. vł q̄, vbi ē vnic⁹ tex. in materia cū .l. pcedenti illā .ff. de relig. & sūp. fu. Verū illud iure cōmuni, & in sepulchris speciale. sed iure pheudi regaliter ſm ea, q̄ dicta sunt, & habet i dicto .c.i. an agnatus

¶ Bal. ēt iure cōmuni vult ꝙ habeat esse heres in q°ta .s. qū est expssū in cōcessione de heredib⁹ in .l. liberti .C. de oper. libe. Et titu. de eo, q sibi, & suis here. tenet. Q đ si ad successionē vocat heredē, reqrit hereditarius titul⁹, & potest intelligi ēt i quota. Quia in certa re institut⁹ p supplimentū venit, & reducit in quotā, licet & in minimā ptē. Quis etiā dicat institut⁹ tex. in .l. ij. ad fi. ff. quod cū eo. licet glo. ibi đ legitima intelligat.

¶ Q đ aūt pheudū nō transeat ad heredē iure testatoris vel testamēti sui, satis dictū est, Quia pheudū alio iure potius ptinet ad descendētes, q̄ iure testamēti ſm ꝙ pbatur in pręall. §. i. de succe. pheu. & ibi per bal.

¶ Sed etiā cōsiderabā in omni alia re quomodo quis possit de rebus suis disponere post mortē in id scilicet. tempus, quo desinunt esse suę, nec p consequens possit in id tempus, disponere, quo nō sunt suę, Nec valere deberet per consequens dispositio vt est tex. in .l. iulianus scribit .ff. de iure. do. & ibi bar. Et quod idem not. C. de do. an. nup. l. quod sponsæ, Quando aliquid cōfiteri in tempus inlicitū. Et vt ē ad hoc elegās arg. in .l. si ego .§. i. ff. de iure. do. Nota bene istum tex. qa est in speciali fauore dotis Presertim qa paria sunt aliqd fieri tempore prohibito, vł fieri permisso, & conferre in tempus prohibitum. vt dicit bar. in .l. si res .ff. de iure do. Et facit etiam tex. in simili in .l. titio cū monetur .ff. de vsufru. Et hoc scribit bar. in .l. si pręses .C. de ap. dicens. Dispositio de re, quæ cōfertur in tempus, quo res nō erit disponentis non valet. ad hoc allegat .l. stichus seruus meus .ff. de ma. te. Et hoc sensit. glo. ij°. in princ. in .l. illa institutio .ff. de hære. insti. vbi refert ꝙ est permissum scilicet iure singulari, sicut in dote. in .d.l. si res .§. i. Et inde est ꝙ dicit Ioan. an. in .c.i. quamuis ext. de sepul. l°. vi°. In glo. sepulturā. Quod ideo filius familias ibi, potest sibi sine licentia patris statuere, & eligere sepulturam. Quod hoc confert in tempus, quo desinit esse in. potestate patris, quia hoc est post mortem, quia morte filij familias soluit patria potestas, respectu deficiētis subiecti. Pari ergo ratiōe posset dispōere in vltima volūtate, & iudicare p anima post mortē sine assensu pris. Q đ tñ ibi denegat & in .l. q impotestate .ff. de testa. & in .l. tam is .§. i. de do. ca. mor. vbi licet tantū in donatiōe cā mortis. ¶ Itē in castrēsibus, vł q̄si vt in dicto .§. quāuis occurrit respōsio, ꝙ desponēdo.

de rebus est aliud impedimentũ. Quia in illis habet pater ius vsufructũ, sed certe & ille morte finitur Vñ. restat dicere qa nõ habet administrationẽ rerum, etiã earũ, quę patri nõ acqruntur. vt ꝓbatur in .l.fi.§. filijs aũt .C. de bo quęlib. & probatur in .l. p°.C. qui te.fa. po. Quia in illis stat vt filius familias, qui incapax est huius dispositionis vt insti. qui non.p. fa.te. in princ. & .§. pręter hoc Et sic restat ꝙ sit speciale respectu sui corporis in sepulturã, vt ibi sed hoc nõ tã iure ꝓprio, q̃ speciali, & benigna dispositiõe iuris ciuilis permissum, cõcessumq; videtur q̃ p rationem eiusdẽ .§.i. vel qa dispositio in tempore, quo potest licet conferat in tẽpus, quo desinant esse suę. Et hoc pmittitur ratione iuris de præsenti, not. in .l.i.C. de fidei com. licet ego. in repetitione illius .l. tenui contra. vbi vide in princ. iij. volum. Sed ibi in futurum competiturum est ius, & effecturum illud futurum tempus. At hic nunq̃ qa mors omnia soluit, & nunq̃ resurgit quod est semel morte extinctum .l. cum res, §. atc. ff. de so.

¶ Sed in pheudis, vt nõ transeant, Nec sint in hereditate morientis, Nec de eius bonis satis abunde sup° ostensum est. Cũ cõstent pheudatarios vsufrutuarios esse dũ viuunt. Et ideo nihil ad eorũ bona, & hæreditatẽ pheuda ptinere, nec subijci pheuda ipsa eorũ iudicijs .c.i. de succ. pheu. si sit mentio heredis, nõ fit, vt sit bonũ defuncti. sed vt designetur persona, modus, & qualitas, ad quã, & p quẽ modũ transeat qualitatẽ, aut hæreditatis assumitur, & nomen hæredis ex ꝑsona, & bonis defuncti. Et vult dicere differentiã inter pheuda & alia bona, nã pheudalia regulantur ẽm tenorẽ inuestiture, ꝓut ꝑnceps cõcessit abinitio. Et si nominauit hæredẽ, & quo modo in cõcessione, id ita obseruandũ est tũ ratione ꝑsonæ, tũ modi. Sed qualitatẽ, & nomen veri heredis respectu defuncti capit heres ex ꝑsona defuncti & bonis eius. Nõ sit in pheudis, vbi attenditur ꝑsona ꝑncipis cõcedẽtis, & forma cõcessionis vt dictũ ẽ, not. bñ Vnde nõ video peti posse petitionẽ heredis vt glo. scripsit, nisi ĩ casu, vt dixi. p.c. hodie, scilicet volẽtes. Hęc nota, qa nõ sine ministerio, & labore tractaui

¶ Et exquo filius semp, & omni casu habeat acceptare pheudũ, & venire vt heres, nihil refert si sit pheudum hæreditariũ, siue ex pacto, & ꝓuidentia quo adeũ. Nisi sit hereditariũ simplex, quod facit pheudũ esse ꝓpriũ ipsius cõcessionarij. Quia tunc p .c. volentes disponeret vt d re ꝓpria, & trãiret ĩ hereditatẽ defũcti pheudatarij, vt cętera bõa, & tũc diceret d hereditate, vt dictũ ẽ, & cõpeteret ẽm glo. hoc casu petitio hereditatis.

¶ Postq̃ scripsi hęc volui videre bal. in .d.c.i. an agnatis, qui mirabilia & cæt. et egregie, & subtiliter valde scribit, & tãgit multa eorũ, q̃ supra tractaui Et ꝑsertim An pheudũ sit in bonis hæreditarijs, Et hoc tradit circa finẽ.ij.col. in ver. pheudũ ẽ ergo, & cõcludit ꝙ sic.

¶ Et ex hoc induco ꝙ postq̃ pheudũ est in hereditate, ꝙ obtinebit in eo bñficiũ.l.fi.C. d edic. di ad.col. Q d ipsũ expssius tenuit, idẽ bal. in titu. de succ. pheu.c.i. & ibi notaui. Et ãdr. d iser. i.c.i si d phe. cõ. fu. ĩ ꝑnc. & fi.

¶ Et idem audio ꝙ licet ibi Iac. de bel. & Ioan. and. in additionibus spe. in titu. de testa. circa .fi. vbi etiã voluit, ꝙ contradicentibus agnatis si filia est hæres scripta testamento in pheudis primo loco ponatur in possessionem bonorum ex edicto diui viso testamẽto, & cęt. Exquo illa .l. fi. hebet locum in bonis, in quibus testator habebat detentionem.

¶ In cõtra aũt ꝙ pheuda nõ veniãt in hereditatis petione voluit Dy. & Cy. & inclinat certo modo bar. in .l. idem videndũ .§. item videamus .ff. de peti. hær. licet ibi glo. teneat ꝙ sic, Mouentur illi doctores Exq° nõ valet dispositio testatoris, in pheudo p.c.i. de succ. pheu. in princ. ¶ Sed bene posset responderi. & concordari opinio, ꝙ aut pheudum est paternũ antiquũ ex pacto, & prouidentia, non sub nomine hæreditario concessum, sed in forma tibi, & liberis, & filijs tuis. Et tunc non veniat in petitione hereditatis Et ita intelligantur prædicti doctores. Aut est concessum tibi, & heredibus tuis, & veniat. Ita tenet andre. de iser. in titu. an agnatus c.i. circa. princ. & in .c.i. de alie. pheu. pat. & .c.i.§. hoc quoq; in titu. de succ. pheu. Et audio ꝙ idẽ voluit Odof. in.d.§. nũc vedeam⁹ faciẽs dictam differentiam. Et idẽ bar. in .d.§. si liber. in .l. iurisiur. de oper. libe. & scripsit in.l. si patroni. ff. ad treb. Et cũ eo transit ibi .d. Raf. de co. licet dicat ꝙ transit in fideicõmisso facto extraneo & Odof. & do. Dionysius de peru. in dicto .§. itẽ videamus, Et hoc iure vsi fuimus in regno. maxime cõsiderata nouitate .c. volentes, pp quod cõceditur in regno potestas disponẽnendi in pheudis, Et sic cessat ratio .c.i. de succ.

¶ Sed idem bal. in eo .c.i. an agnatus circa fi. iiij. col. ver. sed nunqd pheudũ venit in petitione hereditatis, videtur aliter sentire, Quod licet veniet in petitione hereditatis nõ tñ dicit ipse, quod pheudũ sit libere corpus hereditariũ tñ ẽ quoddã ius annexũ. ꝙ in hereditate repentur, & remittit ad glo. l. itẽ vi, §. fi. Tñ circa p. col. eo. c. dixit ꝙ ideo potest aliqñ vnũ repudiari, & alterũ acceptari, qa veniunt iure diuerso, & allegat .ff. de bo. po. l. sed. cũ patrono. Et facit hoc ad id. ꝙ tenui, ꝙ nihil babet pheudum cum hæreditate commune. Et ꝙ supra dixi videtur mihi pulchrũ, & subtile, ꝙ pheudũ sit, quid diuersum ab hæreditate, Maxime quia eo titu. bal. cõcludit ꝙ pheudũ nõ afficitur debitis defuncti versus fi. Et in eo tradit si præteritus est filius, & alia pleraq; subtilia, Dic vt ibi per eum. Et ad prædicta facit dictum domini andre. de iser. ver. item not. & cæt. in const eo. Et ibi dicit ꝙ in pheudo nouo filius succedit, & non agnati.

¶ Item nota ꝙ in successione pheudorum vnus non habet causam ab altero, sed a primo concedente. Ita notanter scripsit andre. de iser. in .c.i. circa iiij. col. de inue. de re, alie. fac. quod facit ad materiã supra modo tractatam circa.c.i. an agna. vbi est glo.i. ad fi. Et inde est ꝙ supra dixi, secundum bal. ꝙ potest vnum aceptari sine altero, hæreditas sine pheudo, & econtra .s. in alijs agnatis, quam filio.

¶ Item iure cõmuni pheudũ videtur dici hæreditariũ altero de duobus modis Vno quia constitutum, & acquisitum pro se, hæredibusq; suis, Et hoc ꝓbat in argu. ad sepulchram .l. familiaria. ad fi. de relig. ff. Aut & secundo quia iure ordinario sit acquisitum, & hoc subsequenter probat. l. vel quæ patri. quæ sequitur post dictum .l. familiaria ¶ Sed in dicta .l. vel quæ notabiliter quod quando oratio comprehendit hæredes quod sufficit qualescumq; fuerint sine differentia vz, an extranei successores, an sanguinis. Item quod

ſufficit ſi abinteſtato, Vel ex teſtamento ſint hęredes, etiã ſi ex minima parte. Q đ eſt ſingulariter notandũ vt qñ quid reperitur vt ab hęrede ſufficit ſi ex minima parte hæres reperiatur, & maxime in eius fauorem vt ibi, & allegatu ad hoc ſupra. in .l. ij. ad ſi. ff. ꝙ cũ eo ¶ In liberis aũt ibi ſecus cõſtituitur qa ſiue ſint, ſiue nolint eſſe hęredes, ſiue ſint emancipati, ſiue ſint etiã exhæredati, ſi modo ſpecialiter non excludam ſemper admittuntur. Et hoc eſt ſpecialiter reſpectu rei, & perſonę rei. quia vt ſepelliatur ad quod gratia humanitatis inclinatur Ib: iuris conſultus vt ibi dicitur, & perſonæ, quia liberi & ſic de ſanguine

¶ Et ideo nimerũ ſi eſt ibi ſpeciale, & ſecus ſit in pheudis p not. & ſupra dicta circa .c. i. an agna. ¶ Et eſt ibi vnum ſingulare in libertis, Et quamuis ſepulchrum familiare ſit quod p ſe, familiaq́ꝫ conſtituitur, & in numero familiæ ſit libertus, vt dicit ibi glo. Ac etiam testator expreſſerit, id monumentũ ſibi, libertiſq́ꝫ ſuis feciſſe, Tamen nõ tranſit ius ſepulchri ad eos, niſi ſint inſtituti hęredes tex. eſt valde ſingul. in .d. l. vel quæ pater. ver. ſeu. §. liberti vero. ¶ Adde prędictis quod libertus operas patrono ꝓmiſerit ſe daturũ, nec adiecerit libe:iſq́ꝫ eius Cõſtat liberis ita demũ deberi ſi pſi hęredes extiterint. ſec⁹ ſi p aliũ hęredes extiterint tex. eſt ſingul. in .l. cũ patronus. §. i. de oper. liber. Ni ergo mirum ſi & libertus ad ſepulchrum etiã familiare nõ admittatur, tam etiã ſi pro familia ſit cõſtitutum niſi hæredes extiterint ipſius patroni, etiam ſufficeret iudicio meo, ſm pdicta, & ſi ex minima pte fuerit hęres.

¶ Filij autẽ liberi & in familiaribus: & in hæreditarijs ſemp, & omnino admittuntur, etiam ſi nõ ſint hæredes, & exhæredati, & hoc pietatis gratia in ſepulchris, ſecus eſſet in alijs ſecundum prædicta.

¶ Item aduerte ꝙ licet cõceſſio facta alicui ſimpliciter perinde ſit, ac ſi etiã hęredibus facta fuiſſet, vt in multis locis tenet andre. de iſer. & ſpecialiter in pallegato titu. an agnatus. c. i. circa princ. Attũ ſi ſit promiſſio, aut renunciatio, & ꝓmittat ꝙ nõ veniat contra renunciationẽ de ſe tantũ, nõ intelliguntur, neq́ꝫ comphenduntur filij ſeu hęredes, q nouo iure veniũt poſt mortem patris, vel iure ꝓpio ſecundũ bal. in .l. qui ſe patris circa viij. col. in ver. item qritur ſi ius pdit pheudũ. & cæt. Et videtur eſſe ratio, qa eſt pacti, vel refutatio, vel renuntiatio pſonalis. vt .l. iure. gen. §. pactorꝫ & .l. idem .§. i. ff. de pac. & eo titu. l. ſi tibi .§. pactum conuentũ & ibi p bar. & eo titu .l. niſi ad ſi. & plenius in .l. q in futurũ. §. i. ff. de pac. Cui⁹ natura eſt vt vel in morte expiret, vel nõ egrediatur pſonam, vt ibi notatur. Et p idem poſſumus dicere de pheudo paterno ex pacto, & prouidentia, ꝙ liberi habent etiam ſi nõ ſint hęredes. ſecundũ andre de iſer. in titu. in quib. ca. pheu. ami. §. huius aũt generis, in ver. ſimilem dicunt ſed hęc eſt opinio eius in titu. an agnatus, quę nõ intelligit in hoc pheudo paterno, & tñ nõ poteſt venire ad pheudũ præter nomẽ hęredis. ¶ Cõſidera melius, ac rectius in hac materia, quod regula eſt æqualis tam in ꝓmiſſore, q̃ in ſtipulatore, vt vtriq́ꝫ ꝓmiſſum, & ſtipulatũ intelligatur pro ſe, & hæredibus, & ſucceſſoribus. Nec refert ſiue dicat tibi, vel mihi, ſiue ſimpliciter, qa vtrobiq́ꝫ tam ex pſona promittentis, quã eius, cui promittitur intelligitur pro ſe, & ſucceſſoribus. Vt eſt notabilis ad hoc tex. in .l. ſtipulatio iſta. §. ſicut aũt qa ad hoc eſt facta .ff. de ver. ob. Et bene faciunt .l. ſi neceſſaria .§. de vendẽdo .ff. de ping. ac & .l. tale pactũ in princ. ff. de pac. & .l. ſi tibi .§. pactũ cõuentum Sed vis facienda eſt, an id, quod ꝓmittitur, aut ſtipulatur ſit tranſibile ad hæredes ſui natura, vel nõ. Et hoc eſt, quod voluit tex. in dicto .§. ſicut. Ibi cæterũ ſi alij Vt puta qa ſit vſufructuarius, qa nõ tranſit ad alium, q̃ ſtipulatorẽ, & hoc plenius declaratur, & pbatꝰ ea. l. §. ſi qs ita. Additio ergo mihi, vl' ſibi nõ facit ſtipulationẽ, vel ꝓmiſſionem pſonalem, qa ſic nũquam ad ſucceſſorẽ tranſiret, ſed in dubio realem, & verbũ ſibi, & mihi eſt gratia denumerationis appoſitum, vt videatur cũ quo qs contrahat. l. iure gentiũ. §. pactorꝫ .ff. de pac. Nam p prædicta iura idem eſt dicere ꝓmittis vti frui licere, vl' mihi vti frui licere, nõ ẽ ꝓpa pſonalis, qa poteſt ad ſucceſſores nihilominus tranſire. Sed vis facienda eſt in eo, ꝙ ꝓmittitur an ſit tranſibile ad ſucceſſorẽ, qa ſi nõ tranſibile non tranſiet, vt eſt vſufructus, alias rationaliter ſic. Et ideo dixit bal. in. d. l. qui ſe pris, quod non comprehenduntur hæredes, qui nouo iure veniunt, & ſi nõ tranſmiſſione ex pſona defuncti Item addidit ꝙ de ſe tantum, Verbũ enim, tantũ, eſt vt excludat ſucceſſores, ſed nõ dicere de ſe Nam vt ſit pſonalis diſpoſitio oportet vt dicat in pſona ꝓpria, ſub nomine ꝓprio, vt .d. §. pactorꝫ. Vel ſi ſub appellatione de ſe, vel qa dicat mihi, vel ſibi, nõ ſufficit, niſi addat, ſibi tantũ, Vel ſit res, quę ſui natura nõ poſſit ad ſucceſſores tranſire. Et ſic vides quod quo ad pſonalẽ obligationẽ vt ſit pſonalis, nihil refert ſi dicat ſibi, vel mihi, vel nõ aliqd dicat, ſed ſimpliciter. Vt hęc pbantur p iura pallegata, in .§. ſicut, & .§. ſi qs ita, & .d. .l. iure gentiũ .§. pactorꝫ ſecundũ ordinationem ſupra factã a me. Sed refert an dicat ſub nomine ꝓprio, vel ſub dictione taxatiua, vel res in ſtipulationem deducta, non ſit tranſibile ad ſucceſſores, ſatis dictum eſt.

¶ Et an impſonalitas vitiet ſtipulationem tã ex parte rei, q̃ ſtipulatoris meminit bar. in .l. ſtipulatio iſta. §. ſi quis ita. circa princ. ff. de ver. ob. De materia pactorꝫ pſonalium, & realium vide in p° volumine meorꝫ conſil. 189. incipit in cõtractu. Et quod pactum mere pſonale nõ tranſit ad hęredes vide tex. & ibi p domi. frau. in .l. ſi tibi .§. ſi quis pac. Et qñ paciſcitur pater, fraterue. quæ tantum tranſit ad filios, & ibi infert ad pheu. c. i. §. ſi pactus ſim. Et an appoſitio nominis faciat pactum perſonale, vide eundem dominum frau. in eo titu. l. quin futurum .§. ſi ex altera.

¶ Sed poſtq̃ in ſimplici cõceſſione etiã de hæredibus intelligatur. An expreſſio hæredũ nil operetur, vel qd operabitur vide bar. tradentẽ in .l. ſtipulatio iſta .§. ſi qs ita .ff. de ver. ob. Et not. eo titu. p eundem .l. qd dicitur Et tex. aperit ꝙ mentio hæredis operatur in nõ tranſuerſalibus. Nec obſtat ꝙ natura rei repugnet trãſitũ ad hęredes, qa eſt nouus, & alter fructus in pſona hæredis, vt hic ſingulariter inſtruit tex. in .d. l. ſtipulatio iſta. §. ſed ſi qs vti frui licere ſibi, & cæt. Sed in trãſmiſſibilibus cõcludit bar. con. pe. in .d. §. ſi qs ita, ꝙ ſup vacuo ponitur nomẽ hæredis p tex. not. in .l. cũ q ita .§. i. eo titu. Aliqñ tñ operatur mentio hæredis p ea, q̃ ſcribit bar. in. l. pma. circa princ. ij. col. ff. de cõſt. pecu. Vide q̃ ibi ſcripſi ad bar. Et qñ dixit filio, & hęre-

dibus suis, vide .l. si qs titio.ff. de vsufru. acre. Et qñ dicit tibi, herediq; tuo in singulari. Et qñ priuilegium cõcessum a pncipe nõ trãsit ad hæredes. Et qñ cõcedit rei, territorio, vel loco, vel ciuitati, de omnibus his habes in .d.l.i. per bar. & in aliquibus non placet mihi, vt infra scripsi, secundum iura pheudorum.

¶ Item aperitur mentio heredis compromisso, quod morte finitur, nisi sit facta mentio heredis, vel cæterorum vt inquit tex. in .l. diem proferre .§.i.ff. de ar. An aũt oratio in dixtincte loquens comprehẽdat hæredes tetigi in p° volu.consil.meorum. cõsil.145.incipit exiguo

¶ Item in Determinatione pheudi cõbicini cuius sẽtentiã ptulimus. pro pmogenito dño Antonio ioãne de barresio annotaui in iustificatione sententię qdam, quę hic scribere volui pro memoria. ¶ Primo circa illud An princeps possit mutare formã concessionis, postq̃ semel vna forma cõcessit. Et videbatur dicendũ q nõ, ex quo semel acqsitum ius alicui, nõ potest illi pudicare, nec ius illud ei tollere sine eius cõsensu.seu voluntate p rationẽ .l.fi.C. de pac. & .l. stichum.§.fi. de noua. & .l.cũ hermes.C. locati Et hinc est q ãdre. de iser. in .l. honorẽ. in princ. in titu. de matri. co.Et bar.dicit ad litteram: q in pheudis iam datis nõ potest pnceps nonũ grauamen imponere pheudatarijs, si in cõcessione nõ fuerit appositum abinitio, nihil ad hoc allegat Et dictũ puto verũ,pro quo facit .l. cum dos. ver. si vero post .ff. de pac. do. & .l. pfecta.C.de dona. quę sub. mõ. Et maxime si de pheudo cõcesso in larga forma,velit reducere ad strictam. Vt quotidie fit in cõfirmationibus pheudorum,qa adijciunt semp clausulã iure francorum, Sed illud faciunt vbi non apparet forma .Et audio q ita institutum fuit a viceregibus.

¶ Et quanq̃ huiusmodi cõfirmationes regalium, seu viceregũ,restrictę sint ad formam iuris francorum p eos qui cõfirmationes impetrant Attñ qa nõ apparet quoquo modo anterioribus, siue prędecessoribus,vel qua forma fuerint cõcessa, psumendũ,maxime in antiqs pheudis, forma cõmunis, quæ psumitur p,te, & heredibus simpliciter secundum andre. de iser.in titu. in qb. ca. pheu. ami. ver. si ergo nõ pbatur.& cęt.Et idẽ tenet. in const. vt de successionibus. Nec hi,qui acceperunt cõfirmationẽ in stricta forma potuerũt obesse, vel pιudiциũ facere successoribus ad phuedũ, q nõ interfuerunt,nec cõsenserũt huiusmodi cõfirmationibus, qui solũ veniunt ex capite primę cõcessionis q̃ qdem cõcessio cũ sit informis,qa nõ apparet forma, psumẽda est vt supra in forma communi. Quia forma iure francorum nunq̃ psumitur, nisi pbetur expressim. vt .d. consti. vt de successiõn. in fi. princ. Quod tñ fallere videreť,vbi repugnat natura, vel vsus,seu cõsuetudo rei,in comitatibus,vel castris. vt in.§.pręterea ducatus & scribo in glo.ad.c.volentes Quod aũt nõ pιudicet alijs est ratio, qa res inter alios acta, alijs nõ præiudicat. Et facit .l.fi.C.de pac.qa res mea sine me alienari, vel pactum accipere nõ potest. Et habes specialiter in pheudo hoc determinatũ de pheudo guardiæ in fi.licet ius francorum apponatur in cõfirmationibus hodie in illis pheudis, quorum pheudatarij pũilegia nõ ostendunt. quasi sit psumptũ cõtra eos, q priuilegia ascondunt, & suffocant, vt eis largius concedatur,& in illis sit cõcessio.in stricta forma. Atq; ideo nõ exibunt,vel potius habere se negant. Quæ tñ præsumptio potest esse fallax, & vere dicta pũilegia nõ apparere q potest multipliciter euenisse. ¶ Atq; ideo ego hoc neq; laudo,neq; reprobo. Ex quo nõ apparente forma,multipliciter fiebat interpretatio sed quomodo debet intelligi, & in qua forma, & diuersimode sup hoc scripsit andre. de iser. Non est incoueniens vt princeps tali pheudo informi certam,& indubitatam formã introducat in cõfirmatione,vt illi standum, Et ad eũ potius ptineat d forma puidere,q est pnceps, & directus dñs Quia pheuda sunt ex publico,&largitate principis,& eius munificẽtia cõstituta,vt amplius nõ refricetur in dubiũ de forma Nec obstat q quasi facere videtur in formã,& fauorẽ sui,addẽdo iure frãcorum. Quia imo & eẽ potest cã agnatorum,q forte sm psũptã formã potuissẽt excludi,&restrigit potestatẽ pheudatarij malignãdi.

¶ Consentiente aũt pheudatario si certa foret forma An possit pnceps facere,& an agnati ptendere possint aliqd pιudiciũ? Cogitaui q si cõsentiẽte pheudatario a pma forma recedatur cõstituente principe,q possit fieri,p tex, in .d.l. cũ dos .ff. de pac. do. &.l.si diuersa.C. de trans. Et est tex. in .l. tempore .C. de pac.inter. emp. & ven. Et nedũ expresse vt in dictis iuribus. sed etiam tacite ex certa scientia recipiendo,& acceptando priuilegiũ in illa forma noua cõfirmatũ, vel cõcessum.sm ea, quę tradit bar. in .l. quo enim .§. rem. .ff. rem ratam haberi. Ad quod optime facit tex.not. in .l. si filius famil. absente.ff.ad maced. Et tex.& glo. in .l.publia.ff.depos. Et de hoc ibi p bar.& doct.meũ. Facit clẽ.p° extr.de pcura,& alia iura,q̃ ad hoc allegat tã glo.in.d.l.si filius familias,q̃ dñs matthęus de ma.quẽ trãsportaui ad lecturã bar.in.d.l.quo enim Nisi fuisset impetrata cõfirmatio p aliũ,puta,virũ vel pcuratorẽ, & fuisset mulier pheudataria, i qua psumit ignorãtia.

¶ Nec obstat forsan si dicatur, q nõ potuit pncipaliter pheudatarius agnatis pιudicare. Quia hoc ridiculum est dicere qñ de forma larga fuit transitũ,ad strictam iure francorum. Nã agnatis potius fuisset ius acquisitum p nouã formã.s.iure francorum,ex qua venire potuissent agnati, qa sic sanguis vocatur ad pheudũ, q̃ p primã formã antiquã,ex qua possunt pteriri,& ad extraneos pheudũ transferri attento .c. volentes.Sed obstaret secũdogenitis, q si in pma cõcessione fuissent vocati, qa facta fuisset p se, & suos filios de suo corpe legitime descendentes, nõ addito q viuant iure francorum. Tũc licuisset pmogenitũ pterire, & filiũ secũdogenitũ intromittere, q nõ esset si fieret cõfirmatio secundũ ius frãcorum. Et est verum sed in pdicto casu loquimur qñ forma erat larga pro se,&hęredibus tantum

¶ Nec obstant iura pallegata q iuri tertij nõ possit sine eius cõsensu, seu voluntate pιudicari p .l. fi. C. de pac. Quia verũ qñ esset illi tertio ius aliquod realiter acqsitum Sed hic ex larga forma nulli ius est acqsitum,immo remotũ ab eis,Ex quo potest in extraneos disponi,& nõ magis ipsi, q̃ extranei ius ptenderent, q equaliter vtrosq; forma larga cõprendit. ¶ Sed durissimũ mihi videtur data quacunq; forma, q si habet liberos,possit omnino illos impune pterire,&sine causa, & ad extraneos transitum facere. Vnde cur nõ intelligať forma larga, vt disponere possit in extraneos sanguine deficiente, nõ video Nisi secundum formã,

& causam.c.volentes.in casu licito,& honesto necessitate cogente,vel vrgente aliqua ꝓbabili,& necessaria cā in qua est fundatum.d.c volentes nō aliter.Cogita

¶ Et dato quod ius aliquod ꝑtenderet pendente tñ cōditione,vel dic incerta,vt est in casu mortis,quia post mortē spē habēt,q̄ mors facta conditionē.vt glo.not. in.l. si cum heres,qñ dies leg.ce. p .l.i.ff. de con.& d̄ mōste. & possunt ptes nouo cōsensu reuocare. Quia nō potest dici ius aliquod irreuocabiliter acq̄sitū. Sed sola spes delata,ex quo pheudatarius potuisset abintestato mori. vel sanguinē suum non ꝑterire, sed instituere. Et ita intelligo bar. bñ dicere. in.l. qui romæ.§. flauius hermes. Et ꝙ ibi scripsi.ff. de ver. ob.

¶ Nec obstare.l. quoties.ff. de do. quæ sub mō. q̄a eodē modo intelligo qñ ꝑdurauerit voluntas cōtrahētium vt ibi scripsi Et ad hoc notabā ibi tex. iuxta donationis voluntatē ꝑsupponentē nō mutatam .Et sic quo ad principale nō potest dici nouum grauamē impositum si cōsentit tacite,vel expresse,q̄a scienti,& volenti nō fit iniuria.Et dictum andre. de iser. obtinet in pheudatario repugnante,nec curat aliquid de alijs sequentibus agnatis,quasi in hoc ꝑncipaliter ꝑsone cōtrahentes solūmodo attendatur De hoc ausu meo vide me supra scripsisse circa xij. consil. quod incipit in quęstione terrę heracleę. §. modo nō obstat. vt nihil ommittā vbi de hoc omnino vide. Et faciunt ad hoc quę scripsi in p° volum. consiliorū meorū consil. 178.

¶ Quinimmo ausus fui in sede attētare ꝙ, etiā si cōcessio facta fuisset ab initio tibi,& liberis tuis.ita ꝙ viuatur iure francorū. Quod si forsitan extantibus meritis ipsius pheudatarij patris, princeps vel concedere illi supplicanti,& petenti reduci in formā largam.s. ꝓ se,& heredib⁹ imperpetuū simpliciter nihil alio addito Quod vtiq̄ fieri posset nō attento ꝑuilegio, seu præiudicio agnatorū expectantiū succedere ad pheudū per rationē ꝑdictam.Ex quo ius nō est illis realiter,nec irreuocabiliter acq̄situm,sed tantū spe,quę mutato statu rei, voluntate contraria contrahentiū, tolli potest, & alienari per ea, quæ dicta sunt,& notata ꝑ bar. in .d. .§. flauius. Quinimmo illa spes nō dicitur probabilis adeo ꝙ in legitimatione spurij nō sit necessaria citatio secundū bal. in .l. fi.C. de legi. Et . go transtuli in reꝑtorio meo in ver. spurius versus.fi. incipi. bal.ponit & cęt. ibi sunt aurea verba. Maxime q̄a cōtemplatione patris videtur princeps filijs,seu eius liberis ꝓspexisse Nam sicut potuerunt abinitio in illa prima forma cōtrahere, sic et illā cōtrario sensu tollere , & aliud introducere cū eadē sit potestas cōtrahendi,& distrahēdi. ar.l. nil. tam naturale .ff. de reg. iur.Et q̄a eius est nolle, q potest velle. ſm rationem iuris. ad ꝙ .d.l. fi. diuersa .C. de trans. Quia vltra pacta seruantur,& valent .l. pacta. no.C. de pac. ad quod etiā .d.l. cū dos. .C. de pac. do.& .l. tempore de pac. inter emp. & vē. & ꝙ no. in .l. ꝑfecta .C. de do. quæ sub mō. Et inde est ꝙ regulariter tex. dicit posterius pactū potest reuocare primum contractum in.l.si vnum .§. pactus.ver. idem dicemus, cum ver. se. ad fi. ff.de pac.

¶ Nec obstat eo titu. l . quorum, vt modo dixi. Sed magis obstaret .c.i. in titu. de ali. pheu. pat. sed infra respondebo. Vnde cū veniens primogenitus mortuo patre,inueniet ꝑuilegium illud reuocatū in forma,ſm quam poterat admitti nō videtur posse admitti virtute illius cōcessionis,& formę,iam tam ꝑ ꝑncipem,quam per patrem consentientem reuocare, & irritare per secundam formam consensu vtriusq̄ introductam Nec dicere ꝙ venit beneficio principis, quod fuit ante acquisitionem sublatum,& in aliam formam translatum & reuocatū. Vñ nō potest venire ex concessione reuocata,nec ex bñficio ꝑncipis reuocato. Ergo quo modo veniet? certe nullo iure,seu modo,maxime q̄a cum eo nullus actus, nullumq̄ negotiū actū, gestumq̄ est. Et sic nullū ius,nec actio,vel obligatio acq̄sita. ar. ex l.si me, & titiū.ff. si cer. pe. In illa ratione hijdem nullus eorū simili argumēto vtitur iurecōsultus in.l.si in area .ff.de condi. in deb.q̄a oportet aliquod negotiū gestū esse cū eo,cui obligatum,vel cui acq̄ratur obligatio.l. cōsensu,&.l.se.&.l. q̄cunq̄.ff. de ac.& ob. Et aliqñ ius acq̄ritur est q̄a res in eodem statu ꝑdurat ꝓut intellexi in ꝑallegata.l.quoties. Nisi velis forsan dicere ꝙ ꝑnceps,& pater pheudatarius nō potuere a forma semel data recedere,quod videtur contra regulares dispositiones iuris,vt cōtrahentes nō possint a suis cōtractib⁹ resilere cōtra.d.l.cū dos,&.l.tpe,&.l. Siue ꝑs,&.l.pacta nouissima,& rationes sup^a dictas, Quia nō est maior potestas in cōtrahēdo,q̄ distrahēdo inter easdē ꝑsonas

¶ Solum videtur obstare,q̄a nō posset tolli ius q̄situm filijs,vt ꝓbatur in.c.i.de alie. pheu. pat. Sed ibi loqui videtur in pheudatario tantum,nō aūt de ꝑncipe hoc agēte ex certa sciētia voluntate, & cōsensu pheudatarij.Nec ꝑ hoc potest dici ius q̄situm filijs,sed spes tantum erat acq̄rendi stante integra re in suo statu. Quæ hic mutata est,& nullum negotium gestū est,vt dixi. cum filijs nec ꝑncipe cōtemplatione filiorū. Sic & legitima quæ debet filijs in morte considerantur. Nec ꝓpa pater pro libito administrare,& contrahere prohibetur in vita secundum ea,quę tradit andre.de iser. in .c.i. de alie. pheu,pat. Et ad hoc etiam faciunt quę scripsi circa .l.ex facto.§.ex facto ad trabel.id transtuli ad.xi.locū,seu tractatū.3.volū.§.bñ ē in cōmēto nono

¶ Si hoc esset verum multi filiorū essent exclusi in alienationibus pheudorū ꝑmissu principis factis. Quasi videatur ꝑnceps disponere pheudatario,vt nō obstāte forma concessionis possit disponere.Quod forte verū esset, si id ageret dicendo nō obstante,vel faciendo aliam cōcessionē .i. in alia forma cōcedendo. Secus si stāte forma,& concessione ꝑma cōcederet simpliciter alienatio, quę repugnaret formæ concessionis,q̄a valebit in vita, nō post mortem in præiudiciū expectantium ꝑ . d .c.i. de alie. pheu. pat. ita pro nunc sentio.

¶ Quod etiam cōfirmari videtur. per ea q̄ notantur. in.l. adoptio cū .l. se.ff. de adop. Quia etiā in his, q̄ stant in spem acq̄rendi, nō potest fieri ꝑiuditium, nisi illis citatis vt in adoptione cōcludit ibi tex. in .l. nam. Ita Dynus & doct. et specialiter bal. ibi vt recitat .d. meus raphael vbi dicit vnū verbum ꝑncipem posse, si hoc expedite velit facere. Et ibi vide q̄ scripsi quo mō ea,quę stant in spe possint a ꝑncipe tolli ante spei euentum. Et secus etiā in vtili dominio. Vide q̄a singulariter ibi scripsi ad recoll. doctoris mei. Et ibi etiā posui cōsilium cuiusdā doctoris dñi Nicolai pauli Et ea q̄ maxime cōferūt ad cōsiderationē hui⁹ q̄stiōis ꝑ me hic attētatę.Et vid ōnino bal.in.l.fi.C.res.inter.al. ac.

¶ Sed de

¶Sed ꝗ materia legitimationis,& si opus ē citatione, & an valeat in ꝑiudiciū agnatoꝝ scribo In cōsil. 178. ꝙ incipit sup casibus Et quantū ad ꝓcedens attentatū motiuū meū, vidi in alia materia consiliū doctoris ꝙ fortius hoc concludebat,& dicebat filios succedere ad pheudū si nō fuisset a patre alienatū . ff. de solu. l. cū qs.& assignabat rationē. Vt ille q suis meritis,& laboribus pheudum acqsiuit hoc plusculū iuris habeat, ꝗ successores, in re, ab eo acqsita, qa nil tam naturale.l. qua ratione.§. hoc quoq; .ff. de acq. re. do. Et ad hoc etiā allegat nota. p bat. in .l. si a socero .§.fi.C. de iure do. Et eo modo si debet venire ad ꝑmogenitū,poterit cū consensu ꝑncipis ꝓuidere,ꝙ nō vadat ad ꝑmogenitū ipsum alteri alienando. Q ui ꝑncipis cōsensus in hoc est datus pheudatarijs per.c.volentes,quod ꝑmittit baronibus eoꝝ alienationes comitatū, & baroniæ:& pheudoꝝ, Et clarū ꝙ comitatus cōceduntur in stricta forma,& in hoc regno siciliæ in eis viuitur iure francoꝝ Ex qbus cōcludit ꝙ pheudū nouū, etiam in stricta forma,ē alienabile in ꝑiudiciū agnatoꝝ. qa nō habet agnatos. vt glo,& doct.in.d.§.hoc q° ꝙ hęc ille ¶ Ego in multis locis,& in cōsilijs meis,& scriptis in .c. volentes, his cōtradico. Et .c. volentes limitatur, & regulatur nō repugnāte forma, & aliter intelligitur quod dicit pheudū nouū non habet agnatos.sed et in hoc cōsentio, ꝙ volente ꝑncipe possit a forma recedi prima,& permittit elienatio ex certa scientia in præiudicium etiā primogeniti. Non repeto vbi ista tractaui qa supra sunt valde manifesta, maxime in consil. xij. ¶ Nec hijs obstat ꝙ dicatur pheudū hæreditariū, qa dicit ꝓ se,& hęredibus imꝑpetuū, & sic possit disponi etiā si esset res hæredis,cum possit de re hæredis vt de sua testator disponere p .l. vnum ex familia .§.si rem. de leg. ij°. & .C. de rei ven.l. cū a matre. Q uia verū est in pheudo simpliciter hæreditario. sed vbi est additū iure francoꝝ. nō est simpliciter hæreditariū, Sed ex pacto,& ꝓuidentia vbi impossibilis est in extraneū, vel aliū,quā ꝑmogenitū alienatio, vt p andre. de iser. in titu. de gra. succ. in pheu. §. his vero. in princ. Et idē scripsit in titu. in qui. ca. pheu. ami. §. huius generis. ver. simile dicunt. Nec obstat verbū imperpetuū, qa intelligitur quo ad tempus nō quo ad naturalitatem, vel qualitatē hæredū .q.d. qa hoc verbum nō immutat, vel alterat qualitatem hæredum de quibus intelligi debet,& ita scribit bal. in .l. etiam sol. ma. ff. ¶ Sed in hac specifica forma tibi, & hęredibus imperpetuum ita ꝙ viuatur iure francoꝝ. licet supra aliqua meminerim,& specialiter in consil. vij° quod incipit hic aduerte, Hic singulariter puto,ꝙ cū dici possit & hæreditariū,et etiā ex pacto,& ꝓuidentia,qa vtriusq; naturā, & mixturā habet, Vt pote mixtū debet sapere naturā vtriusq;. Q ꝗ scilicet etiā alij agnati nō possint hoc conseq ꝓter ius,& nomē hæredis. Nec rursus testator alijs, quā suis ꝑmogenitis relinquere, Nota qa est naturalis cōsideratio. Et titu. an agnatus habet locū in alia forma,qn̄ simpliciter ex pacto,et ꝓuidentia tibi,et filijs,vł liberis tuis sit cōsensum,ꝙ fuit de mēte andre. de iser. in titu. an agnatus .c.i. circa ꝑnc. licet etiā in hæreditario habere locū ꝓsūpsit . De quo sup° plenissime dictū est ad ver. circa .c. an agnatus.&cęt. ¶Nec mirū si in ꝓdicta forma verbum hęres restringitur ad sanguinē. Nā res de facili redit ad primordialem naturā suam. Nā omni iure ante.c.volentes verbū hæres in subiecto pheudali pro filijs, & hæredibus sanguinis,et etiā masculis intelligebat,etiā iure ciuili, vt scribit bar.in.l.galli⁹.§.et ꝗ libe.& post Vñ p hoc fit rductio ad naturalia pheudoꝝ.Nec obstat,vt mō dixi ſm bal.verbū imꝑpetuū, ꝙ multos ī oppositū ꝓcipi. ¶ Nec rursum obstat,ꝙ pheudi hereditarij libera fit dispositio. Q uia ꝑmo verū in simplici hæreditario,& hoc hodie tantū p.c.volētes,& p tex.singu. q vult,ꝙ pp hoc,qa est simpliciter hęreditariū trāsire posset ad hęredes extraneos.in.l.pe.C. de relig. Et id ē sol ū ꝙ venit in hęreditate,& debet inuentariari vt bonū,& de bonis defuncti,& venit in hæreditatis petitione. Satis de hoc supra dixi in.§.circa.c.i. in titu.an agnatus,&cæt. Secus in mixto ex pacto,& ꝓuidentia, cū illud nō habeat a defuncto vt glo.i. not. in .c.i. in dicto titu. an agnatus,& andre. de iser. in.c.i.de alie. pheu. pat. circa princ. Itemq; illud verū in rebus non ꝓhibitis a lege alienari,secus ergo in ꝓhibitis, vt sunt pheuda. Et ad hoc est,ꝙ singularissime scribit ādre.de iser. vt no,an prohibito alienationis veniat alege, an pacto,in.§.hoc quoq; in fi.4.col.& ꝑnc.v. in ver. immo illa directa. ¶ Et sic habes qd dicendū, & qualiter debeat iudicari hęc forma, concedo tibi,& hęredibus tuis imꝑpetuū ita ꝙ viuatur iure francoꝝ qa est hereditariū ex pacto,et ꝓuidentia,et sic mixtū, & nō simpliciter hęreditarium,nec simpliciter ex pacto,& prouidentia,Sed compositum ex vtroq;.Et ideo sapit naturam vtriusq;, vt dictum est. Et erit vt participiū in grammatica, Vt alibi in simili cōstituit bar.obligationem rem tradi in venditione in .l.i. ff . de ac. emp. Atq; ideo vt hęreditarium,& in quantum est hæreditarium,oportet veniāt vt hęredes. In quantū vero ex pacto,& ꝓuidētia nō erit in extraneos alienabile, nec in alios sanguinis hæredes. sed veniet suo iure ad ꝑmogenitos ſm ꝓdicta. ¶ Ius tn̄ pheudi dupliciter ꝑsonale cēsent in ꝑsona pheudatarij,qa vsufructuari⁹ cēsent in pheudo dū viuit. ſm bal.in titu.qua.ol. pheu. po.alie.§.dōare,et l ꝓludijs suis pheudoꝝ. Vsufructuarius aūt morte finitur,& expirat vt in.§.finitur.instit. de vsufru. Et tale ius morte extinctū expirat, nec trāsiret ad hæredes,nisi hoc ꝑnceps voluisset. Et ideo soluto iure datoris,soluitur et acceptoris .l. lex vectigalis.ff. de pig. Tū fortius,& secūdo si ꝑsonaliter pheudatarius de se tantū ꝓmisit, nō de hæredibus suis Vñ pactū ꝑsonale extinguitur cū persona, & sic nō transit ad hęredē .l. idem .§.i.ff. de pac. & .l. si tibi x. §.pactum conuentū eo titu. Et not. singul. bar. in .l. si decesserit .ff. qui satis da. Ad hoc .c. p. qui succ. tene.& quod multū bn̄ dicit bar. in .l.fi.§.in amputatione de iure deli. in illa .q. qn̄ pater alie. rem filij,quē instituit hæredę,an filius possit retrahere, & vendicare rē alienatā a patre. Et est ad hoc no. expressa, & indubitata terminatio bal. in titu. pheudalibus, in .l. qui se pris. .C. vnde li. circa v. col. in ver. tū vero considera, Ibi plene,& magistraliter distinguit. in ver. aut renūtiat. et ꝓmittit ꝙ nō venit contra renuntiationē. Et tunc si ꝓmittit de se tantū,non impediuntur filij, qui ex nouo iure agunt post mortem patris,dū tñ sint hęredes patris, ſm naturā pheudoꝝ, ad hoc alleg.l. cū pater .§.

hæreditatem de leg. ij° & de leg. iij°. paul. §.i. ita formaliter scribit ibi. Alibi idē scripsit ꝙ renuntiatio facta cū vno, etiā in iuditio, nō pdest alteri, & intelligitur in renuntiatione iuris, vel puilegij q̄ñ vt no. ber. extr. de excep. c. cū inter possessorē in fi. glo. magnę. Et probatur. C. ad velle. l. iubemus qa res inter ali. &cet. Secūdo qa potest facere se in habilē cū omnib⁹. Ita scribit pseqūes materiā in Rubr. c. res inter ali. acta. Hec sumpta sunt ex his, quæ pro verificatione illius sententię, quam pronuntiaui illo die mercurij. x. martij. viij. ind. apud panhormum.

¶ Et ad pdicta modo facit qa etiā immunitas data personæ, nō transit ad heredes, secus si generi, vel posteris, qa tunc ex liberis ex fœminis etiam nō transit tex. nonus in .l. p°. ff. de iure immu. ¶ Sed videtur ꝙ pater nō possit pro filijs stipulare, quasi stipulatio reuertatur in eundē patrem, q̄ñ filij sunt in potestate vt aperte probatur in .l. quę dicitur la ij°. ff. de ver. ob. Et sic omnes istæ cōcessiones in pheudo pro filijs videntur inutiles, nisi nō obligatio, sed executio obligationis ꝙ cōfertur p tex. in .l. cū qui ita. §. qui sibi, aut filio. ff. eo. ¶ Vnde cum hanc materiā intelligas, secundum ea, quæ, & subtiliter tradit bar. in .d.l. ꝙ dicitur. Vbi omnino vide. Vbi circa fi. dicit. ꝙ pater etiam p liberis non natis potest stipulare De quo tradit andre. de iser. An ius illis acquiratur in pheudis in .c. i. §. hoc quoqꝫ de succ. pheu. Vbi cōcludit idem, ꝙ bar. quod sic. p quo vide eundē bar. in .l. si titius. ff. de suis, & leg. & plene p bal. in pheu. in .l. si in psonā. de fide. com. Sed bar. scribit sup .l. itē ptor. ff. de suis, & leg. sed ptiū ad .l. palleg. si titius & .l. i. §. si qs pximior. ff. vñ cog.

¶ Soror dotata videtur etiā excludi a successione fraterna vt expresse dicit̄ in cōstitutione, vt de successionibus. §. coiugate, Sed ibi loqtur de pheudalibus, vt patet ex rubr. vel. §. ille corrigitur p cōstitu. siue .c. si aliquę Et nihilominus cōtra esset intelligendū, qa ēēt dotata de bonis fratris, vt dicit ibi glo. Vel loqtur etia quo ad pheudalia q̄ñ fuit dotata, & cōiugata, et sic habuit dotē de paragio a fratre, vł a pre. Et si nō haberet in subsidiū, nō obstātibus alijs bonis, fieret executio p debito dotis in pheudo fm ādre. de iser. in titu. d̄ succ. fi. co. & bar. in apparatu añ .l. i. circa iij. col. ibi respōdetur tūc condēnato fratre, & alleg. ad hoc .l. cōmodis de reg. iur. & .l. stipēdia. C. de exe. re iu. Et habebit loco pignoris donec satisfiat. Et d̄ inde impetrabit a pn̄cipe dominiū pignoris, vł adiudicari cū cōsensu regio p fm decretū. Et maritus a iudicatiōe facta lucrabitur fructus vt infra Vbi vide omnino, Quia cōcludit ꝙ tenētur etiā pheudalia p dote impleda, et si trāsirēt ad tertiū possessorē, q̄ñ est onus pheudi de dote impleda, p quo etiā vide eundē andre. de iser. in titu. de inue. de re alie. facta. c. i. §. qdergo si. pcio. ver. sed. ā iudiciale

¶ Itē fructus pheudi, et pheudi, et pars pheudi obligari possunt p dote, Hoc pcipium habet dos p const. fratribus in titu. de fra. obli. partē pheu. pro. do. sor. i°, iij°. cōstitu. regni. Et vidi pdicta in casu vxoris meę, & ibi andre. de iser. in titu. de proh. pheu. alie. p fre. circa fi. ij. col. declarat, & disputat An requiratur cōsensus principis in tali obligatione, Quæ desceptatio hodie vacat p .c. volentes Stat ergo ꝙ possit obligari simpliciter pheudū pro dote, et multo fortius fructus ꝙ est minus. Secundū ibi tradita p ādre. de iser. Quia cui cōceditur quod est maius, et ꝙ est minus vt in rubri. iuris in vi°. Cui licet ꝙ est plus, licet vtiqꝫ ꝙ est minus, ¶ Veruntū qa mater, & filius se mihi p dote obligauerit, nec fuit cautum In solidum, ergo p parte tenentur, etiam si promisersit ambo dotem, Et sic simpliciter vnus actus promittendi fuit, & vna expressio summę copulatiuę quilibet tenetur viridem secundū. fi. distin. bar. ff. de duo. reis. p .l. reos. §. cum tabulis. ff. eo. Veruntū mater quasi totam partem suam soluit, hæres primi filij tenetur pro sua medietate.

¶ Si non petatur inuestitura pheudi, quæ est quedam cōfirmatio, Et fidelitatem iuret infra annū, & mensem, & alterū diē pditur pheudū, vt in titu. quo temp. mil. in princ. & de ca. cor. in princ. & de proh. pheu. alie. p fre. §. pręterea. qa videtur dñum cōtempnere. Quauis andre. de iser. in dicto. titu. quo temp. dicat ꝙ cōsueuerūt istę pœnę remitti in regno sicilię. Qd̄ forsitan verū si sponte post veniat, & nō multo post, ante puentionem curię, sicut dicitur in simili .c. potuit extr. loca. Tamen quicqd si. ad dñm non redit ppea ex tali contemptu, sed ad agnatos, vel filium, si extat, qa est pximus agnatus vt expresse not. ādre. de iser. in titu. q̄ sit p°. ca. be. a. §. si vero in dñum, siue in aliū filius excludatur sicut pater delinquens a pheudo, nō agnati maxime post mortem deliquentis vt no. andr. de iser. in titu. si vas. pheu. pri. c. l.

¶ Item arg. iuris, vel cōsuetudinis pheudoꝝ, nō valent, nisi in materia pheudoꝝ, & nō ad decidēdos casus iure ciuili decisos, Sed argumenta iuris ciuilis sic, ad decidendos casus pheudoꝝ, vbi cessant cōsuetudines pheudorum, Quia omnes consuetudines pheudoꝝ sunt locales, præter leges imperatorum, Sed ipse decidit post contrariū qa debent generaliter seruari. Ita scribit bal. in titu. de pheu. co. §. i. circa vlt. col. pnc. illi⁹

¶ Item qñ pignorat castrum, q̄ñ creditor possit eo vti tradit bal. in titu. depheu. da. in ui. l. con. c. i. vers. fi.

¶ Item vide Ioan. and. in additionibus spe. in titu. de pscrip. ꝙ potest fieri pactum ne teneatur vasl. petere inuestiturā infra annū, & diē. ¶ Item ꝙ possit alienare dño irregisto, qa sunt naturalia contractus, contra quę potest pacisci .l. pacta cōuenta. ff. de con. emp. & .l. pacisci de pac Non sic contra substantialia .l. cū pcario. ff. de preca. & .d.l. pacta. Et hinc est qd dicit bal. ꝙ pheudū nouū potest in concessione effici paternū In titu. de alie. pheu. pat. c. i. circa. fi. i. col. licet in pambulis suis circa. iij. dictionē pheudoꝝ videatur innuere contra. Et dixit alibi bal. ꝙ p pactū licet, quod sine pacto, non licet. Et quod pactū trahit pheudū ad terminos pacti in p°. Rubri. pheu. in. §. et quia ad fi. iij. col. Ibi deinde dicitur. Dic vt ibi psequitur. Qd no. quomodo alterari potest per pactū, & nouam formā pheudum nouum, ad ea, quæ dixi supra an forma astringat nouum pheudatarium

¶ Qui tū dat pheudū simpliciter intelligitur dare secundū naturā pheudi, ita dicit andre. de iser. in titu. de na. succ. pheu. circa. fi. i. col ibi. qui ergo dat, Ista memini me plenius tractasse supra. in consil. xij. incipit in quæstione, in vij. col. ibi audio ꝙ Ioan. and.

¶ Audio ꝙ bal. not. ꝙ etiam ex heredatus admittitur ad pheudum. Et est tex. iudicio meo in ar. in .l. vel.

quę patet

quę pater filius. ver. exhęredatis .ff. de relig.& sump. fu. Alias credo supra notaui, ꝙ filius etiam in pheudo potest exheredari, quære supra.

¶ De differentia inter pheudũ,& ius emphitheoticũ, vel cẽsuale,& q̃ iura seruãtur in vno,& q̃ in alijs scripsi ab fide in p°. volumi. consiliorũ.cõsil.xxx. Et ibi aliqua de pheudo,& etiã qñ nõ apparet forma,q̃ sit psumẽda, licet sup^a. lati⁹ dictũ sit. Et ibi in dicto cõsil. dico cui assimilet pheudatari⁹,& alia ptinẽtia ad pheudũ

¶ Nota ꝙ pheudũ est species bñficij. Item eius ppietas est apud dñum, & directũ dominiũ transit in accipiẽtem, & eius hæredes siue fuerit datũ ad certũ seruitiũ,siue in genere, Et ꝙ nomẽ vsufructus ponit p vtili dominio quod qdam dicũt,nisi esset vtile dominium. Sed isti nesciũt qd dicũt. Hęc sunt verba notanda bal. in titu. in qui.ca pheu. ami vers. finẽ. in.§. huius aũt Sed hoc magistraliter,& longe melius prosequit glosator in consti. si dubitatio. in titu. de probac. per instrascrip. glo. super verbo prima facie .l.iij. Hue vsq sunt omnia supradicta correcta,& reuisa.

¶ Bal. dicit ꝙ pheudũ nõ est cõsumatũ, & pfectum, nisi interueniat traditio corporalis, & plenaria, nõ significatiua tantũ. Quia traditio nõ cõstituit pheudũ nisi in solo recipiẽte, & nõ in eius hęredibus vt in .c.i. qd sit inue. coll.x. Et ideo q iure deriuatiuo volũt succedere in pheudo, custodiant instrumẽta inuestiturarũ corporaliũ. Quia istud est pheudũ regulatũ,& transmissibile Porro tñ concessũ est titio,& posteris suis, si venirent descendentes iure petitionis, nõ iure pheudi paterni, sed noui, renouandi de generatione, in generationẽ. Si aũt datũ esset titio,& hęredibus,nihil operaretur heredis mentio. Quia nomen hęredis pprie sumptũ psupponit transmittentes. vt in .c.i.an filius, vel agnatus. coll. x. Et sic quod intercidit, transmitti nõ potest vt .C. de cad. tol.§.p°. & .§. p seruo q supra. Nullũ pheudũ in bonis habet hęredẽ. not.habet. ar. ff. de iul. sub. lex corn. in ratione sui. Et nota ꝙ in ista noua inuestitura reqrunt pres curię vl' breue testamentũ,nisi fieret a clerico, vl' nisi pheudi dñs haberet pares, vt l.c.clericorũ si inue.inter.domi. & vassallus.or.

¶ Illud tñ est bñ notabile,ꝙ psumitur inuestitura corporalis solenniter pcessisse, si p annũ continuũ dño sciente, & nõ cõtradicente vassallus pheudũ tenuerit eo titu.c.fi.ꝙ est notabile ad materiam .l.minus instructus .C. de acq. poss. Nã qñ pcedit titulus, sequens patientia habetur. si labatur annus, si possessio pcedit,& seqtur titulus statim p traditione habet. Vt .l. qdam mulier .ff. de rei. ven. Ita in.l.executorẽ .C. de execu. re. iu. Et memini me posuisse horum partem supra in princ. notabilium. (coll.x.

¶ Tertio modo acqri pręscriptione pheudũ.p.c.si qs p .xxx.Memini me in superioribus notabilibus scripsisse. Et qa pscribitur informiter, phęudũ præscriptum merito dicetur informe,& præscribitur vel illo modo acqritur p ipso pręscribente:& eius hęredibus, Nam de iure est vt stemus naturalibus, vbi accidentalia nõ apparent p pactũ.l. pacta cõuenta.ff.de contr. emp.& .l.ij.C. de iure. emp. Et in pheudo pbatur in titu. qd sit inue.c.i.§.fi.Idem in seruitutib⁹ vt veniũt naturalia, vbi de accidentalibus nõ apparet, vt .l.i. C. de ser. & aqua. Et sic in pheudo simpliciter concesso, naturale eius est, pro se,& hęredibus suis. vt in.c.i.de duo.fra. aca. inue. Et hoc expresse tenet andre. de iser. in titu. qb. ca. pheu. ami. ver. similiter. Et ibi plene scripsi ad eũ,& in titu. an agna. & titu. qui succ. ten.ver.alij dicunt,& titu. de succ. pheu.§. aliud q°qз, & titu. de ca. qui. cur. ven. & .c. duo. frat. aca. inuc. ad fi. & idem tenet in titu. de alie. pheu. pat. circa princ. vbi dicit. Quod licet cõmunis forma in pheudo sit p cõcessionario,& liberis de suo corpore. legiti. descẽd.& sic esset pheudũ ex pacto, & puidentia pncipis. tñ hęc forma pręscripta non psumitur,nisi expresse pbetur,cũ potuerit dici sub alia forma naturali, et legali, et a lege psumpta vз. tibi,& hæredibus.suis, vt in.d.c.duo fratres. Idem dicit in cõstitu. vt de successionib⁹ Ibi dicit ꝙ licet in regno sicillę, sit forma cõcessionis pheudorũ p cõcessionario,& eius herede de suo corpo. legiti. descen. Talis forma nõ psumitur, nisi pbetur cõcludes,quod forma, nisi aliter pbetur, psumitur larga. vз. p se, & eius hæredibus vt .d.c. duo fratres, & .d.c.i.§.fi. quid sit inue. & .l. fi. in priuc. de iure emp. facit. l.i.in fi. de consti. prin. Vbi in gratijs fit larga interpertratio. Et sic concluditur ꝙ in casu dubij forma psumitur larga. vз. p se,& eius hæredibus.ita cõcludebat in quodã cõsilio dñs adam. ¶ Sed nõ aduertit, quod iura,quę allegat,quę loquũtur de heredibus,intelligitur verbũ hæredib⁹ pro hæredibus sanguinis,& illis,qui sunt legitime ex corpore concessionarij, vt in multis capitulis in l°.pheudorũ. Et scribo plenius sup .c. volentes, & in cons. vi°. in hoc volumine, & alijs etiã cõsilijs meis Vt sic ßm ius vsuũ pheudorũ perinde sit dicere p se. & hæredibus, ac si dixisset heredibus de suo corp. legiti. descend. Sed hoc verbũ,hæredibus, est extẽsum ad quoscunq interpertratione .c.volentes, vt in .d.c. scribo,& plene in .d. cõsil. vi. Et sic accipiatur iure cõmuni p vt intelligit in paganicis, cũ etiã,& ßm nostros doctores in pheudis, hoc idẽ intelligebat, vt p hærede sanguinis intelligeretur,& acciperetur, vt tradit bar. in .l. gallus .§. etiam.

¶ Item subdit idẽ dñs Adam eo cõsil. ꝙ si pheudum est hæreditariũ, debet esse heres vt habeat pheudum, qa forma psumpta est seruanda .l.i.§. si conuenerit de de po. & alle. bar. qui hoc decidit in .l.si tibi.§. psens. .ff. de pac. & in .l. vt iurisiur.§. liberi.ff. de ope.libe. Et .l. si mihi,& tibi.ff. de ver. obl. & p bal. in auten.si quas ruinas de sacro.san. eccl. & not. in.l.etiã.ff.solu. ma. Et ideo qa nomẽ hæredis ẽ,ꝙ potest in quẽcunq extraneũ alienari, cũ testator posset rem ppriam heredis alienare vt in .§. non solum insti. de leg. & .l. si ab eo .C. de fide. cõm. Nec ipse hæres, cuius est res alienata potest venire cõtra factũ defuncti reuocando rem alienatã, vt .l. cum amatre. C. de rei vend. Et hoc est illud pheudum ꝙ venit in petitione hæreditatis. si tempore mortis reperiatur in hæreditate. ff. de petit. here.l. item videndũ .§. fi. in glo. & p bar. in .d.l. iuris iuran. §. liberti. Si vero non est in heredirate hoc pheudũ tempe mortis testatoris, quia prius alienauit tale pheudũ, non venit in petitione hereditatis. Cum id pheudũ ipsi hæredi nõ sit acqsitum, ad quẽ spectant tantũmodo bona hæreditaria,& nõ bona p defunctũ ante alienata, dicta .l. cum a matre. Adam.

¶ Ego vero de hoc pheudo hereditario in plerisq lo-

tis, s, in notabilibus scripsi, et consiliis, et specialiter in istis notabilibus, quę incipiunt redeamus in p° col. et consilio xxii. huius voluminis.

¶Item dicit dñs Adam cõfirmando q tale pheudum hæreditariũ sit alienabile, q hoc tenet bal. in titu. de succ. pheu. §. hoc quoq. in .4.q. Et idẽ andre. de iser. in titu: de alie. pheu. pat. in pñc. Vbi dicit q si pater accepit pheudũ p se, et hæredibus eius de suo corpore legir. descende. Nihilominus si pater alienat tale pheudũ, valet alienatio in pîudiitium filii, sicut si alienasset rem ppiam hæredis, Quia filius heres nõ posset alienationẽ reuocare, sicut si alienasset rem ppriam hæredis .d.l. cũ a matre. et .l. quę a patre de testi. mis li. et .d.§.i. nõ solũ. et .l. vnũ ex familia. §. si rẽ de leg. ii°. Multo fortius repellere, si reuocare vellet alienationẽ. pheudi in forma larga, p se, et hæredibus tantũ, in qua nõ sint nominati filii expresse, nec filius, et hæres potest venire cõtra factũ defuncti .l. post mortem .ff. de adopti, et .d.l. cũ a matre. Pro hoc q ibi notat bal. vbi dicit q si pater alienat rem filii, filius, qui est heres patris, nõ potest venire iure pp io, et reuocare alienationẽ, si est hæres solus in solidum Quia ex cõtractu patris descendit in filiũ obligatio actiue, et passiue .d.l. cũ a matre. et .l. cũ dotẽ .§. transgrediamur. solu. ma. Si ergo filius reperitur obligatus ex cõtractu paterno, siue alia dispositione, nõ potest venire cõtra id, ad quod est obligatus. Nã pater erat obligatus stare cõtractui .l. sicut .C. de ac. et ob. Ergo et filius hæres, q tenetur obseruare, et adimplere disposita p patrẽ inter viuos, vel in morte .d. l. post mortem. Adam.

¶Ego de hoc tracto in examinatiõe dicti.c. an agnat°, et de hac qstione de patre alienante rem filii memini tradere singulariter bar. in .l. si.§. in computatione in ver. item quæro quid si defunctus. C. de iure. deli.

¶Sed ab his liberari videtur faciendo inuentarium secundum andre. de iser, in .d.c.i. an agnatus, et vide bar. in .d.§. in cõputatione. sed certe nõ ui. In nobilibus. Andre. de iser. tenet q in Pheudo hæreditario nõ prodest inuentarium. in titu. de proh. pheu. alie per fre. in princ. circa finem ver. sed in hæreditario.

¶ Prosequitur idẽ adam, preter quęcqd sit de iure cõmuni pheudorũ, in hoc regno est clarũ, q pheuda hæreditaria sunt alienabilia, vt de eis possit testator in testamẽto, vel inter viuos p libito voluntatis disponere p.c, volẽtes, q pmittit alienationẽ pheudorũ, etiã in co mitatuum, in qbus cõmuniter viuitur iure francorũ, & sunt in stricta forma. Et hoc cõtra iura pheudalia prohibentia alienationẽ pheudorũ. Quod .c. ita fuit interpretatũ, et declaratũ in qstione vicari. Vbi pheudũ erat cõcessum p se, et hæredibus, et sic in larga forma. Et p sententiam viceregis infantis Ioannis termi natũ. Quæ facit ius .l. fi. C. de leg. vbi si pnceps examinat aliquã causam, habet vim legis. Et qa inde fuerunt latæ cõsimiles sententię, p hoc qa si alius qs iudex inferior tulisset sententiam, et transiuissent decem ãni licet cõtra ius, et esset iniqua, et ex ea nõ causaret cõsuetudo, tanq ex sententia. Induceretur tñ cõsuetudo, ex actu, ex quo inducitur tacitus cõsensus populi Ita dicit bal. in .l. de qbus. ff. de legi. Fortius in dicta sententia dñi infantis vbi sunt elapsi xxxii. anni tempore sententiæ pdictę. Et tñ nõ fuit iudicatum contra ius, vbi confirmata p plures alias sententias, q in hoc regno fecerunt ius. Ex qbus ipse concludit q pheudum fuit in larga forma pro se, et heredibus: et potuit alienari in præiuditium successorum. Adam.

¶ Quantũ vero ad inductã cõsuetudinem p populũ post, dubito, Quod forte lex loqtur in populo libero, q et hoc facere posset expresse, ergo et tacite, vt .d.l. de qbus. Secus ergo in hoc regno, vbi qlibet populus est pncipi subiectus, et nõ valet consuetudo nisi a pncipe cõfirmetur. De his tñ plenius disputaui in p°. volumine cõsiliorũ meorũ. tã cõsil. 150. qd incipit Dubiũ quã cõsil. 155. Et licet posset sustineri. Ibi vid õnino

Consilium Vicesimum Tertium

ALIQVIS Magistratus: vel notarius facit fidem de littera regia q est cũ sigillo rubeo pendente, p quam dicitur, quem fuisse in possessione cuiusdã pheudi. Extitit apud me dubitatum cũ in vim priuilegii, et concessionis pheudi, hęc littera regia exhibeatur. Et in ea dicat pnceps q tali tale pheudũ duxerit concedendum, et sic refert se ad concessionẽ ante factã, An oporteat in pmissis, illam cõcessionem ostẽdere, sicut in simili dicemus in auten. siqs in aliq° documento. C. de ede. Et nolo hic longius immorari, qa hoc nõ obstat, ex quo potestas est in principe tam hic, quã in littera, quam alibi cõcedendi, & disponendi fm ea, quę tradũt glo. et docto. cũ ea. in .l. admonendi. .ff. de iureiura. Et in pari vult apostolicus in clem. p°. de pba. ibi glo. Ioan. andre. vbi loqtur in litteris popularibus narratiuis. Ad hoc faciunt notata p bar. in .l. cõficiuntur .§. codicilli in ii°. q. ff. de iure co. Nec obstat dicta. auten. siqs in aliquo documento, quia fabricator instrumẽti nõ habet potestatẽ aliquã obligãdi, nisi cõcessus interueniat contrahentiũ, vt ibi Secus in pncipe q habet potestatẽ concedendi, & disponendi p libito vbicunq. Et ideo si aliud nõ apparet, sufficit p hoc, in quo illud refert, vt vtrobiq eadẽ est auctoritas, et potestas, Et ista est doctorũ solutio, q fuit originaliter iacobi de are. in .l. si donatio. C. de donac. Et p hoc etiã respondetur ad .l. summus .C. de diuer. rescri. Quia tam hoc, q illud potest dici autenticũ, et originale. scilicet ita scriptũ referens suum scriptũ, ad q refertur, et sic nõ est exemplũ. ¶Sed obstat illa lex in alio capite fm illam lecturam q originalia nõ extra sunt pducenda ad fidem faciendã non enim facio dubiũ qn illa littera regia, quę si ad aliã refert, disponat, licet de actu pterito mentionetur, sed qa non illa, sed eius exemplũ pducitur, quo casu exemplo fides non datur p illã .l. concordat .l. ii°. et quod ibi notatur .ff. de fide. instr. ¶ Item obstat et secundo qa illa debet subscriptionẽ pncipis eius manu scriptã continere, vt ibi expresse dicitur, & pbatur etiã eo titu. . l. sacri affectus. Inde est q dicit notabiliter. glo. in .l. pbatorias. .C. de diuer. rescri. l°. xii°. quod rescripta pncipis nõ possent exemplari, cũ pncipis debeant subscriptione firmari, vt fidẽ faciant, cũ in huiusmodi exemplis nõ continuatur subscriptio, & hoc iure vtimur. Quia videns et tempore regis martini subscriptiones, & etiã diuinæ memoriæ regis ferdinandi, et idem in suo ges nito illustrissimo

alto illustrissimo pncipe nostro rege alfonso,hæc duo faciebant dubiā fidem copiatę litterę regiæ in illo instrumento. Tertium φ nec aduersa pars refugiebat. Quia nō apparet data in fine, cancellarij,q̄ est solita, & necessaria, in huiusmodi cōcessionibus, qa a forma nō est recedendum si id consueuit facere princeps,secundum andre. de iser, qui ad hoc allegat bona iura in titu. de proh, pheu. alie. per loth. c. quoniam inter in princi. ŋ. col. ibi. alij dicunt φ si consueuit, Vbi omnino vide Item φ constare debet litteram esse vere sigillatam principis sigillo, quod tñ per illud instrumentum nō constabat. Cum vnum de substantialibus ommissum viciet, qa de talibus solenitatibus nō fit.C. de testa.l. si vnus. & .ff. de in te. re.l.diuus.De his,alijs ne huiusmodi tradit plenissime. ādre. de iser. in dicto. c. qm̄ inter. Et per cōsequens videtur,φ defectu hoꝶ substantialium nō debet dari fides litteris, etiā originalibus, si in his defecissent. p pdicta. ❡Sed dubitationē faceret ansi i instrumēto fieret fides de his omnibus visis,& cōtentis in littera, an sufficeret. Item aliud qa virtute talis litterę regię effectum pater petēs in pheudo, inductus fuit in possessione. Et deinde ad tempora pheudū vendidit, Num p hoc videatur indu bitata talis littera,facit φ sic .l.ŋ.C. de acqui. poss. qa psumitur, φ omnia solennia continebat, qa aliter nō sufficeret ad effectum deduci Hęc sunt,q̄ in illa causa examinaui,& vide de materia ista quæ scripsi supra de principe in ver. sed quid si princeps refert se.

Consilium Vicesimum Quartum

QVÆSITVM fuit nuper a me a qnodam barone regni huius anno præterito. si receperit sacramentū, et homagium manibus,& ore comendatū a suis burgensibus,et vassallis mortuo patre si ne licentia regis, regia tñ fidelitate,supioritate mandato,et puisione in omnibus,& p omnia semp salua. Num qd pp hoc nō habendo licentiam a pncipe fuerit,et sit in aliqua poena. Et hic pma fronte visum fuit mihi,φ comites,et barones regni p cōsequendo iuramentū fidelitatis,& homagij a suis vassallis,nō tenentur adire pncipem, et huiusmodi licentiam optinere. Immo videbatur iure suo, & aperto iure cōstitutionū regni hoc fieri posse, vt colligitur ex cōstitutione.dñi a vassallis suis in titu. de asse. do. a vas. l°. ij°. Vbi etiā dicitur qd,et quod importat pstatio huius sacramenti fidelitatis. Sufficit φ reseruata fuerit,et salua psona, fidelitas,et mandatū et ordinatio regia, et suoꝶ hæredū. Vt in fine dicitur illius cōstitutionis,φ tñ supra asseritur fuisse obseruatum. Et licet nō dicatur ibi de iuramento, sed de assecuratione tñ glo. dicit ibi, φ hoc iuramentum assecurationis alibi vocatur iuramētum fidelitatis,et homagij. Et ad hoc est tex. hoc bene probans in .l.ŋ. titu. de proba. in li°. ŋ°. constitu. Et in dicta cōsti. dñi a vas. psequitur glo. in quo differt iuramentum fidelitatis,quod præstatur regi,& φ dño inferiori. Quia primū dicitur ligium, & fit manibus iunctis cū manibus regijs genibus flexis.et ore, et osculo cōmendatum,vt quotidie fieri videmus. Pro vt latius prosequitur andre. de iser. in vsi. pheu. in titu. de no. fi. for.§. inuestitura. Et tam glo. q̄ ādre de iser. ibi innuit φ fm quosdā nō decet hoc dños inferiores sed qa est ita cōsuetum, & in alijs iuramentis maxime enim pacē,vel treguā obseruandā,hęc cōsuetudo excusaret,et culpa caret. Facit .l. pignus,& ibi no.C. de pigno. ac. Cū ergo dñi iure suo hoc sacramentū fidelitatis a vassallis postulāt, et recipisit iure,et lege cōstitutionis pmittente, videt licite,& impune fecisse. Et sic poena nō meret.ar,ex.l.in concubinatu .ff. de cōcubi. ❡Cū hęc absoluissem pcedens vltra in eo lib.consti. mox ante oculos occurrit in pximo loco alia cōstitutio.s.comite, vel barone viā vniuersę carnis ingresso. et cęt. in Rubri.φ null.re.sacr.&cęt. Quę pfecto ipso aspectu valde turbauit spiritū meū, tā circa sui dcisionē,q̄ vel maxime circa stupēdę poenę impositionem. Præsertim p re debita ipsi baroni,alias atq cōcessa, vt mō deduxi. Idq ipsum notauit,et aduertit:glo. ibi si. & ādre. de iser. in suo cōmento,scilicet ad admirabilē excessum atq irrationabile poenę pdictę Et licet dicat ibi tex. p vt moris est,et credam tunc moris fuisse,tñ hęc sunt in illo tempe Verūtñ hodie ab annis, quorū memoriā non puto extare in aduersum hoc in desuetudinē abijtq,perijtq hęc cum sua poena puisio Atq ideo alibi dixit imperator nō vtendo perempta est, in auten. qui. mo. eff. s.§.fi. coll. vij. Et est tex.in.l.si ser. uus seruū.§.huius.ff.ad leg. aq. dū dicit ad litterā huius legis. Secundū qdem caput in desluetudinē abijt. facit ad hoc etiā vi°.coll. de iudi.in pnc. Et tex,et glo. Insti. in phem. in .§. qbus. ❡Hoc tñ pncipaliter euenisse arbitror,et tam pp immoderatā,et excessiua poenam sui,quā pp subsequentia,et accumulata,et ingētia seruitia ab ipsis baronibus, et comitibus regni regalibus nostris impensa. Et certe meis diebus est penitus inauditū,φ tot lōgissimis tēporibus in magna curia,& cōsilio regio,cū diuersis officijs, & specialiter vt aduocatus fiscalis,& tandē vt iudex ipsius magnæ regiæ curiæ vsq versatus sum. Et tñ nunq̄ audiui,nec vidi i causis hāc cōstitutionē allegari,pncipē velle nec obseruari. Nec qdē puto eā nostris tēporibus sopitā iam totq obliteratā tēporibus, ac suo podere labefactā resurgere in paupiem suoꝶ Præsertim crescētib⁹ magis in dies eoꝶ meritis, & seruitijs memorandis erga diui pncipis nostri psonā. Qui sua iura tam splendidissime, tanq liberalissime quotidie pfundit in suos pro sua regia,& prope diuina natura, Andre. tñ de iser. in .d. consti,in suo,cōmento aliqua tangit nō spernēda, q̄ possunt ad excusationē adaptari Præsertim i sui pncipio,ibi videtur enim φ in suo Et in ver.vbi vero antecessorib⁹ &cęt. Amplius nō psequor,sed recurrēdū censeo ad pncipem vt simplicitati parcat, & ignoscat ❡Verūtñ ad secundi dubij terminationē vbi mortuo barone pre filius nō pstiti sacramentum,& homagiū pncipi,tamē soluit cuncę ius releuij,Nunqd nō obseruando pdicta fuerit in aliqua poena. & hic dico φ in vsibus pheudoꝶ reperio plurima iura dubiū hoc decidētia, & allegabo omnia q̄ ad materiā faciūt. Primo enim inuenio tex.in.c.l. in pnc,q sentit φ vassallus,& successor pheudi. post mortē pfis,vel alteri⁹,cui succedit in pheudo,debet petere inuestiturā īfra ānū,& mēsem,& si vltra tardauerit sine iuxta cā dānat,dicit ādr. d iser. scilicet ad pheudi amissionē. p vt etiā alibi tex. co li°.c.i.§.p°,cā. in pnc,& in titu.in qb. ca.phe . ami.

Vbi aũt extẽdit, ꝙ nedum inuestituram, sed fidelitatẽ prestare, & iurare debet. Idem pene formaliter dicit in titu. de cap. cor. c. i. circa princ. licet vtrobiq; dicatur ꝙ ita antiquitus fuit consuetudo, sed non mediate id ipsum etiam terminat imperator fredericus in titu. de proh. pheu. alie. §. praeterea si qs impheudatus, Licet ibi aliqualiter tempus diminuatur sicut in dicto titu. de cap. cor. quia designatur tempus anni, & diei, alibi est tempus anni, & mensis sit concor. per glo. Quod illud de mense obtinet in militibus, At illud de die in certis baronibus, vel pheudatarijs, vel illud de mense corrigitur per .l. in imperatoris fredericus. ¶ Quod autem omnes filij succederent in pheudo, vel saltem is, ad quem solum pertinet pheudum, iurare debeant fidelitatem patre mortuo. Expressum etiam est, & determinatum in .c. omnes filij in titu. f. de pheu. cõtr. fu. per quae iura, manifeste apparet, ꝙ si in dictum tẽpus non fuerit petita inuestitura, quae vicem habet regiae cõfirmationis, & de fidelitate iuratum, beneficium amittit, vt. d. c. p°. autem cau. & .d. §. pteterea si quis impheudatus. Vbi sunt ad finem hęc verba. Transacto hoc spacio pheudum ammittat, & ad dominum redeat Et intelligitur de eo pheudo ꝙ teneat ad fidelitatem, vt dicit tex. in .d. c. i. de cap. cor. Nam potest pacto, & concessione remitti, vt de eo sacramentum fidelitatis fieri nõ debeat vt probat. in titu. in quib. ca. pheu. ami. §. est & alia ingratitudo. Et clarius in titu. p quos fie. inue. c. fi. quod incipit, nulla, ad fi. in dubio tñ semp debet intelligi, vt debeat pro eo fidelitas pstari, vt no. in .d. c. i. de cap. cor. & probatur in .d. c. fi. Vbi etiam dicitur ꝙ denegatur inuestitura ei, qui fidelitatem prestare recusat, cum a fidelitate, vel fide, pheudum nomen asumpsit Vnde licet teneatur ad petendum inuestituram, vt d. c. i. quo tem. mi. in princ. intelligas, & prestare fidelitatem .i. iuramentum fidelitatis, & homagiũ per dicta iura. Vnde concluditur quod videtur pp haec fiscum ius habere, non petita inuestitura, nec facta fidelitate infra annũ, & diem a morte patris Verumtñ an redeat ad curiá distinguitur. sic habeat agnatos, vel non. sit pheudum nouum vel antiquum, & an sit commissa culpa in dominum, & caet. pro vt tetigit .d. andre. de iser. in .d. titu. quo. tem. mi. in . c. i. Et habetur in titu. si vas. pheu. p. & caet. ¶ Sed an p solutionem releuij videatur pnceps renuntiasse huic iuri suo. Videtur ꝙ non. Quia sunt seperata negotia, & non infertur de vno, ad aliud inseperatis. l. fi. de calup, & .l. pap. exul. ff. de mino. Nisi princeps hoc agat ex certa scientia, vt in simili qñ post tempus recipit seruitium a vassallo renunciasse videtur. vt glo. not. in dicto .c. quo tem. mi. in glo. in ver. danneur. ad fi. ¶ Scias tñ ꝙ minor fidelitatem facere non cogetur, nisi postq̃ peruenerit in maiorem aetatem. Vt in titu. si de pheu. con. fu. c. si minor, & probatur in .d. §. praeterea si quis. ¶ Dicit tñ vnum notabile verbum andre. de iser. ꝙ in hoc regno consueuerunt remitti istae poenae, ne dum militibus, sed etiá alijs, dum modo nõ ex contemptu non petierit infra prenominatum tempus, maxime si ex ingnorantia iuris, vel quia alias nõ obseruatum. ¶ Rex munificus non debet angustiare vassallos, nec de pauperare, eos pp̃ter angustiam temporis .C. de edi. de. ad. tol. l. fi. Nam qui ex tempore se defendit, dicitur ꝙ defendit se ex circumuentione, vt in auten. de his, qui. ing. ad ap. §. volumus. Ita scribit in. d. c. sancimus circa pnc. in titu. quo. tem. mi. ¶ An autem excusentur filij, ꝙ in paternis priuilegijs caueatur qualiter predecessores ipsius magnifici pyrrhuchij, de iure hoc sacramẽtum, & homagium praestiterunt regię maiestati, pro se, et hęredibus, et successoribus suis imperpetuum. Breuiter senno ꝙ non, Nam cum iuramentum sit vinculum personale vt in . c. veritatis extr. de iureiura. & per consequens non obliget, nec astringat, vel periuriũ inducat nisi in ipsa persona iurante, no esset cautum principi quod vnus pro altero iuret, nec fieri potest. Omnes enim iurare oportet vt dictum est per . c. omnes filij cum omnes vnius personam repraesentẽt, vt not. in. d. c. omnes filij si de pheu. con. fu. Maxime ꝙ dubium est, an ipse pheudatarius, per procuratorem suum, qui se ipsum in mente repraesentat, possit hoc iuramentum prestare. Et concludit ꝙ si dominus velit sacramentum principalis, & nõ procuratoris, bene exigerit dominus a principali. Quia ne dum procuratoris, & defuncti, immo etiam, & sacramentũ heredis longe distat a sacramento principalis defuncti .C. de iure iura. l. generaliter, pro quo est. ff. de solu. l. inter artifices. Atq; ideo datum est tempus anni, & dilatio illa ad veniendum, et praestandum huiusmodi sacramentum infra annum, & diem. Vt ita tractantur per eundem andre. de iser. in titu. quo. temp. mi. super illis verbis. vel capitales inimicitias Sed posset instari ꝙ ista concludunt ꝙ, nõ praestabitur per procuratorem domino inuito, de quo in .c. periculoso . §. verum extr. de stat. relig. li° vi°. Sed hic principe acceptante pro principali, & heredibus suis, sed certe illud dictum ad cautelam, & in vita patris, vt etiam ipsi filij astricti videntur. quicquid sit, si hic pyrrhuchius hac ratione motus, quia credidit illud sufficere iuramentum pro successoribus non curauit, non videtur dolo, vel aliqua culpa versari, praesertim adiuncta forsitan ignorantia constitutionũ, vel cõductus consuetudine in contrarium, vt modo dixi, excusabilis est apud iustum, & liberalem principem ¶ Sed hoc per. capitula noua huius regni nõ est opus hac inuestitura de nouo, Nec ista confirmatione regia Nec ꝙ debeat ostendere instrumẽtum, seu priuilegiũ in pheudis, quę non habent castrum, vel terram. Ibi vide. ¶ Item et si ibi fit remissio omnium delictorum anteriori tempore cõmissorum vsq; ad ordinationem dictorum, Et idem nunc per nouissima capitula certo modo. Sed ex quo constitutio clara est. iutũ & solum remedium restat supplicatorum adire pncipem, et fateri peccasse, et veniam ab eo petere.

Finis Consiliorum: et tractatuum: qui in illis sunt Domini guilielmi De perno.

DOMINI GVILIELMI DE PERNO: VIRI PATRITII SYRACVSANI .V.I. VERISSIMI IMTERPRETIS: SVPER CAPITVLO SI ALIQVEM INTERPRETATIO

Capitulum si Aliquem Regis Iacobi

SI ALIQVEM A NOSTRA CVRIA PHEVDA TENENTEM IN CApite: vel etiam subpheudatarium: nullo hærede legitimo p lineam descendentem: sed fratre: seu eius liberis supstitibus mori cötingat: si pheudū ipsum ab aliquo ex parentibus sibi. & fratri cōmunibus: vel nō cōmunibus pueneat ad defunctū: id frater: aut ex liberis suis: vsq ad trinepotē: ille: qui tēpore mortis supererit defuncto proximior: in pheudo succedat. Habiturus illud cum onere seruitii consueti ad successionem pheudi: omnibus personis pheudatario: aut subpheudatario defuncto simili gradu coniunctis eodem ordine admittēdis. In successione vero præmissa inter pheudatarios: & subpheudatarios in eodē regno francorum iure viuentes sexus: & primogenituræ prærogatiua seruetur: Vt inter duos pheudatario: & subpheudatario defuncto coniunctos: fœminā masculus: & iuniorem maior natu præcedat: siue sint masculi: siue fœminæ concurrentes. Nisi forte de duabus concurrentibus esset primogenita maritata: & iunior remanserit in capillo. Tunc enim iunior: quæ remanserit in capillo primogenitæ maritatæ in successione huiusmodi præferatur. Sed si nulla remanente in capillo: duæ: vel plures fuerint maritatæ: maiori natu ius primogenituræ seruetur: vt alterā in dicta successiōe pcedat. Et hoc ita tā sup pheudis antiquis: & veteribus: quā pheudis p nos: & hæredes nros psonis aliquibus cōcedendis: sicut pscribitur de cætero pcipimus obseruari qlibet cōtraria cōsuetudine: vel cōstitutione cessante.

¶ IN CAPITE. Quomodo dicatur pheudum teneri in capite exprimit andre. de iser. in titu. de cōtro. inu. c.i.§. si quis de mānso ver. si. Ibi, nec obstat si habēs pheudū, & cęt. ¶ Subpheudatarium. Sed iste secundo impheudatus cui teneatur seruire, dño priori, vel impheudanti. qrit andre. de iser. In titu. de contr. Inu. in v.c. in ver. vtrū afit secundus impheudatus .§. .i. ¶ Mori contingat. nō declarat testatus, vel abintestato, sed loquens indistincte, indistincte videtur intelligi, Et idē esset in vtroq casu. Sed cōstitutio cōstitutionem, quæ est regis frederici declarans istā, videtur loqui qñ abintestato tantum, quod & verum est, vt in dicta const. costitutionė exprimitur. Quia si ex testamēto, & sic disposuit Est videndū an potuit fm .c. volentes? qa si forma nō repugnat, poterit alienari, & loqtur abintestato. Quia tempe huius capituli, nō erat cognitū .c. volentes. Et sic p cōsequens, nec successio ex testamēto, qa nō potuisset testari, vt in titu. de succes. pheu. l.c. Ita cōferendo cōclusimus dñs Archiepiscopus vbertinus, & ego Guilielmus. ¶ Descendētes, forte descendens. Et ita alibi inueni. Et hic descendēs est ex parentib⁹ cōmunibus vt supra. ¶ Trinepotem, Et sic vsq ad sextū gradū incipiendo a parentib⁹. glo. aliter scripsit. quod puilegium concessum sub appellatione liberorum nō extenditur vltra pnepotem .l. liberos. ff. de sena. ¶ Personis. Videtur hic loq de successione maiorum transuersalium, ad minores. Id est. sicut nepotes patruis, ita patrui succedant nepotibus, Et sic eodem ordine .s. pari Et moueor, qa hoc primo benignius est Secundo, vt addat casib⁹ pcedentibus e cōtra. Tertio. qa dicit omnibus psonis. Quarto qa dicit simili gradu, ergo cū illo eodem pcedenti. Quinto qa ratio est, vbi idē gradus, et qualitas seruetur inter eos. ¶ Et quod dicit eodē ordine, Expone scilicet. de sursum deorsum, & deorsum sursum, est idē in ordine, Et maxime quia sicut nepos succedit patruo, ita æque patru⁹ nepoti Et equū ē vt succedat. fm ādre. de iser. q allegat bonas ratiōes, & hoc in cōsti. vt successiōib⁹ in .§. filij afit frat. in penul. & vltim. col. ibi nūqd sicut filius fratris, Vbi etiam dicit, q in pheudis succedant ascendētes, & collaterales quantūcunq remoti. Licet alibi andre. de iser. dicat q plus iuris habet nepos in successione patrui, quā e contra. in .c. si qs miles in titu. imperator. loth. en. pa. in fi. primæ col. ibi ad hoc .c. respond. et cæt. vel nepos. Vel potes expeditius exponere hunc tex. Eodē ordine. Scilicet vt pximior defūcto succedat. Occurrit ēt, & terti⁹ intellect⁹, q mihi nouiter occurrit legēdo tex. hic loq qñ plures, sicut de his psonis ppositis, scilicet fratre, & liberis, q sūt defūcto coniūcti pari gradu, & determinari, q hij pariter admictunt nisi inter viuētes iure frācorum. Et hoc fm aliq⁹s Sed fm hoc regni cp lum corrigit p cōsti. constitu. Et ideo dixit simili gradu. vt ibi scripsi. Quia in dubio reducunt ad ius frācorum ¶ Pheudatarijs alias inueni q

tex. erat, pheudatario, et bene et recte, vt coniūgatur cum suo substantiuo defuncto. Et loquitur hic de his transuersalibus maioribus natu succedētibus minori vt supra tenui. in glo. super verbo, personis, Et habes per andre. de iser. in titu. qui sibi, & haere. suis. c. i. Quia in superioribus loqtur, de minoribus succedētibus superiori. Et si pheudatarijs, simpliciter restringetur ad eos tantū, qui sunt pheudatarij, vel subpheudatarij vt succederēt fratri, nepoti, vel pnepoti. Et tū hic rex iacobus hoc nō attēdit, sed gradū cōsaguinitatis, q sit, & potest esse sicut infra. Et ideo dixit simili gradu. Sed differt de infer⁹ ad supius, vñ in singulari ponēdum est, et apropiatur, & attribuatur substantiuo suo defuncto. Et ita fecit sup^a in princ. ibi vel etiam subpheudatariū, & ita infra debet dici in sigulari. ¶ Subpheudatarios. Istud est quanuis cōmune, nam de iure cōmuni primogenitura nō cōsideratur nisi in patre, & nō in fratre, et habes per andre. de iser. in consti. vt de successionibus. sup verbo in his quę communis & cęt. et licet esset tunc primogenitus. & cęt. Et tū hic etiam cum succeditur fratri, consideratur primogenitura. ¶ Francorū iure viuentes. Intelligebam viuentes iure francorum. i. quia debent seruare ius francorū, & viuere. Quod innuit etiam constitutio constitutionem, quę venit ad hanc declarādam, & ibi scripsi. Dominus gualterius de paternione intelligebat dum conferebamus, ꝙ ita erit forma adiecta priuilegio, ꝙ deberēt viuere iure francorū. Et sic viuentes intelligitur ex forma, & pacto apposito in priuilegio, ꝙ tunc mihi non placebat, & expresse dannari dicebam per. d. consti. constitutionem, quae hoc capitulum declarat. Sed ibi est ve rū, qñ nō apparet forma, quia sic vult vt viuat. Sic modo puto ꝙ participium viuentes accidentiam facti significet. ¶ In capillo. i. in domo, & familia patris. Hoc verbum exponit andre. de iser. vbi est hoc verbum, in capillo expositum in titu. quae. fu. p^o. cabe. ar. in. §. rursus si domini, & isto loquendi modo vtuntur constitutiones imperiales; occurrit in titu. de succ. nob. in pheu. in. §. ex toller. bill, & in. §. filiae, aūt. Hoc enim vide in reptoriunculo meo. in ver. foemina g. ¶ Praecedat, siue praefertur, quod ita demum accipe verū si est maritata de bonis illius, d cui⁹ pheudi successione tractatur, vel de bonis communis patris quia sufficit per consti. i. in. §. filiae aūt. in titu. de succ. nob. in pheu. Vbi sufficit ad exclusionem primogenitae dotatae ꝙ sit dotata a patre, & succedat, quae remāserit in capillo. Et hoc expresse vult. glo. in. §. coniugatę in consti. p^a. in titu. de succ. nob. in pheu. et idem dico si a fratre. Et intelligo verum quo ad pheudum. quod a patre communi prouenit, secus in alijs bonis haereditarijs fratris. quia in illis omnes sorores indistincte equaliter succederent iure communi tamē Quia dos ab ea patre non est profecta de cuius haereditate agitur, qa iura excludētia dotatam sunt. & cęt. Pheuda, & iura singularia principis, quę sunt, pro vt disponit. seruanda, & succedat q̄ remanserit in capillo quae non habeat maritum. Sed supra, quod dixit, habeat locum in patre pheudatario, vt pheudum eius ptineat ad iuniorem in capillo, & nō ad primogenitam maritatam a se, idest. ab ipso patre Secus forsitan esset in casu huius capituli in successione collaterali, vbi nō cadit, nec est vicinitas dotandi maxime patre dotante Et praesertim qa ex dotatione paterna. facta est mentio, et successio, et portio aliorū liberorū. Ac vbi pater non dotasset, nec ex eius substantia dotata fuisset, quo ad eū dicitur pro nō dotata, Et p consequens aequum est vt ipsa filia maior bene succedat quantūcunq; dotata, ex quo aliunde dotē habuit, q̄ ab ipso patre Filius q succesit in pheudo patris nō amplius illi sorori dotatae tenetur. Et moriens sine liberis nō illi maritatae, licet pmogenitae, sed sorori in capillo moritur pcise. & indistincte p hoc capitulū, &. §. filię aūt in const. in titu. de succ. nob. in pheu. Vbi nō essent nisi sorores, nec haberet locum illa distintio, si est dotata ex bonis eius, de cuius pheudi successione tractatur, qa illa distinctio, vt modo dixi, obtinet in patre, nō in fratre, ad quem nō ptinet viuente patre dotare sororem, & quę iam dotata est ex substantia patris, Vnde indistincte primogenita dotata a patre, succedit iunior in capillo Et si sint plures in capillo, succedit maior inter viuentes iure francorum. Alioquin pariter omnes sorores in capillo existentes succederent, ad successionē pheudi, secundum meum tricium intellectum. Et iste est tex. in consti. p^a. §. filię aūt, de succ. nob. in pheu. Et de materia trad. plene consil. xij^o. ꝙ incipit in quaestione terrę heraclęę. circa princ. ij. col. in ver. secūdo dicebam. & ver. venio nunc. in xiiij. col. circa mediū & per ea quae scripsi in. l. filiam. C. de coll. Et ad speciem expressius ad glo. magnā in fi. in. l. p. C. de iure do. Et voluit andre. de iser. in consti. vt de successionibus prope finem eorū, quae ibi scribit in. §. coniugatae Et prędicta intellige maritata, & dotata. secundum andre. de iser. in titu. de na. succ. pheu. circa fin. §. eo Et intelligitur dotata si pater ei dotauit dotem, & assignauit in testamento. secundum bar. in. l. cum plures. §. cum tutor. ff. de admini. tut. Quod not. quia excludere poteris multas, infra. sed bar. in se remittit alio. Sed hic sufficere videtur quod remanserit in capillo. & realiter nō sit maritata. ¶ MARITATAE cōtra hunc tex. semel dixit dominus meus de tan. pp consti. vt de successionibus, quae fecit eum errare, credens ꝙ maritatae nullo modo succederent Nam iure constitutionum maritatę, & dotatę, etiam fratribus nō succedebant vt in consti. p^a. in. §. coniugatae de succ. nob. in pheu. Et vide etiā. e. l. §. filię aūt. Vbi aliquādo, & alio casu, preter hoc. c. succedit maritata. ¶ PRAEcedat. Poteit, & debet intelligi quod ibi non supersint nisi hę foeminae. Sed quid si est aliquid de linea masculina, & inferior gradu. an is masculus praeferatur? Videtur ꝙ sic. vt in. c. i. de gra. succ. in pheu. Nisi aliud sit ex pacto. ¶ CONCEdendi. Nota ergo formam huius constitutionis in esse ipso iure priuilegijs, & concessionibus futuris, vt intelligamus secundum hoc capitulum, vt qñ deficit linea descendēs sit locus transuersali. Audio ꝙ saccurasa tenet, q fuit dñs benardus de medico, ꝙ non habet locum vbi limitatę sunt certę personę, vt quia dicat ꝙ viuatur iure frācorum; Sed certe & hoc ius consideratur in transuersalibus, vt hic dicitur. Immo quia dixit tantum descendentibus, tunc non obtinebit in trausuersalibus Quia extra illas psonas nō succedit, licet hic trāsuersales admittat. Cuius dictum non puto suum verum

nisi limitatio sit talis, q̄ excludat alios, ita q̄ constet de mēte apte cōcedētis. In dubio aūt locus erit huic cōstitutioni. qa puidet vbi deficit linea descendes. Vt ius sui, et expressius apparet in titu. consti. constitutionē. Et sic eo casu, quo locū habeat in puilegium in descendētibus. Et tñ hic pro vt debet, benigne ex gfa ipsius pncipis, etiam vbi viuitur iure francoꝝ. Vt dixit supra, in eodē regno viuentes iure francoꝝ, & cæt. Et tñ tunc erant limitatę psone succedere ex mēte iuris frācoꝝ. Multo magis puidet hic q̄ extēdatur ad trāsuersales. Et habeo q̄stionē in facto in castro salæ Nescio ad huc q̄ terminabimus, qa sum adiunctus in decisione causæ iudicibus magnæ curiæ. Maxime qa in puilegijs sunt refuata capitula regis iacobi Nō obstat dictū saccurafæ, q̄ verꝫ de mero, & pmeuo iure, etiam cōsiderat, q̄ ius francoꝝ in descēdentibus, immo optinebat, vt scripsi supra in ver. subpheudatario. Attū hodie in transuersalibus cōsideratur tale ius francoꝝ, et extenditur successio vt hic, et in .C. cōstitutionem, quantūcunq̄ sit dictum. in puilegio. Descendentibus etiā iure francoꝝ. Et sic sint limitatę psone. Qualiter hic ex dispositione, & extensione huius capituli si aliquē. quod credo saccurafam ignorasse, Quod etiam poti⁹ clemētia, & liberalitas pncipis introduxit, vt beniuolentiam, bñficium, & fauorē baronū quā distincto iure. Ad quod optime facit pragmatica frederici tertij, quæ incipit cū deuotos. ver, ñ. in addicientes, Et si interpretatione puilegioꝝ, gratiaꝝ, & cōcessionū dubitationes huiusmodi emerserint, interpretatio fiet in fauorem, & cōmoditatem eoꝝ, quoꝝ intuitu puilegia pdicta oia pcesserunt De hoc tñ vide quid sentio sup⁹ in illo cōsilio q̄ incipit, hic aduerte, quod est vij. Vide aliud numero xxi⁹. quod incipit vidi pcessum, & fm hoc optinui in quæstione in pheudo solarino, vt infra scripsi. Et intellectum huius capituli vide quod scripsi supra in cōsil. xix. incipit In quodā puilegio, & consil. xxi. quod incipit vidi processum. Et ita tamen indicauimus in causa salæ ¶ Et dum dicit CO Necdendis Innuit, & optinuit, etiam in pheudis nouis, quod expresse declarat constitutio constitutionem.

DOMINI GVILIELMI DE PERNO: VIRI PATRITII SYRACVSANI: V.I. VERISSIMI INTERPRETIS: SVPER CAPITVLO VOLENTES.

INTERPRETATIO

Capitulum Volentes Regis Frederici Tertii

VOLENTES IGITVR COMITES : BARONES : ET NOBILES Comitatus : baronias : pheudaq̄ tenentes : a curia nostra comitatibus : baroniis : & pheudis ipsis longius solito posse gaudere : & eoꝝ emergētibus : p tempe : necessitatibus : absq̄ nostroꝝ læsione iuriū subuenire : Intuitu seruitioꝝ : q̄ dñis regibus siciliæ pdecessorib⁹ nr̄is : & nobis deuotione nō modica cōtullerunt : & cōferre poterūt in futurū. cōstitutiōes diui Augusti impatoris frederici pauí nr̄i pdicti : p quas pheudoꝝ alienatiōes sunt inhibitæ corrigētes. Statuim⁹ q̄ comes : baro. nobilis : subpheudatari⁹ : qlibet pheuda tenētes a nostra curia : seu quandā p rtē pheudi : absq̄ pmissione : seu licētia celsitudinis nr̄æ pheudū suū integrū : seu quotā partē pdictā possit Pignorare : Vēdere : Donare : Permutare. Et in vltimis volūtatib⁹ relinquere : seu legare : Et quomodolibet alio alienatiōis titulo transferre : Et in vnam tantum eādēq̄ personam digniorem : vel æquedignam : seu nobilem : sicut venditor : seu alienator idenq̄ extiterit. Præter quam in ecclesiā : & ecclesiasticas personas : Dum modo de pecunia venditionis ipsius integra : decima fisco nostro soluatur. Ita tamen quod tempore venditionis pheudorum huiusmodi : maiestati nostræ liceat pro precio venditionis ipsius conuento inter contrahentes eosdem : dictum pheudum emere. Ita q̄ intra mensem vnum : a die : quo ad nostram notitiam peruenerit numerando : pheudum prædictum : vel quotam partem pro dicto precio elegerimus emere. vendenti præfato precium pheudi venditi : illico exoluatur : de dicta tamen decima precii supradicti. Et si forte infra mensem non elegerimus emere : & precium soluere : vt prædicitur : venditio valeat : & sit firma : nunquam per nostram curiam in posterum infringenda. Si vero pheudum in permutationem deuenerit : & pecunia interuenerit in permutatione prædicta.

quod de pecunia ipsa In recognitione nostri dominii in pheudo vendito: seu forsitan pmutato: decimam habeat fiscus. Et nostra maiestas ab emptore prædicto recipiat fidelitatis: & homagii: tanq̄ a barone: seu pheudatario: solitum iuramentū. Sed si alio:q̄ emptionis titulo pheudū prædictum alienari contingerit: vt p̄dicitur psona: in qua facta fuerit alienatio: infra ānum vnū numerandum a tempore alienationis ipsius nostram adeat maiestatem: et manibus nostris fidelitatis: & homagii: pro pheudo prædicto: præstet solitum iuramentum In his tñ: et quibuscunq; alienationibus rerum pheudalium: et quotæ pheudorum: seruitiis: et integris iuribus nostræ curiæ semper saluis. et pheudo ipso indiuiso: et integro perdurante.

¶ VOLENTES. Hoc .c. est regis frederici tertij, in suo libro tertio de integratione pheudorum, et incipit volentes. Quia certe in eo bene demostrauit suā gratiam, et bonā voluntatem, quā quotidie in suis litteris patefacit. Et videtur habere locū tam in pheudis nouis, q̄ antiqs. Et p̄sertim in antiqs, qa corrigit constitutiones, q̄ de antiqs loquūtur, qa indistincte, & generaliter loqtur. Et qa olim indistincte, tam in antiqs quā nouis, semp p̄ncipis consensus requirebatur. Et ex quo de illo cōsensu hic nil dicitur. Sed pmittit libere alienari Intelligūt omnes p. c. istud esse remissum q de cōsensu p̄ncipis fuerat primitus cōstitutū, & sic Intelligatur subēe semp. per hoc .c. vel verius esse remissum. ¶ Verūtñ pheudū antiquum olim non poterat alienari in p̄iudicium agnatorum, etiā habita licentia, seu cōcessione p̄ncipis. Sed pheudū nouū sic, p ea, q̄ habentur in titu. de alie. pheu. pate. et ibi p ādre. de iser. in .c. p°. Et licet videat alienatio pmissa, p hoc .c. Attñ s̄m saccurafā q fuit dñs bernardus de medico, hoc nō habet locū, qñ pheudū est ex pacto, & puidentia principis. Quia tūc videtur cōcessum, q tantūmodo illud habeant descendētes ab illo pheudatario, cui sic p̄mo loco fuit cōcessum pheudum. Et puto verissimum qa pactum vincit hanc legem. Alioqn nulla forma, neq aliquis tenor inuestituræ esset attendendus, & frustra apponeretur conditiones, & pacta in concessionibus pheudorum, si posset auctoritate huius .c. indistincte alienari. Quod esset contra omnem naturalem, & ciuilē rationem, et dicta omnium scribentium. Quia in p̄mis notant formam, et tenorem inuestituræ, & formā priuilegiorum, Atq ideo intelligunt, q procedit liberalitas huius constitutionis, qñ forma non repugnat. ¶ DICITVR aūt pheudū ex pacto, et principis puidentia, qñ est cōcessum p se, & hæredibus suis, s̄m aliquos, ad quod allegant bal. in titu. de fil. na. ex ma. ad morga. contra. Et p andre. de iser. in titu. de succ. pheu. in .§. hoc quoq. licet ibi etiam ponat q dicatur hæreditariū, sed de his dixit plenius in .c. i. an agnatus, & in titu. de ph. pheu. alie. p fre. in .§. p̄terea ducatus ¶ PHEVDVM aūt antiquum olim non poterat alienari, vt in dicto titu. de proh. pheu. alie. p fre. in p̄nc. & in consti. cōstitutionem, cū sequēti titu. de reuocatiōe pheu. in consti. regni in l°. iij°. et de illa hic facit mentionem, quā corrigit capitulū. ¶ Quid aūt operabatur cōsensus dñi late p̄sequitur andre. de iser. in titu. qui. succ. de in prin. iiij. col. in ver. ibi expremissis apparet. Et videtur q gratia huius .c. fuit concessa, & introducta p baronibus tunc viuentibus. per tex. ibi pheudaq tenentes a nostra curia. ac etiam p tex. ibi Intuitu seruitiorum quę dñis regibus siciliæ, & nobis. &cęt. Et in ver. statuimus. Ibi quibus pheuda tenentes a nostra curia. Sed dñs meus de tau. & credo verū in p̄nc. sentit q p .c. volētes nō cōceditur aliud nisi q possit pignorare, vendere, donare, pmutare. et in vltimis voluntatibus delinquere, seu legare sine licentia p̄ncipis, quod erat phibitum p constitutiones imperiales. vt in consti. p°. de iure rega. Ergo in illis casibus in qbus nō poterant alienare, cum licentia, & pmissione principis, in preiudiciū filiorum, & agnatorum non poterat p capitulum istud. ¶ Sed certe hic nihil dicit de hoc, circa cōsensum, sed libere, & indistincte pmittit. Verūtñ nō puto indistincte vbi forma, et tenor cōcessionis contradiceret, et repugnaret, vt dicitur in pheudis nouis, & antiqs. Et quod senserim in eis, dico plenissime in cōsilijs. & notis meis. ¶ Et ideo hic aliqua ponā, q̄ tūc scolastica quantum vidissem hic a p̄ncipio capituli occurrent, vt et antiqua, et noua mea motiua sciantur. Et hic ita dicebā, quod cū hoc .c. corrigat illas cōstitutiones, q̄ regrunt licentiā, et pmissionē p̄ncipis in alienatione, Et sic cōcedere videatur, qd̄ p̄ter ei9 cōsensum, alienatio fieri possit Nō aūt q alienatio valeat in p̄iudiciū agnatorum Nā de hoc nihil dicitur in p̄dictis cōstitutionibus Et ideo nō potest dici corrigi. ¶ Sed in causa dñi ioānis vallntini, cū dño gilberto talamanca, in q̄stione vicarii, cōsiliū viceregium determinauit oppositum, q hoc .c. intelligatur puidere in duob9 vz. Quod nō regratur cōsensus p̄ncipis, Et quod p̄iudicet agnatis. Quod vltimum tunc putaui falsissimū. Priuilegiū enim p̄ncipis sine iniuria iuris alterius semp debet intelligi. l. ij. ff. neqd in loco publ. & est ar. optimum in auten. de equa. do. in .§. aliud quoq circa fi. §. Et ibi glo. coll. vij. Ad hoc etiam glo. in fi. in .l. fi. ff. de consti. princi. ar. ex .§. fi. & in glo. in auten. de nō alienan. aut pmutare eccl. coll. ij. At princeps enim remouet illud, quod ab eo exigebatur, scilicet cōsensum suum, & aparet in consti. correctis. Verumtñ cū .c. corrigat cōstitutiones, quę in pheudis antiqs loquūtur, Ergo in pheudis antiqs obtinebit, & multo fortius in nouis, qa et in illis regrebatur cōsensus p̄ncipis, vt dictū est. Et noua qualitercūq cōcedatur, et sub quacunq forma possunt alienari, et in preiuditiū agnatorum, vt pbari videtur in .c. i. de alie. pheu. pat. s̄m andre. de iser. ibi, Sed in antiqs debet attendi forma, et cōcessionis, et pacti adiecti, quod si nō repugnat, nō obstat. Seruandū est .c. quantū ad pheudum nouum, qd̄ omnino nō debeat attēdi forma Erat

opinio antiquorum. quam ego reprobaui, et reprobo, vt in praecedentibus meis cōsilijs plenissime sum prosecutus, et ideo non curo hic frustra repetere.

¶ COMITATVS. licet hic de hoc exordiatur, tamē infra ponit de pheudis simpliciter, qa comitatus habent, tanq̄ datus semp iure francorum, etiam fm vsus pheudorum Et ideo pueniet ad descendentē, & primogenitū, qa ex pacto, et puidentia cōcessū, adq̄d .§. pterea ducatus, & ideo cessat hoc cōsiliū. Sed si exprsim concederet in larga forma, forte optineret iuxta fi. c.

¶ LONGIVS. haec verba cadūt in antiquo, Sed qa etiā in nouo regrebantur cōcēsus pncipis, vt quia erat concessum iure francorum. vt per andre. de iser. in preall. consti. de re. pheu. obtinebit & in nouo.

¶ NECESSITATIBVS. Nota hic rationē, et exceptionem Ideo enim concedit alienationem, vt pheudatarius possit suis necessitatibus subuenire, tunc enim nō videtur dñum contēnere vendendo, vel contrahendo, & sic magis faueri ex necessitate, q̄ ex voluntate. vt est dictū a bar. in .l. pignori in p°. col. ff. fam: he. Et ex pcedenti dicto resultare videtur effectū effectus, q empto licite legis .s. auten. emit. ergo nō debet post posse puari ab agnatis. Quia sic esset emptori, vl' aliter cōtrahens cū pheudatario legis auctoritate deceptus, quod eē nō debet, cōtra .l. meminerint .C. vnde vi. Itē qa haberet regressum de euictiōe cōtra alienantē, vl' eius heredē et sic frustatoria foret gratia, et pmissio alienationis, hoc .c. concesse. Et hoc quo ad rationem. Sed potest facile responderi, q verum est quod concedit alienationē, Sed in casu, vbi forma nō repugnat, vt dictū est in alia glo.

¶ PONIT et secundo exceptionem alienationis pheudi, sine laesione iurium legalium, Exceptio tantū praeiudicat curiae. et sic contra alios videtur concedere. ar. l. cū ptor de iudic. Si enim voluisset etiam fieri alienatio sine praeiuditio etiā agnatorum, facile fuisset ei, hic exprimere, sicut de iure suo dixit, ar. ax. l. p°. §. fin aūt .C. de ca. tollē. Exceptio enim in vno, firmam facit remanere regulam in alijs. per .§. vt aūt. in auten. de nō alie. et .l. nisi his no. ff. de legi. Aduerte qa hoc fuit, ex argumentis, q̄ alias feci disputando, Et sic hic ponā & alia, q̄ in diuersis disputationib⁹ allegaui, nō tñ q vera putē. Vñ ad hanc exceptionē responderi potest, sic, Exceptio nō est posita vt aliorum piudiciū includat. Absit enim, quod pnceps in dubio aliqd concedere intelligatur cū iactura, iniuria, et piuditio aliorum. ad haec sunt vulgaria iura d multa Sed posita est respectu sui ipsius, nō vt aliqd aliud includat, Scilicet enim simpliciter alienationem cōcessisse Cum cōcessio plene interpretatur in piuditiū concedentis, & suorum iuriū fm notata in .l. fi. ff. de consti. prin. Facile fuisset intelligere, q etiā hoc concedebat cū remissione iurium suorum, et ideo vt hoc excludat, sua iura reseruat.

¶ Verumtñ e contra, q posset fieri alienatio in piudicium agnatorum fortiter argui videt ex verbis huius .c. Ibi, ET IN VLTIMIS volūtatib⁹ relinqre, seu legare. Si enim testari potest d pheudo, ergo etiam valebit dispositio post mortē testantis, q non potest contingere sine pre iudicio agnatorum. Carebunt ergo agnati pheudo. Vel frustra concederet posse testari. Nō video responsum, nisi dicat, Quod hoc sit verum, qñ forma non repugnat, Secundum vnam sententiam, quam firmiter teneo, Vel intelligatur quo ad consensum pncipis valere, et tunc illius cōsensus dicit posse testari, qa nō regret' in testādo cōsensū pncipis Sed hec nō eēt cōcessio effectiua, & solūmodo fuiret nobis de sola remissiōe consensus pncipis. Vñ oportebat q dicat vt in sequētib⁹ aperiā, & plenius in sup' dictis cōsilijs, Circa pheuda dictū est

¶ Sed q pnceps etiā in piuditiū omniū hec cōstituere potuisset, nulli dura, & precipuis sicuta debet videri ista puisio. Nā cū pheuda sint omnia directo iure ipsius pncipis, et a sua liberalitate, et cōcessione dependāt tanq̄ iure ppria, potest legem, et ordinationē, quā vult imponere. Quia quilibet est in re ppria moderator & arbiter .l. in re mandata mandati. Ad hoc singulariter facit, q̄ glo. magistraliter scripsit in titu. de succ. nob. in pheu. & glo. q. vbi dixit, q in pheudis modum, finemq praescribere eius est, qui beneficium tribuit .l. in cōmodato .§. sicut .ff. cōmodati pheudū aūt bñficiū esse dicit tex. qui, ca. pheu. ami. Aliaq ratio ponitur in .§. antiqssimo, in pncipio libri vsuum pheudorum, p hac quoq sententia facit .d. l. fi. de const. pnc. Quia bñficium principis, q̄ latissime interptandū est Nec obstat qa debet intelligi sine iniuria, vel piuditio alterius, qa qui vtitur iure suo nemini facit iniuria. Neq enim dicitur fieri iniuria, si tibi nolo dare rē meā, Vel dem sub conditione, vel modo, & male iniuriam vocant finem liberalitatis.

¶ Itē qa indistincte, et generaliter loqtur hoc .c. cōcedens alienationem posse fieri

¶ Et subdit NVNQVAM. per curiam nostram infringi. Ergo nō debet reuocatio audiri

¶ Item qa, vt dictū est, datio pheudi pcedit ex munificentia principis, & seruitijs subditorum, Et sic p hoc .c. pnceps voluit magis deligere eos, qbus pheudū cōcessit, quā eorum filios, quorum aut nulla sunt, aut no erūt, & sic respectu viuentium pheudatariorum est introductū, vt voluit egregie dñs meus de tau. et respectu pseruntium ad filios peruenire Cum illorum respectu pncipis .i. ad principem relato nulla erant merita, vel seruitia, Et sic in eorum patrū pncipaliter concessa fauore. Et id debet attendi, quod pncipaliter agitur vt dicit bar. in simili in .l. certi conditio .§. p°. ff. si cer. per. et bal. in .l. fi. C. de fidei cō. Nam a pncipio nulla erat concessio in pheudis vt not. glo. in dicta cōsti. vt de successiōibus, & psequitur tex. in princ. libri. pheudorum in .§. & qa vidimus Et ideo ni mirum si res de facili reddit ad pristinum statū, Ad suā pmordialē naturā. repetit q°q pprius recursus, redituq suo singula gaudent. Facit in iure nostro .l. si vnus .§. pactus .ff. de pac. & .l. fi testamen. ff. de testam. Facit quia dando hanc patribus potestatem alienandi, filij necessitatem quandā habent pstandi patribus maiorem obedientiā, & dilectionem. Nec est psumendū quod velint filios sine causa pheudorum successione alienando priuare Et potius succurri necessitatibus patruum, q pheuda meruerūt, quā filiorum successioni. Cōtemplatione qdem patruum voluit ad filios puenire Prima ergo causa est patrū, sine velint plus solito gaudere, & sic libera voluntate frui, siue necessitatibus suis succursum ire. Et sic siue velint, siue necessitentur, mos ei gerendus est, auctoritate praesentis capituli. Sic & patribus necessitate potestatē antiqua iura permiserunt. Quia nō nisi iustissima inter-

niente causa sunt filii nocituri. C. de pa. po. l. fi. Et ideo ni mirum si fiet alienatio in preiudiciũ agnatorum p hoc capitulũ. Sunt ex argumentis, q̃ allegaui in facto disputando defendens hanc partẽ, q̃ verissima videtur mihi recte, ac sane intellecta, quia ab initio ipso fit nouo pheudatario pheudi ipsa concessio sic enim loquitur ola pcedentia argumenta, q ipsa cõcessione potest que velit princeps pacta, conditiones, & leges apponere, Et ipse pheudatarius quatenus tangit ius filiorum, vel fit mentio de filiis nõ astringitur, sed potest libere nõ obstante concessione facta sibi & filiis suis, alienare. Illa enim forma nõ aprehendit, nec limitat patrem. secus aũt vbi esset adiecta forma, vt viuatur iure frãcorum. illa enim et nouum, et veterem pheudatarium apprehendit, et stringit, et obligat Vt ipse hoc primus inueni p rationes, quas amplissime prosequor in consiliis ante scriptis. ¶ Vbi aũt esset simpliciter facta mẽtio agnatorum, filiorum, vel heredũ suorum, & si addatur de suo corpore legitime descendentiũ, Hec forma, vt dixi, nec stringit, nec obligat ipsum primũ, & nouũ pheudatariũ ita nouiter inuestitũ, quin possit etiã in extraneum disponere iuxta gratiã, & concessionem psentis. c. Sed vbi hic pmus hoc non fecit, & transiuit pheudum ad filios, & in eorum psonis effectũ est antiquũ, & paternũ, nõ possunt hi filii a forma recedere, a qua pater non recessit, & potuisset vtique recedere si voluisset, qa forma nõ repugnasset, p ea, q̃ plenius supra modo dixi, que tñ in filiis ipsa repugnat, Nec obstat hoc. c. quia non loquitur in datione pheudorum. i. quod hoc habeat locum cũ dantur pheuda, qa tunc verũ est, vt modo dictum est, in psona noui pheudatarii, sed loquitur post cõcessionem pheudorum, vt possint illa a qbuscũque pheudatariis alienari, Quod intelligendũ est vbi forma non repugnat. Et inter formas etiã est facienda vis maxima, Quod hic amplius nõ extendo, quia plenius in consiliis dictum est. Et infra forsan aliquid collocabo

¶ ÆQVEDIGNAM. Hoc videt tractũ ex. l. si inter. ver. I pheu. tñ. i titu. d leg. cor. d q° 'p intelligẽtia vide bal. in. l. ii. C. si de mo. posse. & ibi d materia phe.

¶ PRÆTERQVAM IN ECCLE. Vide bar. in. l. filius. §. diuus in. ii. & iii. q. de leg. p°.

¶ FISCO NOSTRO. Scilicet a vẽditore, ergo si donat nil soluit, de aliis cõtractibus nil innouat, sed supra dixi alienatore Et cõfirmat infra clarius ibi, si vero pheu. in per.

¶ NOTITIAM. Id est q nũciabit vẽditor, qui fisco decimam soluere tenetur Nec præfigitur ad hoc sibi tempus aliquod.

¶ DECIMA PRETII. Si dñs vendit, aliter si vẽditio fit p curiã, qa fit necessaria pro debito. Credo hoc nõ obtinere, ne fiat piudiciũ creditori. Curia tñ vẽdit iure dbitoris, ar. l. si pdiũ, &. l. si ob. cã in si. C. d eui.

¶ PER NOSTRAM CVRIAM. Nota hic p nostram curiã Ergo p alios, puta agnatos posset infringi. Vel p curiam vult nõ infringi. Sed si p alios Vt sunt agnati, est dubium pp formã pheudi, an repugnet alienationi, an non. posset etiam intelligi ad hoc vitandũ, quod dicitur p nostrã curiam, id est, q omnis iustitia fiat in curia, & q̃libet a nobis fit, q denegabitur curiæ volenti infringere, id est, iudiciũ, & sic non audietur. Sed prima verior.

¶ SOLITVM IVRAMENTVM. Quod debet pstare infra annũ, diem, vel mensem, iuxta vsus pheudorum, post petitã inuestiturã. Sed an tale iuramentum pstari posset p pcuratorẽ arguit ãdre. de iser. in. c. i. in titu. qui. temp. mi. circa iii. col. ver. sed an. tunc.

¶ INDIVISO, pro quo vide. §. pterea iu. l. imperialem in titu. de proh. pheu. alie. p fre. Nã pheuda recipiebant diuisionem vt ibi exceptis quibusdam vt infra. not. Et hoc etiã scripsit dominus meus raphael fulgosius in. l. siue. §. tam diu. in iii°. carta. ff. de cõdic. fur. Et inde quodam dictum domini flor. in. l. si seruus seruum. §. si seruus. ff. ad leg. aquil.

¶ INTEGRO & cæt. Ibi in finalibus verbis capituli. Et ex hoc datur intelligi sm interpretationẽ aliquorum q pheudũ debet puenire ad vnũ, & ita supradixerat & in vnã eandemque psonam. Ergo ad pmogenitũ, tanq̃ ad digniorẽ, qa maior ar. l. si que sunt cautiones. ff. fami. haer. & l. si. ff. de fi. instru. Sicque in hoc regno, licet cõmuni iure, viuaẽ iure longobardo, vt in consti. puritatẽ. Tñ in pheudis est ius medium, vt hic patet. ¶ Et ex verbis istis in fine huius. c. deprehendimus quod locũ habet etiã abintestato, Et ita audiui ab illis antiquis iudicibus magne curię, q ita iudicauerunt, & interpretari hoc. c. vt est dictũ in princ. huius glo. Et intellige q ita venit demũ ad pmogenitũ, si morit pheudatari' abintestato. Si aũt aliter disposuisset, posset etiã in extraneã psonam, dũ modo sit æquedigna, vt dicit littera, quod semp intelligi posse, nõ repugnãte forma. ¶ Quid aũt sit ius medium succedendi in pheudis p hoc. c. ita declaro Nam nõ mere viuimus iure longobardo, qa succederent æqualiter omnes, & omniũ eque esset pheudũ, & ad hoc alleg. c. i. in titu. de succ. pheu. in princ. Non etiã iure francorum, quia illud est ius singulare, & non obtinet nisi vbi sit forma cõcessionis. ad quod est constitutio vt de successionib' in fi. pnc. in consti. regni, & sic omni casu ad primogenitũ tantũ ptineret, Item qñ cõceditur hoc a principe quod viuatur iure francorum, ligat etiam nouũ pheudatariũ. Sed qñ succeditur abintestato, est presumptio iuris francorum respectu defuncti, & ista sunt in consiliis declarata. ¶ Sed est inter hęc duo iura, medium ius, quod introducitur ex hoc. c. scilicet vt pheudũ integrũ, & indiuisum remaneat, et sic apud vnũ, et certus respondeat de fructibus æqualiter, omnibus puidendo, vel filiabus dabit. i. sororib' suis, quatenus est dos de paragio, seu. vitã, & militiam fratribus minoribus natu, Sed hoc est verũ, vbi viuitur iure francorum, aliter æquales sunt cũ pmogenito, licet dignitas pmogenituræ seruiret in possidendo, & distribuendo iura, & red ditus, Secundũ iura constitutionũ pheudum remanebit indiuisum, et integrũ, et in potestate vnius, et sm interpretationẽ antiquorum, pmogeniti, tanq̃ dignioris, Et ita habet cõsuetudo generalis in regno, vt pmogenitus ipse abintestato solus succedat ad pheudum.

¶ Quod aũt statuitur q alienatio fiat in equedignam vel digniorem psonam, Hoc est ne deterior fiat pncipis conditio sed qd si princeps concedat alicui suũ ius directum, id est, ipsum suũ directum dominiũ, q proscul dubio nõ est equedignus, an possit? Videtur, q sic, qa princeps de inhabili facit habilem. arg. ff. de re iu. d. l. quidã cõsulebant ad quod not. p ang. C. de crimi. sacre. l. ii.

ſacre. l. ij. Et idem voluit alibi andre. de iſer. in titu. de cont. inter pa.c.i. circa fi.ꝗ. col. in ver. in regno ſiciliȩ nō habent locū & cæt. Sed huic diffinitioni videtur obſtare primū hic tex. quia æqualitas eſt ſeruanda inter dn̄um, et vaſſallum, et de puncta obſtare videtur vehemēter .c. ſi inter. in titu. de leg. cor. Vbi nec dn̄s poteſt transferre directū dominiū inferiori, niſi de cōſenſu vaſſallorꝝ. et Cy. plene q̄ſtionem examinat. C. de noua .l. pª. ¶Item circa hoc .c. ſingulariter eſt notandū, Quod licet in talibus pheudorꝝ alienationibꝰ nō vedeatur neceſſaria cōfirmatio ꝓncipis. vel cōſenſus eius Tn̄ eius cōfirmatio, quo ad aliud videtur neceſſaria, vt ꝓnceps videatur habilitare ꝑſonam, in quā fit alienatio, Vt cenſeatur ęquedigna, vt etiam accipiat iuramentū fidelitatis ab emptore ꝑ vt exigitur in hoc .c. & vt appareat ꝙ notitiam habuit de venditione, & alienatiōe pheudi, & noluiſſet emere, ꝑ decima pte pœcȩ & cęt. et vt habeat ius decimȩ Ex his eſt neceſſaria ſciētia venditionis. Quod not. qd̄ aliq incauti de his nō curāt. Diſcutiamꝰ modo aliqua ad materiā pheudalē ptinētia, vt videaē hoc .c. bn̄ dotatū, Et in tex. ibi

¶PRÆTER QVAM IN ECCLESIAS Facio dubitationē quid in monaſterijs? Nā appellatiōe eccleſiarꝝ monaſteria non continentur. c. grand. de ſup. nega. præla. li°. vi° in glo. monaſteriorꝝ. Et videtur idem ꝓp eandē rationē. Ad quod facit quod idē fredericus tertius ſtatuit contra eccleſias in illa pragmatica. ſic ſumus, quam poſuit in .ij°. li°.

¶Item q̄ritur qn̄ pheudū venditur, an venditor pheudi teneatur ad ſeruitiū tractat ādre. de iſer. in titu. q̄ ſit ꝓma.ca.be.a.§. ſed nec eſt alia ver. verū aūt vaſſallus.

¶Sed an emptor teneatur ad releuium, & quis teneatur, & ibi plene circa releuium, Et vide per eundē andre. in titu. per quos fit inue .§. ſed & res ver. ſed tunc quęritur, ſupradictus vſq; ad finem.

¶Item notat idē andre. ſm hoſti. quod illud dicitur pheudū antiquū, quod fuit alias datū. Et ſumitur antiquitas ſi ſemel datum fuit ꝑ ꝓdeceſſorem, vt not. in pª Rubri. li°. pheudorꝝ. Sed durū videtur dicere cōtra.c. & in .c. parte. ver. hoc ius & cęt. Tractat qn̄ rectores eccleſiarꝝ poſſunt dare in pheudū. Et ibi ꝓbat, quod triginta ānis acquiratur vaſſallus, notat hoc bar. in .l. litibus .C. de agri. & con. li°. xi°.

¶De pheudo ex pacto, et prouidentia tradit. et de pheudo hęreditario in titu. qui ſucc. te. circa fi. et in fi. et in titu. an agnatus .c. i.

¶Quę aūt dicātur pheuda plana, & de tabula, dic ſm ādre. de iſer. in pª. rubri. li. pheu. ibi cōſti. regni ſiciliȩ.

¶Et an cōfirmans videtur donare, ꝑ andre. de iſer. in titu. q ſucc. te. in. v. col. Alij dicūt nō irrationabiliter

¶Item iura vaſſallagij præſcribuntur triginta ānis no. andre. de iſer. in pª. Rubri. pheudorꝝ. in .ij. col. Vide Cy. in . l . comperit de præſcrip. an qui ſentit contra.

¶Licet pheudū olim non poterat alienari, poterat in dotem dari, eo modo, quo ille habeat, nec regrebatur cōſenſus ex parte viri in donatione ꝓp nuptias Ita ſingulariter ſcribit andre. de iſer. in titu. q ſucc. te. in 4. col. in ver. ex premiſſis apparet. Et in ijª. col. dicit qd̄ ſi dn̄s pheudis cōſentit alienationi pheudi ſimpliciter, videtur renunciare iuri vaſſallagij, & ſeruitij, ſi nō dicit ſaluo iure ſeruitij, & vaſſallagij. Quod facit ad id quod dixi ſupra in glo. ſuꝑ verbo neceſſitatibus.

¶Itē aliqn̄ pheudatarius æqꝑatur emphitheotę, vt in titu. de contro. inue. xi°. coll. in ver. Ibi. nō ſoluit quæſtionem. Sed andre. de iſer. dixit etiam aliquid in titu. quo. tem. mi.

¶Poſtremo vt omnē materiā huius .c. vtiliter cōcludamus, & qd tandē teneo ſit in aperto Dico ꝙ generaliter teneo hoc .c. volentes locū habere ſiue ſit pheudū antiquū, ſiue nouū indifferenter in vtroq;, & loqui tantū in diſpoſitione expreſſa tam inter viuos, quā in vltima voluntate. Vt poſſit regulariter q̄libet pheudatarius vel, & diſponere de pheudo vt vult, aperte ſe ipſum declarando. ¶Hoc capitulū fallit dupliciter, primo niſi obſtet forma conceſſionis pheudi, vt qa ſit cōceſſum illi, et hæredibꝰ, et ſucceſſoribus, vel filijs de legitimo corpore, qa nō poteſt in extraneam ꝑſonam diſponere, qa receſſeret a ꝓuidentia ꝓncipis, & forma ſuȩ cōceſſionis. Nā tunc ſi alienaret in extraneū fieret duplex error, ſeu iniuria Primo cōcedenti, qa contra eius formam, et ſuā cōceſſionem alienaſſet, et ideo nō exiſtentibus filijs fiſcus reuocaret, ſm tn̄ antiqua iura, et cōmunia pheudorꝝ. Secūdo ipſis filijs, ſi extent, et tunc hoc credo ꝓferri fiſco, ſi extant, & reuocant. Sed dubiū eſt an in vita alienantis, vel demum poſt eius mortē Et in cōſilijs meis plene dictū eſt. Sed tunc bn̄ poſſe diſponere, inter liberos vt vult, & ſic diuidere ꝑ quotas tn̄ vel vni filiorꝝ dare, alteri nō, ex quo hoc patitur forme cōceſſionis pheudi. ¶Secūdo fallit Niſi etiā eſſet additū in cōceſſione, ita ꝙ viuatur iure francorꝝ, qa tunc ad primogenitum ōnino debet ꝑuenire, etiam ſi eſſet pheudū nouū, vt eſt a me plene dictum, & probatum in meis conſilijs. Ita quod concludendo habes, ꝙ ſemꝑ habet locum diſpoſitio huius capituli volentes, niſi forma conceſſione data repugnet.

¶Vbi aūt eſſet conceſſum pheudū tibi, & hęredibus imꝑpetuū, vl' tibi, & ſucceſſoribꝰ tuis poſſet relinquere cui velit, et filiū ꝓterire, et extraneo ꝓuidere, et qdcunq; onus addere, et grauare ſucceſſorem, vel hæredem extraneū, ſicut in burgēſaticis poſſet Et etiā in re hęredis, vt .l. cū a matre, C. de rei. ven. Sed cū nomē hæredis in materia pheudali, ꝑ filijs intelligatur, & ſic ꝑ hęrede ſanginis. Ergo idē erit dicere hoc caſu, ſicut in ꝓcedenti, ac ſi dixiſſet de tuo corpore legitime deſcendētibus, vt ꝑ bar. in .l. gallus .§. etiā .ff. de libe. & poſt. Vnde putabam. ꝙ verbū imꝑpetuum oparetur differentiā, et intelligi faciat, et porrigi ad extraneos. Et ſic hoc caſu haberet locū hoc .c. Secus ſi ſimpliciter dixiſſet tibi, & hæredibus, ſimpliciter, quaſi verbū hæredibus ꝑ filijs in pheudis intelligendum eſſet. Sed verbū imꝑpetuum nō alterat naturā verbi hęredis, ſed tantummodo tempus ſignificat, vt ſingulariter ſcribit bal. in .l. etiam .ff. ſolu. matr. Sed certe etiā ſi nō diceretur imꝑpetuum, ſed ſimpliciter tibi, & hæredibus hoc verbū extraneos etiā conplecteretur Et hoc praticat diſpoſitio huius .c. nō tam ſimpliciter ex ſe, quā ex viſione cæterorꝝ ꝓuilegiorꝝ, eiuſdem regis frederici vbi hoc demoſtrat, & declarat, vt verbū hoc etiam extraneos cōprehendat, ꝑ ut manifeſto apparuit in priuilegijs graſuliari. Et etiā innuit ex hoc .c. dū ſimpliciter dicitur pheudatariū quemlibet poſſe de pheudis diſponere, & ea quoquo alienationis titulo transferre,

quod eſſe verum palam eſt, vbi forma priuilegiorum & conceſſionis pheudi nõ repugnet. Sed vbi dicit tibi et heredibus, ſi extraneũ facit ſucceſſorem, vel hæredẽ in pheudo forma nõ repugnat, Quia poteſt verbum heredibus ex ſui lata ſignificatione etiã heredẽ extraneũ cõprehendere Et ſic hoc ꝓſtet nobis hoc capitulũ vt licet in pheudis verbũ heres pro filijs, & ſanguinis heredibus intelligatur, hoc ex liberalitate, et benigna diſpoſitione huius .c. quod vult quemlibet pheudatariũ poſſe de pheudo diſponere (et hoc ſit) non repugnante forma. Et hoc caſu accipiendo in generali ſua ſignificatione verbũ hæres formę non repugnat, ſi in extraneũ diſponeret. Ergo auctoritate huius . c. poterit diſponere. Et iſta eſt hodie omniũ firma opinio, & ſecundũ eam ſepius iudicatum, et ita recte in cauſa vicari apparet fuiſſe determinatũ. Et ſic videtis ꝙ quod eſt cõceſſum ex pacto, et ꝑncipis ꝓuidentia, vel adiectum eſt, ꝙ viuat iure francoꝝ, cũ ſit expreſſa, certa, et clara forma, ab illa non eſt recedendum, et diſpoſitio pheudatarij in contrariũ nõ valebit Si eatenus valebit, quatenus poſſet cũ forma tranſire, prędicto enim caſu ſuccedens agnatus, qui eſt vocatus ad pheudũ in ipſa conceſſione pheudi, ex forma data habet conſeruare pheudũ iure ꝓpio ex dato, et ꝓuidentia ꝑncipis, quę non poteſt pretermitti, Et ſic non recipit ſimpliciter beneficio teſtatoris. Et ideo ad pheudum venit recta via illo deficiente, Et illud accipit cum beneficio inuẽtarij. habes hoc ſm tradida. per dñum ãdre. de iſer. in titu. an agnatus .c.p°. Et hęc õnia clarius ꝓſequor in cõſilijs meis, Sed ad intelligentiã huius.c. ſufficiãt.

DOMINI GVILIELMI DE PERNO, V.I. VERISSIMI INTERPRETIS, SVPER ALIQVIBVS PRAGMATICIS, ET PRIVILEGIIS INTERPRETATIO.

Pragmatica Regis Martini.

CONSILIARII: FAMILIARES ET FIDELES NOSTRI: NVPER aſſertione querela culucii de tropea de leontino familiaris: fidelis noſtri ꝑcipit noſtra maieſtas Quod cũ nobilis bartholomæa de alagona: vel alius nomine ſui: ſup quodã tenimẽto domoꝝ ſito in eadẽ terra leontini in quarterio caſtelli noui qđ poſſidetur ad ꝑſens p culuciũ ipſum: Seu p viã conceſſiõis. ſeu alienationis ſibi factæ dudũ p ſereniſſimũ dñum regẽ aragonũ genitorẽ nrum precarũ. dũ in hoc regno ſiciliæ reſideret: & noſtrã maieſtatẽ: ꝑut in priuilegiis p dictũ dñum genitorẽ noſtrũ: & nos: de his eidẽ culucio factis clare liquet: contra eundẽ culuciũ intẽdat cauſare: ſeu facere q̃ſtionem: voſq; ad petitionẽ nobilis ꝑfate coram vobis: in veſtro iuditio dictũ culucium citare feciſtis. Propter quod volentes ſup his vobis: & vnicuiq; veſtrũ id: quod eſt intẽtionis: noſtriq; ꝓpoſiti patere Fidelitatis veſtræ: veſtrũq; cuiuslibet diſtricte mandamus quatenus ſup his: cæteriſq; ſimilib⁹. & reb⁹: boniſq; a rebelliũ noſtroꝝ manibus. & ꝓdictoꝝ p eũdem dñum genitorẽ noſtrũ: ſiue nos inde ablatis Noſtriſq; fidelib⁹: & ꝑcipue dicto culucio: vel p viam cõceſſionis: vel alienationis: ſeu quocũq; modo cõceſſis: Et ꝑcipue dicto tenimẽto domoꝝ ad petitionẽ dictæ nobilis bartholomeæ: vel alterius nomine ſuo velitis cõtra fideles noſtros: & ꝑcipue dictũ culutiũ: Quib⁹: vt præmittit: eadem bona fuerint cõceſſa q̃ſtionem cauſare: ſiue dimandam ſup eiſdẽ bonis audiendã præſtare nolitis: Vel lites huiuſmodi tales admittere Cũ ſic ſcienter: & expreſſe mãdamus: & velimus. Data leontini xv. octobris primæ Inditionis Anno dñi .M.cccc.vii. Rex Martinus: ſupſcriptio. locũtenenti & iudicib⁹ magnæ noſtræ curiæ: conſiliariis: familiaribus: & fidelibus noſtris. Regiſtrata in cancella. Penes protonotariũ. Præſentata cataniæ viceſimo octobris primæ inditionis.

¶ SIMILIBVS. Propter hoc iſta littera eſt habita pro, & pragamatica generali p .l.fi. C, de leg. Et ita pronunciatũ fuit in conſilio viceregio, et cõcluſum a iudicibus magnæ curiæ me tunc pręſente. Quod ita ſemp fuit habita ꝑ lege, et eſt in viridi obſeruantia, et ſemper ſecundum hanc fuit iudicatum.

¶ MANIBVS. Quę ſint tñ rebelliũ nõ aſit apparet, ea detenta, vel poſſeſſa, vt pura pignorata, vel depoſitata, Quia pp hoc nõ debet iuri alterius pręiudicari per ea, quę ſtatuta fuere in parlamento generali apud ſyracuſas, Sed in conſilio viceregũ eo tempore, quo, eram aduocatus audiui a iudicibus magnę curię quod indiſtincte adiu eſt intellecta, Et qualitercun. ꝑ hæc bona reperiantur in poſſe rebellium, licet vere ſint alterius, ſi tñ ea data ſint. vel alienata a principe noſtro Martino, vel Martino patre, ꝙ verus dominus, Nõ ſit

ius petendi. Licet ego satis dubitauerim & intelligebã hic. A MANIBVS. i. potestate, et potestate. i. dominio et sic tñ loqui in rebus, quarũ dominiũ esset rebelliũ. Iudices ipsi dicebãt q intellecta extitit, & iudicata generaliter, et indistincte, Et sufficere tria extrema impleri. ¶ Primum. q fuerit concessio facta, et appareat priuilegium, & scriptura principis, aliter nõ impediretur litis ingressus, licet possit aliter concessio probari. ¶Secundũ q fuerit in posse rebellis qualitercunq; etiam sola detentatione facti ¶ Et denique tertiũ q sit concessa fidelibus, & hęc de cõcessis a rege martino. Alia est de concessis a rege martino. Alia est de concessis a quibuscunq; alijs regibus, et qualitercunq;, & multũ late. Et illa est quę incipit Martinus satis cõstat esse notorium. Et illã primã dicebant iudices non esse in viridi obseruantia, quia multũ exorbitabat a iure & inducebat praeiuditiũ iuris alieni. Sed sequens, quae etiã incipit. satis constat, est nõ tam generalis, nec in tantũ deuians a iure, et illa iccirco obseruatur. ¶ Dicebã tñc cõtra hanc interpretationẽ, q pnceps nõ potest plus transferre, q̃ habeat. Sed ius, quod habet in rebelles, & eorũ bona, est pp delictũ rebellionis. Bona, q̃ nõ sunt rebelliũ, nõ debent fisco, Ergo nullũ ius cõcedit rex in alienis, & q̃ sunt fideliũ, licet sint in posse rebelliũ. Et etiã si essent rebelliũ p tempe, & ẽent subiecta restitutioni substitutione, vel alio modo, vt p tẽpore, quo debent esse rebelliũ, sint fisci, p alio tempore sint substitutorũ p. l. statius. §. cornelio. ff. de iure fisci. Iudices asserebant dubitare sup his. Sed tñ iudicatũ fuisset contrariũ, q hęc littera generaliter, & indistincte intelligatur, qualitercũq; reperiantur in posse rebelliũ, vt dictũ est, irreuocabiliter sint concessionario pncipis Praesertim qa hodie si aliter acciperetur, infinitae cõcessiones horũ regaliũ reuocarent. Aduerte tñ q haec pragmatica. & illa, satis constat, q̃ fuerunt additę a rege martino, sunt specialiter ad hoc, vt impediatur litis ingressus. Sed quo ad merita causę, si sunt cõcessiones factę ab alijs regib⁹ de bonis rebelliũ, puto admitti q̃stionẽ. Sed poterit petentibus apponi, q si sint filij omnino nõ succedãt. Si vero alij agnati, nec etiã illi infra tertiũ gradũ a quarto gradu. sic vt videtur tex. in. c. si vassallus culpã. in titu. si de phen. cont. fu. vbi vide omnino bal. Et ideo illa dubitatio, q̃ sit in. c. vassalli si vas. pheu. priue. pheu. datario delinquẽte ad quẽ ptineat ad agnatos, vel dñum. Intelligam eo casu, quo ad agnatos veniat, si sunt in quarto gradu, nõ in pximiori. vel strictiori gradu. Nec obstat pragmatica si aliquẽ. qa loqtur qñ pheudatari⁹ moritur fidelis, & abintestato sine liberis, non aũt rebellis. Et q hodie omnes agnati excludant a successiõe rebellis in crimine lęsę maiestatis, Et q non sit necessaria sententia et cęt. Vide infra, constitutionem eiusdem regis martini, q̃ incipit Et qa inter alia, quae sequitur. Quae qdẽ remouet omnia dubia, q̃ in his alibi fuerunt a doctoribus mota. Et specialiter. dico, q. dicitur in. l. si. in glo. si. si bñ memini de reuocan. do. Atq; ideo non inepte, statim, post hanc, illam subijcio.

¶ Nota hic, qa nouiter venit littera serenissimi pncipis nostri Regis alfonsi p nobili ioanne de alagona, cõtra franciscũ saluagiũ Quę vult, q hęc littera regis martini, transeat, q° ad bona, q̃ fuerunt rebellium, nõ aũt fidelium, licet fuissent vel essent repta in posse rebelliũ Et est littera iustissima, & pncipis sanctissimi. Et sic reducimur ad id, qd dicebã in supioribus esse verũ de iure. Littera tñ hęc ponit in contentione.

PRAGMATICA REGIS MARTINI

ET quia inter alia dubia in dicta causa facta: fuerit dubitatum An agnati: vel alii consanguinei alicuius vassalli nostri in crimine laesae maiestatis admitti debeãt ad successionẽ bonorũ pheudaliũ dicti vassalli pditoris. Ne sup ipso dubio alia in futurũ oriatr dubitatio ad aeternã rei memoriam cũ plena: & solenni deliberatione dictorũ nostrorũ assessorũ: & omniũ singulorũ iudicũ praedictorũ. Tenore praesentiũ declaramus omnes agnatos: & cognatos vtriusq; sexus exclusos fore: & excludimus ab omni successione quorumcunq; rebelliũ: & proditorũ regiae maiestatis p̃sentiũ: & futurorũ: Siue fuerit pheudũ Antiquũ: Auitũ: aut Nouũ: aut alterius cuiuscunq; conditionis: seu naturae. Et quod in notoriis rebellibus facti permanentis sententia nõ sit necessaria. Immo ipso facto: & sine aliqua sentẽtia bona ei⁹ possit occupari: & ad manus nostras reduci. Et p nos aliis cõcedi: et tanq̃ de rebus nostris: et fisci nostri disponi et ordinari Cum etiã et sic hactenus fuerit assuetũ fieri in toto dicto regno siciliae. Quam declaramus pro lege: & eam mandamus in toto dicto regno inuiolabiliter obseruari.

¶ Et sic sunt correcta iura libri pheudorum in titu. si vass. pheu. princ. c. i. & . c. vass. culpam. si de pheu. cont. fu. quatenus loquantur de culpa in dñum commissa in crimine laesae maiestatis. Et ar. glo. tam, in l. si. C. de re. do. q̃ in. l. omnino. C. de inoffi. testa. Et dicta bar. in. l. in°. ff. de interdictis.

¶ ET QVIA. ET haec est etiã regis martini. Et hęc pars extracta extitit a sententia lata contra dominã antoniam vxorem magistri nicolai carta. lata anno domini. M. cccLxxxxv. quinte inditionis.

¶ LÆSÆ MAIESTATIS. An in hoc crimine, et hęreseos bona applicentur, et acquirantur fisco ipso iure, vel sit necessaria sentẽtia iure ciuili. Tradit bar. in. l. impf. ff. de iure. fi. Habes p ãdre. de iser. in titu. de vas. decre. eo. circa fi. i. col. vide bal. in. l. q̃ se pris. C. vñ. li. in ij°. car. i ver. & collige ar. fm odof.

¶ PHEVDALIVM. Et quia mentionem de agnatis, adde q de pheudo paterno, & átiquo intelligatur. Sed hic frustra de hoc qritur, qa infra declarat hoc optinere in quocunq pheudo, siue antiquo, siue nouo sed si hic nõ fuisset additum nõ fuisset interpretatum de paterno, sicut in simili arguit bal. in .c. si vassa. culpam. si de pheu. cont. fu. Sed an excludatur substitutus. vide .l. statius .§. fi. ff. de iure fi.
¶ COGNATOS. hic est contradictũ .d. ãdre. de iser. in cõsti. vt de successionib⁹ circa pnc. sup ver. vl ab alijs, & de vas. de cre. c. i. ver. sed hec q̃stio, & bñ vide infra remissa. vide .q. an viro cõmittente feloniam apiat pheudũ dotale p eundẽ ãdre. de iser. in titu. d ca. cor. c. i. ad fi. vide tex. in titu. si vas. pheu. priue. c. i.
¶ EXCLVSOS FORE. cõtra dictũ ãdre. de iser. in titu. de his, q pheu. da. po. in q⁰. pte. in ver. sed. alij idẽ.
¶ SEV NATVRÆ. Vtrum aũt agnati, & cognati, erant exclusi p felloniã, vel crimẽ læsæ maiestatis cõmissum p dñum pheudi? Vide andre. de iser. in titu. de his, q pheu. da. po. in q⁰. carta. in ver. sed alij idẽ dicũt & ibi fiũt remissa. vide bar. in .l. i. ff. d interd et.
¶ INNOTORIIS. Sed qd de iure, an notorijs rebellibus auferat fiscus bona, sine sentẽtia? Vide andre. de iser. in titu. q⁰ tem. mi. §. sancimus circa pnc.
¶ NECESSARIA. vide bar. ff. de iure fi. l. impf. Vbi tenet q sit necessaria sententia, licet nõ loqtur in notorijs rebellibus, sed in reis criminis lesę maiestatis Item ibi in bonis burgensaticis, hic in bonis pheudalibus, vt supra in princ. declarauit. In quibus dominus habet directũ, & pheudatarius vtile. Quod ius est quasi temere et de facili perditur, et cõsolidat directo pp felloniam. Et ideo non est necessaria sententia. Fmea, quæ singulariter tradit andre. de iser. in titu. quo tem. mi. circa .i. col. in ver. sed si hoc verum esset.

PRAGMATICA REGIS MARTINI

CONTINVA a la nostra audientia puinne q̃relosa demostratione: che molti nostri subditi siciliani sonno vexati in li giudicij plite: & q̃stione ãtique Dili quali alcuni nõ siponno bẽ defendere: che perdero loro priuilegij: documẽti: & scripture: et etiã testimonii in li turbini del guerre: et mortalitate passate. Alcuni remanendo orphani: seu pupilli. & altri li quali hanno titulo: et causa di altro: nõ sanno le ppie: et valide defensiõe: et cussi per vetustate di tẽpo: poi di molti affanni: lite: et dispese: et che sonno lacerati in li giuditii per ignorãtia di defensione: pdino le q̃stione: sup quo volendo cum benigna puisione dare termino debito ale q̃stione di nostri subditi Et essendo potissime certa la nr̃a excellẽtia che in anzi lo nostro felici aduẽto in lo regno pdicto fu per spatio di anni xv. cõtinui: et piu tranqllo: et quieto stato in sicilia: in lo qual ciaschiduno potti vsare sua raxone: et cõsequitare suo dritto: Et puro in li castelli: et vndi forsi la potẽtia di potire occupare repugnaua la executiõe potiano pstare: et far li altri atti ordinati dala raxone. Prouidimo: & p la pñte cõstitutione ordinamo cũ cõsiglo: et cõsensu di li reuerendi prælati: et notabil conti: et baroni: et xvi. dele vniuersitate del regno prædito: che omni pscriptiõe sia finita p spatio di anni xxx. Itaq omni raxone omni actiõe de qualunq causa sia tãto beni pheudali: quanto burgẽsatici: Dili quali: et p li quali di xxx. anni za nulla sia stata liti legitime cõtestata: ne fatta pstatione secundo e di raxone: etiã si sia actione psonale: et ancora ypotecaria p lo edicto dela pñte cõstitutione in tutto summota. Et nulla dele cause pditte di xxx. anni vltra sia audita in alcun giuditio. Le altre tamen pscriptione di .x. anni: in xx. anni: restino in lo firmamẽto secundo la disposicion dela raxon cõmune. Et q̃sta pñte constitutione: volemo che habia loco Et sic deo propitio imperpetuum in lo regno nostro di sicilia.

¶ Hęc pragmatica tracta est ex cõstitutione Consuetud. nem in titu. de præscrip. li⁰ q⁰. consti. & videtur fundari in psũptiõe benefi. per tantum tempus per not. similiter per bar. in .l. fi. ad finem. C. vnde vi.
¶ CONTINVA. et hanc cõstitutionem a rege nostro martino editam esse constat, super pscriptiõe triginta annoꝝ. Et dotabimus eam de his, q̃ pertinent ad materiã pscriptionis. Et primo notandum quod p pscriptionẽ tollitur tantũ obligatio ciuilis, remanente naturali. Ita scriptũ relĩqt bar. per gui. de cuneo in .l. cum quis in vij. col. ad fi. C. de iuris, & fac. igno. bal. etiã ibi tractat in viij. col. in ver. quantũ exemplũ de naturali sola. An aũt in corporalia. pscribantur. vide bar. nostrum in longa .ff. de mor. infe. Et ibi dicit q vbi qs habet rẽ cũ puilegio, q nõ possit pscribi. Not. etiam q pscriptio, & etiam cõsuetudo non extendit se vltra id, quod agitur. Ita not. bar. in auten. qui rem. .C. de sacro san. eccl. Et inde est q dicit bal. vnũ, qđ putat nota. dignũ in .l. nõ dubiũ .C. de legibus, vt refert ibi dñs meus Quod licet statuta, & cõsuetudines recipiant interpretationem progatiuam, pscriptio tñ nõ extenditur, nunq progatur. Quia constat ex actibus limitatis, vbi non potest forma extendi per .l. p. §. iulianus .ff. itin. actuq. pri. Facit q not. Inno. in .c. dilecto extr.

dilecto extr. de offic. archi. Vbi præscriptio inducit iurisdictiones in actibus, in quibus statuta est pscrip/tio. Vide dictum Cy. in .l. ij°. in 4.q.C. quę fit lōga. con. Et q in corporalia non prescribebantur, vt modo dixi, est quia non possidetur, vt not. in .l. seruitutes, per tex. glo. et doct. ff. de serui. Quod est verum per se, sed rationem rei corporalis, cui adijcitur præscribi possint. Vt ibi no. Et bene facit .l. si ædes. §. fi. in fi. .ff. de serui. vr. predi. Et aliqua circa prescriptionem, vide per bar. in.l.p°.§.fi. cum .l.ij°.ff. de aqua plu. ar. et in .d.l. seruitutes. el grandi, et ibi plene per .d. flo/re. ℭ An aūt præscriptio impendiat litis ingressum. opposita ab initio solent meminisse doctores, et bar. in .l. fratris .C. de tran. et bar. et ang. in .l. emptor. .C. de præscript. longi. temp. et ibi etiam per Iaco.de bu. in .l.i. et in .l. fi. ff. pro suo Et concludit q sic.Et an iudicatio per errorem inducat prescriptionem,etiā in malafide possesore. Vide bar. in .l. electio. ff. de noxa, ac. Et an erroneus titulus det causam præscri/bendi, et alia circa præscriptiones vide Inno. in .c. si diligenti glo. Iestus extra. de prescrip. ℭ Item secun dum andre. de iser. in prescriptione sufficit allegare titulum, in preambulis li. pheu. in ij°.q. ibi, item so/lum temporis spacium, et in ver. sequenti, q incipit, qsi vero confitetur an, et qsi iure obedientiæ faciendæ possit præscribi. ℭ Item prescriptio dicitur iniqua, et est iusta. Secundum Inno. in.c.pastoralis circa fi. ex/tr. de offic. dele. ℭ De prescriptione contra regem, seu curiam, et fiscum. Et de prescriptione ecclesię cō/tra, fiscum, et laici contra ecclesiam per andre. de iser. habes in prohemio consti. in xi. col. in ver sed quan/to tempore posset regi, et cęt. Vide Cy. distinguentem in .l. p°.C. de quadrie. præscrip. ℭ An aūt ad inter/rumpendam prescriptionem requiratur litis conte/statio, vel sufficiat sola citatio, aut libelli oblatio sine litis contestatiōe vide bar. in.l.accusatorus.ff. de adul. Oblatio tñ libelli offerri potest solummodo ad effectū impediendi prescrptionem, et non procedere in causa vt voluit saly. in .l. ij. viij. col. in princ. C. qui ac.nō po. Nam oblatio supplicationis principi facta facit interruptionem prescriptionis, sicut litis contestatio, vt habetur in titu. qsi li. prin. ob. con. fi. per opposi/tionem aūt exceptionis nō tñ fit interruptio pscrip/tionis secundum Inno. in .c. cum dilectus in glo. vl/latenus extr. de or. cogni. Illud tñ scias, q vbi ius au/fert agendi potestatem temporalis prescr.ptio nō cur/rit no. glo. vbi ad hęc allegat plura iura in auten. de sanctis epi.§. si vero episcopi, vel cler. in glo. p°.coll. viij. Et est tex. in .l. p°. ad fi. C. de an. ex. ℭ An ve/ro ostilitas, et belluni impediat cursum præscrptionis est Inno. in.c. extransmissa ad fi. extr. de præscrip. Et dic tempore pestilentię, fismatis, et belli vide bar. in .l. naturaliter. ff. de vsucapi. Ibi,quæro an ista vsuca/pio & cæt. ℭ An requiratur scientia eius, contra quē prescribitur, et aliquid circa prescriptionem vide bar, in præall. l. seruitutes,.ff. de serui. vide .l.fi. & .l. ma/lefide .C. de prescrip. longi. temp. ℭ De præscrip/tione l bertatis, et de hac,prescriptione triginta anno rum. vide bar. in .l. seruitute .ff.q ad modum ser. Itē de hac prescriptione xxx. annorum, q non tollatur, etiam si dicat lex, nulla prescriptione obstante, est glo. & bal. ibi in titu. de ca. cor. .§. præterea, etiam si sit malefidei vt in auten. malefidei in fi. C. de præscrip. tri. an. Et tenet glo. in .l. pomp. §.cum quis, & .§.ti. .ff.ide acqui. poss. & ibi bar. Est etiam glo. in .c. per/uenit extr, de cen. tenet glo. in .l. ius emp. C, de fun. pa, li°. xi° Tenet Ang. in .l. p°. C. de an. ex. et tex.et glo. in .c. si quis per triginta annos fi de pheu. fu.con. Etiam si malafide accipiatur a domino seruitium vas/salli. Secundum omnes, et andre. de iser. et in . §. 1. qui ex. ca. pi. a. Licet iure canonico secus per .c. si di/ligenti extr. de præscrip. Licet bal. dicat speciale in pheu. vt etiam malafide prescribatur pp seruitia quæ recipit dominus a vassallo. Tñ non negat. q etiam si/ne seruitio prescribatur etiam malafide. ℭ Circa hác tñ pragmaticam fuit nouiter inter nos iudices magnę curiæ deliberatum, & disceptatum An haberet locum stante male fide. Et dum ego fortiter tenerem q non, et in aduersum essent omnes Collegæ firmantes se ex iure communi q firmare videtur hęc constitutio, et tñ trutinata, et examinata disceptatione in consilio do/mini viceregis secundum meam opinionem declara/uerunt, et pronuntiauerunt hanc pragmaticam non obtinere stante malafide. Et ita fuit nobis mandatum vt id in decissionibus causarum seruaremus. Ad hoc ipse mouebar expreambulo constitutionis illis verbis chi perdero loro priuilegio, documenti, scripture, et te/stimonij, et altri li quali hanno titulo, et causa di altro Et ibi, per ignorantia di defensione perdino li quęstio/næ Quod loqui videtur in præscriptionibus bonefi/dei, et in habentibus, vel qui habuerunt iustum titu/lum, et consequens se confert cum iure canonico. in ij°. c. de reg. iur. li° vi°. & per.c.fi.de rescrip. Et ideo caute dicere tacuit infra q confirmetur ius ciuile, li/cet hic videatur se conferre cum iure ciuili nisi quan/tum innouat de tempore ypothecariæ actionis, quæ iure communi xxxx. annis contra debitorem durabat .l. cum notissime .C. de pre. tri. an. Tñ non est in eo q ius ciuile vult malefi. possessorem præscribere. Ita mihi visum fuit, & est secure sentiendum, maxime quia hæc pragmatica edita fuit consilio prælatorum, qui non consensissent de malefide possessore in præ/iudicium animæ principis, & sui. Quia sic induceret, et foueret peccatum per .c. pall. vlti. de prescrip. Ma/xime etiam quia leges ciuiles, quæ de hac prescriptio/ne cum malafide loquuntur. sunt correctę per ius ca/nonicum, vt meminit bar. in .l. priuilegia, C. de sa/cro san. eccl. & no. addi in .d.c. ij°. de reg. iur.li°.vi°. ℭ Dicebam tñ tunc vnum, q nunc esset verum inter ortodoxos, vbi de preiuditio animarum agitur, secus si essent iudei, vel alię gentes hæreticę secte. Quia in/ter eos etiam cum malefide præscriberetur spatio tri/um annorum, secundum ius ipsum ciuile, secundum quod viuere debent. ar. ex. l. iudei. C. de iudeis. Et scripsi ad bal. de hoc in titu. de pa. iur. fir. §. item sacramenta, quia tales personæ non continebantur in dispositione huius pragmaticæ, quatenus in ea

.s. agitur bona fide. ℭ Sed si hęc generaliter loqtur, et tñ intelligitur de bonefide possessore. Ergo compręhendit etiam iudeos, quia hęc dispositio est principis, sub cuius iurisditione continentur iudei, Et sic effectum etiam, quo ad iudeos, erit correctum ius ciuile, ratione iuris canonici, Sed per hanc pragmaticam sicut in simili concludit bal. in .§. item sacramenta, in ver. sed hic cõtra, vt ibi notaui. ℭ Nisi velis, & inepte diuersimode intelligere, vt quatenus loquitur de christianis intelligatur cum bona fide, quatenus añt de iudeis ꝙ sit simpliciter statim, siue cũ bona fide, siue mala iuxta ius ciuile. Sed securius est, & rectius, vt aequaliter vtrunq; comprehendat sub bona fide. Et sic tenebit iudeos Et videtur mihi hanc constitutionem tacite inducere pręscriptionem bonafide, in eo, qui tanto tempore possidet quiete, sine alicuius contraditione. Ex quo pręsupponit titulũ ad fuisse .s. priuilegiũ, scripturas, testimonium, vel testes, & non posse offendere post tantũ tempus. Vnde vult ꝙ si tanto tẽpore possiderunt, nõ compellantur, vel grauentur ostendere se si ostendisset tanto tempore titulo possedisse. Quia titulus cum possesione arguit bonam fidem secundũ Inno. in .c. cum venisset extr. de integ. resti. in 4. col. Et hic praesuponit titulum praecessisse, atq; ita praesumitur tenuisse tanto tempore bona fide. Et ita videtur loq de eo, qui per xxx. ãnos bona fide possedit, Quia pręsumitur ex pręsumptinoe titulorum. Non tñ nego quin possit probare contrariũ .s. de malafide, quo casu cessabit ista praescriptio. Et sic effectiue reducimus ad ius canonicum in .c. ij°. extr. de reg. iur. ℭ An añt currat praescriptio ei, cui competunt plura remedia, si interim vno agit, & de eo, qui non potest agere Dic vt per doc. Cy. & rapha. in .l. contra maiores. C. de inoffi. testa. An pręscriptio contra principalem currat contra haeredem ? vide bar. in .l. stipulatio .§. si quis forte .ff. de ver, obl. ℭ Item circa pscriptionẽ vide aliqua per cy. in .l. ij C. de preci. & ibi per bal. & doctorem meum, q etiam tractat an tempore dilationis per pncipem currat praescriptio. ℭ TRENTA. Dicit glo. ꝙ tutus. exceptione triginta annoꝝ si soluat repetere potest in .l. fi. ff. rem ratã habere, in glo. fi. Et subdit TANTO BENI PHEVDALI. Quęro an contra curiam .i. directum dominium vide andre. de iser. in titu. Si de pheu. cont. fu. c. si qs per tri. vide glo. in .c. fi. in titu. de pheu. dato. in Sed contra curiam est tempus .c. an. secundum consti. in constitutionem quadragenariam. in titu. de pręscrip. vide bal. c. i. §. quidam de pheu. da. in vi. ℭ IN TVTTO SVMMOTA. audiui iudices magnae curiae dubitare Num haec praescriptio currat etiã contra pupillos, et quasi magis inclinabant quod sic, pro eis facit ꝙ hic circa principium ponitur de pupillis, super his vide bar. circa fi. in .l. fi. C. in qui. ca. in integ. re. non est neces. et .l. etiam. et .l. ij. ff. de mi. et bal. in .d. l. fi. qui videtur concludere pro opiniõe iudicum. Vbi allegat .c. constitutis de in integr. re. ℭ Quod non puto verum. Contra illos enim ipso iure non currit praescriptio vt .l. sicut. ver. sed pupillari .C. de prescrip. tri. an. Et certum est ius municipiale a iure communi recipere limitationem, et interpretationem declaratiuam ar. ex .l. nam, et posteriores .ff.

de legi. et glo. not. in auten. de test. §. si enim scriptum. super ver. assummantur Et cum ista constitutio sit correctiue, stricta venit interpretanda .l. ꝙ vero .C. de legi. et .c. odia de reg. iur. li°. vi°. Et de his praescriptionibus contra priuilegiatas personas habes in .c. i. extr. de in inte. resti.

ℭ Sed occurrit dubitare an praescriptiones, quae non currunt minoribus, non currant etiam in ecclesia. Et dominus meus dicit currere in auten. qui rem huiusmodi .C. de sacro. san. eccl. et remittit se ad .l. finalem. in qui. ca. in integ. resti. non est. ne. Post haec vidi quandam notam meã postremo positam in haec verba. An haec pragmatica comprehendant pupillos .i. hęc praescriptio triginta annorum praeiudicet ipsis et videretur quod sic. Quia illos in exordio nominat ergo in decisione compręhendit. Sed certe illa nominatio fit ibi in suum fauorem, Et si comprehenderetur in decisione retorqueretur in eius odium .C. l. nulla. de legi. et .l. ꝙ fauore .C. eo. ℭ Item ad hoc ꝙ pręiudicet facit dictum bal. in .l. fi. C. in qui. ca. in integrum resti. Non est necesse, quia statuendo inducta praescriptio, ad hoc vt videtur aliquid inducere, Vltra ius commune, currit contra omnes, si indistincte loqtur Puto, etiam . s . in principio semper putaui contrarium, ex quo vidi hanc pragmaticã, vt supra scriptum est, quia intelligo currere secundum ius cõmune. Non obstat dictum bal. quia intelligitur qñ praescriptio de nouo inducitur, Non qñ statutum statuit id, quod est de iure communi, quia illud intelligitur secundum ipsum ius commune. Nec conuenit ꝙ statutis dandus est intellectus, vt aliquid importet vltra ius commune, vt notaui in prima facie consuetudinum syracusaꝝ. Quia hic addit de pheudis, et ypotecariaꝫ. Quo añt ad praescriptionem triginta annorum nil innouat, et sic ypotecaria cessabit etiam contra pupillos.

ℭ Non obstat ꝙ facta est inuentio pupillorum, quia vt supra dixi, fit in eorum fauorem. Sed certe, hoc ad praescriptionem triginta annorum videtur in aliqͣ innouare, quia requiritur bona fides, quae non est ex iure communi. Sed certe hic non dicit pragmatica. Sed hoc dicitur ex interpretatione prudentum ad euitandum peccatum.

PRAGMATICA REGIS MARTINI

Item ꝙ omnia et singula priuilegia cuiuscuꝗ gratiæ: et cōcessionis sint fiant in debita: et antiqua forma. Et si forte aliq̃ clausulæ cōtra formā iuris fuerint posite sub quacūꝗ forma priuilegiis factis: aut ponerenť de cetero priuilegiis faciendis: Intelligantť: in eis: iuribus alterius semper saluis: et quod habeatur pro nullis. Et iudices non teneantur secundum eas iudicare: sed secundum iuridicam: et dictam debitam antiquam formam præsentata syracusis xiii. iulii. iii. Inditionis placet regiæ maiestati.

¶ Hoc fuiť vnū ex capitulis p̃sentatis regiȩ maiestati in generali parlamento syracusano regi martino, qui ipsum acceptat vt stat, vt patet in responsione.
¶ SEMPER SALVIS. Facit notabiliter ad hoc extr. de rescrip. c. quanuis li°. vi°. & ꝙ not. ādre. de iser. in titu. q̃ succ. te. in vi. col. & ver. et hoc dum modo &cȩt. Et etiā qa p̃ncipis rescriptū debet intelligi sine interesse tertij. sine preiuditio, & iniuria alterius vt dicit glo. ad fi. ff. de consti. princ. & p .l. ij. §. merito, & .§. si qs a principe. cum simi. ff. ne qd in loco publ. Et .l. nec auus .C. de eman. libe. alle. archi. extr. de offi. dele. super eo, & de offi. ord. licet. Et facit ad questionē de p° creditore, cū post pactum danno petendo, factū est pactū de petēdo. Quā not. gui. in spe. de pactis. ver. sed ecce. Verbi gratia obligaui tibi bona mea, fecisti mihi pactum de nō petendo, certe hic casus secundus erit potior p̃mo. Et ex quo intelligitur iuribus alterius semp saluis, videtur corrigi, & limitari .l. bene a zenone. Et andre. de iser. bene meminit in titu. q̃ sint regalia. Et ꝙ intelligatur in concessionibus alterius ius exceptum, scripsit etiam idem andre. de iser. de pheu. da. in vi. c. si qs inuestiuerit post p̃nc. Sed hic hoc plusculum operatur hæc responsio principis, ꝙ ita semper debet intelligi quantumcunꝗ verba principis aliud inducerent. ¶ Et vidi huius nostri religiosissimi principis regis alfonsi capitulum, & memoriale factum viceregibus suis, ꝙ non obstantibus quibuscūꝗ verbis, & formis litterarū, nunq̃ intelligatur disponere cōtra iustitiam, & iura cōmunia ¶ Præterea idem princeps noster Alfonsus fecit aliquas ordinationes nouiter in hoc regno, in quibus reperio me nihil scripsisse, nisi dūtaxat in vnā tantū. Illā ergo mō subijciā, & erit finis circa pragmaticas, Sed p̃mittam vnā aliam, q̃ est pertinens ad nos iudices magnæ curiæ, vt semper ante oculos habeam. licet nil in ea scripsissem, Et deinde ponam illam, quam dixi.

PRAGMATICA REGIS ALFONSI

QVIA circa receptionē: & examinationē testiū ꝑducendoꝝ sup causis in nr̃a magna regia curia ventilandis necessariū ꝓuidendū fore censemus ne ab aliis quā ꝓbis: & expertis: et ad talia sufficientib⁹ recipiantur. Ea de causa statuimus: & ordinamus: ꝙ testes ꝑducendi super q̃buscunꝗ q̃stionib⁹: seu causis ciuilib⁹ ab vnciis centū vltra Nec minus in criminalib⁹ vbi venit imponēda pœna capitis: deportatiōis. aut membri debilitatiōis in locis q̃ b⁹ nr̃a magna curia p̃esť: examinenť: & recipianť diligēter: Et p vnū ex dictis magnæ curiæ iudicibus. Verba aūt substātialia testiū prædictoꝝ in vulgari sermone ānotentur ꝑ vt ipsi testes deponēt. Ac etiā vnius cui⁹cunꝗ testis dispositio per extensum describatur quantum cum aliis sit consimilis: & minime dicatur talis dixit: vt talis dixit: vt talis prout hactenus consueuit ¶ Rex Alfonsus.

¶ Post hāc sequunť, in eo volumine, q̃d cōtinet pragmaticas ōnes, duȩ circa hāc materiā notabiles, et mētī tenēdȩ, ꝑp quotidianā obseruantiā. In quaꝝ vna statuit vt in alijs causis, nō ita grauibus p cōmissarios testes, & semp p extēsum recipiātur sine interuentu iudicis magnȩ curiȩ, & hic etiā vbi residet magna curia. Vbi aūt essent extra locū magnȩ curiȩ recipiēdi testes, vult ꝙ in causis arduis in p̃cedēti capitulo contentis, recipianť p cōmissariū interueniēte iudice loci. In alijs causis solus commissarius sit. In alia aūt ordinatur ꝙ postq̃ē p extēsum recepta cuiuslibet testis dispositio, & scripta p ipsos iudices, vel cōmissarios ipsi testi legatur sua dispositio, & possit addi, vel corrigi incōtinēti illo p̃sente. & inde scribat in fine testis lecta ratificauit. Et in quantū loqtur de iudicib⁹, illud intelligere videť, qñ cā esset ardua, & criminalis, & capitalis, & testes essent in locis, vbi est magna curia vt dicitur in .c. si vero predicta. in ver. si aūt contingerit.
¶ CONSVEVIT. Bal. ff. de iure deli. in .l. fi. §. i. & in .§. ꝙ incipit in refutatorijs .C. de ap, & .l. incipit ampliorē: vbi not. & doctrinalis tex. ē circa illud no. ꝙ breuitas cōmendať, sed obscuritas vituperať. Dicit ꝙ hoc facit ad q̃stionē notarius scripsit extēse dictū primi testis Deinde scribit dicta alioꝝ testium sub hac forma. Idē testificatus est seius, q̃ritur an valeat scriptura. Et arguit ꝙ nō, qa notarius debet scribere p cōtinentiam litteraꝝ vt supra de testi. autem. hoc inter liberos Item quia ista sunt verba notarij non testium. Item testis non possunt redargui, cum posset intelligi duobus modis hȩc scriptura, scilicet quo ad mentem tantū, & quo ad verba. In contra est consuetudo, & Ioan. andre. extr. de verb. sig. nihil obstat. in nouella dicit bal. Ego puto dicit bal. ꝙ debeat mandari notario ꝙ extendat scripturā suam saltem in causis

grauibus,& magni ponderis, Si tñ hoc fieri nõ poteſt qua notarius, puta, eſt mortuus. Puta talia verba in telligi de cõſonãtia verboꝝ, qa mentẽ teſtiũ notarius nõ poteſt ſcribere,ſed ſolũ id, qđ audit expreſſe. Bal. & hoc etiã ſcripſit in comẽto đ pace cõſtantię,in ver. idem facta. ad fi. operis Et poſui in repertorio in ver bo regis,in ver. bonum tamen eſt. Et bar. etiam te net hoc fieri non debere quaſi ſit vnus idem praeme ditatus ſermo,q ſuſpicionem inducit. in .l.iii.§.ideoq in fi. ff. de teſti.

PRAGMATICA REGIS ALFONSI

ITEM VVLT: quia pp allegationẽ guidaticoꝝ ratione dictæ ſuæ regiæ impriſæ:ſeu armatæ: q̃ tanto tẽpore durauit:& ad huc durat:Multi priuati omnib⁹ bonis ſuis: ſeu maiori parte nõ valentes iuſtitiã cõſeq obſtante guidatico quaſi cõpellunt̃ mendicare: Quod declaretur: ꝙ volentibus petere omnia bona ſua: aut medietatem eorundem: Non obſtet exceptio guidatici. Immo in continenti vult ipſa maieſtas ꝙ fiat iuſtitia ſine vlterio ori conſultatione:etiam ſi ſint pheuda: caſtra:aut comitatus.Fenollenda ſecretarius.

¶ Extractum eſt hoc.c. ex originalibus inſtructionibus,& capitulis regijs exiſtẽtibus inpoſſe magnifici,& potentis dñi viceregis. date in ciuitate gaetę die viij°. februarij iq. ind De mãdato dicti dñi p me Ioannẽ de aprea regiũ ſecretariũ Et hoc dicit in ſũmma. Petenti tãtũ,q̃ntũ, habet in bonis,vel ſaltẽ medietatẽ illoꝝ nõ obſtat exceptio guidatici,hoc dicit, Licet confuſiſſime poſita ſit hęc puiſio ſed ita vt dicat̃ intellecta,& obſeruate ẽ. Vñ ſi habeo in bonis meis cẽtũ poſſũ exceptio ne guidatici petere qnquaginta,i.bona tantũ valentia,

¶ PRIVATI. Intellige ſane, qa nõ poterãt cõſequi quod habent,& ſic quaſi priuari dicuntur,dum agere. proſequi qnia ius ſuum prohibentur ex guidatico, & ita fuit interpretatum in magna curia.

¶ SVIS. ideſt ſibi qualitercunq; debitis,& ita intellige etiam infra bona ſua.

¶ MENDICARE. Hęc ratio refertur ad eandẽ quod .s.poſſet aliqbus cõtingere. Nõ tñ ꝙ ſit finalis, vel nõ eſt cauſa principaliter mouẽs,qa ſtatim determinat certo mõ.Et ille eſt attentendus,maxime qa infra ſubdit de caſtris, & comitatu Vel dici ꝙ ideo poſuit. quaſi cõpellunt̃,quaſi,qa nõ vere, ſed quia nõ habent ẽm cõditionẽ ſtatus ſui, videntur quaſi mẽdicare .i. paupere viuere, & recte dicitur, ꝙ paupere degit vitam,q non habet quod ſuę conditioni,& dignitati par eſt. Et licet ratio,q̃ mouet pncipẽm ſit particularis,quo ad quaſi mẽdicare, valentes tñ puiſio generaliter eſt. Et puidet omnibus indiſtincte q petũt tãtum, quantum tenent .i. ſufficit ſi petant tantum, qđ valeat medietatem bonorum: quæ tenet ipſe petens. Et potuit vti illo verbo, mendicare, per modum loquendi hyperbotice, atq; ideo poſuiſſet quaſi.

¶ Lodouicus in ſuis ſingularibus quęrit, qđ ſi titius habuit ſaluum conductũ ab imperatore quod a nullis creditoribus ſuis hinc ad quinquẽnium poſſit moleſtari. An intelligatur quod non poſſit conueniri a creditoribus ſuis ratione delicti? Dic quod non,iſtud eſt verbum ſingulare gui. de cu. in .l. ſed ſi ex parte .§. quanquam . ff. quod cum eo, & .l. ſi rerum . ff. de re. iud. Probat per eadem iura optime probantia.

¶ OMNIA BONA SVA. Id eſt tantũ,quãtum velent omnia bona ſua,quę tenet. Et ita addit,de medietate Verbi gratia ſi habet in bonis centũ, & petitiu ſit tanti valoris,vel ſaltẽ medietatis ſcilicet vntias qnquaginta pcedet petitio. Et ſic ſiue petat centũ ſiue qnquaginta, Ita interpretatũ, & obſeruatũ eſt in magna curia ſed certe clarius,& expeditius poſuiſſet,ꝙ petenti centũ quantũ vʒ. habet in bonis, vł ſaltẽ medietatẽ valoris bonoꝝ,q̃ tenet,& poſſidet,nõ obſtet exceptio hic. p vt poſita p ſummario Potuiſſet tñ intelligi ꝙ petenti omnia bona ſua, qa nil habeat, niſi tantũ,q̃ petit,& ſic petit,omnia bona ſua,vel medietatem illoꝝ bonoꝝ,& nõ omnia, vel medietatẽ reſpectu eius, quę habet, itaq; hęc puiſio multos haberet intellectus de p ſe An ſi fuiſſet interpretatio ſupradicta,ꝙ petitio bonoꝝ,refertur ad bona q̃ poſſidet q petit,vt ſi petit tantũ quantũ habet,vel petit medietatẽ eius, quoq habet, nõ poſſit apponi excepto guidatici. poſſet fieri dubitatio,an reſpectu bonoꝝ q̃ tenet hic in regno,an vbicũq; habeat,Et videt̃ intelligi vltimo vbicũq; ꝓ i fauorẽ guidatici,Licet fauorabilior ſit cã pñtis puiſionis,q̃ reducit rẽ ad debitũ iuſtitię, ad quã pnceps õnino tenet̃

PRIVILEGIVM TERRE AVGVSTE

ITEM la dicta vniuerſitate di auguſta petiſ: Da che al ſignor Re haue piaciuto atalche la ſua terra di auguſta ſi habiti ni fazi pſto ſpachare lo priuilegio che lagenti chi venino ad habitare in la ſua terra di auguſta infra lo tẽpo: che ipſo li haue dato che ſi digiano pagare: che di illa vndi partino: nõ pozano eſſere cõſtricti li ſoi beni:& li ſoi plegii: che ipſi hauiſſiro: fina alo tẽpo ordinato: che voi li darrite Et che li priuilegii ſiano facti di za ad octo iorni. ¶ Placet regiæ maieſtati quod veniente de nouo ad habitandũ in dicta terra ſint aſſicurati: & affidati: ꝙ nõ poſſint cogi:& cõueniri:ad petitionẽ cui⁹ piam:de criminib⁹ q buſcũq;. Præter crimina cõmit

tentes læsæ maiestatis: pdictores: hæretici: sodomitæ: fractores itinerũ: seu viaꝝ: fabricatores falsæ monetæ: & homicidii: ¶ In ciuilib⁹ vero placet regiæ maiestati: ꝗ cocedat moratoria ipsis venientib⁹ ad habitandũ in dicta terra: Et his: qui venerũt ad habitandũ postq̃ dñs noster Rex habuit possessioné ipsius terræ octo annoꝝ: itaq; ãno quolibet debitor ille soluat octauã partem debitoꝝ suoꝝ suis creditorib⁹: numerãdo a die: quo accesserit ad habitandũ in dicta terra Et si in aliquo ãno defecerit in dicta solutione dictæ octauæ partis: nõ gaudeant: nec fruantur priuilegio moratoriæ pmissæ. interim seruando solutiões pdictas: debitor ille sit affidatus: ꝗ nõ possit cogi: nec cõpelli. Nec fideiussores sui: quocũq; accedãt: et in bonis ipsoꝝ debitoꝝ p totum regnũ nulla possit fieri executio vbicũq; persistant: nec expignorari durante octennio prædicto. ¶ Exclusis tamen inde quibuscunq; debitoribus mercatorum cathalanorum: ianuensium: ventoꝝ: & alioꝝ exteroꝝ. Qui debitores mercatoꝝ prædictorum nullatenus assicurarentur in terra prædicta.

¶ AD HABITANDVM. Quomodo intelligitur habitare, & pro quanto tempore. vide .l.i.§. habitare añt, & ibi per bar.ff. de his qui de se. vel. & .l. habitatio .ff. vtrum .ff. vsu. & habi.

¶ DE CRIMINIBVS. Nota de criminibus qa respectu rerum, sic & ꝗ dicit cuiuspiam .s. priuatę persone secus si delinquitiet in officio, & requireretur nomine curiæ per inquisitionem.

¶ QVIBVSCVNQVE. Intelligo intra, infra territoriũ cõmissis, ꝗ pũlegio est cõcessum loco, & respectu loci iuxta tractata p bar. in .l. fi.C. de consti. pnc. Et nota qa respõsio pncipis est latior capitulo, & petitione Immo si cõmittitur crimẽ alibi ab habitantibus remittantur ad augustã, qa habent pũilegiũ cataniæ, si intra cõmittitur crimẽ habẽt iudicem augustæ, & de his nõ loqtur hoc capitulũ. Sed de his tantũ forensibus, q cõmiserunt debita alibi, & veniunt augustam, & se ibi saluant occasione habitationis.

¶ MORATORIA. An renuntiãtibus huic pũilegio denegatur hoc bñficium. Videtur ꝗ nõ, quia iuri futuro renuntiari neqt .l.i.C. de pac. Et tradit bar. ff. de cur. bo. dan. l.i. Itẽ qa hoc publicã vtilitatẽ est pncipaliter inductũ, nõ in priuatũ fauorẽ venientium Et ideo nõ potest iuri publico renuntiari sicut dicim⁹ in clerico .ff. de pac. l. ius pu. et .c. si diligẽt. extr. de foro. compe. et .l.iij⁹.ff. de testa. Et ita vidi factam interpretationẽ, & declarationẽ p consiliũ regiũ in fauorem huius pũlegij, etiã si specifice fuerit renuntiatum Sed cũ hęc sit qdam moratoria, nõ videt cõcedi posse, nisi pstitita fide iussione, quã etiã p pũilegiũ pnceps remittere neqt, vt glo. singul. not. in .l. vniuersa .C. de preci. imp. offe. Audio ꝗ Cy. in .l. quo. tn. eo titu. tractat, & refert ꝗ possit, tñ si cõstat ꝗ in fraudẽ qs se fecit ciuẽ augustę. nõ opitulabitur sibi Deceptis enim nõ, decipientib⁹ subueniedũ est. Et ita vidi terminari in magna curia cõtra qndã mattheũ d bitõti. Qui cogitata fraud dũ habitaret nothi, ibi cõtrahẽs bñ trigintas mulos ad credentiã emit, d inde se habitatorẽ augustę fecit, & volebat pũilegio se tueri, nõ potuit. Maxime qa nothi cõtraxerat. ar. l. heres abses. §.i.ff. d iudi.

¶ Hoc .c. præcedens terrę augustę, & cęterarum terraꝝ sicillę per nouissima capitula regis nostri Alfonsi sunt penitus sublata dato tñ ipsis guidaticis sibi aliter prouidendi termino quadrimestri.

PRIVILEGIVM CIVITATIS AGRIGENTI

PLACET regiæ maiestati ꝗ ciuitatis agrigẽti possit dare venientib⁹ de nouo ad habitandũ in ipsam ciuitatẽ dilationẽ annoꝝ decẽ: ad soluendũ eoꝝ debita: Ita ꝗ soluãt creditoribus in quolibet anno decimã partem dictorum debitorum. Et si cessauerint a dicta solutione: quod cadãt a tali grã: vel dilatione. Et hoc sub incursu regiæ indignatiõis: & iræ: pœnaq; vnciaꝝ .cc. monetæ regni pcepit obseruari: Et tollit potestatẽ agẽdi cõtrariũ

¶ Hæc sunt verba responsiua illustrissimi pncipis regis nostri alfonsi ad capitulũ vniuersitatis ciuitatis agrigẽti. ¶ Hoc añt priuilegiũ habet multiplices ratiõnabiles interpretatiões qbus vtimur Prima est ꝗ debet post cõcessionẽ pũilegij infra mẽsem habitare cũ familia sua in ciuitate. Secũda ꝗ nõ pdest sibi pũilegiũ si cõtraxit ante p mẽsem, & postea cœpit pũilegiũ. Tertia si res habet apparẽtes, .i. existentes, et pciũ, hoc est, ꝗ res nõ sit penes debitorem aliter possit fieri executio in rem debitã apparentem. Quarta ꝗ cessat pũilegiũ, si ante quã cœpit pũilegiũ fuerit executione puentus, vel sententia, & possit cõnumerari Quinta licet illa sit expressa in pũilegio, ꝗ soluat decimã partẽ debiti aliter cadit a pũilegio. ¶ An añt huic pũilegio possit expsse, & specialiter renuntiari Sentio id, qd sup⁹ scripsi circa pũilegiũ terrę augustę, & ita cõclusimus in magna curia in factũ qstione, qa hoc modo possit anihilari pũilegiũ, qd nõ licet, qa est in fauorẽ publicũ introductũ Item qa renuntiaret iuri, quod nõ dicit habere nec competebat, & sic nõ valeat p not. in .l.p⁹.C. de pac. Resultaret dubiũ, ꝗ si specialiter renũtiaret postq̃ acquisiuit. & habuit huiusmodi priuilegium. Cogita. Et puto idem, Ex quo ius publicum est per .l. ius publicum.ff. de pac. Facit .l.iij.ff. de testa.

FINIS

¶ Omnium operũ pheudaliũ dñi Guilielmi de pno]

EXCELLENTISSIMI .V.I. DOCTORIS DOMINI BERNARDI. DE MEDICO, COGNOMENTO SACCURAFA, SVPER CAPITVLO VOLENTES INTERPRETATIO.

VIA In regno siciliæ tã p .c. volentes editũ p sereniſſimũ quõdam regẽ fredericũ glorioſæ memoriæ, q̃ p diuerſas conceſſionũ formas de pheudis factas, quã etiã p ſubſtitutiones inde p barones factas, ſeu diſpoſitas ſæpius dubitatur, q ſuccedant in eis, & qñ curię aperiuntur. Ideo hoc cõpendiũ in his tradidi. Nihilominus annectendo qñ, & qbus perſonis pheudum habens ipſum poteſt inter viuos, vt in vltima voluntate.

¶ De ſucceſſione defunctorum aſcendentiũ: vel deſcendentium.

¶ In primis itaq; ſciendũ eſt q qñq; pheudũ cõceditur alicui, & ſuis hęredib⁹ de legitimo corpore deſcẽdentibus. Aliqñ ſibi, & filijs ſuis, vel liberis eius imppetuum. Et omni enim caſu pximiores gradu ex linea deſcẽdenti ſuccedũt abinteſtato ſexus, & pmogeniturę prогatiua ſeruata ſalua declaratiõe filiorum, & nepotum in ſimul concurrentium De qua infra dicetur.

¶ De ſucceſſione ex teſtamento in prima forma conceſſionis.

¶ Item cũ cõceditur pheudũ ſibi, & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus, tũc etiã filios habẽs p .c. volentes poteſt etiã extraneo heredi æquędoneo relinq̃re pheudum omnib⁹ filijs excluſis. Salua tñ diſpoſitiõe iuris communis, q nõ tollitur p .c. pdictũ. vʒ. vt filij habeãt trientem, vel ſemiſſem de ſubſtãtia pſis, & etiã de extractiõe ipſius pheudi, & ſi filij non eſſent inſtituti ſm diſpoſitionẽ iuris cõmunis poſſunt rũpere teſtamentũ pſis, & ab extraneo pheudũ abuocare, cũ ſint iniuſte exheredati, vel pteriti, vt patri ſuccedãt abinteſtato. Quia licet princeps conceſſerit baronibus q poſſint pheuda alienare, Nõ tñ ſic debet, vt tolleret iura cõmunia .l. ſi qñ .ff. de inoffi. teſta. Item ſi poteſt extraneo, multo magis ſecundogenito, vel vltimogenito, ommiſſo maſculo primogenito per .c. prædictum.

¶ Itẽ ſi legatur pheudũ extraneo, vel filio etiã iure inſtitutionis ſemp intelligitur ſaluo filij debito baronũ ſubſidio trientis, vl ſemiſſis, ſm naturã liberoꝝ. Alias caetenus reuocatur pheudum, cũ alijs bonis iuxta iura cõmunia. Quia ſi reuõcat p falcidiã, multo magis p debito bonoꝝ ſubſidio, in quo nullũ grauamen poteſt filijs imponi iuxta iura cõmunia. Semp tñ pheudum debet integrum remanere penes vnam pſonam vnde exercitatio datur per eũ, qui maiorem partem obtinet in pheudo, iuxta iura cõmunia. Vt in legato ſeruitutis, de q⁰ detrahitur falcidia .l. ſi is q ad .l. fal. §. qdam.

¶ De ſucceſſione abinteſtato in prima forma conceſſionis

¶ Itẽ ſi baro moritur inteſtatus, tũc ſuccedutur in dicto regno iure francoꝝ, q⁰ pmogenitus pfertur ſecũdogenito, & maſculus fœminę, Et ſi ſunt duę fœminę ambe in capillo, vel ambę maritatę, pmogenita ſuccedit. Sed ſi primogenita eſt maritata, & altera minor in capillo, hęc minor in domo exiſtens ſuccedit. Maritata, quæ viro tradita fuit, licet nunc ſit vidua, & primogenita totaliter excluſa.

¶ Itẽ ſi baro ex pmogenito habeat nepotẽ, & aliũ filiũ paternũ nepotis ipſius, barone defuncto ſuccedit nepos in vicẽ patris ſui. Quod ſi fuerit nepos abinteſtato defunctus, fratre eius, vel alio ex deſcendenti linea nõ relictis. ſuccedit in pheudo filius pmogenitus, vel eiuſdẽ filij filius in vicem ſui pſis. Sed ſi fuerit neptis õnino excludit in ſuccedẽdo auo, & ſuccedit pmogenitus. Sed ſi baro in ſui vita donauerit pheudũ pmogenito libere, vel retento vſufructu, et decedat pmogenitus relicta filia, et deinde moritur auus, neptis ſuccedit in pheudo patri ſuo, cui fuerat pheudũ iam qſitũ, & nõ ſuccedit patruus. Itẽ ſi ſint duę neptes ex duobus filijs .s. pmogenito, et ſecũdogenito mortuis, et ambæ maritatę ſint, vel in capillo, filia filij pmogeniti ſuccedit auo, Sed ſi filia ſecundogeniti eſt in capillo, et filia primogeniti eſt maritata, ſuccedit auo, q̃ eſt in capillo Itẽ ſi ſunt duę fœminę, & ambę maritatę, et ſecũdogenita filium habeat, et viuat ea, ſiue defuncta ſit, barone auo mortuo abinteſtato, filia ſuccedit, non nepos ex filia, quamuis ſit maſculus. et mater defuncta ſit.

¶ De ſucceſſione aſcendẽtium in forma prædicta .s. larga: et deſcendentibus.

¶ Si vero baro nõ habuerit deſcendẽtes, ex ſe, ſed aſcẽdentes, vt ſi pmus eſt pater ſecũdi, et ſecũdus tertij, et ſic deinceps, Et ſic eſt cõceſſum pheudũ de nouo tito, q defũctus ſit abſq; liberis, pater, et alius, et aſcẽdentes quõq; repelluntur, et acqritur ſiſco, etiã ſi collaterales aſcendentũ ſint qa pheudũ natura eſt, vt deſcendat, exceptis tantũ collateralib⁹ illius, q pmo habuit pheudũ. Et ſi tertio ſit pheudũ cõceſſum, q deceſſit relictis duobus filijs maſculis, pmogenitus ſuccedit Deinde ſi pmogenit⁹ defecerit nulla relicta, ſeu ſupſtite ple, hic alter morit, tũc aſcendit vſq; ad fratrẽ pmi baronis. Et ſi reptatur patruus ſuccedit, et illo deficiente, patruus magn⁹. Mater aũt barõis pmi, nec alia mulier, q nõ ſit ſoror, vl filia pmi barõis, vl neptis, nullo mõ ſuccedit, ſ curię acqrit pheudũ, qa dñciũt legitimi ſucceſſores.

¶ De ſucceſſione collateralium in pheudo patris: vel auunculi.

¶ Nunc ergo ad collaterales venimus. et pmo in eius defectu ſoror baronis ei ſuccedit vſq; ad trinepotẽ Tñ incluſiuæ gradus geniturę, et ſexus pmogenita ſeruata, Et hic ſiue ſit pheudũ antiquũ, ſiue nouũ Itẽ ſi baro deficit ſuperſtite nepote ex fratre, hic ſuccedit Itẽ ſi ſit nepos ex ſorore, hic ſuccedit auũculo, qa agnatus, et maſculus eſſent de collateralibus. Itẽ ſi nepus ex ſorore, ſuccedit defectu maſculoꝝ. Itẽ ſi ex duab⁹ ſororib⁹ maritatis ſint filiæ, licet ex ſecundogenita nepotis ſit maior natu, hæc ſuccedit altera excluſa. Et ſi ſint duo nepotes maſculi maior natu ſuccedit, quãuis minor natu ſit filius antiqoris fratris, quã alter. Itẽ ſi baro nouus habet duo fratres, et maior ex eis decedat relicto filio, deinde decedat baro, ſuccedit ei frater, ſi vero maior eſt natu nepote, ſiue minor, pp gradus prærogatiuam.

gariuam. Quanuis in ſucceſſione bonoꝝ de iure cō-muni, fili⁹ fratris ſuccedat vna cum patruo altero pa-truo defuncto. Vnde in pheudo nouo ſuccedunt col-laterales ęquales maiores, nullo modo in antiquo ſuc-cedūt collaterales, q ſuccedūt ex ſtipite p̄mi baronis, q ſint tū potiores in gradu collaterali, æquali Vnde ſi defuncto barone in pheudo antiquo, ſupeſt ei patruus, & filius fratris, Succedit ei filius fratris, licet ſit eodem gradu cum p̄mo. Habet enim hic nepos plura iura, & qa ex ſtipite venit, et qa eſt de collateralibus. Licet pa-truus, ille ſit ꝓximior p̄mo ſtipiti. Sed ſi filia fratris ſu-perſtes vbicunq; reperitur maſculus ex p̄mo ſtipite, ille ſuccedit, potius q̃ neptis ex fratre. Item ſi pater habuit tres filios, & tertiogenito dedit pheudū, vel ei reliquit, Inde p̄mogenitus moritur relicto filio, de inde morit̃ baro tertiogenitus, ſuccedit ei frater ſecūdogenit⁹, licet ſit forte minor ętate, quā fili⁹ frīs p̄mogēiti defūcti pp gradus p̄rogatiuā. & hoc tā in pheudo nouo, q̃ in ātiq°.

¶ De ſucceſſione ex teſtamento in ſecunda forma ſcilicet ſtricta.

¶ Si vero conceditur pheudū alicui, & ſuis heredis ex legitimo corpore deſcendētibus, tunc nō licet baroni mutare formā cōceſſionis, quia .c. regiū nō mutat for-mā conceſſionis ſuccedenti ex collatione. Vnde ſi hic baro filiū p̄mogenitū inſtituit in pheudo, & ſecūdoge-nitū, & filiā inſtituit in alijs bonis, et ſuccedat p̄moge-nitus teſtatus, vł inteſtatus nō habēs liberos, frater, vł ſoror nō ſuccedit quātumcūq; hic p̄mogenitus fratrē vł ſororē inſtituerit in pheudo, & ſic curię acquiritur.

¶ De ſucceſſione abinteſtato in ſecūda forma

¶ Si baro inteſtatus deceſſerit, & de inde p̄mogenitus ſine liberis, ſecūdogenitus ſuccedit, vel filia, vigore p̄-mę collationis. Quia hic ſecundogenitus, vel filia, nō fuerūt ſucceſſores fratris in pheudo. Nā ſufficit ꝙ pa-ter eos non priuauit expreſſe a pheudi ſucceſſione. Et ſic nō ita p̄uat ſucceſſionē lex vt homo nec tacitū, nec exp̄ſſum. Itē in p̄ma forma cōceſſionis filius nō habēs liberos, ſi alienat, & deinde ſine ꝓle decedat, curia re-uocat pheudū aquocunq;, niſi de expreſſa principis li-centia alia, q̃ data a .c. volentes alienet. Quia, vt di-ctum eſt, c. prędictum non tollit formam cōceſſionis

¶ Dic tu. ꝙ immo tollit, & ita ſeruatur, ſed hic loqtur in pheudo ātiquo, nō in p̄mo acqſitore. Vel ſi loqtur in p̄mo acqſitore, ꝓcedit ſcḋm opinionem eius, q tenuit ꝙ primus acquiſitor non poteſt alienare vltra formā Sed eius opinio non ſeruatur in hoc regno.

¶ Item ſi habet filios, & alienat, valet alienatio ſi pro-les inueniatur mortuo teſtatore, Et his in quē alienatū eſt, habet illud cū forma cōceſſionis illa, vt ſibi eſt col-latū, Et tūc filij nō poſſunt reuocare, ab emptore, vel donatario, quantūcunq; ſint patris hęredes teſtamento vel abinteſtato, eo quod nō poteſt dici hęres in pheu-do, qa illud nō inuenit in hæreditate, Nā pater alie-nādo in extraneos, p̄uat filios ſucceſſione pheudi ¶ Si vero habēs filios alienat, & tempore mortis ſuę nō in-ueniatur ꝓles, acqritur pheudū curię. Niſi conceſſus p̄ncipis in cōfirmando pheudū emptori, vł donatario interueniat. Et ſi nō interuenit, quantūcunq; curia ſer-uitium recipiat reuocat auctoritate formę, cōceſſionis

¶ De tertia forma

¶ Si vero cōcedatur baroni, & filijs ſuis vel liberis ei⁹ imppetuū, tūc in ſucceſſiōe deſignatur ordo. VƷ. vt p̄-mo pater habeat in vita ſua. Deinde fili⁹, etiā ſi patris nō vult eſſe hæres, ita ꝙ pater ſi alienat, tenet aliena-tio in vita ſua. Poſt mortē vero filius poteſt vendicare ratione formę, cōceſſionis, & inueſtiturę facta primo baroni in dicta forma. ¶ Itē in caſu p̄dicto ſi filius p̄-mogenitus ſuccedit, deinde hic decedat etiā inteſtatus relicto filio, hic filius p̄mogeniti ſuccedit, nō filius ſe-cūdogeniti p̄mi baronis. Eodē mō de filia eſt iudican-dū. qa p̄nceps videtur intelligere d̄ p̄mogenito, in quē poſſeſſio transfertur Deſcendit etiā ad fœminā, & nō regreditur ad fratrē ſecūdogenitū. Sed ſi ſine ꝓle de-cedetur p̄mogenitus, ſuccedit ſecūdogenit⁹, q eſt no-minatus in cōceſſionis forma, licet nō ſit hęres fratris nec patris, Et ſi nō ſupereſt frater ſecūdogenitus, ſed ſoror, ſuccedit ſoror excluſo patruo, exquo ſoror eſt in proximiori gradu. Et hoc p. c. ſi aliquem, & ita fuit in cauſa fluminis de niſi p iudices magnę regię curię.

¶ Vidi priuilegiū terræ buxemæ, & pheudi barcinu, et ē regis frederici cōfirmatū p regē lodouicū ſub for-ma interius p̄ſcripta. Tibi cōcedim⁹, & hęredib⁹ tuis teſtamētarijs, & legitimis, ēt de tuo corpore deſcēden-tibus, itaq; viuatur iure francoꝝ. ¶ Vnde dubitandū eſt, an eſſet hæc forma ſtricta, Et ſi eſt forma larga. an baro, & eius hęredes, potuerint pheudum vinculare Quia licet data ſit licentia teſtandi, nō tū vinculandi Maxime qa in p̄uilegio datur licētia alienandi, & ēt p. (.c. volētes,

FINIS

CAPITA CONSILIORVM

¶ Capita tractatuum

¶ Impressum in nobili ciuitate Messanę per pitrucii spiram Die 27. Maii 1537.

Cum gratia,& priuilegio ne quis imprimat, aut vendat in hoc regno siciliæ per decemnium sub poena amittendi libros, ac ducatorum quinquaginta prout patet in litteris protegijs. Dat. Messanę vltimo aprilis. .M. D. XXXVII.

u s'NN

